

PHÁP CÚ ĐỐI CHIẾU

Ānandajoti Bhikkhu
Nguyễn Quốc Bình dịch và chú

PHÁP CÚ ĐỐI CHIẾU

Văn bản Pāli với các bản tương đương tiếng Prakrit Sanskrit hóa, cùng Bài nghiên cứu về bộ Pháp Cú.

Ānandajoti Bhikkhu

Nguyễn Quốc Bình dịch và chú

Email: nguyenquocbinh.lhp@gmail.com

Ghi chú của người dịch: Nếu như trong dịch thuật ta có thể dễ cảm nhận ý nghĩa của nhận định rằng “không có một bản dịch hoàn hảo”, thì trong việc truy tầm các tài liệu cổ, như trong trường hợp của Phật giáo sơ kỳ, ta cũng có thể đổi hướng của nhận định này thành “không có một bản gốc hoàn hảo”. Việc ghi chép kinh điển thành văn bản được thực hiện bởi những bộ phái khác nhau mỗi một thời gian dài sau khi Đức Phật diệt độ. Thêm vào đó, việc lưu truyền qua nhiều thế hệ đến thời chúng ta ngày nay chẳng thể tránh khỏi những thiếu sót chủ quan lẫn khách quan. Văn bản gốc, vì vậy, trong ngữ cảnh như vậy, chỉ được hiểu theo một nghĩa xác suất nào đó. Nhưng có một điều khả dĩ có thể nâng cao xác suất ấy lên là cũng cố chúng bằng các bằng chứng đối sánh. Nói một cách đơn giản, nếu hai nguồn tài liệu độc lập nhau cùng nói về một sự kiện theo cách như nhau thì nhiều khả năng hơn rằng sự kiện đó đã được diễn ra theo cách như vậy. Lĩnh vực đối sánh văn bản do vậy là rất cần thiết nếu muốn đào sâu tri thức về thời quá khứ. Và đây chỉ là một tác dụng dễ thấy nhất của phương pháp này.

Trong công trình này, Bhikkhu Ānandajoti đã so sánh nhiều dị bản kinh Pháp Cú trong ngôn ngữ gốc của chúng về mặt văn bản học, từ đó rút ra được khá nhiều nhận định thú vị về bản kinh quen thuộc này. Các nhận định đó cũng gợi mở về cách nhìn về phương thức kết tập kinh điển nói chung trong thời kì đầu. Về mặt phương pháp, công trình này cũng khá thú vị vì không chỉ đơn thuần là so sánh 2 văn bản với nhau mà là so sánh nhiều văn bản cùng lúc. Tác giả chọn văn bản Pāli là trục để so sánh các bản còn lại nhưng điều đó, như ta sẽ thấy trong bài viết, không có nghĩa là xem bản Pāli như chuẩn mực chính xác tuyệt đối. Có một điểm nhỏ nữa nhưng cũng cần phải lưu tâm thêm là trong việc đối chiếu, cần phải đánh tham chiếu theo cách logic, như tác giả đã dùng ở đây. Nếu đối chiếu các bộ kinh dài mà chỉ được tham chiếu theo cách vật lý (chẳng hạn như số trang) thì rất khó trong việc thao tác.

Công trình này được lưu hành dưới dạng điện tử lẫn bản in, và tất nhiên cũng có những điểm dị biệt giữa 2 bản này, chẳng hạn bản in thì tương đối chính xác hơn về phần văn bản còn bản điện tử thì lại có phần chính xác hơn về phần chỉ mục. Trong lúc dịch chúng tôi cũng đã so sánh và ghi lại các điểm cần thiết trong phần cước chú. Trong bài viết có bản đồ về địa điểm tìm thấy các dị bản này, chúng tôi giữ nguyên các chữ trên phân hình ảnh này. Riêng về các bài kệ răn (Uruga) tuy có nhắc tới trong bài nhưng xin được trình bày ở dịp sau.

Trong bản gốc, tác giả có dùng màu và định dạng chữ để định dạng văn bản trong lúc đối chiếu. Tuy khi soạn lại chúng tôi vẫn giữ các quy ước này nhưng có thể trong bản in trắng đen chỉ có thể thể hiện màu sắc thông qua độ đậm nhạt. Trong bản dịch, chúng tôi dịch chữ Pháp Cú cho những phần nói chung về bản kinh này. Các chỗ liên quan cụ thể tới từng dị bản cụ thể thì để nguyên theo phiên âm theo ngôn ngữ của nó, chẳng hạn Dhammapada, Dharmapada... Ngoài ra, để tiện cho độc giả Việt Nam theo dõi, trong bản dịch chúng tôi có dùng bản Việt dịch của ngài Minh Châu để ghi chú thêm tên tiếng Việt cho các phẩm cũng như các bài kệ trong bản Pāli để cơ sở nhận dạng.

Cùng với các công trình nghiên cứu/phân tích về Pháp Cú đã có trong nước tiêu biểu như "Nghiên cứu so sánh văn bản kinh Pháp Cú chữ Hán và chữ Pāli" của Thích Nữ Nguyệt Chiếu (2000), Kinh Pháp Cú (Phân tích từ ngữ Pāli) của Đức Hiền (2009), hay gần đây là bản dịch Pháp Cú Hán Tạng của Thích Nhất Hạnh dưới nhan đề Kết Một Tràng Hoa (2014)... hy vọng bài "Pháp Cú đối chiếu" này sẽ tiếp tục gợi mở nhiều giá trị thú vị cho bộ kinh này.

PHÁP CÚ ĐỐI CHIẾU

Lời Nói Đầu

Nơi Các Bản Pháp Cú Khác Nhau Được Tìm Thấy

Giới Thiệu

Tóm tắt

3. Sắp xếp

4. Chủ đề

5. Kết luận

Lời Cảm Ơn

Part 2: The Comparative Dhammapada

1. Yamakavagga

2. Appamādavagga

3. Cittavagga

4. Pupphavagga

5. Bālavagga

6. Paṇḍitavagga

7. Arahantavagga

8. Sahassavagga

9. Pāpavagga

10. Daṇḍavagga

11. Jarāvagga

12. Attavagga

13. Lokavagga

14. Buddhavagga

15. Sukhavagga

16. Piyavagga

17. Kodhavagga

18. Malavagga

19. Dhammaṭṭhavagga

20. Maggavagga

21. Pakiṇṇakavagga

22. Nirayavagga

23. Nāgavagga

24. Taṇhāvagga

25. Bhikkhuvagga

26. Brāhmaṇavagga

Comparative Dhammapada Word Index

Lời Nói Đầu

Công trình này tập hợp tất cả các bản tương đương Trung Indo-Aryan (Middle Indo-Aryan - MIA) của bản Dhammapada tiếng Pāli được tìm thấy trong các tàn tích còn sót lại thuộc nhiều truyền thống Phật giáo khác nhau, và rồi nghiên cứu các nguyên tắc làm cơ sở cho cách tổ chức và kết tập bộ kinh này.

Phần 1 của tập sách này trình bày tóm lược về các bản tương đương nhằm nêu ra một tổng quan minh bạch về sự liên hệ giữa các phiên bản khác nhau. Có những ghi chú chi tiết thảo luận về các vấn đề như tiêu đề của các phẩm, nội dung và trình tự của các bài kệ, cũng như cách kết tập và tổ chức tài liệu.

Phần 2 là phần chính của tập sách gồm văn bản của bản Dhammapada tiếng Pāli cùng với tất cả các bản tương đương khác. Trình bày theo cách này giúp cho những mối quan hệ phức tạp giữa các bản trở nên rõ ràng.

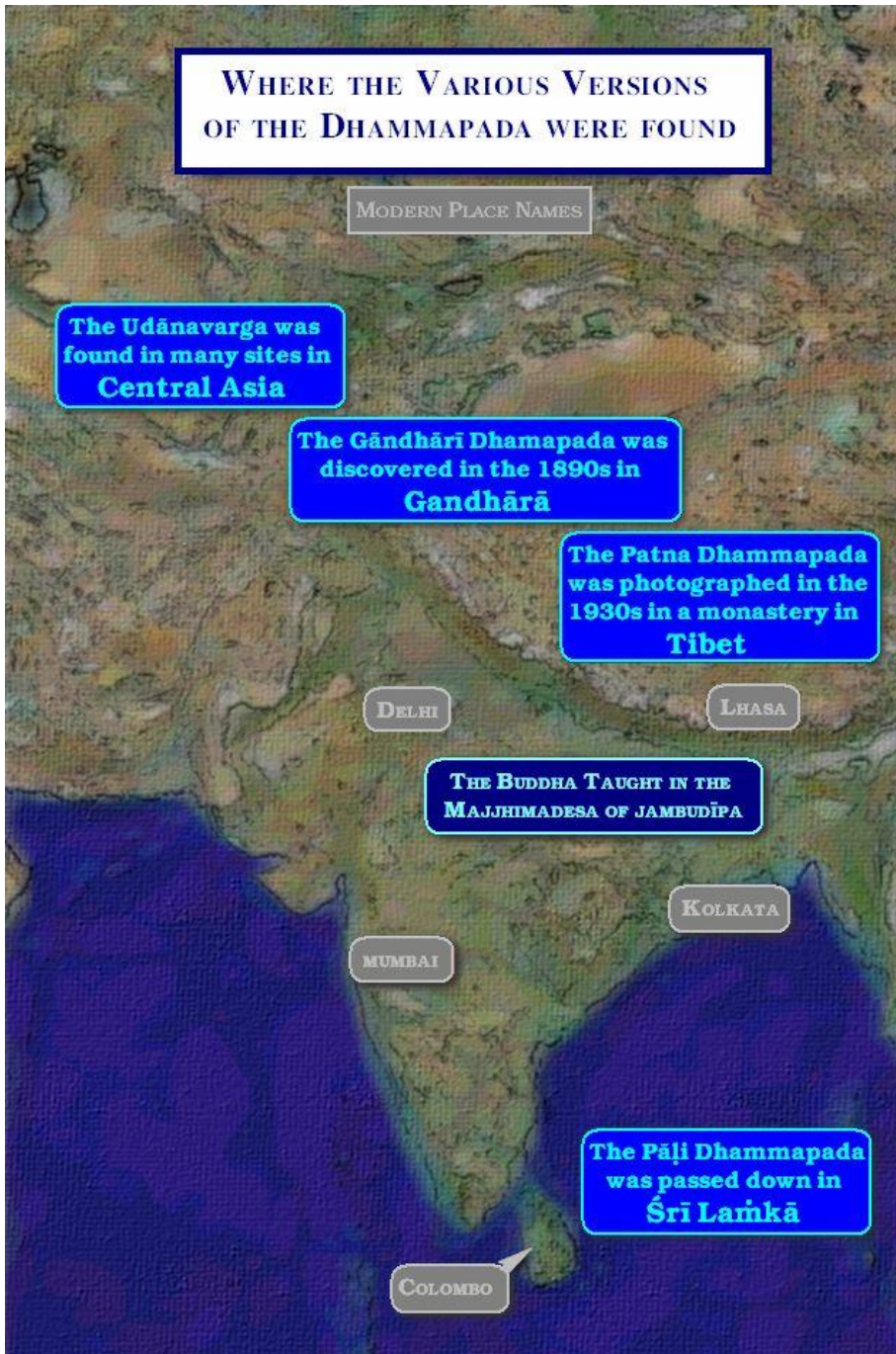
Phần Phụ Lục trình bày một nghiên cứu cùng với tất cả các bản tương đương của các bài kệ Uruga, một bộ tài liệu được hình thành từ ba bản tương đương chính, nhưng trong bản Pāli thì lại được thấy trọn vẹn ở một tập kinh khác.¹

Ngoài ra còn có một Chỉ Mục So Sánh của các bài kệ Pháp Cú được trình bày ở đây, nó đóng vai trò như là một bảng ngữ vựng so sánh giữa các phiên bản, cho thấy hình thái của các từ trong các bản kệ đang xét.

¹ [ND] Đoạn này không có trong bản in, sẽ được dịch ở dịp sau.

Nơi Các Bản Pháp Cú Khác Nhau Được Tìm Thấy

Dharmapadāni Āyatanāni

Bản đồ trên đây mô tả khoảng 3,000 km từ Đông sang Tây và 4,000 km từ Bắc tới Nam

Đức Phật chủ yếu thuyết giảng trong và lân cận các khu vực Đông Bắc Ấn, nơi được biết đến như là *Majjhimadesa* (Trung Quốc)², và sau diệt độ thì giáo pháp của ngài đã được kết tập lần đầu tại đây. Có một điều rất kì lạ là mặc dù được thuyết giảng và kết tập ở Ấn-độ nhưng không có văn bản nào còn lại cho đến thời đại của chúng ta ngày nay, thay vào đó chúng lại được tồn tại ở các nước biên địa một khoảng thời gian dài sau khi tất cả dấu vết của kinh điển đã bật tăm tại quê hương của chúng trong thời Trung Cổ.

Tam tạng Pāli đã được truyền đến Tăng-già (Saṅgha) Śrī Laṅkan; các văn bản Prakrit Sanskrit hóa khác nhau, được viết trên vỏ cây bạch dương, còn lại ở sa mạc Trung Á; và các bản chính lý khác đã được tìm thấy ở Nepal và Tây Tạng.

Bản sách cổ xưa nhất mà còn tới chúng ta từ thời cổ đại là một bản chính lý về Pháp Cú được bảo quản trong phương ngữ Gāndhārī. Thật không may cho chúng ta là nó bị tách thành 3 phần và bán cho các nhà thám hiểm trong những năm cuối thế kỷ 19; một phần đi đến Paris, một đi đến St. Petersburg, và một phần thư ba đã mất tích hoàn toàn.

Phiên bản của văn bản mà hiện nay ta biết như là Patna Dhammapada đã được Rāhula Saṃskṛtāyana tìm thấy trong một tu viện vô danh ở Tây Tạng đầu đó trong những năm 1930. Có một tập hình ảnh về tác phẩm,³ và nhiều phần của nó bị mờ nên không thể đọc chính xác được. Những gì đã xảy ra với tác phẩm này sau cuộc xâm lược của Trung Quốc vào Tây Tạng trong năm 1950 đến nay vẫn chưa được rõ. Nó có thể bị mang tới Bắc Kinh, nhưng cũng không có gì xác nhận gì về điều này.

Hàng trăm mảnh bản thảo của Udānavarga đã được tìm thấy trong sa mạc Trung Á, chúng đã chứng minh cho sự phổ biến của tác phẩm. Ghép tất cả chúng với nhau nhằm tái tạo một văn bản mạch lạc là một công trình khổng lồ được thực hiện bởi tiến sĩ Bernhard trong những năm 1950 (xuất bản 1965-67). Tuy nhiên giờ đây nó có vẻ như là ông đã trộn lẫn hai bản chính lý khác nhau của tác phẩm⁴ do đó giá trị cam kết của ông đã phần nào giảm bớt với thời gian. Gần đây, có một phiên bản mới đã được thực hiện theo một trong những bản chính lý bởi H. Hakatani tên là Udanavarga de Subasi.⁵

Các chứng cứ cho các bản chính lý Pāli của tác phẩm chủ yếu được viết trên loại lá bổi-đa (ola) kém bền và có niên đại chỉ một vài thế kỷ trở lại, nhưng chúng có rất nhiều, và chúng cũng đang được chứng thực bởi các công trình khác, ngõ hầu giải nghi về niên đại của tác phẩm. Dường như Tăng-già (Saṅgha) Śrī Laṅkan đã ghi chép rất trung thành suốt hơn ngàn năm, điều này ta có thể chắc chắn, vì các văn bản có chứa nhiều bài đọc sai vận luật và thậm chí sai ngữ pháp nhưng cũng không bị các thầy kí lục xóa hoặc sửa đổi, nếu không thì chúng chỉ còn những văn bản bị chỉnh sửa.

² [ND] Khái niệm Trung Quốc (Middle Country) ở đây chỉ cho quốc gia được lấy làm trung tâm. Đây là khái niệm được nhiều nơi sử dụng, không liên quan gì đến nước Trung Quốc (China) hiện nay.

³ Tên được lấy theo địa danh của các bức ảnh ở J.P. Jayaswal Research Institute of Patna

⁴ Lambert Schmithausen 1970: Zu den Rezensionen des Udanavarga in Wiener Zeitschrift für die Kunde Sudasiens, vol 14 pp 47-124

⁵ Xuất bản bởi Publications de l'Institut de civilisation indienne, Paris

Giới Thiệu

Văn bản của truyền thống Phật giáo sơ kỳ được bảo tồn bằng tiếng Pāli, Gāndhārī, và nhiều dạng Prakrit Sanskrit hóa (Sanskritised Prakrit) khác;⁶ bên cạnh các bản dịch được tìm thấy ở Trung Quốc và Tây Tạng. Trong các bản MIA, chỉ còn lại một bản duy nhất được chỉnh lý trọn vẹn lưu truyền đến thời chúng ta được bảo tồn trong Tam Tạng Pāli,⁷ và chắc chắn rằng văn điển Pāli, chủ yếu là qua các bản dịch hiện đại, đã định hình một chân dung phổ biến về giáo lý sơ kỳ mà không có gì ngạc nhiên khi chúng thuộc về một truyền thống Phật giáo vẫn đang tiếp diễn.

Trong các văn điển Pāli thì Dhammapada có lẽ là tập hợp các Phật ngôn được yêu thích nhất. Có rất nhiều phiên bản⁸ và vô vàn bản dịch của bản văn ngày càng phổ biến này sang hầu hết các ngôn ngữ hiện đại.⁹ Còn ở những quốc gia có truyền thống Theravāda thì nhà nhà Phật tử đều có một quyển, đồng thời có rất nhiều người thuộc lòng ít nhất vài bài kệ trong số đó.

Tuy nhiên, ngoài Dhammapada tiếng Pāli ra còn có những bộ kinh tương tự về các bài kệ *Dharmapadāni* còn trọn vẹn, hoặc gần như trọn vẹn, trong ba bản chỉnh lý MIA khác, và những bản tương đương này thường có thể làm sáng tỏ những giáo lý sơ kỳ, và được xem như một sự bổ sung, đôi khi cũng là hiệu chỉnh, cho các bài kệ Pāli. Cũng có những bản tương đương với từng bài kệ riêng lẻ được tìm thấy trong các văn bản khác thuộc những truyền thống Phật giáo sơ kỳ của các trường phái khác.¹⁰

⁶ Tôi hay dùng thuật ngữ này hơn là từ quen thuộc là Sanskrit Phật giáo Lai hợp (Buddhist Hybrid Sanskrit) hoặc Sanskrit Hỗn tập (Mixed Sanskrit), vì rằng chúng nghe như thể ta đang phải làm việc với các dạng Sanskrit, trong khi các ngôn ngữ làm cơ sở cho văn điển sơ kỳ, kể cả Pāli, lại là các dạng Prakrit đã được Sanskrit hóa ít nhiều.

⁷ Tất nhiên Tam Tạng bao gồm nhiều văn bản từ các thời kỳ khác nhau nhưng rõ ràng là những gì mà 4 bộ nikāya chính lưu lại đều là các bản chỉnh lý tương đối đáng tin về giáo pháp nguyên thủy.

⁸ Các bản chính viết bằng văn tự Roma được soạn bởi V. Fausböll (1855, 2nd ed. London, 1900); S. Sumangala Thera (London, 1914); D.J. Kalupahana (Lanham, 1986); J.R. Carter & M. Palihawadana (Oxford, 1987); O. von Hinüber & K.R. Norman (Oxford, 1994). Tôi cũng đã soạn một bản mới vào năm 2002 và dùng nó ở đây.

⁹ Xem bài khảo sát về các bản dịch Pháp Cú đến năm 1989 của Russel Webb: *The Dhammapada - East and West* (Buddhist Studies Review 6.2 1989: 166-175).

¹⁰ Theo Bhikkhu Kuala Lumpur Dhammajoti, trong *The Chinese Version of Dharmapada* (Colombo, 1995, p. 26), có “2 bản Dharmapada và 2 bản Udānavarga trong tiếng Hán... và 2 hay 3 bản Udānavarga trong tiếng Tây Tạng.”

Hơn nữa, có những bản tương đương trong truyền thống Kỳ-na (Jain) và Bà-la-môn. Các bản tương đương của đạo đã được liệt kê bởi W.B. Bollée, trong *Reverse Index of the Dhammapada, Suttanipāta, Thera- and Therīgāthā Pādas with Parallels from the Āyāraṅga, Sūyagaḍa, Uttarañjāyā, Dasaveyāliya and Isibhāsiyāim* (Reinbek, 1983).

Các bản tương đương Bà-la-môn giáo đã được thu thập bởi W. Rau trong tiểu luận của mình: “*Bemerkungen und nicht-buddhistische Sanskrit-Parallelen zum Pāli-Dhammapada*”, được xuất bản ở trong *Jñānamuktāvalī. Commemoration Volume in Honour of Johannes Nobel...* edited by Claus Vogel (New Delhi, 1959).

Tuy vậy, không cuốn nào trong số này được xử lý ở đây, theo cách chúng ta quan tâm về tác phẩm này với các mối quan hệ của bản chỉnh lý các bài kệ trong các bộ kinh khác nhau được thực hiện bằng tiếng MIA.

Trong số các bộ kinh này, bản gần nhất với Pāli được biết đến nay là bản **Patna Dharmapada**.¹¹ Tất cả các phiên bản đều dựa trên một bản thảo được Rahula Saṃkṛtyāyana tìm thấy tại một tu viện Tây Tạng vào khoảng những năm 1930.¹² Các hình ảnh của bản thảo này nay được giữ tại Viện Nghiên Cứu K.P. Jayaswal (K.P. Jayaswal Research Institute) tại Patna, vì thế người ta quy ước dùng tên này đặt cho văn bản.

Ngôn ngữ của các bài kệ đã được kết tập trong Patna Dharmapada rất gần với bản Pāli của văn bản này. Về hình thái thì có đôi chút Sanskrit hóa hơn, nhưng bất cứ ai có thể đọc tiếng Pāli, và thậm chí chỉ mới làm quen với tiếng Sanskrit đều có thể đọc được.

Điều này không đúng với bản **Gāndhārī Dharmapada**, vì ghi chép lại bản này đã không phân biệt hoàn toàn giữa các nguyên âm ngắn và dài (đoản âm và trường âm); nên trong hầu hết các phần, vị ấy đã không chú ý sự khác biệt giữa liên từ đồng hóa (assimilated conjuncts) và đơn dạng (simplex), hay giữ lại âm *niggahīta* (*anusvāra*)¹³; còn các giá trị ngữ âm của văn bản thì khác nhau đáng kể tùy từng bản chính lý. Đã có một số nỗ lực đáng trân trọng nhằm thực hiện việc khôi phục lại các giá trị ngữ âm của văn bản, từ đó làm rõ bản chất thực sự của ngôn ngữ làm cơ sở cho các bản văn còn sót lại.

Cơ sở của văn bản này là một bản thảo còn sót lại đã được tìm thấy trong vùng Gandhāra, nay là khu tự trị Tân Cương Duy Ngô Nhĩ (Xinjiang Uyghur) của Trung Quốc vào cuối thế kỷ 19. Ban đầu đã có một số ấn bản của một phần văn bản này được chia làm ba phần và bán cho nhiều nhà thám hiểm châu Âu. Một phần được bán sang Pháp, phần khác sang Nga, còn phần thứ ba thì bị thất lạc.¹⁴ Theo ước tính của Giáo Sư Brough đã phải có tổng số khoảng 540 bài kệ trong văn bản, nhưng bản của Brough chỉ có 342 bài, và nhiều bài trong số đó rất rời rạc.

Bản tương đương chính thứ ba của bản văn này không gọi là Pháp Cú, mà được biết đến như là **Udānavarga**. Tuy nhiên, đây rõ ràng là một sự chỉnh lý của cùng một chất liệu

¹¹ Có 4 phiên bản của văn bản này hiện tại. Ban đầu tiên, được thực hiện bởi N.S. Shukla dưới tên The Buddhist Hybrid Sanskrit Dharmapada, đã được xuất bản tại Patna vào năm 1979; một phiên bản rất đáng tin cậy về văn bản đã được thực hiện bởi G. Roth, và công bố như là một phần của The Language of the Earliest Buddhist Tradition, biên tập bởi Giáo sư Heinz Bechert (Göttingen, 1980); bản thứ ba đã được thực hiện bởi Margaret Cone như là một phần của luận án về giáo pháp của mình, và được công bố trên Chuyên San của Pali Text Society, Volume XIII (Oxford, 1989); bản thứ tư đã được thực hiện bởi K. Mizuno trong A Study of the Buddhist Sanskrit Dharmapada in Buddhist Studies Vol. 11 & 19 (Hamamatsu, 1982, 1990).

¹² Thời gian chính xác thì chưa rõ nhưng có lẽ là trong chuyến đi tới Tây Tạng vào 1934 hay 1936.

¹³ (ND) Tức là phụ âm "ṃ" (*niggahīta* hay *anusvāra*) được gọi là chữ thoát âm (*ghoṣāghoṣavimutti*), nghĩa là tiếng được phát âm không thành âm vang hay âm không vang; nó chỉ được phát âm tùy theo nguyên âm, nên mới gọi nó là *anusvāra*, và luôn luôn "ṃ" được đi sau nguyên âm, như là *aṃ, iṃ, uṃ* ... (theo Pāli Hàm Thụ - Giác Giới – 2013)

¹⁴ Một bản phiên âm của tài liệu ở Pháp đã được công bố bởi E. Senart dưới tựa đề *Le manuscrit kharoṣṭhī du Dhammapada: les fragments Dutreuil de Rhins* (Journal Asiatique, 1898); một phiên bản thứ 2 của tài liệu này đã được thực hiện bởi B. Barua và S. Mitra vào năm 1921, dưới tiêu đề *Prakrit Dhammapada* (University of Calcutta Press); một phiên bản thứ 3 của cùng một tài liệu đã được thực hiện vào năm 1945 bởi Giáo sư H.W. Bailey dưới tiêu đề *The Khotan Dharmapada* (Bulletin of the School of Oriental and African Studies, volume xi, London). Nhưng đó là chưa tính đến **khhi** phiên bản Giáo Sư John Brough, mang tên *The Gāndhārī Dharmapada*, trong đó tất cả các phần còn lại của văn bản đã được tổng hợp và công bố ở London vào năm 1962 (School of Oriental and African Studies, London; reprinted by Motilal Banarsidass in Delhi, 2001).

Dharmapadāni, ngay cả nếu bộ kinh đã được bổ sung đáng kể. Những phần còn sót lại của văn bản tiếng Sanskrit thì rời rạc, nhưng do thực tế rằng có rất nhiều mảnh ghép để so sánh, nên cũng có thể khôi phục lại các bài kệ đến mức nhiều hơn so với bản *Gāndhārī*.¹⁵

Văn bản này rõ ràng là đã được Sanskrit hóa nhiều hơn các phiên bản khác mà ta đã bàn cho đến giờ, nhưng mức độ Sanskrit hóa chưa được chuẩn hóa toàn vẹn và văn bản có gì đó hỗn tạp so với ngôn ngữ của mình. Vận luật của văn bản cũng là pha trộn giữa các hình thức đầu và cuối, như tôi đã trình bày trong một nghiên cứu riêng.¹⁶

Trong số các bản tương đương chưa đầy đủ, hai phẩm từ một bản *Dharmapada* khác đã được bảo quản trong bộ *Mahāvastu* (Đại Sứ),¹⁷ một trong những văn bản Prakrit Sanskrit hóa đầu tiên; một trong các phẩm có tên là *Sahasravarga* (Phẩm Ngàn), và có vẻ như đủ trọn cả phẩm; một bản khác được trích chọn từ *Bhikṣuvarga* (Phẩm Tỷ-kheo) vẫn chưa được đặt tên. Các bản tương đương cũng tồn tại trong *Divyāvadāna* (Thần Truyện) được biên tập bởi E.B. Cowell & R.A. Neil (Cambridge, 1886); *Gilgit Manuscripts* do Giáo Sư Nalinaksha Dutt (Calcutta, 1950) biên tập; và *Avadana-śataka* do J.S. Speyer (St. Petersburg, 1902, 1906) biên tập.

¹⁵ Chương xxix được xuất bản bởi R. Pischel năm 1908; một phần của chương xxii, và chương xxix - xxxii đã được công bố bởi L. de la Vallée Poussin vào năm 1912; N.P. Chakravarti ở Paris vào năm 1930 đã công bố chương i - iii; v - xxi; và B. Pauly công bố chương xxxiii năm 1961; nhưng phiên bản hoàn chỉnh đầu tiên của những gì còn lại của văn bản tiếng Sanskrit được xuất bản bởi Tiến sĩ Franz Bernhard năm 1965 tại Göttingen.

¹⁶ Vào www.ancient-buddhist-texts.net/Buddhist-Texts/S1-Udanavarga/ để xem hai nghiên cứu về *Udanavarga* liên quan đến thi pháp và theo sự Sanskrit hóa văn bản.

¹⁷ [ND] Đại sứ (sa. mahāvastu) một tác phẩm của Thuyết xuất thế bộ (sa. lokottaravādin)—được xếp vào Đại chúng bộ (Mahāsaṅghika), đã được hình thành chừng thế kỷ thứ 2 trước Tây lịch. *Mahāvastu* cho ta biết về những chuyện tiền thân của Đức Phật cũng như nhiều vấn đề pha tạp khác, đặc biệt về lịch sử của Ngài. Nó đã được cân nhắc như là chủ đề chính đã đóng góp khá nhiều đến sự phát triển của Đại thừa sau này. Trong phần nội dung chính, bộ này tương đồng với *Nidānakathā* trong Pāli, ghi lại tiểu sử của Đức Phật, mà cuộc đời của Ngài có lẽ được phân ra làm ba thời kỳ:

- Cuộc đời của một vị Bồ-tát ở vào thời Đức Phật Dīpankara (Nhiên Đăng), và kể lại sự xuất hiện của Ngài trong thời quá khứ.

- Giới thiệu cho chúng ta biết rằng Bồ-tát đang trú ở cung trời Tusita (Đâu Suất), và xác định sự tái sinh vào thai tạng của Hoàng hậu Mayadevi; kể lại những điều phi thường từ khi Thái tử được sinh ra, sự xuất gia, sự hàng phục ma quân và cuối cùng Ngài đã chứng ngộ tại cõi Bồ đề.

- Giống như những đặc trưng chính trong *Mahāvagga* (Đại Phẩm) của Nam tạng, *Mahāvastu* liên quan đến sự chuyển hóa và những cuộc tọa đàm đầu tiên của giáo đoàn cũng như lịch sử của sự hình thành cộng đồng tu viện. Đây là lý do nó thuộc về Luật tạng.

Ngoài ra, *Mahāvastu* là một tác phẩm định rõ về văn chương nghệ thuật, song không kém phần phức tạp - vì thiếu tính lôgic và những dụ về chuyện tiền thân của Đức Phật còn mang tính giáo điều. Thêm vào đó, cùng một câu chuyện tiền thân, mà nó thường lặp lại đến vài ba lần, ban đầu theo thể văn xuôi nhưng sau bằng những vần kệ; còn về ngôn ngữ của nó thì chưa mấy thống nhất, thậm chí cả kệ tụng đã quá lỗi thời vì ít thông dụng.

Về phương diện giáo lý, *Mahāvastu* duy trì nhiều truyền thống cổ và giáo lý của Đức Phật, như: tất cả các pháp thế gian là không thật, còn tất cả các pháp xuất thế là thật, chứ không phải đơn thuần là những giáo lý đặc thù của riêng Lokottaravādins (những người theo Xuất thế bộ) như: *Catvāri-ārya-satyāni* (Tứ thánh đế), *Asta-āryā-mārga* (Bát thánh đạo), *Pratītyasamūtpada* (Duyên khởi), *Anitya* (Vô thường) về sự hình thành của một chúng sanh (các uẩn), không hiện hữu của linh hồn (*ātman*)... (theo *Tim hiểu Tam Tạng Sanskrit - Nguyễn Thế*)

Trong quá trình soạn bài “Pháp Cú đối chiếu” này tôi đã sử dụng bản Dhammapada tiếng Pāli làm cơ sở, và thu thập các phần tài liệu còn lại liên quan đến nó. Tuy nhiên, điều này không nên suy diễn theo hướng ngụ ý rằng bản tiếng Pāli là chuẩn mực mà từ đó các bản khác đã ít nhiều phân hóa; và cũng không nên cho rằng bản tiếng Pāli là bản gốc, hay thậm chí là bản đầu tiên.¹⁸

* * *

Khi trình bày lại tài liệu này, mục đích chính của tôi là nêu ra nội dung nhằm làm sáng tỏ một cách thực sự đáng kể về những bài kệ còn nghi vấn. Chính vì điều này nên tôi đã không trình bày từng đoạn có khả năng tương đương với mỗi bài kệ, và cân nhắc đến việc liệu nó có thực sự tăng thêm ít nhiều hiểu biết của ta về các bài kệ này hay không, mà thường chỉ chấp nhận tài liệu khi nó là ít nhất tương đương với một phần tư bài kệ.¹⁹

Tương tự như vậy, tôi đã không chép lại tất cả các bản tương đương với mỗi bài kệ, điều này sẽ rất rườm rà, mà chỉ chép lại các bản tương đương ở đoạn kệ Pāli gần nhất, do đó nếu có một bản tương đương giống cả 4 dòng của một trong những bài kệ Pāli, và sau đó được tìm thấy giống với ba dòng của một bài kệ khác, thì nó chỉ được chép lại trong lần đầu tiên.²⁰

Trình bày các tài liệu theo cách này có thể làm sáng tỏ hơn những bài kệ tiếng Pāli, cùng các mối quan hệ mà chúng có với các phiên bản khác. Tuy vậy, nó cũng chẳng thể tiết lộ được toàn cảnh, vì các văn bản khác đôi khi có nhiều bài kệ có thể được coi như tương đương với một trong những bài kệ Pāli, do có những bài lặp lại và thay thế từ khóa. Điều này đặc biệt đúng cho trường hợp của Udānavarga.

Để giúp khắc phục tình trạng này, trong Phụ Lục, một số câu quan trọng đã được nêu trong các phiên bản tương đương, nhưng vẫn thiếu bản chính lý Pāli, đã được gom lại với nhau, và được trình bày theo bốn góc khác nhau. Đầu tiên là theo bản tương đương tiếng Pāli cùng các dị bản của chúng, sau đó lần lượt đến các văn bản tương đương Patna, Gāndhārī, và Udānavarga. Điều này cho thấy cả hai văn bản và các bản tương đương với những bài kệ trong tất cả các phiên bản khác, và cũng cho biết cách những bài kệ được tổ chức trong các phiên bản khác nhau.²¹

¹⁸ Ngay cả nếu chúng ta có thể xác định một cách chắc chắn về độ tuổi tương đối của các bản chính lý khác nhau trên văn bản Dharmapadāni, thì điều này cũng sẽ hầu như không cho chúng ta biết gì về tính chân thực của bài kệ trong đó. Đó có thể là một bài kệ đã Sanskrit hóa đậm nét một Phật ngôn chân xác; và một bài khác lại trong một hình thức nguyên khởi của Prakrit là cũng có thể. Như tất cả các bản chính lý là trong bộ các bài kệ còn tồn tại, chúng ta có thể khá chắc chắn rằng chúng có chứa những tư liệu với các độ tuổi khác nhau.

¹⁹ Điều quan trọng là một bản tương đương thường chỉ là phán quyết hoàn toàn chủ quan, và không nghi ngờ là có những người khác có thể đổi chỗ không đồng ý với những gì đã được kê đến và những gì bị loại đi; tuy nhiên, có vẻ là không có cách nào để tránh điều này. Tương tự như vậy, với khối lượng lớn các tài liệu trong tay, có thể có một số mâu thuẫn trong trình bày. Đối với những thiếu sót của tôi chỉ có thể cầu mong hỷ xả của người đọc.

²⁰ Đây là một phương cách cần thiết vì có rất nhiều loạt bài kệ trong tất cả các phiên bản mà chỉ đơn giản mở rộng số lượng các câu bằng cách thay thế các từ khóa. Nếu mỗi bản tương đương đều phải in ra hết thì tôi e là nó sẽ làm rối hơn là làm rõ.

²¹ Nếu thời gian cho phép, tôi hy vọng sẽ tạo ra một bộ kinh tương tự bằng cách sử dụng Udānavarga làm cơ sở, trong đó tận dụng lợi thế là các bộ kinh kệ lớn nhất, và do đó sẽ tạo ra được tài liệu so sánh có số lượng lớn nhất.

Các nội dung được sử dụng trong phiên bản này

Pháp Cú Tân Bản (The Dhammapada, A New Edition) được Bhikkhu Ānandajoti hiệu đính (trang web Ancient Buddhist Texts, 2002).

Các văn bản về Pháp Cú trong phiên bản mới này được thành lập qua sự so sánh các bản Sinhala, Miến-điện, Thái-lan, và châu Âu.

Những thay đổi về mặt trình bày trong phiên bản này gồm có:

Số phẩm và bài kệ được đánh thêm trong các bản tương đương, cùng với số tuần tự.

Tôi đã phần nào bớt đi các dấu chấm câu để canh dòng với các bản tương đương.

Bản **Patna Dharmapada** được **Margaret Cone** hiệu đính (JPTS Vol XIII, Oxford 1989) (sao lại với sự cho phép của PTS).

Tôi biết ơn Giáo Sư K.R. Norman đã gửi một vài chỉnh sửa nhỏ để hoàn thiện các văn bản in. Chúng bao gồm các thiếu sót ngẫu nhiên của một nửa bài kệ (145cd), và việc lặp lại của một phần tư bài kệ (149b).

Những thay đổi trong trình bày được thực hiện trong phiên bản này gồm:

Số phẩm và bài kệ được đánh thêm trong các bản tương đương, cùng với số tuần tự.

Việc sử dụng các *avagraha* (dấu tinh lược) trong bản gốc đã được thay thế bằng dấu " ' ".

Kí hiệu nguyên âm *ri* trong tiếng Sanskrit được viết với một vòng tròn bên dưới thay vì dấu chấm, ví dụ *ṛṣṭā* (không phải *ṛṣṭā*).

Ngắt dòng trong bản thảo ban đầu, phần đã được đánh dấu trong văn bản bằng *akṣara* (mẫu âm) đầu tiên được viết bằng chữ đậm, đã được bỏ qua.

Các đoạn đọc không chắc chắn được đánh dấu bằng *chữ màu đỏ in nghiêng*.

Tiến Sĩ Cone thỉnh thoảng có thảo luận về các đoạn đọc không chắc chắn trong các ghi chú, các thảo luận này đã được bỏ qua, và các *akṣara* (mẫu âm) trong câu hỏi được đánh dấu bằng *chữ màu đỏ in nghiêng*.

Các từ và *akṣara* (mẫu âm) thiếu đã được đánh dấu bằng dấu ngoặc vuông rỗng " [] " thì ở đây được đánh dấu bằng dấu tinh lược " . . . "

Một vài kí tự mà Tiến Sĩ Cone (trong thư riêng) nói là cô nghĩ không có ý nghĩa ngữ nghĩa, cũng được lược bỏ.

Bản **Gāndhārī Dharmapada** do **John Brough** (Motilal Banarsidass, Delhi, 2001) biên tập (chép lại với sự cho phép của Motilal Banarsidass).

Tôi rất biết ơn Dự án Bản thảo Phật giáo Sơ kì (Early Buddhist Manuscript Project) tại Đại học Washington, và đặc biệt là Tiến sĩ Andrew Glass, người đã chuẩn bị cơ sở dữ liệu các văn bản hiện có cho tôi. Việc trình bày lại văn bản như vậy đã được thực hiện với sự giúp đỡ của Tiến Sĩ Mark Allon.

Những thay đổi trong trình bày được thực hiện trong phiên bản này là:

Trong các văn bản ban đầu của Gāndhārī Dharmapada được in bởi Brough đã sử dụng một số quy ước nhất định mà ta dùng lại ở đây. Chúng bao gồm:

Phân chia các từ ghép bằng một dấu gạch ngang.

Sử dụng một đường lượn sóng đôi " ≈ " để chỉ tình lược nguyên âm.

Brough biểu thị nguyên âm đầu ở giữa từ bằng dấu phẩy trên " ' ". Ở đây nguyên âm được đặt sau một nguyên âm khác ở giữa từ nên được hiểu là đã được viết như một nguyên âm đầu trong văn bản gốc. Lưu ý rằng khi a & i hoặc a & u ghép với nhau theo cách này thì các nguyên âm thứ hai được đánh dấu bằng dấu hai chấm trên đầu (ā & āi) để phân biệt với từ Sanskrit ai & au.

Cũng lưu ý rằng:

Số phẩm và bài kệ được đánh thêm trong các bản tương đương, cùng với số tuần tự.

Trong bản của mình, Brough đã cung cấp các tiêu đề cho 13 phẩm (vagga) cuối của văn bản; ông đặt chúng trong dấu ngoặc vuông và viết bằng tiếng Sanskrit. Ở đây, dấu ngoặc đã được giữ lại, nhưng thay Sanskrit bằng Prakrit thì sẽ phù hợp hơn với tính chất công việc.

Các đoạn đọc không chắc chắn được đánh dấu bằng *chữ màu đỏ in nghiêng*.

Brough đôi khi thêm các đoạn đọc phỏng đoán vào văn bản, và đặt chúng trong dấu ngoặc vuông. Các dấu ngoặc vuông đã được loại bỏ ở đây, và chúng đã được đánh dấu bằng *chữ màu xanh lá in nghiêng*.

Brough thỉnh thoảng cũng nêu các đề xuất trong phần cước chú để sửa chữa những sai sót trong các bài đọc; ở đây tôi đã đưa chúng vào văn bản: chúng cũng được đánh dấu bằng *chữ màu xanh lá in nghiêng*. Bản thân các cước chú, vốn đã rất ít trong bất kì trường hợp nào, thì được lược bỏ.

Bản **Udānavarga** được biên tập bởi **Franz Bernhard** (Vandenhoeck + Ruprecht, Göttingen, 1965) (chép lại với sự cho phép của Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, và bà Sobotzik, em gái và người thừa kế văn học của biên tập viên).

Những thay đổi trong bài trình bày:

Việc đánh số tiêu đề các phẩm đã được thay đổi từ số La-mã thành số Ả-rập (ví dụ: 33: Brāhmaṇavarga, chứ không phải XXXIII: Brāhmaṇavarga), tuy vậy đây cũng là cách chúng được viết ở phần cuối phẩm trong các phiên bản gốc.

Các số tuần tự đã được bỏ qua.

Kí hiệu nguyên âm *ri* trong tiếng Sanskrit được viết bằng một vòng tròn bên dưới thay vì dấu chấm, ví dụ như *ḍṛṣṭvā* (không phải *ḍṛṣṭvā* hay *ḍṛiṣṭvā*).

Các đoạn đọc không chắc chắn được đánh dấu bằng *chữ màu đỏ in nghiêng*.

Các bài kệ có 2 phiên bản không thống nhất thì được đánh số riêng (như [a], [b]), thay vì in cạnh nhau.

Bản **Divyāvadāna** được biên tập bởi **E.B. Cowell & R.A. Neil** (Cambridge 1886). Việc chuyển tự của văn bản này đã được sửa đổi cho phù hợp với các văn bản khác được **trình bày** ở đây.

Các trích đoạn từ các nguồn sau đây đã được chuyển tự bởi các tác giả hiện nay:

Mahāvastu, biên tập bởi **E. Senart** (Paris, 1882, 1890, 1897).

Gilgit Manuscripts, biên tập bởi Giáo Sư Nalinaksha Dutt (Calcutta, 1950).

Avadana-śataka, biên tập bởi **J.S. Speyer** (St. Petersburg, 1902, 1906).

Mahā-karmavibhaṅga, biên tập bởi **Sylvain Lévi** (Paris, 1932).

Phương pháp trình bày

Khi các dòng trong một bài kệ của một trong các bản tương đương không có trong bản Pāli Dhammapada thì tôi gom các dòng lại, như vậy sẽ diễn tả tốt hơn hình thức ban đầu, nhưng đặt chúng trong dấu ngoặc vuông [], và tô màu xám.

Cũng có thể nêu ra ở đây rằng một bài kệ mà chỉ có một phần tương đương với Pháp Cú thì vẫn có thể tìm thấy được một đoạn tương đương hoàn toàn ở những đâu đó trong Tam Tạng Pāli, dù rằng có vẻ như bình thường khi trọn một bài kệ vắng mặt trong các bản tương đương thì nó cũng không có mặt trong phần còn lại của Chánh Tạng.

Tôi đôi khi nêu nhiều hơn 1 bản tương đương vào nơi mà với tôi việc nêu như vậy là hợp lý vì nó làm sáng tỏ các bài kệ Pāli. Nhưng thường thì tôi chỉ chọn bản tương đương gần nhất với bài kệ Pāli mà tôi có thể tìm thấy - đặc biệt là đối với bản Udānavarga, vì bản này thường có nhiều bản tương đương để lựa chọn.

Cách bố trí được chọn liên quan đến các bản tương đương được duy trì nhất quán trong suốt bài trình bày này:

Pāli Patna

Gāndhārī Udānavarga

Cách bố trí này vẫn được duy trì ngay cả khi nó làm lãng phí rất nhiều không gian trống, vì nó giúp cho việc tham chiếu dễ dàng hơn rất nhiều khi ta cần tìm một bản tương đương dựa theo một văn bản cụ thể; nó có vẻ cũng rất hữu ích để cho thấy rằng bản văn nào không có các bản tương đương.

Cũng có một số bản tương đương từ các nguồn khác, như Mahāvastu, Divyāvadāna, Avadānasataka, & Mūlasarvāstivādivinaya; những bản này thường đã được bỏ qua trong bảng nếu không tìm thấy bản tương đương nào, nhưng nếu chúng được kể vào thì cách bố trí được mở rộng như sau:

Pāli	Patna
Gāndhārī	Udānavarga
Mahāvastu	Các văn bản khác

Tuy nhiên, thỉnh thoảng khi có những bản tương đương từ một trong các nguồn nhưng không phải từ Gāndhārī và Udānavarga, thì cách bố trí sẽ như thế này:

Pāli	Patna
Mahāvastu	Các văn bản khác

Tôi đã đánh số tham chiếu theo số phẩm và số bài kệ ở 3 bản tương đương chính, mặc dù bản của Brough về Gāndhārī và bản của Cone về Patna chỉ đánh số tuần tự,²² vì như vậy sẽ cho phép ta nhìn thấy nhanh được liệu các bài kệ có trong các bản tương đương hay không, chẳng hạn, ở đầu của một phẩm.

Phần 1: Nghiên Cứu bộ Pháp Cú

1. Phẩm

Trong bản Pāli Dhammapada có 26 phẩm, gồm 423 bài kệ.

Trong bản Patna Dharmapada có 22 phẩm, với 414 bài kệ.

Trong bản Gāndhārī Dharmapada có 26 phẩm, trong đó một số bị thiếu hoặc rời rạc. Giáo Sư Brough đã liệt kê ra 344 bài kệ hiện còn lại, một số trong đó đang trong trạng thái rời rạc, và ước tính rằng bộ kinh ban đầu có khoảng 540 bài kệ hoặc gần như vậy.

Trong bản Udānavarga có 33 phẩm, gồm 1050 bài kệ trong ấn bản của Tiên Sĩ Bernhard, nhưng nhiều bài trong số này có các phiên bản bất nhất (ở đây được đánh dấu theo a, b), hoặc đã được đánh A, B, C, D..., do đó số lượng in là thực sự lớn hơn đáng kể so với ban đầu (khoảng 1100).

Bảng dưới đây nêu ra các tiêu đề phẩm của bản Pāli Dhammapada cùng tiêu đề của các bản tương đương trong các bộ kinh khác:

²² Trong những trường hợp này tôi cũng cung cấp cho các số thứ tự; Udānavarga có số thứ tự, nhưng đã bị bỏ qua ở đây, vì mọi trích dẫn có thể dễ dàng được tìm thấy dưới số các phẩm và bài kệ.

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
1: Yamaka	1: Jama	13: Yamaka	29: Yuga
2: Appamāda	2: Apramāda	7: Apramadu	4: Apramāda
3: Citta	19: Citta	8: Cita	31: Citta
4: Puppha	8: Puṣpa	[18: Puṣpa] ²³	18: Puṣpa
5: Bāla	11: Bāla	9: Bala	
6: Paṇḍita		[14: Paṇida]	
7: Arahanta		5: Araha	
8: Sahassa	21: Sahasra	[19: Sahasa]	
9: Pāpa		4: Pavu	28: Pāpa
10: Daṇḍa	12: Daṇḍa		
11: Jarā		10: Jara	
12: Atta	17: Ātta		23: Ātma
13: Loka			
14: Buddha			
15: Sukha		11: Suha	30: Sukha
16: Piya			5: Priya
17: Kodha		[17: Kodha]	20: Krodha
18: Mala	10: Mala		
19: Dhammatṭha			
20: Magga	20: Māgga	6: Magu	12: Mārga
21: Pakiṇṇaka		[16: Prakīṇaka (?)] ²⁴	16: Prakirṇaka
22: Niraya			
23: Nāga		[22: Naga, hay Aśa (?)]	
24: Taṇhā	9: Tahna	3: Tasiṇa	3: Tṛṣṇā
25: Bhikkhu	4: Bhikṣu	2: Bhikhu	32: Bhikṣu
26: Brāhmaṇa	3: Brāhmaṇa	1: Brammaṇa	33: Brāhmaṇa

Bản Patna Dharmapada có, ngoài những gì đã được liệt kê, 9 tiêu đề phẩm sau đây không có phần tương đương trong bản Pāḷi: 5: Attha; 6: Śoka; 7: Kalyāṇī 13: Saraṇa; 14: Khānti; 15: Āsava; 16: Vācā 18: Dadantī & 22: Uruga.

Bản Gāndhārī Dharmapada có, ngoài những gì đã được liệt kê, 4 tiêu đề phẩm sau: 12: Thera; [15: Bahoṣuda]; [20: Śīla (?)]; [21: Kica (?)]; và các phẩm 23 – 26 và tên của chúng bị thất lạc.

Bản Udānavarga có, ngoài những gì đã được liệt kê, 9 tiêu đề phẩm sau: 1: Anitya; 2: Kāma; 6: Śīla; 7: Sucarita; 8: Vāca; 9: Karma; 10: Śraddhā 11: Śramaṇa; 13: Satkāra; 14: Droha; 15: Smṛti; 17: Udaka; 19: Aśva; 21: Tathāgata; 22: Śruta; 24: Peyāla; 25: Mitra; 26: Nirvāṇa; & 27: Paśya.

²³ Brough thêm tiêu đề cho một số chương còn thiếu, và đặt chúng trong dấu ngoặc vuông, trong hầu hết các trường hợp, các tiêu đề có vẻ nhất định.

²⁴ Việc đặt tên của chương này là *Prakīṇakavaga* chỉ là một phỏng đoán của Brough, vì các nội dung còn lại dường như không gợi ý ra chủ đề.

Từ điều này, ta có thể thấy rằng có những tiêu đề phẩm tương đương với hầu hết các phẩm Pāli, và một số phần dường như cũng được thiết lập rất tốt, chẳng hạn như 1: Yamaka; 2: Appamāda; 3: Citta; 4: Puppha; 5: Bāla; 8: Sahassa; 20: Magga; 24: Taṇhā 25: Bhikkhu; & 26: Brāhmaṇa.

Tuy nhiên, không có các bản tương đương với 4 tiêu đề phẩm sau: 13: Loka; 14: Buddha; 19: Dhammatṭha; & 22: Niraya; và các phẩm 6: Paṇḍita & 23: Nāga cũng có thể không tìm được các đoạn tương đương, vì tiêu đề của Brough chỉ là phỏng đoán dựa trên các nội dung còn tồn tại của tác phẩm.

Cũng rất thú vị nếu để ý rằng rõ ràng là phẩm mở đầu và kết thúc bản Pāli là tương đương; và cũng có thể nói như vậy về bản Patna Dharmapada, trong đó 4 phẩm đầu tiên và 3 trong 4 phẩm cuối được thấy là tương đương với bản tiếng Pāli. Một lần nữa với bản Gāndhārī Dharmapada, các phẩm 1-3; 5-11; 13-14; 16-19 tất cả đều được thấy là tương đương với bản tiếng Pāli; tuy nhiên, trong trường hợp này, ta không biết bộ này kết thúc thế nào vì thất lạc tài liệu. Bản Udānavarga phá vỡ mô hình này trong phần mở đầu, nhưng có 6 phẩm cuối tương đương.

Thực tế là có những điểm tương đồng với hầu hết các tiêu đề phẩm, tuy nhiên, điều này chỉ cho ta cho ta biết chút ít về những gì được kết tập trong từng phẩm. Do đó chúng ta cần phải xét kỹ hơn nội dung của từng phẩm để có được cái nhìn tổng quát hơn về bộ kinh.

2. Nội dung

Một trong những điều nổi bật nhất về bản Pāli Dhammapada là gần như tất cả những bài kệ của nó (95%) đều được tìm thấy trong ít nhất là một trong những bộ kinh khác, nhưng hiếm khi là trong tất cả các bộ này. Do tính chất rời rạc của bản Gāndhārī Dharmapada, và sự tương đồng của nó với bản Pāli hiện còn, ta có thể mong đợi rằng những con số này sẽ còn cao hơn nếu ta có thêm các văn bản sẵn có.

Dưới đây là các bảng cho hai mươi sáu phẩm trong bản Pāli Dhammapada, với các thông tin liên quan đến sự tương ứng giữa phẩm và bài kệ được tóm lược, do đó có thể thấy nhanh sự tương ứng giữa bốn bộ kinh.²⁵ Sau mỗi bảng tôi đã ghi một vài lưu ý nhằm làm nổi bật một vài khía cạnh nào đó liên quan đến nội dung và trình tự, cùng các ghi chú thuyết minh bất cứ khi nào cần thiết.

Có những bài kệ nhất định trong bộ kinh Pāli không tìm được bản tương đương trong bất kỳ bộ kinh nào khác; trong trường hợp đó tôi cũng đã kiểm tra Chánh Tạng Pāli để xem liệu chúng có bản tương đương nào không, và nêu các kết quả trong các ghi chú theo sau các bảng.

Trong trường hợp những bài kệ chỉ có một phần tương đương với bản Pāli, thì chúng được ghi chú bằng cách chỉ ra các câu tương đương với nhau (như a, b, c, d, ...). Trong trường hợp

²⁵ Thông thường các thông tin liên quan đến Mahāvastu và các văn bản khác được không đưa ra ở đây, vì chúng nói chung là không kết tập các bài kệ, và chỉ có các bản tương đương tình cờ (Mahāvastu có một Sahasravarga, và có thể có một Bhikṣuvarga, và các thông tin liên quan đến các phẩm này đã được tóm tắt).

các phần của hai bài kệ ghép với nhau tạo nên một bản tương đương, thì điều này cũng được xác định rõ.

Các phần của bản Gāndhārī Dharmapada, không may, bị hỏng hoặc bị mất, nên đôi khi ta không còn biết nội dung của toàn bộ câu, và do vậy cũng không biết nó tương đương với bản Pāli đến mức nào. Vì thế những bài kệ bị ảnh hưởng như vậy được đánh dấu bằng một dấu hoa thị trong các bảng bên dưới.

Tổng số bài kệ trong bản Pāli và các bản trong các bộ kinh khác được ghi nhận ở cuối mỗi bảng.

1: Yamakavagga (Phẩm Song Yếu)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
1.1 Yamaka	1.1 Jama	13.1 Yamaka	31.23 Citta
1.2 Yamaka	1.2 Jama	13.2 Yamaka	31.24 Citta
1.3 Yamaka	1.5 Jama		14.9 Droha
1.4 Yamaka	1.6 Jama		14.10 Droha
1.5 Yamaka	14.15 Khānti		14.11 Droha
1.6 Yamaka	14.16 Khānti		
1.7 Yamaka	1.7 Jama	13.17 Yamaka	29.15 Yuga
1.8 Yamaka	1.8 Jama	13.18 Yamaka	29.16 Yuga
1.9 Yamaka	6.11 Śoka	12.11 Thera	29.7 Yuga
1.10 Yamaka	6.12 Śoka	12.12 Thera	29.8 Yuga
1.11 Yamaka	10.15 Mala	13.13 Yamaka	29.3 Yuga
1.12 Yamaka	10.16 Mala	13.14 Yamaka	29.4 Yuga
1.13 Yamaka	19.10 Citta	13.19 Yamaka	31.11 Citta
1.14 Yamaka	19.11 Citta	13.20 Yamaka	31.17 Citta
1.15 Yamaka	1.3 Jama	13.5 Yamaka	28.34 Pāpa
1.16 Yamaka	1.4 Jama	13.6 Yamaka	28.35 Pāpa
1.17 Yamaka			
1.18 Yamaka			

1.19 Yamaka	16.13 Vācā	12.9 Thera	4.22 Apramāda
1.20 Yamaka	16.14 Vācā	12.10 Thera	4.23 Apramāda
20	18	14	17

Rõ ràng là, khi nhìn vào bảng này, dù phẩm Yamaka được thiết lập rất tốt, nhưng các bài kệ thuộc về nó trong đó thì không phải vậy. Trong các bản tương đương, hầu hết các bài kệ xuất hiện, nhưng khoảng một nửa trong số đó đã được kết tập theo các đề mục khác nhau.

Không có bản tương đương khớp với các bài 17-18 của bản Pāli, và cũng không tìm thấy các bản tương đương ở bất kì đâu khác trong Chánh Tạng.

Bản Patna là khá gần với bản Pāli, với tám bài kệ đầu tiên trong tổng số, mặc dù theo thứ tự khác nhau.

Bản Gāndhārī có hai mươi ba câu được kết tập trong Yamakavaga, nhưng chỉ có mười bài tương đương với phẩm đó (rất có thể là cặp khác xuất hiện trong các phẩm khác và nội dung của chúng đã bị thất lạc).

Udānavarga thì có tất cả trừ ba bài kệ, nhưng chỉ có sáu bài là trong phẩm Yugavarga của nó.

2: Appamādavagga (Phẩm Không Phóng Dật)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
2.1 Appamāda	2.1 Apramāda	7.6 Apramadu	4.1 Apramāda
2.2 Appamāda	2.2 Apramāda	7.7 Apramadu	4.2 Apramāda
2.3 Appamāda	2.3 Apramāda		4.3 Apramāda
2.4 Appamāda	2.15 Apramāda	7.3 Apramadu	4.6 Apramāda (abd)
2.5 Appamāda	2.16 Apramāda	7.2 Apramadu	4.5 Apramāda
2.6 Appamāda	2.4 Apramāda	7.8 Apramadu	4.10 Apramāda
2.7 Appamāda		7.20bc & 25cd Apramadu	4.12 Apramāda
2.8 Appamāda	2.6 Apramāda	7.10 Apramadu	4.4 Apramāda
2.9 Appamāda	2.5 Apramāda	7.9 Apramadu	19.4 Aśva
2.10 Appamāda		7.11 Apramadu	4.24 Apramāda
2.11 Appamāda	2.10 Apramāda	2.24 Bhikhu	4.29 Apramāda
2.12 Appamāda	2.9 Apramāda	2.23 Bhikhu	4.32 Apramāda
12	10	11	12

Trong phẩm 2 tính đồng thuận là rất cao, có được ba mươi ba trong số ba mươi sáu bài có khả năng tương đương, và tất cả, ngoại trừ ba bài, là thuộc về một phẩm Appamāda.

Các bản Pāḷi, Patna, và Udānavarga đều mở đầu với cùng ba bài kệ, nhưng sau đó trình tự bị phá vỡ.

3: Cittavagga (Phẩm Tâm)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
3.1 Citta	19.1 Citta	8.2 Cita (ab)*	31.8 Citta
3.2 Citta	19.2 Citta	8.? Cita (a)*	31.2 Citta
3.3 Citta	19.4 Citta		31.1 Citta
3.4 Citta	19.5 Citta		
3.5 Citta	19.3 Citta	8.? Cita (a)*	31.8A Citta (ab)
3.6 Citta	18.9 Dadantī	8.? Cita	31.28 Citta
3.7 Citta	19.6 Citta (abc)	8.? Cita	28.6 Pāpa
3.8 Citta	19.9 Citta		31.35 Citta
3.9 Citta	19.8 Citta	8.19 Jara	1.35 Anitya
3.10 Citta			31.9 Citta (bc)
3.11 Citta			31.10 Citta (abc)
11	9	6	10

Tất cả các bài kệ đều tìm thấy một bản tương đương trong một hay nhiều bộ kinh khác, và gần như tất cả đều trong Cittavagga (bốn bài là trong các phẩm khác).

Bản Gāndhārī Dharmapada, cần nhấn mạnh, là bị hỏng rất nặng ở Cittavaga của nó và có thể chứa các bản tương đương đang bị mất.

4: Pupphavagga (Phẩm Hoa)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
4.1 Puppha	8.11 Puṣpa	18.12 Puṣpa (bcd)*	18.1 Puṣpa
4.2 Puppha	8.12 Puṣpa	18.13 Puṣpa	18.2 Puṣpa
4.3 Puppha	8.14 Puṣpa	18.11 Puṣpa (bcd)*	18.18 Puṣpa
4.4 Puppha	8.8 Puṣpa	18.5 Puṣpa (bcd)*	18.14 Puṣpa
4.5 Puppha	8.9 Puṣpa		18.15 Puṣpa
4.6 Puppha	8.7 Puṣpa	18.3 Puṣpa	18.8 Puṣpa
4.7 Puppha	17.4 Ātta	16.13 Prakīṇaka? (abc)	18.9 Puṣpa (abc)
4.8 Puppha	8.5 Puṣpa	18.1 Puṣpa	18.6 Puṣpa
4.9 Puppha	8.6 Puṣpa	18.2 Puṣpa	18.7 Puṣpa
4.10 Puppha	8.10 Puṣpa	18.4 Puṣpa	18.10 Puṣpa
4.11 Puppha	8.1 Puṣpa	18.6 Puṣpa	6.16 Śīla
4.12 Puppha	8.2 Puṣpa	18.7 Puṣpa (cd)*	6.17 Śīla (acd)
4.13 Puppha	8.3 Puṣpa		6.18 Śīla
4.14 Puppha	8.4 Puṣpa	18.8 Puṣpa	6.19 Śīla
4.15 Puppha	8.15 Puṣpa	18.14 Puṣpa	18.12 Puṣpa
4.16 Puppha	8.16 Puṣpa	18.15 Puṣpa	18.13 Puṣpa
16	16	14	16

Bộ các bài kệ có so sánh về hoa đường như đã được thiết lập rất tốt, và có những bản tương đương khớp đến không chỉ tên phẩm mà còn cả nội dung trong đó. Bản Patna có mười sáu bài kệ trong Puṣpavarga của nó, và mười lăm bài là tương đương với bản Pāli; Gāndhārī Puṣpavaga có mười lăm bài kệ và mười ba bài tương đương với các bài trong Pupphavagga.

Loạt các bài 11-14 tìm thấy một bản tương đương trong các bản Patna và Udānavarga, và một phần như vậy trong bản Gāndhārī.

5: Bālavagga (Phẩm Ngu)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
5.1 Bāla	11.12 Bāla		1.19 Anitya
5.2 Bāla			14.15 Droha (acd)
5.3 Bāla			1.20 Anitya
5.4 Bāla	11.11 Bāla		25.22 Mitra
5.5 Bāla	11.18 Bāla	14.10 Paṇida (abc)	25.13 Mitra
5.6 Bāla	11.19 Bāla	14.11 Paṇida (abc)	25.14 Mitra
5.7 Bāla	11.1 Bāla		9.13 Karma
5.8 Bāla	11.2 Bāla		9.14 Karma
5.9 Bāla	11.3 Bāla		9.15 Karma
5.10 Bāla			28.18 Pāpa
5.11 Bāla	21.13 Sahasra (abd)		24.17 Peyāla (abd)
5.12 Bāla	7.12 Kalyāṇī		9.17 Karma
5.13 Bāla	11.4 Bāla		13.2 Satkāra
5.14 Bāla	11.5 Bāla		13.3 Satkāra
5.15 Bāla	11.6 (abd) & 11.7 (ab) Bāla		13.4 (bd) & 13.5 (ab) Satkāra
5.16 Bāla	11.7 (cd) & 11.8 Bāla		13.5cd & 13.6 Satkāra
16	13	2	16

Phẩm Ngu (Balavaga) của bản Gāndhārī là một trong những phẩm bị mất, và do đó chỉ còn hai bài kệ tương đương với bản Pāḷi trong phẩm này, và chúng đã được kết tập trong Paṇidavaga của nó.

Loạt các bài 6-9 là tương đương với bản Patna và Udānavarga; cũng như loạt bài 13-16, nhưng sau đó sự phân chia các bài kệ không còn đồng thuận với các bản tương đương, tuy nhiên vẫn đồng thuận với nhau.

6: Paṇḍitavagga (Phẩm Hiền Trí)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
6.1 Paṇḍita	12.12 Attha	14.8 Paṇida	28.7 Pāpa
6.2 Paṇḍita	12.13 Attha	14.7 Paṇida	5.26 Priya
6.3 Paṇḍita	12.11 Attha		25.3 Mitra
6.4 Paṇḍita	19.7 Citta	14.1 Paṇida	30.13 Sukha
6.5 Paṇḍita			17.10 Udaka
6.6 Paṇḍita	6.10 Śoka	14.16 Paṇida	29.49 Yuga
6.7 Paṇḍita	15.15 Āsava	14.2 Paṇida	17.11 Udaka
6.8 Paṇḍita	5.16 Attha	14.3 Paṇida	30.52 Sukha
6.9 Paṇḍita	17.21 Ātta	20.3 Śīla?	
6.10 Paṇḍita	15.1 Āsava		29.33 Yuga
6.11 Paṇḍita	15.2 Āsava		29.34 Yuga
6.12 Paṇḍita	15.3 Āsava		16.14 Prakirṇaka
6.13 Paṇḍita	15.4 Āsava		16.14 Prakirṇaka (ef)
6.14 Paṇḍita	15.5 Āsava		31.39 Citta
14	13	7	13

Các bản tương đương với Pāḷi Paṇḍitavagga trong bản Patna Dharmapada chủ yếu được tìm thấy trong Atthavargaḥ và Āsavavargaḥ của nó.

Năm bài kệ cuối cùng là liên tục trong cả hai bộ kinh.

Chỉ có sáu bài kệ Pāḷi là tương đương với bản Gāndhārī Dharmapada, điều này có chút ngạc nhiên, vì có mười chín bài được kết tập trong Paṇḍitavagga của nó.

Các bản tương đương Udānavarga nằm rải rác khắp bộ kinh đó.

7: Arahantavagga (Phẩm A-la-hán)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
7.1 Arahanta	6.3 Śoka		29.35 Yuga
7.2 Arahanta	13.16 Śaraṇa		17.1 Udaka
7.3 Arahanta	6.4ab Śoka & 15.10c-f Āsava		29.26 Yuga
7.4 Arahanta	15.10 Āsava		29.29 Yuga
7.5 Arahanta	6.6 Śoka		19.3 Aśva
7.6 Arahanta			
7.7 Arahanta	6.5 Śoka		31.45 Citta
7.8 Arahanta	18.7 Dadantī		29.23 Yuga
7.9 Arahanta	14.7 Khānti		29.18 Yuga
7.10 Arahanta	9.19 Tahna		29.17 Yuga
10	9		9

Bản Gāndhārī có một Arahavaga, nhưng nó bị mất cùng tất cả các bài kệ trong đó.

Cả bản Patna lẫn Udānavarga cũng không có đề mục này, và các bản tương đương nằm rải rác khắp các bộ kinh.

Không có bản tương đương khớp với bài 6, nhưng có thể so sánh với Udānavarga 17.12.

8: Sahassavagga (Phẩm Ngàn)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
8.1 Sahassa	21.1 Sahasra	19.2 Sahasa	24.1 Peyāla (bcd)
8.2 Sahassa		19.4 Sahasa	
8.3 Sahassa	21.2 Sahasra	19.5 Sahasa	24.2 Peyāla
8.4 Sahassa	21.3 Sahasra	19.1 Sahasa	23.3 Ātmavarga
8.5 Sahassa	17.14 Ātta		23.4 Ātmavarga
8.6 Sahassa	17.15 Ātta		23.5 Ātmavarga (abc)
8.7 Sahassa	21.4 Sahasra	19.6ab & 19.16 Sahasa	
8.8 Sahassa	21.5 Sahasra	19.15ab & 19.16 Sahasa	24.16 Peyāla
8.9 Sahassa	21.6 Sahasra	19.17 Sahasa	24.30 Peyāla
8.10 Sahassa		11.11 Suha	
8.11 Sahassa	21.15 Sahasra		24.3 Peyāla
8.12 Sahassa	21.16 Sahasra		24.4 Peyāla
8.13 Sahassa	21.17 Sahasra	19.12 Sahasa	24.5 Peyāla
8.14 Sahassa	21.18 Sahasra	19.13 Sahasa	24.6 Peyāla
8.15 Sahassa	21.20 Sahasra		24.15 Peyāla
8.16 Sahassa	21.19 Sahasra	19.14 Sahasa	24.14 Peyāla
16	14	11	13

Mặc dù Udānavarga không có một Sahasravarga, nhưng Peyālavarga của nó (một cái tên không có trong các bộ kinh khác) có chứa rất nhiều bài kệ.

Các bài 11-14 Pāḷi tương đương ở cả Patna và Udānavarga, và cũng có 2 bài xuất hiện liên tục trong Gāndhārī.

Mahāvastu có mười một bài tương đương với các bài: 1, 2, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, và 16.

9: Pāpavagga (Phẩm Ác)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
9.1 Pāpa	7.1 Kalyāṇī		28.23 Pāpa
9.2 Pāpa	7.2 Kalyāṇī	13.7 Yamaka	28.21 Pāpa
9.3 Pāpa	7.3 Kalyāṇī	13.8 Yamaka	28.22 Pāpa
9.4 Pāpa	7.7 Kalyāṇī		28.19 Pāpa
9.5 Pāpa	7.8 Kalyāṇī		28.20 Pāpa
9.6 Pāpa	11.20 Bāla	13.9 Yamaka	17.5 Udaka
9.7 Pāpa	11.21 Bāla	13.10 Yamaka	17.6 Udaka
9.8 Pāpa	7.21 Kalyāṇī		28.14 Pāpa
9.9 Pāpa	7.11 Kalyāṇī		28.15 Pāpa
9.10 Pāpa	7.20 Kalyāṇī		28.9 Pāpa
9.11 Pāpa	15.14 Āsava		
9.12 Pāpa			9.5 Karma
9.13 Pāpa			1.25 Anitya
13	11	4	12

Có rất nhiều bản tương đương với các bài kệ trong trong Udānavarga Pāpavarga, nhưng thứ tự rất khác nhau.

Trong bản Patna, phần Kalyāṇīvargaḥ tương xứng chặt chẽ với Pāpavagga, và có ba bài kệ mở đầu chung.

Phần Pavuvaga trong bản Gāndhārī là một trong những phẩm mà ta biết là đã bị mất, vì vậy chỉ có một vài bài tương đồng trong bộ kinh đó, ở phần Yamakavaga của nó.

10. Daṇḍavagga (Phẩm Hình Phạt)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
10.1 Daṇḍa	12.8 Daṇḍa (acd)		5.19 Priya (acd)
10.2 Daṇḍa	12.8 Daṇḍa		5.19 Priya
10.3 Daṇḍa	12.9 Daṇḍa		30.3 Sukha
10.4 Daṇḍa	12.10 Daṇḍa		30.4 Sukha
10.5 Daṇḍa	12.3 Daṇḍa		26.3 Nirvāṇa
10.6 Daṇḍa	12.4ab & 12.5cd Daṇḍa		26.5 Nirvāṇa
10.7 Daṇḍa	12.6 Daṇḍa (abc)		1.17 Anitya
10.8 Daṇḍa			9.12 Karma
10.9 Daṇḍa			28.26 Pāpa
10.10 Daṇḍa			28.28 Pāpa
10.11 Daṇḍa			28.27 Pāpa (cdab)
10.12 Daṇḍa		13.11 Yamaka (cd)	28.29 Pāpa (abc)
10.13 Daṇḍa	12.1 Daṇḍa		33.1 Brāhmaṇa
10.14 Daṇḍa	12.2 Daṇḍa	2.30 Bhikhu	33.2 Brāhmaṇa
10.15 Daṇḍa			19.5 Aśva (ad)
10.16 Daṇḍa	18.3 Dadantī (abcd)		19.2 Aśva (abcde)
10.17 Daṇḍa			17.10 Udakavarga
17	10	2	17

Trong bản Patna có sự tương xứng liên tục các bài kệ Pāḷi 2-4, và nó cũng có một Daṇḍavarggaḥ.

Udānavarga có bản tương đương với hầu như tất cả các bài kệ, nhưng chúng bị phân tán khắp bộ kinh đó.

11. Jarāvagga (Phẩm Già)²⁶

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
11.1 Jarā	13.18 Śaraṇa	10.? Jara	1.4 Anitya
11.2 Jarā			27.20 Paśya
11.3 Jarā	14.21 Khānti	10.? Jara	1.34 Anitya
11.4 Jarā		10.?ab & 10.?cd Jara	1.5 Anitya
11.5 Jarā		17.11 Kodha	16.23 Prakirṇaka
11.6 Jarā		10.? Jara	1.28 Anitya
11.7 Jarā	12.15 Daṇḍa		
11.8 Jarā			31.6 Citta
11.9 Jarā			31.7 Citta
11.10 Jarā	13.14 Śaraṇa		17.3 Udaka
11.11 Jarā	13.15 Śaraṇa	139b Jara	17.4 Udaka
11	5	6	10

Mặc dù Gāndhārī Jarāvaga đang bị hỏng nặng, Brough vẫn liệt kê không ít hơn hai mươi bốn bài kệ được tìm thấy trong phẩm đó; do vậy thật đáng ngạc nhiên rằng không có nhiều bản tương đương được tìm thấy trong đó.

Bản Patna không có một Jarāvarggaḥ, và các bản tương đương với chỉ một nửa các bài kệ thì được tìm thấy trong bộ kinh.

Hầu hết các bài kệ xuất hiện trong Udānavarga, nhưng không phải là trong một Jarāvarga.²⁷

²⁶ [ND] Trong bản gốc, tiêu đề này không có chữ *vagga*.

²⁷ Gợi ý của Brough rằng Udānavarga Anityavarga là tương đương với Pāḷi Jarāvagga dường như không được xác nhận bởi các bằng chứng đưa ra ở đây, vì chỉ có 4 bản tương đương giữa hai bộ kinh.

12. Attavagga (Phẩm Tụ Ngã)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
12.1 Atta	17.7 Ātta		5.15 Priya
12.2 Atta	17.12 Ātta	14.4 Paṇida	23.7 Ātma
12.3 Atta	17.13 Ātta		23.8 Ātma
12.4 Atta	17.16 Ātta		23.11 Ātma
12.5 Atta	17.2 Ātta		28.12 Pāpa
12.6 Atta	17.1 Ātta	20.9 Śīla?	11.10 Śramaṇa
12.7 Atta	10.11 Mala	16.6 Prakīṇaka?	28.16 Pāpa
12.8 Atta	17.10 Ātta	15.16 Bahoṣuda	8.7 Vāca
12.9 Atta	17.3 Ātta		28.11 & 28.12ab Pāpa
12.10 Atta	17.20 Ātta	16.7 Prakīṇaka?	23.10 Ātma
10	10	5	10

Cả bản Pāḷi lẫn Patna đều xác định rõ Attavagga, với bản Patna thì có phần rộng hơn.

Udānavarga cũng có một Ātmavarga, nhưng chỉ có bốn trong số hai mươi sáu bài kệ là tương đương với các bài kệ trong Pāḷi Attavagga, mặc dù nhiều bài trong số đó là dị bản của bản Pāḷi 12.4.

13. Lokavagga (Phẩm Thế Gian)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
13.1 Loka	2.18 Apramāda	7.12 Apramadu	4.8 Apramāda
13.2 Loka	2.14 Apramāda	7.1 Apramadu	4.35 Apramāda
13.3 Loka	13.9 Śaraṇa	20.7 Śīla?	30.5 Sukha
13.4 Loka	14.20 Khānti		27.15 Paśya
13.5 Loka			27.17 Paśya (bcd)
13.6 Loka	2.7 Apramāda	7.13 Apramadu	16.5 Prakirṇaka
13.7 Loka			16.9 Prakirṇaka
13.8 Loka			27.5 Paśya
13.9 Loka	13.17 Śaraṇa (abc)		17.2 Udaka (abc)
13.10 Loka	16.20 Vācā		9.1 Karma
13.11 Loka	16.16 Vācā (abc)		10.2 Śraddhā
13.12 Loka	18.12 Dadantī (bcd)		
12	9	4	11

Ở đây ta có thể thấy rằng mặc dù một số bài được tìm thấy cả ở bản Patna lẫn Udānavarga, nhưng chỉ có duy nhất đề mục Lokavagga trong bộ kinh Pāḷi.

Hai bài đầu tiên được tìm thấy trong các Apramādavarga của các bộ kinh khác.

14. Buddhavagga (Phẩm Phật-đà)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
14.1 Buddha	15.16 Āsava		29.52 Yuga
14.2 Buddha	15.17 Āsava		29.53 Yuga
14.3 Buddha	14.6 Khānti		21.9 Tathāgata
14.4 Buddha	18.8 Dadantī (abd)		16.5 Prakiṇaka?
14.5 Buddha	19.16 Citta		28.1 Pāpa
14.6 Buddha	14.1 Khānti		26.2 Nirvāṇa
14.7 Buddha			31.50 Citta
14.8 Buddha	9.9 Tahna		2.17 Kāma
14.9 Buddha	9.10 Tahna		2.18 Kāma
14.10 Buddha	13.1 Śaraṇa		27.31 Paśya
14.11 Buddha	13.2 Śaraṇa		27.32 Paśya
14.12 Buddha	13.3 Śaraṇa		27.33 Paśya
14.13 Buddha			27.34 Paśya
14.14 Buddha	13.4 Śaraṇa		27.35 Paśya
14.15 Buddha	5.15 Attha	11.12 Suha	30.27 Sukha
14.16 Buddha	5.4 Attha		30.22 Sukha
14.17 Buddha			
14.18 Buddha			
18	14	1	16

Những bài kệ trong phẩm này bị phân tán trong các bộ kinh Patna và Udānavarga.

Ta có thể hy vọng một trong những bài kệ từ bản Pāli Buddhavagga có tương đương với Udānavarga Tathāgatavarga, nhưng không phải như thế.

Thực tế là tất cả trừ một bài không được tìm thấy trong bản Gāndhārī dường như cho thấy rằng đây là một trong những phẩm còn thiếu trong bộ kinh này.

Sự thiếu vắng các bản tương đương ở hai bài cuối là nổi bật nhất; chúng cũng không có bản tương đương trong Chánh Tạng.

15. Sukhavagga (Phẩm An Lạc)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
15.1 Sukha	14.17 Khānti	11.5 Suha	30.47 Sukha
15.2 Sukha			30.45 Sukha
15.3 Sukha	14.18 Khānti	11.4 Suha	30.43 Sukha
15.4 Sukha	14.19 Khānti	11.7 Suha	30.49 Sukha
15.5 Sukha	5.17 Attha	11.19 Suha	30.1 Sukha
15.6 Sukha			
15.7 Sukha	5.11 Attha	11.2 Suha	26.7 Nirvāṇa
15.8 Sukha	5.12 Attha	11.1 Suha	26.6 Nirvāṇa
15.9 Sukha			28.5 Pāpa
15.10 Sukha	5.5 Attha	11.14 Suha	30.25 Sukha
15.11 Sukha	5.6 Attha	11.15 Suha	30.26 Sukha
15.12 Sukha	5.7 Attha	11.16 Suha	
12	9	9	10

Ta thấy nổi bật nhất là phần Sukhavagga được xác định tốt trong bản Pāli, Gāndhārī & Udānavarga nhưng lại thiếu trong bản Patna.

Ba bài cuối xuất hiện liên tục trong bản Pāli, Patna, Gāndhārī, và hai bài đầu trong đó cũng có trong bản Udānavarga, nhưng lại thiếu bài thứ ba.

Bài 6 không tìm thấy một bản tương đương trực tiếp nào, nhưng Udānavarga 29.37 (tương đương với 18.17) có thể so sánh được. Không có bản tương đương trong Chánh Tạng.

16. Piyavagga (Phẩm Hỷ Ái)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
16.1 Piya	10.17 Daṇḍa (abc)	16.8 Prakīṇaka?	5.9 Priya
16.2 Piya	5.9 Attha		5.5 Priya (acd)
16.3 Piya	5.10 Attha		5.8 Priya
16.4 Piya	5.8 Attha (abd)		5.1 Priya
16.5 Piya			
16.6 Piya			2.3 Kāma
16.7 Piya			2.2 Kāma
16.8 Piya			
16.9 Piya	16.17 Vācā (bd)	20.1 Śīla? (bd)	5.24 Priya (bd)
16.10 Piya			2.9 Kāma
16.11 Piya			5.20 Priya
16.12 Piya			5.21 Priya
12	5	2	10

Có rất ít bản tương đương trong bộ kinh Gāndhārī ở đây, và có thể là một Piyavaga đã bị mất.

Phần này được thiết lập trong Udānavarga, nhưng thiếu trong bản Patna, và có rất ít bản tương đương với bộ kinh đó.

Một lần nữa ta có hai bài kệ Pāḷi không tìm thấy bản tương đương chính xác ở những nơi khác trong các bộ kinh, nhưng có lẽ sẽ dễ dàng hơn để giải thích lúc này, rằng những bài kệ hỏi là dị bản của một chuỗi các bài kệ, mà tất cả đều có cùng một cấu trúc, chỉ thay đổi từ khóa. Cả hai đều không tương đương với Chánh Tạng.

17. Kodhavagga (Phẩm Phần Nộ)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
17.1 Kodha	13.23 Śaraṇa	17.1 Kodha	20.1 Krodha
17.2 Kodha		17.2 Kodha	20.22 Krodha
17.3 Kodha		17.7 Kodha	20.19 Krodha
17.4 Kodha	16.15 Vācā	17.8 Kodha	20.16 Krodha
17.5 Kodha	14.2 Khānti		7.7 Sucarita
17.6 Kodha	15.9 Āsava		15.8 Smṛti
17.7 Kodha	16.6 Vācā	14.14 Paṇida	29.45 Yuga (cdef)
17.8 Kodha	16.7 Vācā	14.17 Paṇida	29.46 Yuga
17.9 Kodha	16.9 Vācā	14.18 Paṇida	29.47 ab & 29.48ab Yuga
17.10 Kodha	16.10 Vācā	14.19 Paṇida	22.11cd Tathāgata
17.11 Kodha	16.2 Vācā		7.1 Sucarita
17.12 Kodha	16.3 Vācā		7.2 Sucarita
17.13 Kodha	16.4 Vācā		7.3 Sucarita
17.14 Kodha	16.5 Vācā (abc)	2.1 Bhikhu	7.10 Sucarita
14	12	9	14

Cả bản Gāndhārī và Udānavarga đều có Krodhavarga, nhưng chỉ có một số ít các bài kệ được tìm thấy trong bản Pāḷi là có trong các phẩm này, phần còn lại thì bị phân tán.

Bản Patna không có một Krodhavarggaḥ, nhưng hầu hết các bản tương đương được tìm thấy trong Vācāvarggaḥ của nó.

Các bài 8-10 Pāḷi cũng là liên tục trong bản Gāndhārī và Udānavarga, mặc dù sự phân chia các bài kệ có khác nhau về sau. Hai trong số ba bài cũng là liên tục trong bản Patna.

Các bài 11-14 Pāḷi cũng được tìm thấy trong bản Patna, và các bài 11 - 13 cũng xuất hiện trong bản Udānavarga.

18. Malavagga (Phẩm Cấu Uế)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
18.1 Mala	10.5 Mala		
18.2 Mala	10.6 Mala (cd)		
18.3 Mala			
18.4 Mala			16.3 Prakirṇaka
18.5 Mala	10.7 Mala		2.10 Kāma
18.6 Mala	10.4 Mala		9.19 Karma
18.7 Mala	10.1 Mala		
18.8 Mala	10.2 Mala		
18.9 Mala	10.3 Mala		
18.10 Mala	10.8 Mala	13.21 Yamaka	27.3 Paśya
18.11 Mala	10.9 Mala	13.22 Yamaka	27.4 Paśya
18.12 Mala			
18.13 Mala			
18.14 Mala			
18.15 Mala	18.1 Dadantī		10.12 Śraddhā
18.16 Mala	18.2 Dadantī		10.13 Śraddhā
18.17 Mala			29.37 Yuga (bcd)
18.18 Mala	10.10 Mala	16.14 Prakirṇaka?	27.1 Paśya
18.19 Mala	15.8 Āsava	21.8 Kica? (ef)*	27.2 Paśya (ab)
18.20 Mala			29.38 Yuga
18.21 Mala			29.38 Yugavarga (ab)
21	13	4	12

Các bài 12-14 không thấy có bản tương đương trong các bộ kinh khác, hoặc trong Chánh Tạng; chúng cũng không đề cập đến *mala* hay một từ đồng nghĩa với *mala*, do đó, rất có vẻ như chúng đã được thêm vào.

Không có bản tương đương cho bài 3, cả trong các bản kinh khác lẫn Chánh Tạng.

Bản Patna là bộ kinh khác duy nhất có Malavarga, mặc dù có thể bản Gāndhārī cũng có nhưng đã bị mất.

Các bài 7-9 cũng được tìm thấy trong bản Patna; và cặp 10-11 cũng xuất hiện ở cả ba bộ kinh tương đương.

19. Dhammaṭṭhavagga (Phẩm Pháp Trụ)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
19.1 Dhammaṭṭha			
19.2 Dhammaṭṭha			
19.3 Dhammaṭṭha			
19.4 Dhammaṭṭha	2.19 Apramāda	7.5 Apramadu	4.21 Apramāda
19.5 Dhammaṭṭha		12.1 Thera	11.11 Śramaṇa
19.6 Dhammaṭṭha	16.12 Vācā (abc)		
19.7 Dhammaṭṭha	16.11 Vācā	12.5 Thera	29.10 Yuga
19.8 Dhammaṭṭha	16.12 Vācā (cd)	12.6 Thera (d)*	10.7 Śraddhā (cd)
19.9 Dhammaṭṭha	13.20 Śaraṇa	12.7 Thera	11.13 Śramaṇa
19.10 Dhammaṭṭha	13.21 Śaraṇa	1.1cd & 12.8cd Brammaṇa	33.8 Brāhmaṇa (cd)
19.11 Dhammaṭṭha		2.17 Bhikhu	32.18 Bhikṣu
19.12 Dhammaṭṭha		2.18 Bhikhu (bcd)	32.19 Bhikṣu (abd)
19.13 Dhammaṭṭha			
19.14 Dhammaṭṭha			
19.15 Dhammaṭṭha			
19.16 Dhammaṭṭha	15.11 Āsava	2.15 Bhikhu (acd)	32.31 Bhikṣu
19.17 Dhammaṭṭha	15.12 Āsava	2.16 Bhikhu	32.32 Bhikṣu
17	8	10	10

Ta có thể thấy rằng không bản nào trong các bản khác có một Dhammaṭṭhavagga,²⁸ và các bài kệ khá là rải rác khắp các bộ kinh khác.

Một lần nữa ta thấy rằng một số trong những bài kệ trong phẩm này không được đại diện trong các bản tương đương, với hai loạt ba bài kệ bị thiếu trong các bộ kinh khác. Cũng không tìm thấy có bản tương đương nào ở các phần khác của Chánh Tạng.

²⁸ Brough trong phần giới thiệu đã nói Dhammaṭṭhavagga, Theravaga, và Śramaṇavargas là tương đương trong 3 bản mà ông khảo sát, nhưng điều này chắc chắn là không đúng.

20. Maggavagga (Phẩm Đạo)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
20.1 Magga	20.1 Māgga	6.13 Magu	12.4 Mārga
20.2 Magga	20.3 Māgga		
20.3 Magga	20.3ef & 20.2ab Māgga		12.9 Mārga (ab)
20.4 Magga	20.2 Māgga (cdef)		12.9cd Mārga & 6.20cd Śīla
20.5 Magga	20.16 Māgga	6.10 Magu	12.5 Mārga
20.6 Magga		6.11 Magu	12.6 Mārga
20.7 Magga	20.17 Māgga	6.12 Magu	12.8 Mārga
20.8 Magga	2.17 Apramāda	7.4 Apramadu	31.32 Citta
20.9 Magga	16.1 Vācā (abc)		7.12 Sucarita
20.10 Magga	20.18 Māgga (abcdf)		29.40 Yuga (abcd)
20.11 Magga	20.4 Māgga	3.3 Tasiṇa (d)*	18.3 Puṣpa
20.12 Magga	20.5 Māgga	3.4 Tasiṇa	18.4 Puṣpa
20.13 Magga	20.6 Māgga	18.10 Puṣpa	18.5 Puṣpa
20.14 Magga	20.7 Māgga	21.2 Kica?	1.38 Anitya
20.15 Magga	20.8 Māgga	21.3 Kica?	1.39 Anitya
20.16 Magga	20.9 Māgga	16.3 Prakīṇaka?	1.40 Anitya
20.17 Magga			6.15 Śīla
17	15	11	16

Mặc dù Maggavagga có vẻ được thiết lập rất tốt và có đồng thuận cao giữa các văn bản Pāli và Patna, nhưng các tài liệu Gāndhārī và Udānavarga chỉ đồng thuận một phần.

Các bài 5-8 thì giống với bản Gāndhārī và Udānavarga (với một bổ sung ở phía sau), nhưng một trong những bài kệ bị mất trong bản Patna.

Các bài 11-16 thì giống với bản Patna, và trình tự trong hai nhóm ở các phẩm khác nhau cũng giống với bản Udānavarga, nhưng các bài nằm rải rác trong bản Gāndhārī.

21. Pakiṇṇakavagga (Phẩm Tạp Lục)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
21.1 Pakiṇṇaka	5.13 Attha	11.3 Suha	30.30 Sukha
21.2 Pakiṇṇaka	7.22 Kalyāṇī	11.18 Suha	30.2 Sukha
21.3 Pakiṇṇaka	15.6 Āsava	21.8 Kica? (abc)*	4.19 Apramāda
21.4 Pakiṇṇaka	15.7 Āsava	21.9 Kica? (abe)*	4.20 Apramāda
21.5 Pakiṇṇaka	3.14 Brāhmaṇa	1.12 Brammaṇa	29.24 Yuga
21.6 Pakiṇṇaka			33.62abc & 33.61d Brāhmaṇa
21.7 Pakiṇṇaka		6.4 Magu	15.12 Smṛti
21.8 Pakiṇṇaka		6.5 Magu	15.13 Smṛti
21.9 Pakiṇṇaka		6.6 Magu	15.14 Smṛti
21.10 Pakiṇṇaka	14.5 Khānti	6.7 Magu	15.15 Smṛti
21.11 Pakiṇṇaka	14.3 Khānti	6.8 Magu	15.17 Smṛti
21.12 Pakiṇṇaka	14.4 Khānti	6.9 Magu	15.25 Smṛti
21.13 Pakiṇṇaka		16.4 Prakīṇaka? (abcd)	11.8 Śramaṇa (abcd)
21.14 Pakiṇṇaka	18.5 Dadantī	20.2 Śīla? (abd)	10.8 Śraddhā (abd)
21.15 Pakiṇṇaka			29.19 Yuga
21.16 Pakiṇṇaka	17.8 Ātta	16.1 Prakīṇaka? (abc)	23.2 Ātma (abc)
16	10	14	16

Có lẽ không ngạc nhiên gì khi có rất ít đồng thuận về những gì thuộc về một Phẩm Tạp Lục, mà các bộ Pāḷi, Gāndhārī (có lẽ), và Udānavarga có.

Loạt các bài 7-12 được tìm thấy trong bản Gāndhārī và trong Udānavarga, nhưng có rất nhiều bổ sung sau đó được thêm vào. Ba trong số những bài kệ cũng được tìm thấy liên tục trong Patna.

22. Nirayavagga (Phẩm Địa Ngục)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
22.1 Niraya	7.19 Kalyāṇī	16.11 Prakīṇaka?	8.1 Vāca (abc)
22.2 Niraya	7.18 Kalyāṇī		11.9 Śramaṇa (abc)
22.3 Niraya	16.18 Vācā	20.10 Śīla?	9.2 Karma
22.4 Niraya	12.16 Daṇḍa	16.12 Prakīṇaka?	4.14 Apramāda
22.5 Niraya	12.17 Daṇḍa (abc)		4.15 Apramāda (abc)
22.6 Niraya	16.19 Vācā	13.15 Yamaka	11.4 Śramaṇa
22.7 Niraya			11.3 Śramaṇa
22.8 Niraya			11.2 Śramaṇa (bcd)
22.9 Niraya	7.5 & 7.6 Kalyāṇī	21.6 Kīca?	29.41 & 29.42 Yuga
22.10 Niraya	13.19 Śaraṇa	7.22 Apramadu (bcd)*	5.16cd & 5.17 Priya
22.11 Niraya	10.13 Mala (abef)	16.15 Prakīṇaka? (abef)	16.4 Prakīṇaka (abef)
22.12 Niraya	10.13 Mala	16.15 Prakīṇaka? (cdef)	
22.13 Niraya	10.14 Mala		
22.14 Niraya			
14	11	8	11

Không bộ kinh nào khác biết đến một Nirayavagga, và do đó các bài kệ bị rải rác khắp các phiên bản.

Loại các bài 11-13 thì theo bản Patna.

Bài cuối cùng trong bản Pāḷi, là ngược lại của bài trước, thì không tương đương với bất kì bản nào khác, và cũng không được tìm thấy trong Chánh Tạng.

23. Nāgavagga (Phẩm Voi)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
23.1 Nāga	12.21 Daṇḍa	20.8 Śīla?	29.21 Yuga
23.2 Nāga	6.7 Śoka		19.6 Aśva
23.3 Nāga	6.8 Śoka	22.1 Naga <i>hay</i> Asa? (d)*	19.7 Aśva
23.4 Nāga	6.9 Śoka (cd)	22.? Naga <i>hay</i> Asa? (d)*	
23.5 Nāga			
23.6 Nāga			29.13 Yuga
23.7 Nāga			31.5 Citta
23.8 Nāga	2.11 Apramāda	7.23 Apramadu (acd)	4.27cd & 4.36ad Apramāda
23.9 Nāga	1.9 Jama		14.13 Droha (acd)
23.10 Nāga	1.10 Jama		14.14 Droha (acd)
23.11 Nāga	1.11 Jama		14.16a & 14.16b Droha
23.12 Nāga	5.1 Attha		30.34 Sukha
23.13 Nāga	5.2 Attha		30.21 Sukha
23.14 Nāga	5.3ab & 5.18cd Attha		30.20 Sukha (abd)
14	11	4	12

Bản Gāndhārī có thể đã có một Nagavaga, các phần còn lại là quá ít để có thể chắc chắn; nhưng phần này với bản Patna và Udānavarga thì không được biết đến.

Bài 5 không được tìm thấy trong bất kỳ bộ kinh nào khác, và không có bản tương đương Chánh Tạng.

Loạt các bài 2-4 đồng thuận với bản Patna, và cũng vậy đối với các bài 12-14, nhưng lại lệch ở bài cuối cùng.

24. Taṇhāvagga (Phẩm Tham Ái)

Pāḷi	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
24.1 Taṇhā	9.1 Tahna	3.3 Tasiṇa (d)*	3.4 Tṛṣṇā (abd)
24.2 Taṇhā	9.2 Tahna		3.9 Tṛṣṇā
24.3 Taṇhā	9.3 Tahna		3.10 Tṛṣṇā
24.4 Taṇhā	9.4 Tahna (ab)	7.17 Apramadu	3.11 Tṛṣṇā
24.5 Taṇhā	9.20 Tahna		3.16 Tṛṣṇā
24.6 Taṇhā	13.22 Śaraṇa		
24.7 Taṇhā			
24.8 Taṇhā	9.12 Tahna		3.5 Tṛṣṇā
24.9 Taṇhā	9.13 Tahna		3.6 Tṛṣṇā
24.10 Taṇhā	9.13 Tahna (ab)		3.6 Tṛṣṇā (ab)
24.11 Taṇhā	9.15 Tahna	3.2 Tasiṇa (d)*	27.29 Paśya
24.12 Taṇhā	9.7 Tahna	11.8 Suha	2.5 Kāma (abd)
24.13 Taṇhā	9.8 Tahna	11.9 Suha	2.6 Kāma
24.14 Taṇhā		11.10 Suha	
24.15 Taṇhā	9.14 Tahna	10.? Jara	29.57 Yuga
24.16 Taṇhā			3.1 Tṛṣṇā
24.17 Taṇhā			3.2 Tṛṣṇā
24.18 Taṇhā			
24.19 Taṇhā	9.11 Tahna		
24.20 Taṇhā			21.1 Tathāgata
24.21 Taṇhā			26.31 Nirvāṇa (abd)
24.22 Taṇhā			2.16 Kāma
24.23 Taṇhā	9.16 Tahna		16.16 Prakirṇaka
24.24 Taṇhā	9.17 Tahna		16.17 Prakirṇaka

24.25 Taṇhā	9.18 Tahna		16.18 Prakirṇaka
24.26 Taṇhā	9.18 Tahna (acd)		16.21 Prakirṇaka (acd)
26	18	7	21

Mặc dù phần Taṇhā đã được thiết lập rất tốt và xuất hiện trong tất cả các bản tương đương (dù bản Gāndhārī vẫn chưa hoàn chỉnh ở đoạn này), nhưng một lần nữa nội dung của nó thì không được như vậy.

Có bốn bài kệ trong bản Pāli không tương đương với các phiên bản khác, và chúng cũng không được tìm thấy ở đâu khác trong Chánh Tạng Pāli.

Loại các bài 2-4 và 23-26 cũng xuất hiện trong bản Patna và Udānavarga,²⁹ ngoại trừ bài cuối cùng.

²⁹ Udānavarga có 3 bài tương đương nhưng thay thế mānadoṣā, lobhadoṣā, và trṣṇādoṣā ở dòng thứ 2.

25. Bhikkhuvagga (Ph̄m T̄y-kheo)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
25.1 Bhikkhu			
25.2 Bhikkhu	4.2 Bhikṣu	2.2 Bhikhu (abcde)	7.11 Sucarita
25.3 Bhikkhu	4.3 Bhikṣu	2.3 Bhikhu	32.7 Bhikṣu
25.4 Bhikkhu	4.5 Bhikṣu	2.4 Bhikhu	8.10 Vāca
25.5 Bhikkhu	13.11 Śaraṇa	2.14 Bhikhu	32.8 Bhikṣu
25.6 Bhikkhu	4.6 Bhikṣu	2.11 Bhikhu	13.8 Satkāra
25.7 Bhikkhu	4.7 Bhikṣu	2.12 Bhikhu	
25.8 Bhikkhu		2.29 Bhikhu	32.17 Bhikṣu
25.9 Bhikkhu	4.10 Bhikṣu	2.20 Bhikhu	32.21 Bhikṣu
25.10 Bhikkhu	4.8 Bhikṣu	2.26 Bhikhu	26.12 Nirvāṇa
25.11 Bhikkhu		2.28 Bhikhu	
25.12 Bhikkhu	2.19 Apramāda (bcd)	2.25 Bhikhu	31.31 Citta (bc)
25.13 Bhikkhu	4.13 Bhikṣu	2.8 Bhikhu	
25.14 Bhikkhu	4.11 Bhikṣu	2.5 Bhikhu	32.9 Bhikṣu
25.15 Bhikkhu	4.12 Bhikṣu	2.6 Bhikhu	32.10 Bhikṣu
25.16 Bhikkhu	4.14 Bhikṣu	2.9 Bhikhu	32.26cd & 32.27ab Bhikṣu
25.17 Bhikkhu	4.15 Bhikṣu (abcde)	2.10 Bhikhu (abcd)*	32.6 Bhikṣu (bcde)
25.18 Bhikkhu	8.13 Puṣpa	18.9 Puṣpa	18.11 Puṣpa
25.19 Bhikkhu	4.4 Bhikṣu		32.24 Bhikṣu
25.20 Bhikkhu	17.19 Ātta		
25.21 Bhikkhu	17.17 Ātta		19.14 Aśva (abd)
25.22 Bhikkhu			

25.23 Bhikkhu			16.7 Prakirṇaka
23	18	17	17

Ta có thể nhìn thấy một lần nữa ở đây các kết nối chặt chẽ giữa các bản Pāli và Gāndhārī, với mười lăm bài kệ trong bản Gāndhārī này cũng được tìm thấy trong Bhikhuvaga của nó, và chỉ có một bài là từ phần khác trong bộ kinh.

Udānavarga cũng có một Bhikṣuvarga,³⁰ nhưng chỉ có khoảng một nửa số bản tương đương trong phạm vi đó, mặc dù nó có không ít hơn tám mươi hai bài kệ.³¹

Hai bài kệ không tìm thấy bản tương đương cũng không có bản tương đương nào trong Chánh Tạng, nhưng bài kệ đầu tiên là tương đương với Mahāvastu, và ở đây cũng có những bản tương đương với các bài: 2, 3, 5, 9, và 10.

³⁰ Gāndhārī Bhikhuvaga có 39 bài kệ, nhưng các bài kệ ngoài ra thì chủ yếu tương đương với cái giờ đây là Urugasutta trong Suttanipāta tiếng Pāli.

³¹ 26 trong số đó tương đương với Urugasutta, nhưng tất nhiên cũng còn lại rất nhiều bài kệ khác.

26. Brāhmaṇavagga (Pḥm Bà-la-môn)

Pāli	Patna	Gāndhārī	Udānavarga
26.1 Brāhmaṇa	3.1 Brāhmaṇa	1.10 Brammaṇa	33.60a Brāhmaṇa
26.2 Brāhmaṇa	3.8 Brāhmaṇa	1.14 Brammaṇa	33.72 Brāhmaṇa
26.3 Brāhmaṇa	3.7 Brāhmaṇa	1.35 Brammaṇa	33.24 Brāhmaṇa (abd)
26.4 Brāhmaṇa	3.16 Brāhmaṇa	1.48bd & 1.25cd Brammaṇa	33.32 Brāhmaṇa (abd)
26.5 Brāhmaṇa	3.6 Brāhmaṇa	1.50 Brammaṇa	33.74 Brāhmaṇa
26.6 Brāhmaṇa		1.16 Brammaṇa	11.15 Śramaṇa
26.7 Brāhmaṇa	3.13 Brāhmaṇa	1.11 Brammaṇa	33.63 Brāhmaṇa
26.8 Brāhmaṇa		1.15 Brammaṇa (abc)	33.75 Brāhmaṇa
26.9 Brāhmaṇa	3.12 Brāhmaṇa	1.23 Brammaṇa	33.16 Brāhmaṇa
26.10 Brāhmaṇa	3.2 Brāhmaṇa (acd)		33.66 Brāhmaṇa
26.11 Brāhmaṇa	3.4 Brāhmaṇa (ab)	1.1 Brammaṇa (ab)	33.7 Brāhmaṇa
26.12 Brāhmaṇa		1.2 Brammaṇa	33.6 Brāhmaṇa
26.13 Brāhmaṇa		1.38 Brammaṇa (abd)	
26.14 Brāhmaṇa		1.17 Brammaṇa	33.15 Brāhmaṇa
26.15 Brāhmaṇa			33.49 Brāhmaṇa (abd)
26.16 Brāhmaṇa		1.42 Brammaṇa	33.58a Brāhmaṇa
26.17 Brāhmaṇa		1.28 Brammaṇa	33.18 Brāhmaṇa
26.18 Brāhmaṇa			33.19 Brāhmaṇa
26.19 Brāhmaṇa	3.5 Brāhmaṇa	1.21 Brammaṇa	33.30 Brāhmaṇa
26.20 Brāhmaṇa		1.30 Brammaṇa	33.27 Brāhmaṇa
26.21 Brāhmaṇa	3.15 Brāhmaṇa	1.49abd & 1.25cd Brammaṇa	33.33 Brāhmaṇa

26.22 Brāhmaṇa	3.11 Brāhmaṇa	1.32 Brammaṇa	33.20 Brāhmaṇa
26.23 Brāhmaṇa		1.18 Brammaṇa	33.36 Brāhmaṇa
26.24 Brāhmaṇa		1.29 Brammaṇa	
26.25 Brāhmaṇa		1.27 Brammaṇa (abd)	33.40 Brāhmaṇa (abd)
26.26 Brāhmaṇa	3.10 Brāhmaṇa	1.22 Brammaṇa	33.17 Brāhmaṇa
26.27 Brāhmaṇa		1.19 Brammaṇa	33.25 Brāhmaṇa
26.28 Brāhmaṇa			33.43 Brāhmaṇa
26.29 Brāhmaṇa			33.54 Brāhmaṇa
26.30 Brāhmaṇa		1.46 Brammaṇa	33.29abd & 33.22cd Brāhmaṇa
26.31 Brāhmaṇa		1.36 Brammaṇa (cd)*	33.31C Brāhmaṇa
26.32 Brāhmaṇa			33.41 Brāhmaṇa
26.33 Brāhmaṇa		1.20 Brammaṇa	33.35 Brāhmaṇa (abd)
26.34 Brāhmaṇa			33.42 Brāhmaṇa (cd)
26.35 Brāhmaṇa			33.45 Brāhmaṇa
26.36 Brāhmaṇa			33.44 Brāhmaṇa
26.37 Brāhmaṇa		1.44 Brammaṇa (abd)	33.48 Brāhmaṇa
26.38 Brāhmaṇa		1.43abd & 1.26cd Brammaṇa	33.46 Brāhmaṇa (abd)
26.39 Brāhmaṇa		1.34 Brammaṇa (acd)*	33.29A Brāhmaṇa (acd)
26.40 Brāhmaṇa		1.41 Brammaṇa (bcd)*	33.50 Brāhmaṇa
26.41 Brāhmaṇa		1.5 Brammaṇa (abcd)	33.47 Brāhmaṇa (abcdf)
41	15	30	39

Phẩm cuối cùng trong bộ kinh cũng là phẩm cho thấy sự tương xứng mạnh nhất giữa tiêu đề phẩm và nội dung trong các bản tương đương, với chỉ một bài kệ được tìm thấy dưới đề mục khác, tức là bản tương đương của Udānavarga với bài 26.6.

Phẩm Bà-la-môn (Brāhmaṇavarggaḥ) của bản Patna tương đối nhỏ, chỉ có mười sáu bài kệ, nhưng mười bốn trong số đó là tương đương với bản Pāli.

Phẩm Bà-la-môn (Brāhmaṇavarga) của bản Udānavarga, là bộ lớn nhất các bài kệ, có tám mươi ba bài trong phẩm đó. Chỉ có hai bài tương đương với bản Pāli là bị mất tích ở đây, và một trong những bài đó được tìm thấy trong Śramaṇavarga liên quan của nó.

Có lẽ đáng ngạc nhiên nhất là các bản tương đương dường như không theo trình tự.

Tóm tắt

Ta có thể tóm tắt các bảng như sau: bản Pāli Dhammapada có 423 bài kệ, trong đó có 23 bài không tìm thấy bản tương đương (5%); điều thú vị là tất cả những bài kệ không tìm thấy bản tương đương trong các phiên bản khác cũng không có bản tương đương trong phần còn lại của Chánh Tạng.

Có 304 bài tương đương trong Patna Dharmapada, trong đó 29 bài là chỉ tương đương một phần; 214 bài trong Gāndhārī, trong đó 41 bài là chỉ tương đương một phần; & 370 bài trong Udānavarga, trong đó 56 bài là chỉ tương đương một phần. Tổng cộng có 888 bài tương đương trong đó 126 bài chỉ tương đương một phần(14%).

Hay nói một cách khác, có một sự rất tương đồng trong các bài tương đương với 86% số bài kệ. Nhiều trong số những bài khác chỉ khác nhau một dòng hoặc đại loại như vậy. Trong thực tế 165 bài (39%) được tìm thấy có bản tương đương trong *tất cả* các bộ kinh khác, bất chấp việc các bộ kinh Gāndhārī vẫn còn rời rạc.

3. Sắp xếp

Dưới đây tôi sẽ khảo sát về các phẩm có sự sắp xếp có vẻ diễn ra theo sự xuất hiện của từ khóa trong tiêu đề, và sẽ thảo luận về các phẩm khác trong phần kế nói về chủ đề. Trong những đoạn kế tiếp, các bài kệ không có từ khóa được đặt trong dấu ngoặc đơn, và sẽ được thảo luận trong các ghi chú phía sau.

Ta đặc biệt chú ý đến việc gom nhóm các bài kệ theo chú giải và những bản tương đương trong phần này, vì điều này giúp hé mở cho việc làm sao một bài kệ thiếu từ khóa lại được sát nhập vào bộ kinh. Tôi cũng thảo luận về các bài kệ mà dường như được cho là ghép thêm vào, và bất cứ đâu có thể cung cấp lời giải thích cho sự xuất hiện của chúng trong các bộ kinh.

2. Appamādavagga (Phẩm Không Phóng Dật): 1ac; 2b; (3); 4d; 5a; 6c; 7c; 8a; 9a; 10ac; 11a; 12a.

Bài 3 không đề cập đến *appamāda* (bất phóng dật) nhưng được xếp liền mạch từ 1 đến 3 theo như trong chú giải, và cũng như vậy trong các bản Patna và Udānavarga, và được kết thành phẩm theo mạch này.

3. Cittavagga (Phẩm Tâm): 1a; 2c; 3cd; 4cd; 5c; 6a; 7a; 8b; (9); 10c; 11c.

Citta (tâm) không xuất hiện trong bài 9, nhưng từ đồng nghĩa là *viññāṇa* (thức) thì có, và nội dung chủ đề (sự mong manh của thân xác) thì giống như bài 8, do vậy chúng có vẻ tạo thành một cặp khá tự nhiên, ngay cả khi chúng chẳng hề được ghép nối lại trong các bộ kinh khác hay trong chú giải.

4. Puppavagga (Phẩm Hoa): 1d; 2d; 3c; 4a; 5a; 6a; (7); 8a; 9a; 10a; 11a; (12); (13); (14); (15); (16).

Bài kệ số 7 dường như ít nhiều là được thêm vào vì nó không đề cập *puppha* (hoa), hay có bất kì điều gì khác liên quan đến hoa; nó cũng không xuất hiện như một phần của một đoạn kệ liên tục, mặc dù cặp 6-7 là tương đương trong Udānavarga.

Các bài 11-14 là một dãy liên tục cũng xuất hiện trong bản Patna (mở đầu cho Puppavarggaḥ); và Udānavarga (ba trong số các bài kệ cũng tương đương trong Gāndhārī), và đã được đưa vào bộ kinh theo từ *puppha* xuất hiện trong câu 1 của cả dãy.

Tương tự như vậy, bài 15 & 16 là một cặp, xuất hiện trong tất cả các phiên bản; đề cập đến hoa sen (*paduma*) là có liên kết với hoa trong trường hợp này, nhưng từ *puppha* không được nhắc tới, vì vậy mà có vẻ rằng những bài kệ đã được kết tập vào phẩm qua việc kết nối theo chủ đề.³²

5. Bālavagga (Phẩm Ngu): 1c; 2d; 3b; 4acd; 5a; (6); 7a; (8); (9); 10ad; 11b; 12c; 13bc; (14); 15e; (16).

Bài 5 & 6 là một cặp xuất hiện trong tất cả các bộ kinh, mặc dù chúng được xét riêng trong chú giải.

Các bài 7-9 là một dãy, bài đầu tiên trong đó có từ *bāla* trong dòng mở đầu, và cũng như vậy trong các bản Patna, và Udānavarga (phần Bālavaga được biết là có tồn tại trong bản Gāndhārī, nhưng những bài kệ trong bộ kinh hiện còn đã bị thất lạc).

Bài 13-16 là một dãy cũng xuất hiện trong bản Patna và Udānavarga, từ *bāla* xuất hiện ở 2 trong số các bài.

³² Phẩm này, do đó, nằm giữa ranh giới phân loại ở đây vì được tổ chức bằng cách sắp xếp từ; và trong phần tiếp theo, lại tổ chức theo chủ đề.

6. Paṇḍitavagga (Phẩm Hiền Tri): 1d; (2); (3); 4d; 5d; 6d; 7d; 8d; (9); (10); (11); 12b; 13d; (14).

Bài 1-3 không xếp thành dãy liên tục trong các bộ kinh khác, và được chia ra theo chú giải, nhưng chúng có chủ đề chắc chắn, và dường như đã tạo thành một nhóm trong truyền thống Pāli. Từ khóa xuất hiện trong câu đầu tiên của những bài này.

Bài 9-11 có vẻ được thêm vào. Bài 9 có thể được kết tập tốt hơn dưới đề mục Dhammaṭṭha, nói về người sống theo pháp (dhammika); 10 & 11, là một cặp theo như chú giải, và cũng có trong bộ kinh Patna và Udānavarga, có lẽ tốt hơn nên được xếp vào Arahantavagga, khi xét theo chủ đề.

Bài 12-14 tạo thành một dãy theo như chú giải và trong bản Patna (nhưng thiếu trong bản Gāndhārī, và bị phân tán trong Udānavarga).

9. Pāpavagga (Phẩm Ác): 1bd; 2ad; (3); 4abcd; 5a; 6a; (7); 8d; 9d; 10c; 11b; 12d; (13).

Bài 2 & 3 và 6 & 7 là các cặp xuất hiện trong tất cả các bản tương đương.

Bài 12 & 13 cũng là một cặp, khác nhau chỉ ở dòng cuối; tuy nhiên, chúng được tách ra trong bản Udānavarga.

12. Attavagga (Phẩm Tự Ngã): 1a; 2a; 3a; 4ac; 5a; 6c; 7b; 8f; 9abcd; 10ac.

Có sự sắp xếp rõ ràng dựa trên từ *atta* trong tất cả các bài kệ ở đây.

13. Lokavagga (Phẩm Thế Gian): 1d; 2d; 3d; 4c; 5a; 6c; 7c; 8a; 9c; 10c; 11a; 12c.

Có sự sắp xếp rõ ràng dựa trên từ *loka* xuyên suốt.

14. Buddhavagga (Phẩm Phật-đà): 1c; 2c; 3d; 4d; 5d; 6b; 7f; (8); 9d; (10); (11); 12a; (13); (14); (15); 16a; 17b; (18).

Bài 8 & 9 tạo thành một cặp, cả trong các bản tương đương lẫn trong chú giải.

Loại các bài 10-14 được tìm thấy trong Udānavarga và Patna (có một bài kệ bị thất lạc), và trong chú giải, mặc dù theo tự nhiên thì dường như chúng thuộc về một Sāraṇavagga như trong Patna, hơn là một Buddhavagga. Chúng có lẽ được xếp vào bộ kinh tại thời điểm này do có đề cập đến Đức Phật trong bài 12.

Bài 15 không đề cập đến Đức Phật, nhưng có danh hiệu *Purisājañña* đồng nghĩa.

Bài 17 & 18 tạo thành một cặp theo như chú giải, mặc dù cả hai đều không có bản tương đương.

15. Sukhavagga (Phẩm An Lạc): 1a; 2a; 3a; 4a; 5c; 6d; 7d; 8d; (9); 10bd; 11e; (12).

Bài 9 dường như được thêm vào ở đây vì nó không tạo thành cặp, dãy, hay có liên quan đến *sukha* theo bất kỳ cách nào.

Bài 10-12 xuất hiện liên tục trong bản Patna, Gāndhārī, và chú giải, và 2 trong số các bài kệ cũng tạo thành cặp trong Udānavarga, do đó, có vẻ như là bài 12 đã được thêm vào bộ kinh theo kết nối đó, dù nó không đề cập *sukha*.

16. Piyavagga (Phẩm Hỷ Ái): 1c; 2abcd; 3abd; 4abc; (5); (6); (7); (8); 9d; (10); (11); 12d.

Bài 4-8 là một phần của một dãy liên tục gồm các bài kệ giống nhau chỉ thay từ khóa (tất cả các từ đồng nghĩa với từ *piya* trong ngữ cảnh này: *pema; rati; kāma; taṇhā*).

Có vẻ không có lý do cụ thể cho việc tại sao bài 10 xuất hiện dưới đề mục này.

Bài 11-12 là một cặp, xuất hiện như thế theo chú giải cũng như bản tương đương duy nhất của chúng trong Udānavarga.

25. Bhikkhuvagga (Phẩm Tỳ-kheo): (1); 2e; 3d; 4a; 5c; 6c; 7a; 8d; 9a; 10a; 11c; 12a; (13); 14b; (15); 16b; (17); 18d; 19c; 20d; (21); 22a; 23a.

Bài 1 & 2 là một cặp theo như chú giải, mặc dù bài đầu tiên không xuất hiện trong bất cứ bản tương đương nào.

Chú giải gom nhóm tất cả các bài 9-17 lại với nhau trong một câu chuyện. Vì những bài kệ xuất hiện khá khác nhau, nên không có gì ngạc nhiên khi thứ tự này không được tuân theo trong các bản tương đương.

Bài 14 & 15, tuy nhiên, không xuất hiện thành cặp trong tất cả các bộ kinh khác.

Bài 16 & 17 cũng là một cặp trong cả bản Patna và bản Gāndhārī.

Bài 20 & 21 là một cặp theo như chú giải, nhưng không như vậy trong bản Patna, ở đó cũng có cả hai bài kệ này nhưng bị tách ra.

26. Brāhmaṇavagga (Phẩm Bà-La-Môn): 1bd; 2b; 3d; 4d; 5d; 6a; 7abc; 8a; 9d; 10d; 11bd; (12); 13a; 14af; các bài 15-41 kết thúc bằng điệp khúc *tam-ahaṃ brūmi brāhmaṇam* (cũng vậy khi kết thúc bài số 3, 4, & 9).

Bài kệ duy nhất cần giải thích trong phẩm kết thúc, do vậy, là bài 12, về hình thức rõ ràng là một cặp với bài 11, mặc dù chúng được xét riêng theo chú giải. Chúng xuất hiện thành một cặp trong bản Patna, và theo thứ tự ngược trong bản Udānavarga.

Từ đây ta có thể thấy rằng một khi các cặp bài kệ và các dãy kệ được chấp nhận, thì phương thức của bộ kinh trong các phẩm này rõ ràng là sắp xếp theo từ khóa, và rằng phương pháp tổ chức này giải thích cho các phẩm sau (có chính xác một nửa số phẩm, tức là 13/26 phẩm,

trong bộ kinh Pāṭi):³³ Appamāda, Citta, Puppha, Bāla, Paṇḍita, Pāpa, Atta, Loka, Buddha, Sukha, Piya, Bhikkhu, Brāhmaṇa.

Do đó rõ ràng là việc sắp xếp theo từ khóa là một nguyên tắc tổ chức rất mạnh trong tâm thức của các vị biên tập, và trong hầu hết các phẩm còn lại thì kết luận tương tự cũng vẫn đúng. Do vậy dù rằng các phẩm này đó có được kết tập lỏng lẻo và mặc dù nên tốt hơn là nên xét kết tập theo chủ đề, nhưng trong nhiều phần khác nhau, như ta sẽ thấy, thì ta vẫn xét chúng theo thứ tự.

4. Chủ đề

7. Arahantavagga (Phẩm A-la-hán): (1); (2); (3); (4); (5); (6); (7); (8); 9c; (10).

Không có sự sắp xếp theo từ khóa trong Arahantavagga, và từ này chỉ xuất hiện một lần, trong bài 9, nhưng chủ đề đã đủ rõ ràng, vì tất cả đều mô tả các đặc tính của các vị A-la-hán. Không ngạc nhiên khi không có bản tương đương nào với tiêu đề phẩm này trong các bộ kinh khác, và những bản tương đương với những bài kệ, nếu có, thì bị phân tán khắp cả các phẩm khác nhau.

8. Sahassavagga (Phẩm Ngàn): 1a; 2a; (3); 4a; (5); (6); 7a; (8); (9); (10); (11); (12); (13); (14); (15); (16).

Các bài 3, 8, và 11-16 tất cả đều có số 100 (-sata, trong vassasata), và như vậy cũng được kể vào đây theo cách xét chủ đề (chúng cũng đều xuất hiện trong Sahasravargga của bản Patna).

Bài 5, 6 và 10 dường như là được thêm vào, vì chẳng có con số nào được nhắc tới, và chúng cũng không tạo thành cặp hay chuỗi.

Bài 8 & 9 là một cặp cũng xuất hiện trong bản Patna và Gāndhārī (hai bài kệ, mặc dù rõ ràng có liên quan, lại được ngăn cách bởi một chuỗi dài các bài kệ trong Udānavarga).

Phẩm này xét theo chủ đề trước tiên, sau đó xét đến số, chủ yếu là số ngàn, nhưng cũng đề cập số trăm, dù rằng có ba trong số các bài kệ dường như không liên kết với chủ đề chính.

10. Daṇḍavagga (Phẩm Hình Phạt): 1a; 2a; 3b; 4b; 5d; (6); 7a; (8); 9a; (10); (11); (12); (13); 14c; (15); (16); (17).

Bài 5 & 6 được nhóm lại thành một cặp bởi theo chú giải, mặc dù chúng bị phân cách bởi một bài khác trong cả bản Patna và Udānavarga.

Bài 8 có chủ đề là ý về trừng phạt.

³³ Nghiên cứu của tôi về Udāna cũng cho thấy kết quả tương tự, với một nửa số phẩm được tổ chức theo cách sắp xếp.

Dù tôi vẫn chưa phân tích các bộ Pháp Cú khác, nhưng chẳng ghi ngờ gì rằng kết quả với các bộ này cũng tương tự như vậy.

Bài 9-12 được nhóm lại với nhau theo chú giải; chúng cũng xuất hiện cùng nhau trong Udānavarga, mặc dù theo thứ tự khác.

Bài 15-16 có liên quan với việc bị đánh bằng roi (*kasā*), được liên kết theo chủ đề đòn roi hay trừng phạt (*daṇḍa*).

Bài 17 được thêm vào, không nói đến đòn roi, cũng không nhắc đến trừng phạt.

Chủ đề xuyên suốt phẩm này là hình phạt hay quả báo, và gần một nửa số bài kệ có cách sắp xếp dựa từ trên từ *daṇḍa*.

11. Jarāvagga (Phẩm Già): (1); (2); (3); (4); 5c; 6b; (7); (8); (9); (10); (11).

Bài 3, 7 và 10 có chứa các từ liên kết ngữ căn với chữ *jarā*.

Điều gì đã đưa các bài kệ nổi tiếng bắt đầu bằng đoạn *samsāram anekajāti* vào phẩm này vẫn là điều chưa hoàn toàn minh bạch, trừ khi đó là sự liên kết cú pháp giữa *jāti* với *jarā*.

Một số trong các bài kệ dường như đã được xếp vào bởi vì chúng liên quan đến sự suy yếu của cơ thể, mặc dù *jarā* không chính thức được đề cập; xem các bài 2, 3, 4; nhưng đây là một trong những chủ đề mơ hồ nhất trong bộ kinh. Thật đáng ngạc nhiên, do vậy, rằng bản Gāndhārī cũng có một Jaravaga, và phần này lại lớn gấp hai lần kích thước của bản Pāli, mặc dù chỉ có 5 bản tương đương với các bài kệ trong bản Pāli.

17. Kodhavagga (Phẩm Phẫn Nộ): 1a; 2a; 3a; (4); (5); (6); (7); (8); (9); (10); (11); (12); (13); (14).

Việc sắp xếp chỉ tồn tại trong 3 bài đầu của phẩm này, mặc dù một Kodhavagga dường như cũng đã được lập và xuất hiện trong bản Gāndhārī và Udānavarga.

Bài 4 có ngữ căn liên kết động từ *kujjhati*.

Bài 5 & 6 là khó có thể xếp vào một Kodhavagga, và như ta có thể mong đợi, chúng xuất hiện ở các phẩm khác nhau trong các bản tương đương. Chúng có lẽ tốt hơn nên được kết tập dưới đề mục Arahanta.

Các bài 7 -10 là có chủ đề mơ hồ, có một đoạn liên tục nói đến việc bị chê (*nindati*).

Bài 11-14 là một dãy rõ ràng liên quan đến chủ đề chính, đề cập đến từ *kopa*, cũng có nghĩa là phẫn nộ.

Cách sắp xếp là khá là yếu trong phẩm này, mặc dù chủ đề, đối với hầu hết các phần, vẫn được duy trì.

18. Malavagga (Phẩm Cấu Uế): (1); 2c; (3); 4c; 5d; 6a; 7c; 8abc; 9abcd; (10); (11); (12); (13); (14); (15); (16); (17); (18); (19); (20); (21).

Bài 1-4 là liên tục theo chú giải, và được kết nối bằng cách lặp lại, nhưng chúng không xuất hiện trong bản tương đương.

Bài 10 & 11 là một cặp xuất hiện ở tất cả các bản tương đương; nhiễm ô (*samkiliṭṭha*) trong bài 10 là liên kết với cấu uế (*mala*).

Bài 12-14 không có bản tương đương, nhưng lập thành một nhóm theo chú giải; việc liệt kê các việc xấu khác nhau, gọi chung ác pháp (*pāpadhamma*) trong bài 14 đã liên kết với chủ đề chính.

Bài 15 & 16 là một cặp xuất hiện trong bản Patna và Udānavarga, và cũng có trong chú giải; có lẽ lý do chúng xuất hiện ở đây là có liên kết với dãy các bài kệ trước đó, vì cả hai bài đều đề cập đến *mūla* (13d *mūlaṃ khaṇati attano*; 16b *mūlaghaccaṃ samūhataṃ*) mặc dù theo nghĩa trái đạo đức.

Bài 17 đề cập đến *rāga*, *dosa*, *moha*, và *taṇhā*, tất cả đều là phiền não chính.

Bài 18 & 19 không phải là một cặp, nhưng cả hai đều đề cập đến lỗi (*vajja*), đó là liên kết ở đây.

Bài 20 & 21 là một cặp theo như chú giải, mặc dù chúng không được tìm thấy trong các bản tương đương; các liên kết có lẽ là đoạn đề cập đến những chướng ngại (*papañca*)³⁴ trong câu 20c.

Mặc dù được sắp xếp tốt trong nửa đầu của phẩm này, nhưng nó vẫn tiếp tục tuân theo chủ đề cấu uế hay phiền não.

19. Dhammaṭṭhavagga (Phẩm Pháp Trụ): 1a; 2d; (3); (4); (5); (6); (7); (8); (9); (10); (11); (12); (13); (14); (15); (16); (17).

Bài 1 & 2 là một cặp theo chú giải nhưng không có các bản tương đương. Chúng là những bài kệ duy nhất đề cập đến người nắm vững pháp (*Dhammaṭṭha*).³⁵

Các bài khác, tuy nhiên, lại mô tả điều tương tự dưới những tên khác nhau, ta có thể liệt kê ra ở đây như (các cặp được nhóm lại với nhau theo chú giải. 7 & 8; 9 & 10, 11 & 12 cũng xuất hiện thành cặp trong một hoặc nhiều bản tương đương): 3ad *paṇḍita*; 4ae *Dhammadhara*; 5a & 6d *thera*; 7c & 8d *sādhurūpa*; 9ad & 10d *samaṇa*; 11ad & 12d *bhikkhu*; 13a & 14bd *muni*; 15ad *ariya*.

Bài 16 & 17 là một cặp theo chú giải và trong các bản tương đương, liên quan đến quá trình hành trì chân chánh của một vị *bhikkhu* được đề cập ở câu 17c.

Chủ đề trong bộ kinh này rất lỏng lẻo, và người ta không thể không nghĩ rằng một số bài kệ là thuộc về những đề mục khác nhau, vì thực sự chúng được tìm thấy có bản tương đương nhưng các bản này không có Dhammaṭṭhavagga.

20. Maggavagga (Phẩm Đạo): 1a; 2a; 3c; (4); 5d; 6d; 7d; 8d; 9d; (10); (11); (12); 13c; (14); (15); (16); 17c.

³⁴ [ND] Bản Việt dịch dịch là hỷ luận.

³⁵ [ND] Bản Việt dịch dịch là Pháp Trụ.

Bài 4 là một phần của dãy các bài 1-4, được nhóm lại theo chú giải; chúng không được tìm thấy theo dãy liên tục trong bất kỳ bản tương đương nào.

Bài 10 đề cập đến con đường (*patha*), có liên kết với đạo (*magga*).

Bài 11 & 12, là một cặp theo chú giải và trong tất cả các bản tương đương, nói về việc đốn (ẩn dụ) rừng (*vana*), do đó có lẽ khai hoang ra một con đường cho chính mình, điều này ắt là điểm liên kết ở đây.

Bài 14-16 là một dãy trong 2 bản tương đương, nhưng bị tách ra theo chú giải;

Người ta không thể không cảm thấy rằng bài 14 thực ra nên thuộc trong Bālavagga.

Cả bài 15 lẫn 16 cũng không đề cập đến con đường, và thực ra lại liên quan đến cái chết, và có lẽ tốt hơn nên được kết tập trong Jarāvagga bằng cách xét theo chủ đề.

Mặc dù có vẻ như một số bài được thêm vào trong phẩm này, tuy nhiên cách sắp xếp theo từ khóa *magga* xuất hiện đến 11 bài kệ.

22. Nirayavagga (Phẩm Địa Ngục): 1a; 2d; (3); 4d; (5); 6d; (7); (8); (9); 10f; (11); (12); (13); (14).

Bài 3 chỉ gần chủ đề với đề mục này, và có thể đã nhập vào bài kệ thứ 2 bởi từ *asaññata* xuất hiện ở cả (2b & 3d). Nó không được nhóm thành cặp hay thành dãy.

Bài 4 & 5 là một cặp theo chú giải, bản Patna, và Udānavarga (bản Gāndhārī bị hỏng ở đoạn này, và chỉ có một bài kệ xuất hiện).

Bài 6-8 là một dãy theo như chú giải và cũng xuất hiện liên tục theo dãy nhưng với thứ tự ngược lại trong Udānavarga.

Bài 9 có vẻ như có chút gì sai chỗ, dù đề nó cập đến *pacchā tapati*, nghĩa là bị giày vò sau đó, nhưng có lẽ vì thế mà nó đã được đưa vào bộ kinh ở đoạn này.

Bài 11 và 12 đề cập đến *duggati*, đó là một từ đồng nghĩa với *niraya*.

Bài 13 & 14 là một cặp, đề cập đến *duggati* trong bài đầu tiên, và đối lập với *suggati* (sic, m.c., = *sugati*) trong bài thứ hai.

Các chủ đề được thiết lập tốt trong phẩm này, mặc dù bản thân từ *niraya* chỉ được đề cập trong 5 bài kệ.

23. Nāgavagga (Phẩm Voi): 1a; (2); 3c; (4); 5d; (6); (7); (8); (9); 10d; 11d; (12); (14).

Bài 1-3 là một dãy liên tục theo như trong chú giải, và bài 2 & 3 tạo thành một cặp trong bản Patna và Udānavarga.

Bài 4 cũng có thể là một phần của dãy được liên kết không phải theo từ *nāga*, mà theo chủ đề về điều phục (*danta*).

Bài 6 dường như không có kết nối với chủ đề chính của phẩm này, và có lẽ sẽ có được vị trí tốt hơn trong Bālavagga (nó có đề cập đến từ *manda* đồng nghĩa); hoặc Pakiṇṇakavagga.

Câu 7d đề cập từ *hatthi*, một từ đồng nghĩa với một trong những ý nghĩa của *nāga*.

Câu 8d có từ *kuṇjara*, một từ đồng nghĩa khác.

Bài 9-11 là một dãy theo chú giải, và trong bản Patna – rất thú vị nếu lưu ý rằng chúng xuất hiện trong Jamavargga của bộ kinh đó, mặc dù chúng là một dãy 3 bài kệ và chẳng phải là một cặp như đã được dự đoán.

Bài 12-14 có vẻ hoàn toàn không phù hợp trong một Nāgavagga, không có kết nối với chủ đề chính; chúng đề cập đến *sukha* trong mỗi dòng của tất cả 3 bài kệ và, người ta sẽ nghĩ rằng, chúng có lẽ tốt hơn nên được kết tập trong Sukhavagga.

Các chủ đề ở đây là con voi, chiếm 10 của bài thơ trong phẩm này.

24. Taṇhāvagga (Phẩm Tham Ái): 1b; 2b; 3b; 4c; 5c; (6); (7); (8); (9); (10); (11); (12); (13); (14); (15); 16c; (17); 18b; 19a; 20c; 21d; 22c; (23); (24); (25); (26).

Bài 5-10 tạo thành 1 dãy liên tục theo chú giải, mặc dù không có trong bản tương đương. Chúng đều nói đến chủ đề tham ái, mặc dù từ này không phải luôn luôn xuất hiện; ngữ căn *taṣiṇa* đồng nghĩa với nó xuất hiện tại câu 9a và 10a.

Bài 11, 12 & 13, cũng như 16 & 17 (cả hai cặp bài kệ xuất hiện như vậy trong chú giải và các bản tương đương) có từ *bandhana* (trói buộc), dường như ngụ ý rằng các vị biên tập đã lấy nó làm một từ đồng nghĩa với *taṇhā*.

Bài 14 được kết nối với *taṇhā* do đề cập đến *rāga*.

Bài 15 dường như sai vị trí ở đây, và nó đề cập đến *jātijaram* có lẽ tốt hơn nên xếp trong Jarāvagga.

Bài 16 & 17 là một cặp theo chú giải và trong Udānavarga.

Bài 23 - 26 tạo thành một dãy liên tục theo như chú giải; và 23-25 cũng là liên tục trong Patna và Udānavarga. Chúng lần lượt nhắc tới *rāga*, *dosa*, *moha*, và *icchā*, được dùng như các biểu thị về ham muốn. Thật thú vị là Udānavarga, mặc dù còn thiếu từ *icchā*, cũng có một bài tương đương với bài sau và từ *tṛṣṇā* được dùng như từ khóa thay thế.

Chủ đề về tham ái dường như đã được duy trì một cách lỏng lẻo, qua đó một mặt là có các từ đồng nghĩa với *taṇhā* và mặt khác lại là các biểu hiện của *taṇhā*.

Ta có thể thấy rằng một số phẩm có chủ đề được thiết lập tốt, và ngay cả khi việc sắp xếp phải không luôn luôn diễn ra, thì mặt chủ đề cũng sẽ chiếm ưu thế; mặt khác một số phẩm là rất lỏng lẻo. Khá nhiều bài kệ có lẽ tốt hơn nên được kết tập dưới các đề mục khác.

Vẫn còn 2 phẩm nữa cần phải thảo luận:

1. Yamakavagga (Phẩm Song Yếu): tiêu đề này thường được dịch nghĩa đen là Các Cặp (Song), nhưng trên thực tế khi kiểm lại thì là rõ ràng rằng các bài kệ gồm không chỉ đơn giản là các cặp, mà ở đó còn là các *đôi lập*, và các đôi lập về đạo đức. Do đó, việc phân nhóm tương phản cặp bài kệ như vậy đã đóng vai trò như là nguyên tắc tổ chức cơ bản trong phẩm này. Lược khảo qua thì điều này dường như cũng là tình trạng trong các phẩm tương đương của các bộ kinh khác.

21. Pakiṇṇakavagga (Phẩm Tạp Lục):

Không có chủ đề, đương nhiên là vậy, trong phẩm tạp lục!

Nhưng thú vị là nếu chú ý thì ta sẽ thấy 2 bài kệ đầu đề cập đến *sukha* (lạc) không dưới 5 lần, và có lẽ nên được đặt trong Sukhavagga (Phẩm An Lạc).

Bài 3 & 4 là một cặp trong cả bộ kinh. Các phẩm được kết tập theo các tên khác nhau như Āsava (Patna), Kica ? (Gāndhārī, không chắc Brough thêm vào dấu chấm hỏi sau tiêu đề phẩm hay không) và Apramāda (Udānavarga), đoán chừng là vì sự xuất hiện của *pamatta* trong bài 3c).

Bài 5 & 6 là một cặp, có liên quan với sự xuất ly của người Bà-la-môn chân chính, và có lẽ tốt hơn nên được xếp vào trong Brāhmaṇavagga.

Loạt các bài 7-12 liên tục nhau trong bản Pāḷi, Gāndhārī (Maguvaga), & Udānavarga (Smṛtivarga), và 3 bài cuối là liên tục trong bản Patna (Khāntivarggaḥ). Vì bài kệ đầu tiên đề cập đến việc niệm tưởng Đức Phật, nên có thể xếp chúng vào Buddhavagga.

Bài 16, với phần đề cập đến *damayam attānam*, có thể đã tìm thấy một vị trí trong Attavagga.

5. Kết luận

Hiện ta đã khảo sát các bộ Pháp cú từ khía cạnh của tiêu đề phẩm, nội dung cụ thể, và nguyên tắc tổ chức của nó. Bất cứ ai, ngay cả khi thoạt nhìn các bảng này, tôi nghĩ rằng, sẽ được dẫn tới các kết luận như sau, điều mà đã được Brough ghi nhận một thời gian dài trước đây:³⁶ thực sự không thể có một bản Pháp Cú nguyên thủy mà từ đó những người khác đã phát triển theo cách bổ sung và sắp xếp lại, lý thuyết này chỉ đơn giản là sẽ không thể giải thích được sự tương đồng và sai biệt mà giờ đây vẫn còn tồn tại giữa bốn bộ kinh.

³⁶ Xem phần Giới Thiệu của The Gāndhārī Dharmapada, pg 26 ff. Brough chỉ có các bản Pāḷi, Gāndhārī và Udānavarga để so sánh, nhưng những kết luận của ông vẫn đúng sau khi công bố bản Patna Dharmapada.

Mặc dù có một số sự tương xứng giữa các tiêu đề phẩm trong bốn bộ kinh, nhưng hầu như không có sự đồng thuận, và chắc chắn không có sự đồng thuận xuyên suốt, về các nội dung của phẩm. Như với Udāna (Cảm Hứng Ngữ),³⁷ có vẻ có hai nguyên tắc dẫn đạo: chính yếu là phải sắp xếp theo từ ngữ và thứ đến là cân nhắc theo chủ đề.³⁸ Một nửa số phẩm hiện sắp xếp theo từ khóa, miễn là ta chấp nhận rằng bài kệ đôi khi được kết tập theo cặp hoặc thậm chí theo các đoạn dài, và một số bài khác lại được sắp xếp theo một nguyên tắc tổ chức thứ yếu.

Ta có thể lưu ý rằng một bộ kinh của các bài kệ Pháp dường như được thiết lập rất tốt, cũng như ý tưởng của việc kết tập chúng theo đề mục và phân thành các phẩm (*vagga*). Do đó có vẻ phải có từ đầu một ý tưởng kết tập các bài kệ Pháp, nhóm lại theo chủ đề, điều này có lẽ ban đầu được đề nghị bởi một số bài kệ có sự sắp xếp theo từ khóa. Chúng sau đó ắt hẳn là đã được kết tập và tổ chức bởi những người biên tập khác nhau làm việc ít nhiều độc lập thuộc các bộ phái khác nhau.

Đáng chú ý là một số tiêu đề phẩm được thiết lập rất tốt, chẳng hạn như Appamāda, Citta, Bāla, Bhikkhu, & Brāhmaṇa cũng là những tiêu đề thể hiện rõ rệt sự sắp xếp theo từ khóa, và điều này gợi ý mừng tượng về một bộ tài liệu nhỏ ban đầu. Nhưng điều này có thể chẳng phải là do việc có một bộ kinh nguyên thủy, mà là do tần số của những bài kệ có những từ khóa này, và kể đến là sự lựa chọn tiêu đề rõ ràng.

Để củng cố điều này, ta có thể lưu ý rằng một số phẩm trong bản Pāli, như Lokavagga và Buddhavagga, trong đó thể hiện sự sắp xếp xuyên suốt, không xuất hiện dưới các tiêu đề phẩm trong những bộ kinh khác;³⁹ và mặt khác một số các tiêu đề phẩm cho thấy sự sắp đặt nghèo nàn về nội dung, chẳng hạn như Tanhāvagga & Maggavagga, xuất hiện trong tất cả các bộ kinh.

Thật thú vị khi so sánh Pháp Cú với một số bộ kinh khác trong Tam Tạng, khi đó các tiêu chí đôi khi là chiều dài (*Dīgha*, *Majjhima*), hoặc chủ đề (*Samyutta*), hoặc số (*Anguttara*), nhưng nội dung chính xác đã được kết tập và tổ chức theo các đề mục dường như đã được thay đổi tương tự giữa các bộ phái khác nhau phát sinh sau khi Đức Phật Niết-bàn.

Những kiến thức này có thể gợi ý rằng những gì đã được thiết lập tại hội đồng kết tập đầu tiên không phải là một bộ Chánh Tạng như vậy, mà là một bộ giỏ (*piṭaka*) bộ tài liệu đã được ghi nhớ và truyền từ thầy sang trò; và rằng các nội dung cuối cùng của những giỏ này, đã được chỉnh lý rất nhiều tùy theo các bộ phái khác nhau ít nhiều bị tách biệt về thời gian và không gian.

Ānandajoti Bhikkhu,
Tháng 11 năm 2004

³⁷ Xem bài so sánh Pāli Udāna và Sanskrit Udānavarga của tôi tại www.ancient-buddhist-texts.net/Buddhist-Texts/C2-Udana-Parallels/index.htm.

³⁸ Đây không phải là các bản giống nhau, mặc dù chúng, tất nhiên, chồng chéo lên nhau - rất thường xuyên những bài kệ được kết tập trong các bộ kinh không có một chủ đề như vậy xuyên suốt, trong khi những bài được kết tập theo chủ đề không nhất thiết phải có một từ khóa lặp đi lặp lại trong các bài kệ.

³⁹ Nghĩa là, như những gì ta có, có thể là bản Gāndhārī đã chứa một hoặc cả hai đề mục, nhưng chúng đã bị thất lạc.

Lời Cảm Ơn

Công trình này đã được công bố trên trang web www.ancient-buddhist-texts.net của tôi từ năm 2004. Ấn bản sách thì có thêm một phần Giới Thiệu mới; và bài Nghiên Cứu cũng đã được sửa đổi đôi chút dựa vào các ý kiến khác nhau mà tôi nhận được từ bạn đọc cũng như các bậc hiền minh. Bản điện tử của bài viết này cũng đã được cập nhật.

Tôi rất biết ơn Giáo Sư R.S. Bucknell đã đọc qua các phần Giới Thiệu và Nghiên Cứu của cả phần chính và phần Phụ Lục, đồng thời đã giúp tôi làm rõ phần văn bản. Tôi cũng xin cảm ơn Tiến Sĩ Andrew Glass và Đại Đức Anālayo đã đọc qua phần Giới Thiệu và dùng sở học uyên thâm của mình giúp tôi sửa chữa một số sai sót đồng thời cải thiện các văn bản.

Tôi cũng xin cảm ơn Trường Bộ Môn Pāli và Phật Học tại Đại học Peradeniya, Tiến sĩ G. Somaratne đã vậy giúp xuất bản công trình này; và tôi biết ơn ông Kulatunga của Printel Private Limited đã tiến hành xuất bản công trình này.

Khi biên soạn công trình này, tôi đã được hỗ trợ rất nhiều từ nhiều công trình của các bậc tiền bối như J. Brough (*The Gandhari Dharmapada*), F. Bernhard (*Udānavarga*), M. Cone (*Patna Dharmapada*), O. von Hinüber và K.R. Norman (*Dhammapada*), K.L. Dhammajoti (*The Chinese Version of Dhammapada*), và các tác giả khuyết danh của một bài báo trên *The Origin of Dhammapada Verses* (*Buddhist Studies Review* 6, 2 - 1989), tất cả đều đã cung cấp cho tôi các bản tương đương khác nhau. Trong quá trình nghiên cứu cho bài viết này, tôi cũng đã tìm ra một số điểm tương đồng khác mà trước đây chưa từng được kể đến.

Khi làm phần chính của công trình này, tôi đã phải chuẩn bị 4 văn bản chính cùng các trích đoạn từ 4 bản khác, rồi sau đó biên soạn lại tất cả. Mặc dù đã thực hiện rất cẩn thận để đảm bảo tính chính xác, nhưng vẫn có thể còn một số sai sót trong phiên bản này. Nếu vị nào có bất kỳ chỉnh sửa hoặc bổ sung để hoàn thiện thêm, tôi xin được vinh danh trong ấn bản tương lai. Xin vui lòng gửi thư đến địa chỉ anandajoti@gmail.com.

Ānandajoti Bhikkhu
Tháng Chín, 2006/2550
(thêm 2 bản tương đương: tháng 6 năm 2011)

Part 2: The Comparative Dhammapada

Pāḷi

Namo tassa Bhagavato Arahato
Sammāsambuddhassa

Patna

siddham namaḥ
sarvabuddhadharmmāryyasamghebhyaḥ

Udānavarga

siddham

1. Yamakavagga

Pāḷi 1 [1.1] Yamaka

manopubbaṅgamā dhammā,
manoseṭṭhā manomayā,
manasā ce paduṭṭhena
bhāsati vā karoti vā,
tato naṃ dukkham anveti
cakkam vā vahato padaṃ.

Gāndhārī 201 [13.1] Yamaka

maṇopuvagama dhama
maṇoseṭṭha maṇojava
maṇasa hi praduṭṭheṇa
bhaṣadi va karodi va
tado ṇa duhu amedi
cako va vahaṇe pathi.

Patna 1 [1.1] Jama

manopūrvvaṅgamā dhammā
manośreṭṭhā manojavā |
manasā ca praduṭṭhena
bhāṣate vā karoti vā |
tato naṃ dukkham anneti
cakram vā vahato padaṃ ||

Udānavarga 31.23 Citta

manaḥpūrvvaṅgamā dharmā
manaḥśreṭṭhā manojavā |
manasā hi praduṭṭhena
bhāṣate vā karoti vā |
tatas taṃ duḥkham anveti
cakram vā vahataḥ padam //

Mahā-karmavibhaṅga XXV

manaḥpūrvvaṅgamā dharmā
manaḥśreṭṭhā manojavāḥ
manasā cet praduṭṭhena
bhāṣate vā karoti vā
tatas taṃ duḥkham anveti
cakram vā vahataḥ padam

* * * * *

Pāḷi 2 [1.2] Yamaka

manopubbaṅgamā dhammā,
manoseṭṭhā manomayā,
manasā ce pasannena
bhāsati vā karoti vā,
tato naṃ sukham anveti
chāyā va anapāyinī.

Gāndhārī 202 [13.2] Yamaka

maṇopuvagama dhama
maṇośeṭṭha maṇojava
maṇasa hi prasaneṇa
bhaṣadi va karodi va
tado ṇa suhu amedi
chaya va aṇukamiṇi.

Pāḷi 3 [1.3] Yamaka

akkocchi maṃ avadhi maṃ
ajini maṃ ahāsi me,
ye ca taṃ upanahyanti
veraṃ tesāṃ na sammati.

Patna 2 [1.2] Jama

man*opūrvvaṃ*gamā dhammā
manośreṭṭhā manojavā |
manasā ca prasannena
bhāṣate vā karoti vā |
tato naṃ sukham anneti
cchāyā vā anapāyinī ||

Udānavarga 31.24 Citta

manaḥpūrvaṅgamā dharmā
manaḥśreṭṭhā manojavāḥ |
manasā hi prasannena
bhāṣate vā karoti vā |
tatas taṃ sukham anveti
cchāyā vā hy anugāminī ||

Mahā-karmavibhaṅga XXV

manaḥpūrvaṅgamā dharmā
manaḥśreṭṭhā manojavāḥ
manasā cet prasannena
bhāṣate vā karoti vā
tatas taṃ sukham anveti
chāyā vā anuyāyinī

* * * * *

Patna 5 [1.5] Jama

ākrośi maṃ avadhi maṃ
ajini maṃ ahāsi me |
ye tāni upanahyanti
veraṃ tesāṃ na śāmyati ||

Udānavarga 14.9 Droha

ākrośan mām *avocan mām*
ajayan mām ajāpayet |
atra ye hy upanahyanti
vairam teṣāṃ na śāmyati ||

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.184)**

ākrośan mām avocan mām
ajayan mām ahāpayan |
atra ye upanahyanti
vairam teṣāṃ na śāmyati ||

* * * * *

Pāḷi 4 [1.4] Yamaka

akkocchi maṃ avadhi maṃ
ajini maṃ ahāsi me,
ye taṃ na upanahanti
veraṃ tesūpasammati.

Patna 6 [1.6] Jama

ākrośi *maṃ* avadhi maṃ
ajini maṃ ahāsi me |
ye tāni nopanahanti
veraṃ tesaṃ upaśāmyati ||

Udānavarga 14.10 Droha

ākrośan mām avocan mām
ajayan mām ajāpayet /
atra ye nopanahanti
vairam teṣāṃ praśāmyati //

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.184)**

ākrośan mām avocan mām
ajayan mām ahāpayan |
atra ye nopanahanti
vairam teṣāṃ praśāmyati ||

* * * * *

Pāḷi 5 [1.5] Yamaka

na hi vereṇa verāni
sammantīdha kudācanaṃ,
averena ca sammanti,
esa dhammo sanātano.

Patna 253 [14.15] Khānti

na hi vereṇa verāni
śāmantīha kadācanaṃ |
averena tu śāmaṃti
esa dhammo sanātano ||

Udānavarga 14.11 Droha

na hi vaireṇa vairāni
śāmyantīha kadācana |
kṣāntyā vairāni śāmyanti
eṣa dharmah sanātanaḥ //

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.184)**

na hi vaireṇa vairāni
śāmyantīha kadācana |
kṣāntyā vairāni śāmyanti
eṣa dharmah sanātanaḥ ||

* * * * *

Pāli 6 [1.6] Yamaka

pare ca na vijānanti
mayam ettha yamāmahe,
ye ca tattha vijānanti
tato sammanti medhagā.

Patna 254 [14.16] Khānti

pare ca na vijānanti
vayam ettha jayāmatha |
ye ca tattha vijānanti
tato śāmmaṃti medhakā ||

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.183)**

pare 'tra na vijānanti
vayam atrodyamāmahe |
atra ye tu vijānanti
teṣāṃ śāmyanti medhakāḥ ||

* * * * *

Pāli 7 [1.7] Yamaka

subhānupassim viharantaṃ
indriyesu asaṃvutaṃ,
bhojanamhi amattaññuṃ,
kusītaṃ hīnavīriyaṃ,
taṃ ve pasahati māro
vāto rukkhamaṃ va dubbalaṃ.

Patna 7 [1.7] Jama

śubhā 'nupaśsim viharantaṃ
indriyesu asaṃvṛtaṃ |
*bhojanam*hi amattaññū
kuśīdaṃ hīnavīriyaṃ ||
taṃ ve prasahate māro
vāto rukkhamaṃ va dubbalaṃ |

Gāndhārī 217 [13.17] Yamaka

śuhaṇupaśi viharadu
idrieṣu asavudu
bhoyaṇasa amatraṇo
kusidu hiṇaviryava
ta gu prasahadi raku
vadu rakkṣa ba drubala.

Udānavarga 29.15 Yuga

śubhānudarśinaṃ nityam
indriyaiś cāpy asaṃvṛtam |
bhojane cāpy amātrajñam
*hīna*ṃ jāgarikāsu ca |
taṃ vai prasahate rāgo
vāto vṛkṣam ivābalaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 8 [1.8] Yamaka

aśubhānupassim̐ viharantaṃ
indriyesu susaṃvutaṃ,
bhojanamhi ca mattaññum̐,
saddhaṃ āradhaviṛiyaṃ,
taṃ ve nappasahati māro
vāto śelaṃ va pabbataṃ.

Gāndhārī 218 [13.18] Yamaka

aśuhaṇupaśi viharadu
idriyeṣu sisavudu
bhoyaṇasa ya matraṅṇo
ṣadhu aradhaviryava
ta gu na prasahadi raku
vadu śela va parvada.

Pāḷi 9 [1.9] Yamaka

anikkaśāvo kāsāvaṃ
yo vatthaṃ paridahessati,
apeto damasaccena
na so kāsāvaṃ arahati.

Gāndhārī 192 [12.11] Thera

anikaṣayū kaṣaya
yo vastra parihasidi
avedu damasoraca
na so kaṣaya arahadi.

Pāḷi 10 [1.10] Yamaka

yo ca vantakasāvassa
śīlesu susamāhito,
upeto damasaccena
sa ve kāsāvaṃ arahati.

Gāndhārī 193 [12.12] Thera

yo du vadakaṣayū
śīleṣu susamahidu
uvedu damasoraca
so du kaṣaya arahadi.

Patna 8 [1.8] Jama

aśubhānupaśsim̐ viharantaṃ
indriyeṣu susaṃvṛtaṃ ||
bhojanamhi ca mā. . .
. . .ddhaṃ āradhaviṛiyaṃ |
taṃ ve na prasahate māro
vāto śelaṃ va parvataṃ ||

Udānavarga 29.16 Yuga

aśubhānudarśinaṃ nityam
indriyaśi ca susaṃvṛtam |
bhojane cāpi mātraṅṇaṃ
yuktaṃ jāgarikāsu ca |
taṃ na prasahate rāgo
vātaḥ śailam iva sthiram //

* * * * *

Patna 94 [6.11] Śoka

anikkaṣāyo kāṣāyaṃ
yo vastaṃ paridhehiti |
apeto damasaccena
na so kāṣāyaṃ arihati ||

Udānavarga 29.7 Yuga

aniṣkaṣāyaḥ kāṣāyaṃ
yo vastraṃ paridhāsyati |
apetadamasauratyō
nāsau kāṣāyaṃ arhati ||

* * * * *

Patna 95 [6.12] Śoka

yo tu vāntakaṣāyassa
śīlehi susamāhito |
upeto damasaccena
sa ve kāṣāyaṃ arihati ||

Udānavarga 29.8 Yuga

yas tu vāntakaṣāyaḥ syāc
chīleṣu susamāhitaḥ |
upetadamasauratyāḥ
sa vai kāṣāyaṃ arhati //

* * * * *

Pāḷi 11 [1.11] Yamaka

asāre sāramatino
 sāre cāsāradassino,
 te sāraṃ nādhigacchanti
 micchasaṅkappagocarā.

Gāndhārī 213 [13.13] Yamaka

asari saravadiṇo
 sari asaradaśiṇo
 te sara nadhikachadi
 michasaggapagoyara.

Pāḷi 12 [1.12] Yamaka

sāraṅ ca sārato ñatvā
 asāraṅ ca asārato,
 te sāraṃ adhigacchanti
 sammāsaṅkappagocarā.

Gāndhārī 214 [13.14] Yamaka

sara du saradu ñatva
 asara jī asarado
 te sara adhikachadi
 samesagapagoyara.

Pāḷi 13 [1.13] Yamaka

yathā agāraṃ ducchannaṃ
 vuṭṭhī samativijjhati,
 evaṃ abhāvitaṃ cittaṃ
 rāgo samativijjhati.

Gāndhārī 219 [13.19] Yamaka

yadha akara druchana
 vuṭṭhi samadibhinadi
 emu arakṣida cata
 raku samadibhinadi.

Patna 171 [10.15] Mala

asāre sāramatino
 sāre cā 'sārasaṃñino |
 te sāran nādhigacchanti
 micchasaṅkappagocarā ||

Udānavarga 29.3 Yuga

asāre sāramatayaḥ
 sāre cāsārasaṃñīnaḥ /
 te sāraṃ nādhigacchanti
 mithyāsaṅkalpagocarāḥ //

* * * * *

Patna 172 [10.16] Mala

sāraṅ ca sārato ññāttā
 asāraṅ ca asārato |
 te sāraṃ adhigacchanti
 saṃmasaṅkappagocarā ||

Udānavarga 29.4 Yuga

sāraṃ tu sārato jñātvā
 hy asāraṃ cāpy asārataḥ /
 te sāraṃ adhigacchanti
 samyaksāṅkalpagocarāḥ //

* * * * *

Patna 351 [19.10] Citta

yathā agāraṃ ducchannaṃ
 vaṭṭhī samitivijjhati |
 evaṃ abhāvitaṃ cittaṃ
 rāgo samitivijjhati ||

Udānavarga 31.11 Citta

yathā hy agāraṃ ducchannaṃ
 vṛṣṭiḥ samatibhindati |
 evaṃ hy abhāvitaṃ cittaṃ
 rāgaḥ samatibhindati //

* * * * *

Pāḷi 14 [1.14] Yamaka

yathā agāraṃ succhannaṃ
vuṭṭhī na samativijjhati,
evaṃ subhāvitāṃ cittaṃ
rāgo na samativijjhati.

Gāndhārī 220 [13.20] Yamaka

yadha akara suchana
vuṭṭhi na samadibhinadi
emu surakṣida cita
raku na samadibhinadi.

Pāḷi 15 [1.15] Yamaka

idha śocati pecca śocati,
pāpakārī ubhayattha śocati,
so śocati so vihaññati
diśvā kammakiliṭṭham attano.

Gāndhārī 205 [13.5] Yamaka

idha śoyadi preca śoyadi
pavakamu duhayatra śoyadi
so śoyadi so vihaññati
diśpa kamu kiliṭṭha atvaṇo.

Pāḷi 16 [1.16] Yamaka

idha modati pecca modati,
katapuñño ubhayattha modati,
so modati so pamodati
diśvā kammavisuddhim attano.

Gāndhārī 206 [13.6] Yamaka

idha nanadi preca nanadi
puñnakamo duhayatra nanadi
so nanadi so pramodati
diśpa kamu viśudhu atvaṇo.

Patna 352 [19.11] Citta

yathā agāraṃ succhannaṃ
vaṭṭhī na samitivijjhati |
evaṃ subhāvitāṃ cittaṃ
rāgo na samitivijjhati ||

Udānavarga 31.17 Citta

yathā hy agāraṃ succhannaṃ
vṛṣṭir na vyatibhindati |
evaṃ subhāvitāṃ cittaṃ
rāgo na vyatibhindati //

* * * * *

Patna 3 [1.3] Jama

iha śocati precca śocati
pāpakammo ubhayattha śocati |
so śocati so vihañnyati
dṛṣṭā kammakileśam āttano ||

Udānavarga 28.34 Pāpa

iha śocati pretya śocati
pāpakarmā hy ubhayattha śocati |
sa hi śocati sa praśocati
dṛṣṭvā karma hi kliṣṭam ātmanaḥ //

* * * * *

Patna 4 [1.4] Jama

iha nandati precca nandati
katapuñño ubhayattha nandati |
so nandatidati
dṛṣṭā kammavisuddhim āttano ||

Udānavarga 28.35 Pāpa

iha nandati pretya nandati
kṛtapuṇyo hy ubhayattha nandati |
sa hi nandati sa pramodate
dṛṣṭvā karma hi viśuddham ātmanaḥ //

* * * * *

Pāḷi 17 [1.17] Yamaka

idha tappati pecca tappati,
pāpakārī ubhayattha tappati,
pāpaṃ me katan ti tappati,
bhiyyo tappati duggatiṃ gato.

* * * * *

Pāḷi 18 [1.18] Yamaka

idha nandati pecca nandati,
katapuñño ubhayattha nandati,
puññaṃ me katan ti nandati,
bhiyyo nandati suggatiṃ gato.

* * * * *

Pāḷi 19 [1.19] Yamaka

bahum pi ce sahitaṃ bhāsamāno,
na takkaro hoti naro pamatto,
gopo va gāvo gaṇayaṃ paresaṃ,
na bhāgavā sāmāñṇassa hoti.

Gāndhārī 190 [12.9] Thera

baho bi ida sahida bhaṣamaṇa
na takaru bhodi naru pramatu
govo va gāu gaṇau pareṣa
na bhakava ṣamañṇathasa bhodi .

Patna 290 [16.13] Vācā

bahum pi ce sahitaṃ bhāsamāno
na takkaro hoti naro pramatto |
gopo va gāvo gaṇayaṃ paresaṃ
na bhāgavā śāmañṇassa hoti ||

Udānavarga 4.22 Apramāda

subahv apīha sahitaṃ bhāsamāno
na tatkarō bhavati naraḥ pramattaḥ |
gopaiva gāḥ saṃgaṇayaṃ pareṣāṃ
na bhāgavāṃ cchrāmaṇyārthasya bhavati
||

* * * * *

Pāḷi 20 [1.20] Yamaka

appam pi ce sahitaṃ bhāsamāno,
dhammassa hoti anudhammacārī,
rāgaṃ ca doṣaṃ ca pahāya moham,
sammappajāno suvimuttacitto,
anupādiyāno idha vā huram vā,
sa bhāgavā sāmāñṇassa hoti.

Gāndhārī 191 [12.10] Thera

apa bi ida sahida bhaṣamaṇa
dhamasa bhodi aṇudhammacari
aṇuvadīaṇu idha va horo va
so bhakava ṣamañṇathasa bhodi.

Patna 291 [16.14] Vācā

appam pi ce sahitaṃ bhāsamāno
dhammassa hoti anudhammacārī |
rāgaṃ ca doṣaṃ ca prahāya moham
vimuttacitto akhilo akaṃcho |
anupādiyāno iha vā hure vā
sa bhāgavā śāmannassa hoti ||

Udānavarga 4.23 Apramāda

alpam api cet sahitaṃ bhāsamāno
dharmasya bhavati hy anudharmacārī |
rāgaṃ ca doṣaṃ ca tathaiiva moham
prahāya bhāgī śrāmaṇyārthasya bhavati ||

Yamakavaggo paṭhamo.

2. Appamādavagga

Pāḷi 21 [2.1] Appamāda
 appamādo amatapadaṃ,
 pamādo maccuno padaṃ,
 appamattā na mīyanti,
 ye pamattā yathā matā.

Gāndhārī 115 [7.6] Apramadu
 apramadu amudapada
 pramadu mucuṇo pada
 apramata na miyadi
 ariyānaṃ gocare ratā.

Pāḷi 22 [2.2] Appamāda
 etaṃ viśesato ñatvā
 appamādamhi paṇḍitā,
 appamāde pamodanti,
 ariyānaṃ gocare ratā.

Gāndhārī 116 [7.7] Apramadu
 eda viśeṣadha ñatva
 apramadasa paṇido
 apramadi pramodia
 ariyaṇa goyari rado.

Pāḷi 23 [2.3] Appamāda
 te jhāyino sātatikā,
 niccaṃ dāḷhaparakkamā,
 phusanti dhīrā nibbānaṃ,
 yogakkhemaṃ anuttaraṃ.

Patna 14 [2.1] Apramāda
 apramādo amatapadaṃ
 pramādo maccuno padaṃ |
 apramattā na mīyanti
 ye pramattā yathā matā ||

Udānavarga 4.1 Apramāda
 apramādo hy amṛtapadaṃ
 pramādo mṛtyunaḥ padaṃ |
 apramattā na mriyante
 ye pramattāḥ sadā mṛtāḥ //

* * * * *

Patna 15 [2.2] Apramāda
 etaṃ viśeṣataṃ nyāttā
 apramādamhi paṇḍitā |
 apramāde pramodanti
 ayirāṇāṃ gocare ratā ||

Udānavarga 4.2 Apramāda
 etaṃ viśeṣatāṃ jñātvā
 hy apramādasya paṇḍitaḥ |
 apramādaṃ pramudyeta
 nityam āryaḥ svagocaram //

* * * * *

Patna 16 [2.3] Apramāda
 te jhāyino sātatikā
 niccaṃ dṛḍhaparākramā |
 phusanti dhīrā nibbānaṃ
 yogacchemāṃ anuttaraṃ ||

Udānavarga 4.3 Apramāda
 apramattāḥ sātatikā
 nityaṃ dṛḍhaparākramāḥ |
 spṛśanti dhīrā nirvānaṃ
 yogakṣemaṃ anuttaraṃ //

* * * * *

Pāli 24 [2.4] Appamāda

uṭṭhānavato satīmato,
sucikammaṣa niṣammakāriṇo,
saññatassa ca dhammajīvino,
appamattassa yasobhivaḍḍhati.

Gāndhārī 112 [7.3] Apramadu

uṭṭhaṇamado svadimado
suyikamaṣa niṣamacariṇo
saññadasa hi dhamaḡivino
apramataṣa yaśidha vaḍḍhati.

Pāli 25 [2.5] Appamāda

uṭṭhānenappamādena
saṃyamena damaṇa ca,
dīpaṃ kayirātha medhāvī,
yaṃ ogho nābhikīrati.

Gāndhārī 111 [7.2] Apramadu

uṭṭhaṇeṇa apramadeṇa
sañameṇa dameṇa ca
divu karodi medhavi
ya jara nabhimardadi.

Pāli 26 [2.6] Appamāda

pamādam anuyuñjanti
bālā dummedhino janā,
appamādaṃ ca medhāvī
dhanam seṭṭham va rakkhati.

Gāndhārī 117 [7.8] Apramadu

pramada aṇuyujadi
bala drumedhino jaṇa
apramada du medhavi
dhaṇa seṭṭhi va rakṣadi.

Patna 28 [2.15] Apramāda

uṭṭhānavato satīmato
śucikammaṣa niśāmmakāriṇo |
saṃyyatassa ca dhammajīvino
apramattassa yaśo 'ssa vaddhati ||

Udānavarga 4.6 Apramāda

uṭṭhānavataḥ smṛtātmanaḥ
[śubhacittasya niśāmyacāriṇaḥ] |
saṃyatasya hi dharmajīvino
hy apramattasya yaśo 'bhivardhate //

* * * * *

Patna 29 [2.16] Apramāda

uṭṭhānenā 'pramādena
saṃyyamena damaṇa ca |
dīpaṃ kayirātha medhāvī
yam ogho nādhīpūrati ||

Udānavarga 4.5 Apramāda

uṭṭhānenāpramādena
saṃyamena damaṇa ca |
dvīpaṃ karoti medhāvī
tam ogho nābhimardati //

* * * * *

Patna 17 [2.4] Apramāda

pramādam anuyuñjanti
bālā dummedhino janā |
apramādan tu medhāvī
dhanam śreṣṭham va rakkhati ||

Udānavarga 4.10 Apramāda

pramādam anuvartante
bālā durmedhaso janāḥ |
apramādam tu medhāvī
dhanam śreṣṭhīva rakṣati //

* * * * *

Pāḷi 27 [2.7] Appamāda

mā pamādam anuyuñjetha
mā kāmaratisanthavaṃ,
appamatto hi jhāyanto
pappoti vipulaṃ sukhaṃ.

Gāndhārī 129 [7.20] Apramadu

[apramadi pramodia]
ma gamiradisabhamu
apramato hi jāyadu
[viśeṣa adhikachadi.]

Udānavarga 4.12 Apramāda

pramādaṃ nānuyujyeta
na kāmaratisaṃstavam /
apramattaḥ sadā dhyāyī
prāpnute hy acalaṃ sukham //

Gāndhārī 134 [7.25] Apramaduvaga

[nāi pramadasamayū
apraṭi asavakṣayi]
apramato hi jāyadu
pranodī paramu sukhu.

* * * * *

Pāḷi 28 [2.8] Appamāda

pamādaṃ appamādena
yadā nudati paṇḍito,
paññāpāsādam āruyha,
asoko sokiniṃ pajāṃ,
pabbataṭṭho va bhummaṭṭhe
dhīro bāle avekkhati.

Patna 19 [2.6] Apramāda

pramādam apramādena
yadā nudati paṇḍito |
praññāprāsādam āruyha
asoko sokiniṃ prajāṃ |
parvvataṭṭho va bhoma ṭṭhe
dhīro bāle avecchati ||

Gāndhārī 119 [7.10] Apramadu

pramadu apramādena
yadha nudadi paṇḍitu
prañprasada aruśu
asoka soṇo jaṇa
pravadaṭṭho va bhumaṭṭha
dhīru bala avekṣidi.

Udānavarga 4.4 Apramāda

pramādam apramādena
yadā nudati paṇḍitaḥ /
praññāprāsādam āruhya
tv asokaḥ sokiniṃ prajāṃ |
parvatasthaiva bhūmisthāṃ
dhīro bālān avekṣate //

* * * * *

Pāli 29 [2.9] Appamāda

appamatto pamattesu,
suttesu bahujāgaro,
abalassaṃ va sīghasso
hitvā yāti sumedhaso.

Gāndhārī 118 [7.9] Apramadu

apramatu pramateṣu
suteṣu bahojagaru
avalaśa va bhadrāśu
hitva yadi sumedhasu.

Patna 18 [2.5] Apramāda

apramatto pramattesu
suttesu bahujāgaro |
abalāśśam va sīghrāśśo
hettā yāti sumedhaso ||

Udānavarga 19.4 Aśva

apramattaḥ pramatteṣu
supteṣu bahujāgarah |
abalāśva iva bhadrāśvam
hitvā yāti sumedhasam ||

* * * * *

Pāli 30 [2.10] Appamāda

appamādena maghavā
devānaṃ seṭṭhataṃ gato,
appamādaṃ pasamsanti,
pamādo garahito sadā.

Gāndhārī 120 [7.11] Apramadu

apramadeṇa makavha
devaṇa samidhi gadu
apramada praśajadi
pramadu gara hidu sada.

Udānavarga 4.24 Apramāda

apramādaṃ praśamsanti
pramādo garhitaḥ sadā |
apramādena maghavāṃ
devānāṃ śreṣṭhatāṃ gataḥ ||

* * * * *

Pāli 31 [2.11] Appamāda

appamādarato bhikkhu,
pamāde bhayadassivā,
saṃyojanaṃ aṇuṃ thūlaṃ
ḍahaṃ aggīva gacchati.

Patna 23 [2.10] Apramāda

apramādagaru bhikkhū
pramāde bhayadaṃsino
saṃyojanam aṇutthūlaṃ
dahaṃ aggīva gacchati |

Gāndhārī 74 [2.24] Bhikhu

apramadaradu yo bhikhu
pramadi bhayadaśima
saṃyoṇa *anu*thula
ḍahu agi va gachadi.

Udānavarga 4.29 Apramāda

apramādarato bhikṣuḥ
pramāde bhayadarśakaḥ |
saṃyojanam aṇusthūlaṃ
dahann agnir iva gacchati ||

* * * * *

Pāḷi 32 [2.12] Appamāda

appamādarato bhikkhu,
 pamāde bhayadassivā,
 abhabbo parihāṇāya,
 nibbāṇasseva santike.

Gāndhārī 73 [2.23] Bhikhu

apramadaradu yo bhikhu
 pramadi bhayadaśima
 abhavu parihaṇāi
 nivaṇaseva sadii.

Patna 22 [2.9] Apramāda

apramādagaru bhikkhū
 pramāde bhayadaṁśino |
 abhavvo parihāṇāya
 nibbāṇasseva santike ||

Udānavarga 4.32 Apramāda

apramādarato bhikṣuḥ
 pramāde bhayadarśakaḥ |
 abhavyaḥ parihāṇāya
 nirvāṇasyaiva so 'ntike //

Appamādavaggo dutiyo.

3. Cittavagga

Pāḷi 33 [3.1] Citta

phandanam capalam cittam
dūrakkham dunnivārayam,
ujum karoti medhāvī
usukāro va tejanam.

Gāndhārī 136 [8.2] Cita

phanaṇa cavala cita
drurakṣa drunivaraṇa
u
.....

Pāḷi 34 [3.2] Citta

vārijo va thale khitto
okam okata' ubbhato,
pariphandatidam cittam
māradheyam pahātave.

Gāndhārī 137b [8.?] Citavaga

vario va thale kṣito
.....
.....
.....

Pāḷi 35 [3.3] Citta

dunnigghassa lahuno
yatthakāmanipātino,
cittassa damatho sādhu,
cittam dantaṃ sukhāvaham.

Patna 342 [19.1] Citta

phandanam capalam cittam
durakkham dunnivārayam |
ujum karoti medhāvī
uṣukāro va tejanā ||

Udānavarga 31.8 Citta

spandanam capalam cittam
durakṣyam durnivāraṇam |
rjum karoti medhāvī
iṣukāra iva tejasā ||

* * * * *

Patna 343 [19.2] Citta

vārijo va thale khitto
okamokātu ubbhato |
pariphandatimam cittam
māradheyam prahātaye ||

Udānavarga 31.2 Citta

vārijo vā sthale kṣipta
okād oghāt samuddhṛtaḥ |
parispandati vai cittam
māradheyam prahātavai ||

* * * * *

Patna 345 [19.4] Citta

dunniggrahassa lahuno
yatthakāmanipātino |
cittassa damatho sādhu
cittam dantaṃ sukhāvaham ||

Udānavarga 31.1 Citta

durnigrahasya lahuno
yatrakāmanipātinaḥ |
cittasya damanam sādhu
cittam dantaṃ sukhāvaham ||

* * * * *

Pāḷi 36 [3.4] Citta

sududdasaṃ sunipuṇaṃ
yatthakāmanipāṭinaṃ,
cittaṃ rakkhetha medhāvī,
cittaṃ guttaṃ sukhāvahaṃ.

Patna 346 [19.5] Citta

sududdaśaṃ sunipuṇaṃ
yatthakāmanipāṭinaṃ |
cittaṃ rakkheya medhāvī
tad<a>hi guttaṃ sukhāvahaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 37 [3.5] Citta

dūraṅgamaṃ ekacaram
asaṛīraṃ guhāsayam,
ye cittaṃ saññaṃ essanti
mokkhanti mārabandhanā.

Patna 344 [19.3] Citta

dūraṅgamaṃ ekacaram
aśarīraṃ guhāsayam |
ye cittaṃ saṃyyamehinti
mokkhaṃte mārabandhanā ||

Gāndhārī 137a [8.?] Citavaga

duraga*ma* eka
.....
.....
.....

Udānavarga 31.8A Citta

*dūraṅgamaṃ ekacaram
aśarīraṃ guhāsayam |
ye cittaṃ damaḷiṣyanti
vimokṣyante mahābhayāt ||*

Pāḷi 38 [3.6] Citta

anavaṭṭhitacittassa
saddhammaṃ avijānato,
pariplavapasādassa
paññaṃ na paripūrati.

Patna 335 [18.9] Dadantī

anavaṭṭhitacittassa
saddhammam avijānato |
pariplavapasādassa
praññaṃ na paripūrati ||

Gāndhārī 137c [8.?] Citavaga

aṇuṇaḥhidacitasa
.....
.....
.....

Udānavarga 31.28 Citta

anavasthitacittasya
saddharmam avijānataḥ |
pariplavapasādasya
prajñā na paripūryate ||

* * * * *

Pāḷi 39 [3.7] Citta

anavassutacittassa
ananvāhatacetaso,
puññaḥpapāhīnassa
natthi jāgarato bhayaṃ.

Patna 347 [19.6] Citta

anaprāśrayamāṇassa
ananvāhatacetaso |
[hettā kallāṇapāpāni]
nāsti jāgarato bhayaṃ ||

Gāndhārī 137d [8.?] Citavaga

aṇuvaṣudacitasa
.....
.....
.....

Udānavarga 28.6 Pāpa

anavasrutacittasya
tv anunnaha*na*cetasah |
puṇyapāpārahīnasya
nāsti durgatito bhayaṃ ||

* * * * *

Pāli 40 [3.8] Citta

kumbhūpamaṃ kāyam imaṃ viditvā,
nagarūpamaṃ cittam idaṃ ṭhapetvā,
yodhetha māraṃ paññāvudhena,
jitaṃ ca rakkhe anivesano siyā.

Gāndhārī 138b. [8.?] Cita

kummovamu ka^{ya} . .

.....

.....

.....

Pāli 41 [3.9] Citta

aciraṃ vatayaṃ kāyo
paṭhaviṃ adhisessati,
chuddho apetaviññāṇo
nirattamaṃ va kaliṅgaram.

Gāndhārī 153 [10.19] Jara

ayireṇa vadaī kayu
paḍhaī vari śaiṣadi
tuchu *avaka* daviñña
niratha ba kaḍiggara.

Pāli 42 [3.10] Citta

diso disaṃ yantaṃ kayirā
verī vā pana verinaṃ
micchāpaṇihitaṃ cittaṃ
pāpiyo naṃ tato kare.

Patna 350 [19.9] Citta

kumbhopamaṃ kāyam imaṃ viditvā
nagaropamaṃ cittam adhiṣṭhihittā |
yodheya māraṃ praññāvudhena
jitaṃ ca rakkhe aniveśano siyā ||

Udānavarga 31.35 Citta

kumbhopamaṃ kāyam imaṃ viditvā
nagaropamaṃ cittam adhiṣṭhitaṃ ca |
yudhyeta māraṃ prajñāvudhena
jitaṃ ca rakṣed aniveśanaḥ syāt ||

* * * * *

Patna 349 [19.8] Citta

acirā vata ayaṃ kāyo
paṭhaviṃ abhiśehiti |
chūḍo apetaviñnyāṇo
nirattamaṃ vā kaṭiṅgaram ||

Udānavarga 1.35 Anitya

aciraṃ bata kāyo 'yaṃ
prthivīm adhiśeṣyate |
śūnyo vyapetaviññāno
nirastaṃ vā kaḍaṅgaram ||

* * * * *

Udānavarga 31.9 Citta

[na dveṣī dveṣiṇaḥ kuryād]
vairī vā vairiṇo hitam |
mithyāpraṇihitaṃ cittaṃ
[yat kuryād ātmanātmanaḥ] ||

* * * * *

Pāḷi 43 [3.11] Citta

na taṃ mātā pitā kayirā
aññe vā pi ca ñātakā
sammāpaṇihitaṃ cittaṃ
seyyaso naṃ tato kare.

Udānavarga 31.10 Citta

na taṃ mātā pitā vāpi
kuryāj jñātis tathāparaḥ /
samyakpraṇihitaṃ cittaṃ
[yat kuryād dhitam ātmanaḥ] //

Cittavaggo tatiyo.

4. Pupphavagga

Pāḷi 44 [4.1] Puppha

ko imaṃ paṭhaviṃ vicessati
yamalokaṃ ca imaṃ sadevakam.
ko dhammapadam sudesitam,
kusalo puppham ivappacessati.

Gāndhārī 301 [18.12] [Puṣpa]

.....
yamaloka ji ida sadevaka
ko dhammapada sudeśida
kuśala puṣa viva payeṣidi.

Patna 131 [8.11] Puṣpa

ko imaṃ paṭhaviṃ vijehiti
yamalokaṃ va imaṃ sadevakam |
ko dhammapade sudeśite
kuśalo puṣam iva prajehiti |

Udānavarga 18.1 Puṣpa

ka imāṃ pṛthivīm vijeṣyate
yamalokaṃ ca tathā sadevakam |
ko dharmapadam sudeśitam
kuśalaḥ puṣam iva praceṣyate //

* * * * *

Pāḷi 45 [4.2] Puppha

sekho paṭhaviṃ vicessati
yamalokaṃ ca imaṃ sadevakam.
sekho dhammapadam sudesitam,
kusalo puppham ivappacessati.

Gāndhārī 302 [18.13] [Puṣpa]

budhu pradha . . . ṣidi
yamaloka ji ida sadevaka
budhu dhamapada sudeśida
kuśala puṣa viva payiṣidi.

Patna 132 [8.12] Puṣpa

śekho paṭhaviṃ vijehiti
yamalokaṃ va imaṃ sadevakam |
so dhammapade sudeśite
kuśalo puṣam iva prajehiti ||

Udānavarga 18.2 Puṣpa

śaikṣaḥ pṛthivīm vijeṣyate
yamalokaṃ ca tathā sadevakam |
sa hi dharmapadam sudeśitam
kuśalaḥ puṣam iva praceṣyate //

* * * * *

Pāḷi 46 [4.3] Puppha

pheṇūpamaṃ kāyam imaṃ viditvā,
marīcidhammaṃ abhisambudhāno,
chetvāna mārassa papupphakāni,
adassanaṃ maccurājassa gacche.

Gāndhārī 300 [18.11] [Puṣpa]

pheṇovamu kayam ida viditva
mariyi *bhudai*
chetvaṇa marasa *pa<pa>*vuṣeṇa
a

Patna 134 [8.14] Puṣpa

phenopamaṃ lokam imaṃ vidittā
marīcidhammaṃ abhisambudhānām |
chettāna mārassa prapūṣpakāni
addaṃśanaṃ maccurājassa gacche ||

Udānavarga 18.18 Puṣpa

phenopamaṃ kāyam imaṃ viditvā
marīcidharmaṃ paribudhya caiva |
chitveha mārasya tu puṣpakāni
tv adarśanaṃ mṛtyurājasya gacchet //

* * * * *

Pāḷi 47 [4.4] Puppaha

pupphāni heva pacinantam
byāsattamanasaṃ naram,
suttaṃ gāmaṃ mahogho va
maccu ādāya gacchati.

Gāndhārī 294 [18.5] [Puṣpa]

puṣaṇi yeva payiṇadu
vasitamaṇasa nara
sutu gamu mahoho va
ada

Pāḷi 48 [4.5] Puppaha

pupphāni heva pacinantam
byāsattamanasaṃ naram,
atittam yeva kāmesu
antako kurute vaśam.

Pāḷi 49 [4.6] Puppaha

yathā pi bhamaro pupham
vaṇṇagandham aheṭṭhayaṃ
paḷeti rasam ādāya,
evaṃ gāme munī care.

Gāndhārī 292 [18.3] [Puṣpa]

yatha vi bhamaru puṣpa
vaṇṇagana aheḍḍai
paridi rasam adaī
emu gami muṇi cara.

Patna 128 [8.8] Puṣpa

puṣpāṇi heva pracinantam
vyāsattamanasaṃ naram |
suttaṃ ggrāmaṃ mahogho vā
maccu r ādāya gacchati ||

Udānavarga 18.14 Puṣpa

puṣpāṇy eva pracinvantam
vyāsaktamanasaṃ naram |
suptam grāmaṃ mahaughaiva
mṛtyur ādāya gacchati ||

* * * * *

Patna 129 [8.9] Puṣpa

puṣpāṇi heva pracinantam
vyāsattamanasaṃ naram |
asaṃpunnasu kāmesu
antako kurute vaśe ||

Udānavarga 18.15 Puṣpa

puṣpāṇy eva pracinvantam
vyāsaktamanasaṃ naram |
atṛptam eva kāmeṣu
tv antakaḥ kurute vaśam ||

* * * * *

Patna 127 [8.7] Puṣpa

yathā pi bhramaro puṣpā
vannagandham aheḍḍayaṃ |
praḍeti rasam ādāya
evaṃ ggrāme munī care ||

Udānavarga 18.8 Puṣpa

yathāpi bhramaraḥ puṣpād
varṇagandhāv aheṭṭhayan |
paraiti rasam ādāya
tathā grāmāṃ muniś caret ||

* * * * *

Pāḷi 50 [4.7] Puppha
na paresaṃ vilomāni,
na paresaṃ katākataṃ,
attano va avekkheyya
katāni akatāni ca.

Gāndhārī 271 [16.13] [Prakiṇakavaga?]
na pareṣa vilomaṇi
na pareṣa kidakida
atvaṇo i samikṣea
[samaṇi viṣamaṇi ca.]

Pāḷi 51 [4.8] Puppha
yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ agandhakaṃ,
evaṃ subhāṣitā vācā
aphalā hoti akubbato.

Gāndhārī 290 [18.1] [Puṣpa]
yatha vi ruyida puṣu
vaṇamada aganaa
emu subhaṣida vaya
aphala . . akuvadu.

Pāḷi 52 [4.9] Puppha
yathā pi ruciraṃ pupphaṃ
vaṇṇavantaṃ sagandhakaṃ,
evaṃ subhāṣitā vācā
saphalā hoti pakubbato.

Gāndhārī 291 [18.2] [Puṣpa]
yatha vi ruyida puṣu
vaṇamada saganaa
emu subhaṣida vaya
saphala bhodi kuvadu.

Patna 309 [17.4] Ātta
na paresaṃ vilomāni
na paresaṃ katā 'kataṃ |
āttanā ye aveccheyā
katāni akatāni ca ||

Udānavarga 18.9 Puṣpa
na pareṣāṃ vilomāni
na pareṣāṃ kṛtākṛtam /
ātmanas tu samikṣeta
[samāni viṣamāni ca] ||

* * * * *

Patna 125 [8.5] Puṣpa
yathā pi ruciraṃ puṣpaṃ
vannavantaṃ agandhakaṃ |
evaṃ subhāṣitā vācā
aphalā hoti akurvato ||

Udānavarga 18.6 Puṣpa
yathāpi ruciraṃ puṣpaṃ
varṇavat syād agandhavat /
evaṃ subhāṣitā vācā
niṣphalāsāv akurvataḥ //

* * * * *

Patna 126 [8.6] Puṣpa
yathā pi ruciraṃ puṣpaṃ
vannavantaṃ sagmaṇdhakaṃ |
evaṃ subhāṣitā vācā
saphalā hoti kurvato ||

Udānavarga 18.7 Puṣpa
yathāpi ruciraṃ puṣpaṃ
varṇavat syād sugandhavat /
evaṃ subhāṣitā vācā
saphalā bhavati kurvataḥ //

* * * * *

Pāḷi 53 [4.10] Puppha

yathā pi puppharāsimhā
kayirā mālāguṇe bahū,
evaṃ jātena maccena
kattabbaṃ kusalaṃ bahuṃ.

Gāndhārī 293 [18.4] [Puṣpa]

yada vi puṣparaśisa
kuya malaguṇa baho
emu jadeṇa maceṇa
kata^{vi}

Pāḷi 54 [4.11] Puppha

na pupphagandho paṭivātameti,
na candanaṃ tagaramallikā vā,
sataṇ ca gandho paṭivātam eti,
sabbā diśā sappuriso pavāyati.

Gāndhārī 295 [18.6] [Puṣpa]

. . . . *pra*divada vayadi
na malia takara^a canaṇa va
sadaṇa gano pradivada vaīdi
sa^{rva} diśā sapuruṣo padaīdi.

Pāḷi 55 [4.12] Puppha

candanaṃ tagaraṃ vā pi,
uppalaṃ atha vassikī,
etesāṃ gandhajātānaṃ
śīlagandho anuttaro.

Gāndhārī 296 [18.7] [Puṣpa]

. *ya vi*
.
. . . *ganajada*ṇa
śīlagano ivutama.

Patna 130 [8.10] Puṣpa

yathā pi puṣparāsimhā
kayirā mālāguṇe bahū |
evaṃ jātena māccena
kātavvaṃ kuśalaṃ bahuṃ |

Udānavarga 18.10 Puṣpa

yathāpi puṣparāśibhyaḥ
kuryāⁿ mālāguṇāṃ bahūn |
evaṃ jātena martyena
kartavyaṃ kuśalaṃ bahu ||

* * * * *

Patna 121 [8.1] Puṣpa

na puṣpagandho paṭivātam eti
na candanaṃ tagaraṃ vāhlikaṃ vā |
satān tu gandho paṭivātam eti
sabbā diśā sappuruṣo pravāti ||

Udānavarga 6.16 Śīla

na puṣpagandhaḥ prativātam eti
na vāhni^{jāt} tagarac candanād vā |
satāṃ tu gandhaḥ prativātam eti
sarvā diśāḥ satpuruṣaḥ pravāti ||

* * * * *

Patna 122 [8.2] Puṣpa

candanaṃ tagaraṃ cāpi
uppalaṃ atha vāśśikim |
etesāṃ gandhajātānaṃ
śīlagandho anuttaro ||

Udānavarga 6.17 Śīla

tagarāc candanāc cāpi
[vārśikāyās tathotpalāt] |
etebhyo gandhajātebhyaḥ
śīlagandhas tv anuttaraḥ ||

* * * * *

Pāḷi 56 [4.13] Puppaha

appamatto ayaṃ gandho
yāyaṃ tagaracandanī,
yo ca sīlavataṃ gandho
vāti devesu uttamo.

Patna 123 [8.3] Puṣpa

appāmātro ayaṃ gaṃdho
yoyaṃ tagaracandane |
yo tu sīlavatāṃ gandho
vāti devesu uttamo ||

Udānavarga 6.18 Śīla

alpamātro hy ayaṃ gandho
yo 'yaṃ tagaracandanāt |
yas tu sīlavatāṃ gandho
vāti deveṣv apīha saḥ ||

* * * * *

Pāḷi 57 [4.14] Puppaha

tesaṃ sampannaśīlānaṃ
appamādavihāriṇaṃ
sammad aññāvimuttānaṃ,
māro maggaṃ na vindati.

Patna 124 [8.4] Puṣpa

tesāṃ sampannaśīlānaṃ
apramādavihāriṇāṃ |
sammadaṃññāvimuttānaṃ
māro māggaṃ na viṇḍati ||

Gāndhārī 297 [18.8] [Puṣpa]

. . . *baṇa*śīlaṇa
apramadavihariṇa
samadañnavimutaṇa
gadi maro na vinadi.

Udānavarga 6.19 Śīla

teṣāṃ viśuddhaśīlānaṃ
apramādavihāriṇāṃ |
samyagājññāvimuktānaṃ
māro mārgaṃ na vindati ||

* * * * *

Pāḷi 58 [4.15] Puppaha

yathā saṅkārādhānaṣmim
ujjhitasmim mahāpathe,
padumaṃ tattha jāyetha
sucigandhaṃ manoramaṃ.

Patna 135 [8.15] Puṣpa

yathā saṅkārakūṭamhi
ujjhitamhi mahāpathe |
padumaṃ ubbhidaṃ assa
śucigandhaṃ manoramaṃ ||

Gāndhārī 303 [18.14] [Puṣpa]

yadha sagraūḍasa
ujīdasa mahapathe
padumu tatra jaea
suyiga-a maṇoramū.

Udānavarga 18.12 Puṣpa

yathā saṅkārūṭe tu
vyujjhite hi mahāpathe |
padmaṃ tatra tu jāyeta
śucigandhi manoramam //

* * * * *

Pāḷi 59 [4.16] Puppha

evaṃ saṅkārabhūtesu
andhabhūte puthujjane,
atirocati paññāya
sammāsambuddhasāvako.

Gāndhārī 304 [18.15] [Puṣpa]

emu saghasadhama*ī*
a-ahodi prudhijaṇe
abhiroyadi praññāi
samesabudhaṣavaka.

Patna 136 [8.16] Puṣpa

evaṃ saṅkārabhūtesu
andhabhūte pṛthujjane |
atirocanti praññāya
sammāsambuddhasāvakā ||

Udānavarga 18.13 Puṣpa

evaṃ saṅkārabhūte 'sminn
andhabhūte pṛthagjane |
prajñayā vyatirocante
samyaksambuddhaśrāvakāḥ ||

Pupphavaggo catuttho.

5. Bālavagga

Pāḷi 60 [5.1] Bāla

dīghā jāgarato ratti,
dīghaṃ santassa yojanaṃ,
dīgho bālānaṃ saṃsāro
saddhammaṃ avijānataṃ.

Patna 185 [11.12] Bāla

drīghā assupato rātrī
drīghaṃ śāntassa yojanaṃ |
drīgho bālānā saṃsāro
saddhammam avijānatāṃ ||

Udānavarga 1.19 Anitya

dīrghā jāgarato rātrir
dīrghaṃ śrāntasya yojanam |
dīrgho bālasya saṃsāraḥ
sa*ddharma*m avijānataḥ ||

* * * * *

Pāḷi 61 [5.2] Bāla

caraṇ ce nādhigaccheyya
seyyaṃ sadisaṃ attano,
ekacariyaṃ daḷhaṃ kayirā,
natthi bāle sahāyatā.

Udānavarga 14.15 Droha

caraṃś ca nādhigaccheta
[sahāyaṃ tulyaṃ ātmanaḥ] |
ekacaryāṃ dṛḍhaṃ kuryān
nāsti bāle sahāyatā ||

Mūlasarvāstivādivinaya (Gilgit III.ii.185)

caraṃś cen nādhigaccheta
śreyaḥ sadṛśam ātmanaḥ |
ekacaryāṃ dṛḍhāṃ kuryān≈
≈nāsti bāle sahāyatā ||

* * * * *

Pāḷi 62 [5.3] Bāla

puttā matthi dhanam matthi
 iti bālo vihaññati,
 attā hi attano natthi
 kuto puttā, kuto dhanam.

Udānavarga 1.20 Anitya

putro *me* 'sti dhanam me 'stīty
 evam bālo *vi*hanyate /
 ātmaiva hy ātmano nāsti
 kasya putraḥ kuto dhanam ||

* * * * *

Pāḷi 63 [5.4] Bāla

yo bālo maññati bālyam,
 paṇḍito vā pi tena so,
 bālo ca paṇḍitamānī
 sa ve bālo ti vuccati.

Patna 184 [11.11] Bāla

yo bālo bālamānī
 paṇḍito cāpi tattha so |
 bālo tu paṇḍitamānī
 sa ve bālo ti vuccati ||

Udānavarga 25.22 Mitra

yo jānīyād aham bāla
 iti bālaḥ sa paṇḍitaḥ |
 bālaḥ paṇḍitamānī tu
 bāla eva nirucyate //

Divyāvadāna p. 490

yo bālo bālabhāvena
 paṇḍitas tatra tena saḥ |
 bālaḥ paṇḍitamānī tu
 sa vai bāla ihocyate ||

* * * * *

Pāḷi 64 [5.5] Bāla

yāvajjīvam pi ce bālo
 paṇḍitam payirupāsati
 na so dhammam vijānāti,
 dabbī sūparasam yathā.

Patna 191 [11.18] Bāla

yāvaj jīvam pi ce bālo
 paṇḍite payirupāsati |
 neva dhammam vijānāti
 dravvī sūparasān iva ||

Gāndhārī 233 [14.10] [Paṇida]

yavajjiva bi ya balu
 paṇida payuvasadi
 neva dhamu viaṇadi
 [praṇa hisa na vijadi.]

Udānavarga 25.13 Mitra

yāvajjīvam pi ced bālaḥ
 paṇḍitam paryupāsate /
 na sa dharmam vijānāti
 darvī sūparasān iva //

* * * * *

Pāḷi 65 [5.6] Bāla**Patna 192 [11.19] Bāla**

muhuttam api ce viññū
paṇḍitaṃ payirupāsati
khippaṃ dhammaṃ vijānāti,
jivhā sūparasam yathā.

Gāndhārī 234 [14.11] [Paṇida]

muhuta bi ya viñu
paṇada payuvasadi
so du dhamu viaṇadi
[praña hisa tadovia.]

muhuttam api ce praṃño
paṇḍite payirupāsati |
khipraṃ dhammaṃ vijānāti
jivhā sūparasān iva ||

Udānavarga 25.14 Mitra

muhūrtam api saprajñah
paṇḍitāṃ paryupāsate |
sa *vai* dharmam vijānāti
jihvā sūparasān iva ||

* * * * *

Pāli 66 [5.7] Bāla

caranti bālā dummedhā
amitteneva attanā,
karontā pāpakaṃ kammaṃ
yaṃ hoti kaṭukapphalam.

Patna 174 [11.1] Bāla

caranti bālā dummedhā
amitteṇa r iva āttanā |
karontā pāpakaṃ kammaṃ
yaṃ hoti kaṭukapphalam ||

Udānavarga 9.13 Karma

caranti bālā duṣprajñā
hy amitrait iva cātmabhiḥ |
kurvantaḥ pāpakaṃ karma
yad bhavati kaṭukaṃ phalam ||

* * * * *

Pāli 67 [5.8] Bāla

na taṃ kammaṃ kataṃ sādhu
yaṃ katvā anutappati,
yassa assumukho rodam
vipākaṃ paṭisevati.

Patna 175 [11.2] Bāla

kathaṃ ca taṃ kare kammaṃ
yaṃ kattā anutappati |
yassa aṃśumukho rodam
vipākaṃ paṭisevati ||

Udānavarga 9.14 Karma

na tat karma kṛtam sādhu
yat kṛtvā hy anutapyate |
rudann aśrumukho yasya
vipākaṃ paṭisevate ||

* * * * *

Pāḷi 68 [5.9] Bāla

tañ ca kammaṃ kataṃ sādhu
yaṃ katvā nānutappati,
yassa pratīto sumano
vipākaṃ paṭisevati.

Patna 176 [11.3] Bāla

taṃ ca kaṃmaṃ kataṃ sādhu
yaṃ kattā nānutappati |
yassa pratīto sumano
vipākaṃ paṭisevati ||

Udānavarga 9.15 Karma

tat tu karma kṛtaṃ sādhu
yat kṛtvā nānutapyate |
yasya pratītaḥ sumanā
vipākaṃ pratiṣevate //

* * * * *

Pāḷi 69 [5.10] Bāla

madhuvā maññati bālo,
yāva pāpaṃ na paccati,
yadā ca paccati pāpaṃ,
atha (bālo) dukkhaṃ nigacchati.

Udānavarga 28.18 Pāpa

madhuvad manyate bālo
yāvat pāpaṃ na pacyate |
yadā tu pacyate pāpam
atha duḥkhaṃ nigacchati //

* * * * *

Pāḷi 70 [5.11] Bāla

māse māse kusaggena
bālo bhuñjetha bhojanaṃ,
na so saṅkhātadhammānaṃ
kalāṃ agghati soḷasim.

Patna 388 [21.13] Sahasra

māse māse kuśāggreṇa
bālo bhuñjeya bhojanaṃ |
[na taṃ saṅghe prasādassa]
kalāṃ agghati ṣoḍaśim ||

Udānavarga 24.17 Peyāla

māse māse kuśāgreṇa
yo hi bhuñjīta bhojanam |
[na tad buddhe prasādasya]
kalāṃ arghati ṣoḍaśim //

Mahāvastu iii. p. 435 Sahasra

māse māse kuśāgreṇa
bālo bhuñjeya bhojanaṃ |
na so buddhe prasādasya
kalāṃ arghati ṣoḍaśim ||

* * * * *

Pāḷi 71 [5.12] Bāla

na hi pāpaṃ kataṃ kammaṃ
sajju khīraṃ va muccati,
ḍahantaṃ bālam anveti
bhasmacchanno va pāvako.

Patna 107 [7.12] Kalyāṇī

na hi pāpakaṃ kataṃ kammaṃ
sajjaṃ chīraṃ va mucchati |
dahantaṃ bālam anneti
bhassachanno va pāpako ||

Udānavarga 9.17 Karma

na hi pāpakṛtaṃ karma
sadyaḥ kṣīraṃ iva mūrchatī |
dahantad bālam anveti
bhasmācchanna ivānalaḥ //

* * * * *

Pāḷi 72 [5.13] Bāla

yāvad eva anathāya
ñattaṃ bālassa jāyati,
hanti bālassa sukkaṃsaṃ
muddham assa vipātayaṃ.

Patna 177 [11.4] Bāla

yāvad eva anathāya
ñattaṃ bālassa jāyati |
hanti bālassa śukrāṅgam
muddham assa nipātaye ||

Udānavarga 13.2 Satkāra

yāvad eva hy anarthāya
jñāto bhavati bālīśaḥ |
hanti bālasya śuklāmśaṃ
mūrdhānaṃ cāsya pātayet ||

* * * * *

Pāḷi 73 [5.14] Bāla

asataṃ bhāvanam iccheyya,
purekkhāraṃ ca bhikkhusu,
āvāsesu ca issariyaṃ,
pūjā parakulesu ca.

Patna 178 [11.5] Bāla

asatāṃ bhāvanam icchanti
purekkhāraṃ ca bhikkhusu |
āvāsesu ca essariyaṃ
pūjāṃ parakulesu ca ||

Udānavarga 13.3 Satkāra

asanto lābham icchanti
satkāraṃ ca *iva bhikṣuṣu* |
āvāseṣu ca mātṣaryāṃ
pūjāṃ parakuleṣu ca ||

* * * * *

Pāḷi 74 [5.15] Bāla

mameva kata' maññantu
 gihī pabbajitā ubho,
 mameva ativasā assu
 kiccākiccesu kismici,
 iti bālassa saṅkappo
 icchā māno ca vaḍḍhati.

Patna 179 [11.6] Bāla

mameva katamannentu
 gṛhī pravrajitā ca ye |
 [na me pratibalā assa]
 kiccā 'kiccesu kesuci ||

Patna 180 [11.7] Bāla

iti bālassa saṅkappo
 icchāmāno ca vaddhati |
 [amñā hi lābhopaniṣā
 amñā nibbāṇagāminī] ||

Udānavarga 13.4 Satkāra

[mām eva nityam jānīyur]
 gṛhī pravrajitas tathā |
 [mama prativaśāś ca syuḥ]
 kṛtyākṛtyeṣu keṣu cit //

Udānavarga 13.5 Satkāra

iti bālasya saṅkalpā
 icchāmānābhivardhakāḥ |
 [anyā hi lābhopaniṣad
 anyā nirvāṇagāminī] //

* * * * *

Pāḷi 75 [5.16] Bāla

aññā hi lābhūpanisā,
 aññā nibbānagāminī,
 evam etaṃ abhiññāya
 bhikkhu buddhassa sāvako
 sakkāraṃ nābhinandeyya,
 vivekam anubrūhaye.

Patna 180 [11.7] Bāla

[iti bālassa saṃkappo
 icchāmāno ca vaddhati] |
 aṃñā hi lābhopaniṣā
 aṃñā nibbānagāminī ||

Patna 181 [11.8] Bāla

evam etaṃ yathābhūtaṃ
 paśśaṃ buddhassa sāvako |
 sakkāraṃ nābhinandeyā
 vivekam anubrūhaye ||

Udānavarga 13.5 Satkāra

[iti bālasya saṃkalpā
 icchāmānābhivardhakāḥ] |
 anyā hi lābhopaniṣad
 anyā nirvāṇagāminī //

Udānavarga 13.6 Satkāra

etaḥ jñātvā yathābhūtaṃ
 buddhānāṃ śrāvakaḥ sadā |
 satkāraṃ nābhinandeta
 vivekaṃ anubrūhaye ||

Bālavaggo pañcavo.

6. Paṇḍitavagga

Pāḷi 76 [6.1] Paṇḍita

nidhīnaṃ va pavattāraṃ
yaṃ passe vajjadassināṃ,
niggayhavādiṃ medhāvīṃ
tādisaṃ paṇḍitaṃ bhaje,
tādisaṃ bhajamānassa
seyyo hoti na pāpiyo.

Gāndhārī 231 [14.8] [Paṇḍida]

nisedara pravatara
yo paśi vajjidaśaṇa
niḡśavadi medhavi
tadiśa paṇada bhayi
tadi bhayamaṇaṇa
śeho bhodi na pavīu.

Patna 206 [12.12] Attha

nidhino va pravattāraṃ
yaṃ paśse vajjadamśīnaṃ |
niḡrhyavādiṃ medhāvīṃ
tārisaṃ puruṣaṃ bhaje |
tārisaṃ bhajamānassa
śreyo hoti na pāpiyo ||

Udānavarga 28.7 Pāpa

niṣeddhāraṃ pravaktāraṃ
yaj jāned vadyadarśīnaṃ /
niḡrhyavādināṃ dhīraṃ
tādṛśaṃ satataṃ bhajet /
tādṛśaṃ bhajamānasya
śreyo bhavati na pāpakam //

* * * * *

Pāḷi 77 [6.2] Paṇḍita

ovadeyyānusāseyya,
asabbhā ca nivāraye,
satāṃ hi so piyo hoti,
asatāṃ hoti appiyo.

Gāndhārī 230 [14.7] [Paṇḍida]

anuśāśadi ovadadi
asabhe hi navaraī
paṇidaṇa prio bhodi
balaṇa bhodi aprio.

Patna 207 [12.13] Attha

ovadeyā anuśāseyā
asabbhāto nivāraye |
satāṃ hetāṃ priyaṃ hoti
asatāṃ hoti apriyaṃ ||

Udānavarga 5.26 Priya

avavadetānuśāsīta
cāsabhyāc ca nivārayet /
asatāṃ na priyo bhavati
satāṃ bhavati tu priyaḥ //

* * * * *

Pāli 78 [6.3] Paṇḍita

na bhaje pāpake mitte,
na bhaje purisādhame,
bhajetha mitte kalyāṇe,
bhajetha purisuttame.

Patna 205 [12.11] Attha

na bhajetha pāpake mitre
na bhajetha puruṣā dhame |
bhajetha praṁñe medhāvī
bhajetha puruṣottame |
[tārise bhajamānassa
śreyo hoti na pāpiyo] ||

Udānavarga 25.3 Mitra

na bhajet pāpakam̐ mitram̐
na bhajet *puruṣādhamam* |
bhajeta mitram̐ kalyāṇam̐
bhajet uttamapūruṣam ||

* * * * *

Pāli 79 [6.4] Paṇḍita

dhammapīti sukham̐ seti,
viprasannena cetasā,
ariyappavedite dhamme
sadā ramati paṇḍito.

Patna 348 [19.7] Citta

dhammaprītirasam̐ pāttā
viprasannena cetasā |
ayirapavedite dhamme
sadā ramati paṇḍito ||

Gāndhārī 224 [14.1] [Paṇḍida]

dhamapridi suhu śayadi
viprasaneṇa cedaso
ariyapavedidi dharmi
sada ramadi paṇḍidu.

Udānavarga 30.13 Sukha

dharmaprītiḥ sukham̐ śete
viprasannena cetasā |
āryapavedite dharme
ramate paṇḍitaḥ smṛtaḥ ||

* * * * *

Pāli 80 [6.5] Paṇḍita

udakam̐ hi nayanti nettikā,
usukārā namayanti tejanam̐,
dāruṁ namayanti tacchakā,
attānam̐ damayanti paṇḍitā.

Udānavarga 17.10 Udaka

udakena nijanti *nejakā*
iṣukārā namayanti tejasā |
dāruṁ namayanti takṣakā
hy ātmānam̐ *damayanti paṇḍitāḥ* ||

* * * * *

Pāḷi 81 [6.6] Paṇḍita

selo yathā ekaghano
vātena na samīrati,
evaṃ nindāpasāmsāsu
na samiñjanti paṇḍitā.

Gāndhārī 239 [14.16] [Paṇḍita]

śelu yadha ekakhaṇo
vadeṇa na sabhijadī
emu ninaprasājaṣu
na sammijadi paṇḍida.

Pāḷi 82 [6.7] Paṇḍita

yathā pi rahado gambhīro
vipasanno anāvilo,
evaṃ dhammāni sutvāna
vipasīdanti paṇḍitā.

Gāndhārī 225 [14.2] [Paṇḍita]

yatha vi rada gammiro
viprasano aṇavilo
emu dhamu ṣuṇitvaṇa
viprasidadi paṇḍida.

Pāḷi 83 [6.8] Paṇḍita

sabbattha ve sappurisā vajanti,
na kāmakāmā lapayanti santo,
sukhena phuṭṭhā atha vā dukhena,
noccāvacaṃ paṇḍitā dassayanti.

Gāndhārī 226 [14.3] [Paṇḍita]

sarvatra ya sapuruṣa vivedi
na kamakama lavayadi dhira
suheṇa phuṭṭha adhava duheṇa
na ucavaya paṇḍida daṣayadi.

Patna 93 [6.10] Śoka

śelo yathā ekaghano
vātena na samīrati |
evaṃ nindāprasāmsāsu
na samīranti paṇḍitā ||

Udānavarga 29.49 Yuga

śailo yathāpy ekaghano
vāyunā na prakampyate |
evaṃ nindāprasāmsābhir
na kampyante hi paṇḍitāḥ //

* * * * *

Patna 275 [15.15] Āsava

yathā hrado 'ssa gambhīro
vipasanno anāvilo |
evaṃ dhammāṇi śottāna
viprasīdamti paṇḍitā ||

Udānavarga 17.11 Udaka

yathā hradaḥ sugambhīro
vipasanno hy anāvilaḥ |
evaṃ śrutvā hi saddharmaṃ
viprasīdanti paṇḍitāḥ //

* * * * *

Patna 80 [5.16] Attha

sabbattha ve sappuruṣā bhavanti
na kāmakāmā lapayanti santo |
sukhena phuṭṭhā uttavā dukhena
noccāvacaṃ sappuruṣā karonti ||

Udānavarga 30.52 Sukha

sāpatrapāḥ satpuruṣā bhavanti
na kāmahetora lapayanti santaḥ |
sprṣṭā hi duḥkena tathā sukhena
noccāvacaḥ satpuruṣā bhavanti //

* * * * *

Pāli 84 [6.9] Paṇḍita

na attahetu na parassa hetu,
na puttam icche na dhanam na raṭṭham,
na iccheyya adhammena samiddhim
attano,
sa sīlavā paññavā dhammiko siyā.

Gāndhārī 324 [20.3] [Śīlavaga?]

yo natvahedu na parasa hedu
pavaṇi kamaṇi samayarea
na *ichi* a . . *sa*midhi *at*vaṇo
so *śīlava* paṇidu dhamio sia.

* * * * *

Pāli 85 [6.10] Paṇḍita

appakā te manussesu
ye janā pāragāmino,
athāyam itarā pajā
tīram evānudhāvati.

Patna 261 [15.1] Āsava

appakā te manuṣyesu
ye janā pāragāmino |
athāyam itarā prajā
tīram evānudhāvati ||

Udānavarga 29.33 Yuga

alpakās te manuṣyeṣu
ye janāḥ pāragāmināḥ |
atheyam itarāḥ prajā
tīram evānudhāvati ||

* * * * *

Pāli 86 [6.11] Paṇḍita

ye ca kho sammad akkhāte
dhamme dhammānūvattino
te janā pāram essanti,
maccudheyam suduttaram.

Patna 262 [15.2] Āsava

ye ca kho sammadākkhāte
dhamme dhammānūvattino |
te janā pāram ehimti
maccudheyam suduttaram ||

Udānavarga 29.34 Yuga

ye tarhi samyag ākhyāte
dharṁe dharmānudarśināḥ |
te janāḥ pāram eṣyanti
mṛtyu*dhey*asya sarvaśaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 87 [6.12] Paṇḍita

kaṇhaṃ dhammaṃ viprahāya
 sukkaṃ bhāvettha paṇḍito,
 okā anokaṃ āgama
 viveke yattha dūramaṃ.

Patna 263 [15.3] Āsava

kihne dhamme viprahāya
 śukre bhāvettha paṇḍitā |
 okā anokaṃ āgama
 viveko yattha dūramaṃ ||

Udānavarga 16.14 Prakirṇaka

kṛṣṇāṃ dharmāṃ viprahāya
 śuklāṃ bhāvayata bhikṣavaḥ |
 okād anokaṃ āgamyā
 vivekam anubrṃhayet |
 [tatra cābhirametāryo
 hitvā kāmān akiñcanaḥ] //

* * * * *

Pāḷi 88 [6.13] Paṇḍita

tatrābhiratim iccheyya
 hitvā kāme akiñcano,
 pariyodapeyya attānaṃ
 cittakleśhi paṇḍito.

Patna 264 [15.4] Āsava

tatthābhiratim eṣāṇā
 hettā kāme akiñcanā |
 pariyodametha attānaṃ
 cittaṃ kilēśhi sabbaśo ||

Udānavarga 16.14 Prakirṇaka

[kṛṣṇāṃ dharmāṃ viprahāya
 śuklāṃ bhāvayata bhikṣavaḥ |
 okād anokaṃ āgamyā
 vivekam anubrṃhayet] |
 tatra cābhirametāryo
 hitvā kāmān akiñcanaḥ //

* * * * *

Pāli 89 [6.14] Paṇḍita

yesaṃ sambodhi aṅgesu
sammā cittaṃ subhāvitāṃ,
ādānapaṭinissagge
anupādāya ye ratā,
khīṇāsavā jutimanto
te loke parinibbutā.

Patna 265 [15.5] Āsava

yassa sambodhiaṅgehi
samaṃ cittaṃ subhāvitāṃ |
āttānapaṭinissagge
anupādāya ye ratā |
khīṇāsavā jutimanto
te loke parinivvṛtā ||

Udānavarga 31.39 Citta

sambodhyaṅgeṣu *yeṣāṃs tu*
samyak cittaṃ subhāvitam |
ādānam pratiniḥṣṛjya
cānupādāyam āśritāḥ |
kṣīṇāsraṇā vāntadoṣās
te loke parinirvṛtāḥ ||

Paṇḍitavaggo chaṭṭho.

7. Arahantavagga**Pāli 90 [7.1] Arahanta**

gataddhino visokassa
vipparamuttassa sabbadhi,
sabbaganthappahīnassa
pariḷāho na vijjati.

Patna 86 [6.3] Śoka

gataddhuno viśokassa
vipramuttassa sabbahim |
sabbaggrantaprahīṇassa
paridāhā na vijjati ||

Udānavarga 29.35 Yuga

gatādhvano viśokasya
vipramuktasya tāyinaḥ |
sarvagranthaprahīṇasya
paridāgho na vidyate ||

* * * * *

Pāli 91 [7.2] Arahanta

uyyujjanti satīmanto,
na nikete ramanti te,
haṃsā va pallalaṃ hitvā
okam okaṃ jahanti te.

Patna 231 [13.16] Śaraṇa

ujjujjanti satīmanto
na nikete ramanti te |
haṃsā va pallaraṃ hettā
okam okaṃ jahaṃti te ||

Udānavarga 17.1 Udaka

smṛtimantaḥ prayujyante
na nikete ramanti te |
haṃsavat palvalaṃ hitvā
hy okam oghaṃ jahante te ||

* * * * *

Pāḷi 92 [7.3] Arahanta

yesāṃ sannicayo natthi,
 ye pariññātabhojanā,
 suññato animitto ca
 vimokkho yesa' gocaro,
 ākāse va sakuntānāṃ
 gati tesāṃ durannayā.

Patna 87 [6.4] Śoka

yesāṃ sannicayo nāsti
 ye pariññātabhojanā |
 ākāse va śakuntānāṃ
 padaṃ tesāṃ durannayaṃ ||

Patna 270 [15.10] Āsava

[yesā 'savā parikkhīṇā
 āhāre ca anisīsitā] |
 śumñatā ānimitto ca
 vimogho yesa gocaro |
 ākāse va śakuntānāṃ
 padaṃ tesāṃ durannayaṃ |

Udānavarga 29.26 Yuga

yeṣāṃ saṃnicayo nāsti
 ye pariññātabhojanāḥ |
 śunyatā cānimittaṃ ca
 vivekaś caiva gocaraḥ |
 ākāśaiva śakuntānāṃ
 gatis teṣāṃ duranvayā ||

* * * * *

Pāḷi 93 [7.4] Arahanta

yassāsavā parikkhīṇā
 āhāre ca anissito,
 suññato animitto ca
 vimokkho yassa gocaro,
 ākāse va sakuntānāṃ
 padaṃ tassa durannayaṃ

Patna 270 [15.10] Āsava

yesā 'savā parikkhīṇā
 āhāre ca anisīsitā |
 śumñatā ānimitto ca
 vimogho yesa gocaro |
 ākāse va śakuntānāṃ
 padaṃ tesāṃ durannayaṃ |

Udānavarga 29.29 Yuga

yeṣāṃ bhavaḥ parikṣīno
 hy aparāntaṃ ca nāśritāḥ |
 śunyatā cānimittaṃ ca
 vivekaś caiva gocaraḥ |
 ākāśaiva śakuntānāṃ
 padaṃ teṣāṃ duranvayaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 94 [7.5] Arahanta

yassendriyāṇi samathaṃ gatāni,
 assā yathā sārathinā sudantā,
 pahīnamānassa anāsavassa,
 devā pi tassa pihayanti tādino.

Patna 89 [6.6] Śoka

yassendriyāṇi samathaṃ gatāni
 aśśā yathā sārathinā sudantā |
 prahīṇamānassa anāsavassa
 devā pi tassa prihayanti tāyino ||

Udānavarga 19.3 Aśva

ya*syendriyāṇi* samatāṃ gatāni
 aśvo yathā sārathinā sudantaḥ |
 prahīṇadoṣāya nirāsravāya
 devāpi tasmai sprhayanti ni*tyam* ||

* * * * *

Pāḷi 95 [7.6] Arahanta

paṭhavisamo no virujjhati,
 indakhīlūpamo tādi subbato,
 rahado va apetakaddamo,
 saṃsārā na bhavanti tādino.

* * * * *

Pāḷi 96 [7.7] Arahanta

santaṃ tassa manaṃ hoti,
 santā vācā ca kamma ca,
 sammad aññāvimuttassa,
 upasantassa tādino.

Patna 88 [6.5] Śoka

śānto tassa mano hoti
 śāntā vācā ca kamma ca |
 sammadamāññāvimuttassa
 upaśāntassa tāyino ||

Udānavarga 31.45 Citta

śāntam asya mano bhavati
 śāntā vāk kāyakarma ca |
 samyagājñāvimuktasya
 hy upaśāntasya bhikṣuṇaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 97 [7.8] Arahanta

assaddho akataññū ca
sandhicchedo ca yo naro,
hatāvakāso vantāso
sa ve uttamaporiso.

Patna 333 [18.7] Dadantī

aśraddho akataññū ca
saṁdhicchedo ca yo naro |
hatāvakāso vāntāso
sa ve uttamaporuṣo ||

Udānavarga 29.23 Yuga

aśraddhaś cākṛtajñāś ca
saṁdhicchettā ca yo naraḥ |
hatāvakāso vāntāśaḥ
sa vai tūttamaṇṇīyakaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 98 [7.9] Arahanta

gāme vā yadi vāraññe,
ninne vā yadi vā thale,
yattharahanto viharanti
taṁ bhūmiṁ rāmaṇeyyakaṁ.

Patna 245 [14.7] Khānti

aranne yadi vā ggrāme
ninne vā yadi vā thale |
yattha arahanto viharaṁti
taṁ bhomaṁ rāmaṇīyakaṁ ||

Udānavarga 29.18 Yuga

grāme vā yadi vāraṇye
nimne vā yadi vā sthale |
yatrārhanṭo viharanti
te deśā ramaṇīyakāḥ ||

* * * * *

Pāḷi 99 [7.10] Arahanta

ramaṇīyāni araññāni,
yattha na ramatī jano,
vītarāgā ramissanti,
na te kāmagavesino.

Patna 155 [9.19] Tahna

ramaṇīyaṁ vatā raṇṇaṁ
yamhiṁ na ramate jano |
vītarāgāttha raṁsanti
nāṁñe kāmagaveṣiṇo ||

Udānavarga 29.17 Yuga

ramaṇīyāny araṇyāni
na cātra ramate janaḥ |
vītarāgātra raṁsyante
na tu kāmagaveṣiṇaḥ ||

Arahantavaggo sattamo.

8. Sahassavagga

Pāḷi 100 [8.1] Sahassa

sahassam api ce vācā
anattapadasamhitā,
ekam atthapadam seyyo
yam sutvā upasammati.

Gāndhārī 306 [19.2] [Sahasa]

sahasa bi ya vayaṇa
aṇathapadasahida
eka vayapada ṣevha
ya ṣutva uvaśamadi.

Mahāvastu iii. p. 434 Sahasra

sahasram api vācānām
anarthapadasamhitā |
ekā arthavatī śreyā
yām śrutvā upaśāmyati ||

* * * * *

Pāḷi 101 [8.2] Sahassa

sahassam api ce gāthā
anattapadasamhitā,
ekam gāthāpadam seyyo
yam sutvā upasammati.

Gāndhārī 308 [19.4] [Sahasa]

. *hasa* bi ya gadhaṇa
aṇathapadasahida
eka gadhapada ṣeho
ya ṣutva uvaśamadi.

Mahāvastu iii. p. 434 Sahasra

sahasram api gāthānām
anarthapadasamhitā |
ekā arthavatī śreyā
yām śrutvā upaśāmyati ||

* * * * *

Patna 376 [21.1] Sahasra

sahasram api ce vācā
anattapadasāhitā |
ekam atthapadam śreyo
yam śottā upaśāmmati ||

Udānavarga 24.1 Peyāla

[yac ca gāthāśatam bhāṣed]
anarthapada*dasamhitam* |
ekam arthapadam śreyo
yac chru*tvā hy* upaśāmyati ||

Pāḷi 102 [8.3] Sahassa

yo ce gāthāsataṃ bhāse
 anattapadasamhitā
 ekaṃ dhammapadaṃ seyyo
 yaṃ sutvā upasammati.

Gāndhārī 309 [19.5] [Sahasa]

yo ja gadhasāda bhaṣi
 aṇathapadasahida
 eka gadhapada ṣebha
 ya ṣutva uvaśamadi.

Pāḷi 103 [8.4] Sahassa

yo sahasraṃ sahasseṇa
 saṅgāme mānuse jine,
 ekañ ca jeyya attānaṃ
 sa ve saṅgāmajuttamo.

Gāndhārī 305 [19.1] [Sahasa]

yo *s*ahasa sahasaṇi
 saḡami maṇuṣa jiṇi
 eka ji jiṇi atvaṇa
 so ho sagamu utamu.

Mahāvastu iii. p. 434 Sahasra

yo śatāni sahasrāṇāṃ
 saṃgrāme manuḡa jaye |
 yo caikaṃ jaye ātmānaṃ
 sa vai saṃgrāmajit varaḡ ||

Pāḷi 104 [8.5] Sahassa

attā have jitaṃ seyyo
 yā cāyaṃ itarā pajā
 attadantassa posassa,
 niccaṃ saññatacāriṇo.

Patna 377 [21.2] Sahasra

yo ca gāthāsataṃ bhāse
 anattapadasāhitaṃ |
 ekaṃ dhamapadaṃ śreyo
 yaṃ śottā upaśāṃmati ||

Udānavarga 24.2 Peyāla

yac ca gāthāsataṃ bhāṣed
 adharmapadasamhitam |
 ekaṃ dharmapadaṃ śreyo
 yac chrutvā *hy upaśāmyati* ||

* * * * *

Patna 378 [21.3] Sahasra

yo sahasraṃ sahasrāṇāṃ
 saṃgrāme mānuṣe jine |
 ekaṃ ca paṃñam āttānaṃ
 sa ve saṃgrāmamuttamo ||

Udānavarga 23.3 Ātma

yaḡ sahasraṃ sahasrāṇāṃ
 saṃgrāme dviṣatāṃ jayet |
 yaś cātmānaṃ jayed ekaṃ
 saṃgrāmo durjayaḡ sa vai ||

* * * * *

Patna 319 [17.14] Ātta

āttā hi bhe varaṃ dānto
 yacchāyam itarā prajā |
 āttadāntassa poṣassa
 sadā saṃnyatacāriṇo ||

Udānavarga 23.4 Ātma

ātmā hy asya jitaḡ śreyāṃ
 yac ceyam itarāḡ prajāḡ |
 ātmaḡdāntasya puruṣasya
 nityaṃ saṃvṛtacāriṇaḡ ||

* * * * *

Pāḷi 105 [8.6] Sahassa

neva devo na gandhabbo,
na māro saha brahmunā,
jītaṃ apajitaṃ kayirā
tathārūpassa jantuno.

Patna 320 [17.15] Ātta

neva devā na gandhabbā
na māro saha brahmuṇā |
jītaṃ apajitaṃ kayirā
tattharūpassa jantuno ||

Udānavarga 23.5 Ātma

na devā nāpi gandharvā
na māro brāhmaṇā saha |
jītasypajitaṃ kuryus
[tathā prājñasya bhikṣuṇaḥ] //

* * * * *

Pāḷi 106 [8.7] Sahassa

māse māse sahasseṇa
yo yajetha sataṃ samāṃ,
ekaṃ ca bhāvitattānaṃ
muhuttam apī pūjaye,
sā yeva pūjanā seyyo
yaṃ ce vassasataṃ hutāṃ.

Patna 379 [21.4] Sahasra

māse māse sahasreṇa
yo yajeya śataṃ samā |
ekaṃ ca bhāvi<tta>tāttānaṃ
muhuttam apī pūjaye |
sā eva pūjanā śreyo
yac cha vaśśasataṃ hutāṃ ||

Gāndhārī 310 [19.6] [Sahasa]

masamasi sahasiṇa
yo yaea śadeṇa ca
[nevi budhi prasadasa
kala avedi ṣoḍaśa.]

Gāndhārī 320 [19.16] [Sahasa]

eka ji bhavidatvaṇa
muhuta viva puyai
sameva puyana ṣevha
ya ji vaśśada hodu.

Mahāvastu iii. p. 434 Sahasra

yo yajeta sahasrāṇāṃ
māse māse śataṃ śataṃ |
na so buddhe prasādasya
kalām arghati ṣoḍaśīm ||

* * * * *

Pāṭi 107 [8.8] Sahassa

yo ca vassasataṃ jantu
aggiṃ paricare vane,
ekaṃ ca bhāvitattānaṃ
muhuttam api pūjaye,
sā yeva pūjanā seyyo
yañ ce vassasataṃ hutam.

Gāndhārī 319 [19.15] [Sahasa]

ya ja vaṣāśada jadu
agi pariyara vaṇi
[kṣīreṇa sapiteleṇa
divaratra atadrido.]

Gāndhārī 320 [19.16] [Sahasa]

eka ji bhavidatvaṇa
muhuta viva puyaī
sameva puyaṇa ṣevha
ya ji vaṣāśada hodu.

Mahāvastu iii. p. 435 Sahasra

yo ca varṣasataṃ jīve
agniparicaram caret |
[pannāhāro chavāvāsī
karonte vividham tapaṃ] ||

yo caikaṃ bhāvitātmānaṃ
muhūrtam api pūjayet |
sā ekapūjanā śreyo
na ca varṣasataṃ hutam ||

* * * * *

Pāṭi 108 [8.9] Sahassa

yaṃ kiñci yiṭṭhaṃ ca hutam ca loke,
saṃvaccharaṃ yajetha puññapekkho,
sabbam pi taṃ na catubbhāgam eti,
abhivādanā ujjugatesu seyyo.

Gāndhārī 321 [19.17] [Sahasa]

ya keja yaṭha va hoda va loke
savatsara yayadi puññavekṣa
sava bi ta na cadubhaku vedi
ahivadaṇa ujukadeṣu ṣiho.

Patna 380 [21.5] Sahasra

yo ca vaśśasataṃ jantū
aggiṃ paricare vane |
ekaṃ ca bhāvitātmānaṃ
muhuttam api pūjaye |
sā eva pūjanā śreyo
yac cha vaśśasataṃ hutam ||

Udānavarga 24.16 Peyāla

yac ca varṣasataṃ pūrṇam
agniṃ paricared vane |
yac caikaṃ bhāvitātmānaṃ
muhūrtam api pūjayet |
sā *tasya* pūjanā śreṣṭhā
na tad varṣasataṃ hutam ||

Patna 381 [21.6] Sahasra

yaṃ kiñci yaṣṭam va hutam va loke
saṃvatsaram yajate puññapekhī |
sabbam pi taṃ na catubbhāgam eti
abhivādanā ujjugatesu śreyo ||

Udānavarga 24.30 Peyāla

*yat kiṃ cid iṣṭam ca hutam ca loke
saṃvatsaram yajati puñnyaprekṣī |
sarvam pi taṃ na caturbhāgam eti
abhivādanam tv ijjugateṣu śreyaḥ ||*

* * * * *

Mahāvastu iii. p. 435 6 Sahasra

yat kiṃcid iṣṭaṃ ca hutaṃ ca loke
saṃvatsaraṃ yajati puṇyaprekṣī |
sarvaṃ pi taṃ na caturbhāgam eti
abhivādanaṃ ujjugateṣu śreyaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 109 [8.10] Sahassa

abhivādanasīlissa
niccaṃ vaddhāpacāyino,
cattāro dhammā vaḍḍhanti:
āyu vaṇṇo sukhaṃ balaṃ.

Gāndhārī 172 [11.11] Suha

ahivadaṇaśīlisa
nica vridhavayariṇo
catvari tasa vardhadi
ayo kirta suha bala.

* * * * *

Pāḷi 110 [8.11] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
dussīlo asamāhito,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
sīlavantassa jhāyino.

Patna 390 [21.15] Sahasra

yo ca vaśśasataṃ jīve
duśśīlo asamāhito |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
śīlavantassa jhāyato ||

Udānavarga 24.3 Peyāla

yac ca varṣasataṃ jīved
duḥśīlo hy asamāhitaḥ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaḥ
sadā śīlavataḥ śuceḥ ||

Mahāvastu iii. p. 436 Sahasra

yo ca varṣasataṃ jīve
duḥśīlo asamāhitaḥ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaṃ
śīlavantasya dhyāyato ||

* * * * *

Pāḷi 111 [8.12] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
duppañño asamāhito,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
paññavantassa jhāyino.

Patna 391 [21.16] Sahasra

yo ca vaśśasaṭaṃ jīve
duprañño asamāhito |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
praññavantassa jhāyato ||

Udānavarga 24.4 Peyāla

ya *ca* varṣasaṭaṃ jīve*d*
duṣprajño hy asamāhitaḥ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaḥ
prājñasya dhyāyinaḥ sadā ||

* * * * *

Pāḷi 112 [8.13] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
kusīto hīnavīriyo,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
viriyam ārabhato dāhaṃ.

Patna 392 [21.17] Sahasra

yo ca vaśśasaṭaṃ jīve
kusīdo hīnavīriyo |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
vīryam ārabhato dṛḍhaṃ ||

Gāndhārī 316 [19.12] [Sahasa]

ya ja vaṣaśada jivi
kusidhu hiṇaviyava
muhutu jivida ṣevha
virya arahado dṛḍha.

Udānavarga 24.5 Peyāla

ya *ca* varṣasaṭaṃ jīvet
kusīdo hīnavīryavān |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreya
vīryam ārabhato dṛ*ḍham* ||

Mahāvastu iii. p. 436 Sahasra

yo ca varṣasaṭaṃ jīve
kuśīdo hīnavīryavān |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
vīryam āraṃbhato dṛḍhaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 113 [8.14] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
apassaṃ udayabbayaṃ,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
passato udayabbayaṃ.

Patna 393 [21.18] Sahasra

yo ca vaśśasaṭaṃ jīve
apaśśaṃ udayavyayaṃ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
paśśato udayavyayaṃ ||

Gāndhārī 317 [19.13] [Sahasa]

ya ji vaṣaśado jivi
apaśu udakavaya
muhutu jivida ṣevha
paśado udakavaya.

Udānavarga 24.6 Peyāla

ya *ca* varṣasaṭaṃ jīved
apaśyann udayavyayaṃ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaḥ
paśyato hy udayavyaya*m* ||

* * * * *

Mahāvastu iii. 436 Sahasra

yo ca varṣaśataṃ jīve
apaśyaṃ udayavyayam |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
paśyato udayavyayaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 114 [8.15] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
apassaṃ amataṃ padaṃ,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
passato amataṃ padaṃ.

Patna 395 [21.20] Sahasra

yo ca vaśśasataṃ jīve
apaśśaṃ amataṃ padaṃ |
ekā 'haṃ jīvitaṃ śreyo
paśśato amataṃ padaṃ ||

Udānavarga 24.15 Peyāla

yac ca varṣaśataṃ jīved
apaśyaṃn amṛtaṃ padaṃ /
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaḥ
paśyato hy amṛtaṃ padaṃ //

Mahāvastu iii. 436 Sahasra

yo ca varṣaśataṃ jīve
apaśyaṃ amṛtaṃ padaṃ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaṃ
paśyato amṛtaṃ padaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 115 [8.16] Sahassa

yo ca vassasataṃ jīve
apassaṃ dhammam uttamaṃ,
ekāhaṃ jīvitaṃ seyyo
passato dhammam uttamaṃ.

Patna 394 [21.19] Sahasra

yo ca vaśśasataṃ jīve
apaśśaṃ dhammam uttamaṃ |
ekā 'haṃ jīvitaṃ śreyo
paśśato dhammam uttamaṃ ||

Gāndhārī 318 [19.14] [Sahasa]

ya ja vaṣaśada jivi
apaśu dhamu utamu
mohotu jivida ṣehu
paśadu dhamu utamu.

Udānavarga 24.14 Peyāla

yac ca varṣaśataṃ jīved
apaśyann uttamaṃ padaṃ /
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyaḥ
paśyato hy uttamaṃ padaṃ //

Mahāvastu iii. 436 Sahasra

yo ca varṣaśataṃ jīve
apaśyaṃ dharmam uttamaṃ |
ekāhaṃ jīvitaṃ śreyo
paśyato dharmam uttamaṃ ||

Sahassavaggo aṭṭhamo.

9. Pāpavagga

Pāḷi 116 [9.1] Pāpa

abhittharetha kalyāṇe,
pāpā cittaṃ nivāraye,
dandhaṃ hi karoto puññaṃ
pāpasmim̐ ramatī mano.

Patna 96 [7.1] Kalyāṇī

abhittaretha kallāṇe
pāpā cittaṃ nivāraye |
daṃdhaṃ hi karato puññaṃ
pāpamhi ramate mano ||

Udānavarga 28.23 Pāpa

abhitvareta kalyāṇe
pāpāc cittaṃ nivārayet |
dhandhaṃ hi kurvataḥ puṇyaṃ
pāpeṣu ramate manaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 117 [9.2] Pāpa

pāpañ ce puriso kayirā,
na taṃ kayirā punappunaṃ,
na tamhi chandaṃ kayirātha,
dukkho pāpassa uccayo.

Patna 97 [7.2] Kalyāṇī

kayira ce puruṣo pāpaṃ
na naṃ kayirā punappuno |
na tamhi chandaṃ kayirātha
dukkho pāpassa saṃcayo ||

Gāndhārī 207 [13.7] Yamaka

pava ja puruṣu kuya
na ṇa kuya puṇapuṇu
na tasa chana kuvia
dukhu pavasa ayayu.

Udānavarga 28.21 Pāpa

kuryāc cet puruṣaḥ pāpaṃ
nainaṃ kuryāt punaḥ punaḥ |
na tatra cchandraṃ kurvīta
duḥkhaṃ pāpasya saṃcayaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 118 [9.3] Pāpa

puññañ ce puriso kayirā,
kayirāthetaṃ punappunaṃ,
tamhi chandaṃ kayirātha,
sukho puññaṃ uccayo.

Patna 98 [7.3] Kalyāṇī

kayira ce puruṣo puññaṃ
kayira cenāṃ punappuno |
tamhi eva chandaṃ kayirātha
sukho puññaṃ saṃcayo ||

Gāndhārī 208 [13.8] Yamaka

puṇa ca puruṣu kuya
kuya yo ṇa puṇapuṇu
athatha chana korvia
sukhu puṇasa ucayū.

Udānavarga 28.22 Pāpa

kuryāc cet puruṣaḥ puṇyaṃ
kuryāc cainaṃ punaḥ punaḥ |
tatra cchandraṃ ca kurvīta
sukhaṃ puṇyasya saṃcayaḥ ||

* * * * *

Pāli 119 [9.4] Pāpa

pāpo pi passati bhadraṃ
yāva pāpaṃ na paccati,
yadā ca paccati pāpaṃ
atha (pāpo) pāpāni passati.

Patna 102 [7.7] Kalyāṇī

pāpo pi paśśate bhadraṃ
yāva pāpaṃ na paccati |
yadā tu paccate pāpaṃ
atha pāpo pāpāni paśśati ||

Udānavarga 28.19 Pāpa

pāpo 'pi paśyate bh*adram*
yāvat pāpaṃ na pacyate |
yadā tu pacyate pāpa*m*
atha pāpāni paśyati ||

* * * * *

Pāli 120 [9.5] Pāpa

bhadro pi passati pāpaṃ
yāva bhadraṃ na paccati,
yadā ca paccati bhadraṃ
atha (bhadro) bhadrāni passati.

Patna 103 [7.8] Kalyāṇī

bhadro pi paśśate pāpaṃ
yāva bhadraṃ na paccati |
yadā tu paccate bhadraṃ
atha bhadro bhadrāni paśśati ||

Udānavarga 28.20 Pāpa

bhadro 'pi paśyate pāpaṃ
yāvad bhadraṃ na pacyate |
yadā tu pacyate bhadr*a*
atha bhadrāni paśyati ||

* * * * *

Pāli 121 [9.6] Pāpa

māppamaññetha pāpassa
na maṃ taṃ āgamissati.
udabindunipātena
udakumbho pi pūrati,
bālo pūrati pāpassa,
thokathokam pi ācinaṃ.

Patna 193 [11.20] Bāla

nāppaṃ pāpassa maṃñeyā
na me taṃ āgamiṣyati |
udabindunipātena
udakumbho pi pūrati ||
pūrate bālo pāpassa
thokathokaṃ pi ācinaṃ |

Gāndhārī 209 [13.9] Yamaka

na apu mañea pavasa
"na me ta akamiṣadi"
udabinunivadeṇa
udakubho va puyadi
puyadi balu paveṇa
stukastoka bi ayaro.

Udānavarga 17.5 Udaka

nālpam manyeta pāpasya
naitaṃ māṃ āgamiṣyati |
udabindunipātena
mahākumbho 'pi pūryate |
pūryanti bālāḥ pāpair hi
stokastokaṃ kṛtair api ||

* * * * *

Pāli 122 [9.7] Pāpa

māppamaññetha puññassa
na maṃ taṃ āgamissati.
udabindunipātena
udakumbho pi pūrati,
dhīro pūrati puññassa,
thokathokam pi ācinaṃ.

Gāndhārī 210 [13.10] Yamaka

na apu mañea puñasa
na me ta akamiṣadi
udabinunivadeṇa
udakubho va puyadi
puyadi dhiru puñeṇa
stokastuka bi ayaru.

Pāli 123 [9.8] Pāpa

vāñijo va bhayaṃ maggaṃ
appasattho mahaddhano,
viṣaṃ jīvitukāmo va,
pāpāni parivajjaye.

Pāli 124 [9.9] Pāpa

pāṇimhi ce vaṇo nāssa
hareyya pāṇinā viṣaṃ,
nābbaṇaṃ viṣam anveti,
natthi pāpaṃ akubbato.

Patna 194 [11.21] Bāla

nāppaṃ puññassa manyeyā
na me taṃ āgamiṣyati ||
udabindunipātena
udakumbho pi pūrati |
pūrāte praṃño puññassa
thokathokaṃ pi ācinaṃ ||

Udānavarga 17.6 Udaka

nālpāṃ manyeta puṇyasya
naitaṃ mām āgamiṣyati |
udabindunipātena
mahākumbho 'pi pūryate |
pūryanti dhīrāḥ puṇyair hi
stokastokam kṛtair api ||

* * * * *

Patna 116 [7.21] Kalyāṇī

vāñijo va bhayaṃ māggaṃ
appasattho mahaddhano |
viṣaṃ jīvitukāmo va
pāpāni parivajjaye ||

Udānavarga 28.14 Pāpa

vañig vā sabhayaṃ mārgam
alpaśāstro mahādthano |
viṣaṃ jīvitakāmo vā
pāpāni parivarjayet ||

* * * * *

Patna 106 [7.11] Kalyāṇī

pāṇimhi ce vraṇo nā'ssa
dhāreyā pāṇinā viṣaṃ |
nāvraṇe viṣam anneti
nāsti pāpaṃ akurvato ||

Udānavarga 28.15 Pāpa

pāṇau cāsya vraṇo na syād
dhārayet pāṇinā viṣam |
nāvraṇe krāmati viṣaṃ
nāsti pāpam akurvataḥ ||

* * * * *

Pāḷi 125 [9.10] Pāpa

yo appaduṭṭhassa narassa dussati,
suddhassa posassa anaṅgaṇassa,
tam eva bālaṃ pacceci pāpaṃ
sukhumo rajo paṭivātaṃ va khitto.

Patna 115 [7.20] Kalyāṇī

yo apraduṣṭassa naro praduṣyati
śuddhassa poṣassa anaṅgaṇassa |
tam eva bālaṃ pracceci pāpaṃ
sukhumo rajo paṭivātaṃ va khitto ||

Udānavarga 28.9 Pāpa

yo hy apraduṣṭasya narasya duṣyate
śuddhasya nityaṃ vigatāṅgaṇasya |
tam eva bālaṃ pratiyāti pāpaṃ
kṣiptaṃ rajaḥ prativātaṃ yathaiva ||

* * * * *

Pāḷi 126 [9.11] Pāpa

gabbham ekepapajjanti
nirayaṃ pāpakammaṇo,
saggaṃ sugatino yanti
parinibbanti anāsavā.

Patna 274 [15.14] Āsava

gabbham eke okraṃmanti
nirayaṃ pāpakammaṇo |
saggaṃ sugatino yanti
parinivvānti anāsavā ||

* * * * *

Pāḷi 127 [9.12] Pāpa

na antalikkhe, na samuddamajjhe,
na pabbatānaṃ vivaraṃ pavissa,
na vijjatī so jagatippadeso
yatthaṭṭhito mucceyya pāpakammā.

Udānavarga 9.5 Karma

naivāntarīkṣe na samudramadhye
na parvatānāṃ vivaraṃ praviśya |
na vidyate 'sau pṛthivīpradeśo
yatra sthitaṃ na prasaheta karma //

Divyāvadāna p. 561

naivāntarīkṣe na samudramadhye
na parvatānāṃ vivaraṃ praviśya |
na vidyate sa pṛthivīpradeśo
yatra sthitaṃ na prasaheta karma ||

* * * * *

Pāḷi 128 [9.13] Pāpa

na antalikkhe, na samuddamajjhe,
na pabbatānaṃ vivaraṃ pavissa,
na vijjatī so jagatippadeso
yatthaṭṭhitaṃ nappasahetha maccu.

Udānavarga 1.25 Anitya

naivāntarīkṣe na samudramadhye
na parvatānāṃ vivaraṃ praviśya /
na vidyate 'sau pṛthivīpradeśo
yatra sthitaṃ na prasaheta mṛtyuḥ //

Pāpavaggo navamo.

10. Daṇḍavagga

Pāḷi 129 [10.1] Daṇḍa

sabbe tasanti daṇḍassa,
sabbe bhāyanti maccuno,
attānaṃ upamaṃ katvā,
na haneyya na ghātaye.

Patna 202 [12.8] Daṇḍa

sabbe trasanti daṇḍānāṃ
[sabbesaṃ jīvitaṃ priyaṃ] |
āttānaṃ upamaṃ kattā
neva haṃyyā na ghātaye ||

Udānavarga 5.19 Priya

sarve daṇḍasya bibhyanti
[sarveṣāṃ jīvitaṃ priyaṃ] /
ātmānaṃ upamaṃ kṛtvā
naiva hanyān na ghātayet //

* * * * *

Pāḷi 130 [10.2] Daṇḍa

sabbe tasanti daṇḍassa,
sabbesaṃ jīvitaṃ piyaṃ,
attānaṃ upamaṃ katvā,
na haneyya na ghātaye.

Patna 202 [12.8] Daṇḍa

sabbe trasanti daṇḍānāṃ
sabbesaṃ jīvitaṃ piyaṃ |
āttānaṃ upamaṃ kattā
neva haṃyyā na ghātaye ||

Udānavarga 5.19 Priya

sarve daṇḍasya bibhyanti
sarveṣāṃ jīvitaṃ piyaṃ /
ātmānaṃ upamaṃ kṛtvā
naiva hanyān na ghātayet //

* * * * *

Pāḷi 131 [10.3] Daṇḍa

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena vihiṃsati,
attano sukham eṣāno
pecca so na labhate sukhaṃ.

Patna 203 [12.9] Daṇḍa

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena vihiṃsati |
āttano sukham eṣāno
precca so na labhate sukhaṃ ||

Udānavarga 30.3 Sukha

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena vihiṃsati |
ātmanaḥ sukham eṣānaḥ
sa vai na labhate sukhaṃ //

* * * * *

Pāli 132 [10.4] Daṇḍa

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena na hiṃsati,
attano sukham eṣāno
pecca so labhate sukhaṃ.

Patna 204 [12.10] Daṇḍa

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena na vihiṃsati |
āttano sukham eṣāno
precca so labhate sukhaṃ ||

Udānavarga 30.4 Sukha

sukhakāmāni bhūtāni
yo daṇḍena na hiṃsati |
ātmanaḥ sukham eṣānaḥ
sa pretya labhate sukham //

* * * * *

Pāli 133 [10.5] Daṇḍa

māvoca pharuṣaṃ kañci,
vuttā paṭivadeyyu' taṃ,
dukkhā hi sārambhakathā,
paṭidaṇḍā phuseyyu' taṃ.

Patna 197 [12.3] Daṇḍa

mā vade paruṣaṃ kañci
vuttā paṭivadeyu taṃ |
dukkhā hi sārambhakathā
paṭidaṇḍā phuseyyu taṃ ||

Udānavarga 26.3 Nirvāṇa

mā kaṃ cit paruṣaṃ brūthaḥ
proktāḥ prativadanti taṃ /
duḥkhā hi saṃrambhakathāḥ
pratidaṇḍaṃ spṛśanti hi //

* * * * *

Pāli 134 [10.6] Daṇḍa

sace neresi āttānaṃ,
kaṃso upahato yathā,
esa pattosi nibbānaṃ,
sārambho te na vijjati.

Patna 198 [12.4] Daṇḍa

sace iresi āttānaṃ
kaṃso upahato r iva |
[jātimaraṇasaṃsāraṃ
ciraṃ praccanubhohisi] ||

Patna 199 [12.5] Daṇḍa

[na ce iresi āttānaṃ
kaṃso anupahato r iva] |
esa prātto si nibbānaṃ
sārambhā te na vijjati ||

Udānavarga 26.5 Nirvāṇa

na tv īrayasi hātmānaṃ
kaṃsir nopahatā yathā |
eṣa prāpto 'si nirvāṇaṃ
saṃrambhas te na vidyate //

* * * * *

Pāli 135 [10.7] Daṇḍa**Patna 200 [12.6] Daṇḍa**

yathā daṇḍena gopālo
gāvo pāceti gocaraṃ,
evaṃ jarā ca maccu ca
āyumu pācenti pāṇinaṃ.

yathā daṇḍena gopālo
gāvo p^rājeti gocaraṃ |
evaṃ jarā ca maccū ca
[p^rāṇināṃ adhvattati] ||

Udānavarga 1.17 Anitya

yathā daṇḍena gopālo
gāḥ p^rāpayati gocaram |
evaṃ *rogair* jarāmṛtyuḥ
āyuh p^rāpayate nṛṇāṃ ||

* * * * *

Pāli 136 [10.8] Daṇḍa

atha pāpāni kammāni
karaṃ bālo na bujjhati,
sehi kammehi dummedho
aggidaḍḍho va tappati.

Udānavarga 9.12 Karma

sa cet pāpāni karmāni
kurvaṃ bālo na budhyate |
karmabhiḥ svais tu durmedhā
hy agnidagdhaiva tapyate ||

* * * * *

Pāli 137 [10.9] Daṇḍa

yo daṇḍena adaṇḍesu
appaduṭṭhesu dussati
dasannam aññataraṃ ṭhānaṃ
khippam eva nigacchati:

Udānavarga 28.26 Pāpa

adaṇḍeṣu hi daṇḍena
yo 'praduṣṭeṣu duṣyate |
daśānāṃ anyatamaṃ sthānaṃ
kṣipram eva nigacchati ||

* * * * *

Pāḷi 138 [10.10] Daṇḍa

vedanaṃ pharusaṃ jānīm,
sarīrassa ca bhedanaṃ,
garukaṃ vā pi ābādhaṃ,
cittakkhepaṃ va pāpuṇe,

Udānavarga 28.28 Pāpa

vedanāṃ kaṭukāṃ vāpi
śarīrasya ca bhedanam /
ābādhaṃ vāpi paruṣaṃ
cittakṣepam athāpi vā //

* * * * *

Pāḷi 139 [10.11] Daṇḍa

rājato vā upasaggaṃ,
abbhakkhānaṃ va dāruṇaṃ,
parikkhayaṃ va ñātīnaṃ,
bhogānaṃ va pabhaṅguraṃ.

Udānavarga 28.27 Pāpa

ñātīnāṃ vā vinābhāvaṃ
bhogānāṃ vā parikṣayam /
rājato hy upasargaṃ vāpy
abhyā^{kh}yānaṃ ca dāruṇam //

* * * * *

Pāḷi 140 [10.12] Daṇḍa

atha vāssa agārāni,
aggi ḍahati pāvako.
kāyassa bhedaṃ duppaṅṅo
nirayaṃ so upapajjati.

Gāndhārī 211 [13.11] Yamaka

[kayakamu vayikamu
maṇokama ca pavaka]
asevaīti drupaṅṅu
niraeṣu vavajadi.

Udānavarga 28.29 Pāpa

atha vāsyāpy agārāṇi
hy agnir dahati sarvathā |
bhedaṃ kāyasya cāprājño
[daśamāṃ durgatim vrajet] //

* * * * *

Pāḷi 141 [10.13] Daṇḍa

na naggacariyā na jaṭā na paṅkā,
nānāsakā thaṇḍilasāyikā vā,
rājo ca jallam ukkuṭikappadhānam,
sodhenti maccam avitiṇṇakamkham.

Mahāvastu iii. 412

na muṇḍabhāvo na jaṭā na paṅko
nānāsanaṃ thaṇḍilasāyikā vā |
rajojalam votkuṭukaprahānam
[duḥkhapramokṣam na hi tena bhoti] ||

Pāḷi 142 [10.14] Daṇḍa

alamkato ce pi samaṃ careyya,
santo danto niyato brahmacārī,
sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍam,
so brāhmaṇo so samaṇo sa bhikkhu.

Gāndhārī 80 [2.30] Bhikhu

alagido ya vi carea dhamu
dadu śadu saṇadu brammayari
saveṣu bhūṣeṣu nihaī daṇa
so brahmaṇo so ṣamaṇo so bhikhu.

Mahāvastu iii. 412

alamkṛto vāpi caretha dharmam
śānto dānto niyato brahmacārī |
sarvehi bhūtehi nivārya daṇḍam
so brāhmaṇo so śramaṇo sa bhikṣuḥ ||

Patna 195 [12.1] Daṇḍa

na naggacariyā na jaṭā na paṅko
nānāsanaṃ tthaṇḍilasāyikā vā |
rajocelam ukkuṭukapradhānam
sodhenti maccam avitiṇṇakamcham ||

Udānavarga 33.1 Brāhmaṇa

na nagnacaryā na jaṭā na paṅkā
no 'nāsanaṃ sthaṇḍilasāyikā vā |
na rajomalam notkuṭukaprahānam
śodheta martyam hy avitīṇakāṅkṣam ||

Divyāvadāna p. 339**also Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.iv.40)**

na nagnacaryā na jaṭā na paṅko
nānāsanaṃ sthaṇḍilasāyikā vā |
na rajomalam notkuṭukaprahānam
viśodhayen moham aviśīṇakāṅkṣam ||

* * * * *

Patna 196 [12.2] Daṇḍa

alamkato cāpi samaṃ careyā
dānto śānto niyato dhammacārī |
sabbesu prāṇesu nidhāya daṇḍam
so brāhmaṇo so śamaṇo sa bhikkhū ||

Udānavarga 33.2 Brāhmaṇa

alamkṛtaś cāpi careta dharmam
kṣānto dāṇto niyato brahmacārī |
sarveṣu bhūteṣu nidhāya daṇḍam
sa brahmaṇaḥ sa śramaṇaḥ sa bhikṣuḥ ||

Divyāvadāna p. 339**also Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.iv.40 41)**

alamkṛtaś cāpi cāreta dharmam
dāntendriyaḥ śāntaḥ saṃyato brahmacārī |
sarveṣu bhūteṣu nidhāya daṇḍam
sa brāhmaṇaḥ sa śramaṇaḥ sa bhikṣuḥ ||

* * * * *

Pāli 143 [10.15] Daṇḍa

hirīnisedho puriso
koci lokasmi' vijjati,
yo nindaṃ appabodhati
asso bhadro kasāṃ iva.

Udānavarga 19.5 Aśva

hrīniṣevī hi puruṣaḥ
[prājñō yaḥ susamāhitaḥ /
sarvapāpaṃ jahāty eṣa]
bhadraśvo hi kaśāṃ iva //

* * * * *

Pāli 144 [10.16] Daṇḍa

asso yathā bhadro kasāniviṭṭho
ātāpino saṃveginō bhavātha.
saddhāya sīlena ca vīriyena ca,
samādhinā dhammavinicchayena ca,
samppannavijjācaraṇā patissatā,
pahassatha dukkham idaṃ anappakaṃ.

Patna 329 [18.3] Dadantī

aśso va bhadro kaṣāya puṭṭho
ātāpino savimḡaṇo carāṇo |
śraddhāya sīlena ca vīriyeṇa ca
samādhinā dhammavipaśśanāya ca |
[te khāntisoracchasaṃmādhisaṃṭhitā
śutassa praṃñāya ca sāram ajjhagū] //

Udānavarga 19.2 Aśva

bhadro yathāśvaḥ kaśayābhitāḍita
hy ātāpinaḥ saṃvijitāś careta |
śraddhas tathā śīlaguṇair upetaḥ
samāhito dharmaviniścayajñaḥ |
samppannavidyācaraṇaḥ pratismṛtas
[tāyī sa sarvaṃ prajahāti duḥkham] //

* * * * *

Pāli 145 [10.17] Daṇḍa

udakaṃ hi nayanti nettikā,
usukārā namayanti tejanaṃ,
dāruṃ namayanti tacchakā,
attānaṃ damayanti subbatā.

Udānavarga 17.10 Udaka

udakena nijanti *nejakā*
iśukārā namayanti tejasā |
dāruṃ namayanti takṣakā
hy ātmānaṃ *damayanti* paṇḍitāḥ //

Daṇḍavaggo dasamo.

11. Jarāvagga

Pāḷi 146 [11.1] Jarā

ko nu hāso kim ānando
niccaṃ pajjalite sati.
andhakārena onaddhā
padīpaṃ na gaveṣatha.

Gāndhārī 143 [10.?] Jara

ko nu harṣo kim *aṇano*
tava pajvalide sado
anakarasma *a* pakṣiti
pra

Mahāvastu iii. p. 376

[kā nu krīḍā kā nu ratī]
evaṃ prajvalite sadā |
andhakārasmiṃ prakṣiptā
praḍīpaṃ na gaveṣatha ||

ko nu harṣo ko nu ānando
evaṃ prajvalite sadā |
andhakārasmiṃ prakṣiptā
[ālokaṃ na prakāśatha] ||

* * * * *

Pāḷi 147 [11.2] Jarā

passa cittakataṃ bimbaṃ
arukāyaṃ samussitaṃ
āturaṃ bahusaṅkappaṃ
yassa natthi dhuvaṃ ṭhiti.

Patna 233 [13.18] Śaraṇa

kin nu hāso kim ānando
niccaṃ prajjalite sati |
andhakāramhi prakkhittā
praḍīpaṃ na gaveṣatha ||

Udānavarga 1.4 Anitya

ko nu harṣaḥ ka ānanda
evaṃ prajvalite sati |
andhakāraṃ praviṣṭāḥ stha
praḍīpaṃ na gaveṣatha ||

Udānavarga 27.20 Paśya

paśya citrakṛtaṃ bimbam
arukaṃ kāyasaṃjñitam /
āturaṃ moṣasaṃkalpaṃ
yasya nāsti dhruvasthitiḥ //

* * * * *

Pāli 148 [11.3] Jarā

parijjṇam idaṃ rūpaṃ
 rogaṇiḍḍhaṃ pabhaṅguraṃ,
 bhijjati pūtisandeho
 maraṇantaṃ hi jīvitaṃ.

Gāndhārī 142 [10.?] Jara

parijjṇam ida ruvu
 roaneḍa pravhaguṇo
 bhetsidi puḍi . . .

Patna 259 [14.21] Khānti

parijjṇam idaṃ rūpaṃ
 rogaṇiḍḍhaṃ prabhaṅguraṃ |
 bhijjīhiti<ti> pūtiṣaṃdeho
 maraṇāntaṃ hi jīvitaṃ ||

Udānavarga 1.34 Anitya

parijjṇam idaṃ rūpaṃ
 rogaṇiḍḍhaṃ prabhaṅguraṃ |
 bhetsyate pūty asaṃdehaṃ
 maraṇāntaṃ hi jīvitaṃ ||

* * * * *

Pāli 149 [11.4] Jarā

yānimāni apatthāni
 alāpūneva sārada,
 kāpotakāni aṭṭhīni
 tāni disvāna kā rati.

Gāndhārī 154 [10.?] Jara

yaṇimaṇi avathaṇi
 alaūṇi ba śarada
 [śaghavarṇaṇi śiṣaṇi]
 taṇi diṣpaṇi ka radi.

Udānavarga 1.5 Anitya

yānimāny apaviddhāni
 [vikṣiptāni diśo diśam] |
 kāpotavarṇāny asthīni
 tāni dṛṣṭveha kā ratiḥ ||

Gāndhārī 155 [10.?] Jara

[yaṇimaṇi pravhaguṇi
 vikṣitaṇi diśo diśa]
 kavodakaṇi aṭṭhīni
 taṇi diṣpaṇi ka radi.

Divyāvadāna p. 561

yānimānyapaviddhāni
 [vikṣiptāni diśo daśa] |
 kapotavarṇānyasthīni
 tāni dṛṣṭveha kā ratiḥ ||

* * * * *

Pāḷi 150 [11.5] Jarā

aṭṭhīnaṃ nagaraṃ kataṃ
maṃsalohitalepanaṃ,
yattha jarā ca maccu ca
māno makkho ca ohito.

Gāndhārī 284 [17.11] [Kodha]

nakara aḥhipakara
matsalohidalevaṇa
yatra rako ya doṣo ya
maṇo makṣo samokadu.

Udānavarga 16.23 Prakirṇaka

nagaraṃ hy asthiprākāraṃ
māmsaṣoṇitalepanam /
yatra rāgaś ca dveṣaś ca
māno mraḥṣaś ca bādhyate //

* * * * *

Pāḷi 151 [11.6] Jarā

jīranti ve rājarathā sucittā,
atho sarīram pi jaraṃ upeti.
sataṇ ca dhammo na jaraṃ upeti,
santo have sabbhi pavedayanti.

Gāndhārī 160 [10.?] Jara

jīyadi hi rayaradha sucitra
adha śarira bi jara uvedi
sada du dharma na jara uvedi
sado hi ṣa sabhi praverayadi.

Udānavarga 1.28 Anitya

jīryanti vai rājarathāḥ sucitrā
hy atho śarīram api jarāṃ upaiti /
satāṃ tu dharmo na jarāṃ upaiti
santo hi taṃ satsu nivedayanti //

* * * * *

Pāḷi 152 [11.7] Jarā

appassutāyaṃ puriso
balivaddo va jīrati,
maṃsāni tassa vaḍḍhanti,
paññā tassa na vaḍḍhati.

Patna 209 [12.15] Daṇḍa

appaśśuto ayaṃ puruṣo
balivaddo va jīrati |
māmsāni tassa vaddhanti
praññā tassa na vaddhati //

* * * * *

Pāḷi 153 [11.8] Jarā

anekajātisaṃsāraṃ
sandhāvissaṃ anibbisaṃ
gahakāraṃ gavesanto:
dukkhā jāti punappunaṃ.

Udānavarga 31.6 Citta

anekaṃ jātisaṃsāraṃ
saṃdhāvitvā punaḥ punaḥ /
gṛhakāraḥkaṣamāṇas tvam
duḥkhā jātiḥ punaḥ punaḥ //

* * * * *

Pāli 154 [11.9] Jarā

gahakāraka diṭṭhosi!
 puna gehaṃ na kāhasi:
 sabbā te phāsukā bhaggā,
 gahakūṭaṃ visaṅkhitāṃ,
 visaṅkhāragataṃ cittaṃ,
 taṇhānaṃ khayam ajjhagā.

Udānavarga 31.7 Citta

grhakāraka dṛṣṭo 'si
 na punar gehaṃ kariṣyasi |
 sarve te pārśukā bhagnā
 grhakūṭaṃ visaṃskṛtaṃ |
 visaṃskāragate citte
 ihaiva kṣayam adhyagāḥ ||

* * * * *

Pāli 155 [11.10] Jarā

acaritvā brahmacariyaṃ
 aladdhā yobbane dhanāṃ
 jñṇakoñcā va jhāyanti
 khīṇamacche va pallale.

Patna 229 [13.14] Śaraṇa

acarittā brahmaceraṃ
 aladdhā yovvane dhanāṃ |
 jinnakromcā va jhāyanti
 jhīnamacche va pallare ||

Udānavarga 17.3 Udaka

acaritvā brahmacaryam
 alabdhvā yauvane dhanam |
 jñṇakrauñcāiva dhyāyante
 'lpamatsya iva palvale ||

* * * * *

Pāli 156 [11.11] Jarā

acaritvā brahmacariyaṃ
 aladdhā yobbane dhanāṃ
 senti cāpātikhittā va
 purāṇāni anutthunaṃ.

Patna 230 [13.15] Śaraṇa

acarittā brahmaceraṃ
 aladdhā yovvane dhanāṃ |
 senti cāpādhikinno vā
 porāṇāni a 'nutthunaṃ ||

Gāndhāri 139b Jara

.....

 poraṇāni aṇusvaru.

Udānavarga 17.4 Udaka

acaritvā brahmacaryam
 alabdhvā yauvane dhanam |
 senti cāpātikṛṇā vā
 paurāṇāny anucintitāḥ ||

Jarāvaggo ekādasamo.

12. Attavagga

Pāḷi 157 [12.1] Atta

attānañ ce piyaṃ jaññā
rakkheyya naṃ surakkhitam
tiṇṇam aññataram yāmaṃ
paṭijaggeyya paṇḍito.

Patna 312 [17.7] Ātta

attānañ ce piyaṃ ñāyyā,
rakkheyā naṃ surakkhitam;
ttiṇṇam aññataram yāmānaṃ
paṭijāggreya paṇḍito.

Udānavarga 5.15 Priya

ātmānaṃ cet piyaṃ vidyād
rakṣed enaṃ surakṣitam /
[yathā pratyantanagaraṃ
gambhīraparikhaṃ dṛḍham] /
trayāṇāṃ anyatamaṃ yāmaṃ
pratijāgreta paṇḍitaḥ //

* * * * *

Pāḷi 158 [12.2] Atta

attānaṃ eva paṭhamaṃ
patirūpe nivesaye,
athaññam anusāseyya
na kilisseyya paṇḍito.

Patna 317 [17.12] Ātta

attānaṃ ce piyaṃ ñāyyā
rakkheyā naṃ surakkhitam |
ttiṇṇam añataram yāmānaṃ
paṭijāggreya paṇḍito ||

Gāndhārī 227 [14.4] [Paṇida]

atmaṇam eva pradamu
pradiruvi niveśāi
tadañi aṇuśāsea
na kilīsea paṇidu.

Udānavarga 23.7 Ātma

ātmānaṃ eva prathamam
pratirūpe niveśayet /
tato 'nyam anuśāsīta
na kliśyeta hi paṇḍitaḥ //

* * * * *

Pāḷi 159 [12.3] Atta

attānañ ce tathā kayirā
yathaññam anusāsati,
sudanto vata dametha,
attā hi kira duddamo.

Patna 318 [17.13] Ātta

attāna ye tathā kayirā
yathāññam anusāsate |
adānto vata dameyā
attā hi kira duddamo ||

Udānavarga 23.8 Ātma

ātmānaṃ hi tathā kuryāc
chāsītānyam yathā svayam /
sudānto bata me nityam
ātmā sa hi sudurdamaḥ //

* * * * *

Pāli 160 [12.4] Atta

attā hi attano nātho
ko hi nātho paro siyā.
attanā va sudantena
nāthaṃ labhati dullabhaṃ.

Patna 321 [17.16] Ātta

āttā hi āttano nātho
ko hi nātho paro siyā |
āttanā hi sucinnena
nāthaṃ labhati dullabhaṃ ||

Udānavarga 23.11 Ātma

ātmā tv ihātmano *nāthaḥ*
ko nu nāthaḥ paro bhavet |
ātmanā hi sudāntena
nāthaṃ *labhati* paṇḍi*taḥ* ||

* * * * *

Pāli 161 [12.5] Atta

attanā va kataṃ pāpaṃ
attajaṃ attasambhavaṃ,
abhimatthati dummedhaṃ
vajiraṃ vasmamayaṃ maṇiṃ.

Patna 307 [17.2] Ātta

āttanā hi kataṃ pāpaṃ
āttajaṃ āttasambhavaṃ |
anumaṃdhati dummedhaṃ
vayiraṃ vā ahmamaṃyaṃ maṇiṃ ||

Udānavarga 28.12 Pāpa

[aśuddhabuddhiṃ pratyātmaṃ
nānyo hy anyam viśodhayet] |
abhimathnāti taṃ pāpaṃ
vajram a*śmamaṇiṃ* yathā ||

* * * * *

Pāli 162 [12.6] Atta

yassa accantadussīlyam
māluvā sālamiivotataṃ
karoti so tathāttānaṃ
yathā naṃ icchatī diso.

Patna 306 [17.1] Ātta

yassa accantadośīllam
malutā sālam ivo 'tatā |
karoti so tathāttānaṃ
yathā naṃ biṣam icchati ||

Gāndhārī 330 [20.9] [Śilavaga?]

yasa acadadruśīlia
malua va vilada vaṇi
kuya so tadha *atvaṇa*
yadha ṇa viṣamu ichadi.

Udānavarga 11.10 Śramaṇa

yo 'sāv atyantaduḥśīlaḥ
sālavāṃ mālutā yathā |
karoty asau tathāṭmānaṃ
yathainaṃ dviṣa d icchati ||

* * * * *

Pāli 163 [12.7] Atta

sukarāṇi asādhūni
attano ahitāni ca,
yaṃ ve hitaṅ ca sādhuṅ ca
taṃ ve paramadukkaraṃ.

Gāndhārī 264 [16.6] [Prakiṇakavaga?]

sukaraṇi asadhuni
atvaṇo ahidaṇa yi
ya du hida ji sadhu ji
ta gu paramadrukara.

Patna 167 [10.11] Mala

sukarāṇi asādhūni
āttano ahitāni ca |
yaṃ ve hitaṃ ca sādhuṅ ca
taṃ ve paramadukkaraṃ ||

Udānavarga 28.16 Pāpa

sukarāṇi hy asādhūni
svātmano hy ahitāni ca |
yad vai hitaṃ ca pathyaṃ ca
tad vai paramaduṣkaram //

* * * * *

Pāli 164 [12.8] Atta

yo sāsanaṃ arahataṃ
ariyānaṃ dhammajīvināṃ,
paṭikkosati dummedho
diṭṭhiṃ nissāya pāpikāṃ,
phalāni kaṭṭhakasseva
attaghaññāya phallati.

Gāndhārī 258 [15.16] [Bahoṣuda]

ye śāsaṇa arahadu
ariaṇa dhamajivino
paḍikośadi drumedho
diṭhi niṣai pavia
phalaṇi kaḍakaseva
atvakaṇai phaladi.

Patna 315 [17.10] Ātta

yo śāsanaṃ arahatāṃ
ayirāṇāṃ dhammajīvināṃ |
paṭikrośati dummedho
drṣṭiṃ niśśaya pāpikāṃ |
phalāni kaṭṭhakasseva
āttaghannāya phallati ||

Udānavarga 8.7 Vāca

yaḥ śāsanaṃ hy arhatāṃ
āryāṇāṃ dharmajīvināṃ |
pratikrośati durmedhā
drṣṭiṃ niḥśritya pāpikāṃ |
phalaṃ kaṭṭakaveṇur vā
phalaty ātmavadhāya saḥ //

* * * * *

Pāḷi 165 [12.9] Atta

attanā va kataṃ pāpaṃ,
 attanā saṅkilissati,
 attanā akataṃ pāpaṃ,
 attanā va visujjhati,
 suddhī asuddhī paccattaṃ,
 nāṅṅo aññaṃ visodhaye.

Patna 308 [17.3] Ātta

āttanā hi kataṃ pāpaṃ
 āttanā saṅkiliśṣati |
 āttanā akataṃ pāpaṃ
 āttanā ye visujjhati |
 śoddhī aśoddhī praccattaṃ
 nāmṅo aññaṃ viśodhaye ||

Udānavarga 28.11 Pāpa

ātmanā hi kṛte pāpe
 tv ātmanā kliśyate sadā |
 ātmanā tv akṛte pāpe
 hy ātmanaiva viśudhyate //

Udānavarga 28.12 Pāpa

aśuddhabuddhiṃ pratyātmaṃ
 nānyo hy anyaṃ viśodhayet |
 [abhimathnāti taṃ pāpaṃ
 vajram aśmamaṇiṃ yathā] //

* * * * *

Pāḷi 166 [12.10] Atta

attadatthaṃ paratthena
 bahunā pi na hāpaye,
 attadattham abhiññāya
 sadatthapasuto siyā.

Patna 325 [17.20] Ātta

āttadātthaṃ parātthena
 bahunā pi na hāpaye |
 āttadātthaṃ paramāññā
 sadātthaparamo siyā ||

Gāndhārī 265 [16.7] [Prakiṇakavaga?]

apaṇatha paratheṇa
 na kudayiṇo havaī
 atvatha paramuññatva
 svakathaparamuṇṇa sia.

Udānavarga 23.10 Ātma

ātmano'rthaṃ parārthena
 bahunāpi na hāpayet |
 ātmārthaṃ paramaṃ jñātvā
 svakārthaparamo bhavet //

Attavaggo dvādasamo.

13. Lokavagga

Pāḷi 167 [13.1] Loka

hīnaṃ dhammaṃ na seveyya,
pamādena na saṃvase,
micchādītṭhiṃ na seveyya,
na siyā lokavaḍḍhano.

Gāndhārī 121 [7.12] Apramadu

*hi*ṇa dharma na sevea
pramadeṇa na savasi
michādītṭhi na royea
na sia lokavaḍḍhaṇo.

Patna 31 [2.18] Apramāda

hīnaṃ dhammaṃ na seveyā
pramādena na samvase |
micchadr̥ṣṭiṃ na seveyā
na siyā lokavaddhano ||

Udānavarga 4.8 Apramāda

hīnaṃ dharmāṃ na seveta
pramādena na saṃvaset |
mithyādr̥ṣṭiṃ na roceta
na bhavel lokavardhanaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 168 [13.2] Loka

uttitṭhe nappamajjeyya,
dhammaṃ sucaritaṃ care,
dhammacārī sukhaṃ seti
asmim loke paramhi ca.

Gāndhārī 110 [7.1] Apramadu

udiṭṭha na pramaḷea
dhamu sucarida cari
dhamacari suhu śeadi
asvi loki parasa yi.

Patna 27 [2.14] Apramāda

uṭṭheyā na pramajjeyā
dhammaṃ sucaritaṃ care |
dhammacārī śeti
aśsim loke paramhi ca ||

Udānavarga 4.35 Apramāda

uttiṣṭhen na pramādyeta
dharmaṃ sucaritaṃ caret |
dharmacārī sukhaṃ śete
hy asmim loke paratra ca ||

* * * * *

Pāḷi 169 [13.3] Loka

dhammaṃ care sucaritaṃ,
na naṃ ducaritaṃ care,
dhammacārī sukhaṃ seti
asmim loke paramhi ca.

Patna 224 [13.9] Śaraṇa

dhammaṃ care sucaritaṃ
na naṃ ducaritaṃ care |
dhammacārī sukhaṃ śeti
assim loke paramhi ca ||

Gāndhārī 328 [20.7] [Śilavaga?]

dhamu cari sucarida
. . . . drucarida cari
dhamayari suha śedi
asvi loki parasa yi.

Udānavarga 30.5 Sukha

dharmaṃ caret sucaritaṃ
nainaṃ duścaritaṃ caret |
dharmacārī sukhaṃ śete
hy asmim loke paratra ca ||

Avadānaśataka 1 p. 220

dharmaṃ caret sucaritaṃ
nainaṃ duścaritaṃ caret |
dharmacārī sukhaṃ śete
asmimlloke paratra ca ||

Pāli 170 [13.4] Loka

yathā bubbulakam passe,
yathā passe marīcikam,
evam lokam avekkhantaṃ
maccurājā na passati.

Patna 258 [14.20] Khānti

yathā bubbudakam paśse
yathā paśse marīcikam |
evam lokam avecchānam
maccurājā na paśṣati ||

Udānavarga 27.15 Paśya

yathā budbudikam paśyed
yathā paśyen marīcikam |
evam lokam avekṣam vai
mṛtyurājā na paśyati ||

* * * * *

Pāli 171 [13.5] Loka

etha passathimaṃ lokam
cittaṃ rājarathūpamaṃ
yattha bālā visīdanti,
natthi saṅgo vijānataṃ.

Udānavarga 27.17 Paśya

[paśyatemaṃ sadā kāyaṃ]
citraṃ rājarathopamam |
yatra bālāḥ pramuhyante
saṅgo nāsti prajānatām ||

* * * * *

Pāli 172 [13.6] Loka

yo ca pubbe pamajjitvā
pacchā so nappamajjati,
somaṃ lokam pabhāseti
abbhā mutto va candimā.

Patna 20 [2.7] Apramāda

pūrvve cāpi pramajjittā
yo pacchā na pramajjati |
so imaṃ lokam prabhāseti
abhramutto va candramā ||

Gāndhārī 122 [7.13] Apramadu

yo du puvī pramajeti
pacha su na pramajadi
so ida loku ohasedi
abha muto va suriu.

Udānavarga 16.5 Prakirṇaka

yas tu pūrvaṃ pramādyeha
paścād vai na pramādyate |
sa imaṃ bhāsete lokam
abhramuktaiva candramāḥ ||

* * * * *

Pāḷi 173 [13.7] Loka

yassa pāpaṃ kataṃ kammaṃ
kusalena pithīyati,
somaṃ lokaṃ pabhāseti
abbhā mutto va candimā.

Udānavarga 16.9 Prakirṇaka

yasya pāpakṛtaṃ karma
kuśalena pithīyate |
sa imaṃ bhāṣate lokam
abhramuktaiva candramāḥ //

* * * * *

Pāḷi 174 [13.8] Loka

andhabhūto ayaṃ loko,
tanukettha vipassati,
sakunto jālamutto va
appo saggāya gacchati.

Udānavarga 27.5 Paśya

andhabhūto hy ayaṃ lokas
tanuko 'tra vipaśyakaḥ |
śakunto jālamuktaiva
hy alpaṃ svargeṣu modate //

* * * * *

Pāḷi 175 [13.9] Loka

haṃsādiccapathe yanti,
ākāse yanti iddhiyā,
nīyanti dhīrā lokamhā
jetvā māraṃ savāhanam.

Patna 232 [13.17] Śaraṇa

haṃsā va ādiccapathe
vehāyasaṃ yānti iddhiyā |
niyyānti dhīrā lokamhi
[mārasenaṃ pramaddiya] //

Udānavarga 17.2 Udaka

haṃsādityapa*the yānti*
ākāse jīvitendriyāḥ |
niryānti dhīrā lokān
[mārasainyaṃ pramathya te] //

* * * * *

Pāḷi 176 [13.10] Loka

ekaṃ dhammaṃ atītassa
 muṣāvādissa jantuno
 vitīṇṇaparalokassa
 natthi pāpaṃ akāriyaṃ.

Patna 297 [16.20] Vācā

ekadharmam atītassa
 muṣāvādissa jantuno |
 vitīṇṇaparalokassa
 nāsti pāpaṃ akāriyaṃ ||

Udānavarga 9.1 Karma

ekadharmam atītasya
 mṛṣāvādasya jantunaḥ /
 vitīṇṇaparalokasya
 nākāryaṃ pāpam asti yat //

* * * * *

Pāḷi 177 [13.11] Loka

na ve kadariyā devalokaṃ vajanti,
 bālā have nappasaṃsanti dānaṃ,
 dhīro ca dānaṃ anumodamāno,
 teneva so hoti sukhī parattha.

Patna 293 [16.16] Vācā

na ve kadāryyā devalokaṃ vrajanti
 bālā hi bhe (te) na praśaṃsanti dānaṃ |
 dhīro tu dānaṃ anumodamāno
 [teneva so devalokaṃ pareti] ||

Udānavarga 10.2 Śraddhā

na vai kadaryā devalokaṃ vrajanti
 bālā hi te na praśaṃsanti dānam /
 śrāddhas tu dānaṃ hy anumodamāno
 'py evaṃ hy asau bhavati sukhī paratra ||

* * * * *

Pāḷi 178 [13.12] Loka

pathavyā ekarājena
 saggassa gamanena vā
 sabbalokādhipaccena
 sotāpattiphalaṃ varaṃ.

Patna 338 [18.12] Dadantī

[manuṣyapaṭilābhena]
 saggānāṃ gamanena ca |
 pṛthivyāṃ ekarājena
 sotāpattiphalaṃ varaṃ ||

Lokavaggo terasamo.

14. Buddhavagga

Pāli 179 [14.1] Buddha

yassa jitaṃ nāvajjīyati,
jitaṃ assa no yāti koci loke,
taṃ buddham anantagocaraṃ
apadaṃ kena padena nessatha.

Patna 276 [15.16] Āsava

yassa jitaṃ nā 'ppajjīyati
jitaṃ assā na upeti antako |
taṃ buddham anomanikramaṃ
apadaṃ kena padena nehisi ||

Udānavarga 29.52 Yuga

yasya jitaṃ nopajjīyate
jitaṃ anveti na kaṃ cid eva loke |
taṃ buddham anantagocaraṃ
hy apadaṃ kena padena neṣyasi //

Mahāvastu iii. p. 91

yasya jitaṃ nātha jīvati
jitaṃ asya na jināti antako |
taṃ buddham anantagocaraṃ
apadaṃ kena padena neṣyatha ||

* * * * *

Pāli 180 [14.2] Buddha

yassa jālinī visattikā,
taṇhā natthi kuhiñci netave,
taṃ buddham anantagocaraṃ
apadaṃ kena padena nessatha.

Patna 277 [15.17] Āsava

yassa jālinī visattikā
tahnā nāsti kaḥiṃ ci netaye |
taṃ buddham anantagocaraṃ
apadaṃ kena padena nehisi ||

Udānavarga 29.53 Yuga

yasya jālinī viṣattikā
tṛṣṇā nāsti hi lokanāyini |
taṃ buddham anantagocaraṃ
hy apadaṃ kena padena neṣyasi //

Mahāvastu iii. p. 92

yasya jālinī samūhatā
tṛṣṇā nāsyā kaḥiṃ pi netrikā |
taṃ buddham anantavikramaṃ
apadaṃ kena padena neṣyatha ||

* * * * *

Pāli 181 [14.3] Buddha

ye jhānapasutā dhīrā
nekkhammūpasame ratā,
devā pi tesaṃ pihayanti,
sambuddhānaṃ satīmatāṃ.

Patna 244 [14.6] Khānti

ye jhānaprasutā dhīrā
nekkhammo 'paśame ratā |
devā pi tesaṃ prihayanti
sambuddhānāṃ satīmatāṃ ||

Udānavarga 21.9 Tathāgata

ye dhyānaprasṛtā dhīrā
naiṣkramyopaśame ratāḥ /
devāpi sprhaya^{nty} eṣāṃ
buddhānāṃ śrīmatāṃ sadā ||

* * * * *

Pāli 182 [14.4] Buddha

kiccho manussapaṭilābho,
kiccham macchāna' jīvitam,
kiccham saddhammasavanam,
kiccho buddhānam uppādo.

Patna 334 [18.8] Dadantī

kiccho buddhāna uppādo
kicchā dhammassa deśanā |
[kiccho śraddhapaṭilābho]
kiccham maccāna jīvitam ||

Gāndhārī 263 [16.5] [Prakiṇakavaga?]

kiche maṇuśapradilabhu
kicha macaṇa jivida
kiche sadhamaśramaṇa
kiche budhaṇa upaya.

* * * * *

Pāli 183 [14.5] Buddha

sabbapāpassa akaraṇam,
kusalassa upasampadā,
sacittapariyodapanam
etaṃ buddhāna' sāsanam.

Patna 357 [19.16] Citta

sabbapāpassa akaraṇam
kuśalassa^a apasampadā |
sacittapariyodamanam
etaṃ buddhāna sāsanam ||

Udānavarga 28.1 Pāpa

sarvapāpasyākaraṇam
kuśalasyopasampadaḥ /
svacittaparyavadanam
etad buddhasya sāsanam //

Mahāvastu iii. p. 420

sarvapāpasyākaraṇam
kuśalasyopasampadā |
svacittaparyādāpanam
etad buddhānuśāsanam ||

* * * * *

Pāli 184 [14.6] Buddha

khantī paramaṃ tapo titikkhā,
nibbānaṃ paramaṃ vadanti buddhā.
na hi pabbajito parūpaghātī,
samaṇo hoti paraṃ viheṭṭhayanto.

Patna 239 [14.1] Khānti

khāntī praramaṃ tapo titikkhā
nibbānaṃ paramaṃ vadanti buddhā |
na hi pravrajito paropaghātī
śamaṇo hoti pare vihesayāno ||

Udānavarga 26.2 Nirvāṇa

kṣāntiḥ paramaṃ tapas titikṣā
nirvāṇaṃ paramaṃ vadanti buddhāḥ |
na hi pravrajitaḥ paropatāpī
śramaṇo bhavati paraṃ viheṭṭhayānaṃ vai ||

* * * * *

Pāli 185 [14.7] Buddha

anupavādo anupaghāto,
pātimokkhe ca saṃvaro,
mattaññutā ca bhattasmim,
pantaṇ ca sayanāsanam,
adhicitte ca āyogo
etaṃ buddhāna' sāsanaṃ.

Udānavarga 31.50 Citta

nopavādī nopaghātī
prātimokṣe ca saṃvaraḥ |
mātraññatā ca bhakteṣu
prāntaṃ ca śayanāsanam |
adhicitte samāyoga
etad buddhasya śāsanam ||

* * * * *

Pāḷi 186 [14.8] Buddha

na kahāpaṇavassena
titti kāmesu vijjati,
appassādā dukhā kāmā
iti viññāya paṇḍito.

Patna 145 [9.9] Tahna

na kāhāpaṇavāsena
ttrettī kāmesu vijjati |
appassādā dukhā kāmā
iti vimñāya paṇḍito ||

Udānavarga 2.17 Kāma

na karṣāpaṇavarṣeṇa
tṛptiḥ kāmair hi vidyate |
alpāsvādasukhāḥ kāmā
iti vijñāya paṇḍitaḥ //

Divyāvadāna p. 224

na kārṣāpaṇavarṣeṇa
tṛptiḥ kāmeṣu vidyate |
alpāsvādān bahuduḥkhān
kāmān vijñāya paṇḍitaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 187 [14.9] Buddha

api dibbesu kāmesu
ratiṃ so nādhigacchati.
taṇhakkhayarato hoti
sammāsambuddhasāvako.

Patna 146 [9.10] Tahna

api divvesu kāmesu
ratiṃ so nādhigacchati ||
tahnakkhayarato hoti
sammasambuddhasāvako ||

Udānavarga 2.18 Kāma

api divyeṣu kāmeṣu
sa ratiṃ nādhigacchati |
tṛṣṇākṣayarato bhavati
buddhānām śrāvakaḥ sadā //

Divyāvadāna p. 224

api divyeṣu kāmeṣu
ratiṃ naivādhigacchati |
tṛṣṇākṣaye rato bhavati
samyaksambuddhaśrāvakaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 188 [14.10] Buddha

bahuṃ ve saraṇaṃ yaṃti,
pabbatāni vanāni ca,
ārāmarukkhacetyāni,
manussā bhayatajjitā.

Patna 216 [13.1] Śaraṇa

bahū ve śaraṇaṃ yānti
parvvate ca vanāni ca |
vastūni rukkhacittāṇi
manuṣyā bhayatajjitā ||

Udānavarga 27.31 Paśya

bahavaḥ śaraṇaṃ yānti
parvatāmś ca vanāni ca /
ārāmāṃ vṛkṣacaityāmś ca
manuṣyā bhayatarjitāḥ ||

Divyāvadāna p. 164

bahavaḥ śaraṇaṃ yānti
parvatāmś ca vanāni ca |
ārāmāṃś caityavṛkṣāmś ca
manuṣyā bhayavarjitāḥ ||

* * * * *

Pāḷi 189 [14.11] Buddha

netam̐ kho saraṇaṃ khemaṃ,
netam̐ saraṇaṃ uttamaṃ,
netam̐ saraṇaṃ āgama
sabbaduḅkhā pamuccati.

Patna 217 [13.2] Śaraṇa

na etaṃ śaraṇaṃ khemaṃ
na etaṃ śaraṇaṃ uttamaṃ |
etaṃ śaraṇaṃ āgama
sabbaduḅkhā pramuccati ||

Udānavarga 27.32 Paśya

naitad dhi śaraṇaṃ kṣemaṃ
naitac charaṇaṃ uttamam /
naitac charaṇaṃ āgamyā
sarvaduḅkhāt pramucyate //

Divyāvadāna p. 164

na hyetaḥcharaṇaṃ śreṣṭhaṃ
naitac charaṇaṃ uttamam |
naitac charaṇaṃ āgamyā
sarvaduḅkhāt pramucyate ||

* * * * *

Pāḷi 190 [14.12] Buddha

yo ca buddhañ ca dhammañ ca
saṅghañ ca saraṇaṃ gato,
cattāri ariyasaccāni
sammappaññāya passati:

Paṭna 218 [13.3] Śaraṇa

yo tu buddhañ ca dhammañ ca
saghaṃ ca śaraṇaṃ gato |
cattāri ca ayirasaccāni
yathābhūtāni paśśati ||

Udānavarga 27.33 Paśya

yaś tu buddhaṃ ca dharmaṃ ca
saṃghaṃ ca śaraṇaṃ gataḥ |
catvāri cāryasatyāni
prajñayā *paśyate* yadā ||

Divyāvadāna p. 164

yaś tu buddhaṃ ca dharmaṃ ca
saṃghaṃ ca śaraṇaṃ gataḥ |
āryasatyāni catvāri
paśyati prajñayā sadā ||

* * * * *

Pāḷi 191 [14.13] Buddha

dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ
dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyañ caṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ
dukkhūpasamaḡāminam.

Udānavarga 27.34 Paśya

du^hkkhaṃ duḡkhasa^mutpā^dam
duḡkhasya samatikramam |
ā^ryaṃ caṣṭāṅgikaṃ mārgam
duḡkhopaśamaḡāminam ||

Divyāvadāna p. 164

duḡkhaṃ duḡkhasamutpannam
nirodham samatikramam |
āryam caṣṭāṅgikaṃ mārgam
kṣemaṃ nirvāḡagāminām ||

* * * * *

Pāṭi 192 [14.14] Buddha

etaṃ kho saraṇaṃ khemaṃ,
etaṃ saraṇaṃ uttamaṃ,
etaṃ saraṇaṃ āgamma
sabbadukkhā pamuccati.

Patna 219 [13.4] Śaraṇa

etaṃ ve śaraṇaṃ khemmaṃ
etaṃ śaraṇaṃ uttamaṃ |
etaṃ śaraṇaṃ āgamma
sabbadukkhā pramuccati ||

Udānavarga 27.35 Paśya

etad dhi śaraṇaṃ kṣemam
etac charaṇaṃ uttamam |
etac charaṇaṃ āgamma
sarvaduḥkhāt pramucyate ||

Divyāvadāna p. 164

etac charaṇaṃ śreṣṭhaṃ
etac charaṇaṃ uttamam |
etac charaṇaṃ āgamma
[sarvaduḥkhāt pramucyate] ||

* * * * *

Pāṭi 193 [14.15] Buddha

dullabho purisājaṇṇo,
na so sabbattha jāyati,
yattha so jāyatī dhīro
taṃ kulaṃ sukham edhati.

Patna 79 [5.15] Attha

dullabho puruṣājaṇṇo
na so sabbattha jāyati |
yattha so jāyate vīro
taṃ kulaṃ sukham edhati ||

Gāndhārī 173 [11.12] Suha

drulavhu puruṣayaṇṇu
na sa savatra *jayadi*
yatra . . *jayadi* viru
ta kulu suhu modadi.

Udānavarga 30.27 Sukha

durlabhaḥ puruṣo jātyo
nāsau sarvatra jāyate |
yatrāsau jāyate vīras
tat kulaṃ sukham edhate ||

Mahāvastu iii. p. 109

dullabho puruṣājanyo
na so sarvatra jāyate |
yatra so jāyate vīraḥ
taṃ kulaṃ sukham edhati ||

* * * * *

Pāḷi 194 [14.16] Buddha

sukho buddhānam uppādo,
sukhā saddhammadesanā,
sukhā saṅghassa sāmaggī,
samaggānaṃ tapo sukho.

Patna 68 [5.4] Attha

sukho buddhāna uppādo
sukhā dhammassa deśanā |
sukhā saṅghassa sāmaggī
samaggrāṇāṃ tapo sukho ||

Udānavarga 30.22 Sukha

sukhaṃ buddhasya cotpādaḥ
sukhaṃ dharmasya deśanā |
sukhaṃ saṅghasya sāmagrī
samagrāṇāṃ tapaḥ *sukham* ||

* * * * *

Pāḷi 195 [14.17] Buddha

pūjārahe pūjayato,
buddhe yadi va sāvake,
papañcasamatikkante,
tiṅṅasokapariddave.

* * * * *

Pāḷi 196 [14.18] Buddha

te tādise pūjayato,
nibbute akutobhaye,
na sakkā puññaṃ saṅkhātuṃ
imettam api kenaci.

Buddhavaggo cuddasamo.**Paṭhamakabhāṇavāraṃ.**

15. Sukhavagga

Pāḷi 197 [15.1] Sukha

susukhaṃ vata jīvāma
verīṇesu averino,
verīṇesu manussesu
vihārāma averino.

Gāndhārī 166 [11.5] Suha

suhaī vada jivamu
veraṇeṣu averaṇa
veraṇeṣu maṇuṣeṣu
viharamu averaṇa.

Pāḷi 198 [15.2] Sukha

susukhaṃ vata jīvāma
āturesu anāturā,
āturesu manussesu
vihārāma anāturā.

Pāḷi 199 [15.3] Sukha

susukhaṃ vata jīvāma
ussukesu anussukā
ussukesu manussesu
vihārāma anussukā.

Gāndhārī 165 [11.4] Suha

. . *hai vada* jivamu
usueṣu aṇusua
*usue*ṣu maṇaṣeṣu
viharamu aṇusua.

Patna 255 [14.17] Khānti

susukhaṃ vata jīvāmo
verīṇesu averiṇo |
verīṇesu maṇuṣyeṣu
vihārāma averiṇo ||

Udānavarga 30.47 Sukha

susukhaṃ bata jīvāmo
vairikeṣu tv avairikāḥ |
vairikeṣu maṇuṣyeṣu
vihārāmo hy avairikāḥ ||

* * * * *

Udānavarga 30.45 Sukha

susukhaṃ bata jīvāmo
hy ātureṣu tv anāturāḥ |
āturreṣu maṇuṣyeṣu
vihārāmo hy anāturāḥ ||

* * * * *

Patna 256 [14.18] Khānti

susukhaṃ vata jīvāmo
ussukesu anussukā |
ussukesu maṇuṣyeṣu
vihārāma anussukā ||

Udānavarga 30.43 Sukha

susukhaṃ bata jīvāmo
hy utsukeṣu tv anutsukāḥ |
utsukeṣu maṇuṣyeṣu
vihārāmo hy anutsukāḥ ||

* * * * *

Pāḷi 200 [15.4] Sukha

susukhaṃ vata jīvāma
yesaṃ no natthi kiñcanaṃ,
pītibhakkhā bhavissāma
devā ābhassarā yathā.

Gāndhārī 168 [11.7] Suha

suhaī vada jivamu
yeṣa mu nasti kijaṇa
[kijaṇeṣu maṇuṣeṣu
viharamu akijaṇa.]

Pāḷi 201 [15.5] Sukha

jayam veram pasavati
dukkham seti parajito,
upasanto sukham seti
hitva jayaparajayam.

Gāndhārī 180 [11.19] Suha

jaya vera prasahadi
dukhu sayadi parayidu
uvaṣadu sohu sayadi
hitva jayaparayaa.

Pāḷi 202 [15.6] Sukha

natthi rāgasamo aggi,
natthi dosasamo kali,
natthi khandhasamā dukkhā,
natthi santiparam sukham.

Patna 257 [14.19] Khānti

susukham vata jivāmo
yesam no nāsti kiñcanam |
[sakiñcanesu maṇuṣesu
viharāma akiñcanā] ||

Udānavarga 30.49 Sukha

susukham bata jivāmo
yeṣām no nāsti kiñcanam |
pṛītibhakṣā bhaviṣyāmo
devā hy ābhasvarā yathā ||

* * * * *

Patna 81 [5.17] Attha

jayam veram prasavati
dukkham seti parajito |
upaśanto sukham seti
hettā jayaparajayam ||

Udānavarga 30.1 Sukha

jayād vairam prasavate
duḥkham sete parajitaḥ |
upaśantaḥ sukham sete
hitvā jayaparajayau ||

Avadānaśataka 1 p. 57

jayo vairam prasavati
duḥkham sete parajitaḥ |
<upaśantaḥ> sukham sete
hitvā jayaparajayam ||

* * * * *

* * * * *

Pāḷi 203 [15.7] Sukha

jīghacchāparamā rogā,
saṅkhāraparamā dukhā,
etaṃ ñatvā yathābhūtaṃ
nibbānaṃ paramaṃ sukhaṃ.

Gāndhārī 163 [11.2] Suha

. . . *k*itsa parama roka
saghara parama duha
eda ñatva yadhabhudu
nivaṇa paramo suha.

Pāḷi 204 [15.8] Sukha

ārogyaparamā lābhā,
santuṭṭhiparamaṃ dhanam,
vissāsaparamā ñātī,
nibbānaṃ paramaṃ sukhaṃ.

Gāndhārī 162 [11.1] Suha

aroga parama labha
saduṭṭhi parama dhaṇa
*v*īśpaśa parama mitra
nivaṇa paramo suha.

Pāḷi 205 [15.9] Sukha

pavivekarasaṃ pitvā,
rasaṃ upasamassa ca,
niddaro hoti nippāpo,
dhammapītirasaṃ pivam.

Patna 75 [5.11] Attha

chudhā parama rogāṇāṃ
saṅkhāraparamaṃ dukhaṃ |
etaṃ ñāttā yathābhūtaṃ
nibbāṇaparamaṃ sukhaṃ ||

Udānavarga 26.7 Nirvāṇa

kṣudhā parama rogāṇāṃ
saṃskārā duḥkham eva tu |
etaj jñātvā yathābhūtaṃ
nirvāṇaparamo bhavet ||

* * * * *

Patna 76 [5.12] Attha

ārogyaparamā lābhā
sāntoṣīparamaṃ dhanam |
viśśāsaparamā ñātī
nibbāṇaparamaṃ sukhaṃ ||

Udānavarga 26.6 Nirvāṇa

ārogyaparamā lābhā
sāntuṣīparamaṃ dhanam |
viśvāsaparamaṃ mitraṃ
nirvāṇaparamaṃ sukham ||

* * * * *

Udānavarga 28.5 Pāpa

pravivekarasaṃ jñātvā
rasaṃ copaśamasya vai |
nirjvaro bhavati niṣpāpo
dharmapītirasaṃ piban ||

* * * * *

Pāḷi 206 [15.10] Sukha

sāhu dassanam ariyānaṃ,
sannivāso sadā sukho,
adassanena bālānaṃ
niccam eva sukhī siyā.

Gāndhārī 175 [11.14] Suha

suha darśaṇa ariyaṇa
savaso vi sada suho
adaśeṇeṇa balaṇa
niccam eva suhi sia.

Patna 69 [5.5] Attha

sukhaṃ daṃśanam ayirāṇāṃ
saṃvāso pi satāṃ sukho |
addaṃśanena bālānāṃ
niccam eva sukhī siyā ||

Udānavarga 30.25 Sukha

sukhaṃ darśanam āryāṇāṃ
saṃvāso 'pi sadā sukham |
adarśanena bālānāṃ
nityam eva sukhī bhavet //

* * * * *

Pāḷi 207 [15.11] Sukha

bālasaṅgatacārī hi
dīgham addhāna' socati,
dukkho bālehi saṃvāso
amitteneva sabbadā.
dhīro ca sukhasaṃvāso
ñātīnaṃ va samāgamo.

Gāndhārī 176 [11.15] Suha

*ba*lasaghadacariu
drigham adhvaṇa śoyiṣu
dukhu balehi *sav*asu
amitrehi va savrasi
. . *ra du* suhasavasa
ñadihi va samakamo.

Patna 70 [5.6] Attha

bālasaṅgatacārī hi
dīgham addhāna śocati |
dukkho bālehi saṃvāso
amittehi r iva sabbadā |
dhīrā tu sukhasaṃvāsā
ñātīnaṃ vā samāgamo ||

Udānavarga 30.26 Sukha

bālasaṃsargacārī hi
dīrghādhvānaṃ praśocati |
duḥkho bālair hi saṃvāso
hy amitirair iva sarvaśaḥ |
dhīrais tu sukhasaṃvāso
jñātīnāṃ iva saṃgamaḥ //

* * * * *

Pāḷi 208 [15.12] Sukha

tasmā hi,
dhīraṇ ca paññaṇ ca bahussutaṇ ca,
dhorayhasīlaṃ vatavantam ariyaṃ,
taṃ tādisaṃ sappurisaṃ sumedhaṃ,
bhajetha nakkhattapathaṃ va candimā.

Patna 71 [5.7] Attha

tassā hi dhīraṃ ca bahuśsutaṇ ca
dhoreyaśīlavratamantam ayiraṃ |
taṃ tārisaṃ sappuruṣaṃ sumedhaṃ
sevetha nakkhattapathe va candramā ||

Gāndhārī 177 [11.16] Suha

dhira hi praṇa i bhayea praṇido
dhorekaśīla vadamada aria
. . . *ta*diśa sapuruṣa sumedha
bhayea nakṣatrapatha va cadrimu.

Sukhavaggo paṇṇarasamo.

16. Piyaavagga

Pāḷi 209 [16.1] Piya

ayoge yuñjam attānaṃ,
yogasmiṃ ca ayojayaṃ,
atthaṃ hitvā piyaggāhī,
pihetattānuyogināṃ.

Gāndhārī 266 [16.8] [Prakiṇakavaga?]

ayoi yuji atvaṇa
yoaseva ayujadu
atha hitva priagaha
[svihadi arthaṇupaśiṇo.]

Patna 173 [10.17] Daṇḍa

ayoge yuñjiyāttānaṃ
yogamhi ca ayumjiya |
atthaṃ hettā priyaggrāhī
pṛhayantatthānuyogināṃ ||

Udānavarga 5.9 Priya

ayoge yujya cātmānaṃ
yoge cāyujya sarvadā /
arthaṃ hitvā priyagrāhī
spṛhayaty arthayogine ||

* * * * *

Pāḷi 210 [16.2] Piya

mā piyehi samāgañchī
appiyehi kudācanaṃ,
piyānaṃ adassanaṃ dukkhaṃ,
appiyānaṃ ca dassanaṃ.

Patna 73 [5.9] Attha

mā priyehi samāgama
apriyehi kadācanaṃ |
priyassa addaṃsanaṃ dukkhaṃ
apriyassa ca daṃsanaṃ ||

Udānavarga 5.5 Priya

mā priyaiḥ saṃgamo jātu
[mā ca syād apriyaiḥ sadā] /
priyāṇāṃ adarśanaṃ duḥkham
apriyāṇāṃ ca darśanaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 211 [16.3] Piya

tasmā piyaṃ na kayirātha,
piyāpāyo hi pāpako,
ganthā tesāṃ na vijjanti
yesāṃ natthi piyāppiyaṃ.

Patna 74 [5.10] Attha

tassā piyaṃ na kayirātha
priyāvādo hi pāpako |
ggramthā tesāṃ na vijjanti
yesāṃ nāsti piyāppiyaṃ ||

Udānavarga 5.8 Priya

tasmāt piyaṃ na kurvīta
priyabhāvo hi pāpakaḥ /
granthās teṣāṃ na vidya^{nte}
yeṣāṃ nāsti piyāppiyam ||

* * * * *

Pāḷi 212 [16.4] Piya

piyato jāyatī soko,
piyato jāyatī bhayaṃ,
piyato vip̐pamuttassa
natthi soko kuto bhayaṃ.

Patna 72 [5.8] Attha

priyāto jāyate dukkhaṃ
[priyā śokā priyā bhayaṃ] |
priyāto vip̐ramuttassa
nāsti śokā kato bhayaṃ ||

Udānavarga 5.1 Priya

priyebhyo jāyate śokaḥ
priyebhyo jāyate bhayaṃ /
priyebhyo vip̐ramuktānāṃ
nāsti śokaḥ kuto bhayaṃ //

Avadānaśataka 1 p. 191

priyebhyo jāyate śokaḥ
priyebhyo jāyate bhayaṃ |
priyebhyo vip̐ramuktānāṃ
nāsti śokaḥ kuto bhayaṃ ||

* * * * *

Pāḷi 213 [16.5] Piya

pemato jāyatī soko,
pemato jāyatī bhayaṃ,
pemato vip̐pamuttassa
natthi soko kuto bhayaṃ.

* * * * *

Pāḷi 214 [16.6] Piya

ratiyā jāyatī soko,
ratiyā jāyatī bhayaṃ,
ratiyā vip̐pamuttassa
natthi soko kuto bhayaṃ.

Udānavarga 2.3 Kāma

ratibhyo jāyate śoko
ratibhyo jāyate bhayaṃ /
ratibhyo vip̐ramuktānāṃ
nāsti śokaḥ kuto bhayaṃ //

* * * * *

Pāḷi 215 [16.7] Piya

kāmato jāyatī soko,
kāmato jāyatī bhayaṃ,
kāmato vippamuttassa
natthi soko kuto bhayaṃ.

Udānavarga 2.2 Kāma

kāmebhyo jāyate śokaḥ
kāmebhyo jāyate bhayam /
kāmebhyo vipramuktānām
nāsti śokaḥ kuto bhayam ||

* * * * *

Pāḷi 216 [16.8] Piya

taṇhāya jāyatī soko,
taṇhāya jāyatī bhayaṃ,
taṇhāya vippamuttassa
natthi soko kuto bhayaṃ.

* * * * *

Pāḷi 217 [16.9] Piya

sīladassanasampannaṃ,
dhammaṭṭhaṃ saccavādināṃ
attano kamma kubbānaṃ,
taṃ jano kurute piyaṃ.

Patna 294 [16.17] Vācā

[śīlavantaṃ śuciṃ dacchaṃ]
dhammaṭṭhaṃ saccavādināṃ |
[āttano kāraṇaṃ śantaṃ]
taṃ jano kurute priyaṃ ||

Gāndhārī 322 [20.1] [Śīlavaga?]

[śīlamadu suyidrakṣo]
dhamaṅho sadhujiṇaṇo
[atvaṇo karako sadu]
ta jaṇo kuradi priu.

Udānavarga 5.24 Priya

[dharmasthaṃ śīlasampannaṃ]
hrīmantāṃ satyavādināṃ /
[ātmanaḥ kāraṇaṃ santaṃ]
taṃ janaḥ kurute priyam //

* * * * *

Pāḷi 218 [16.10] Piya

chandaajāto anakkhāte,
manasā ca phuṭo siyā,
kāmesu ca appaṭibaddhacitto,
uddhaṃsoto ti vuccati.

Udānavarga 2.9 Kāma

chandaajāto hy avasrāvī
manasānāvilo bhavet /
kāmeṣu tv apratibaddhacitta
ūrdvasroto nirucyate //

Pāḷi 219 [16.11] Piya
 cirappavāsīm purisaṃ
 dūrato sotthim āgataṃ,
 ñātimittā suhajjā ca
 abhinandanti āgataṃ.

Udānavarga 5.20 Priya
 cirapravāsinaṃ yadvad
 dūrataḥ svastināgatam /
 jñātayaḥ suḥṛdo mitrās
 cābhinandanti āgatam ||

* * * * *

Pāḷi 220 [16.12] Piya
 tatheva katapuññaṃ pi
 asmā lokā paraṃ gataṃ,
 puññaṇi paṭigaṇhanti
 piyaṃ ñātīva āgataṃ.

Udānavarga 5.21 Priya
 kṛtapuṇyaṃ tathā martyam
 asmāl lokāt paraṃ gatam |
 puṇyāny evābhinandanti
 priyaṃ jñātim ivāgatam //

Piyavaggo soḷasamo.

17. Kodhavagga

Pāḷi 221 [17.1] Kodha

kodham jahe vippajaheyya mānam
saṃyojanam sabbam atikkameyya
taṃ nāmarūpasmiṃ asajjamānam
akiñcanam nānupatanti dukkhā.

Gāndhārī 274 [17.1] [Kodha]

kothu jahi viprayahea maṇa
saṅyoṇa savi adikamea
ta namaruvasa aṣajamaṇa
akijaṇa naṇuvadadi dukhu.

Patna 238 [13.23] Śaraṇa

krodham jahe viprajaheya mānam
saṃyojanam sabbam atikrameyā |
taṃ nāmarūpamhi asajjamānam
akimcanam nānupatanti dukkhā ||

Udānavarga 20.1 Krodha

krodham jahed viprajahec ca mānam
saṃyojanam sarvam atikrameta |
taṃ nāmne rūpe ca asajyamānam
akiñcanam nānupatanti saṅgāḥ //

* * * * *

Pāḷi 222 [17.2] Kodha

yo ve uppatitam kodham
ratham bhantam va dhāraye,
tam aham sārathim brūmi
rasmiggāho itaro jano.

Gāndhārī 275 [17.2] [Kodha]

yo du upadida kodhu
radha bhada va dharaī
tam aho saradi bromi
rasviggaha idara jaṇa.

Udānavarga 20.22 Krodha

yas tv ihotpatitam krodham
ratham bhrāntam iva dhārayet |
vadāmi sārathim taṃ tu
raśmigrāho 'yam anyathā ||

* * * * *

Pāḷi 223 [17.3] Kodha

akkodhena jine kodham,
asādhum sādhunā jine,
jine kadariyam dānena,
saccena alikavādinam.

Gāndhārī 280 [17.7] [Kodha]

jiṇa kodha akothēṇa
asadhu sadhuṇa jiṇa
jiṇa kradava daṇeṇa
saceṇa alia jiṇa.

Udānavarga 20.19 Krodha

akkodhena jayet krodham
asādhum sādhunā jayet |
jayet kadaryam dānena
satyena tv anṛtam jayet //

* * * * *

Pāḷi 224 [17.4] Kodha

saccaṃ bhaṇe na kujjheyya,
dajjāppasmim pi yācito,
eteḥi tīhi tṭhānehi
gacche devāna' santike.

Gāndhārī 281 [17.8] [Kodha]

saca bhaṇi na kuvea
daya apadu yayida
edeḥi trihi tṭhānehi
gacha devaṇa sadii.

Pāḷi 225 [17.5] Kodha

ahiṃsakā ye munayo,
niccaṃ kāyena saṃvutā,
te yaṇti accutaṃ tṭhānaṃ,
yattha gantvā na socare.

Pāḷi 226 [17.6] Kodha

sadā jāgaramānānaṃ
ahorattānusikkhinaṃ,
nibbānaṃ adhimuttānaṃ,
atthaṃ gacchanti āsavā.

Patna 292 [16.15] Vācā

saccaṃ bhaṇe na k^rujjheyyā
deyā appā pi yācito |
eteḥi ttihi tṭhānehi
gacche devāna santike ||

Udānavarga 20.16 Krodha

satyaṃ vaden na ca krudhyed
dadyād alpād api svayam /
sthānair ebhis tribhir yukto
devānām antikaṃ vrajet //

* * * * *

Patna 240 [14.2] Khānti

ahiṃsakā ye munayo
niccaṃ kāyena saṃvṛtā |
te yaṇti accutaṃ tṭhānaṃ
yattha gantā na śocati ||

Udānavarga 7.7 Sucarita

ahiṃsakā vai munayo
nityaṃ kāyena saṃvṛtāḥ |
te yaṇti hy acyutaṃ sthānaṃ
yatra gatvā na śocati ||

* * * * *

Patna 269 [15.9] Āsava

jāgarikāṃ anuyuttānām
ahorattānuśikṣiṇām |
nibbāṇe adhimuttānām
atthaṃ gacchanti āsavā ||

Udānavarga 15.8 Smṛti

jāgaryam anuyuktānām
ahorātrānuśikṣiṇām /
amṛtaṃ cādhimuktānām
astaṃ gacchanti āsavāḥ //

* * * * *

Pāḷi 227 [17.7] Kodha

porāṇam etaṃ atula
 netam ajjatanāṃ iva,
 nindanti tuṇhim āsīnam,
 nindanti bahubhāṇinam,
 mitabhāṇinam pi nindanti,
 natthi loke anindito.

Gāndhārī 237 [14.14] [Paṇida]

poraṇam ida adura
 na ida ajetaṇa iva
 ninadi tu-ibhaveṇa
 ninadi bahobhaṇiṇo
 manabhaṇi vi ninadi
 nasti loki aninia.

Pāḷi 228 [17.8] Kodha

na cāhu na ca bhavissati
 na cetaṛahi vijjati
 ekantaṃ nindito poṣo
 ekantaṃ vā paśāṃsito.

Gāndhārī 240 [14.17] [Paṇida]

ekada ninido prodhu
 ekada ji praśajīdu
 na i aha na i bheṣida
 na yi edaraḥi vijadi.

Patna 283 [16.6] Vācā

porāṇam etaṃ ādhora
 na etaṃ ahunā r iva |
 nindanti toṇnim āsīnam
 nindanti mitabhāṇikaṃ |
 bahubhāṇikaṃ pi nindanti
 nāsti loke anindito ||

Udānavarga 29.45 Yuga

nindanti tuṇnim āsīnam
 nindanti bahubhāṣiṇam |
 alpabhāṇim ca nindanti
 nāsti lokeṣv aninditaḥ //

* * * * *

Patna 284 [16.7] Vācā

na cābhu na ca bhaviṣyati
 na cetaṛahi vijjati |
 ekāntanindito poṣo
 ekāntam vā praśāṃsito ||

Udānavarga 29.46 Yuga

ekāntaninditaḥ puruṣaḥ
 ekāntam vā praśāṃsitaḥ |
 nābhūd bhaviṣyati ca no
 na cāpy etarhi vidyate //

* * * * *

Pāḷi 229 [17.9] Kodha

yañ ce viññū pasamsanti,
anuvicca suve suve,
acchiddavuttiṃ medhāviṃ,
paññāsīlasamāhitaṃ,

Gāndhārī 241 [14.18] [Paṇida]

yo nu ho viña praśajadi
aṇuija śuhasūhu
achidravuti medhavi
prañāsīlasamahida.

Patna 286 [16.9] Vācā

yaṃ ca viñū praśamsanti
anuvicca suve suve |
acchidravattiṃ medhāviṃ
prañāsīlasamāhitaṃ ||

Udānavarga 29.47 Yuga

yaṃ tu vijñā^h praśamsanti
hy anuyujya śubhāśubham |
[praśamsā sā samākhyātā
na tv ajñair yaḥ praśamsitaḥ] //

Udānavarga 29.48 Yuga

medhāvinam vṛttayuktam
prājñam śīleṣu samvṛtam |
[niṣkam jāmbunadasyaiva
kas tam ninditum arhati] //

* * * * *

Pāḷi 230 [17.10] Kodha

nekkham jambonadasseva,
ko tam ninditum arahati.
devā pi nam pasamsanti,
brahmunā pi pasamsito.

Patna 287 [16.10] Vācā

nikkham jāmbūnadasseva
ko tam ninditum arihati |
devā pi nam praśamsanti
brahmuṇā pi praśamsito ||

Gāndhārī 242 [14.19] [Paṇida]

nikhu jabodaṇaseva
ko ṇa ninidu arahadi
deva mi ṇa praśajadi
bramoṇa vi praśajidu.

Udānavarga 22.11 Tathāgata

[bahuśrutam dharmadharam
prājñam nityam samāhitam] |
niṣkam jāmbunadasyaiva
kas tam ninditum arhati |/

* * * * *

Pāḷi 231 [17.11] Kodha

kāyappakopaṃ rakkheyya,
kāyena samvuto siyā,
kāyaduccaritaṃ hitvā
kāyena sucaritaṃ care.

Patna 279 [16.2] Vācā

kāyapradoṣam rakkheyā
kāyena samvṛto siyā |
kāyaduccaritaṃ hettā
kāyena sucaritaṃ care ||

Udānavarga 7.1 Sucarita

kāyapradoṣam rakṣeta
syāt kāyena susamvṛtaḥ |
kāyaduścaritaṃ hitvā
kāyena sukṛtam caret ||

* * * * *

Pāḷi 232 [17.12] Kodha**Patna 280 [16.3] Vācā**

vacīpakopam rakkheyya,
vācāya saṁvuto siyā,
vacīduccaritam hitvā
vācāya sucaritam care.

vācāpradoṣam rakkheyyā
vācāya saṁvṛto siyā |
vācāduccaritam hettā
vācāya sucaritam care ||

Udānavarga 7.2 Sucarita

vācaḥ pradoṣam rakṣeta
vacasā saṁvṛto bhavet /
vāco duścaritam hitvā
vācā sucaritam caret //

* * * * *

Pāḷi 233 [17.13] Kodha
manopakopam rakkheyya,
manasā saṁvuto siyā,
manoduccaritam hitvā
manasā sucaritam care.

Patna 281 [16.4] Vācā
manapradoṣam rakkheyyā
manasā saṁvṛto siyā |
manoduccaritam hettā
manasā sucaritam care ||

Udānavarga 7.3 Sucarita

manaḥpradoṣam rakṣeta
manasā saṁvṛto bhavet /
manoduścaritam hitvā
manaḥsucaritam caret ||

* * * * *

Pāḷi 234 [17.14] Kodha
kāyena saṁvutā dhīrā,
atho vācāya saṁvutā,
manasā saṁvutā dhīrā,
te ve suparisānvutā.

Patna 282 [16.5] Vācā
kāyena saṁvṛtā dhīrā
vācāya utta cetasā |
sabbattha saṁvṛtā dhīrā
te ve suparisānvṛtā ||

Gāndhārī 51 [2.1] Bhikhu
kaeṇa savrudo bhikhu
atha vayaī savrudo
maṇeṇa savrudo bhikhu
[sarva druggadeo jahi.]

Udānavarga 7.10 Sucarita
kāyena saṁvṛtā dhīrā
dhīrā vācā susānvṛtāḥ |
manasā saṁvṛtā dhīrā
dhīrāḥ sarvatra saṁvṛtāḥ |
[te yānti hy acyutam sthānam
yatra gatvā na śocati] ||

Kodhavaggo sattarasamo.

18. Malavagga

Pāḷi 235 [18.1] Mala

paṇḍupalāso va dānisi,
yamapurisā pi ca taṃ upaṭṭhitā,
uyyogamukhe ca tiṭṭhasi,
pātheyyam pi ca te na vijjati.

Patna 161 [10.5] Mala

pāṇḍupalāso ca dāni si
yamapuruṣā pi ca te upaṭṭhitā |
uyyogamukhe ca tiṭṭhasi
pātheyyaṃ pi ca te na vijjati ||

* * * * *

Pāḷi 236 [18.2] Mala

so karohi dīpam attano,
khippaṃ vāyama paṇḍito bhava,
niddhantamalo anaṅgaṇo,
dibbaṃ ariyabhūmim ehisi.

Patna 162 [10.6] Mala

[uyyamassa ghaṭassa āttanā
kaṃmāro rajataṃ va niddhame] |
niddhāntamalo anaṅgano
*b*itīyaṃ ayirabhūmim esi ||

* * * * *

Pāḷi 237 [18.3] Mala

upanītavayo ca dānisi,
sampayātosī yamassa santike,
vāso pi ca te natthi antarā,
pātheyyam pi ca te na vijjati.

* * * * *

Pāḷi 238 [18.4] Mala

so karohi dīpam attano,
khippaṃ vāyama paṇḍito bhava,
niddhantamalo anaṅgaṇo,
na punaṃ jātijaraṃ upehisi.

Udānavarga 16.3 Prakirṇaka

[uttiṣṭhata vyāyamata]
kurudhvaṃ dvīpam ātmanaḥ |
[karmāro rajatasyaiva
haradhvaṃ malam ātmanaḥ] |
nirdhāntamalā hy anaṅgaṇā
na punar jātijarāṃ upeṣyetha //

* * * * *

Pāḷi 239 [18.5] Mala

anupubbena medhāvī
thokathokaṃ khaṇe khaṇe,
kammāro rajatasseva
niddhame malam attano.

Patna 163 [10.7] Mala

anupūrvveṇa medhāvī
thokathokaṃ khaṇe khaṇe |
kammāro rajatasseva
niddhame malam āttano ||

Udānavarga 2.10 Kāma

anupūrveṇa medhāvī
stok*am* stokaṃ kṣaṇe kṣaṇe |
karmāro rajatasyaiva
nirdhamen malam ātmanaḥ //

* * * * *

Pāḷi 240 [18.6] Mala

ayasā va malaṃ samuṭṭhitam,
taduṭṭhāya tam eva khādati,
evaṃ atidhonacāriṇam
sakakammāni nayanti duggatim.

Patna 160 [10.4] Mala

ayasā tu malo samuṭṭhito
tato uṭṭhāya tam eva khādati |
em eva vidhūnacāriyaṃ
sakāni kaṃmāṇi nayanti doggatim ||

Udānavarga 9.19 Karma

ayaso hi malaḥ samuttitaḥ
sa tadutthāya tam eva khādati |
evaṃ hy anisāmyacāriṇam
svāni karmāṇi nayanti durgatim ||

* * * * *

Pāḷi 241 [18.7] Mala

asajjhāyamalā mantā,
anuṭṭhānamalā gharā,
malaṃ vaṇṇassa kosajjam,
pamādo rakkhato malaṃ.

Patna 157 [10.1] Mala

asajjhāyamalā vedā
anuṭṭhāṇamalā gharā |
malo vaṇṇassa kosajjam
pramādo rakkhatam malo ||

* * * * *

Pāḷi 242 [18.8] Mala

malitthiyā duccharitam,
maccheraṃ dadato malaṃ,
malā ve pāpakā dhammā
asmim loke paramhi ca.

Patna 158 [10.2] Mala

malo istiye duccharitam
maccheraṃ dadatam malo |
malo pāpāni kaṃmāṇi
assim loke paramhi ca ||

* * * * *

Pāḥi 243 [18.9] Mala

tato malā malataram,
avijjā paramaṃ malaṃ,
etaṃ malaṃ pahatvāna
nimmalā hotha bhikkhavo.

Patna 159 [10.3] Mala

tato malataram brūmi
avijjā maraṇaṃ malaṃ |
ete male prahattāna
nimmalā caratha bhikkhavo ||

* * * * *

Pāḥi 244 [18.10] Mala

sujīvaṃ ahirikena
kākaśūreṇa dhamāsinā,
pakkhandinā pagabbhena,
saṅkiliṭṭhena jīvitam.

Patna 164 [10.8] Mala

sujīvaṃ ahirikena
[saṅkiliṭṭhaṃ tu jīvati] |
prakkhaṇḍinā pragabbheṇa
kākaśūreṇa dhamsinā ||

Gāndhārī 221 [13.21] Yamaka

sujīva ahirīeṇa
kayaśūriṇa dhakṣiṇa
prakhaṇiṇo prakabhiṇa
sagiliṭṭheṇa jaduṇa.

Udānavarga 27.3 Paśya

ahrīkena sujīvaṃ syāt
kākaśūreṇa dhvāṅkṣiṇā |
praskandinā pragalbheṇa
saṃ*kliṣṭam* tv iha jīvate ||

* * * * *

Pāḥi 245 [18.11] Mala

hirīmatā ca dujjīvaṃ,
niccaṃ śucigavesinā,
alīnenāpagabbhena,
śuddhājīvena passatā.

Patna 165 [10.9] Mala

hirīmatā tu dujjīvaṃ
niccaṃ śucigaveṣiṇā |
alīnenāpragabbheṇa
śuddhājīvena paśsatā ||

Gāndhārī 222 [13.22] Yamaka

hirimada du drujīva
nica śuyigameṣiṇo
aliṇeṇa aprakabhiṇa
śudhayīveṇa jaduṇa.

Udānavarga 27.4 Paśya

hrīmatā tv iha durjīvaṃ
nityaṃ śucigaveṣiṇā |
sulīnenāpragalbhena
śuddhājīvena paśyatā ||

* * * * *

Pāḥi 246 [18.12] Mala

yo pāṇam atipāteti,
musāvādaṃ ca bhāsati,
loke adinnaṃ ādiyati,
paradāraṃ ca gacchati,

* * * * *

Pāḷi 247 [18.13] Mala

surāmerayapānañ ca
yo naro anuyuñjati,
idheva m eso lokasmiñ
mūlam khanati attano.

* * * * *

Pāḷi 248 [18.14] Mala

evaṃ bho purisa jānāhi
pāpadhammā asaññatā.
mā taṃ lobho adhammo ca
ciraṃ dukkhāya randhayum.

* * * * *

Pāḷi 249 [18.15] Mala

dadāti ve yathāsaddhaṃ
yathāpasādanaṃ jano,
tattha yo mañku bhavati
paresaṃ pānabhojane
na so divā vā rattiṃ vā
samādhim adhigacchati.

Patna 327 [18.1] Dadanti

dadanti ve yathāśraddhaṃ
yathāprasādanaṃ janā |
tattha yo duṃmano hoti
paresaṃ pānabhojane |
na so divā ca rāto ca
samādhim adhigacchati ||

Udānavarga 10.12 Śraddhā

dadaⁿty eke yathā śraddhā
yathāvibhavato janāḥ |
tatra yo durmanā bhavati
pareṣāṃ pānabhojane |
nāsau divā ca rātrau ca
samādhim adhigacchati ||

* * * * *

Pāḷi 250 [18.16] Mala

yassa cetaṃ samucchinnāṃ
mūlaghaccaṃ samūhataṃ,
sa ve divā vā rattiṃ vā
samādhim adhigacchati.

Patna 328 [18.2] Dadanti

yassa cetaṃ samucchinnāṃ
mūlo 'gghaccaṃ samūhataṃ |
sa ve divā ca rāto ca
samādhim adhigacchati ||

Udānavarga 10.13 Śraddhā

yasya tv ete samucchinnās
tālamastakavad dhatāḥ |
sa vai divā ca rātrau ca
samādhim adhigacchati ||

* * * * *

Pāḷi 251 [18.17] Mala

natthi rāgasamo aggi,
 natthi dosasamo gaho,
 natthi mohasamaṃ jālaṃ,
 natthi taṇhāsamā nadī.

Udānavarga 29.37 Yuga

[nāsti kāmasamo hy ogho]
nāsti doṣasamo grahaḥ /
 nāsti mohasamaṃ jālaṃ
 nāsti tṛṣṇāsamā nadī

* * * * *

Pāḷi 252 [18.18] Mala

sudassaṃ vajjam aññesaṃ,
 attano pana duddasaṃ,
 paresaṃ hi so vajjāni
 opunāti yathā bhusaṃ,
 attano pana chādeti
 kalim va kitavā saṭho.

Patna 166 [10.10] Mala

supaśsaṃ vajjam amñesaṃ
 āttano puna duddaśaṃ |
 paresāṃ iha vajjāni
 uppunāti yathā busaṃ |
 āttano puna chādeti
 kalim va kṛtavāṃ śaṭho ||

Gāndhārī 272 [16.14] [Prakiṇakavaga?]

supaśi vaja añeṣa
 atvaṇo maṇa drudaśa
 pareṣa eṣu vajaṇa
 upuṇadi yatha busu
 atvaṇo maṇa chadedi
 kali va kidava śaḍha.

Udānavarga 27.1 Paśya

supaśyaṃ paravadyaṃ syād
 ātmavadyaṃ tu durdrśam /
 paraḥ parasya vadyāni
 tūtpunāti busaṃ yathā /
 ātmanaś chādayaty eṣa
 kṛtvā yadvat kalim śaṭhaḥ //

* * * * *

Pāḷi 253 [18.19] Mala

paravajjānupassissa
 niccaṃ ujjhānasaññino
 āsavā tassa vaḍḍhanti,
 ārā so āsavakkhayā.

Patna 268 [15.8] Āsava

paravajjānupaśśināṃ
 niccaṃ ojdhāyasaññinā |
 āsavā tesaṃ vaddhanti
 ārā te āsavakkhayā ||

Gāndhārī 339 [21.8] [Kicavaga?]

[ya kica ta a . . .
 kiyadi
 unaḍaṇa pramaṭaṇa]

 asava teṣa vaḍḍhadi
 ara te asavakṣaya.

Udānavarga 27.2 Paśya

paravadyānudarśino
 nityāvadhyaṇasaṃjñinaḥ /
 [vāmā dharmāḥ pravardhante
 sa hy ārād dharmadarśanāt] //

* * * * *

Pāḷi 254 [18.20] Mala

ākāse va padaṃ natthi,
 samaṇo natthi bāhire,
 papañcābhiratā pajā,
 nippapañcā tathāgatā.

Udānavarga 29.38 Yuga

ākāse tu padaṃ nāsti
 śramaṇo nāsti bāhyakaḥ /
 prapañcā**b**hiratā bālā
 niṣprapañcās tathāgatāḥ //

* * * * *

Pāḷi 255 [18.21] Mala

ākāse va padaṃ natthi,
 samaṇo natthi bāhire,
 saṅkhārā sassatā natthi,
 natthi buddhānam iñjitaṃ.

Udānavarga 29.38 Yuga

ākāse tu padaṃ nāsti
 śramaṇo nāsti bāhyakaḥ /
 [prapañcā**b**hiratā bālā
 niṣprapañcās tathāgatāḥ] //

Malavaggo aṭṭhārasamo.

19. Dhammaṭṭhavagga

Pāḷi 256 [19.1] Dhammaṭṭha

na tena hoti dhammaṭṭho
yenattham sahasā naye,
yo ca attham anatthañ ca
ubho niccheyya paṇḍito,

* * * * *

Pāḷi 257 [19.2] Dhammaṭṭha

asāhasena dhammena
samena nayatī pare,
dhammassa gutto medhāvī
dhammaṭṭho ti pavuccati.

* * * * *

Pāḷi 258 [19.3] Dhammaṭṭha

na tena paṇḍito hoti
yāvatā bahu bhāsati,
khemī averī abhayo
paṇḍito ti pavuccati.

* * * * *

Pāḷi 259 [19.4] Dhammaṭṭha

na tāvatā dhammadharo
yāvatā bahu bhāsati,
yo ca appam pi sutvāna
dhammañ kāyena passati,
sa ve dhammadharo hoti
yo dhammañ nappamajjati.

Patna 32 [2.19] Apramāda

na tāvatā dhammadharo
yāvatā bahu bhāṣati |
yo tu appam pi sottāna
dhammañ kāyena phassaye |
sa ve dhammadharo hoti
yo dhamme na pramajjati ||

Gāndhārī 114 [7.5] Apramadu

na tavada dhamadharo
yavada baho bhaṣadi
yo du apa bi ṣutvaṇa
dhamu kaṇṇa phaṣai
so ho dhamadharo bhodi
yo dhamu na pramajadi.

Udānavarga 4.21 Apramāda

na tāvatā dharmadharo
yāvatā bahu bhāṣate |
yas tv ihālpam api śrutvā
dharmam kāyena vai spṛśet /
sa vai dharmadharo bhavati
yo dharme na pramādyate //

* * * * *

Pāli 260 [19.5] Dhammaṭṭha

na tena theru hoti
 yenassa palitaṃ siro,
 paripakko vayo tassa
 moghajiṇṇo ti vuccati.

Gāndhārī 182 [12.1] Thera

na tavada theru bhodi
 yaasa *pali* . . . *r* . .
 parivako vayo tassa
 mohajiṇṇo *di vucadi*.

Udānavarga 11.11 Śramaṇa

sthaviro na tāvatā bhavati
 yāvatā palitaṃ śiraḥ |
 paripakvaṃ vayas tasya
 mohajirṇaḥ sa ucyaṭe //

* * * * *

Pāli 261 [19.6] Dhammaṭṭha

yamhi saccaṃ ca dhammo ca
 ahimsā saṃyamo damo,
 sa ve vantamalo dhīro
 theru iti pavuccati.

Patna 289 [16.12] Vācā

yamhi saccaṃ ca dhammo ca
 viratī saṃyyamo damo |
 sa vāntadoṣo medhāvī
 [sādhurūpī ti vuccati] //

* * * * *

Pāli 262 [19.7] Dhammaṭṭha

na vākkaraṇamattena
 vaṇṇapokkharatāya vā
 sādthurūpo naru hoti
 issukī maccharī saṭho.

Patna 288 [16.11] Vācā

na vākkaraṇamātteṇa
 vannapukkhalatāya vā |
 sādthurūpī naru hoti
 iśśukī maccharī śaṭho //

Gāndhārī 186 [12.5] Thera

. . . . *ka*raṇamatreṇa
 varṇapuṣkalarṇāi va
 sadaruvu naru bhodi
 iṣui matsari śaḍhu.

Udānavarga 29.10 Yuga

na nāmarūpamātreṇa
 varṇapuṣkalayā na ca |
 sādthurūpo naru bhavati
 māyāvī matsarī śaṭhaḥ //

* * * * *

Pāli 263 [19.8] Dhammaṭṭha

yassa cetaṃ samucchinnāṃ
 mūlaghaccaṃ samūhataṃ
 sa vantadoṣo medhāvī
 sādthurūpo ti vuccati.

Patna 289 [16.12] Vācā

[yamhi saccaṃ ca dhammo ca
 viratī saṃyyamo damo] |
 sa vāntadoṣo medhāvī
 sādthurūpī ti vuccati //

Gāndhārī 187 [12.6] Thera

.

sadaruvu di vucadi.

Udānavarga 10.7 Śraddhā

[yasya śraddhā ca śīlaṃ caiv≈
 ≈āhimsā saṃyamo damaḥ] |
 sa vāntadoṣo medhāvī
 sādthurūpo nirucyate //

* * * * *

Pāli 264 [19.9] Dhammaṭṭha

na muṇḍakena samaṇo
abbato alikaṃ bhaṇaṃ
icchālobhasamāpanno
samaṇo kiṃ bhavissati.

Gāndhārī 188 [12.7] Thera

. ṣamaṇo
avrada alia bhaṇi
ichalohasamavarṇo
ṣamaṇo ki bhaviṣadi.

Patna 235 [13.20] Śaraṇa

na muṇḍabhāvā śamaṇo
avrato alikaṃ bhaṇaṃ |
icchālobhasamāpanno
śamaṇo kiṃ bhaviṣyati ||

Udānavarga 11.13 Śramaṇa

na muṇḍabhāvāc chramaṇo
hy avṛtas tv anṛtaṃ vadaṇ /
icchālobhasamāpannaḥ
śramaṇaḥ kiṃ bhaviṣyati //

* * * * *

Pāli 265 [19.10] Dhammaṭṭha

yo ca sameti pāpāni,
aṇuṃ thūlāni sabbaso,
samtattā hi pāpānaṃ
samaṇo ti pavuccati.

Patna 236 [13.21] Śaraṇa

yo tu śameti pāpāni
aṇutthūlāni sabbaśo |
śamaṇā eva pāpānāṃ
śamaṇo ti pravuccati ||

Gāndhārī 1 [1.1] 189 Brahmaṇa

[na jaḍāi na gotreṇa
na yaca bhodi bramaṇo]
yo du brahetva pavaṇa
aṇuthulaṇi sarvaśo
[brahidare va pavaṇa
brammaṇo di pravucadi.]

Udānavarga 33.8 Brāhmaṇa

[na jaṭābhir na gotreṇa
na jātyā brāhmaṇaḥ smṛtaḥ] /
yas tu vāhayate pāpāny
aṇusthūlāni sarvaśaḥ /
[vāhitatvāt tu pāpānāṃ
brāhmaṇo vai nirucyate] //

Gāndhārī 189 [12.8] Thera

[. . . va pavaṇi
ta viṇu śramaṇa vidu]
śamadhare va pavaṇi
śramaṇo di pravucadi.

* * * * *

Pāḷi 266 [19.11] Dhammaṭṭha

na tena bhikkhu hoti
yāvatā bhikkhate pare,
vissaṃ dhammaṃ samādāya
bhikkhu hoti na tāvatā.

Gāndhārī 67 [2.17] Bhikhu

na bhikhu tavada bhodi
yavada bhikṣadi para
veśma dharmā samadāi
bhikhu bhodi na tavada.

Udānavarga 32.18 Bhikṣu

bhikṣur na tāvatā bhavati
yāvatā bhikṣate parān /
veśmāṃ dharmāṃ samādāya
bhikṣur bhavati na tāvatā ||

Mahāvastu iii. p. 422

bhikṣu na tāvatā bhavati
yāvatā bhikṣate parāṃ |
viṣamāṃ dharmāṃ samādāya
bhikṣu bhoti na tāvatā ||

* * * * *

Pāḷi 267 [19.12] Dhammaṭṭha

yodha puññaṃ ca pāpaṃ ca
bāhetvā brahmacariyavā,
saṅkhāya loke carati,
sa ce bhikkhū ti vuccati.

Gāndhārī 68 [2.18] Bhikhu

[yo du baheti pavaṇa]
vadava brammayiyava
saghāi caradi loku
so du bhikhu du vucadi.

Udānavarga 32.19 Bhikṣu

yas tu puṇyaṃ ca pāpaṃ ca
prahāya brahmacaryavān |
[viśreṇayitvā carati]
sa vai bhikṣur nirucyate ||

Mahāvastu iii. p. 422

yo ca kāmāṃ ca pāpaṃ cā≈
≈dhikṣtvā brahmacaryavāṃ |
[niḥśreṇībhūto saprajñō]
sa vai bhikṣū ti vuccati ||

* * * * *

Pāḷi 268 [19.13] Dhammaṭṭha

na monena munī hoti
mūlharūpo aviddasu,
yo ca tulaṃ va paggayha
varam ādāya paṇḍito,

* * * * *

Pāḷi 269 [19.14] Dhammaṭṭha

pāpāni parivajjeti,
sa munī tena so muni,
yo munāti ubho loke
muni tena pavuccati.

* * * * *

Pāḷi 270 [19.15] Dhammaṭṭha

na tena ariyo hoti
yena pāṇāni hiṃsati,
ahiṃsā sabbapāṇānaṃ
ariyo ti pavuccati.

* * * * *

Pāḷi 271 [19.16] Dhammaṭṭha

na sīlabbatamattena,
bāhusaccena vā pana,
atha vā samādhilābhena,
vivittaśayanena vā,

Patna 271 [15.11] Āsava

na hi śīlavrateneva
bāhuśoccena vā puna |
atha vā samādhilābhena
vivittaśayanena vā ||

Gāndhārī 65 [2.15] Bhikhu

na śīlavadamatreṇa
[bahoṣukeṇa va maṇo]
adha samadhilābhena
vevitaśayaṇena va.

Udānavarga 32.31 Bhikṣu

na śīlavratamātreṇa
bahuśrutyena vā punaḥ |
tathā samā*dhi*lābhena
viviktaśayanena vā ||

Mahāvastu iii. p. 422

na śīlavratamātreṇa
bahuśrutyena vā punaḥ |
atha vā samādhilābhena
prāntaśayyāsanena ca ||

* * * * *

Pāḷi 272 [19.17] Dhammaṭṭha

phusāmi nekkhammasukhaṃ,
 aputhujjanasevitaṃ,
 bhikkhu viśāsā' māpādi
 appatto āsavakkhayaṃ.

Gāndhārī 66 [2.16] Bhikhu

phuṣamu nekhamasukhu
 aprudhajaṇasevida
 bhikhu viśpaśa mavadi
 aprate asavakṣaye.

Mahāvastu iii. 422

sphṛhayam naiṣkramyasukham
 aprthagjanasevitaṃ |
 bhikṣu viśvāsamāpadye
 aprāpte āśravakṣaye ||

Paṭna 272 [15.12] Āsava

phusāma nekkhammasukhaṃ
 aprthujjanasevitaṃ |
 bhikkhū viśāsāmapādi
 aprāpyāsavakkhayaṃ ||

Udānavarga 32.32 Bhikṣu

bhikṣur viśvāsam āpadye
 aprāpte hy āśravakṣaye |
 sprṣet tu sambodhisukham
 akāpuruṣasevitaṃ ||

Dhammaṭṭhavaggo ekūnavīsatiṃ.

20. Maggavagga

Pāḷi 273 [20.1] Magga

maggānaṭṭhaṅgiko seṭṭho,
saccānaṃ caturo padā,
virāgo seṭṭho dhammānaṃ,
dipadānaṃ ca cakkhumā.

Gāndhārī 109 [6.13] Magu

maḡaṇa aṭṭhaḡḡio seṭṭho
sacaṇa caūri pada
viraku seṭṭho dhamāṇa
praṇabhudaṇa cakhuma

Pāḷi 274 [20.2] Magga

eso va maggo natthaṅṅo
dassanassa visuddhiyā,
etaṃ hi tumhe paṭipajjatha,
mārassetaṃ pamohanāṃ.

Pāḷi 275 [20.3] Magga

etaṃ hi tumhe paṭipannā
dukkhassantaṃ karissatha,
akkhāto ve mayā maggo
aññāya sallasanthanāṃ.

Patna 358 [20.1] Māgga

māḡḡanaṣṭaṅgiko śreṣṭho
saccānaṃ caturo padā |
virāgo śreṣṭho dhammāṇāṃ
dupadānaṃ ca cakkhumā ||

Udānavarga 12.4 Mārga

mārgeṣv aṣṭāṅgikaḥ śreṣṭhaś
catvāry āryāṇi satyataḥ |
śreṣṭho virāgo dharmāṇāṃ
cakṣuṣmāṃ dvipadeṣu ca ||

* * * * *

Patna 360 [20.3] Māgga

eseva māggo nāstaṃ 'ṅho
daṃśanassa viśuddhiye |
taṃ māggaṃ paṭipajjahvo
mārasse 'sā pramohaṇī |
[etāhi tubbhe paṭipannā
dukkhassa antaṃ kariṣyatha] ||

* * * * *

Patna 360 [20.3] Māgga

[eseva māggo nāstaṃ 'ṅho
daṃśanassa viśuddhiye |
taṃ māggaṃ paṭipajjahvo
mārasse 'sā pramohaṇī] |
etāhi tubbhe paṭipannā
dukkhassa antaṃ kariṣyatha ||

Patna 359 [20.2] Māgga

ākkhāto vo mayā māggo
amñāye śallasamsano |
[tubbhehi kiccam ātappaṃ
akkhātāro tathāgatā |
paṭipannā pramokkhanti
jhāyino mārabamḍhanā] ||

Udānavarga 12.9 Mārga

ākhyāto vo mayā mārgas
tv ajñāyai śalyakṛntanaḥ |
[yuṣmābhir eva karaṇīyam
ākhyātāras tathāgatāḥ] ||

* * * * *

Pāḷi 276 [20.4] Magga
 tumhehi kiccam ātappaṃ
 akkhātāro tathāgatā,
 paṭipannā pamokkhanti
 jhāyino mārabaṃdhanā.

Patna 359 [20.2] Māgga
 [ākkhāto vo mayā māggo
 aṃñāye śallasamsano] |
 tubbhehi kiccam ātappaṃ
 akkhātāro tathāgatā |
 paṭipannā pramokkhanti
 jhāyino mārabaṃdhanā ||

Udānavarga 12.9 Mārga
 [ākhyāto vo mayā mārgas
 tv ajñāyai śalyakṛntanaḥ] |
 yuṣmābhir eva karaṇīyam
 ākhyātāras tathāgatāḥ //

Udānavarga 6.20 Śīla
 [eṣa kṣemagamo mārga
 eṣa mārgo viśuddhaye] |
 pratipannakāḥ prahāsyanti
 dhyāyino mārabaṃdhanam ||

* * * * *

Pāḷi 277 [20.5] Magga
 sabbe saṅkhārā aniccā ti,
 yadā paññāya passati,
 atha nibbindatī dukkhe
 esa maggo visuddhiyā.

Patna 373 [20.16] Māgga
 aniccā sabbasaṅkhārā
 yato praññāya paśśati |
 atha nivvaṇḍate dukkhā
 esa māggo viśuddhiye ||

Gāndhārī 106 [6.10] Magu
 savi saghara aṇica di
 yada prañaya paśadi
 tada nivinadi dukha
 eṣo magu viśodhīa.

Udānavarga 12.5 Mārga
 anityāṃ sarvasaṃskārām
 prajñayā paśyate yadā |
 atha nirvidyate duḥkhād
 eṣa mārgo viśuddhaye //

* * * * *

Pāḷi 278 [20.6] Magga
 sabbe saṅkhārā dukkhā ti,
 yadā paññāya passati,
 atha nibbindatī dukkhe
 esa maggo visuddhiyā.

Gāndhārī 107 [6.11] Magu
 savi saghara dukha di
 yada prañāi gradhadi
 tada nivinadi dukha
 eṣo magu viśodhīa.

Udānavarga 12.6 Mārga
 duḥkham hi sarvasaṃskārām
 prajñayā paśyate yadā |
 atha nirvidyate duḥkhād
 eṣa mārgo viśuddhaye //

* * * * *

Pāli 279 [20.7] Magga
 sabbe dhammā anattā ti,
 yadā paññāya passati,
 atha nibbindatī dukkhe
 esa maggo visuddhiyā.

Gāndhārī 108 [6.12] Magu
 sarvi dhama aṇatva di
 yada paśadi cakḥkṣuma
 tada nivinadi dukha
 eṣo mago viśodhia.

Pāli 280 [20.8] Magga
 uṭṭhānakālamhi anuṭṭhahāno,
 yuvā balī ālasiyaṃ upeto,
 saṃsannasaṃkappamaṇo kusīto,
 paññāya maggaṃ alaso na vindati.

Gāndhārī 113 [7.4] Apramadu
 uṭṭhāṇealasa aṇuṭṭhehadu
 yoi balī alasie uvidu
 satsanasagapamaṇo svadima
 prañāi maga alasu na vinadi.

Pāli 281 [20.9] Magga
 vācānurakkhī manasā susaṃvuto,
 kāyena ca akusalaṃ na kayirā,
 ete tayo kammaṇatthe viśodhaye,
 ārādhaye maggaṃ isippaveditaṃ.

Patna 374 [20.17] Māgga
 sabbadhammā anāttā ti
 yato praññāya paśśati |
 atha nivvaṇḍate dukkhā
 esa māggo viśuddhiye ||

Udānavarga 12.8 Mārga
 sarvadharmā anātmānaḥ
 prajñayā paśyate yadā |
 atha nirvidyate duḥkhāḥ
 eṣa mārgo viśuddhaye //

* * * * *

Patna 30 [2.17] Apramāda
 uṭṭhānakālamhi anuṭṭhihāno
 yuvā balī ālasiko upoko |
 saṃsannasaṃkappamaṇo kusīdo
 praññāya māggaṃ alaso na yeti ||

Udānavarga 31.32 Citta
 utthānakāleṣu nihīnavīryo
 vācā balī tv ālasiko nirāśaḥ |
 sadaiva saṃkalpahataḥ kusīdo
 jñānasya mārgaṃ satataṃ na vetti ||

* * * * *

Patna 278 [16.1] Vācā
 vācānurakkhī manasā susaṃvṛto
 kāyena yo akuśalaṃ na sevati |
 ete tayo kammaṇatthe viśodhiya
 [prāppojja so śāntipadaṃ anuttaraṃ] ||

Udānavarga 7.12 Sucarita
 vācānurakṣī manasā susaṃvṛtaḥ
 kāyena caivākuśalaṃ na kuryāt |
 etāṃ śubhāṃ karmapathāṃ viśodhayann
 ārādhayen mārgaṃ ṛṣipraveditam ||

* * * * *

Pāli 282 [20.10] Magga

yogā ve jāyatī bhūri,
 ayogā bhūrisaṅkhayo,
 etaṃ dvedhāpathaṃ ñatvā
 bhavāya vibhavāya ca,
 tathattānaṃ niveseyya
 yathā bhūri pavaḍḍhati.

Patna 375 [20.18] Māgga

yogā hi bhūri saṃbhavati
 ayogā bhūrisaṅkhayo |
 etaṃ jethāpathaṃ ñāttā
 bhavāya vibhavāya ca |
 [tathā śiccheya medhāvī]
 yathā bhūri pravaddhati ||

Udānavarga 29.40 Yuga

yogād bhavaḥ prabhavati
 viyogād bhavasamkṣayaḥ /
 etad dvaidhāpathaṃ jñātvā
 bhavāya vibhavāya ca |
 [tatra śikṣeta medhāvī
 yatra yogān atikramet] //

* * * * *

Pāli 283 [20.11] Magga

vanaṃ chindatha mā rukkhaṃ,
 vanato jāyatī bhayaṃ,
 chetvā vanañ ca vanathañ ca,
 nibbanā hotha bhikkhavo.

Patna 361 [20.4] Māgga

vanaṃ chindatha mā rukkhe
 vanāto jāyate bhayaṃ |
 chettā vanañ ca vanadhañ ca
 nibbanena gamiśśatha ||

Gāndhārī 93 [3.3] Tasiṇa

.....

 yī
 nivaṇa bhodha bhikṣavi.

Udānavarga 18.3 Puṣpa

vanaṃ chindata mā vṛkṣaṃ
 vanād vai jāyate bhayaṃ /
 chitvā vanaṃ samūlaṃ tu
 nirvaṇā bhavata bhikṣavaḥ //

* * * * *

Pāli 284 [20.12] Magga

yāva hi vanatho na chijjati
 aṇumatto pi narassa nārisu
 paṭibaddhamano va tāva so,
 vaccho khīrapako va mātari.

Gāndhārī 94 [3.4] Tasiṇa

.....

 . . . kṣīravayo va madara.

Pāli 285 [20.13] Magga

ucchinda sineham attano,
 kumudaṃ sārādikaṃ va pāṇinā
 santimaggam eva brūhaya
 nibbānaṃ sugatena deṣitaṃ.

Gāndhārī 299 [18.10] [Puṣpa]

uchina siṇeha atvaṇo
 kumudu sārādaka ba praṇiṇa
 śadimagam eva brohāi
 nivaṇa sukadeṇa deṣida.

Pāli 286 [20.14] Magga

idha vassaṃ vasissāmi,
 idha hemantagimhisu,
 iti bālo vicinteti
 antarāyaṃ na bujjhati.

Gāndhārī 333 [21.2] [Kicavaga?]

idha vaṣa kariṣamu
 idha hemadagi . .

Patna 362 [20.5] Māgga

yāvata vanadho na cchijjati
 aṇumatto pi narassa nātisu |
 paṭibaddhamano hi tattha so
 vaccho cchīravako va mātari ||

Udānavarga 18.4 Puṣpa

na chidyate yāvata vanaṃ
 hy anumātram api narasya bandhuṣu |
 pratibaddhamanāḥ sa tatra vai
 vatsaḥ kṣīrapaka iva mātaram ||

* * * * *

Patna 363 [20.6] Māgga

ucchinna sineham āttano
 kumudaṃ sārādikaṃ va pāṇinā |
 śāntimāggam eva byūhaya
 nibbānaṃ sugatena deṣitaṃ ||

Udānavarga 18.5 Puṣpa

ucchindi hi sneham ātmanaḥ
 padmaṃ sārādakaṃ yathodakāt |
 śāntimārgam eva brūhaya
 nirvāṇaṃ sugatena deṣitaṃ ||

* * * * *

Patna 364 [20.7] Māgga

idam vaśśā kariṣyāmi
 idam hemaṃna gṛhmasu |
 iti bālo vicinteti
 antarāyaṃ na bujjhati ||

Udānavarga 1.38 Anitya

iha varṣaṃ kariṣyāmi
 hemantaṃ grīṣmaṃ eva ca |
 bālo vicintatyaty evam
 antarāyaṃ na paśyati ||

* * * * *

Pāḷi 287 [20.15] Magga
 taṃ puttapaśusammattaṃ
 byāsattamanasaṃ naraṃ,
 suttaṃ gāmaṃ mahogho va
 maccu ādāya gacchati.

Gāndhārī 334 [21.3] [Kicavaga?]
 ta putrapaśusamadha

 sutu ga

Patna 365 [20.8] Māgga
 taṃ puttapaśusammattaṃ
 vyāsattamanasaṃ naraṃ |
 suttaṃ ggrāmaṃ mahogho vā
 maccu r ādāya gacchati ||

Udānavarga 1.39 Anitya
 taṃ putrapaśusammattaṃ
 vyāsaktamanasaṃ naram /
 suptaṃ grāmaṃ mahaughaiva
 mṛtyur ādāya gacchati ||

* * * * *

Pāḷi 288 [20.16] Magga
 na santi puttā tñāya,
 na pitā na pi bandhavā,
 antakenādhīpanna,
 natthi ñātisu tñatā.

Gāndhārī 261 [16.3] [Prakiṇakavaga?]
 na sadi putra traṇā
 na bhoā na vi banava
 adeṇa abhiduṇasa
 nasti ñadihi traṇadha.

Patna 366 [20.9] Māgga
 na santi puttā ttñāya
 na pitā no pi bhātaro |
 antakenā 'dhibhūta
 nāsti ñātīsu ttñatā ||

Udānavarga 1.40 Anitya
 na santi putrās trāñāya
 na pitā nāpi bāndhavāḥ /
 antakenābhībhūta
 na hi trāñā bhavanti te //

* * * * *

Pāḷi 289 [20.17] Magga
 etaṃ atthavaśaṃ ñatvā,
 paṇḍito sīlasaṃvuto,
 nibbānagamaṇaṃ maggaṃ
 khippaṃ eva viśodhaye.

Udānavarga 6.15 Śīla
 [etaḍ dhi dṛṣṭvā śikṣeta]
 sadā śīleṣu paṇḍitaḥ /
 nirvāṇagamaṇaṃ mārgaṃ
 kṣipraṃ eva viśodhayet //

Maggavaggo vīsatiṃ.

21. Pakiṇṇakavagga

Pāḷi 290 [21.1] Pakiṇṇaka

mattāsukhapariccāgā
passe ce vipulaṃ sukhaṃ,
caje mattāsukhaṃ dhīro
sampaṣsaṃ vipulaṃ sukhaṃ.

Gāndhārī 164 [11.3] Suha

. . . trasuhaparicaī
yo *paśi* vivulu suha
cayi matrasuha dhiro
sabaśu vivula suha.

Patna 77 [5.13] Attha

māttāsukhapariccāgā
paśse ce vipulaṃ sukhaṃ |
caje māttāsukhaṃ dhīro
saṃpaśsaṃ vipulaṃ sukhaṃ ||

Udānavarga 30.30 Sukha

mātrāsukharityāgād
yaḥ paśyed vipulaṃ sukhaṃ |
tyajen mātrāsukhaṃ dhīraḥ
saṃpaśyaṃ vipulaṃ sukhaṃ //

* * * * *

Pāḷi 291 [21.2] Pakiṇṇaka

paradukkhūpadānena
attano sukhaṃ icchati,
verasaṃsaggasaṃsaṭṭho
verā so na parimuccati.

Gāndhārī 179 [11.18] Suha

pa *ṇeṇa*
yo atvaṇa su . . *icha* . .
. . rasaṣaga . . *tsiṭha*
so duha na parimucadi.

Patna 117 [7.22] Kalyāṇī

paradukkhopadhānena
yo icche sukhaṃ āttano |
verasaṃsaggasaṃsaṭṭho
dukkhā na parimuccati ||

Udānavarga 30.2 Sukha

paraduḥkhopadhānena
ya icchet sukhaṃ ātmanaḥ |
vairasaṃsargasaṃsakto
duḥkhān na parimucyate ||

* * * * *

Pāḷi 292 [21.3] Pakiṇṇaka

yaṃ hi kiccaṃ tad apaviddhaṃ,
akiccaṃ pana kayirati,
unnalānaṃ pamattānaṃ
tesaṃ vaḍḍhanti āsavā.

Gāndhārī 339 [21.8] [Kicavaga?]

ya kica ta a
. *kiyadi*
unaḍaṇa pramaṭaṇa
.
[asava teṣa vaḍhadi
ara te asavaḥṣaya.]

Patna 266 [15.6] Āsavā

yad<a>hi kiccaṃ tad apaviddhaṃ
akiccaṃ puna kīrati |
unnaddhānāṃ pramattānāṃ
tesaṃ vaddhamti āsavā ||

Udānavarga 4.19 Apramāda

yat kṛtyaṃ tad apaviddham
akṛtyaṃ kriyate punaḥ |
uddhatānāṃ pramattānāṃ
teṣāṃ vardhanti āśravāḥ |
[āśravās teṣu vardhante
ārāt te hy āśravakṣayāt] //

* * * * *

Pāli 293 [21.4] Pakiṇṇaka

yesañ ca susamāraddhā
 niccaṃ kāyagatā sati,
 akiccaṃ te na sevanti
 kicce sātaccakāriṇo,
 satānaṃ sampajānānaṃ
 atthaṃ gacchanti āsavā.

Gāndhārī 340 [21.9] [Kicavaga?]

yeṣa du susamaradha
 nica kayakada svadi

 sadana sabrayanaṇa
 [taṣa kṣayadi]

Pāli 294 [21.5] Pakiṇṇaka

mātaraṃ pitaraṃ hantvā,
 rājāno dve ca khattiye,
 raṭṭhaṃ sānucaraṃ hantvā,
 anīgho yāti brāhmaṇo.

Gāndhārī 12 [1.12] Brammaṇa

madara pidara jātva
 rayaṇa dvayu śotria
 raṭha saṇuyara jātva
 aṇiho yadi brammaṇo.

Patna 267 [15.7] Āsava

yesaṃ ca susamāraddhā
 niccaṃ kāyagatā satī |
 akiccaṃ te na sevaṃti
 kicce sātaccakāriṇo |
 satānāṃ samprajānānāṃ
 [tesaṃ khīyaṃti āsavā] ||

Udānavarga 4.20 Apramāda

yeṣāṃ tu susamāraddhā
 nityaṃ kāyagatā smṛtiḥ |
 akṛtyaṃ te na kurvanti
 kṛtye sātatyakāriṇaḥ |
 smṛtānāṃ samprajānānāṃ
 astaṃ gacchanti āsravāḥ ||

* * * * *

Patna 47 [3.14] Brāhmaṇa

mātaraṃ paṭhamaṃ hantā
 rājānaṃ do ca khattiye |
 rāṣṭraṃ sānucaraṃ hantā
 anīgho carati brāhmaṇo ||

Udānavarga 29.24 Yuga

mātaraṃ pitaraṃ hatvā
 rājānaṃ dvau ca śrotriyau |
 rāṣṭraṃ sānucaraṃ hatvā
 anīgho yāti brāhmaṇaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 295 [21.6] Pakiṇṇaka

mātaraṃ pitaraṃ hantvā,
rājāno dve ca sotthiye,
veyyagghapañcamaṃ hantvā,
anīgho yāti brāhmaṇo.

Udānavarga 33.62 Brāhmaṇa

mātaraṃ pitaraṃ hatvā
rājānaṃ dvau ca śrotiyau |
vyāghraṃ ca pañcamaṃ hatvā
[śuddha ity ucyate naraḥ] //

Udānavarga 33.61 Brāhmaṇa

[mātaraṃ pitaraṃ hatvā
rājānaṃ dvau ca śrotiyau |
rāṣṭraṃ sānucaraṃ hatvā]
anīgho yāti brāhmaṇaḥ //

* * * * *

Pāḷi 296 [21.7] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaḥ,
yesaṃ divā ca ratto ca
niccaṃ buddhagatā sati.

Gāndhārī 100 [6.4] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
nica budhakada svadi.

Udānavarga 15.12 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakaḥ |
yeṣāṃ divā ca rātrau ca
nityaṃ buddhagatā smṛtiḥ //

* * * * *

Pāḷi 297 [21.8] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaḥ,
yesaṃ divā ca ratto ca
niccaṃ dhammagatā sati.

Gāndhārī 101 [6.5] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
nica dhamakada svadi.

Udānavarga 15.13 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakaḥ |
yeṣāṃ divā ca rātrau ca
nityaṃ dharmagatā smṛtiḥ //

* * * * *

Pāli 298 [21.9] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaṃ,
yesaṃ divā ca ratto ca
niccaṃ saṅghatā sati.

Gāndhārī 102 [6.6] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
nica saḡakada svadi.

Udānavarga 15.14 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakaḥ /
yeṣāṃ divā ca rātrau ca
nityaṃ saṃghatā smṛtiḥ //

* * * * *

Pāli 299 [21.10] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaṃ,
yesaṃ divā ca ratto ca
niccaṃ kāyagatā sati.

Patna 243 [14.5] Khānti

suprabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaṃ |
yesaṃ divā ca ratto ca
niccaṃ kāyagatā satī //

Gāndhārī 103 [6.7] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
nica kayakada svadi.

Udānavarga 15.15 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakaḥ /
yeṣāṃ divā ca rātrau ca
nityaṃ kāyagatā smṛtiḥ //

* * * * *

Pāli 300 [21.11] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaṃ,
yesaṃ divā ca ratto ca
ahiṃsāya rato mano.

Patna 241 [14.3] Khānti

suprabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakaṃ |
yesaṃ divā ca ratto ca
ahiṃsāya rato mano //

Gāndhārī 104 [6.8] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
ahitsai rado maṇo.

Udānavarga 15.17 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakaḥ /
yeṣāṃ divā ca rātrau caiv≈
≈ahiṃsāyāṃ rataṃ manaḥ //

* * * * *

Pāli 301 [21.12] Pakiṇṇaka

suppabuddhaṃ pabujjhanti
sadā gotamasāvakā
yesāṃ divā ca rāto ca
bhāvanāya rato mano.

Gāndhārī 105 [6.9] Magu

supraūdhū praūjadi
imi godamaṣavaka
yeṣa diva ya radi ca
bhamaṇai rado maṇo.

Patna 242 [14.4] Khānti

suprabuddhaṃ prabujjhanti
sadā gotamasāvakā |
yesāṃ divā ca rāto ca
bhāvanāya rato mano ||

Udānavarga 15.25 Smṛti

suprabuddhaṃ prabudhyante
ime gautamaśrāvakāḥ |
yeṣāṃ divā ca rātrau ca
bhāvanāyām rataṃ manaḥ ||

* * * * *

Pāli 302 [21.13] Pakiṇṇaka

duppabbajjāṃ durabhiraṃaṃ,
durāvāsā gharā dukhā,
dukkhosamānasāṃvāso,
dukkhānupatitaddhagū,
tasmā na caddhagū siyā
na ca dukkhānupatito siyā.

Gāndhārī 262 [16.4] [Prakiṇṇakavaga?]

drupravai druabhiramu
druaḥavasana ghara
dukhu samaṇasavaso
dukhaṇuvadida bhava.

Udānavarga 11.8 Śramaṇa

duṣpravrajyaṃ durabhiraṃaṃ
duradhyāvasitā gṛhāḥ |
duḥkhāsamaṇasāṃvāsā
duḥkāś copacitā bhavāḥ ||

* * * * *

Pāli 303 [21.14] Pakiṇṇaka

saddho sīlena sampanno
yasobhogasamappito,
yaṃ yaṃ padesaṃ bhajati
tattha tattheva pūjito.

Patna 331 [18.5] Dadantī

śraddho sīlena sampanno
yaśabhogasamāhito |
yaṃ yaṃ so bhajate deśaṃ
tattha tattheva pūjiyo ||

Gāndhārī 323 [20.2] [Śilavaga?]

śadhu sīleṇa sabāṇo
yaśabhoasamapidu
[yeṇa yeṇeva vayadi]
teṇa teṇeva puyidu.

Udānavarga 10.8 Śraddhā

śrāddhāḥ sīlena sampannas
[tyāgavām vītamatsaraḥ |
vrajate yatra yatraiva]
tatra tatraiva pūjyate ||

* * * * *

Pāli 304 [21.15] Pakiṇṇaka

dūre santo pakāṣenti
 himavanto va pabbato,
 asantettha na dissanti
 rattiṃ khittā yathā sarā.

Udānavarga 29.19 Yuga

dūrāt santaḥ prakāśyante
 himavān iva parvataḥ /
 asanto na prakāśyante
 rātrikṣiptāḥ śarā yathā //

* * * * *

Pāli 305 [21.16] Pakiṇṇaka

ekāsanam ekaseyyam
 eko caram atandito
 eko damayam attānam
 vanante ramito siyā.

Patna 313 [17.8] Ātta

ekāsanam ekaśeyam
 ekacariyam atandrito |
 eko ramayam āttānam
 vanānte ramitā siyā ||

Gāndhārī 259 [16.1] [Prakiṇṇakavaga?]

ekasaṇa ekasaya
 ekaīyaī savudu
 eku ramahi atvaṇa
 [araṇi ekao vasa.]

Udānavarga 23.2 Ātma

ekāsanam tv ekaśayyām
 ekacaryām atandritaḥ /
 ramayec caikam ātmānam
 [vaneṣv ekaḥ sadā vaset] //

Pakiṇṇakavaggo Ekavīsatisimo.

22. Nirayavagga

Pāḷi 306 [22.1] Niraya

abhūtavādī nirayaṃ upeti,
yo vāpi katvā na karomī ti cāha,
ubho pi te pecca samā bhavanti,
nihīnakammā manujā parattha.

Gāndhārī 269 [16.11] [Prakiṇakavaga?]

abhudavadi naraka uvedi
yo ya vi kitva na karodi āha
uvhaī ami preca sama bhavadi
nihiṇakama maṇuya paratri.

Patna 114 [7.19] Kalyāṇī

abhūtavādī nirayaṃ upeti
yo cāpi kattā na karomī ti āha |
ubho pi te precca samā bhavanti
nihīnakammā manujā paratra ||

Udānavarga 8.1 Vāca

abhūtavādī narakān upaiti
[yaś cānyad apy ācaratīha karma] |
ubhau hi tau pretya samau niruktau
nihīnadharmau manujau paratra ||

* * * * *

Pāḷi 307 [22.2] Niraya

kāśāvakaṇṭhā bahavo
pāpadhammā asaṇṇatā,
pāpā pāpehi kammehi
nirayaṃ te upapajjare.

Patna 113 [7.18] Kalyāṇī

kāśāyakamṭhā bahavo
pāpadhammā asaṃyyatā |
pāpā pāpehi kammehi
nirayaṃ te upapajjatha ||

Udānavarga 11.9 Śramaṇa

kāśāyakaṇṭhā bahavaḥ
pāpadharmā hy asaṃyatāḥ |
pāpā hi karmabhiḥ pāpair
[ito gacchanti durgatim] ||

* * * * *

Pāḷi 308 [22.3] Niraya

seyyo ayoguḷo bhutto
tatto aggisikhūpamo,
yañ ce bhuñjeyya dussīlo
raṭṭhapiṇḍam asaṇṇato.

Patna 295 [16.18] Vācā

śreyo ayoguḍā bhuttā
tattā aggisikhopamā |
yaṃ ca bhuñjeya duṣṣīlo
rāṣṭraṇḍam asaṃyyato ||

Gāndhārī 331 [20.10] [Śilavaga?]

. *ayokuḍu* bhuta
tata agiśihovamo
. *bhujea*
raṭṭhapiṇa asaṇadu.

Udānavarga 9.2 Karma

śreyo hy ayoguḍā bhuktās
taptā hy agniśikhopamāḥ |
na tu bhuñjīta duḥśīlo
rāṣṭraṇḍam asaṃyataḥ ||

* * * * *

Pāli 309 [22.4] Niraya

cattāri t̥hānāni naro pamatto
 āpajjati paradārūpasevī,
 apuññalābhaṃ na nikāmaṣeyyaṃ,
 nindaṃ tatīyaṃ nirayaṃ catuttham̐.

Gāndhārī 270 [16.12] [Prakiṇakavaga?]

catvari t̥haṇaṇi naro pramatu
 avajadi paradarovasevi
 amuññalabha aniamasaya
 nina tridia niraya caūṭha.

Patna 210 [12.16] Daṇḍa

cattāri t̥hānāni naro pamatto
 āpajjate paradāropasevī |
 apuññalābhaṃ anikāmaṣeyyaṃ
 nindaṃ tritīyaṃ nirayaṃ catuttham̐ ||

Udānavarga 4.14 Apramāda

sthānāni catvāri naraḥ pramatta
 āpadyate yaḥ paradārāsevi |
 apuñyalābhaṃ hy anikāmaṣeyyāṃ
 nindāṃ tritīyaṃ narakam̐ caturtham̐ ||

* * * * *

Pāli 310 [22.5] Niraya

apuññalābho ca gatī ca pāpikā,
 bhītassa bhītāya ratī ca thokikā,
 rājā ca daṇḍam̐ garukam̐ paṇeti
 tasmā naro paradāram̐ na seve.

Patna 211 [12.17] Daṇḍa

apuññalābho ca gatī ca pāpiko
 bhītassa bhītāya ratī pi appikā |
 rājā ca daṇḍam̐ garukam̐ paṇeti
 [kāyassa bhedā nirayaṃ upeti] ||

Udānavarga 4.15b Apramāda

apuñyalābhaś ca gatiś ca pāpikā
*bhītasya bhītābhir athā*lpikā ratiḥ |
 rājā ca daṇḍam̐ gurukam̐ dadāti
 [kāyasya bhedād narakeṣu pacyate] ||

* * * * *

Pāli 311 [22.6] Niraya

kuso yathā duggahito
 hattham̐ evānukantati,
 sāmāññaṃ dupparāmāṭṭham̐
 nirayāyupakaḍḍhati.

Patna 296 [16.19] Vācā

kuśo yathā duggṛhīto
 hastam̐ evānukam̐tati |
 śāmannam̐ dupparāmāṭṭham̐
 nirayāya upakaṭṭati ||

Gāndhārī 215 [13.15] Yamaka

śaru yadha drugahido
 hasta anuvikatadi
 śamaña droparamuṭho
 niraya uvakaḍhadi.

Udānavarga 11.4 Śramaṇa

śaro yathā durgr̥hīto
 hastam̐ evāpakṛntati |
 śrāmaṇyaṃ duṣparāmṛṣṭam̐
 narakān upakarṣati ||

* * * * *

Pāḷi 312 [22.7] Niraya

yaṃ kiñci sithilaṃ kammaṃ,
saṅkiliṭṭhañ ca yaṃ vataṃ,
saṅkassaraṃ brahmacariyaṃ,
na taṃ hoti mahapphalaṃ.

Udānavarga 11.3 Śramaṇa

ya *kiṃ* cic chitilaṃ karma
saṅkliṣṭaṃ vāpi yat tapaḥ /
apariśuddhaṃ brahmacariyaṃ
na tad bhavati mahāphalam //

* * * * *

Pāḷi 313 [22.8] Niraya

kayirañ ce kayirāthenaṃ
daḥham enaṃ parakkame,
saṭhilo hi paribbājo
bhiyyo ākirate rajaṃ.

Udānavarga 11.2 Śramaṇa

[kurvāṇo hi sadā prājñō]
dṛḍham eva parākramet /
śīthilā khalu pravrajyā
hy ādadāti puno rajaḥ //

* * * * *

Pāli 314 [22.9] Niraya

akataṃ dukkataṃ seyyo,
pacchā tapati dukkataṃ,
kataṃ ca sukataṃ seyyo,
yaṃ katvā nānutappati.

Patna 100 [7.5] Kalyāṇī

akataṃ dukkataṃ śreyo
pacchā tapati dukkataṃ |
[dukkataṃ me kataṃ ti śocati
bhūyo śocati doggatiṃ gato] ||

Patna 101 [7.6] Kalyāṇī

kataṃ ca sukataṃ sādhu
yaṃ kattā nānutappati |
[sukataṃ me kataṃ ti nandati
bhūyo nandati soggatiṃ gato] ||

Gāndhārī 337 [21.6] [Kicavaga?]

akida kukida ṣehu
pacha tavadi drukida
kida nu sukida ṣeho
ya kitva naṇutapadi.

Udānavarga 29.41 Yuga

akṛtaṃ kukṛtāc chreyaḥ
paścāt tapati duṣkṛtaṃ |
[śocate duṣkṛtaṃ kṛtvā
śocate durgatiṃ gataḥ] ||

Udānavarga 29.42 Yuga

kṛtaṃ tu sukṛtaṃ śreyo
yat kṛtvā nānutapyate |
[nandate sukṛtaṃ kṛtvā
nandate sugatiṃ gataḥ]

* * * * *

Pāli 315 [22.10] Niraya

nagaraṃ yathā paccantaṃ
guttaṃ santarabāhiraṃ,
evaṃ gopetha attānaṃ,
khaṇo vo mā upaccagā,
khaṇātītā hi socanti
nirayamhi samappitā.

Patna 234 [13.19] Śaraṇa

praccaṃtimaṃ vā nagaraṃ
guttaṃ sāntarabāhiraṃ |
evaṃ rakkhatha āttānaṃ
khaṇo vo mā upaccagū |
khaṇātītā hi śocaṃti
nirayamhi samappitā ||

Gāndhārī 131 [7.22] Apramadu

[. . . darada bhodha]
khaṇo yu ma uvacaï
khaṇadida hi śoyadi
niraṣu samapi^{da}.

Udānavarga 5.16 Priya

[ātmānaṃ cet priyaṃ vidyād
gopayet taṃ sugopitaṃ] |
yathā pratyantanagaraṃ
guptam antarbahisthiraṃ ||

Udānavarga 5.17 Priya

evaṃ gopayatātmānaṃ
kṣano vo mā hy upatyagāt |
kṣaṇātītā hi śocante
narakeṣu samarpitāḥ ||

* * * * *

Pāli 316 [22.11] Niraya**Patna 169 [10.13] Mala**

alajjitāye lajjanti,
lajjitāye na lajjare,
micchādīṭṭhisamādānā,
sattā gacchanti duggatim̐.

alajjitavve lajjanti
lajjitavve na lajjatha |
[abhaye bhayadaṃśāvī
bhaye cābhayadaṃśīno] |
micchadṛṣṭisamādānā
sattā gacchanti doggatim̐ ||

Gāndhārī 273 [16.15] [Prakiṇakavaga?]

alajidavi lajadi
lajidavi na lajadi
[abhayi bhayadarśavi
bhayi abhayadarśaṇo]
michādīṭṭhisamadaṇa
satva gachadi drugadi.

Udānavarga 16.4 Prakirṇaka

alajjitavve lajjante
lajjitavve tv alajjinaḥ |
[abhaye bhayadarśīno
bhaye cābhayadarśinaḥ] |
mithyādṛṣṭisamādānāt
satvā gacchanti durgatim̐ //

* * * * *

Pāḷi 317 [22.12] Niraya

abhaye bhayadassino,
bhaye cābhayadassino,
micchādīṭṭhisamādānā,
sattā gacchanti duggatim̐.

Patna 169 [10.13] Mala

abhaye bhayadaṃśāvī
bhaye cābhayadaṃśīno |
micchadṛṣṭisamādānā
sattā gacchanti doggatim̐ ||

Gāndhārī 273 [16.15] [Prakiṇakavaga?]

[alajidavi lajadi
lajidavi na lajadi]
abhayi bhayadarśavi
bhayi abhayadarśaṇo
michādīṭṭhisamadaṇa
satva gachadi drugadi.

* * * * *

Pāḷi 318 [22.13] Niraya

avajje vajjamatino,
vajje cāvajjadassino,
micchādīṭṭhisamādānā,
sattā gacchanti duggatim̐.

Patna 170 [10.14] Mala

avajje vajjamatino
vajje cāvajjasamñino |
micchadṛṣṭisamādānā
sattā gacchanti doggatim̐ ||

* * * * *

Pāḷi 319 [22.14] Niraya

vajjañ ca vajjato ñatvā,
avajjañ ca avajjato,
sammādīṭṭhisamādānā,
sattā gacchanti suggatim̐.

Nirayavaggo dvāvīsatiṃ.

23. Nāgavagga

Pāḷi 320 [23.1] Nāga

ahaṃ nāgo va saṅgāme
cāpāto patitaṃ saraṃ
atīvākyam titikkhissam,
dussīlo hi bahujjano.

Gāndhārī 329 [20.8] [Śīlavaga?]

aho nako va sagami
cavadhivadida śara
adivaka ti*di*kṣami
druśīlo hi bahojaṇo.

Pāḷi 321 [23.2] Nāga

dantaṃ nayanti samitiṃ
dantaṃ rājābhirūhati,
danto seṭṭho manussesu
yotivākyam titikkhati.

Pāḷi 322 [23.3] Nāga

varam assatarā dantā
ājānīyā ca sindhavā
kuñjarā ca mahānāgā,
attadanto tato varam.

Gāndhārī 341 [22.1] [Naga or Asavaga?]

.....
.....
.....
atvadada tada vara

Patna 215 [12.21] Daṇḍa

ahaṃ nāgo va saṃgrāme
cāpātipatite sare |
atīvāde titikkhāmi
duśśīlo hi bahujjano ||

Udānavarga 29.21 Yuga

ahaṃ nāga iva saṃgrāme
cāpād *ut*patitāṃ śarān |
atīvākyam titīkṣāmi
duḥśīlo hi mahājanah ||

* * * * *

Patna 90 [6.7] Śoka

dāntaṃ nayanti samitiṃ
dāntaṃ rājābhirūhati |
dānto śreṣṭho manuṣyesu
yo 'tivāde titikkhati ||

Udānavarga 19.6 Aśva

dānto vai samitiṃ yāti
dāntaṃ rājādhirohati |
dāntaḥ śreṣṭho manuṣyāṇām
yo 'tivākyam titīkṣati ||

* * * * *

Patna 91 [6.8] Śoka

varam assatarā dantā
ājāneyā ca sendhavā |
kuñjarā va mahānāgā
āttā dānto tato varam ||

Udānavarga 19.7 Aśva

yo hy aśvam damayej jānyam
ājāneyam ca saindhavam |
kuñjaram vā mahānāgam
ātmā dāntas tato varam ||

* * * * *

Pāḷi 323 [23.4] Nāga

na hi etehi yānehi
gaccheyya agataṃ disaṃ,
yathattanā sudantena,
danto dantena gacchati.

Patna 92 [6.9] Śoka

[na hi tehi jānājātehi
tāṃ bhūmim abhisambhave] |
yathā 'ttanā sudāntena
dānto dāntena gacchati ||

Gāndhārī 342 [22.?] [Naga or Asavaga?]

.....
.....
.....
... *dade*ṣu gachadi.

* * * * *

Pāḷi 324 [23.5] Nāga

dhanapālako nāma kuñjaro
kaṭukappabhedano dunnivārayo,
baddho kabalaṃ na bhuñjati,
sumarati nāgavanassa kuñjaro.

* * * * *

Pāḷi 325 [23.6] Nāga

middhī yadā hoti mahagghaso ca,
niddāyitā samparivattasāyī,
mahāvarāho va nivāpapuṭṭho,
punappunaṃ gabbham upeti mando.

Udānavarga 29.13 Yuga

middhī ca yo bhavati mahāgrasāś ca
rātriṃ divaṃ samparivartaśāyī |
mahāvarāhaiva nivāpapuṭṭhaḥ
punaḥ punar mandam upaiti garbham ||

* * * * *

Pāḷi 326 [23.7] Nāga

idaṃ pure cittam acāri cārikam
yenicchakam yatthakāmaṃ yathāsukham,
tad ajjaham niggaheṣāmi yoniso,
hatthim pabhinnaṃ viya aṅkusaggaho.

Udānavarga 31.5 Citta

idaṃ purā cittam acāri cārikam
yenicchakam yena kāmaṃ yattheṣṭam |
tat samnigṛhṇāmi hi yonīśas tv idaṃ
nāgam prabhinnaṃ hi yathāṅkuśena ||

* * * * *

Pāḷi 327 [23.8] Nāga

appamādaratā hotha
sacittam anurakkhatha,
duggā uddharathattānaṃ
paṅke sanno va kuñjaro.

Gāndhārī 132 [7.23] Apramadu

apramadarada bhodha
[sadhmi supavedide]
drugha udhvaradha atvaṇa
pagasana va kuṇa . . .

Patna 24 [2.11] Apramāda

apramādaratā hotha
saṃ cittam anurakkhatha ||
duggā uddharathattānaṃ
pake sanno va kuñjaro |

Udānavarga 4.27 Apramāda

[apramādarato bhikṣuḥ
pramāde bhayadarśakaḥ] /
durgād uddharate tmānaṃ
paṅkasannaiva kuñjaraḥ //

Udānavarga 4.36 Apramāda

apramādaratā bhavata
[suśīlā bhavata bhikṣavaḥ /
susamāhitasamkalpāḥ]
svacittam anuraḡṣata ||

* * * * *

Pāḷi 328 [23.9] Nāga

sace labhetha nipakaṃ saḥāyaṃ
saddhiṃcaraṃ sādhuviḥāridhīraṃ,
abhibhūya sabbāṇi pariṣṣayāṇi
careyya tenāttamano satīmā.

Patna 9 [1.9] Jama

sace labheyā nipakaṃ sapramāṇaṃ
sāddhiṃcaraṃ sādhuviḥāradhīraṃ |
adhibhūya sabbāṇi pariśrava . . .
careyā tenāttamano satīmā ||

Udānavarga 14.13 Droha

sa cel labhed vai nipakaṃ saḥāyaṃ
[loke caraṃ sādhu hi nityam eva] |
abhibhūya sarvāṇi parisravāṇi
careta tenāptamanā smṛtātmā ||

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.185)**

sa cel labheta nipakaṃ saḥāyikaṃ
sārdhaṃcaraṃ sādhuviḥāridhīraṃ |
abhibhūya sarvāṇi parisravāṇi
careta tenāttamanāḥ pratismṛtaḥ ||

* * * * *

Pāḷi 329 [23.10] Nāga

no ce labhetha nipakaṃ saḥāyaṃ
saddhim̐caraṃ sādhuviḥārīdhīraṃ,
rājā va raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya
eko care mātaṅgaraṇṇe va nāgo.

Patna 10 [1.10] Jama

no ce labheyā nipakaṃ sapraṃñāṃ
sāddhim̐caraṃ sādhuviḥārīdhīraṃ |
rājā va rāṣṭraṃ vijitaṃ prahāya
eko ccare mātaṅgāranne va nāgo ||

Udānavarga 14.14 Droha

sa cel *labhed* vai nipakaṃ *saḥāya*ṃ
[loke caraṃ sādhu hi nityam eva] |
rājeva rāṣṭraṃ vipulaṃ prahāya
ekaś caren na ca pāpāni kuryāt //

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.185)**

no cel labheta nipakaṃ saḥāyikaṃ
sārdhaṃcaraṃ sādhuviḥārīdhīraṃ |
rājeva rāṣṭraṃ vipulaṃ prahāya
ekaś caren na ca pāpāni kuryāt ||

* * * * *

Pāḷi 330 [23.11] Nāga

ekassa caritaṃ seyyo
natthi bāle saḥāyatā,
eko care na ca pāpāni kayirā,
appossukko mātaṅgaraṇṇe va nāgo.

Patna 11 [1.11] Jama

ekassa caritaṃ śreyo
nāsti bāle bitīyatā |
eko ccare na ca pāpāni kayirā
appussuko mātaṅgāranne va nāgo ||

Udānavarga 14.16a Droha

ekasya caritaṃ śreyo
na tu bālaḥ saḥāyakaḥ |
ekaś caren na ca pāpāni kuryād
alpotsuko 'raṇyagataiva nāgaḥ //

Udānavarga 14.16b Droha

ekasya caritaṃ śreyo
na tu bālasaḥāyatā |
alposukaś care*d* eko
mātaṅgāraṇṇe nāgavat //

**Mūlasarvāstivādivinaya
(Gilgit III.ii.185)**

ekasya caritaṃ śreyo
na tu bāle saḥāyatā |
alpotsukaś cared eko
mātaṅgāraṇṇanāgavat ||

* * * * *

Pāḷi 331 [23.12] Nāga

atthamhi jātamhi sukhā sahāyā
tuṭṭhī sukhā yā itarītarena
puññaṃ sukhaṃ jīvitasaṅkhayamhi
sabbassa dukkhassa sukhaṃ pahāṇaṃ.

Patna 65 [5.1] Attha

atthesu jātesu sukhā sakhāyā
puññaṃ sukhaṃ jīvitasaṅkhayamhi |
toṣṭī sukhā yā itarī
sabbassa pāpassa sukhaṃ prahāṇaṃ ||

Udānavarga 30.34 Sukha

artheṣu jāteṣu sukhaṃ sahāyāḥ
puṇyaṃ sukhaṃ jīvitasaṅkṣayeṣu |
tuṣṭiḥ sukhā yā tv itaretareṇa
sarvasya duḥkhasya sukho nirodhaḥ //

* * * * *

Pāḷi 332 [23.13] Nāga

sukhā matteyyatā loke,
atho petteyyatā sukhā,
sukhā sāmaññatā loke,
atho brahmaññatā sukhā.

Patna 66 [5.2] Attha

sukhā mātreatā loke
tato petteatā sukhā |
śāmannaṭā sukhā loke
tato brāhmannatā sukhā ||

Udānavarga 30.21 Sukha

sukhaṃ māṭṛvyatā loke
sukhaṃ caiva piṭṛvyatā |
sukhaṃ śrāmaṇyatā loke
tathā brāhmaṇyatā sukhaṃ //

* * * * *

Pāḷi 333 [23.14] Nāga

sukhaṃ yāva jarā śīlaṃ,
sukhā saddhā paṭiṭṭhitā,
sukho paññāya paṭilābho,
pāpānaṃ akaraṇaṃ sukhaṃ.

Patna 67 [5.3] Attha

sukhaṃ yāvaj jarā śīlaṃ
sukhā śraddhā paṭiṣṭhitā |
[sukhā attharasā vācā
assim mānakkhaya sukho] ||

Patna 82 [5.18] Attha

[sukhā najjo sūpatitthā
sukho dhammajito jano] |
sukho śraddhapaṭilābho
pāpassa akaraṇaṃ sukhaṃ ||

Udānavarga 30.20 Sukha

sukhaṃ yāvaj jarā śīlaṃ
sukhaṃ śraddhā paṭiṣṭhitā |
[sukhaṃ cārtharatā vācā]
pāpasyākaraṇaṃ sukham //

Nāgavaggo tevīsatiṃ.

24. Taṇhāvagga

Pāḷi 334 [24.1] Taṇhā

manujassa pamattacārino
taṇhā vaḍḍhati māluvā viya,
so palavatī hurāhuraṃ
phalam icchaṃ va vanasmi' vānaro.

Gāndhārī 91 [3.3] Tasiṇa

.....
.....
..... horu
phalam icho va vaṇasma vaṇaru.

Pāḷi 335 [24.2] Taṇhā

yaṃ esā sahatī jammī
taṇhā loke visattikā
sokā tassa pavaḍḍhanti
abhivaṭṭhaṃ va bīraṇaṃ.

Pāḷi 336 [24.3] Taṇhā

yo cetāṃ sahatī jammiṃ
taṇhaṃ loke duraccayaṃ
sokā tamhā papatanti
udabindu va pokkharā.

Patna 137 [9.1] Tahna

manujassa pramattacārino
tahnā vaddhati mālutā iva |
sā prāplavate hurāhuraṃ
phalameṣī va vanamhi vānaro ||

Udānavarga 3.4 Tṛṣṇā

manujasya pramattacārīṇas
tṛṣṇā vardhati māluteva hi |
[sa hi saṃsarate punaḥ punaḥ]
phalam icchann iva vānaro vane //

* * * * *

Patna 138 [9.2] Tahna

yaṃ cesā sahate jammī
tahnā loke duraccayā |
śokā tassa pravaddhamti
ovatṭhā beruṇā iva ||

Udānavarga 3.9 Tṛṣṇā

ya etāṃ sahate grāmyāṃ
tṛṣṇāṃ loke sudustyajāṃ |
śokās tasya nivardhante
hy avavrṣṭā bīraṇā yathā //

* * * * *

Patna 139 [9.3] Tahna

yo cetāṃ sahate jammiṃ
tahnāṃ loke duraccayāṃ |
śokā tassa vivaṭṭanti
udabindū va pukkhare ||

Udānavarga 3.10 Tṛṣṇā

yas tv etāṃ tyajate grāmyāṃ
tṛṣṇāṃ loke sudustyajāṃ |
śokās tasya nivartante
udabindur iva puṣkarāt //

* * * * *

Pāḷi 337 [24.4] Taṇhā

taṃ vo vadāmi bhaddaṃ vo,
yāvattettha samāgatā,
taṇhāya mūlaṃ khaṇatha
usīrattho va bīraṇaṃ,
mā vo naḷaṃ va soto va
māro bhañji punappunaṃ.

Gāndhārī 126 [7.17] Apramadu

ta yu vadami bhadrāṇu
yavaditha samakada
[apramadarada bhodha
sadhama supavedidi.]

Pāḷi 338 [24.5] Taṇhā

yathā pi mūle anupaddave daḷhe
chinno pi rukkho punar eva rūhati,
evam pi taṇhānusaye anūhate
nibbattatī dukkham idaṃ punappunaṃ.

Pāḷi 339 [24.6] Taṇhā

yassa chattiṃsatī sotā
manāpassavanā bhusā,
vāhā vahanti duddiṭṭhiṃ
saṅkappā rāganissitā.

Pāḷi 340 [24.7] Taṇhā

savanti sabbadhī sotā
latā ubbhijja tiṭṭhati
tañ ca disvā lataṃ jātāṃ
mūlaṃ paññāya chindatha.

Patna 140 [9.4] Tahna

taṃ vo vademi bhadraṃ vo
yāvaṃ ittha samāgatā |
tahnāṃ samūlāṃ khaṇatha
uṣīratthī va beruṇiṃ |
[tahnāya khatamūlāya
nāsti śokā kato bhayaṃ] ||

Udānavarga 3.11 Tṛṣṇā

tad vai vadāmi bhadraṃ vo
yāvantaḥ stha samāgatāḥ |
tṛṣṇāṃ samūlāṃ khanata
uśīrārthīva bīraṇaṃ |
[tṛṣṇāyāḥ khātamūlāya
nāsti śokaḥ kuto bhayaṃ] ||

* * * * *

Patna 156 [9.20] Tahna

yathā pi mūle anupadrute dṛḍhe
chinno pi rukkho punar īva jāyati |
em eva tahnānusāye anūhate
nivvattate dukkham idaṃ punappuno ||

Udānavarga 3.16 Tṛṣṇā

yathāpi mūlair anupadrutaiḥ sadā
chinno 'pi vṛkṣaḥ punar eva jāyate |
evam hi tṛṣṇānusāyair anuddhṛtair
nivartate duḥkham idaṃ punaḥ punaḥ ||

* * * * *

Patna 237 [13.22] Śaraṇa

yassa chattrīśatīṃ sotā
mānāphassamayā bhriśā |
vāhā vahanti dudriṣṭiṃ
saṅkappā gredhaniśśitā ||

* * * * *

* * * * *

Pāli 341 [24.8] Taṇhā

saritāni sinehitāni ca
somanassāni bhavanti jantuno,
te sātasiṭā sukhesino,
te ve jātijarūpagā narā.

Patna 148 [9.12] Tahna

saritāni sinehitāni ca
somanassāni bhavanti jantuno |
ye sātasiṭā sukheṣiṇo
te ve jātijaropagā ||

Udānavarga 3.5 Tṛṣṇā

saritāni vai snehitāni vai
saumanasyāni bhavanti jantunaḥ |
ye sātasiṭāḥ sukhaiṣiṇas
te vai jātijaropagā narāḥ ||

* * * * *

Pāli 342 [24.9] Taṇhā

tasiṇāya purakkhatā pajā
parisappanti saso va bādhito,
saṃyojanasaṅgasattakā
dukkham upenti punappunam cirāya.

Patna 149 [9.13] Tahna

tahnāya purekkhatā prajā
parisappanti śaso va bādhito |
te saṃjotanasaṅgasattā
gabbham upenti punappuno ciram pi ||

Udānavarga 3.6 Tṛṣṇā

tṛṣṇābhir upaskṛtāḥ prajāḥ
paridhāvanti śasā va vāgurām |
saṃyojanaiḥ saṅgasaktā
duḥkham yānti punaḥ punasā cirarātram ||

* * * * *

Pāli 343 [24.10] Taṇhā

tasiṇāya purakkhatā pajā
parisappanti saso va bādhito,
tasmā tasiṇam vinodaye
bhikkhu ākaṅkha' virāgam attano.

Patna 149 [9.13] Tahna

tahnāya purekkhatā prajā
parisappanti śaso va bādhito |
[te saṃjotanasaṅgasattā
gabbham upenti punappuno ciram pi] ||

Udānavarga 3.6 Tṛṣṇā

tṛṣṇābhir upaskṛtāḥ prajāḥ
paridhāvanti śasā va vāgurām |
[saṃyojanaiḥ saṅgasaktā
duḥkham yānti punaḥ punasā cirarātram] ||

* * * * *

Pāli 344 [24.11] Taṇhā

yo nibbanatho vanādhimutto
vanamutto vanam eva dhāvati
taṃ puggalam etha passatha
mutto bandhanam eva dhāvati.

Gāndhārī 92 [3.2] Tasiṇa

.....
.....
..... paśadha
muto ba-aṇam eva jayadi.

Pāli 345 [24.12] Taṇhā

na taṃ daḷhaṃ bandhanam āhu dhīrā,
yad āyasaṃ dārujaṃ pabbajaṃ ca,
sārattarattā maṇikuṇḍalesu
puttesu dāresu ca yā apekhā,

Gāndhārī 169 [11.8] Suha

na ta driḍha ba-aṇam aha dhira
ya *ayasa* taruva babaka va
saratacita maṇikuṇḍalesu
putreṣu dareṣu ya ya aveha.

Pāli 346 [24.13] Taṇhā

etaṃ daḷhaṃ bandhanam āhu dhīrā,
ohāriṇaṃ sithilaṃ duppamuñcaṃ,
etaṃ pi chetvāna paribbajanti
anapekkhino kāmasukhaṃ pahāya.

Gāndhārī 170 [11.9] Suha

eda driḍha ba-aṇam aha dhira
ohariṇa śīśila drupamokṣu
eda bi chitvaṇa parivrayadi
aṇavehiṇo kamasuhu prahaī.

Patna 151 [9.15] Tahna

yo nivvanadho vanā tu mutto
vanamutto vanam eva dhāvati |
taṃ puggalam etha paśśatha
mutto bandhanam eva dhāvati ||

Udānavarga 27.29 Paśya

yo nirvanagair vimokṣitaḥ
saṃvanamukto vanam eva dhāvati |
taṃ paśyatha pudgalaṃ tv imam
mukto bandhanam eva dhāvati //

* * * * *

Patna 143 [9.7] Tahna

na taṃ dṛḍhaṃ bandhanam āhu dhīrā
yad āyasaṃ dārujaṃ babbajaṃ vā |
sārattarattā maṇikuṇḍalesu
putresu dāresu ca yā apekhā ||

Udānavarga 2.5 Kāma

na tad dṛḍhaṃ bandhanam āhur āryā
yad āyasaṃ dāravaṃ balbajam vā |
[saṃraktacittasya hi mandabuddheḥ]
putreṣu dareṣu ca yā avekṣā ||

* * * * *

Patna 144 [9.8] Tahna

etaṃ dṛḍhaṃ bandhanam āhu dhīrā
ohāriṇaṃ sukhamaṃ duppamuñcaṃ |
etappi chettāna vrajanti santo
anapekhino sabbadukhaṃ prahāya ||

Udānavarga 2.6 Kāma

etad dṛḍhaṃ bandhanam āhur āryāḥ
samantataḥ susthiraṃ duṣpramokṣam |
etad api cchitvā tu parivrajanti
hy anapekṣiṇaḥ kāmasukhaṃ prahāya //

* * * * *

Pāli 347 [24.14] Taṇhā

ye rāgarattānupatanti sotam
sayamkataṃ makkaṭako va jālam,
etam pi chetvāna vajanti dhīrā,
anapekkhino sabbadukkhāṃ pahāya.

Gāndhārī 171 [11.10] Suha

ye rakarata aṇuvadadi sodu
saīgada *ma*kaḍḍao *jala*
eda *bi* chitvaṇa parivrayadi
aṇavehiṇo kamasuha prahaī.

* * * * *

Pāli 348 [24.15] Taṇhā

muñca pure muñca pacchato,
majjhe muñca bhavassa pāragū,
sabbattha vimuttamānaso
na punaṃ jātijaraṃ upehisi.

Gāndhārī 161 [10.?] Jara

muju *pura* muju pachadu
majadu muju bhavasa parako
sarvatra *vi*mutamoṇaso
na puṇu jadijara uvehiṣi.

Patna 150 [9.14] Tahna

muñca pure muñca pacchato
majjhe muñca bhavassa pāragū |
sabbattha vimuttamānaso
na puno jātijarām upehisi ||

Udānavarga 29.57 Yuga

muñca purato muñca paścato
madhye muñca bhavasya pāragaḥ |
sarvatra vimuktamānaso
na punar jātijarām upeṣyasi ||

* * * * *

Pāli 349 [24.16] Taṇhā

vitakkapamathitassa jantuno
tibbarāgassa subhānupassino
bhiyyo taṇhā pavaḍḍhati,
esa kho daḷhaṃ karoti bandhanaṃ.

Udānavarga 3.1 Trṣṇā

vitarkapramathitasya jantunas
tīvrrarāgasya śubhānudarśinaḥ |
bhūyas trṣṇā pravardhate
gāḍhaṃ hy eṣa karoti bandhanam //

* * * * *

Pāḷi 350 [24.17] Taṇhā

vitakkupasame ca yo rato
 asubhaṃ bhāvayatī sadā sato,
 esa kho vyantikāhiti,
 esacchecchati mārabandhanaṃ.

Udānavarga 3.2 Tṛṣṇā

vitarkavyupaśame tu yo rato
 hy aśubhāṃ bhāvayate sadā smṛtaḥ /
 [tṛṣṇā hy eṣa prahāsyate
 sa tu khalu pūtikaroti bandhanam] //

* * * * *

Pāḷi 351 [24.18] Taṇhā

niṭṭhaṃ gato asantāsī,
 vītataṇho anaṅgaṇo,
 acchindi bhavasallāni,
 antimoyaṃ samussayo.

* * * * *

Pāḷi 352 [24.19] Taṇhā

vītataṇho anādāno,
 niruttipadakovido,
 akkharānaṃ sannipātaṃ
 jaññā pubbaparāni ca,
 sa ve antimasārīro
 mahāpaṇño (mahāpuriso) ti vuccati.

Patna 147 [9.11] Tahna

vītatahno anādāno
 niruttīpadakovido |
 akkharāṇāṃ sannipātena
 ññāyyā pūrvvāparāṇi so |
 sa ve antimaśārīro
 mahāpraṇño ti vuccati ||

* * * * *

Pāḷi 353 [24.20] Taṇhā

sabbābhibhū sabbavidūham asmi,
sabbesu dhammesu anūpalitto,
sabbañjaho taṇhakkhaye vimutto,
sayam abhiññāya kam uddiseyyam.

Udānavarga 21.1 Tathāgata

sarvābhibhūḥ sarvavid eva cāsmi
sarvaiś ca dharmaiḥ satataṁ na liptaḥ /
sarvamjahaḥ sarvabhayād vimuktaḥ
svayam hy abhijñāya kam uddiseyam //

Mahāvastu iii. 118

sarvābhibhū sarvavidū 'ham asmi
sarveṣu dharmeṣu anopaliptaḥ |
sarvam jahe tṛṣṇakṣayā vimukto
[na māḍṛśo saṁprajaneti vedanā] //

* * * * *

Pāḷi 354 [24.21] Taṇhā

sabbadānaṁ dhammadānaṁ jināti,
sabbam rasam dhammaraso jināti,
sabbam ratim dhammaratī jināti,
taṇhakkhayo sabbadukkaṁ jināti.

Udānavarga 26.31 Nirvāṇa

sarvam dānaṁ dharmadāna jināti
sarvam ratim dharmaratim jināti |
[sarvam balaṁ kṣāntibalaṁ jināti]
tṛṣṇākṣayaḥ sarvasukhaṁ jināti //

* * * * *

Pāḷi 355 [24.22] Taṇhā

hananti bhogā dummedham,
no ve pāragavesino,
bhogataṇhāya dummedho
hanti aññe va attanam.

Udānavarga 2.16 Kāma

durmedhasam hanti bhogo
na tv ihāmagaveṣiṇam |
durmedhā bhogātṛṣṇābhir
hanty ātmānam atho parān //

* * * * *

Pāli 356 [24.23] Taṇhā

tiṇadosāni khattāni,
rāgadosā ayam pajā,
tasmā hi vītarāgesu,
dinnam hoti mahapphalam.

Pāli 357 [24.24] Taṇhā

tiṇadosāni khattāni,
dosadosā ayam pajā,
tasmā hi vītadosesu,
dinnam hoti mahapphalam.

Pāli 358 [24.25] Taṇhā

tiṇadosāni khattāni,
mohadosā ayam pajā,
tasmā hi vītamohesu,
dinnam hoti mahapphalam.

Patna 152 [9.16] Tahna

ttriṇadoṣāṇi khettrāṇi
rāgadoṣā ayam prajā |
tassā hi vītarāgesu
dinnam hoti mahapphalam ||

Udānavarga 16.16 Prakirṇaka

kṣetrāṇi tṛṇadoṣāṇi
rāgadoṣā tv iyam prajā |
tasmād vigatarāgebhyo
dattam bhavati mahāphalam //

* * * * *

Patna 153 [9.17] Tahna

ttriṇadoṣāṇi khettrāṇi
doṣadoṣā ayam prajā |
tassā hi vītadoṣesu
dinnam hoti mahapphalam ||

Udānavarga 16.17 Prakirṇaka

kṣetrāṇi tṛṇadoṣāṇi
dveṣadoṣā tv iyam prajā |
tasmād vigatadveṣebhyo
dattam bhavati mahāphalam //

* * * * *

Patna 154 [9.18] Tahna

ttriṇadoṣāṇi khettrāṇi
mohadoṣā ayam prajā |
tassā hi vītamohesu
dinnam hoti mahapphalam ||

Udānavarga 16.18 Prakirṇaka

kṣetrāṇi tṛṇadoṣāṇi
mohadoṣā tv iyam prajā |
tasmād vigatamohebhyo
dattam bhavati mahāphalam //

* * * * *

Pāḷi 359 [24.26] Taṇhā

tiṇadosāni khattāni,
icchādosā ayaṃ pajā,
tasmā hi vigaticchesu,
dinnam hoti mahapphalam.

Patna 154 [9.18] Tahna

ttriṇadoṣāṇi khettrāṇi
[mohadoṣā ayaṃ prajā] |
tassā hi vītamohesu
dinnam hoti mahapphalam ||

Udānavarga 16.21 Prakirṇaka

kṣetrāṇi tṛṇ*adoṣāṇi*
[tṛṣṇādoṣā tv iyaṃ prajā] |
*tasmā*d vigatamohebhyo
dattam bhavati mahāphalam //

Taṇhāvaggo catuvīsatisimo.

25. Bhikkhuvagga

Pāḷi 360 [25.1] Bhikkhu

cakkhunā saṃvaro sādhu,
sādhu sotena saṃvaro,
ghāṇena saṃvaro sādhu,
sādhu jivhāya saṃvaro.

Mahāvastu iii. p. 423 [Bhikṣu]

cakṣusā saṃvaro sādhu
sādhu śrotreṇa saṃvaraḥ |
ghrāṇena saṃvaro sādhu
sādhu jivhāya saṃvaro ||

* * * * *

Pāḷi 361 [25.2] Bhikkhu

kāyena saṃvaro sādhu,
sādhu vācāya saṃvaro,
manasā saṃvaro sādhu,
sādhu sabbattha saṃvaro,
sabbattha saṃvuto bhikkhu
sabbadukkhā pamuccati.

Gāndhārī 52 [2.2] Bhikhu

kaeṇa saṅamu sadhu
sadhu vyaī saṅamu
maṇeṇa saṅamu sadhu
sadhu savatra saṅamu
sarvatra saṅado bhikhu
[sarva dugadio jahi.]

Mahāvastu iii. p. 423 [Bhikṣu]

kāyena saṃvaro sādhu
manasā sādhu saṃvaraḥ |
sarvatra saṃvṛto bhikṣuḥ
sarvaduḥkhā pramucyate ||

Patna 51 [4.2] Bhikṣu

kāyena saṃvaro sādhu
sādhu vācāya saṃvaro |
manasā pi saṃvaro sādhu
sādhu sabbattha saṃvaro |
sabbattha saṃvṛto bhikkhū
sabbadukkhā pramuccati ||

Udānavarga 7.11 Sucarita

kāyena saṃvaraḥ sādhu
sādhu vācā ca saṃvaraḥ /
manasā saṃvaraḥ sādhu
sādhu sarvatra saṃvaraḥ /
sarvatra saṃvṛto bhikṣuḥ
sarvaduḥkhāt pramucyate ||

* * * * *

Pāḷi 362 [25.3] Bhikkhu

hatthasaṃyato pādasam̐yato,
vācāya sam̐yato sam̐yatuttamo,
ajjhattarato samāhito,
eko santuṣito tam āhu bhikkhuṃ.

Gāndhārī 53 [2.3] Bhikhu

hastasaṃādu padasaṃādu
vayasaṃādu savudidrio
aḷatvarado samahido
ekosaduṣido tam ahu bhikhu.

Mahāvastu iii. p. 423 [Bhikṣu]

[yatayāyī yataseyyo asyā
yatasaṃkalpa dhyāyī apramatto] |
adhyāyarato samāhito
eko sam̐tuṣito tam āhu bhikṣuṃ ||

Patna 52 [4.3] Bhikṣu

hastasaṃyyato pādasam̐yyato
vācāsam̐yyato sam̐vṛtendriyo ||
ajjhattarato samāhito
eko sam̐tuṣito tam āhu bhikkhuṃ |

Udānavarga 32.7 Bhikṣu

hastasaṃyataḥ pādasam̐yato
vācāsam̐yataḥ sarvasam̐yataḥ /
ādhyātmarataḥ samāhito
hy ekaḥ sam̐tuṣito hi yaḥ sa bhikṣuḥ //

* * * * *

Pāḷi 363 [25.4] Bhikkhu

yo mukhasam̐yato bhikkhu,
mantabhāṇī anuddhato,
atthaṃ dhammaṃ ca dīpeti
madhuraṃ tassa bhāsitaṃ.

Gāndhārī 54 [2.4] Bhikhu

yo muheṇa saṃādo bhikhu
maṇabhaṇi aṇudhato
artha dharma ci deṣedi
masuru tasa bhaṣida.

Patna 54 [4.5] Bhikṣu

yo mukhe sam̐yyato bhikkhū
mantābhāṣī anuddhato ||
atthaṃ dhammaṃ ca deṣeti
madhuraṃ tassa bhāṣitaṃ |

Udānavarga 8.10 Vāca

mukhena sam̐yato bhikṣur
mandabhāṣī hy anuddhataḥ /
arthaṃ dharmam̐ ca deṣayati
madhuraṃ tasya bhāṣitaṃ //

* * * * *

Pāḷi 364 [25.5] Bhikkhu

dhammārāmo dhammarato,
dhammaṃ anuvicintayaṃ,
dhammaṃ anussaraṃ bhikkhu,
saddhammā na parihāyati.

Gāndhārī 64 [2.14] Bhikhu

dhamaramu dhamaradu
dhamu aṇuvidiao
dhamu aṇusvaro bhikhu
sadharmā na parihayadi.

Patna 226 [13.11] Śaraṇa

dhammārāmo dhammarato
dhammaṃ anuvicintayaṃ |
dhammaṃ anussaraṃ bhikkhū
dhammā na parihāyati ||

Udānavarga 32.8 Bhikṣu

dharmārāmo dharmarato
dharmam̐ evānucintayan /
dharmam̐ cānusmaram̐ bhikṣur
dharmān na parihāyate ||

* * * * *

Mahāvastu iii. p. 422 [Bhikṣu]

dharmārāmo dharmarato
 dharmam anuvicintayaṃ |
 dharmam samanumaram bhikṣu
 saddharmān na parihāyati ||

* * * * *

Pāḷi 365 [25.6] Bhikkhu

salābham nātimañneyya,
 nāññesaṃ pihayaṃ care,
 aññesaṃ pihayaṃ bhikkhu
 samādhim nādhigacchati.

Patna 55 [4.6] Bhikṣu

saṃ lābham nātimañneyā
 nā 'mñesaṃ pihayaṃ care ||
 amñesaṃ pihayaṃ bhikkhū
 samādhin nādhigacchati |

Gāndhārī 61 [2.11] Bhikhu

salavhu nadimañea
 nañeṣa svihao sia
 añeṣa svihao bhikhu
 samadhi nadhikachadi.

Udānavarga 13.8 Satkāra

svalābham nāvamanyeta
 nānyeṣāṃ sṛhako bhavet /
 anyeṣāṃ sṛhako bhikṣuḥ
 samādhim nādhigacchati //

* * * * *

Pāḷi 366 [25.7] Bhikkhu

appalābho pi ce bhikkhu
 salābham nātimaññati,
 taṃ ve devā pasamsanti
 suddhājīvim atanditam.

Patna 56 [4.7] Bhikṣu

appalābho pi ce bhikkhū
 saṃ lābham nātimaññati ||
 taṃ ve devā praśamsanti
 suddhājīvim atandritam ||

Gāndhārī 62 [2.12] Bhikhu

apalabho du yo bhikhu
 salavhu nadimañadi
 ta gu deva praśajadi
 śudhayivu atadrida.

* * * * *

Pāḷi 367 [25.8] Bhikkhu

sabbaso nāmarūpasmiṃ
 yassa natthi mamāyitam,
 asatā ca na socati,
 sa ve bhikkhū ti vuccati.

Gāndhārī 79 [2.29] Bhikhu

savaśu namaruvasa
 yasa nasti mamaida
 asata i na śoyadi
 so hu bhikhu du vucadi.

Udānavarga 32.17 Bhikṣu

[yasya saṃnicayo nāsti]
 yasya nāsti mamāyitam /
 asantaṃ śocate naiva
 sa vai bhikṣur nirucyate //

* * * * *

Pāḷi 368 [25.9] Bhikkhu

mettāvihārī yo bhikkhu,
pasanno buddhaśāsane,
adhigacche padaṃ santaṃ,
saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ.

Gāndhārī 70 [2.20] Bhikhu

metravihara yo bhikhu
prasanu budhaśāsaṃ
paḍivīju pada śada
sagharavośamu suha.

Mahāvastu iii. p. 421 [Bhikṣu]

maitrāvihārī yo bhikṣuḥ
prasanno buddhaśāsane |
adhigacchati padaṃ śāntaṃ
[aśecanaṃ ca mocanaṃ] ||

* * * * *

Pāḷi 369 [25.10] Bhikkhu

siṅca bhikkhu imāṃ nāvāṃ,
sittā te lahum essati,
chetvā rāgaṃ ca doṣaṃ ca,
tato nibbānaṃ ehisi.

Gāndhārī 76 [2.26] Bhikhu

sija bhikhu ima nama
sita di lahu bheṣidi
chetva raka ji doṣa ji
tado nivaṇa eṣidi.

Mahāvastu iii. p. 421 [Bhikṣu]

siṃca bhikṣu imāṃ nāvāṃ
maitrāye siktā te laghu bheṣyati |
chittvā rāgaṃ ca doṣaṃ ca
tato nirvāṇaṃ eṣyasi ||

* * * * *

Patna 59 [4.10] Bhikṣu

mettāvihārī bhikkhū
prasanno buddhaśāsane ||
paṭivijjhi padaṃ śāntaṃ
saṃkhāropaśamaṃ sukhaṃ |
[dṛṣṭe va dhamme nibbāṇaṃ
yogacchemāṃ anuttaraṃ] ||

Udānavarga 32.21 Bhikṣu

maitrāvihārī yo bhikṣuḥ
prasanno buddhaśāsane |
adhigacchet padaṃ śāntaṃ
saṃskāropaśamaṃ sukhaṃ //

Patna 57 [4.8] Bhikṣu

siṅca bhikkhu imāṃ nāvāṃ
sittā te laghu hehiti |
hettā rāgaṃ ca doṣaṃ ca
tato nibbāṇaṃ ehisi ||

Udānavarga 26.12 Nirvāṇa

siṅca bhikṣor imāṃ nāvāṃ
siktā laghvī bhaviṣyati |
hitvā rāgaṃ ca doṣaṃ ca
tato nirvāṇaṃ eṣyasi //

Pāḷi 370 [25.11] Bhikkhu

pañca chinde pañca jahe,
pañca cuttaribhāvaye,
pañca saṅgātigo bhikkhu
oghatiṇṇo ti vuccati.

Gāndhārī 78 [2.28] Bhikhu

paja china paje jahi
paja utvaribhavaī
pajaṣaḡadhio bhikhu
ohatiṇṇo di vucadi.

* * * * *

Pāḷi 371 [25.12] Bhikkhu

jhāya bhikkhu mā ca pāmado,
mā te kāmaguṇe bhamassu cittaṃ,
mā lohaguḷaṃ gilī pamatto,
mā kandi dukkham idan ti dayhamāno.

Patna 33 [2.19] Apramāda

[dhammaṃ vicanātha apramattā]
mā vo kāmaguṇā bhrameṃsu cittaṃ |
mā lohaguḷe gilāṃ pamatto
kraṇḍe dukkham idan ti dayhamāno ||

Gāndhārī 75 [2.25] Bhikhu

jaī bhikhu ma yi pramati
ma de kamaguṇa bhametsu cita
ma lohaguḍa gili pramata
kani dukham ida di ḍajamaṇo.

Udānavarga 31.31 Citta

[ātāpī vihara tvam apramatto]
mā te kāmaguṇo matheta cittaṃ /
mā lohaguḍāṃ gileḥ pramattaḥ
[krandaṃ vai narakeṣu pacyamānaḥ] ||

* * * * *

Pāḷi 372 [25.13] Bhikkhu

natthi jhānaṃ apaññassa,
paññā natthi ajhāyato,
yamhi jhānaṃ ca paññā ca
sa ve nibbānasantike.

Patna 62 [4.13] Bhikṣu

nāsti jhānam apramñassa
pramñā nāsti ajhāyato |
yamhi jhānaṃ ca pramñā ca
sa ve nibbānasantike ||

Gāndhārī 58 [2.8] Bhikhu

nasti jaṇa apraṇasa
praṇa nasti aḡayado
yasa jaṇa ca praṇa ya
so hu nirvaṇasa sadii.

* * * * *

Pāli 373 [25.14] Bhikkhu

suññāgāraṃ pavīṭṭhassa,
santacittassa bhikkhuno,
amānusi ratī hoti
sammā dhammaṃ vipassato.

Gāndhārī 55 [2.5] Bhikhu

śuñakare praviṭhasa
śadacitasa bhikhuṇo
amaṇuṣaradi bhodi
same dharmā vivaśadu.

Patna 60 [4.11] Bhikṣu

sumñā 'gāraṃ praviṣṭassa
śāntacittassa bhikkhuṇo |
amānuṣā ratī hoti
sammaṃ dhammaṃ vipaśśato ||

Udānavarga 32.9 Bhikṣu

śunyāgāraṃ praviṣṭasya
prahitātmasya bhikṣuṇaḥ /
amānuṣā ratir bhavati
samyag dharmāṃ vipaśyataḥ //

* * * * *

Pāli 374 [25.15] Bhikkhu

yato yato sammasati
khandhānaṃ udayabbayaṃ
labhatī pītipāmojjaṃ,
amataṃ taṃ vijānataṃ.

Gāndhārī 56 [2.6] Bhikhu

yado yado sammaśadi
kanaṇa udakavaya
lahadi pridipramoju
amudu ta viaṇadu.

Patna 61 [4.12] Bhikṣu

yathā yathā sammasati
khandhānāṃ udayavyayaṃ |
labhate cittassa prāmojjaṃ
amatā hetāṃ vijānato ||

Udānavarga 32.10 Bhikṣu

yato yataḥ samprīṣati
skandhānāṃ udayavyayam /
prāmodyaṃ labhate tatra
[prītyā sukham analpakam /
tataḥ prāmodyabahulaḥ
smṛto bhikṣuḥ parivrajat] //

* * * * *

Pāṭi 375 [25.16] Bhikkhu

tatrāyam ādi bhavati
idha paññassa bhikkhuno:
indriyagutti santuṭṭhī
pātimokkhe ca saṁvaro.

Gāndhārī 59 [2.9] Bhikhu

tatraī adi bhavadi
tadha prañasa bhikhuṇo
idriagoti saduṭṭhi
pradimukhe i ro.

Patna 63 [4.14] Bhikṣu

tathāyam ādī bhavati
iha praññassa bhikkhuṇo |
indriyagottī sāntoṣṭī
prātimokkhe ca saṁvaro ||

Udānavarga 32.26 Bhikṣu

[tasmād dhyānam tathā prajñām
anuyujyeta paṇḍitaḥ] |
tasyāyam ādir bhavati
tathā prājñasya bhikṣuṇaḥ ||

Udānavarga 32.27 Bhikṣu

samtuṣṭir indriyair guptiḥ
prātimokṣe ca saṁvaraḥ |
[mātrajñatā ca bhakteṣu
prāntaṁ ca śayanāsanam |
adhicitte samāyogaṁ
yasyāsau bhikṣur ucyate] ||

* * * * *

Pāṭi 376 [25.17] Bhikkhu

mitte bhajassu kalyāṇe
suddhājīve atandite,
paṭisanthāravuttassa,
ācārakušalo siyā,
tato pāmojjabahulo
dukkhassantaṁ karissati.

Gāndhārī 60 [2.10] Bhikhu

mitra bhayea paḍiruva
śudhayiva atadriḍi
paḍisadharagutisa
ayarakuśa
[tadu ayarakuśalo
suhu bhikhu vihaṣisi.]

Patna 64 [4.15] Bhikṣu

mitte bhajetha kallāṇe
śuddhājīvī atandrito |
paṭisandharavaṭṭi ssa
ācārakušalo siyā |
tato prāmojjabahulo
[sato bhikkhū parivraje] ||

Udānavarga 32.6 Bhikṣu

[mātraṁ bhajeta pratirūpaṁ]
śuddhājīvo bhavet sadā |
pratisaṁstāravṛttiḥ syād
ācārakušalo bhavet |
tataḥ prāmodyabahulaḥ
[smṛto bhikṣuḥ parivrajat] ||

* * * * *

Pāli 377 [25.18] Bhikkhu

vassikā viya pupphāni
maddavāni pamuñcati,
evaṃ rāgañ ca dosañ ca
vipparamuñcetha bhikkhavo.

Gāndhārī 298 [18.9] [Puṣpa]

vaṣṭiā yatha puṣaṇa
poraṇaṇi pramujadi
emu raka ji doṣa ji
vipramujadha bhikṣavi.

Pāli 378 [25.19] Bhikkhu

santakāyo santavāco
santavā susamāhito
vāntalokāmiṣo bhikkhu
upasanto ti vuccati.

Pāli 379 [25.20] Bhikkhu

attanā codayattānaṃ,
paṭimāsettam attanā,
so āttagutto satimā
sukhaṃ bhikkhu vihāhisi.

Pāli 380 [25.21] Bhikkhu

attā hi attano nātho,
attā hi attano gati,
tasmā saṃyamayattānaṃ
assaṃ bhadraṃ va vāṇijo.

Patna 133 [8.13] Puṣpa

vāśśikī r iva puṣpāni
mañcakāni pramuñcati |
evaṃ rāgañ ca doṣañ ca
vipparamuñcetha bhikkhavo ||

Udānavarga 18.11 Puṣpa

varṣāsu hi yathā puṣpaṃ
vaguro vipramuñcati |
evaṃ rāgaṃ ca doṣaṃ *ca*
vipramuñcata bhikṣavaḥ ||

* * * * *

Patna 53 [4.4] Bhikṣu

śāntakāyo śāntacitto
śāntavā susamāhito ||
vāntalokāmiṣo bhikkhū
upaśānto ti vuccati |

Udānavarga 32.24 Bhikṣu

śāntakāyaḥ śāntavāk
susamāhitaḥ |
vāntalokāmiṣo bhikṣur
upaśānto nirucyate ||

* * * * *

Patna 324 [17.19] Ātta

āttanā codayā 'ttānaṃ
parimaśāttānaṃ āttanā |
so āttagutto satimā
sukhaṃ bhikkhū vihāhisi |

* * * * *

Patna 322 [17.17] Ātta

āttā hi āttano nātho
āttā hi āttano gatī |
tassā saṃyamayā 'ttānaṃ
aśśaṃ bhadraṃ va vāṇijo ||

Udānavarga 19.14 Aśva

ātmaiva hy ātmano nāthaḥ
[ātmā śaraṇam ātmanaḥ] |
tasmāt saṃyamayātmānaṃ
bhadraśvam iva sārathiḥ ||

Pāḷi 381 [25.22] Bhikkhu

pāmojjabahulo bhikkhu,
 pasanno buddhasāsane,
 adhigacche padaṃ santaṃ,
 saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ.

* * * * *

Pāḷi 382 [25.23] Bhikkhu

yo have daharo bhikkhu
 yuñjati buddhasāsane,
 somaṃ lokam pabhāseti
 abbhā mutto va candimā.

Udānavarga 16.7 Prakirṇaka

daharo 'pi cet pravrajate
 yujyate buddhasāsane |
 sa imam bhāsate lokam
 abhramuktaiva candramāḥ //

Bhikkhuvaggo pañcavīsatiso.

26. Brāhmaṇavagga

Pāḷi 383 [26.1] Brāhmaṇa

chinda sotam parakkamma,
kāme panuda brāhmaṇa,
saṅkhārānaṃ khayam ñatvā,
akataññūsi brāhmaṇa.

Gāndhārī 10 [1.10] Brammaṇa

china sadu parakamu
kama praṇuyu bramaṇa
sagharaṇa kṣaya ñatva
akadaṇo si brammaṇa.

Pāḷi 384 [26.2] Brāhmaṇa

yadā dvayesu dhammesu
pāragū hoti brāhmaṇo,
athassa sabbe saṃyogā
attham gacchanti jānato.

Gāndhārī 14 [1.14] Brammaṇa

yada dvaesu dharmeṣu
parako bhodi brammaṇo
athassa sarvi saṅoka
astaḡachadi jaṇada.

Pāḷi 385 [26.3] Brāhmaṇa

yassa pāram apāram vā
pārāpāram na vijjati,
vītaddaram visamyuttaṃ,
tam aham brūmi brāhmaṇam.

Gāndhārī 35 [1.35] Brammaṇa

yasa pari avare ca
para
vikadadvara visaṇota
tam aho brommi brammaṇa.

Patna 34 [3.1] Brāhmaṇa

chinna sūtram parākrāmma
bhavam praṇuda brāhmaṇa |
saṅkhārāṇāṃ khayam ñattā
akathaso si brāhmaṇa ||

Udānavarga 33.60a Brāhmaṇa

chindī srotaḥ parākramya
kāmaṃ praṇuda brāhmaṇa |
saṅskārāṇāṃ kṣayaṃ jñātvā
hy akṛtajño bhaviṣyasi //

* * * * *

Patna 41 [3.8] Brāhmaṇa

yadā *d*vayesu dhammesu
pāragū hoti brāhmaṇo |
athassa sabbe saṃyogā
attham gacchanti jānato ||

Udānavarga 33.72 Brāhmaṇa

yadā hi sveṣu dharmeṣu
brāhmaṇaḥ pārāgo bhavet |
athāsya sarvasaṃyogā
astam gacchanti paśyataḥ //

* * * * *

Patna 40 [3.7] Brāhmaṇa

yassa pāram apāram vā
pārāpāram na vijjati |
vītajjaram visamyuttaṃ
tam aham brūmi brāhmaṇam ||

Udānavarga 33.24 Brāhmaṇa

yasya pāram apāram ca
pārāpāram na vidyate |
[pāragam sarvadharmāṇāṃ]
bravīmi brāhmaṇam hi tam //

* * * * *

Pāṭi 386 [26.4] Brāhmaṇa

jhāyīm virajam āsīnam
katakiccam anāsavam
uttamattham anuppattam,
tam aham brūmi brāhmaṇam.

Gāndhārī 48 [1.48] Brahmaṇa

[jāi parakada budhu]
kida kica aṇasṛvu
[budhu daśabaloveda]
tam ahu bromi bramaṇa.

Gāndhārī [1.25] Brahmaṇa

[aśada varada
manabhaṇi aṇudhada]
utamatha aṇuprato
tam aho bromi brahmaṇa.

Patna 49 [3.16] Brāhmaṇa

jhāyīm virajam āsīnam
katakiccam anāsavam |
uttamattham anuprāttam
tam aham brūmi brāhmaṇam ||

Udānavarga 33.32 Brāhmaṇa

dhyāyīnam vītarajasam
kṛtakṛtyam anāsravam |
[kṣīṇāsravam viṣamyuktaṃ]
bravīmi brāhmaṇam hi tam //

* * * * *

Pāṭi 387 [26.5] Brāhmaṇa

divā tapati ādicco,
rattim ābhāti candimā,
sannaddho khattiyo tapati,
jhāyī tapati brāhmaṇo,
atha sabbam ahorattim
buddho tapati tejasā.

Gāndhārī 50 [1.50] Brahmaṇa

diva tavadi adicu
radi avhaī cādrimu
sanadhu kṣatrio tavadi
jāi tavadi bramaṇo
adha sarva ahoratra
budhu tavadi teyasa.

Patna 39 [3.6] Brāhmaṇa

udayam tapati ādicco
ratrim ābhāti candramā ||
sannaddho khattiyo tapati
jhāyīm tapati brāhmaṇo ||
atha sabbe ahoratte
buddho tapati tejasā ||

Udānavarga 33.74 Brāhmaṇa

divā tapati hādityo
rātrāv ābhāti candramāḥ |
sānaddhaḥ kṣatriyas tapati
dhyāyī tapati brāhmaṇaḥ |
atha nityam ahorātram
buddhas tapati tejasā ||

* * * * *

Pāli 388 [26.6] Brāhmaṇa

bāhitapāpo ti brāhmaṇo,
samacariyā samaṇo ti vuccati,
pabbājayam attano malaṃ,
tasmā pabbajito ti vuccati.

Gāndhārī 16 [1.16] Brahmaṇa

brahetva pavaṇi brahmaṇo
samaīrya śramaṇo di vucadi
parvahia atvaṇo mala
tasa parvaīdo di vucadi.

Udānavarga 11.15 Śramaṇa

brāhmaṇo vāhitaiḥ pāpaiḥ
śramaṇaḥ śamitāśubhaḥ /
pravrajayitvā tu malān
uktaḥ pravrajitas tv iha //

* * * * *

Pāli 389 [26.7] Brāhmaṇa

na brāhmaṇassa pahareyya,
nāssa muñcetha brāhmaṇo,
dhī brāhmaṇassa hantāraṃ,
tato dhī yassa muñcati.

Patna 46 [3.13] Brāhmaṇa

mā brāhmaṇassa prahare
nāssa mucceya brāhmaṇo |
dhī brāhmaṇassa hantāraṃ
ya ssa vā su na muccati ||

Gāndhārī 11 [1.11] Brahmaṇa

na brahmaṇasa praharea
nasa mujea bramaṇi
dhi bramaṇasa hadara
tada vi dhi yo ṇa mujadi.

Udānavarga 33.63 Brāhmaṇa

na brāhmaṇasya praharen
na ca muñceta brāhmaṇaḥ /
dhig brāhmaṇasya hantāraṃ
dhik taṃ yaś ca pramuñcati ||

* * * * *

Pāli 390 [26.8] Brāhmaṇa

na brāhmaṇassetad akiñci seyyo,
yadā nisedho manaso piyehi,
yato yato himsamano nivattati,
tato tato sammati m eva dukkhaṃ.

Gāndhārī 15 [1.15] Brahmaṇa

na bramaṇasediṇa kiji bhodi
yo na nisedhe maṇasa priaṇi
yado yado yasa maṇo nivartadi
[tado tado samudim aha saca.]

Udānavarga 33.75 Brāhmaṇa

na brāhmaṇasyedḍṣam asti kiṃ cid
yathā priyebhyo manaso niṣedhaḥ /
yathā yathā hy asya mano nivartate
tathā tathā samvṛtam eti duḥkham //

* * * * *

Pāli 391 [26.9] Brāhmaṇa

yassa kāyena vācāya,
manasā natthi dukkataṃ,
saṃvutaṃ tīhi t̥hānehi,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 23 [1.23] Brammaṇa

yasya kaṇṇa vyañ
maṇasa nasti drukida
savrudu trihi t̥hānehi
tam aho bromi brammaṇa.

Pāli 392 [26.10] Brāhmaṇa

yamhā dhammaṃ vijāneyya
sammāsambuddhadesitaṃ,
sakkaccaṃ taṃ namasseyya
aggihuttaṃ va brāhmaṇo.

Pāli 393 [26.11] Brāhmaṇa

na jaṭāhi na gottena,
na jaccā hoti brāhmaṇo,
yamhi saccaṃ ca dhammo ca
so sūci so va brāhmaṇo.

Gāndhārī 1 [1.1] Brammaṇa

na jaḍā na gotreṇa
na yaca bhodi bramaṇo
[yo du brahetva pavaṇa
aṇuthulaṇi sarvaśo
brahidare va pavaṇa
brammaṇo di pravucadi.]

Patna 45 [3.12] Brāhmaṇa

yassa kāyena vācāya
manasā nāsti dukkataṃ |
saṃvṛtaṃ trisu t̥hāṇesu
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ ||

Udānavarga 33.16 Brāhmaṇa

yasya kāyena vācā ca
manasā ca na duṣkṛtaṃ |
susamvṛtaṃ t̥rbhiḥ sthānair
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Patna 35 [3.2] Brāhmaṇa

yamhi dhammaṃ vijāneyā
[vṛddhamhi daharamhi vā] |
sakkacca naṃ namasseyyā
aggihotraṃ va brāhmaṇo ||

Udānavarga 33.66 Brāhmaṇa

yasya dharmmaṃ vijānīyāt
samyaksambuddhadesitam |
satkṛtyainam namasyeta
hy agnihotraṃ iva dvijaḥ //

* * * * *

Patna 37 [3.4] Brāhmaṇa

na jaṭāhi na gotreṇa
na jaccā hoti brāhmaṇo |
[yo tu bāhati pāpāni
aṇuthulāni sabbaśo ||
bāhanā eva pāpānām
brahmaṇo ti pravuccati] |

Udānavarga 33.7 Brāhmaṇa

na jaṭābhir na gotreṇa
na jātyā brāhmaṇaḥ smṛtaḥ |
yasya satyaṃ ca dharmmaṃ ca
sa sūcir brāhmaṇaḥ sa ca ||

* * * * *

Pāli 394 [26.12] Brāhmaṇa

kiṃ te jaṭāhi dummedha
kiṃ te ajinasāṭiyā,
abbhantaraṃ te gahanaṃ
bāhiraṃ parimajjasi.

Gāndhārī 2 [1.2] Brahmaṇa

ki di jaḍāi drumedha
ki di ayiṇaśaḍia
adara gahaṇa kitva
bahire parimajjasi.

Udānavarga 33.6 Brāhmaṇa

kiṃ te jaṭābhir durbuddhe
kiṃ cāpy ajinaśāṭibhiḥ /
abhiantaraṃ te gahanaṃ
bāhya^{kaṃ} parimārjasi //

* * * * *

Pāli 395 [26.13] Brāhmaṇa

paṃsukūladharaṃ jantuṃ,
kiṣaṃ dhamanisanthataṃ,
ekaṃ vanasmim̐ jhāyantaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 38 [1.38] Brahmaṇa

patsukuladhara jadu
kiśa dhamaṇisadhada
[jayada rukhamulasya]
tam ahu brommi bramaṇa.

* * * * *

Pāli 396 [26.14] Brāhmaṇa

na cāhaṃ brāhmaṇaṃ brūmi
yonijaṃ mattisambhavaṃ,
bhovādī nāma so hoti
sace hoti sakiñcano,
akiñcanaṃ anādānaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 17 [1.17] Brahmaṇa

na aho brahmaṇa bromi
yoṇekamatrasabhamu
bhovaiṃ namu so bhodi
sayi bhodi sakijaṇo
akijaṇa aṇadaṇa
tam aho bromi ^{bromi} brommaṇa.

Udānavarga 33.15 Brāhmaṇa

bravīmi brāhmaṇaṃ nāhaṃ
yonijaṃ māṭṛsaṃbhavam /
bhovādī nāma sa bhavati
sa ced bhavati sakiñcanaḥ /
akiñcanaṃ anādānaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 397 [26.15] Brāhmaṇa

sabbasaṃyojanaṃ chetvā
yo ve na paritassati,
saṅgātigāṃ viśaṃyuttaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.49 Brāhmaṇa

sarvasaṃyojanātīto
yo vai na paritasyate |
[asaktaḥ sugato buddho]
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 398 [26.16] Brāhmaṇa

chetvā naddhiṃ varattañ ca,
sandāmaṃ sahanukkamaṃ,
ukkhittapalighaṃ buddhaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 42 [1.42] Brahmaṇa

chetva nadhi valatra ya
sadaṇa samadikrammi
ukṣitaphalia vira
tam aho brommi brahmaṇa.

Udānavarga 33.58a Brāhmaṇa

chitvā naddhrīm varatrām ca
saṃtānaṃ duratikramam |
utkṣiptaparikhaṃ buddhaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 399 [26.17] Brāhmaṇa

akkosaṃ vadhabandhañ ca,
aduṭṭho yo titikkhati,
khantībalaṃ balānīkaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 28 [1.28] Brahmaṇa

akrośa vadhaba-a ca
aduṭṭhu yo tidikṣadi
kṣadibala balaṇeka
tam ahu bromi brahmaṇa.

Udānavarga 33.18 Brāhmaṇa

ākrośāṃ vadhabandhāmś ca
yo 'praduṣṭas titikṣate |
kṣāntivratabalopetaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 400 [26.18] Brāhmaṇa

akkodhanaṃ vatavantaṃ,
 śīlavantaṃ anussutaṃ,
 dantaṃ antimaśārīraṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.19 Brāhmaṇa

akrodhanaṃ vratavantaṃ
 śīlavantaṃ bahuśrutam /
 dāntam antimaśārīraṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 401 [26.19] Brāhmaṇa

vāri pokkharapatte va,
 ārage r iva sāsapo,
 yo na lippati kāmesu,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Patna 38 [3.5] Brāhmaṇa

vāri pukkarapatte vā
 ārage r iva sāsavo ||
 yo na lippati kāmesu
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ |

Gāndhārī 21 [1.21] Brahmaṇa

vari puṣkarapatre va
 arage r iva sarṣava
 yo na lipadi kamehi
 tam ahu bromi brahmaṇa.

Udānavarga 33.30 Brāhmaṇa

vāri puṣkarapatreṇev≈
 ≈ārāgreṇeva sarṣapaḥ /
 na lipyate yo hi kāmair
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 402 [26.20] Brāhmaṇa

yo dukkhassa pajānāti
 idheva khayam attano,
 pannabhāraṃ visaṃyuttaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 30 [1.30] Brahmaṇa

yo idheva preaṇadi
 dukhasa kṣaya atvaṇo
 vipramutu visañutu
 tam aho bromi brahmaṇa.

Udānavarga 33.27 Brāhmaṇa

ihaiva yaḥ prajānāti
 duḥkhasya kṣayam ātmanaḥ /
 vītarāgaṃ visaṃyuktaṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 403 [26.21] Brāhmaṇa
gambhīrapaññaṃ medhāviṃ,
maggāmaggassa kovidaṃ,
uttamatthaṃ anuppattaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 49 [1.49] Brahmaṇa
gammirapraṇa medhavi
margamargasa koia
[utamū pravara vira]
tam ahu brommi bramaṇa.

Gāndhārī 25 [1.25] Brahmaṇavaga
[vaśada varada
manabhaṇi aṇudhada]
utamatha aṇuprato
tam aho bromi bramaṇa.

Patna 48 [3.15] Brāhmaṇa
gambhīrapraññaṃ medhāviṃ
māggā 'māggassa kovidaṃ |
uttamātham anuprātaṃ
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ ||

Udānavarga 33.33 Brāhmaṇa
gambhīrabuddhiṃ medhāḍhyaṃ
mārgāmārgesu kovidaṃ |
uttamārtham anuprāptaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 404 [26.22] Brāhmaṇa
asaṃsaṭṭhaṃ gahaṭṭhehi,
anāgārehi cūbhayaṃ,
anokasāriṃ appicchaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 32 [1.32] Brahmaṇa
asatsiṭha ghahaṭṭhehi
aṇakarehi yuhaī
aṇovasari apiccha
tam aho brommi bramaṇa.

Patna 44 [3.11] Brāhmaṇa
asaṃsaṭṭhaṃ gṛhaṭṭhehi
anagārehi cūbhayaṃ |
anokasāriṃ appicchaṃ
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ ||

Udānavarga 33.20 Brāhmaṇa
asaṃsrṣṭaṃ gṛhasthebhīr
anagārais tathobhayaṃ |
anokasāriṇaṃ tuṣṭaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 405 [26.23] Brāhmaṇa
nidhāya daṇḍaṃ bhūtesu
tasesu thāvaresu ca,
yo na hanti na ghāteti,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 18 [1.18] Brahmaṇa
nihaī daṇa bhudeṣu
traseṣu thavareṣu ca
yo na hadi na ghadhedi
tam aho bromi bramaṇa.

Udānavarga 33.36 Brāhmaṇa
nikṣiptadaṇḍaṃ bhūteṣu
traseṣu sthāvareṣu ca |
yo na hanti hi bhūtāni
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 406 [26.24] Brāhmaṇa

aviruddham viruddhesu,
attadañdesu nibbutam,
sādānesu anādānam,
tam aham brūmi brāhmaṇam.

Gāndhārī 29 [1.29] Brahmaṇa

avirudhu virudheṣu
atadañeṣu nivudu
sadañeṣu aṇadaṇa
tam aho bromi brahmaṇa.

* * * * *

Pāḷi 407 [26.25] Brāhmaṇa

yassa rāgo ca doso ca
māno makkho ca pātito,
sāsapo r iva āraggā,
tam aham brūmi brāhmaṇam.

Gāndhārī 27 [1.27] Brahmaṇa

yasya rako ca doṣo ca
maṇu makṣu pravadido
[paṇabhara visaṇtu]
tam ahu bromi brahmaṇo.

Udānavarga 33.40 Brāhmaṇa

yasya rāgaś ca doṣaś ca
māno mrakṣaś ca śātitaḥ /
[na lipyate yaś ca doṣair]
bravīmi brāhmaṇam hi tam //

* * * * *

Pāḷi 408 [26.26] Brāhmaṇa

akakkasam viññapanim
giram saccam udīraye,
yāya nābhisaje kañci,
tam aham brūmi brāhmaṇam.

Patna 43 [3.10] Brāhmaṇa

akakkaśim vinnapanim
giram saccam udīraye |
tāya nābhiṣape kañci
tam aham brūmi brāhmaṇam ||

Gāndhārī 22 [1.22] Brahmaṇa

akakaśa viñamaṇi
gira saca udirāi
yaī naviṣai kaji
tam ahu bromi brahmaṇa.

Udānavarga 33.17 Brāhmaṇa

yo 'karkaśam vijñapanim
giram nityam prabhāṣate |
yayā nābhiṣajet kaś cid
bravīmi brāhmaṇam hi tam //

* * * * *

Pāli 409 [26.27] Brāhmaṇa

yodha dīghaṃ va rassaṃ vā
 aṇuṃ thūlaṃ subhāsubhaṃ
 loke adinnaṃ nādiyati,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 19 [1.19] Brahmaṇa

yo du drigha ci rasa ji
 aṇothulu śuhasūhu
 loki adiṇa na adiadi
 tam aho brommi bramaṇa.

Udānavarga 33.25 Brāhmaṇa

yas tu dīrghaṃ tathā hrasvam
 aṇusthūlaṃ śubhāśubham /
 loke na kiṃ cid ādatte
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 410 [26.28] Brāhmaṇa

āsā yassa na vijjanti
 asmiṃ loke paramhi ca,
 nīrāsayaṃ visaṃyuttaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.43 Brāhmaṇa

na vi^dyate yasya cāśā
 hy asmiṃ loke pare 'pi ca /
 nīrāśīṣaṃ visaṃyuktaṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāli 411 [26.29] Brāhmaṇa

yassālayā na vijjanti,
 aññāya akathaṅkathī,
 amatogadhaṃ anuppattaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.54 Brāhmaṇa

yasyālayo nāsti sadā
 yo jñātā niṣkathaṅkathaḥ /
 amṛtaṃ caiva yaḥ prāpto
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 412 [26.30] Brāhmaṇa

yodha puññañ ca pāpañ ca
 ubho saṅgaṃ upaccagā,
 asokaṃ virajaṃ suddhaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 46 [1.46] Brahmaṇa

yo du puñe ca pave ca
 uhu ṣaḡa uvacāi
 aṣaḡa viraya budhu
 tam ahu bromi bramaṇa.

Udānavarga 33.29 Brāhmaṇa

yas tu puṇyaṃ ca pāpaṃ cāpy
 ubhau saṅgāv upatyagāt /
 [saṅgātigaṃ viśaṃyuktaṃ]
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

Udānavarga 33.22 Brāhmaṇa

[āgataṃ nābhinandanti
 prakramantaṃ na śocati] |
 aśokaṃ virajaṃ śāntaṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 413 [26.31] Brāhmaṇa

candaṃ va vimalaṃ suddhaṃ,
 vipprasannaṃ anāvilaṃ
 nandībhavaparikkhīṇaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 36 [1.36] Brahmaṇa

[chitvaṇa paja saṃdaṇa]

 nanībhavaparikṣiṇa
 tam ahu bromi bramaṇa.

Udānavarga 33.31C Brāhmaṇa

*candro vā vimalaḥ śuddho
 viprasanno hy anāvilaḥ |
 nandībhavaparikṣiṇaṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //*

* * * * *

Pāḷi 414 [26.32] Brāhmaṇa

yo imaṃ palipatham duggaṃ
 saṃsāraṃ moham accagā,
 tiṇṇo pāragato jhāyī
 anejo akathaṅkathī,
 anupādāya nibbuto,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.41 Brāhmaṇa

ya imāṃ parikhāṃ durgāṃ
 saṃsāraugham upatyagāt /
 tīrṇaḥ pāragato dhyāyī
 hy aneyo niṣkathaṅkathaḥ /
 nirvr̥taś cānupādāya
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 415 [26.33] Brāhmaṇa

yodha kāme pahatvāna
 anāgāro paribbaje
 kāmabhavaparikkhīṇaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.35 Brāhmaṇa

sarvakāmāṃ *viprahāya*
 yo 'nagāraḥ parivrajat /
 [kāmāsravavisaṃyuktaṃ]
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 416 [26.34] Brāhmaṇa

yodha taṇhaṃ pahatvāna,
 anāgāro paribbaje,
 taṇhābhavaparikkhīṇaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.42 Brāhmaṇa

[na vidyate yasya tṛṣṇā
 cāsmiṃ loke pare 'pi ca] |
 tṛṣṇābhavaparikṣīṇaṃ
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 417 [26.35] Brāhmaṇa

hitvā mānusakaṃ yogaṃ,
dibbaṃ yogaṃ upaccagā,
sabbayogavisaṃyuttaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.45 Brāhmaṇa

hitvā mānuṣyakāṃ kāmāṃ
divyāṃ kāmāṃ upatyagāt /
sarvalokavisaṃyuktaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 418 [26.36] Brāhmaṇa

hitvā ratīṃ ca aratīṃ ca,
sītībhūtaṃ nirūpadhiṃ,
sabbalokābhibhuṃ vīraṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Udānavarga 33.44 Brāhmaṇa

hitvā ratīṃ *cāratīṃ ca*
śītībhūto niraupadhiḥ /
sarvalokābhibhūr dhīro
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 419 [26.37] Brāhmaṇa

cutiṃ yo vedi sattānaṃ
upapattiṃ ca sabbaso,
asattaṃ sugataṃ buddhaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 44 [1.44] Brahmaṇa

yo cudi uvedi satvaṇa
vavati ca vi sarvaśo
[budhu adimaśarira]
tam aho bromi bramaṇa.

Udānavarga 33.48 Brāhmaṇa

cyutiṃ yo vetti satvānām
upapattiṃ ca sarvaśaḥ /
asaktaḥ sugato buddho
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 420 [26.38] Brāhmaṇa

yassa gatiṃ na jānanti,
devā gandhabbamānūsā,
khīṇāsavaṃ arahantaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 43 [1.43] Brahmaṇa

yasa gadi na jaṇadi
deva ga-avamaṇ . .
[tadhakadasa budhasa]
tam ahu brommi bramaṇa.

Udānavarga 33.46 Brāhmaṇa

gatiṃ yasya na jānanti
devagandharvamānuṣāḥ /
[anantajñānasamyuktaṃ]
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

Gāndhārī 26 [1.26] Brahmaṇa

[yasya rako ca doṣo ca
aviṇa ca viraīda]
kṣiṇasavu arahada
tam ahu bromi bramaṇa.

* * * * *

Pāḷi 421 [26.39] Brāhmaṇa

yassa pure ca pacchā ca
majjhe ca natthi kiñcanaṃ,
akiñcanaṃ anādānaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 34 [1.34] Brahmaṇa

yasa pure ya pacha ya
. i
akijaṇa aṇadaṇa
tam ahu brommi bramaṇa.

Udānavarga 33.29A Brāhmaṇa

yasya paścāt pure cāpi
madhye cāpi na vidyate |
[virajaṃ bandhanān muktaṃ]
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 422 [26.40] Brāhmaṇa

usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ,
mahesiṃ vijitāvināṃ,
anejaṃ nhātakaṃ buddhaṃ,
tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 41 [1.41] Brahmaṇa

. *ra dhira* (.)
. *h* *viyidaviṇo*
aṇiha ṇadaka budhu
tam ahu bromi bramaṇa.

Udānavarga 33.50 Brāhmaṇa

ṛṣabhaṃ pravaraṃ nāgaṃ
maharṣiṃ vijitāvināṃ |
aneyāṃ snātakaṃ buddhaṃ
bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

* * * * *

Pāḷi 423 [26.41] Brāhmaṇa

pubbenivāsaṃ yo vedī,
 saggāpāyaṃ ca passati,
 atho jātikkhayaṃ patto,
 abhiññāvosito muni,
 sabbavositavosānaṃ,
 tam ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Gāndhārī 5 [1.5] Brahmaṇa

purvenivasa yo uvedi
 svaga avaya ya paśadi
 atha jadikṣaya prato
 abhiñnavosido muṇi.

Udānavarga 33.47 Brāhmaṇa

pūrvēnivāsaṃ yo vetti
 svargāpāyāṃś ca paśyati |
 atha jātikṣayaṃ prāpto
hy abhiññāvyavasito muṇiḥ |
 [duḥkhasyāntaṃ prajānāti]
 bravīmi brāhmaṇaṃ hi tam //

Brāhmaṇavaggo chabbīsatiṃ.

Comparative Dhammapada Word Index

(Indian order of letters)

In this index the reference number for the parallel refers to the Pāḷi verse number.

For example to find the 1st word in this index

Patna: **amñam**, 165 go to Pāḷi verse 165, and check the Patna parallel.

Only words identified as being in a parallel line have been indexed here, therefore words in lines printed in square brackets have not been included.

The parallels to the Uraga Verses have had to be omitted here.

<u>A</u>	<u>Ā</u>	<u>I</u>	<u>Ī</u>	<u>U</u>	<u>Ū</u>	<u>E</u>	<u>O</u>
<u>KA</u>	<u>KHA</u>	<u>GA</u>	<u>GHA</u>				
<u>CA</u>	<u>CHA</u>	<u>JA</u>	<u>JHA</u>	<u>ÑA</u>			
<u>TA</u>	<u>THA</u>	<u>DA</u>	<u>DHA</u>				
<u>TA</u>	<u>THA</u>	<u>DA</u>	<u>DHA</u>	<u>NA</u>			
<u>PA</u>	<u>PHA</u>	<u>BA</u>	<u>BHA</u>	<u>MA</u>			
<u>YA</u>	<u>RA</u>	<u>LA</u>	<u>VA</u>	<u>SA</u>	<u>HA</u>		

amñam, 165 Patna
 amñā, 75 Patna
 amñāye, 275 Patna
 amñesaṃ, 252, 365 Patna
 amśumukho, 67 Patna
 akaṃcho, 20 Patna
 akakaśa, 408 Gāndhārī
 akakkaśim, 408 Patna
 akakkasaṃ, 408 Pāḷi
 akataṃ, 165, 314 Patna
 akataṃ, 165, 314 Pāḷi
 akataṃñū, 97 Patna
 akataññū, 97 Pāḷi
 akataññūsi, 383 Pāḷi
 akatāni, 50 Patna
 akatāni, 50 Pāḷi
 akathaṅkathī, 411, 414 Pāḷi
 akathaso, 383 Patna
 akadaṅo, 383 Gāndhārī
 akamiṣadi, 121, 122 Gāndhārī
 akara, 13, 14 Gāndhārī
 akaraṇaṃ, 183, 333 Patna
 akaraṇaṃ, 183, 333 Pāḷi
 akāpuruṣasevitam, 272 Udānavarga
 akāriyaṃ, 176 Patna
 akāriyaṃ, 176 Pāḷi
 akimcanaṃ, 221 Patna
 akimcanā, 88 Patna
 akiccaṃ, 292, 293 Patna
 akiccaṃ, 292, 293 Pāḷi
 akijaṇa, 221, 396, 421 Gāndhārī
 akiñcanaṃ, 221 Udānavarga
 akiñcanaṃ, 221, 396, 421 Pāḷi
 akiñcanaḥ, 88 Udānavarga
 akiñcanam, 396 Udānavarga
 akiñcano, 88 Pāḷi
 akiñci, 390 Pāḷi
 akida, 314 Gāndhārī
 akutobhaye, 196 Pāḷi
 akubbato, 51, 124 Pāḷi
 akurvataḥ, 51, 124 Udānavarga
 akurvvato, 51, 124 Patna
 akuvadu, 51 Gāndhārī
 akuśalaṃ, 281 Patna
 akusalaṃ, 281 Pāḷi
 akṛtaṃ, 314 Udānavarga
 akṛtajño, 383 Udānavarga
 akṛte, 165 Udānavarga
 akṛtyaṃ, 292, 293 Udānavarga

akothena, 223 Gāndhārī
 akkocchi, 3, 4 Pāḷi
 akkodhanaṃ, 400 Pāḷi
 akkodhena, 223 Pāḷi
 akkosam, 399 Pāḷi
 akkharāṇāṃ, 352 Patna
 akkharānaṃ, 352 Pāḷi
 akkhātāro, 276 Patna
 akkhātāro, 276 Pāḷi
 akkhāte, 86 Pāḷi
 akkhāto, 275 Pāḷi
 akrodhanaṃ, 400 Udānavarga
 akrodhena, 223 Udānavarga
 akrośa, 399 Gāndhārī
 akhilo, 20 Patna
 agataṃ, 323 Pāḷi
 aganaa, 51 Gāndhārī
 agandhakaṃ, 51 Patna
 agandhakaṃ, 51 Pāḷi
 agandhavat, 51 Udānavarga
 agāraṃ, 13, 14 Patna
 agāraṃ, 13, 14 Pāḷi
 agāraṃ, 13, 14 Udānavarga
 agārāṇi, 140 Udānavarga
 agārāni, 140 Pāḷi
 agi, 31, 107 Gāndhārī
 agiśihovamo, 308 Gāndhārī
 aggi, 140, 202, 251 Pāḷi
 aggim, 107 Patna
 aggim, 107 Pāḷi
 aggidaḍḍho, 136 Pāḷi
 aggiśikhopamā, 308 Patna
 aggisikhūpamo, 308 Pāḷi
 aggihuttaṃ, 392 Pāḷi
 aggihotraṃ, 392 Patna
 aggīva, 31 Patna
 aggīva, 31 Pāḷi
 agghati, 70 Patna
 agghati, 70 Pāḷi
 agniṃ, 107 Udānavarga
 agnidaghaiva, 136 Udānavarga
 agniparicaram, 107 Mahāvastu & Other Texts
 agnir, 31, 140 Udānavarga
 agniśikhopamāḥ, 308 Udānavarga
 agnihotraṃ, 392 Udānavarga
 aṅkusaggaho, 326 Pāḷi
 aṅgesu, 89 Pāḷi
 acadadruśilia, 162 Gāndhārī
 acarittā, 155, 156 Patna

acaritvā, 155, 156 Pāḷi
 acaritvā, 155, 156 Udānavarga
 acalaṃ, 27 Udānavarga
 acāri, 326 Pāḷi
 acāri, 326 Udānavarga
 aciraṃ, 41 Pāḷi
 aciraṃ, 41 Udānavarga
 acirā, 41 Patna
 accagā, 414 Pāḷi
 accantadussīlyaṃ, 162 Pāḷi
 accantadośīllaṃ, 162 Patna
 accutaṃ, 225 Patna
 accutaṃ, 225 Pāḷi
 acchiddavuttiṃ, 229 Pāḷi
 acchidravattiṃ, 229 Patna
 acchindi, 351 Pāḷi
 acyutaṃ, 225 Udānavarga
 achidravuti, 229 Gāndhārī
 ajayan, 3, 4 Mahāvastu & Other Texts
 ajayan, 3, 4 Udānavarga
 ajāpayet, 3, 4 Udānavarga
 ajinaśāṭibhiḥ, 394 Udānavarga
 ajinasāṭiyā, 394 Pāḷi
 ajini, 3, 4 Patna
 ajini, 3, 4 Pāḷi
 ajetāṇa, 227 Gāndhārī
 ajjatanāṃ, 227 Pāḷi
 ajjaham, 326 Pāḷi
 ajjhagā, 154 Pāḷi
 ajjhattarato, 362 Patna
 ajjhattarato, 362 Pāḷi
 ajhāyato, 372 Patna
 ajhāyato, 372 Pāḷi
 ajñāyai, 275 Udānavarga
 añataram, 158 Patna
 añeṣa, 252, 365 Gāndhārī
 aññam, 165 Pāḷi
 aññataram, 137, 157 Pāḷi
 aññataram, 157 Patna
 aññā, 75 Pāḷi
 aññāya, 275, 411 Pāḷi
 aññāvimuttassa, 96 Pāḷi
 aññāvimuttānaṃ, 57 Pāḷi
 aññe, 43, 355 Pāḷi
 aññesaṃ, 252, 365 Pāḷi
 aṭṭhīnaṃ, 150 Pāḷi
 aṭṭhīni, 149 Pāḷi
 aṭhaggīo, 273 Gāndhārī
 aṇakare, 415 Gāndhārī

aṅakarehi, 404 Gāndhārī
 aṅatva, 279 Gāndhārī
 aṅathapadasahida, 100, 101, 102 Gāndhārī
 aṅadaṇa, 396, 406, 421 Gāndhārī
 aṅano, 146 Gāndhārī
 aṅavilo, 82 Gāndhārī
 aṅavehiṇo, 346, 347 Gāndhārī
 aṅasṛvu, 386 Gāndhārī
 aṅica, 277 Gāndhārī
 aṅiha, 422 Gāndhārī
 aṅiho, 294 Gāndhārī
 aṅuija, 229 Gāndhārī
 aṅum̐, 31, 265, 409 Pāḷi
 aṅukamiṇi, 2 Gāndhārī
 aṅutthūlaṁ, 31 Patna
 aṅutthūlāni, 265 Patna
 aṅuthula, 31 Gāndhārī
 aṅuthulaṇi, 265 Gāndhārī
 aṅudhado, 363 Gāndhārī
 aṅudhamacari, 20 Gāndhārī
 aṅunaṅhidacitasa, 38 Gāndhārī
 aṅuprato, 386, 403 Gāndhārī
 aṅumatto, 284 Pāḷi
 aṅumātto, 284 Patna
 aṅuyujadi, 26 Gāndhārī
 aṅuvadadi, 347 Gāndhārī
 aṅuvadianaṇu, 20 Gāndhārī
 aṅuvaṣudacitasa, 39 Gāndhārī
 aṅuvikatadi, 311 Gāndhārī
 aṅuvicidao, 364 Gāndhārī
 aṅuśaśea, 158 Gāndhārī
 aṅusua, 199 Gāndhārī
 aṅusthūlaṁ, 31, 409 Udānavarga
 aṅusthūlāni, 265 Udānavarga
 aṅusvaru, 156 Mahāvastu & Other Texts
 aṅusvaro, 364 Gāndhārī
 aṅuṅhehadu, 280 Gāndhārī
 aṅothulu, 409 Gāndhārī
 aṅovasari, 404 Gāndhārī
 atadaṅeṣu, 406 Gāndhārī
 atadrida, 366 Gāndhārī
 atadridi, 376 Gāndhārī
 atanditaṁ, 366 Pāḷi
 atandite, 376 Pāḷi
 atandito, 305 Pāḷi
 atandritaṁ, 366 Patna
 atandritaḅ, 305 Udānavarga
 atandrito, 305, 376 Patna
 atikkamaṁ, 191 Pāḷi

atikkameyya, 221 Pāli
 atikrameta, 221 Udānavarga
 atikrameyā, 221 Patna
 atittam̐, 48 Pāli
 atidhonacārinam̐, 240 Pāli
 atipātetī, 246 Pāli
 atirocati, 59 Pāli
 atirocanti, 59 Patna
 ativasā, 74 Pāli
 ativākyam̐, 320 Pāli
 ativākyam̐, 320 Udānavarga
 atītasya, 176 Udānavarga
 atītassa, 176 Patna
 atītassa, 176 Pāli
 atīvāde, 320 Patna
 atula, 227 Pāli
 atr̥ptam, 48 Udānavarga
 attagutto, 379 Pāli
 attaghaññāya, 164 Pāli
 attajam̐, 161 Pāli
 attadaṇḍesu, 406 Pāli
 attadattham̐, 166 Pāli
 attadattham, 166 Pāli
 attadantassa, 104 Pāli
 attadanto, 322 Pāli
 attanam̐, 355 Pāli
 attanā, 66, 160, 161, 165, 379 Pāli
 ʼttanā, 323 Patna
 attano, 15, 16, 50, 61, 62, 84, 131, 132, 160, 163, 217, 236, 238, 239, 247, 252, 285, 291, 343,
 380, 388, 402 Pāli
 attasambhavam̐, 161 Pāli
 attahetu, 84 Pāli
 attā, 62, 104, 159, 160, 380 Pāli
 attānam̐, 80, 88, 103, 129, 130, 134, 145, 209, 305, 315 Pāli
 attānañ, 157, 159 Pāli
 attānam, 158 Pāli
 attham̐, 209, 226, 256, 293, 363, 384 Pāli
 attham̐, 209, 226, 363, 384 Patna
 atthapadam̐, 100 Patna
 atthapadam̐, 100 Pāli
 atthamhi, 331 Pāli
 atthavasam̐, 289 Pāli
 atthesu, 331 Mahāvastu & Other Texts
 atmaṇam, 158 Gāndhārī
 atyantaduḥśīlaḥ, 162 Udānavarga
 atra, 3, 4 Udānavarga
 atra, 3, 4, 6 Mahāvastu & Other Texts
 ʼtra, 6 Mahāvastu & Other Texts
 atrodyamāmahe, 6 Mahāvastu & Other Texts

atvakañāī, 164 Gāndhārī
 atvaṇa, 103, 162, 209, 291, 305, 327 Gāndhārī
 atvaṇo, 15, 16, 50, 84, 163, 252, 285, 388, 402 Gāndhārī
 atvatha, 166 Gāndhārī
 atvadada, 322 Gāndhārī
 atha, 209, 234, 271, 423 Gāndhārī
 atha, 271 Mahāvastu & Other Texts
 atha, 55, 119, 120, 271, 277, 279, 387 Patna
 atha, 55, 69, 83, 119, 120, 136, 140, 271, 277, 278, 279, 387 Pāḷi
 atha, 69, 119, 120, 140, 271, 277, 278, 279, 387, 423 Udānavarga
 athaññam, 158 Pāḷi
 athatha, 118 Gāndhārī
 athasa, 384 Gāndhārī
 athassa, 384 Patna
 athassa, 384 Pāḷi
 athāpi, 138 Udānavarga
 athāyam, 85 Pāḷi
 athāyam, 85 Patna
 athālpikā, 310 Udānavarga
 athāsya, 384 Udānavarga
 atheyam, 85 Udānavarga
 atho, 151, 234, 332, 423 Pāḷi
 atho, 151, 355 Udānavarga
 adaī, 49 Gāndhārī
 adaṇḍeṣu, 137 Udānavarga
 adaṇḍeṣu, 137 Pāḷi
 adara, 394 Gāndhārī
 adarśanaṃ, 46, 210 Udānavarga
 adarśanena, 206 Udānavarga
 adasēṇeṇa, 206 Gāndhārī
 adassanaṃ, 46, 210 Pāḷi
 adassanena, 206 Pāḷi
 adānto, 159 Patna
 adi, 375 Gāndhārī
 adiadi, 409 Gāndhārī
 adikamea, 221 Gāndhārī
 adicu, 387 Gāndhārī
 adiṇa, 409 Gāndhārī
 adinnaṃ, 246, 409 Pāḷi
 adivaka, 320 Gāndhārī
 aduṭṭho, 399 Pāḷi
 aduṭṭhu, 399 Gāndhārī
 adura, 227 Gāndhārī
 adeṇa, 288 Gāndhārī
 addaṃśanaṃ, 46, 210 Patna
 addaṃśanena, 206 Patna
 addhāna, 207 Patna
 addhāna, 207 Pāḷi
 adha, 151, 271, 387 Gāndhārī

adhammeṇa, 84 Patna
 adhammena, 84 Pāḷi
 adhammo, 248 Pāḷi
 adharmapadasaṃhitam, 102 Udānavarga
 adhava, 83 Gāndhārī
 adhikachadi, 12 Gāndhārī
 adhigacchati, 249, 250, 368 Patna
 adhigacchati, 249, 250, 368 Pāḷi
 adhigacchati, 249, 250, 368 Udānavarga
 adhigacchati, 368 Gāndhārī
 adhigacchati, 368 Mahāvastu & Other Texts
 adhigacchanti, 12 Patna
 adhigacchanti, 12 Pāḷi
 adhigacchanti, 12 Udānavarga
 adhigacche, 368, 381 Pāḷi
 adhigacchet, 368 Udānavarga
 adhicitte, 185 Pāḷi
 adhicitte, 185 Udānavarga
 adhibhūya, 328 Patna
 adhimuttānaṃ, 226 Pāḷi
 adhimuttānaṃ, 226 Patna
 adhiśeṣyate, 41 Udānavarga
 adhiṣṭhitam, 40 Udānavarga
 adhiṣṭhihittā, 40 Patna
 adhisessati, 41 Pāḷi
 adhyagāḥ, 154 Udānavarga
 adhyāyarato, 362 Gāndhārī
 adhyāyarato, 362 Mahāvastu & Other Texts
 adhyāyarato, 362 Patna
 adhyāyarato, 362 Pāḷi
 adhyāyarato, 362 Udānavarga
 adhvaṇa, 207 Gāndhārī
 anaṃgaṇassa, 125 Patna
 anakarasma, 146 Gāndhārī
 anakkhāte, 218 Pāḷi
 anagārehi, 404 Patna
 anagārais, 404 Udānavarga
 anaṃgaṇassa, 125 Pāḷi
 anaṃgaṇā, 238 Udānavarga
 anaṃgaṇo, 236, 238, 351 Pāḷi
 anaṃgano, 236 Patna
 anattā, 279 Pāḷi
 anatthaṅ, 256 Pāḷi
 anatthapadasaṃhitā, 100, 101, 102 Pāḷi
 anatthapadasāhitam, 102 Patna
 anatthapadasāhitā, 100 Patna
 anattāya, 72 Patna
 anattāya, 72 Pāḷi
 anantagocaram, 179 Gāndhārī

anantagocaraṃ, 179 Mahāvastu & Other Texts
 anantagocaraṃ, 179, 180 Patna
 anantagocaraṃ, 179, 180 Pāḷi
 anantagocaraṃ, 179, 180 Udānavarga
 anantavikramaṃ, 180 Mahāvastu & Other Texts
 ananvāhatacetaso, 39 Patna
 ananvāhatacetaso, 39 Pāḷi
 anapāyinī, 2 Patna
 anapāyinī, 2 Pāḷi
 anapekkhino, 346, 347 Pāḷi
 anapekṣiṇaḥ, 346 Udānavarga
 anapekhino, 346 Patna
 anappakaṃ, 144 Pāḷi
 anaprāśrayamāṇassa, 39 Patna
 anarthapadasaṃhitam, 100 Udānavarga
 anarthapadasaṃhitā, 100, 101 Gāndhārī
 anarthapadasaṃhitā, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 anarthāya, 72 Udānavarga
 anavaṭṭhitacittassa, 38 Patna
 anavaṭṭhitacittassa, 38 Pāḷi
 anavasthitacittasya, 38 Udānavarga
 anavasrutacittasya, 39 Udānavarga
 anavassutacittassa, 39 Pāḷi
 anāgārehi, 404 Pāḷi
 anāgāro, 415, 416 Pāḷi
 anāturā, 198 Pāḷi
 anāturāḥ, 198 Udānavarga
 anāttā, 279 Patna
 anātmānaḥ, 279 Udānavarga
 anādānaṃ, 396 Udānavarga
 anādānaṃ, 396, 406, 421 Pāḷi
 anādāno, 352 Patna
 anādāno, 352 Pāḷi
 anāvilam, 413 Pāḷi
 anāvilaḥ, 82, 413 Udānavarga
 anāvilo, 82 Patna
 anāvilo, 82 Pāḷi
 anāsavaṃ, 386 Patna
 anāsavaṃ, 386 Pāḷi
 anāsavassa, 94 Patna
 anāsavassa, 94 Pāḷi
 anāsavā, 126 Patna
 anāsavā, 126 Pāḷi
 anāsravam, 386 Udānavarga
 anīmasaya, 309 Gāndhārī
 anikaṣayu, 9 Gāndhārī
 anikāmaśayyāṃ, 309 Udānavarga
 anikāmaśeyaṃ, 309 Patna
 anikkaṣāyo, 9 Patna

anikkasāvo, 9 Pāḷi
 anigho, 294 Patna
 anigho, 294, 295 Udānavarga
 aniccā, 277 Patna
 aniccā, 277 Pāḷi
 anityām, 277 Udānavarga
 aninia, 227 Gāndhārī
 aninditaḥ, 227 Udānavarga
 anindito, 227 Patna
 anindito, 227 Pāḷi
 anibbisam, 153 Pāḷi
 animitto, 92, 93 Pāḷi
 aniveśanaḥ, 40 Udānavarga
 aniveśano, 40 Patna
 anivesano, 40 Pāḷi
 anisāmyacāriṇam, 240 Udānavarga
 anisīṭā, 93 Patna
 aniṣkaṣāyaḥ, 9 Udānavarga
 anissito, 93 Pāḷi
 anīgho, 294, 295 Pāḷi
 anugāminī, 2 Udānavarga
 anucintitāḥ, 156 Udānavarga
 anuṭṭhahāno, 280 Pāḷi
 anuṭṭhāṇamalā, 241 Patna
 anuṭṭhāṇamalā, 241 Pāḷi
 anuṭṭhihāno, 280 Patna
 anutappati, 67 Patna
 anutappati, 67 Pāḷi
 anutapyate, 67 Udānavarga
 anuttaram, 23 Patna
 anuttaram, 23 Pāḷi
 anuttaraḥ, 55 Udānavarga
 anuttaram, 23 Udānavarga
 anuttaro, 55 Patna
 anuttaro, 55 Pāḷi
 anutthunam, 156 Pāḷi
 anutsukāḥ, 199 Udānavarga
 anuddhataḥ, 363 Udānavarga
 anuddhato, 363 Patna
 anuddhato, 363 Pāḷi
 anuddhṛtair, 338 Udānavarga
 anudhammacārī, 20 Patna
 anudhammacārī, 20 Pāḷi
 anudharmacārī, 20 Udānavarga
 annahanacetasaḥ, 39 Udānavarga
 anupaghāto, 185 Pāḷi
 anupaddave, 338 Pāḷi
 anupadrute, 338 Patna
 anupadrutaiḥ, 338 Udānavarga

anupavādo, 185 Pāli
 anupādāya, 89 Patna
 anupādāya, 89, 414 Pāli
 anupādiyāno, 20 Patna
 anupādiyāno, 20 Pāli
 anupubbena, 239 Pāli
 anupūrveṇa, 239 Udānavarga
 anupūrvveṇa, 239 Patna
 anuppattaṃ, 386, 403, 411 Pāli
 anuprāttaṃ, 386, 403 Patna
 anuprāptaṃ, 403 Udānavarga
 anubr̥m̐hayet, 75, 87 Udānavarga
 anubr̥haye, 75 Patna
 anubr̥haye, 75 Pāli
 anumaṃdhati, 161 Patna
 anumātram, 284 Udānavarga
 anumodamāno, 177 Patna
 anumodamāno, 177 Pāli
 anumodamāno, 177 Udānavarga
 anuyuktānām, 226 Udānavarga
 anuyujya, 229 Udānavarga
 anuyuñjati, 247 Pāli
 anuyuñjanti, 26 Patna
 anuyuñjanti, 26 Pāli
 anuyuñjetha, 27 Pāli
 anuyuttānām, 226 Patna
 anurakkhatha, 327 Patna
 anurakkhatha, 327 Pāli
 anurakṣata, 327 Udānavarga
 anuvartante, 26 Udānavarga
 anuvicintayaṃ, 364 Mahāvastu & Other Texts
 anuvicintayaṃ, 364 Patna
 anuvicintayaṃ, 364 Pāli
 anuvicca, 229 Patna
 anuvicca, 229 Pāli
 anuśāsadi, 77 Gāndhārī
 anuśāsaye, 159 Patna
 anuśāsīta, 158 Udānavarga
 anuśāseyā, 77 Patna
 anusāsati, 159 Pāli
 anusāseyya, 158 Pāli
 anussaraṃ, 364 Patna
 anussaraṃ, 364 Pāli
 anussukā, 199 Patna
 anussukā, 199 Pāli
 anussutaṃ, 400 Pāli
 anūpalitto, 353 Pāli
 anūhate, 338 Patna
 anūhate, 338 Pāli

anṛtaṃ, 223, 264 Udānavarga
 anekaṃ, 153 Udānavarga
 anekajāṭisaṃsāraṃ, 153 Pāḷi
 anejaṃ, 422 Pāḷi
 anejo, 414 Pāḷi
 aneyaṃ, 422 Udānavarga
 aneyo, 414 Udānavarga
 anokaṃ, 87 Pāḷi
 anokam, 87 Patna
 anokam, 87 Udānavarga
 anokasāriṃ, 404 Patna
 anokasāriṃ, 404 Pāḷi
 anokasāriṇaṃ, 404 Udānavarga
 anopaliptaḥ, 353 Mahāvastu & Other Texts
 anomanikramaṃ, 179 Patna
 antaṃ, 275 Patna
 antakaḥ, 48 Udānavarga
 antakenā, 288 Patna
 antakenādhipannassa, 288 Pāḷi
 antakenābhībhūṭasya, 288 Udānavarga
 antako, 179 Mahāvastu & Other Texts
 antako, 48 Patna
 antako, 48 Pāḷi
 antarā, 237 Pāḷi
 antarāyaṃ, 286 Patna
 antarāyaṃ, 286 Pāḷi
 antarāyaṃ, 286 Udānavarga
 antarbahisthiraṃ, 315 Udānavarga
 antalikkhe, 127, 128 Pāḷi
 antikaṃ, 224 Udānavarga
 antimaśārīraṃ, 400 Udānavarga
 antimaśārīro, 352 Patna
 antimaśārīraṃ, 400 Pāḷi
 antimaśārīro, 352 Pāḷi
 antimoyaṃ, 351 Pāḷi
 andhakāraṃ, 146 Udānavarga
 andhakāraṃhi, 146 Patna
 andhakārasmiṃ, 146 Mahāvastu & Other Texts
 andhakārena, 146 Pāḷi
 andhabhūte, 59 Patna
 andhabhūte, 59 Pāḷi
 andhabhūte, 59 Udānavarga
 andhabhūto, 174 Pāḷi
 andhabhūto, 174 Udānavarga
 anneti, 1, 2, 71, 124 Patna
 anyam, 165 Udānavarga
 anyatamaṃ, 137, 157 Udānavarga
 anyathā, 222 Udānavarga
 anyā, 75 Udānavarga

anyeṣāṃ, 365 Udānavarga
 anveti, 1, 2, 71, 124 Pāḷi
 anveti, 1, 2, 71, 179 Udānavarga
 apa, 20, 259 Gāndhārī
 apajitaṃ, 105 Patna
 apajitaṃ, 105 Pāḷi
 apaññassa, 372 Pāḷi
 apaṇatha, 166 Gāndhārī
 apatthāni, 149 Pāḷi
 apadaṃ, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 apadaṃ, 179, 180 Patna
 apadaṃ, 179, 180 Pāḷi
 apadaṃ, 179, 180 Udānavarga
 apadu, 224 Gāndhārī
 aparāntaṃ, 93 Udānavarga
 apariśuddhaṃ, 312 Udānavarga
 apalabho, 366 Gāndhārī
 apaviddhaṃ, 292 Patna
 apaviddhaṃ, 292 Pāḷi
 apaviddham, 292 Udānavarga
 apaviddhāni, 149 Udānavarga
 apaśu, 113, 115 Gāndhārī
 apaśyaṃ, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 apaśyann, 113, 114, 115 Udānavarga
 apaśśaṃ, 113, 114, 115 Patna
 apasaṃpadā, 183 Patna
 apassaṃ, 113, 114, 115 Pāḷi
 apāraṃ, 385 Pāḷi
 apāraṃ, 385 Udānavarga
 apāram, 385 Patna
 api, 100, 101, 107, 187 Mahāvastu & Other Texts
 api, 20, 65, 100, 101, 107, 121, 122, 151, 187, 224, 259, 284, 346 Udānavarga
 api, 65, 100, 101, 106, 107, 187 Patna
 api, 65, 100, 101, 106, 107, 187, 196 Pāḷi
 apicha, 404 Gāndhārī
 apīha, 19, 56 Udānavarga
 apu, 121, 122 Gāndhārī
 apuññalābhaṃ, 309 Patna
 apuññalābho, 310 Patna
 apuññalābhaṃ, 309 Pāḷi
 apuññalābho, 310 Pāḷi
 apuṇyalābhaṃ, 309 Udānavarga
 apuṇyalābhaś, 310 Udānavarga
 aputhujjanasevitaṃ, 272 Pāḷi
 apṛthagjanasevitaṃ, 272 Mahāvastu & Other Texts
 apṛthujjanasevitaṃ, 272 Patna
 apekhā, 345 Patna
 apekhā, 345 Pāḷi
 apetakaddamo, 95 Pāḷi

apetadamasauratyo, 9 Udānavarga
 apetaviṃṇyāṇo, 41 Patna
 apetaviññāṇo, 41 Pāḷi
 apeto, 9 Patna
 apeto, 9 Pāḷi
 appaṃ, 20 Patna
 appakā, 85 Patna
 appakā, 85 Pāḷi
 appaṭibaddhacitto, 218 Pāḷi
 appatto, 272 Pāḷi
 appaduṭṭhassa, 125 Pāḷi
 appaduṭṭhesu, 137 Pāḷi
 appabodhati, 143 Pāḷi
 appam, 20, 259 Pāḷi
 appam, 259 Patna
 appamattassa, 24 Pāḷi
 appamattā, 21 Pāḷi
 appamatto, 27, 29, 56 Pāḷi
 appamādaṃ, 30 Pāḷi
 appamādañ, 26 Pāḷi
 appamādamhi, 22 Pāḷi
 appamādaratā, 327 Pāḷi
 appamādarato, 31, 32 Pāḷi
 appamādavihāriṇaṃ, 57 Pāḷi
 appamāde, 22 Pāḷi
 appamādena, 28, 30 Pāḷi
 appamādo, 21 Pāḷi
 appalābho, 366 Patna
 appalābho, 366 Pāḷi
 appasāsuto, 152 Patna
 appasattho, 123 Pāḷi
 appasāttho, 123 Patna
 appassādā, 186 Pāḷi
 appassutāyaṃ, 152 Pāḷi
 appā, 224 Patna
 appāmātro, 56 Patna
 appāssādā, 186 Patna
 appikā, 310 Patna
 appiccham, 404 Patna
 appiccham, 404 Pāḷi
 appiyānañ, 210 Pāḷi
 appiyehi, 210 Pāḷi
 appiyo, 77 Pāḷi
 appussuko, 330 Patna
 appo, 174 Pāḷi
 appossukko, 330 Pāḷi
 apramñassa, 372 Patna
 aprakabhiṇa, 245 Gāndhārī
 apraṇasa, 372 Gāndhārī

apratibaddhacitta, 218 Udānavarga
 aprate, 272 Gāndhārī
 apraduṣṭasya, 125 Udānavarga
 apraduṣṭassa, 125 Patna
 apramata, 21 Gāndhārī
 apramatasa, 24 Gāndhārī
 apramatu, 29 Gāndhārī
 apramato, 27 Gāndhārī
 apramattaḥ, 27, 29 Udānavarga
 apramattasya, 24 Udānavarga
 apramattassa, 24 Patna
 apramattā, 21 Patna
 apramattā, 21 Udānavarga
 apramattāḥ, 23 Udānavarga
 apramatto, 29 Patna
 apramada, 26, 30 Gāndhārī
 apramadarada, 327 Gāndhārī
 apramadaradu, 31, 32 Gāndhārī
 apramadavihariṇa, 57 Gāndhārī
 apramadasa, 22 Gāndhārī
 apramadi, 22 Gāndhārī
 apramadu, 21 Gāndhārī
 apramadeṇa, 25, 28, 30 Gāndhārī
 apramādaṃ, 22, 26, 30 Udānavarga
 apramādagaru, 31, 32 Patna
 apramādan, 26 Patna
 apramādamhi, 22 Patna
 apramādaratā, 327 Patna
 apramādaratā, 327 Udānavarga
 apramādarato, 31, 32 Udānavarga
 apramādavihāriṇām, 57 Patna
 apramādavihāriṇām, 57 Udānavarga
 apramādasya, 22 Udānavarga
 apramāde, 22 Patna
 apramādena, 28 Patna
 apramādena, 28, 30 Udānavarga
 apramādo, 21 Patna
 apramādo, 21 Udānavarga
 aprāpte, 272 Mahāvastu & Other Texts
 aprāpyāsavakkhayaṃ, 272 Patna
 aprio, 77 Gāndhārī
 apriyaṃ, 77 Patna
 apriyassa, 210 Patna
 apriyāṇām, 210 Udānavarga
 apriyehi, 210 Patna
 aprudhajaṇasevida, 272 Gāndhārī
 aphala, 51 Gāndhārī
 aphalā, 51 Patna
 aphalā, 51 Pāli

abalassam, 29 Pāli
 abalāśva, 29 Udānavarga
 abalāśsam, 29 Patna
 abbato, 264 Pāli
 abbhakkhānaṃ, 139 Pāli
 abbhantaram, 394 Pāli
 abbhā, 172, 173, 382 Pāli
 abha, 172 Gāndhārī
 abhabbo, 32 Pāli
 abhayadarśaṇo, 317 Gāndhārī
 abhayi, 317 Gāndhārī
 abhaye, 317 Patna
 abhaye, 317 Pāli
 abhayo, 258 Pāli
 abhavu, 32 Gāndhārī
 abhavyaḥ, 32 Udānavarga
 abhavvo, 32 Patna
 abhāvitam, 13 Patna
 abhāvitam, 13 Pāli
 abhāvitam, 13 Udānavarga
 abhijñāya, 353 Udānavarga
 abhijñāvyavasito, 423 Udānavarga
 abhiñavosido, 423 Gāndhārī
 abhiññāya, 75, 166, 353 Pāli
 abhiññāvosito, 423 Pāli
 abhittaretha, 116 Patna
 abhittharetha, 116 Pāli
 abhitvareta, 116 Udānavarga
 abhiduṇasa, 288 Gāndhārī
 abhinandanti, 219 Pāli
 abhibhuyya, 328 Pāli
 abhibhūya, 328 Mahāvastu & Other Texts
 abhibhūya, 328 Udānavarga
 abhimatthati, 161 Pāli
 abhimathnāti, 161 Udānavarga
 abhiroyadi, 59 Gāndhārī
 abhivaṭṭham, 335 Pāli
 abhivādanam, 108 Mahāvastu & Other Texts
 abhivādanam, 108 Udānavarga
 abhivādanasīlissa, 109 Pāli
 abhivādanā, 108 Patna
 abhivādanā, 108 Pāli
 abhiśehiti, 41 Patna
 abhisambudhānām, 46 Patna
 abhisambudhāno, 46 Pāli
 abhudavadi, 306 Gāndhārī
 abhūtavādī, 306 Patna
 abhūtavādī, 306 Pāli
 abhūtavādī, 306 Udānavarga

abhyantaram, 394 Udānavarga
 abhyākhyānam, 139 Udānavarga
 abhramuktaiva, 172, 173, 382 Udānavarga
 abhramutto, 172 Patna
 amaṇuṣaradi, 373 Gāndhārī
 amataṁ, 114 Patna
 amataṁ, 114, 374 Pāḷi
 amatapadam, 21 Patna
 amatapadam, 21 Pāḷi
 amatā, 374 Patna
 amatogadham, 411 Pāḷi
 amattaññum, 7 Pāḷi
 amatraño, 7 Gāndhārī
 amāttamñū, 7 Patna
 amātrajñam, 7 Udānavarga
 amānuṣā, 373 Patna
 amānuṣā, 373 Udānavarga
 amānusī, 373 Pāḷi
 ami, 306 Gāndhārī
 amitteṇa, 66 Patna
 amitteneva, 66, 207 Pāḷi
 amittehi, 207 Patna
 amitrehi, 207 Gāndhārī
 amitrair, 66, 207 Udānavarga
 amuñalabha, 309 Gāndhārī
 amudapada, 21 Gāndhārī
 amudu, 374 Gāndhārī
 amṛtam, 114 Mahāvastu & Other Texts
 amṛtam, 114, 226, 411 Udānavarga
 amṛtapadam, 21 Udānavarga
 amedi, 1, 2 Gāndhārī
 ayam, 41, 56, 152, 356, 357, 358 Patna
 ayam, 56, 174 Udānavarga
 ayam, 56, 174, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 ayayu, 117 Gāndhārī
 ayaru, 122 Gāndhārī
 ayaro, 121 Gāndhārī
 ayasa, 345 Gāndhārī
 ayasā, 240 Patna
 ayasā, 240 Pāḷi
 ayaso, 240 Udānavarga
 ayiṇasaḍḍia, 394 Gāndhārī
 ayiram, 208 Patna
 ayirapavedite, 79 Patna
 ayirabhūmim, 236 Patna
 ayirasaccāni, 190 Patna
 ayirāṇām, 22, 164, 206 Patna
 ayireṇa, 41 Gāndhārī
 ayumjjiya, 209 Patna

ayujadu, 209 Gāndhārī
 ayo, 109 Gāndhārī
 ayoi, 209 Gāndhārī
 ayokuḍu, 308 Gāndhārī
 ayogā, 282 Patna
 ayogā, 282 Pāḷi
 ayoguḍā, 308 Patna
 ayoguḍā, 308 Udānavarga
 ayoguḷo, 308 Pāḷi
 ayoge, 209 Patna
 ayoge, 209 Pāḷi
 ayoge, 209 Udānavarga
 ayojayam, 209 Pāḷi
 ara, 253 Gāndhārī
 arakṣida, 13 Gāndhārī
 arage, 401 Gāndhārī
 araṅṅāni, 99 Pāḷi
 araṅyāni, 99 Udānavarga
 aratiṅ, 418 Pāḷi
 aradhaviryava, 8 Gāndhārī
 aranne, 98 Patna
 arahatam, 164 Pāḷi
 arahatām, 164 Patna
 arahati, 9, 10, 230 Pāḷi
 arahada, 420 Gāndhārī
 arahadi, 9, 10, 230 Gāndhārī
 arahadu, 164 Gāndhārī
 arahado, 112 Gāndhārī
 arahantam, 420 Pāḷi
 arahanto, 98 Patna
 aria, 208 Gāndhārī
 ariaṅa, 22, 164, 206 Gāndhārī
 ariapravedidi, 79 Gāndhārī
 ariyam, 208 Pāḷi
 ariyaṅ, 191 Pāḷi
 ariyappavedite, 79 Pāḷi
 ariyabhūmim, 236 Pāḷi
 ariyasaccāni, 190 Pāḷi
 ariyānam, 22, 164, 206 Pāḷi
 ariyo, 270 Pāḷi
 arihati, 9, 10, 230 Patna
 arukam, 147 Udānavarga
 arukāyam, 147 Pāḷi
 aruṣu, 28 Gāndhārī
 aroga, 204 Gāndhārī
 arghati, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 arghati, 70, 106 Udānavarga
 artha, 363 Gāndhārī
 artham, 209, 363 Udānavarga

`rtham, 166 Udānavarga
 arthapadam, 100 Udānavarga
 arthayogine, 209 Udānavarga
 arthavati, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 artheṣu, 331 Mahāvastu & Other Texts
 arhatām, 164 Udānavarga
 arhati, 9, 10, 230 Udānavarga
 alaūṇi, 149 Gāndhārī
 alaṅkato, 142 Patna
 alaṅkṛtaś, 142 Mahāvastu & Other Texts
 alaṅkṛtaś, 142 Udānavarga
 alaṅkṛto, 142 Mahāvastu & Other Texts
 alaḡido, 142 Gāndhārī
 alaṅkato, 142 Pāḷi
 alajjidavi, 316 Gāndhārī
 alajjitavye, 316 Udānavarga
 alajjitavve, 316 Patna
 alajjitāye, 316 Pāḷi
 alajjinaḥ, 316 Udānavarga
 aladdhā, 155, 156 Patna
 aladdhā, 155, 156 Pāḷi
 alabdhvā, 155, 156 Udānavarga
 alasie, 280 Gāndhārī
 alasu, 280 Gāndhārī
 alaso, 280 Patna
 alaso, 280 Pāḷi
 alāpūneva, 149 Pāḷi
 alia, 223, 264 Gāndhārī
 alikaṁ, 264 Patna
 alikaṁ, 264 Pāḷi
 alikavādinam, 223 Pāḷi
 aliṇeṇa, 245 Gāndhārī
 alīnenāpagabbhena, 245 Pāḷi
 alīnenāpragabbheṇa, 245 Patna
 alpaṁ, 174 Udānavarga
 alpakās, 85 Udānavarga
 alpabhāṇim, 227 Udānavarga
 alpam, 20 Udānavarga
 alpamātro, 56 Udānavarga
 alpaśāstro, 123 Udānavarga
 alpād, 224 Udānavarga
 alpāsvādasukhāḥ, 186 Udānavarga
 alpāsvādān, 186 Mahāvastu & Other Texts
 alpotsukaś, 330 Mahāvastu & Other Texts
 alpotsuko, 330 Udānavarga
 alposukaś, 330 Udānavarga
 avakadaviṇaṇa, 41 Gāndhārī
 avajadi, 309 Gāndhārī
 avajjañ, 319 Pāḷi

avajjato, 319 Pāli
 avajje, 318 Patna
 avajje, 318 Pāli
 avathaṇi, 149 Gāndhārī
 avadhi, 3, 4 Patna
 avadhi, 3, 4 Pāli
 avaya, 423 Gāndhārī
 avare, 385 Gāndhārī
 avalaśa, 29 Gāndhārī
 avavadetānuśāsīta, 77 Udānavarga
 avavr̥ṣṭā, 335 Udānavarga
 avasrāvī, 218 Udānavarga
 avijānataṃ, 60 Pāli
 avijānataḥ, 38, 60 Udānavarga
 avijānatām, 60 Patna
 avijānato, 38 Patna
 avijānato, 38 Pāli
 avijjā, 243 Patna
 avijjā, 243 Pāli
 avitiṇṇakaṃchaṃ, 141 Patna
 avitiṇṇakaṅkhaṃ, 141 Pāli
 avitīrṇakāṅkṣam, 141 Udānavarga
 aviddasu, 268 Pāli
 aviruddhaṃ, 406 Pāli
 avirudhu, 406 Gāndhārī
 aviśīrṇakāṅkṣam, 141 Mahāvastu & Other Texts
 avṛtas, 264 Udānavarga
 avekkhati, 28 Pāli
 avekkhantaṃ, 170 Pāli
 avekkheyya, 50 Pāli
 avekṣaṃ, 170 Udānavarga
 avekṣate, 28 Udānavarga
 avekṣā, 345 Udānavarga
 avekṣidi, 28 Gāndhārī
 avecchati, 28 Patna
 avecchānam, 170 Patna
 aveccheyā, 50 Patna
 vedu, 9 Gāndhārī
 averaṇa, 197 Gāndhārī
 averiṇo, 197 Patna
 averino, 197 Pāli
 averī, 258 Pāli
 avereṇa, 5 Patna
 averena, 5 Pāli
 aveha, 345 Gāndhārī
 avairikāḥ, 197 Udānavarga
 avocan, 3, 4 Mahāvastu & Other Texts
 avocan, 3, 4 Udānavarga
 avrato, 264 Patna

avradu, 264 Gāndhārī
 avhaī, 387 Gāndhārī
 aśarīraṃ, 37 Patna
 aśarīraṃ, 37 Udānavarga
 aśuddhabuddhiṃ, 165 Udānavarga
 aśubhāṃ, 350 Udānavarga
 aśubhānudarśinaṃ, 8 Udānavarga
 aśubhānupaśśiṃ, 8 Patna
 aśuhaṇupaśi, 8 Gāndhārī
 aśoka, 28 Gāndhārī
 aśoka, 28 Udānavarga
 aśokaṃ, 412 Udānavarga
 aśokaḥ, 28 Udānavarga
 aśoko, 28 Patna
 aśoddhī, 165 Patna
 aśmamaṇiṃ, 161 Udānavarga
 aśraddhaś, 97 Udānavarga
 aśraddho, 97 Patna
 aśrumukho, 67 Udānavarga
 aśvaṃ, 322 Udānavarga
 aśvo, 94 Udānavarga
 aśśaṃ, 380 Patna
 aśśā, 94 Patna
 aśśiṃ, 168 Patna
 aśśo, 144 Patna
 aśajamaṇa, 221 Gāndhārī
 aśaḡa, 412 Gāndhārī
 aśṭāṅgikaḥ, 273 Udānavarga
 asaṃdehaṃ, 148 Udānavarga
 asaṃpunnesu, 48 Patna
 asaṃyataḥ, 308 Udānavarga
 asaṃyatāḥ, 307 Udānavarga
 asaṃyyatā, 307 Patna
 asaṃyyato, 308 Patna
 asaṃvutaṃ, 7 Pāli
 asaṃvṛtaṃ, 7 Patna
 asaṃvṛtaṃ, 7 Udānavarga
 asaṃsaṭṭhaṃ, 404 Patna
 asaṃsaṭṭhaṃ, 404 Pāli
 asaṃsṛṣṭaṃ, 404 Udānavarga
 asaktaḥ, 419 Udānavarga
 asajjamānaṃ, 221 Patna
 asajjamānaṃ, 221 Pāli
 asajjhāyamaḷā, 241 Patna
 asajjhāyamaḷā, 241 Pāli
 asajyamānam, 221 Udānavarga
 asaṇadu, 308 Gāndhārī
 asaṇṇatā, 248, 307 Pāli
 asaṇṇato, 308 Pāli

asata, 367 Gāndhārī
 asatam̐, 73, 77 Pāḷi
 asatā, 367 Pāḷi
 asatām̐, 73, 77 Patna
 asatām̐, 77 Udānavarga
 asattaṃ, 419 Pāḷi
 asatsiṭha, 404 Gāndhārī
 asadhu, 223 Gāndhārī
 asadhuṇi, 163 Gāndhārī
 asantaṃ, 367 Udānavarga
 asantāsī, 351 Pāḷi
 asantettha, 304 Pāḷi
 asanto, 73, 304 Udānavarga
 asabbhā, 77 Pāḷi
 asabbhāto, 77 Patna
 asabhe, 77 Gāndhārī
 asamāhitaḥ, 110 Mahāvastu & Other Texts
 asamāhitaḥ, 110, 111 Udānavarga
 asamāhito, 110, 111 Patna
 asamāhito, 110, 111 Pāḷi
 asara, 12 Gāndhārī
 asaradaśiṇo, 11 Gāndhārī
 asarado, 12 Gāndhārī
 asari, 11 Gāndhārī
 asarīraṃ, 37 Pāḷi
 asava, 253 Gāndhārī
 asavakṣaya, 253 Gāndhārī
 asavakṣaye, 272 Gāndhārī
 asavudu, 7 Gāndhārī
 asādhum̐, 223 Pāḷi
 asādhum̐, 223 Udānavarga
 asādhūni, 163 Patna
 asādhūni, 163 Pāḷi
 asādhūni, 163 Udānavarga
 asāraṃ, 12 Udānavarga
 asāraṅ, 12 Patna
 asāraṅ, 12 Pāḷi
 asārataḥ, 12 Udānavarga
 asārato, 12 Patna
 asārato, 12 Pāḷi
 asāre, 11 Patna
 asāre, 11 Pāḷi
 asāre, 11 Udānavarga
 asāhasena, 257 Pāḷi
 asuddhī, 165 Pāḷi
 asubham̐, 350 Pāḷi
 asubhānupassim̐, 8 Pāḷi
 asevaī, 140 Gāndhārī
 asokaṃ, 412 Pāḷi

asoko, 28 Pāḷi
 asau, 162, 177 Udānavarga
 astam̐, 226, 293, 384 Udānavarga
 astaḡachadi, 384 Gāndhārī
 asti, 176, 390 Udānavarga
 asthiprākāram̐, 150 Udānavarga
 asthīni, 149 Udānavarga
 asmā, 220 Pāḷi
 asmāl, 220 Udānavarga
 asmi, 353 Mahāvastu & Other Texts
 ’sminn, 59 Udānavarga
 asmiṃlloke, 169 Mahāvastu & Other Texts
 asmiṃ, 168, 169, 242, 410 Pāḷi
 asmiṃ, 168, 169, 410 Udānavarga
 asya, 179 Mahāvastu & Other Texts
 asya, 96, 104, 390 Udānavarga
 asvi, 168, 169 Gāndhārī
 assa, 58, 72 Patna
 ’ssa, 24, 82, 124, 376, 389 Patna
 assa, 72, 179 Pāḷi
 assam̐, 380 Pāḷi
 assatarā, 322 Patna
 assatarā, 322 Pāḷi
 assaddho, 97 Pāḷi
 assā, 179 Patna
 assā, 94 Pāḷi
 assim̐, 169, 242 Patna
 assu, 74 Pāḷi
 assupato, 60 Patna
 assumukho, 67 Pāḷi
 asso, 143, 144 Pāḷi
 aha, 228, 345, 346 Gāndhārī
 aham̐, 222, 320, 385, 386, 391, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406,
 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Pāḷi
 aham̐, 320, 385, 386, 391, 401, 403, 404, 408 Patna
 ’ham̐, 114, 115 Patna
 aham̐, 63, 320 Udānavarga
 ahāpayan, 3, 4 Mahāvastu & Other Texts
 ahāsi, 3, 4 Patna
 ahāsi, 3, 4 Pāḷi
 ahimsakā, 225 Patna
 ahimsakā, 225 Pāḷi
 ahimsakā, 225 Udānavarga
 ahimsā, 261, 270 Pāḷi
 ahimsāya, 300 Patna
 ahimsāya, 300 Pāḷi
 ahitāni, 163 Patna
 ahitāni, 163 Pāḷi
 ahitāni, 163 Udānavarga

ahitsa, 300 Gāndhārī
 ahidaṇa, 163 Gāndhārī
 ahirieṇa, 244 Gāndhārī
 ahirikena, 244 Pāḷi
 ahirīkena, 244 Patna
 ahivadaṇa, 108 Gāndhārī
 ahivadaṇaśilisa, 109 Gāndhārī
 ahu, 362, 386, 395, 399, 401, 403, 407, 408, 412, 413, 420, 421, 422 Gāndhārī
 ahunā, 227 Patna
 aheṭṭhayaṃ, 49 Pāḷi
 aheṭṭhayan, 49 Udānavarga
 aheḍaī, 49 Gāndhārī
 aheḍayaṃ, 49 Patna
 aho, 222, 320, 385, 386, 391, 396, 398, 402, 403, 404, 405, 406, 409, 415, 419 Gāndhārī
 ahorattānusikkhinam, 226 Pāḷi
 ahorattiṃ, 387 Pāḷi
 ahoratra, 387 Gāndhārī
 ahorāttānuśikkhiṇām, 226 Patna
 ahorātte, 387 Patna
 ahorātram, 387 Udānavarga
 ahorātrānuśikṣiṇām, 226 Udānavarga
 ahmamaṃ, 161 Patna
 ahrīkena, 244 Udānavarga
 aḷatvarado, 362 Gāndhārī
 aḷayado, 372 Gāndhārī
 aḷhiṇi, 149 Gāndhārī
 aḷhipakara, 150 Gāndhārī
 ākaṅkha, 343 Pāḷi
 ākāse, 175, 254, 255 Udānavarga
 ākāse, 92, 93 Patna
 ākāsaiva, 92, 93 Udānavarga
 ākāse, 92, 93, 175, 254, 255 Pāḷi
 ākirate, 313 Pāḷi
 ākkhāto, 275 Patna
 ākrośan, 3, 4 Mahāvastu & Other Texts
 ākrośan, 3, 4 Udānavarga
 ākrośām, 399 Udānavarga
 ākrośi, 3, 4 Patna
 ākhyātāras, 276 Udānavarga
 ākhyāte, 86 Udānavarga
 ākhyāto, 275 Udānavarga
 āgaṃma, 87, 189 Patna
 āgataṃ, 219, 220 Pāḷi
 āgatam, 219 Udānavarga
 āgamiṣyati, 121, 122 Patna
 āgamiṣyati, 121, 122 Udānavarga
 āgamissati, 121, 122 Pāḷi
 āgamma, 192 Patna
 āgamma, 87, 189, 192 Pāḷi

āgamya, 189, 192 Mahāvastu & Other Texts
 āgamya, 87, 189, 192 Udānavarga
 ācārakuśalo, 376 Patna
 ācārakuśalo, 376 Udānavarga
 ācārakusalo, 376 Pāḷi
 ācinaṃ, 121, 122 Patna
 ācinaṃ, 121, 122 Pāḷi
 ājānīyā, 322 Pāḷi
 ājāneyaṃ, 322 Udānavarga
 ājāneyā, 322 Patna
 ātappaṃ, 276 Patna
 ātappaṃ, 276 Pāḷi
 ātāpinaḥ, 144 Udānavarga
 ātāpino, 144 Patna
 ātāpino, 144 Pāḷi
 āturaṃ, 147 Pāḷi
 āturaṃ, 147 Udānavarga
 ātureṣu, 198 Udānavarga
 āturesu, 198 Pāḷi
 āttagutto, 379 Patna
 āttaghannāya, 164 Patna
 āttajaṃ, 161 Patna
 āttadātthaṃ, 166 Patna
 āttadāntassa, 104 Patna
 āttanā, 50, 66, 159, 160, 161, 165, 379 Patna
 āttano, 15, 16, 84, 131, 132, 160, 163, 239, 252, 285, 291, 380 Patna
 āttasaṃbhavaṃ, 161 Patna
 āttā, 104, 159, 160, 322, 380 Patna
 āttānaṃ, 88, 103, 129, 130, 134, 158, 305, 315 Patna
 āttānaṅ, 157 Patna
 āttānapaṭṭinissagge, 89 Patna
 ātmaḍāntasya, 104 Udānavarga
 ātmanaḥ, 15, 16, 131, 132, 238, 239, 285, 291, 402 Udānavarga
 ātmanaḥ, 61 Mahāvastu & Other Texts
 ātmanaś, 252 Udānavarga
 ātmanas, 50 Udānavarga
 ātmanā, 160, 165 Udānavarga
 ātmanaiva, 165 Udānavarga
 ātmano, 62, 166, 380 Udānavarga
 ātmavadyaṃ, 252 Udānavarga
 ātmavadhāya, 164 Udānavarga
 ātmā, 104, 159, 160, 322 Udānavarga
 ātmāna, 103 Gāndhārī
 ātmāna, 103 Patna
 ātmāna, 103 Pāḷi
 ātmāna, 103 Udānavarga
 ātmānaṃ, 103 Mahāvastu & Other Texts
 ātmānaṃ, 80, 145, 157, 159, 305 Udānavarga
 ātmānam, 129, 130, 158, 355 Udānavarga

ātmārtham, 166 Udānavarga
 ātmaiva, 62, 380 Udānavarga
 ādatte, 409 Udānavarga
 ādadāti, 313 Udānavarga
 ādānaṃ, 89 Udānavarga
 ādānapaṭinissagge, 89 Pāḷi
 ādāya, 47, 49, 268, 287 Pāḷi
 ādāya, 47, 49, 287 Patna
 ādāya, 47, 49, 287 Udānavarga
 ādi, 375 Pāḷi
 ādiccapathe, 175 Patna
 ādicco, 387 Patna
 ādicco, 387 Pāḷi
 ādiyati, 246 Pāḷi
 ādir, 375 Udānavarga
 ādī, 375 Patna
 ādhora, 227 Patna
 ādhyātmarataḥ, 362 Udānavarga
 ānanda, 146 Udānavarga
 ānando, 146 Gāndhārī
 ānando, 146 Mahāvastu & Other Texts
 ānando, 146 Patna
 ānando, 146 Pāḷi
 ānimitto, 92, 93 Patna
 āpajjati, 309 Pāḷi
 āpajjate, 309 Patna
 āpadyate, 309 Udānavarga
 āpadyed, 272 Udānavarga
 ābādham, 138 Pāḷi
 ābādham, 138 Udānavarga
 ābhasvarā, 200 Udānavarga
 ābhassarā, 200 Pāḷi
 ābhāti, 387 Patna
 ābhāti, 387 Pāḷi
 ābhāti, 387 Udānavarga
 āyasaṃ, 345 Patna
 āyasaṃ, 345 Pāḷi
 āyasaṃ, 345 Udānavarga
 āyu, 109 Pāḷi
 āyuraṃ, 135 Pāḷi
 āyuraḥ, 135 Udānavarga
 āyogo, 185 Pāḷi
 āraṃbhato, 112 Mahāvastu & Other Texts
 āraggā, 407 Pāḷi
 āragge, 401 Pāḷi
 āraddhavīriyaṃ, 8 Patna
 āraddhavīriyaṃ, 8 Pāḷi
 ārabhato, 112 Patna
 ārabhato, 112 Pāḷi

ārabhato, 112 Udānavarga
 ārā, 253 Patna
 ārā, 253 Pāḷi
 ārāgre, 401 Patna
 ārādhaye, 281 Pāḷi
 ārādhayen, 281 Udānavarga
 ārāmarukkhacetyāni, 188 Pāḷi
 ārāmām, 188 Udānavarga
 ārāmāmś, 188 Mahāvastu & Other Texts
 āruyha, 28 Patna
 āruyha, 28 Pāḷi
 āruhya, 28 Udānavarga
 āroggaparamā, 204 Patna
 ārogyaparamā, 204 Pāḷi
 ārogyaparamā, 204 Udānavarga
 āryam, 191 Mahāvastu & Other Texts
 āryam, 191 Udānavarga
 āryaḥ, 22 Udānavarga
 āryapavedite, 79 Udānavarga
 āryasatyāni, 190 Mahāvastu & Other Texts
 āryā, 345 Udānavarga
 āryāḥ, 346 Udānavarga
 āryāṇām, 164, 206 Udānavarga
 āryāṇi, 273 Udānavarga
 ālasiko, 280 Patna
 ālasiko, 280 Udānavarga
 ālasiyam, 280 Pāḷi
 āvāseṣu, 73 Udānavarga
 āvāseṣu, 73 Patna
 āvāseṣu, 73 Pāḷi
 āśravakṣaye, 272 Mahāvastu & Other Texts
 āśritāḥ, 89 Udānavarga
 āsavakkhayam, 272 Pāḷi
 āsavakkhayā, 253 Patna
 āsavakkhayā, 253 Pāḷi
 āsavā, 226, 253, 292 Patna
 āsavā, 226, 253, 292, 293 Pāḷi
 āsā, 410 Pāḷi
 āsīnam, 227 Udānavarga
 āsīnam, 227, 386 Patna
 āsīnam, 227, 386 Pāḷi
 āśravakṣaye, 272 Udānavarga
 āśravāḥ, 226, 292, 293 Udānavarga
 āha, 306 Gāndhārī
 āha, 306 Patna
 āhāre, 93 Patna
 āhāre, 93 Pāḷi
 āhu, 345, 346, 362 Patna
 āhu, 345, 346, 362 Pāḷi

āhu, 362 Gāndhārī
 āhu, 362 Mahāvastu & Other Texts
 āhu, 362 Udānavarga
 āhur, 345, 346 Udānavarga
 i, 222 Udānavarga
 i, 50, 208, 228, 367 Gāndhārī
 icchaṃ, 334 Pāḷi
 icchati, 162 Patna
 icchati, 162 Udānavarga
 icchati, 291 Pāḷi
 icchatī, 162 Pāḷi
 icchanti, 73 Patna
 icchanti, 73 Udānavarga
 icchann, 334 Udānavarga
 icchā, 74 Pāḷi
 icchādosā, 359 Pāḷi
 icchāmānābhivardhakāḥ, 74 Udānavarga
 icchāmāno, 74 Patna
 icchālobhasamāpannaḥ, 264 Udānavarga
 icchālobhasamāpanno, 264 Patna
 icchālobhasamāpanno, 264 Pāḷi
 icche, 84 Pāḷi
 icche, 84, 291 Patna
 icchet, 291 Udānavarga
 iccheyya, 73, 84, 88 Pāḷi
 ichadi, 162 Gāndhārī
 ichalohasamavarṇo, 264 Gāndhārī
 ichi, 84 Gāndhārī
 icho, 334 Gāndhārī
 iñjitaṃ, 255 Pāḷi
 itarā, 85, 104 Patna
 itarā, 85, 104 Pāḷi
 itarāḥ, 85, 104 Udānavarga
 itarī, 331 Mahāvastu & Other Texts
 itarītareṇa, 331 Pāḷi
 itaretareṇa, 331 Mahāvastu & Other Texts
 itaro, 222 Pāḷi
 iti, 62, 74, 186, 261, 286 Pāḷi
 iti, 63, 74, 186 Udānavarga
 iti, 74, 186, 286 Patna
 ittha, 337 Patna
 ida, 19, 20, 44, 45, 46, 148, 172, 227, 371 Gāndhārī
 idaṃ, 148, 286, 338 Patna
 idaṃ, 148, 326, 338 Udānavarga
 idaṃ, 40, 144, 148, 326, 338 Pāḷi
 idan, 371 Patna
 idan, 371 Pāḷi
 idara, 222 Gāndhārī
 iddhiyā, 175 Patna

iddhiyā, 175 Pāli
 idriagoti, 375 Gāndhārī
 idrieṣu, 7, 8 Gāndhārī
 idha, 15, 16, 17, 18, 20, 286, 375 Pāli
 idha, 15, 16, 20, 286 Gāndhārī
 idheva, 247, 402 Pāli
 idheva, 402 Gāndhārī
 indakhilūpamo, 95 Pāli
 indriyagutti, 375 Pāli
 indriyagottī, 375 Patna
 indriyeṣu, 8 Patna
 indriyesu, 7 Patna
 indriyesu, 7, 8 Pāli
 indriyair, 375 Udānavarga
 indriyaiś, 7, 8 Udānavarga
 ima, 369 Gāndhārī
 imam, 40, 44, 45, 46, 172 Patna
 imam, 40, 44, 45, 46, 369, 414 Pāli
 imam, 40, 46, 172, 173, 344, 382 Udānavarga
 imām, 369 Mahāvastu & Other Texts
 imām, 369 Patna
 imām, 44, 369, 414 Udānavarga
 imi, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Gāndhārī
 ime, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 imettam, 196 Pāli
 iyaṃ, 356, 357, 358 Udānavarga
 iresi, 134 Patna
 iva, 143, 227, 401, 407 Pāli
 iva, 227, 401 Gāndhārī
 iva, 44, 45, 64, 65, 66, 134, 207, 227, 334, 335, 377, 401 Patna
 iva, 8, 29, 31, 33, 44, 45, 64, 65, 66, 71, 143, 155, 207, 222, 284, 304, 320, 334, 336, 380, 392
 Udānavarga
 ivappacessati, 44, 45 Pāli
 ivāgatam, 220 Udānavarga
 ivānalaḥ, 71 Udānavarga
 ivābalaṃ, 7 Udānavarga
 ivutama, 55 Gāndhārī
 ivo, 162 Patna
 iśūkī, 262 Patna
 iṣui, 262 Gāndhārī
 iṣukāra, 33 Udānavarga
 iṣukārā, 80, 145 Udānavarga
 iṣṭaṃ, 108 Mahāvastu & Other Texts
 iṣṭaṃ, 108 Udānavarga
 isippaveditaṃ, 281 Pāli
 istiye, 242 Patna
 issariyaṃ, 73 Pāli
 issukī, 262 Pāli
 iha, 15, 16, 20, 252, 375 Patna

iha, 15, 16, 244, 245, 286, 388 Udānavarga
 ihātmagaveṣiṇam, 355 Udānavarga
 ihātmano, 160 Udānavarga
 ihālpam, 259 Udānavarga
 ihaiva, 154, 402 Udānavarga
 ihocyate, 63 Mahāvastu & Other Texts
 ihotpatitaṃ, 222 Udānavarga
 īrayasi, 134 Udānavarga
 īva, 338 Patna
 ukkuṭīkappadhānaṃ, 141 Pāḷi
 ukkuṭukapradhānaṃ, 141 Patna
 ukkhittapalighaṃ, 398 Pāḷi
 uktaḥ, 388 Udānavarga
 ukṣitaphalia, 398 Gāndhārī
 ucayū, 118 Gāndhārī
 ucavaya, 83 Gāndhārī
 uccayo, 117, 118 Pāḷi
 ucchinda, 285 Pāḷi
 ucchindi, 285 Udānavarga
 ucchinna, 285 Patna
 ucyate, 260 Udānavarga
 uchīna, 285 Gāndhārī
 ujum, 33 Pāḷi
 ujukadeṣu, 108 Gāndhārī
 ujjum, 33 Patna
 ujjugadeṣu, 108 Mahāvastu & Other Texts
 ujjugatesu, 108 Patna
 ujjugatesu, 108 Pāḷi
 ujjujjanti, 91 Patna
 ujjhānasaññino, 253 Pāḷi
 ujjhitamhi, 58 Patna
 ujjhitasmim, 58 Pāḷi
 uṭṭhānakālamhi, 280 Patna
 uṭṭhānavato, 24 Patna
 uṭṭhāṇenā, 25 Patna
 uṭṭhānakālamhi, 280 Pāḷi
 uṭṭhānavato, 24 Pāḷi
 uṭṭhānenappamādena, 25 Pāḷi
 uṭṭhāya, 240 Patna
 uṭṭheyā, 168 Patna
 utamatha, 386, 403 Gāndhārī
 utamu, 103, 115 Gāndhārī
 utkṣiptaparikhāṃ, 398 Udānavarga
 utta, 234 Patna
 uttamaṃ, 115 Gāndhārī
 uttamaṃ, 115 Mahāvastu & Other Texts
 uttamaṃ, 115 Udānavarga
 uttamaṃ, 115, 189, 192 Patna
 uttamaṃ, 115, 189, 192 Pāḷi

uttamatthaṃ, 386, 403 Pāḷi
 uttamapūruṣam, 78 Udānavarga
 uttamaporiso, 97 Pāḷi
 uttamam, 189, 192 Mahāvastu & Other Texts
 uttamam, 189, 192 Udānavarga
 uttamātthaṃ, 386 Patna
 uttamāttham, 403 Patna
 uttamārtham, 403 Udānavarga
 uttamo, 56 Patna
 uttamo, 56 Pāḷi
 uttavā, 83 Patna
 uttiṭṭhe, 168 Pāḷi
 uttimaporuṣo, 97 Patna
 uttiṣṭhen, 168 Udānavarga
 utthānakāleṣu, 280 Udānavarga
 utthānavataḥ, 24 Udānavarga
 utthānenāpramādena, 25 Udānavarga
 utpatitāṃ, 320 Udānavarga
 utsukeṣu, 199 Udānavarga
 udakaṃ, 80, 145 Pāḷi
 udakavaya, 113, 374 Gāndhārī
 udakumbho, 121 Patna
 udakubho, 121, 122 Gāndhārī
 udakumbho, 121, 122 Pāḷi
 udakumbho, 122 Patna
 udakena, 80, 145 Udānavarga
 udabinunivadeṇa, 121, 122 Gāndhārī
 udabindu, 336 Pāḷi
 udabindunipātena, 121, 122 Patna
 udabindunipātena, 121, 122 Pāḷi
 udabindunipātena, 121, 122 Udānavarga
 udabindur, 336 Udānavarga
 udabindū, 336 Patna
 udayaṃ, 387 Patna
 udayabbayaṃ, 113, 374 Pāḷi
 udayavyayaṃ, 113, 374 Patna
 udayavyayam, 113 Mahāvastu & Other Texts
 udayavyayam, 113, 374 Udānavarga
 udiṭṭha, 168 Gāndhārī
 udira, 408 Gāndhārī
 udīraye, 408 Patna
 udīraye, 408 Pāḷi
 uddiseyam, 353 Udānavarga
 uddiseyyaṃ, 353 Pāḷi
 uddhaṃsoto, 218 Pāḷi
 uddhatānāṃ, 292 Udānavarga
 uddharate, 327 Udānavarga
 uddharathattānaṃ, 327 Pāḷi
 uddharathāttānaṃ, 327 Patna

udhvaradha, 327 Gāndhārī
 unaḍaṇa, 292 Gāndhārī
 unnaddhānām, 292 Patna
 unnalānaṃ, 292 Pāḷi
 upakaṭṭati, 311 Patna
 upakarṣati, 311 Udānavarga
 upaccagā, 315, 412, 417 Pāḷi
 upaccagū, 315 Patna
 upaṭṭhitā, 235 Patna
 upaṭṭhitā, 235 Pāḷi
 upatyagāt, 315, 412, 414, 417 Udānavarga
 upadida, 222 Gāndhārī
 upanayhanti, 3, 4 Pāḷi
 upanahyanti, 3 Mahāvastu & Other Texts
 upanahyanti, 3 Patna
 upanahyanti, 3 Udānavarga
 upanītavayo, 237 Pāḷi
 upapajjati, 140 Pāḷi
 upapajjatha, 307 Patna
 upapajjare, 307 Pāḷi
 upapattiṃ, 419 Udānavarga
 upapattiñ, 419 Pāḷi
 upamaṃ, 129, 130 Patna
 upamaṃ, 129, 130 Pāḷi
 upamāṃ, 129, 130 Udānavarga
 upaya, 182 Gāndhārī
 upasāmmati, 100, 102 Patna
 upasāntaḥ, 201 Mahāvastu & Other Texts
 upasāntaḥ, 201 Udānavarga
 upasāntasya, 96 Udānavarga
 upasāntassa, 96 Patna
 upasānto, 201, 378 Patna
 upasānto, 378 Udānavarga
 upasāmyati, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 upasāmyati, 100, 101, 102 Udānavarga
 upasaggam, 139 Pāḷi
 upasantassa, 96 Pāḷi
 upasanto, 201, 378 Pāḷi
 upasamassa, 205 Pāḷi
 upasampadā, 183 Pāḷi
 upasammati, 100, 101, 102 Pāḷi
 upasargam, 139 Udānavarga
 upaskṛtāḥ, 342, 343 Udānavarga
 upahato, 134 Patna
 upahato, 134 Pāḷi
 upuṇadi, 252 Gāndhārī
 upetaḥ, 144 Udānavarga
 upetadamasauratyāḥ, 10 Udānavarga
 upeti, 151, 306, 325 Pāḷi

upeti, 179, 306 Patna
 upeto, 10 Patna
 upeto, 10, 280 Pāḷi
 upenti, 342 Patna
 upenti, 342 Pāḷi
 upeṣyasi, 348 Udānavarga
 upeṣyetha, 238 Udānavarga
 upehisi, 238, 348 Pāḷi
 upehisi, 348 Patna
 upaiti, 151, 306, 325 Udānavarga
 upoko, 280 Patna
 uppatitaṃ, 222 Pāḷi
 uppalaṃ, 55 Patna
 uppalaṃ, 55 Pāḷi
 uppādo, 182, 194 Patna
 uppādo, 182, 194 Pāḷi
 uppunāti, 252 Patna
 ubbhato, 34 Patna
 ubbhato, 34 Pāḷi
 ubbhijja, 340 Pāḷi
 ubbhidaṃ, 58 Patna
 ubhayattha, 15, 16 Patna
 ubhayattha, 15, 16, 17, 18 Pāḷi
 ubhayatra, 15, 16 Udānavarga
 ubho, 306 Patna
 ubho, 74, 256, 269, 306, 412 Pāḷi
 ubhau, 306, 412 Udānavarga
 uyyuñjanti, 91 Pāḷi
 uyyogamukhe, 235 Patna
 uyyogamukhe, 235 Pāḷi
 uvakaḍhadi, 311 Gāndhārī
 uvaca, 315, 412 Gāndhārī
 uvaśadu, 201 Gāndhārī
 uvaśamadi, 100, 101, 102 Gāndhārī
 uvidu, 280 Gāndhārī
 uvedi, 151, 306, 419, 423 Gāndhārī
 uvedu, 10 Gāndhārī
 uvehiṣi, 348 Gāndhārī
 uvha, 306 Gāndhārī
 uśīrārthīva, 337 Udānavarga
 uśīrātthī, 337 Patna
 uṣukāro, 33 Patna
 usabhaṃ, 422 Pāḷi
 usīrattho, 337 Pāḷi
 usueṣu, 199 Gāndhārī
 usukārā, 80, 145 Pāḷi
 usukāro, 33 Pāḷi
 ussukesu, 199 Patna
 ussukesu, 199 Pāḷi

uhu, 412 Gāndhārī
 uḷidasa, 58 Gāndhārī
 uḷhaṇamado, 24 Gāndhārī
 uḷhaṇealasa, 280 Gāndhārī
 uḷhaṇeṇa, 25 Gāndhārī
 ūrdvasroto, 218 Udānavarga
 ūjum, 33 Udānavarga
 ūjjugateṣu, 108 Udānavarga
 ūṣabham, 422 Udānavarga
 ūṣipraveditam, 281 Udānavarga
 eka, 37, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 305 Gāndhārī
 ekaṁ, 100, 101, 102, 176, 395 Pāḷi
 ekaṁ, 100, 102, 103 Patna
 ekaṁ, 102, 103 Udānavarga
 ekaḥ, 362 Udānavarga
 ekakhaṇo, 81 Gāndhārī
 ekaghano, 81 Patna
 ekaghano, 81 Pāḷi
 ekaghano, 81 Udānavarga
 ekacaram, 37 Patna
 ekacaram, 37 Pāḷi
 ekacaram, 37 Udānavarga
 ekacariyam, 61 Pāḷi
 ekacariyam, 305 Patna
 ekacaryām, 61 Mahāvastu & Other Texts
 ekacaryām, 61 Udānavarga
 ekacaryām, 305 Udānavarga
 ekañ, 103, 106, 107 Pāḷi
 ekañ, 106, 107 Patna
 ekada, 228 Gāndhārī
 ekadhammam, 176 Patna
 ekadharmam, 176 Udānavarga
 ekantaṁ, 228 Pāḷi
 ekapūjanā, 107 Mahāvastu & Other Texts
 ekam, 100 Udānavarga
 ekarājjena, 178 Pāḷi
 ekarājjena, 178 Patna
 ekaś, 329 Mahāvastu & Other Texts
 ekaś, 329, 330 Udānavarga
 ekaśayyām, 305 Udānavarga
 ekaśeyam, 305 Patna
 ekasaṇa, 305 Gāndhārī
 ekasaya, 305 Gāndhārī
 ekaseyyam, 305 Pāḷi
 ekasya, 330 Mahāvastu & Other Texts
 ekasya, 330 Udānavarga
 ekassa, 330 Patna
 ekassa, 330 Pāḷi
 ekā, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts

ekā, 114, 115 Patna
 ekāntam, 228 Patna
 ekāntam, 228 Udānavarga
 ekāntaninditaḥ, 228 Udānavarga
 ekāntanindīto, 228 Patna
 ekāsanam, 305 Patna
 ekāsanam, 305 Pāḷi
 ekāsanam, 305 Udānavarga
 ekāham, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Patna
 ekāham, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Pāḷi
 ekāham, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Udānavarga
 ekāham, 110, 112, 113, 114, 115 Gāndhārī
 ekāham, 110, 112, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 eku, 305 Gāndhārī
 eke, 126 Patna
 eke, 249 Udānavarga
 ekepapajjanti, 126 Pāḷi
 eko, 305, 329, 330, 362 Patna
 eko, 305, 329, 330, 362 Pāḷi
 eko, 330, 362 Mahāvastu & Other Texts
 eko, 330, 362 Udānavarga
 ekosaduṣido, 362 Gāndhārī
 etaṃ, 22, 75, 183, 185, 192, 203, 227, 243, 274, 275, 282, 346 Pāḷi
 etaṃ, 22, 75, 183, 189, 192, 203, 227, 282, 346 Patna
 etac, 192 Mahāvastu & Other Texts
 etac, 192 Udānavarga
 etaj, 75, 203 Udānavarga
 etad, 183 Gāndhārī
 etad, 183 Mahāvastu & Other Texts
 etad, 183 Patna
 etad, 183 Pāḷi
 etad, 183, 185, 192, 282, 346 Udānavarga
 etappi, 346 Patna
 etam, 289, 346, 347 Pāḷi
 etarhi, 228 Udānavarga
 etām, 22, 281, 335, 336 Udānavarga
 etāhi, 275 Patna
 eti, 108 Gāndhārī
 eti, 108 Mahāvastu & Other Texts
 eti, 54, 108 Patna
 eti, 54, 108 Pāḷi
 eti, 54, 108, 390 Udānavarga
 ete, 243, 281 Patna
 ete, 250 Udānavarga
 ete, 281 Pāḷi
 etebhyo, 55 Udānavarga
 etesam, 55 Pāḷi
 etesam, 55 Patna
 etehi, 224 Patna

etehi, 224, 323 Pāḷi
 ettha, 6 Patna
 ettha, 6 Pāḷi
 etha, 171, 344 Pāḷi
 etha, 344 Patna
 eda, 22, 203, 346, 347 Gāndhārī
 edarahi, 228 Gāndhārī
 edehi, 224 Gāndhārī
 edhati, 193 Mahāvastu & Other Texts
 edhati, 193 Patna
 edhati, 193 Pāḷi
 edhate, 193 Udānavarga
 enaṃ, 157 Udānavarga
 enaṃ, 313 Pāḷi
 ebhis, 224 Udānavarga
 em, 240, 338 Patna
 emu, 13, 14, 49, 51, 52, 53, 59, 81, 82, 377 Gāndhārī
 eva, 158, 206, 285, 344 Gāndhārī
 eva, 47, 48, 63, 72, 125, 137, 158, 179, 203, 206, 240, 276, 285, 286, 289, 313, 338, 344, 353
 Udānavarga
 eva, 72, 106, 107, 118, 125, 206, 240, 265, 285, 338, 344 Patna
 eva, 72, 125, 137, 158, 206, 240, 285, 289, 338, 344, 390 Pāḷi
 evaṃ, 13, 14, 49, 51, 52, 53, 59, 81, 82, 135, 146, 170, 240, 248, 315, 377 Pāḷi
 evaṃ, 13, 14, 49, 51, 52, 53, 59, 81, 82, 135, 146, 170, 315, 377 Patna
 evaṃ, 13, 14, 51, 52, 53, 59, 62, 81, 82, 135, 146, 170, 177, 240, 315, 338, 377 Udānavarga
 evaṃ, 146 Gāndhārī
 evaṃ, 146 Mahāvastu & Other Texts
 evam, 286 Udānavarga
 evam, 75 Patna
 evam, 75, 338 Pāḷi
 evānukaṃtati, 311 Patna
 evānukantati, 311 Pāḷi
 evānucintayan, 364 Udānavarga
 evānudhāvati, 85 Patna
 evānudhāvati, 85 Pāḷi
 evānudhāvati, 85 Udānavarga
 evāpakṛntati, 311 Udānavarga
 evābhinandanti, 220 Udānavarga
 eṣa, 5 Mahāvastu & Other Texts
 eṣa, 5, 134, 252, 277, 278, 279, 349 Udānavarga
 eṣāṃ, 181 Udānavarga
 eṣāṇaḥ, 131 Udānavarga
 eṣāṇā, 88 Patna
 eṣāṇo, 131, 132 Patna
 eṣāṇaḥ, 132 Udānavarga
 eṣidi, 369 Gāndhārī
 eṣu, 252 Gāndhārī
 eṣo, 277, 278, 279 Gāndhārī
 eṣyanti, 86 Udānavarga

eṣyasi, 369 Mahāvastu & Other Texts
 eṣyasi, 369 Udānavarga
 esa, 5, 134, 277, 278, 279, 349, 350 Pāḷi
 esa, 5, 134, 277, 279 Patna
 esacchecchati, 350 Pāḷi
 esā, 335 Pāḷi
 esāno, 131, 132 Pāḷi
 esi, 236 Patna
 eseva, 274 Patna
 eso, 247, 274 Pāḷi
 essati, 369 Pāḷi
 essanti, 37, 86 Pāḷi
 essariyaṃ, 73 Patna
 ehiṃti, 86 Patna
 ehisi, 236, 369 Pāḷi
 ehisi, 369 Patna
 okaṃ, 91 Patna
 okaṃ, 91 Pāḷi
 okata, 34 Pāḷi
 okam, 34, 91 Pāḷi
 okam, 91 Patna
 okam, 91 Udānavarga
 okamokātu, 34 Patna
 okā, 87 Patna
 okā, 87 Pāḷi
 okād, 34, 87 Udānavarga
 okraṃmanti, 126 Patna
 oghaṃ, 91 Udānavarga
 oghatiṇṇo, 370 Pāḷi
 oghāt, 34 Udānavarga
 ogho, 25 Patna
 ogho, 25 Pāḷi
 ogho, 25 Udānavarga
 ojjhāyasamñinā, 253 Patna
 onaddhā, 146 Pāḷi
 opunāti, 252 Pāḷi
 ovaṭṭhā, 335 Patna
 ovadadi, 77 Gāndhārī
 ovadeyā, 77 Patna
 ovadeyyānusāseyya, 77 Pāḷi
 ohatiṇo, 370 Gāndhārī
 ohariṇa, 346 Gāndhārī
 ohasedi, 172 Gāndhārī
 ohāriṇaṃ, 346 Pāḷi
 ohāriṇaṃ, 346 Patna
 ohito, 150 Pāḷi
 ka, 149 Gāndhārī
 ka, 44, 146 Udānavarga
 kaṇa, 234, 259, 361, 391 Gāndhārī

kaṁ, 133, 179 Udānavarga
 kaṁci, 133, 408 Patna
 kaṁmaṁ, 67, 68 Patna
 kaṁmapathe, 281 Patna
 kaṁmāṇi, 240, 242 Patna
 kaṁmu, 96 Patna
 kaṁmehi, 307 Patna
 kaṁsir, 134 Udānavarga
 kaṁso, 134 Patna
 kaṁso, 134 Pāḷi
 kaḅi, 408 Gāndhārī
 kaṁci, 133, 408 Pāḷi
 kaḅim̄garam̄, 41 Patna
 kaḅukam̄, 66 Udānavarga
 kaḅukappabhedano, 324 Pāḷi
 kaḅukapphalam̄, 66 Patna
 kaḅukapphalam̄, 66 Pāḷi
 kaḅukām, 138 Udānavarga
 kaḅḥhakkasseva, 164 Pāḷi
 kaḅakaseva, 164 Gāndhārī
 kaḅaṅgaram, 41 Udānavarga
 kaḅiḡgara, 41 Gāndhārī
 kaḅḥhakasseva, 164 Udānavarga
 kaḅḥhakasseva, 164 Patna
 kaḅham̄, 87 Pāḷi
 kata, 74 Pāḷi
 katham̄, 50, 68, 71, 161, 165 Patna
 katham̄, 67, 68, 71, 150, 161, 165, 173 Pāḷi
 katakiccam̄, 386 Patna
 katakiccam̄, 386 Pāḷi
 kataṅ, 314 Patna
 kataṅ, 314 Pāḷi
 katan, 17, 18 Pāḷi
 katapuṁṅo, 16 Patna
 katapuṁṅam, 220 Pāḷi
 katapuṁṅo, 16, 18 Pāḷi
 katamannentu, 74 Patna
 katavi, 53 Gāndhārī
 katā, 50 Patna
 katākatam̄, 50 Pāḷi
 katāni, 50 Patna
 katāni, 50 Pāḷi
 kato, 212 Patna
 kattabbam̄, 53 Pāḷi
 kattā, 67, 68, 129, 130, 306, 314 Patna
 katvā, 67, 68, 129, 130, 306, 314 Pāḷi
 kathaṅ, 67 Patna
 kadariyam̄, 223 Pāḷi
 kadariyā, 177 Pāḷi

kadaryaṃ, 223 Udānavarga
 kadaryā, 177 Udānavarga
 kadā, 5 Udānavarga
 kadācana, 5 Mahāvastu & Other Texts
 kadācanaṃ, 5, 210 Patna
 kadāryyā, 177 Patna
 kanaṇa, 374 Gāndhārī
 kani, 371 Gāndhārī
 kandi, 371 Pāḷi
 kapotavarṇānyasthīni, 149 Mahāvastu & Other Texts
 kabalaṃ, 324 Pāḷi
 kam, 353 Pāḷi
 kam, 353 Udānavarga
 kama, 383, 415 Gāndhārī
 kamakama, 83 Gāndhārī
 kamaguṇa, 371 Gāndhārī
 kamaṇi, 84 Gāndhārī
 kamabhokaparikṣiṇa, 415 Gāndhārī
 kamasuha, 347 Gāndhārī
 kamasuhu, 346 Gāndhārī
 kamu, 15, 16 Gāndhārī
 kamehi, 401 Gāndhārī
 kamyante, 81 Udānavarga
 kamma, 96, 217 Pāḷi
 kammaṃ, 66, 67, 68, 71, 173, 312 Pāḷi
 kammaṃ, 66, 71 Patna
 kammakiliṭṭham, 15 Pāḷi
 kammakileśam, 15 Patna
 kammapathe, 281 Pāḷi
 kammaviśuddhim, 16 Patna
 kammavisuddhim, 16 Pāḷi
 kammāni, 136 Pāḷi
 kammāro, 239 Patna
 kammāro, 239 Pāḷi
 kammehi, 136, 307 Pāḷi
 kaya, 40 Gāndhārī
 kayakada, 293, 299 Gāndhārī
 kayam, 46 Gāndhārī
 kayaśuriṇa, 244 Gāndhārī
 kayira, 117, 118 Patna
 kayiraṇ, 313 Pāḷi
 kayirati, 292 Pāḷi
 kayirā, 42, 43, 53, 61, 105, 117, 118, 159, 281, 330 Pāḷi
 kayirā, 53, 105, 117, 159, 330 Patna
 kayirātha, 25, 117, 118, 211 Patna
 kayirātha, 25, 117, 118, 211 Pāḷi
 kayirāthetaṃ, 118 Pāḷi
 kayirāthenaṃ, 313 Pāḷi
 kayu, 41 Gāndhārī

karaṃ, 136 Pāḷi
 karaṇīyam, 276 Udānavarga
 karato, 116 Patna
 kariṣamu, 286 Gāndhārī
 kariṣyatha, 275 Patna
 kariṣyasi, 154 Udānavarga
 kariṣyāmi, 286 Patna
 kariṣyāmi, 286 Udānavarga
 karissati, 376 Pāḷi
 karissatha, 275 Pāḷi
 kare, 42, 43 Pāḷi
 kare, 67 Patna
 karoti, 1, 2, 25, 33, 349 Udānavarga
 karoti, 1, 2, 33, 162 Patna
 karoti, 1, 2, 33, 162, 349 Pāḷi
 karoto, 116 Pāḷi
 karoty, 162 Udānavarga
 karodi, 1, 2, 25, 306 Gāndhārī
 karontā, 66 Patna
 karontā, 66 Pāḷi
 karonti, 83 Patna
 karomī, 306 Patna
 karomī, 306 Pāḷi
 karohi, 236, 238 Pāḷi
 karkaśāṃ, 408 Udānavarga
 kartavyaṃ, 53 Udānavarga
 karma, 15, 16, 66, 67, 68, 71, 127, 173, 312 Udānavarga
 karma, 127, Mahāvastu & Other Texts
 karmapathāṃ, 281 Udānavarga
 karmabhiḥ, 136, 307 Udānavarga
 karmāṇi, 136, 240 Udānavarga
 karmāro, 239 Udānavarga
 karṣāpaṇavarṣeṇa, 186 Udānavarga
 kalaṃ, 70 Pāḷi
 kalām, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 kalām, 70, 106 Patna
 kalām, 70, 106 Udānavarga
 kali, 202 Pāḷi
 kali, 252 Gāndhārī
 kaliṃ, 252 Pāḷi
 kaliṃ, 252 Udānavarga
 kaliṅgaram, 41 Pāḷi
 kalim, 252 Patna
 kalyāṇaṃ, 78 Udānavarga
 kalyāṇe, 116 Udānavarga
 kalyāṇe, 78, 116, 376 Pāḷi
 kallāṇe, 116, 376 Patna
 kavodakaṇi, 149 Gāndhārī
 kaś, 408 Udānavarga

kaśayābhitāḍita, 144 Udānavarga
 kaśām, 143 Udānavarga
 kaśaya, 9, 10 Gāndhārī
 kaśāya, 144 Patna
 kas, 230 Udānavarga
 kasāniviṭṭho, 144 Pāḷi
 kasām, 143 Pāḷi
 kasya, 62 Udānavarga
 kahāpaṇavassena, 186 Pāḷi
 kahiṃ, 180 Mahāvastu & Other Texts
 kahiṃ, 180 Patna
 kā, 149 Mahāvastu & Other Texts
 kā, 149 Pāḷi
 kā, 149 Udānavarga
 kākaśūreṇa, 244 Patna
 kākaśūreṇa, 244 Udānavarga
 kākasūreṇa, 244 Pāḷi
 kātavvaṃ, 53 Patna
 kāpotakāni, 149 Pāḷi
 kāpotavarṇāny, 149 Udānavarga
 kāmaṃ, 326 Udānavarga
 kāmakāmā, 83 Patna
 kāmakāmā, 83 Pāḷi
 kāmagaveṣiṇaḥ, 99 Udānavarga
 kāmagaveṣiṇo, 99 Patna
 kāmagavesino, 99 Pāḷi
 kāmaguṇā, 371 Patna
 kāmaguṇe, 371 Pāḷi
 kāmaguṇo, 371 Udānavarga
 kāmato, 215 Pāḷi
 kāmabhavaparikkhīṇaṃ, 415 Pāḷi
 kāmaratisaṃstavam, 27 Udānavarga
 kāmaratisanthavaṃ, 27 Pāḷi
 kāmasukhaṃ, 346 Pāḷi
 kāmasukhaṃ, 346 Udānavarga
 kāmahetor, 83 Udānavarga
 kāmā, 186 Patna
 kāmā, 186 Pāḷi
 kāmā, 186 Udānavarga
 kāmāṃ, 267 Mahāvastu & Other Texts
 kāmāṃ, 383, 417 Udānavarga
 kāmān, 186 Mahāvastu & Other Texts
 kāmān, 88, 417 Udānavarga
 kāme, 88 Patna
 kāme, 88, 383, 415 Pāḷi
 kāmebhyo, 215 Udānavarga
 kāmeṣu, 186, 187 Mahāvastu & Other Texts
 kāmeṣu, 48, 187, 218 Udānavarga
 kāmesu, 48, 186, 187, 218, 401 Pāḷi

kāmesu, 48, 186, 187, 401 Patna
 kāmair, 186, 401 Udānavarga
 kāyakarma, 96 Udānavarga
 kāyagatā, 293, 299 Patna
 kāyagatā, 293, 299 Pāḷi
 kāyagatā, 293, 299 Udānavarga
 kāyaduccaritaṃ, 231 Patna
 kāyaduccaritaṃ, 231 Pāḷi
 kāyaduścaritaṃ, 231 Udānavarga
 kāyappakopaṃ, 231 Pāḷi
 kāyapradoṣaṃ, 231 Patna
 kāyapradoṣaṃ, 231 Udānavarga
 kāyam, 40 Patna
 kāyam, 40, 46 Pāḷi
 kāyam, 40, 46 Udānavarga
 kāyasaṃjñitam, 147 Udānavarga
 kāyasya, 140 Udānavarga
 kāyassa, 140 Pāḷi
 kāyena, 225, 231, 234, 259, 281, 361, 391 Patna
 kāyena, 225, 231, 234, 259, 281, 361, 391 Pāḷi
 kāyena, 225, 231, 234, 259, 281, 361, 391 Udānavarga
 kāyena, 361 Gāndhārī
 kāyena, 361 Mahāvastu & Other Texts
 kāyo, 41 Patna
 kāyo, 41 Pāḷi
 kāyo, 41 Udānavarga
 kārṣāpaṇavarṣena, 186 Mahāvastu & Other Texts
 kāṣāyaṃ, 9 Patna
 kāṣāyaṃ, 9 Udānavarga
 kāṣāyakaṃṭhā, 307 Patna
 kāṣāyakaṃṭhā, 307 Udānavarga
 kāṣāyam, 9, 10 Patna
 kāṣāyam, 9, 10 Udānavarga
 kāśāvaṃ, 9 Pāḷi
 kāśāvakaṃṭhā, 307 Pāḷi
 kāśāvam, 9, 10 Pāḷi
 kāhasi, 154 Pāḷi
 kāhāpaṇavāseṇa, 186 Patna
 ki, 264, 394, 395 Gāndhārī
 kiṃ, 108, 264, 312, 390, 394, 409 Udānavarga
 kiṃ, 264 Patna
 kiṃ, 264, 394 Pāḷi
 kiṃcanaṃ, 200 Patna
 kiṃcid, 108 Mahāvastu & Other Texts
 kica, 292, 386 Gāndhārī
 kiccaṃ, 276, 292 Pāḷi
 kiccaṃ, 292 Patna
 kiccā, 276 Patna
 kiccā, 74 Patna

kiccā, 74 Pāḷi
 kiccākiccesu, 74 Pāḷi
 kicce, 293 Patna
 kicce, 293 Pāḷi
 kiccesu, 74 Patna
 kicchaṃ, 182 Patna
 kicchaṃ, 182 Pāḷi
 kicchā, 182 Patna
 kiccho, 182 Patna
 kiccho, 182 Pāḷi
 kicha, 182 Gāndhārī
 kiche, 182 Gāndhārī
 kijaṇa, 200 Gāndhārī
 kiji, 390 Gāndhārī
 kiñcanam, 200, 421 Pāḷi
 kiñcanam, 200 Udānavarga
 kiñci, 108 Patna
 kiñci, 108, 312 Pāḷi
 kitavā, 252 Pāḷi
 kitva, 306, 314, 394 Gāndhārī
 kida, 314, 386 Gāndhārī
 kidakida, 50 Gāndhārī
 kidava, 252 Gāndhārī
 kin, 146 Patna
 kim, 146 Gāndhārī
 kim, 146 Patna
 kim, 146 Pāḷi
 kiyadi, 292 Gāndhārī
 kira, 159 Patna
 kira, 159 Pāḷi
 kirta, 109 Gāndhārī
 kiliṭṭha, 15 Gāndhārī
 kiliṣea, 158 Gāndhārī
 kilisseyya, 158 Pāḷi
 kileṣehi, 88 Patna
 kiśa, 395 Gāndhārī
 kisaṃ, 395 Pāḷi
 kismici, 74 Pāḷi
 kihne, 87 Patna
 kīratī, 292 Patna
 kuṃbhopamaṃ, 40 Patna
 kukida, 314 Gāndhārī
 kukṛtāc, 314 Udānavarga
 kujjheyya, 224 Pāḷi
 kuṇa, 327 Gāndhārī
 kuṇjaraṃ, 322 Udānavarga
 kuṇjaraḥ, 327 Udānavarga
 kuṇjarā, 322 Patna
 kuṇjarā, 322 Pāḷi

kuñjaro, 324, 327 Pāli
 kuñjaro, 327 Patna
 kuto, 212 Mahāvastu & Other Texts
 kuto, 62, 212, 213, 214, 215, 216 Pāli
 kuto, 62, 212, 214, 215 Udānavarga
 kudayiṇo, 166 Gāndhārī
 kudācanaṃ, 5, 210 Pāli
 kubbānaṃ, 217 Pāli
 kumudaṃ, 285 Patna
 kumudaṃ, 285 Pāli
 kumudu, 285 Gāndhārī
 kumbhūpamaṃ, 40 Pāli
 kumbhopamaṃ, 40 Udānavarga
 kummovamu, 40 Gāndhārī
 kuya, 53, 117, 118, 162 Gāndhārī
 kuradi, 217 Gāndhārī
 kurute, 48, 217 Patna
 kurute, 48, 217 Pāli
 kurute, 48, 217 Udānavarga
 kurudhvaṃ, 238 Udānavarga
 kuryāc, 117, 118, 159 Udānavarga
 kuryāj, 43 Udānavarga
 kuryāt, 117, 281, 329 Udānavarga
 kuryāt, 329 Mahāvastu & Other Texts
 kuryād, 330 Udānavarga
 kuryān, 53, 61 Udānavarga
 kuryus, 105 Udānavarga
 kurvaṃ, 136 Udānavarga
 kurvataḥ, 52, 116 Udānavarga
 kurvantaḥ, 66 Udānavarga
 kurvanti, 293 Udānavarga
 kurvīta, 117, 118, 211 Udānavarga
 kurvvato, 52 Patna
 kulaṃ, 193 Mahāvastu & Other Texts
 kulaṃ, 193 Patna
 kulaṃ, 193 Pāli
 kulaṃ, 193 Udānavarga
 kulu, 193 Gāndhārī
 kuvadu, 52 Gāndhārī
 kuvia, 117 Gāndhārī
 kuvea, 224 Gāndhārī
 kuśala, 44, 45 Gāndhārī
 kuśalaṃ, 53 Patna
 kuśalaṃ, 53 Udānavarga
 kuśalaḥ, 44, 45 Udānavarga
 kuśalasyopasaṃpadaḥ, 183 Udānavarga
 kuśalasyopasaṃpadā, 183 Mahāvastu & Other Texts
 kuśalassa, 183 Patna
 kuśalena, 173 Udānavarga

kuśalo, 44, 45 Patna
 kuśāgreṇa, 70 Patna
 kuśāgreṇa, 70 Mahāvastu & Other Texts
 kuśāgreṇa, 70 Udānavarga
 kuśīdaṃ, 7 Patna
 kuśīdo, 112 Mahāvastu & Other Texts
 kuśo, 311 Patna
 kusaggena, 70 Pāḷi
 kusalaṃ, 53 Pāḷi
 kusalassa, 183 Pāḷi
 kusalena, 173 Pāḷi
 kusalo, 44, 45 Pāḷi
 kusidu, 7 Gāndhārī
 kusidhu, 112 Gāndhārī
 kusītaṃ, 7 Pāḷi
 kusīto, 112, 280 Pāḷi
 kusīdo, 112, 280 Patna
 kusīdo, 112, 280 Udānavarga
 kuso, 311 Pāḷi
 kuhiñci, 180 Pāḷi
 kṛtaṃ, 67, 68, 314 Udānavarga
 kṛtakṛtyam, 386 Udānavarga
 kṛtapuṇyaṃ, 220 Udānavarga
 kṛtapuṇyo, 16 Udānavarga
 kṛtavāṃ, 252 Patna
 kṛtākṛtam, 50 Udānavarga
 kṛte, 165 Udānavarga
 kṛtair, 121, 122 Udānavarga
 kṛtyaṃ, 292 Udānavarga
 kṛtyākṛtyeṣu, 74 Udānavarga
 kṛtye, 293 Udānavarga
 kṛtvā, 67, 68, 129, 130, 252, 314 Udānavarga
 kṛṣṇāṃ, 87 Udānavarga
 keja, 108 Gāndhārī
 kena, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 kena, 179, 180 Patna
 kena, 179, 180 Pāḷi
 kena, 179, 180 Udānavarga
 kenaci, 196 Pāḷi
 keṣu, 74 Udānavarga
 kesuci, 74 Patna
 ko, 146 Mahāvastu & Other Texts
 ko, 44, 146, 160 Udānavarga
 ko, 44, 160, 230 Patna
 ko, 44, 146, 160, 230 Pāḷi
 ko, 44, 146, 230 Gāndhārī
 koia, 403 Gāndhārī
 koci, 143, 179 Pāḷi
 kothu, 221 Gāndhārī

kodha, 223 Gāndhārī
 kodham, 221, 222, 223 Pāli
 kodhu, 222 Gāndhārī
 korvia, 118 Gāndhārī
 kovidaṃ, 403 Patna
 kovidaṃ, 403 Pāli
 kovidam, 403 Udānavarga
 kosajjam, 241 Patna
 kosajjam, 241 Pāli
 kraṇḍe, 371 Patna
 kradava, 223 Gāndhārī
 krāmati, 124 Udānavarga
 kriyate, 292 Udānavarga
 krujjheyā, 224 Patna
 krudhyed, 224 Udānavarga
 krodham, 221 Patna
 krodham, 221, 222 Udānavarga
 krodham, 223 Udānavarga
 kliśyate, 165 Udānavarga
 kliśyeta, 158 Udānavarga
 kliṣṭam, 15 Udānavarga
 kṣaṇātītā, 315 Udānavarga
 kṣaṇe, 239 Udānavarga
 kṣatrio, 387 Gāndhārī
 kṣatriyas, 387 Udānavarga
 kṣadibala, 399 Gāndhārī
 kṣano, 315 Udānavarga
 kṣaya, 383, 402 Gāndhārī
 kṣayam, 383 Udānavarga
 kṣayam, 154, 402 Udānavarga
 kṣāntiḥ, 184 Udānavarga
 kṣāntivratabalopetaṃ, 399 Udānavarga
 kṣānto, 142 Udānavarga
 kṣāntyā, 5 Mahāvastu & Other Texts
 kṣāntyā, 5 Udānavarga
 kṣiṇasavu, 420 Gāndhārī
 kṣito, 34 Gāndhārī
 kṣipta, 34 Udānavarga
 kṣiptam, 125 Udānavarga
 kṣipram, 137, 289 Udānavarga
 kṣīravayo, 284 Gāndhārī
 kṣīṇāsravā, 89 Udānavarga
 kṣīrapaka, 284 Udānavarga
 kṣīram, 71 Udānavarga
 kṣudhā, 203 Udānavarga
 kṣetrāṇi, 356, 357, 358, 359 Udānavarga
 kṣemaṃ, 189 Udānavarga
 kṣemam, 192 Udānavarga
 khaṇatha, 337 Patna

khaṇatha, 337 Pāḷi
 khaṇadida, 315 Gāndhārī
 khaṇātītā, 315 Patna
 khaṇātītā, 315 Pāḷi
 khaṇe, 239 Patna
 khaṇe, 239 Pāḷi
 khaṇo, 315 Gāndhārī
 khaṇo, 315 Patna
 khaṇo, 315 Pāḷi
 khattiye, 294 Patna
 khattiye, 294 Pāḷi
 khattiyo, 387 Patna
 khattiyo, 387 Pāḷi
 khanata, 337 Udānavarga
 khanati, 247 Pāḷi
 khantī, 184 Pāḷi
 khantībalaṃ, 399 Pāḷi
 khandhasamā, 202 Pāḷi
 khandhānaṃ, 374 Pāḷi
 khandhānāṃ, 374 Patna
 khayam, 383 Patna
 khayam, 383 Pāḷi
 khayam, 154, 402 Pāḷi
 khalu, 313 Udānavarga
 khādati, 240 Patna
 khādati, 240 Pāḷi
 khādati, 240 Udānavarga
 khāntī, 184 Patna
 khittā, 304 Pāḷi
 khitto, 34, 125 Patna
 khitto, 34, 125 Pāḷi
 khippaṃ, 65, 236, 238 Pāḷi
 khippam, 137, 289 Pāḷi
 khipraṃ, 65 Patna
 khīṇamacche, 155 Pāḷi
 khīṇāsavaṃ, 420 Pāḷi
 khīṇāsavā, 89 Patna
 khīṇāsavā, 89 Pāḷi
 khīraṃ, 71 Pāḷi
 khīrapako, 284 Pāḷi
 khettāni, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 khettrāṇi, 356, 357, 358, 359 Patna
 khemaṃ, 189, 192 Pāḷi
 khemī, 258 Pāḷi
 khemmaṃ, 189, 192 Patna
 kho, 86 Patna
 kho, 86, 189, 192, 349, 350 Pāḷi
 ga-avamaṇ, 420 Gāndhārī
 gaü, 19 Gāndhārī

gaṃdho, 56 Patna
 gaṃbhīro, 82 Patna
 gacchaṃti, 226 Patna
 gacchati, 31, 47, 174, 246, 287, 323 Pāḷi
 gacchati, 31, 47, 287 Udānavarga
 gacchati, 31, 47, 287, 323 Patna
 gacchanti, 226, 293, 316, 317, 318, 319, 384 Pāḷi
 gacchanti, 226, 293, 316, 384 Udānavarga
 gacchanti, 316, 317, 318, 384 Patna
 gacche, 46, 224 Patna
 gacche, 46, 224 Pāḷi
 gacchet, 46 Udānavarga
 gaccheyya, 323 Pāḷi
 gacha, 224 Gāndhārī
 gachadi, 31, 316, 317, 323 Gāndhārī
 gaṇaü, 19 Gāndhārī
 gaṇayaṃ, 19 Patna
 gaṇayaṃ, 19 Pāḷi
 gataṃ, 220 Pāḷi
 gataḥ, 190 Mahāvastu & Other Texts
 gataḥ, 30, 190 Udānavarga
 gataddhino, 90 Pāḷi
 gataddhuno, 90 Patna
 gatam, 220 Udānavarga
 gatādhvano, 90 Udānavarga
 gatāni, 94 Patna
 gatāni, 94 Pāḷi
 gatāni, 94 Udānavarga
 gati, 92, 380 Pāḷi
 gatim, 420 Pāḷi
 gatim, 420 Udānavarga
 gatiś, 310 Udānavarga
 gatis, 92 Udānavarga
 gatī, 310 Pāḷi
 gatī, 310, 380 Patna
 gato, 17, 18, 30, 190, 351 Pāḷi
 gato, 190 Patna
 gatvā, 225 Udānavarga
 gada, 347 Gāndhārī
 gadi, 57, 420 Gāndhārī
 gadu, 30 Gāndhārī
 gadhaṇa, 101 Gāndhārī
 gadhapada, 101, 102 Gāndhārī
 gadhasāda, 102 Gāndhārī
 ganajadaṇa, 55 Gāndhārī
 gano, 54 Gāndhārī
 gantā, 225 Patna
 gantvā, 225 Pāḷi
 ganthā, 211 Pāḷi

gandhaḥ, 54 Udānavarga
 gandhajātānaṃ, 55 Pāḷi
 gandhajātānāṃ, 55 Patna
 gandhajātebhyaḥ, 55 Udānavarga
 gandhabbamānusā, 420 Pāḷi
 gandhabbā, 105 Patna
 gandhabbo, 105 Pāḷi
 gandharvā, 105 Udānavarga
 gandho, 54, 56 Patna
 gandho, 54, 56 Pāḷi
 gandho, 56 Udānavarga
 gabbham, 126, 325 Pāḷi
 gabbham, 126, 342 Patna
 gamanena, 178 Patna
 gamanena, 178 Pāḷi
 gami, 49 Gāndhārī
 gamiradisabhamu, 27 Gāndhārī
 gamiśśatha, 283 Patna
 gamu, 47 Gāndhārī
 gambhīrapaññaṃ, 403 Pāḷi
 gambhīrapraññaṃ, 403 Patna
 gambhīrabuddhiṃ, 403 Udānavarga
 gambhīro, 82 Pāḷi
 gammirapraña, 403 Gāndhārī
 gammiro, 82 Gāndhārī
 gara, 30 Gāndhārī
 garahito, 30 Pāḷi
 garukaṃ, 138, 310 Pāḷi
 garukaṃ, 310 Patna
 garbham, 325 Udānavarga
 garhitaḥ, 30 Udānavarga
 gaveśatha, 146 Mahāvastu & Other Texts
 gaveśatha, 146 Patna
 gaveśatha, 146 Udānavarga
 gavesatha, 146 Pāḷi
 gavesanto, 153 Pāḷi
 gahakāraka, 154 Pāḷi
 gahakārakaṃ, 153 Pāḷi
 gahakūṭaṃ, 154 Pāḷi
 gahaṭṭhehi, 404 Pāḷi
 gahaṇa, 394 Gāndhārī
 gahanaṃ, 394 Pāḷi
 gahanaṃ, 394 Udānavarga
 gaho, 251 Pāḷi
 gāḥ, 19, 135 Udānavarga
 gāḍham, 349 Udānavarga
 gāthā, 101 Pāḷi
 gāthānāṃ, 101 Mahāvastu & Other Texts
 gāthāpadam, 101 Pāḷi

gāthāsataṃ, 102 Patna
 gāthāsataṃ, 102 Udānavarga
 gāthāsataṃ, 102 Pāḷi
 gāmaṃ, 47, 287 Pāḷi
 gāme, 49, 98 Pāḷi
 gāraṃ, 373 Patna
 gāvo, 19, 135 Patna
 gāvo, 19, 135 Pāḷi
 gira, 408 Gāndhārī
 giram, 408 Pāḷi
 giram, 408 Udānavarga
 girāṃ, 408 Patna
 gilam, 371 Patna
 gili, 371 Gāndhārī
 gilī, 371 Pāḷi
 gileḥ, 371 Udānavarga
 gihi, 74 Pāḷi
 gu, 7, 8, 163, 366 Gāndhārī
 guttam, 36, 315 Patna
 guttam, 36, 315 Pāḷi
 gutto, 257 Pāḷi
 guptam, 315 Udānavarga
 guptiḥ, 375 Udānavarga
 gurukaṃ, 310 Udānavarga
 guhāsayaṃ, 37 Patna
 guhāsayaṃ, 37 Udānavarga
 guhāsayaṃ, 37 Pāḷi
 ḡhakāraka, 154 Udānavarga
 ḡhakārakaiṣamāṇas, 153 Udānavarga
 ḡhakūṭam, 154 Udānavarga
 ḡhaṭṭhehi, 404 Patna
 ḡhasthebhīr, 404 Udānavarga
 ḡrhāḥ, 302 Udānavarga
 ḡrhī, 74 Patna
 ḡrhī, 74 Udānavarga
 ḡrḥmasu, 286 Patna
 geham, 154 Pāḷi
 geham, 154 Udānavarga
 gocaram, 135 Patna
 gocaram, 135 Pāḷi
 gocaraḥ, 92, 93 Udānavarga
 gocaram, 135 Udānavarga
 gocare, 22 Patna
 gocare, 22 Pāḷi
 gocaro, 92, 93 Patna
 gocaro, 92, 93 Pāḷi
 gotamasāvaka, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Pāḷi
 gotamasāvaka, 299, 300, 301 Patna
 gottena, 393 Pāḷi

- gotreṇa, 393 Gāndhārī
 gotreṇa, 393 Patna
 gotreṇa, 393 Udānavarga
 godamaṣavaka, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Gāndhārī
 gopayatātmānam, 315 Udānavarga
 gopālo, 135 Patna
 gopālo, 135 Pāli
 gopālo, 135 Udānavarga
 gopetha, 315 Pāli
 gopaiva, 19 Udānavarga
 gopo, 19 Patna
 gopo, 19 Pāli
 goyari, 22 Gāndhārī
 govo, 19 Gāndhārī
 gautamaśrāvakaḥ, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 ggramthā, 211 Patna
 ggrāmaṃ, 47, 287 Patna
 ggrāme, 49, 98 Patna
 gcredhaniśīṭā, 339 Patna
 gghaccaṃ, 250 Patna
 gradhadi, 278 Gāndhārī
 granthās, 211 Udānavarga
 grahaḥ, 251 Udānavarga
 grāmaṃ, 47, 287 Udānavarga
 grāmāṃ, 49 Udānavarga
 grāme, 98 Udānavarga
 grāmyāṃ, 335, 336 Udānavarga
 grīṣmam, 286 Udānavarga
 ghadhedi, 405 Gāndhārī
 ghara, 302 Gāndhārī
 gharā, 241 Patna
 gharā, 241, 302 Pāli
 ghahaṭhehi, 404 Gāndhārī
 ghāṇena, 360 Pāli
 ghātaye, 129, 130 Patna
 ghātaye, 129, 130 Pāli
 ghātayet, 129, 130 Udānavarga
 ghāṭeti, 405 Pāli
 ghrāṇena, 360 Mahāvastu & Other Texts
 ca, 1, 2, 6, 8, 12, 20, 24, 25, 40, 50, 67, 68, 73, 74, 86, 92, 93, 96, 97, 102, 103, 106, 107, 108,
 110, 111, 112, 113, 114, 115, 135, 144, 163, 168, 169, 178, 188, 190, 208, 209, 210, 228,
 229, 235, 242, 249, 250, 261, 267, 271, 273, 282, 283, 293, 294, 299, 300, 301, 308, 310,
 314, 322, 330, 341, 345, 352, 363, 369, 372, 375, 377 Patna
 ca, 107, 108, 110, 112, 113, 114, 115, 169, 188, 190, 267, 271, 329, 369 Mahāvastu & Other
 Texts
 ca, 25, 106, 107, 108, 110, 112, 113, 114, 115, 118, 169, 267, 271, 273, 296, 297, 298, 299,
 300, 301, 309, 369, 372, 385, 399, 405, 407, 412, 419 Gāndhārī
 ca, 3, 5, 6, 8, 10, 12, 20, 24, 25, 26, 40, 43, 44, 45, 50, 54, 56, 63, 68, 69, 73, 74, 77, 86, 92,
 93, 96, 97, 103, 106, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 119, 120, 135, 138, 141, 144,

150, 151, 163, 168, 169, 172, 177, 185, 188, 190, 191, 205, 207, 208, 209, 210, 218, 219, 228, 235, 237, 242, 245, 246, 247, 248, 256, 259, 261, 265, 267, 268, 271, 273, 281, 282, 283, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 310, 312, 314, 319, 322, 325, 330, 340, 341, 345, 350, 352, 363, 367, 369, 371, 372, 375, 377, 393, 398, 399, 405, 407, 410, 412, 418, 419, 421, 423 Pāḷi

ca, 7, 8, 20, 25, 40, 44, 45, 61, 73, 77, 92, 93, 96, 97, 102, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 138, 139, 150, 163, 168, 169, 185, 188, 190, 210, 221, 224, 227, 228, 249, 250, 262, 267, 271, 273, 282, 286, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 310, 322, 325, 329, 330, 345, 353, 361, 363, 369, 375, 377, 385, 389, 391, 393, 398, 399, 405, 407, 410, 412, 418, 419, 423 Udānavarga

cako, 1 Gāndhārī

cakkaṃ, 1 Pāḷi

cakkhunā, 360 Pāḷi

cakkhumā, 273 Patna

cakkhumā, 273 Pāḷi

cakraṃ, 1 Udānavarga

cakram, 1 Patna

caḷṣuṣā, 360 Mahāvastu & Other Texts

caḷṣuṣmāṃ, 273 Udānavarga

cakhuma, 273 Gāndhārī

cakhkṣuma, 279 Gāndhārī

caje, 290 Patna

caje, 290 Pāḷi

caṭṭhaṅgikaṃ, 191 Pāḷi

cata, 13 Gāndhārī

catutthaṃ, 309 Patna

catutthaṃ, 309 Pāḷi

catubbhāgam, 108 Patna

catubbhāgam, 108 Pāḷi

caturo, 273 Patna

caturo, 273 Pāḷi

caturtham, 309 Udānavarga

caturbhāga, 108 Gāndhārī

caturbhāga, 108 Patna

caturbhāga, 108 Pāḷi

caturbhāga, 108 Udānavarga

caturbhāgam, 108 Mahāvastu & Other Texts

caturbhāgam, 108 Udānavarga

cattāri, 190, 309 Patna

cattāri, 190, 309 Pāḷi

cattāro, 109 Pāḷi

catvari, 109, 309 Gāndhārī

catvāri, 190 Mahāvastu & Other Texts

catvāri, 190, 309 Udānavarga

catvāry, 273 Udānavarga

cadubhaku, 108 Gāndhārī

caddhagū, 302 Pāḷi

cadrimu, 208, 387 Gāndhārī

cana, 5 Udānavarga

canaṇa, 54 Gāndhārī
candaṃ, 413 Pāli
candanaṃ, 54, 55 Patna
candanaṃ, 54, 55 Pāli
candanāc, 55 Udānavarga
candanād, 54 Udānavarga
candimā, 172, 173, 208, 382, 387 Pāli
candramā, 172, 208, 387 Patna
candramāḥ, 172, 173, 382, 387 Udānavarga
candro, 413 Udānavarga
capalaṃ, 33 Patna
capalaṃ, 33 Pāli
capalaṃ, 33 Udānavarga
cayi, 290 Gāndhārī
cara, 49 Gāndhārī
caramś, 61 Mahāvastu & Other Texts
caramś, 61 Udānavarga
carañ, 61 Pāli
carati, 267 Pāli
carati, 294 Patna
caratha, 243 Patna
caradi, 267 Gāndhārī
caranti, 66 Patna
caranti, 66 Pāli
caranti, 66 Udānavarga
caram, 305 Pāli
carāṇo, 144 Patna
cari, 168, 169 Gāndhārī
caritaṃ, 330 Mahāvastu & Other Texts
caritaṃ, 330 Patna
caritaṃ, 330 Pāli
caritaṃ, 330 Udānavarga
care, 49, 168, 169, 231, 232, 233, 329, 330, 365 Pāli
care, 49, 168, 169, 231, 232, 233, 365 Patna
careā, 142 Gāndhārī
caret, 107, 169 Mahāvastu & Other Texts
caret, 49, 168, 169, 231, 232, 233 Udānavarga
careta, 142, 144, 328 Udānavarga
careta, 328 Mahāvastu & Other Texts
caretha, 142 Mahāvastu & Other Texts
cared, 330 Mahāvastu & Other Texts
cared, 330 Udānavarga
caren, 329 Mahāvastu & Other Texts
caren, 329, 330 Udānavarga
careyā, 142, 328 Patna
careyya, 142, 328 Pāli
cavadhivadida, 320 Gāndhārī
cavala, 33 Gāndhārī
cā, 11 Patna

cākṛtajñāś, 97 Udānavarga
 cātmabhiḥ, 66 Udānavarga
 cātmānaṃ, 103, 209 Udānavarga
 cātra, 99 Udānavarga
 cādhimuktānām, 226 Udānavarga
 cānimittaṃ, 92, 93 Udānavarga
 cānupādāya, 414 Udānavarga
 cānupādāyam, 89 Udānavarga
 cānusmaraṃ, 364 Udānavarga
 cāpātikīrṇā, 156 Udānavarga
 cāpātikhittā, 156 Pāḷi
 cāpātipatite, 320 Patna
 cāpāto, 320 Pāḷi
 cāpād, 320 Udānavarga
 cāpādhikinno, 156 Patna
 cāpi, 142 Mahāvastu & Other Texts
 cāpi, 55, 63, 142, 172, 306 Patna
 cāpi, 8, 55, 142, 421 Udānavarga
 cāpy, 7, 12, 228, 394, 412 Udānavarga
 cāprāḷṇo, 140 Udānavarga
 cābhayadaṃśino, 317 Patna
 cābhayadassino, 317 Pāḷi
 cābhinandanti, 219 Udānavarga
 cābhirametāryo, 88 Udānavarga
 cābhu, 228 Patna
 cāyaṃ, 104 Pāḷi
 cāyujya, 209 Udānavarga
 cāratim, 418 Udānavarga
 cārikaṃ, 326 Pāḷi
 cārikāṃ, 326 Udānavarga
 cāreta, 142 Mahāvastu & Other Texts
 cāryasatyāni, 190 Udānavarga
 cāvajjadassino, 318 Pāḷi
 cāvajjasamṇino, 318 Patna
 cāśa, 410 Udānavarga
 cāṣṭāṅgikaṃ, 191 Mahāvastu & Other Texts
 cāṣṭāṅgikaṃ, 191 Udānavarga
 cāsabhyāc, 77 Udānavarga
 cāsāradassino, 11 Pāḷi
 cāsārasamjñīnaḥ, 11 Udānavarga
 cāsmi, 353 Udānavarga
 cāsya, 72, 124 Udānavarga
 cāha, 306 Pāḷi
 cāhaṃ, 396 Pāḷi
 cāhu, 228 Pāḷi
 ci, 180 Patna
 ci, 363, 409 Gāndhārī
 cic, 312 Udānavarga
 cit, 74, 133 Udānavarga

cita, 14, 33, 371 Gāndhārī
 cittaṃ, 13, 14, 33, 34, 35, 36, 37, 42, 43, 89, 116, 154, 171, 371 Pāḷi
 cittaṃ, 13, 14, 33, 34, 35, 36, 37, 88, 89, 116, 371 Patna
 cittaṃ, 13, 14, 33, 34, 35, 42, 43, 89, 116 Udānavarga
 cittakatam, 147 Pāḷi
 cittakkhepaṃ, 138 Pāḷi
 cittaklesehi, 88 Pāḷi
 cittakṣepam, 138 Udānavarga
 cittam, 40, 326 Pāḷi
 cittam, 40, 326, 371 Udānavarga
 cittam, 40, 327 Patna
 cittasya, 35 Udānavarga
 cittassa, 35 Pāḷi
 cittassa, 35, 374 Patna
 citte, 154 Udānavarga
 citraṃ, 171 Udānavarga
 citrakṛtaṃ, 147 Udānavarga
 cid, 108, 179, 390, 408, 409 Udānavarga
 ciraṃ, 248 Pāḷi
 ciraṃ, 342 Patna
 cirappavāsīm, 219 Pāḷi
 cirapravāsinaṃ, 219 Udānavarga
 cirarātram, 342 Udānavarga
 cirāya, 342 Pāḷi
 cutiṃ, 419 Pāḷi
 cuttaribhāvaye, 370 Pāḷi
 cudi, 419 Gāndhārī
 cūbhayaṃ, 404 Patna
 cūbhayaṃ, 404 Pāḷi
 ce, 1, 2, 19, 20, 61, 64, 65, 100, 101, 102, 106, 107, 117, 118, 124, 142, 157, 159, 229, 267,
 290, 308, 313, 329, 366 Pāḷi
 ce, 19, 20, 64, 65, 100, 117, 118, 124, 157, 158, 290, 329, 366 Patna
 cet, 20, 117, 118, 136, 157, 382 Udānavarga
 cetam, 250 Patna
 cetam, 250, 263, 336 Pāḷi
 cetarahi, 228 Patna
 cetarahi, 228 Pāḷi
 cetasā, 79 Pāḷi
 cetasā, 79 Udānavarga
 cetasā, 79, 234 Patna
 cetām, 336 Patna
 ced, 64, 396 Udānavarga
 cedaso, 79 Gāndhārī
 cen, 61 Mahāvastu & Other Texts
 cenam, 118 Patna
 ceyam, 104 Udānavarga
 cel, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
 cel, 328, 329 Udānavarga
 cesā, 335 Patna

caikaṃ, 103, 107 Mahāvastu & Other Texts
 caikam, 305 Udānavarga
 caityavṛkṣāṃś, 188 Mahāvastu & Other Texts
 cainaṃ, 118 Udānavarga
 caiva, 46, 73, 92, 93, 332, 411 Udānavarga
 caivākuśalaṃ, 281 Udānavarga
 cotpādaḥ, 194 Udānavarga
 codayattānaṃ, 379 Pāḷi
 codayā, 379 Patna
 copacitā, 302 Udānavarga
 copaśamasya, 205 Udānavarga
 ccare, 329, 330 Patna
 cchandram, 117, 118 Udānavarga
 cchāyā, 2 Patna
 cchāyā, 2 Udānavarga
 cchijjati, 284 Patna
 cchitvā, 346 Udānavarga
 cchīravako, 284 Patna
 cchrāmaṇyārthasya, 19 Udānavarga
 cyutiṃ, 419 Udānavarga
 cha, 106, 107 Patna
 chattimsatī, 339 Pāḷi
 chattrīśatiṃ, 339 Patna
 chadedi, 252 Gāndhārī
 chana, 117, 118 Gāndhārī
 chandaṃ, 117, 118 Patna
 chandaṃ, 117, 118 Pāḷi
 chandajāto, 218 Pāḷi
 chandajāto, 218 Udānavarga
 chaya, 2 Gāndhārī
 charaṇaṃ, 192 Mahāvastu & Other Texts
 charaṇam, 189, 192 Mahāvastu & Other Texts
 charaṇam, 189, 192 Udānavarga
 chādayaty, 252 Udānavarga
 chādeti, 252 Patna
 chādeti, 252 Pāḷi
 chāyā, 2 Pāḷi
 chāsītānyaṃ, 159 Udānavarga
 chijjati, 284 Pāḷi
 chitilaṃ, 312 Udānavarga
 chittvā, 369 Gāndhārī
 chittvā, 369 Mahāvastu & Other Texts
 chittvā, 369 Patna
 chittvā, 369 Pāḷi
 chittvā, 369 Udānavarga
 chitvaṇa, 346, 347 Gāndhārī
 chitvā, 283, 398 Udānavarga
 chitveha, 46 Udānavarga
 chidyate, 284 Udānavarga

china, 370, 383 Gāndhārī
 chinda, 383 Pāḷi
 chindata, 283 Udānavarga
 chindatha, 283 Patna
 chindatha, 283, 340 Pāḷi
 chindi, 383 Udānavarga
 chinde, 370 Pāḷi
 chinna, 383 Patna
 chinno, 338 Patna
 chinno, 338 Pāḷi
 chinno, 338 Udānavarga
 chīraṃ, 71 Patna
 chīleṣu, 10 Udānavarga
 chuddho, 41 Pāḷi
 chudhā, 203 Patna
 chūḍo, 41 Patna
 chettā, 283 Patna
 chettāna, 46, 346 Patna
 chetva, 369, 398 Gāndhārī
 chetvaṇa, 46 Gāndhārī
 chetvā, 283, 369, 397, 398 Pāḷi
 chetvāna, 46, 346, 347 Pāḷi
 chramaṇo, 264 Udānavarga
 chrutvā, 100, 102 Udānavarga
 chreyaḥ, 314 Udānavarga
 ja, 102, 103, 107, 112, 115, 117 Gāndhārī
 jāi, 371 Gāndhārī
 jaea, 58 Gāndhārī
 jāmtuno, 176 Patna
 jāmmim, 336 Patna
 jāmmī, 335 Patna
 jagatippadeso, 127, 128 Pāḷi
 jaccā, 393 Pāḷi
 jāññā, 157, 352 Pāḷi
 jaṭā, 141 Mahāvastu & Other Texts
 jaṭā, 141 Patna
 jaṭā, 141 Pāḷi
 jaṭā, 141 Udānavarga
 jaṭābhir, 393, 394 Udānavarga
 jaṭāhi, 393 Patna
 jaṭāhi, 393, 394 Pāḷi
 jaḍa, 393, 394 Gāndhārī
 jaṇa, 26, 28, 222, 372 Gāndhārī
 jaṇada, 384 Gāndhārī
 jaṇadi, 420 Gāndhārī
 jaṇo, 217 Gāndhārī
 jadikṣaya, 423 Gāndhārī
 jadijara, 348 Gāndhārī
 jadu, 107, 395 Gāndhārī

jadūṇa, 244, 245 Gāndhārī
 jadeṇa, 53 Gāndhārī
 janaḥ, 99, 217 Udānavarga
 janā, 26, 85, 86 Pāḷi
 janā, 26, 85, 86, 249 Patna
 janāḥ, 26, 85, 86, 249 Udānavarga
 jano, 99, 217 Patna
 jano, 99, 217, 222, 249 Pāḷi
 jantu, 107 Pāḷi
 jantuṃ, 395 Pāḷi
 jantunaḥ, 176, 341 Udānavarga
 jantunas, 349 Udānavarga
 jantuno, 105, 176, 341, 349 Pāḷi
 jantuno, 105, 341 Patna
 jantū, 107 Patna
 jabodaṇaseva, 230 Gāndhārī
 jambonadasseva, 230 Pāḷi
 jammim, 336 Pāḷi
 jammī, 335 Pāḷi
 jaya, 201 Gāndhārī
 jayaṃ, 201 Patna
 jayaṃ, 201 Pāḷi
 jayadi, 193, 344 Gāndhārī
 jayadu, 27 Gāndhārī
 jayaparayaa, 201 Gāndhārī
 jayaparājayaṃ, 201 Patna
 jayaparājayaṃ, 201 Pāḷi
 jayaparājayam, 201 Mahāvastu & Other Texts
 jayaparājayau, 201 Udānavarga
 jayād, 201 Udānavarga
 jayāmatha, 6 Patna
 jaye, 103 Gāndhārī
 jaye, 103 Mahāvastu & Other Texts
 jaye, 103 Patna
 jaye, 103 Pāḷi
 jaye, 103 Udānavarga
 jayet, 103, 223 Udānavarga
 jayed, 103 Udānavarga
 jayo, 201 Mahāvastu & Other Texts
 jara, 25, 151 Gāndhārī
 jaraṃ, 151 Pāḷi
 jarā, 135, 150, 333 Pāḷi
 jarā, 135, 333 Patna
 jarā, 333 Udānavarga
 jarām, 151 Udānavarga
 jarāmṛtyuḥ, 135 Udānavarga
 jala, 347 Gāndhārī
 jallaṃ, 141 Pāḷi
 jahamti, 91 Patna

jahanti, 91 Pāli
 jahante, 91 Udānavarga
 jahi, 221, 370 Gāndhārī
 jahe, 221, 353 Patna
 jahe, 221, 353, 370 Pāli
 jahe, 353 Gāndhārī
 jahe, 353 Mahāvastu & Other Texts
 jahe, 353 Udānavarga
 jahed, 221 Udānavarga
 jāmbūnadasseva, 230 Patna
 jāgarato, 39 Patna
 jāgarato, 39, 60 Pāli
 jāgarato, 60 Udānavarga
 jāgaramānānaṃ, 226 Pāli
 jāgarikāṃ, 226 Patna
 jāgarikāsu, 7, 8 Udānavarga
 jāgaryam, 226 Udānavarga
 jāccā, 393 Patna
 jātaṃ, 340 Pāli
 jātamhi, 331 Pāli
 jāti, 153 Pāli
 jātiḥ, 153 Udānavarga
 jātikkhayaṃ, 423 Pāli
 jātikṣayaṃ, 423 Udānavarga
 jātijaraṃ, 238, 348 Pāli
 jātijarāṃ, 238, 348 Udānavarga
 jātijarāṃ, 348 Patna
 jātijarūpagā, 341 Pāli
 jātijaropagā, 341 Patna
 jātijaropagā, 341 Udānavarga
 jātiśamsāraṃ, 153 Udānavarga
 jātu, 210 Udānavarga
 jātena, 53 Patna
 jātena, 53 Pāli
 jātena, 53 Udānavarga
 jāteṣu, 331 Mahāvastu & Other Texts
 jātesu, 331 Mahāvastu & Other Texts
 jātyā, 393 Udānavarga
 jātyo, 193 Udānavarga
 jānato, 384 Patna
 jānato, 384 Pāli
 jānanti, 420 Pāli
 jānanti, 420 Udānavarga
 jānāhi, 248 Pāli
 jāniṃ, 138 Pāli
 jānīyād, 63 Udānavarga
 jāned, 76 Udānavarga
 jānyam, 322 Udānavarga
 jāmbunadasyaiva, 230 Udānavarga

jāyati, 72, 193 Pāḷi
 jāyati, 72, 193, 338 Patna
 jāyatī, 193, 212, 213, 214, 215, 216, 282, 283 Pāḷi
 jāyate, 193, 212 Mahāvastu & Other Texts
 jāyate, 193, 212, 214, 215, 283, 338 Udānavarga
 jāyate, 212, 283 Patna
 jāyeta, 58 Udānavarga
 jāyetha, 58 Pāḷi
 jālaṃ, 251 Udānavarga
 jālaṃ, 251, 347 Pāḷi
 jālamuktaiva, 174 Udānavarga
 jālamutto, 174 Pāḷi
 jālinī, 180 Mahāvastu & Other Texts
 jālinī, 180 Patna
 jālinī, 180 Pāḷi
 jālinī, 180 Udānavarga
 ji, 12, 44, 45, 103, 106, 107, 113, 163, 228, 369, 377, 409 Gāndhārī
 jighacchāparamā, 203 Pāḷi
 jīṇa, 223 Gāndhārī
 jīṇi, 103 Gāndhārī
 jīṇṇakoñcā, 155 Pāḷi
 jitaṃ, 104, 105, 179 Pāḷi
 jitaṃ, 179 Gāndhārī
 jitaṃ, 179 Mahāvastu & Other Texts
 jitaṃ, 40, 105, 179 Patna
 jitaṃ, 40, 179 Udānavarga
 jitaḥ, 104 Udānavarga
 jitañ, 40 Pāḷi
 jitasyāpajitaṃ, 105 Udānavarga
 jināti, 179 Mahāvastu & Other Texts
 jināti, 354 Pāḷi
 jināti, 354 Udānavarga
 jine, 103 Patna
 jine, 103, 223 Pāḷi
 jinnakromcā, 155 Patna
 jiyadi, 151 Gāndhārī
 jivamu, 197, 199, 200 Gāndhārī
 jīvi, 112, 113, 115 Gāndhārī
 jīvida, 112, 113, 115, 182 Gāndhārī
 jivhā, 65 Patna
 jivhā, 65 Pāḷi
 jivhāya, 360 Mahāvastu & Other Texts
 jivhāya, 360 Pāḷi
 jihvā, 65 Udānavarga
 jīrati, 152 Pāḷi
 jīranti, 151 Pāḷi
 jīṇṇakrauñcaiva, 155 Udānavarga
 jīryanti, 151 Udānavarga
 jīvaṃ, 64 Patna

jīvati, 179 Mahāvastu & Other Texts
 jīvate, 244 Udānavarga
 jīvāma, 197, 198, 199, 200 Pāḷi
 jīvāmo, 197, 198, 199, 200 Udānavarga
 jīvāmo, 197, 199, 200 Patna
 jīvitam, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 130 Udānavarga
 jīvitam, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 130, 148, 182 Patna
 jīvitam, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 130, 148, 182, 244 Pāḷi
 jīvitam, 110, 112, 113, 114, 115 Gāndhārī
 jīvitam, 110, 112, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 jīvitakāmo, 123 Udānavarga
 jīvitam, 148 Udānavarga
 jīvitasamkṣayeṣu, 331 Mahāvastu & Other Texts
 jīvitasamkhayamhi, 331 Mahāvastu & Other Texts
 jīvitasamkhayamhi, 331 Pāḷi
 jīvitukāmo, 123 Patna
 jīvitukāmo, 123 Pāḷi
 jīvitendriyāḥ, 175 Udānavarga
 jīve, 107, 110, 112, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 jīvet, 112 Udānavarga
 jīved, 110, 111, 113, 114, 115 Udānavarga
 jutimanto, 89 Pāḷi
 jutīmanto, 89 Patna
 jetvā, 175 Pāḷi
 jethāpatham, 282 Patna
 jeyya, 103 Pāḷi
 jjīrati, 152 Patna
 jhānam, 372 Pāḷi
 jhānañ, 372 Patna
 jhānañ, 372 Pāḷi
 jhānapasutā, 181 Pāḷi
 jhānaprasutā, 181 Patna
 jhānam, 372 Patna
 jhāya, 155 Patna
 jhāya, 371 Pāḷi
 jhāyamti, 155 Patna
 jhāyato, 110, 111 Patna
 jhāyantam, 395 Pāḷi
 jhāyanti, 155 Pāḷi
 jhāyanto, 27 Pāḷi
 jhāyim, 386 Pāḷi
 jhāyim, 386, 387 Patna
 jhāyino, 23, 110, 111, 276 Pāḷi
 jhāyino, 23, 276 Patna
 jhāyī, 387, 414 Pāḷi
 jhīnamacche, 155 Patna
 jñātayaḥ, 219 Udānavarga
 jñātā, 411 Udānavarga
 jñātim, 220 Udānavarga

jñātis, 43 Udānavarga
 jñātīnām, 207 Udānavarga
 jñāto, 72 Udānavarga
 jñātvā, 12, 22, 75, 166, 203, 205, 282, 383 Udānavarga
 jñānasya, 280 Udānavarga
 jāi, 387 Gāndhārī
 jāṇa, 372 Udānavarga
 jātvā, 294 Gāndhārī
 jāyadu, 27 Gāndhārī
 ñattam, 72 Pāli
 ñatva, 12, 22, 166, 203, 383 Gāndhārī
 ñatvā, 12, 22, 203, 282, 289, 319, 383 Pāli
 ñadihi, 207, 288 Gāndhārī
 ñātakā, 43 Pāli
 ñātimittā, 219 Pāli
 ñātisu, 284 Patna
 ñātisu, 288 Pāli
 ñātī, 204 Patna
 ñātī, 204 Pāli
 ñātīnam, 139, 207 Pāli
 ñātīnam, 207 Patna
 ñātīnam, 139 Udānavarga
 ñātīva, 220 Pāli
 ñātīsu, 288 Patna
 ñāttam, 72 Patna
 ñāttā, 166, 203, 282, 383 Patna
 ñāyyā, 157, 158 Patna
 ño, 274 Patna
 ññāttā, 12 Patna
 ññāyyā, 352 Patna
 ṭṭhāṇam, 225 Patna
 ṭṭhāṇesu, 391 Patna
 ṭṭhāṇehi, 224 Patna
 ṭṭhānāni, 309 Patna
 ṭṭhe, 28 Patna
 ṭhapetvā, 40 Pāli
 ṭhānam, 137, 225 Pāli
 ṭhānāni, 309 Pāli
 ṭhānehi, 224, 391 Pāli
 ṭhiti, 147 Pāli
 ṭhaṇaṇi, 309 Gāndhārī
 ṭhaṇehi, 224, 391 Gāndhārī
 ḍayhamāno, 371 Pāli
 ḍaham, 31 Pāli
 ḍahati, 140 Pāli
 ḍahantam, 71 Pāli
 ḍahu, 31 Gāndhārī
 ḍajamaṇo, 371 Gāndhārī
 ṇa, 1, 2, 117, 118, 162, 230, 389 Gāndhārī

ṇadaka, 422 Gāndhārī
 ta, 7, 8, 108, 121, 122, 163, 193, 217, 221, 287, 292, 337, 345, 366, 374 Gāndhārī
 taṃ, 1, 2, 7, 8, 43, 108, 151, 161, 179, 180, 193, 217, 221, 222, 230, 287, 344, 389
 Udānavarga
 taṃ, 108, 179, 180, 193 Mahāvastu & Other Texts
 taṃ, 3, 4, 7, 8, 43, 67, 98, 108, 117, 121, 122, 133, 163, 193, 208, 217, 221, 230, 235, 248,
 287, 312, 337, 344, 345, 366, 374, 392 Pāḷi
 taṃ, 7, 8, 67, 68, 98, 108, 121, 122, 133, 163, 179, 180, 193, 208, 217, 221, 230, 274, 287,
 337, 344, 345, 366 Patna
 takara, 54 Gāndhārī
 takaru, 19 Gāndhārī
 takkaro, 19 Patna
 takkaro, 19 Pāḷi
 takṣakā, 80, 145 Udānavarga
 tagaram, 54, 55 Patna
 tagaram, 55 Pāḷi
 tagarac, 54 Udānavarga
 tagaracandanāt, 56 Udānavarga
 tagaracandanī, 56 Pāḷi
 tagaracandane, 56 Patna
 tagaramallikā, 54 Pāḷi
 tagarāc, 55 Udānavarga
 tacchakā, 80, 145 Pāḷi
 tañ, 68, 340 Pāḷi
 taṇi, 149 Gāndhārī
 taṇhaṃ, 336, 416 Pāḷi
 taṇhakkhayarato, 187 Pāḷi
 taṇhakkhaye, 353 Pāḷi
 taṇhakkhayo, 354 Pāḷi
 taṇhā, 180, 334, 335, 349 Pāḷi
 taṇhānam, 154 Pāḷi
 taṇhānusaye, 338 Pāḷi
 taṇhābhavaparikkhīṇaṃ, 416 Pāḷi
 taṇhāya, 216, 337 Pāḷi
 taṇhasamā, 251 Pāḷi
 tat, 67, 68, 193, 326 Udānavarga
 tata, 308 Gāndhārī
 tataḥ, 376 Udānavarga
 tatas, 1, 2 Udānavarga
 tatā, 162 Patna
 tatīyaṃ, 309 Pāḷi
 tato, 1, 2, 6, 240, 243, 322, 332, 369, 376 Patna
 tato, 1, 2, 6, 42, 43, 243, 322, 369, 376, 389, 390 Pāḷi
 tato, 158, 322, 369 Udānavarga
 tato, 369 Gāndhārī
 tato, 369 Mahāvastu & Other Texts
 tatkarō, 19 Udānavarga
 tattā, 308 Patna
 tatto, 308 Pāḷi

tattha, 6, 58, 249, 303 Pāḷi
 tattha, 6, 63, 249, 284, 303 Patna
 tattharūpassa, 105 Patna
 tatthābhiratim, 88 Patna
 tatthāyam, 375 Patna
 tattheva, 303 Patna
 tattheva, 303 Pāḷi
 tatra, 58, 375 Gāndhārī
 tatra, 58, 88, 117, 118, 249, 284, 303, 374 Udānavarga
 tatra, 63 Mahāvastu & Other Texts
 tatrābhiratim, 88 Pāḷi
 tatrāyam, 375 Pāḷi
 tatraiva, 303 Udānavarga
 tathattānaṃ, 162, 282 Pāḷi
 tathā, 159 Patna
 tathā, 159 Pāḷi
 tathā, 44, 45, 49, 74, 83, 144, 159, 220, 271, 332, 375, 390, 409 Udānavarga
 tathāgatā, 254, 276 Pāḷi
 tathāgatā, 276 Patna
 tathāgatāḥ, 254, 276 Udānavarga
 tathāṭmānaṃ, 162 Udānavarga
 tathāttānaṃ, 162 Patna
 tathāparaḥ, 43 Udānavarga
 tathārūpassa, 105 Pāḷi
 tatheva, 220 Pāḷi
 tathaiva, 20 Udānavarga
 tathobhayam, 404 Udānavarga
 tada, 277, 278, 279, 322, 389 Gāndhārī
 tadañi, 158 Gāndhārī
 tadi, 76 Gāndhārī
 tadiśa, 76, 208 Gāndhārī
 taduṭṭhāya, 240 Pāḷi
 taduṭṭhāya, 240 Udānavarga
 tado, 1, 2, 369 Gāndhārī
 tadha, 162, 375 Gāndhārī
 tanukettha, 174 Pāḷi
 tanuko, 174 Udānavarga
 tapaḥ, 194, 312 Udānavarga
 tapati, 314, 387 Patna
 tapati, 314, 387 Pāḷi
 tapati, 314, 387 Udānavarga
 tapas, 184 Udānavarga
 tapo, 184, 194 Patna
 tapo, 184, 194 Pāḷi
 taptā, 308 Udānavarga
 tappati, 17, 136 Pāḷi
 tapyate, 136 Udānavarga
 tam, 125, 179, 180, 222, 240, 362, 385, 386, 391, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403,
 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421,

422, 423 Pāli
 tam, 125, 240, 362, 385, 386, 391, 401, 403, 404, 408 Patna
 tam, 222, 362, 385, 386, 391, 395, 396, 398, 399, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409,
 412, 413, 415, 419, 420, 421, 422 Gāndhārī
 tam, 25, 125, 133, 240, 362, 385, 386, 391, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405,
 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423
 Udānavarga
 tam, 362 Mahāvastu & Other Texts
 tamhā, 336 Pāli
 tamhi, 117, 118 Patna
 tamhi, 117, 118 Pāli
 tayo, 281 Pāli
 taruva, 345 Gāndhārī
 tarhi, 86 Udānavarga
 tava, 146 Gāndhārī
 tavada, 259, 260, 266 Gāndhārī
 tavadi, 314, 387 Gāndhārī
 tasa, 109, 117, 260, 363, 388 Gāndhārī
 tasanti, 129, 130 Pāli
 tasiṇaṃ, 343 Pāli
 tasiṇāya, 342, 343 Pāli
 tasesu, 405 Pāli
 tasmā, 208, 211, 302, 310, 343, 356, 357, 358, 359, 380, 388 Pāli
 tasmāt, 211, 380 Udānavarga
 tasmād, 356, 357, 358, 359 Udānavarga
 tasmai, 94 Udānavarga
 tasya, 107, 260, 335, 336, 363 Udānavarga
 tasyāyam, 375 Udānavarga
 tassa, 93, 94, 96, 152, 253, 260, 335, 363 Pāli
 tassa, 94, 96, 152, 335, 336, 363 Patna
 tassā, 208, 211, 356, 357, 358, 359, 380 Patna
 tahnakkhayarato, 187 Patna
 tahnā, 180, 334, 335 Patna
 tahnāṃ, 336, 337 Patna
 tahnānuśaye, 338 Patna
 tahnāya, 342, 343 Patna
 tāṇatā, 288 Pāli
 tāṇāya, 288 Pāli
 tāttānaṃ, 106 Patna
 tādi, 95 Pāli
 tādino, 94, 95, 96 Pāli
 tādisaṃ, 76, 208 Pāli
 tādise, 196 Pāli
 tādr̥saṃ, 76 Udānavarga
 tāni, 149 Mahāvastu & Other Texts
 tāni, 149 Pāli
 tāni, 149 Udānavarga
 tāni, 3, 4 Patna
 tāya, 408 Patna

tāyinaḥ, 90 Udānavarga
 tāyino, 94, 96 Patna
 tārisaṃ, 76, 208 Patna
 tālamastakavad, 250 Udānavarga
 tāva, 284 Pāḷi
 tāvatā, 259, 260, 266 Udānavarga
 tāvatā, 259, 266 Patna
 tāvatā, 259, 266 Pāḷi
 tāvatā, 266 Gāndhārī
 tāvatā, 266 Mahāvastu & Other Texts
 ti, 140, Gāndhārī
 ti, 17, 18, 63, 218, 257, 258, 260, 263, 265, 267, 270, 277, 278, 279, 306, 352, 367, 370, 371,
 378, 388 Pāḷi
 ti, 63, 148, 263, 265, 279, 306, 352, 371, 378 Patna
 tiṭṭhati, 340 Pāḷi
 tiṭṭhasi, 235 Pāḷi
 tiṇadosāni, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 tiṇṇam, 157 Pāḷi
 tiṇṇasokapariddave, 195 Pāḷi
 tiṇṇo, 414 Pāḷi
 titikkhati, 321 Patna
 titikkhati, 321, 399 Pāḷi
 titikkhā, 184 Patna
 titikkhā, 184 Pāḷi
 titikkhāmi, 320 Patna
 titikkhissam, 320 Pāḷi
 titikṣati, 321 Udānavarga
 titikṣate, 399 Udānavarga
 titikṣā, 184 Udānavarga
 titikṣāmi, 320 Udānavarga
 titti, 186 Pāḷi
 tidikṣadi, 399 Gāndhārī
 tidikṣami, 320 Gāndhārī
 tibbarāgassa, 349 Pāḷi
 tivākyam, 321 Udānavarga
 tivāde, 321 Patna
 tiṣṭhasi, 235 Patna
 tīram, 85 Patna
 tīram, 85 Pāḷi
 tīram, 85 Udānavarga
 tīrṇaḥ, 414 Udānavarga
 tīvraṇāgasya, 349 Udānavarga
 tīhi, 224, 391 Pāḷi
 tu, 10, 12, 26, 46, 50, 54, 56, 58, 63, 68, 69, 77, 89, 99, 119, 120, 136, 151, 172, 177, 190,
 203, 207, 222, 229, 252, 254, 255, 265, 267, 272, 283, 293, 308, 314, 330, 346, 350, 388,
 409, 412 Udānavarga
 tu, 5, 10, 26, 54, 56, 63, 119, 120, 177, 190, 207, 240, 245, 259, 265, 344 Patna
 tu, 6, 63, 190, 330 Mahāvastu & Other Texts
 tuchu, 41 Gāndhārī

tuṭṭhī, 331 Pāli
 tuṭṭhim, 227 Pāli
 tubbhe, 275 Patna
 tubbhehi, 276 Patna
 tumhe, 274, 275 Pāli
 tumhehi, 276 Pāli
 tulaṃ, 268 Pāli
 tuṣṭaṃ, 404 Udānavarga
 tuṣṭiḥ, 331 Mahāvastu & Other Texts
 tuṣṭim, 227 Udānavarga
 tūttamapūruṣaḥ, 97 Udānavarga
 tūtpunāti, 252 Udānavarga
 ṭṛṇadoṣāṇi, 356, 357, 358, 359 Udānavarga
 ṭṛṭīyaṃ, 309 Udānavarga
 ṭṛpṭiḥ, 186 Mahāvastu & Other Texts
 ṭṛpṭiḥ, 186 Udānavarga
 ṭṛbhiḥ, 391 Udānavarga
 ṭṛṣṇakṣayā, 353 Mahāvastu & Other Texts
 ṭṛṣṇā, 180 Mahāvastu & Other Texts
 ṭṛṣṇā, 180 Udānavarga
 ṭṛṣṇā, 180, 334, 349 Udānavarga
 ṭṛṣṇāṃ, 335, 336, 337 Udānavarga
 ṭṛṣṇākṣayaḥ, 354 Udānavarga
 ṭṛṣṇākṣayarato, 187 Udānavarga
 ṭṛṣṇākṣaye, 187 Mahāvastu & Other Texts
 ṭṛṣṇānuśayair, 338 Udānavarga
 ṭṛṣṇābhavaparikṣiṇaṃ, 416 Udānavarga
 ṭṛṣṇābhir, 342, 343 Udānavarga
 ṭṛṣṇāsamā, 251 Udānavarga
 te, 11, 12, 23, 85, 86, 89, 91, 134, 177, 225, 234, 235, 253, 293, 306, 307, 341, 342, 369 Patna
 te, 11, 12, 23, 85, 86, 89, 91, 99, 134, 154, 196, 225, 234, 235, 237, 293, 306, 307, 341, 369,
 371, 394 Pāli
 te, 11, 12, 253, 369 Gāndhārī
 te, 11, 12, 85, 86, 89, 91, 98, 134, 154, 177, 225, 288, 293, 341, 369, 371, 394 Udānavarga
 te, 369 Mahāvastu & Other Texts
 tejanaṃ, 33, 80, 145 Pāli
 tejanā, 33 Patna
 tejasā, 33, 80, 145, 387 Udānavarga
 tejasā, 387 Patna
 tejasā, 387 Pāli
 teṇa, 303 Gāndhārī
 teṇeva, 303 Gāndhārī
 tena, 63 Mahāvastu & Other Texts
 tena, 63, 256, 258, 260, 266, 269, 270 Pāli
 tenattamano, 328 Pāli
 tenāttamanāḥ, 328 Mahāvastu & Other Texts
 tenāttamano, 328 Patna
 tenāptamanā, 328 Udānavarga
 teneva, 177 Pāli

teyasa, 387 Gāndhārī
teṣa, 253 Gāndhārī
teṣāṃ, 3, 4, 57, 92, 93, 211, 292 Udānavarga
teṣāṃ, 3, 4, 6 Mahāvastu & Other Texts
tesaṃ, 3, 4, 92, 93, 181, 211, 253, 292 Patna
tesāṃ, 3, 57, 92, 181, 211, 292 Pāḷi
tesāṃ, 57, 92 Patna
tesūpasammati, 4 Pāḷi
toṣṭī, 331 Mahāvastu & Other Texts
tohnim, 227 Patna
tau, 306 Udānavarga
ttayo, 281 Patna
ttāṇatā, 288 Patna
ttāṇāya, 288 Patna
ttānaṃ, 379, 380 Patna
ttiṇṇam, 157, 158 Patna
ttihi, 224 Patna
ttriṇadoṣāṇi, 356, 357, 358, 359 Patna
ttrettī, 186 Patna
tthaṇḍīlaśāyikā, 141 Patna
tmānaṃ, 327 Udānavarga
tyajate, 336 Udānavarga
tyajen, 290 Udānavarga
tra, 174 Udānavarga
tra, 6 Mahāvastu & Other Texts
traṇa, 288 Gāndhārī
traṇadha, 288 Gāndhārī
trayāṇāṃ, 157 Udānavarga
trasanti, 129, 130 Patna
traseṣu, 405 Gāndhārī
traseṣu, 405 Udānavarga
trāṇā, 288 Udānavarga
trāṇāya, 288 Udānavarga
tritīyaṃ, 309 Patna
tridia, 309 Gāndhārī
tribhir, 224 Udānavarga
trisu, 391 Patna
trihi, 224, 391 Gāndhārī
tv, 28, 39, 46, 48, 55, 108, 134, 160, 165, 197, 198, 199, 218, 222, 223, 244, 245, 250, 259,
264, 275, 280, 305, 316, 326, 336, 344, 355, 356, 357, 358, 388 Udānavarga
tvaṃ, 153 Udānavarga
thaṇḍīlaśāyikā, 141 Mahāvastu & Other Texts
thaṇḍīlaśāyikā, 141 Pāḷi
thale, 34 Gāndhārī
thale, 34, 98 Patna
thale, 34, 98 Pāḷi
thavareṣu, 405 Gāndhārī
thāvaresu, 405 Pāḷi
thūlam, 31, 409 Pāḷi

thūlāni, 265 Pāli
 theru, 260 Gāndhārī
 thero, 260, 261 Pāli
 thokathokaṃ, 121, 122, 239 Patna
 thokathokaṃ, 239 Pāli
 thokathokam, 121, 122 Pāli
 thokikā, 310 Pāli
 daṃdham, 116 Patna
 daṃśanaṃ, 210 Patna
 daṃśanam, 206 Patna
 daṃśanassa, 274 Patna
 dajjāppasmim, 224 Pāli
 daṇa, 142, 405 Gāndhārī
 daṇeṇa, 223 Gāndhārī
 daṇḍaṃ, 142 Mahāvastu & Other Texts
 daṇḍaṃ, 142, 310 Patna
 daṇḍaṃ, 142, 310 Udānavarga
 daṇḍaṃ, 142, 310, 405 Pāli
 daṇḍasya, 129, 130 Udānavarga
 daṇḍassa, 129, 130 Pāli
 daṇḍānāṃ, 129, 130 Patna
 daṇḍena, 131, 132, 135 Patna
 daṇḍena, 131, 132, 135, 137 Pāli
 daṇḍena, 131, 132, 135, 137 Udānavarga
 dattaṃ, 356, 357, 358, 359 Udānavarga
 dadatāṃ, 242 Patna
 dadato, 242 Pāli
 dadanti, 249 Patna
 dadanty, 249 Udānavarga
 dadāti, 249 Pāli
 dadāti, 310 Udānavarga
 dadu, 142 Gāndhārī
 dadeṣu, 323 Gāndhārī
 dadyād, 224 Udānavarga
 dantaṃ, 35, 321, 400 Pāli
 dantā, 322 Pāli
 dantena, 323 Pāli
 danto, 142, 321, 323 Pāli
 dandham, 116 Pāli
 dabbī, 64 Pāli
 damatho, 35 Patna
 damatho, 35 Pāli
 damanaṃ, 35 Udānavarga
 damayanti, 80, 145 Pāli
 damayanti, 80, 145 Udānavarga
 damayam, 305 Pāli
 damayej, 322 Udānavarga
 damasaccena, 9, 10 Patna
 damasaccena, 9, 10 Pāli

damasoraca, 9, 10 Gāndhārī
dameṇa, 25 Gāndhārī
dametha, 159 Pāli
damena, 25 Patna
damena, 25 Pāli
damena, 25 Udānavarga
dameyā, 159 Patna
damo, 261 Patna
damo, 261 Pāli
daya, 224 Gāndhārī
dayesu, 384 Patna
dayhamāno, 371 Patna
dareṣu, 345 Gāndhārī
darvī, 64 Udānavarga
darśaṇa, 206 Gāndhārī
darśanam, 206, 210 Udānavarga
daḷham, 61, 112, 345, 346, 349 Pāli
daḷhaparakkamā, 23 Pāli
daḷham, 313 Pāli
daḷhe, 338 Pāli
daśayadi, 83 Gāndhārī
daśānām, 137 Udānavarga
dasannam, 137 Pāli
dassanam, 210 Pāli
dassanam, 206 Pāli
dassanassa, 274 Pāli
dassayanti, 83 Pāli
dahaṃ, 31 Patna
dahati, 140 Udānavarga
dahantaṃ, 71 Patna
dahantad, 71 Udānavarga
dahann, 31 Udānavarga
daharo, 382 Pāli
daharo, 382 Udānavarga
dāṇṭo, 142 Udānavarga
dānaṃ, 177 Patna
dānaṃ, 177 Pāli
dānaṃ, 177, 354 Udānavarga
dānam, 177 Udānavarga
dāni, 235 Patna
dānisi, 235, 237 Pāli
dānena, 223 Pāli
dānena, 223 Udānavarga
dāntaṃ, 35, 321 Patna
dāntaṃ, 35, 321 Udānavarga
dāntaḥ, 321 Udānavarga
dāntam, 400 Udānavarga
dāntas, 322 Udānavarga
dāntā, 322 Patna

dāntena, 323 Patna
 dāntendriyaḥ, 142 Mahāvastu & Other Texts
 dānto, 104, 142, 321, 322, 323 Patna
 dānto, 142 Mahāvastu & Other Texts
 dāraṇaṃ, 345 Udānavarga
 dāruṃ, 80, 145 Pāḷi
 dāruṃ, 80, 145 Udānavarga
 dārujaṃ, 345 Patna
 dārujaṃ, 345 Pāḷi
 dāruṇaṃ, 139 Pāḷi
 dāruṇaṃ, 139 Udānavarga
 dāreṣu, 345 Udānavarga
 dāresu, 345 Patna
 dāresu, 345 Pāḷi
 di, 54, 260, 263, 265, 277, 278, 279, 369, 370, 371, 388, 394 Gāndhārī
 diṭṭhiṃ, 164 Pāḷi
 diṭṭhosi, 154 Pāḷi
 diṭhi, 164 Gāndhārī
 dinnaṃ, 356, 357, 358, 359 Patna
 dinnaṃ, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 dipadānaṃ, 273 Pāḷi
 dibbaṃ, 236, 417 Pāḷi
 dibbesu, 187 Pāḷi
 diva, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 387 Gāndhārī
 divaṃ, 325 Udānavarga
 divā, 249, 250, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 387 Pāḷi
 divā, 249, 250, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 387 Udānavarga
 divā, 249, 250, 299, 300, 301 Patna
 divu, 25 Gāndhārī
 divyāṃ, 417 Udānavarga
 divyeṣu, 187 Mahāvastu & Other Texts
 divyeṣu, 187 Udānavarga
 divvesu, 187 Patna
 diśa, 54 Gāndhārī
 diśaḥ, 54 Udānavarga
 diśā, 54 Patna
 diṣpa, 15, 16 Gāndhārī
 diṣpaṇi, 149 Gāndhārī
 disaṃ, 42, 323 Pāḷi
 disā, 54 Pāḷi
 diso, 42, 162 Pāḷi
 disvā, 15, 16, 340 Pāḷi
 disvāna, 149 Pāḷi
 dissanti, 304 Pāḷi
 dīghaṃ, 60, 409 Pāḷi
 dīghaṃ, 207 Pāḷi
 dīghā, 60 Pāḷi
 dīgho, 60 Pāḷi
 dīpaṃ, 25 Patna

dīpaṃ, 25 Pāḷi
 dīpaṃ, 236, 238 Pāḷi
 dīpeti, 363 Pāḷi
 dīrghaṃ, 60, 409 Udānavarga
 dīrghā, 60 Udānavarga
 dīrghādhvānaṃ, 207 Udānavarga
 dīrgho, 60 Udānavarga
 du, 10, 12, 26, 65, 151, 163, 172, 207, 222, 245, 259, 265, 267, 293, 366, 367, 409, 412, 415
 Gāndhārī
 duṃmano, 249 Patna
 duḥkāḍ, 278 Udānavarga
 duḥkāś, 302 Udānavarga
 duḥkena, 83 Udānavarga
 duḥkhaṃ, 191, 201 Mahāvastu & Other Texts
 duḥkhaṃ, 69, 117, 191, 201, 278, 342 Udānavarga
 duḥkham, 1, 203, 210, 338, 390 Udānavarga
 duḥkhasamutpannaṃ, 191 Mahāvastu & Other Texts
 duḥkhasamutpādaṃ, 191 Udānavarga
 duḥkhasya, 191, 402 Udānavarga
 duḥkhasya, 331 Mahāvastu & Other Texts
 duḥkhā, 133, 153 Udānavarga
 duḥkhāḍ, 277, 279 Udānavarga
 duḥkhān, 291 Udānavarga
 duḥkhāsamānaśaṃvāsā, 302 Udānavarga
 duḥkho, 207 Udānavarga
 duḥkhopaśamaḡāminam, 191 Udānavarga
 duḥśīlo, 110 Mahāvastu & Other Texts
 duḥśīlo, 110, 308, 320 Udānavarga
 dukkataṃ, 314, 391 Patna
 dukkataṃ, 314, 391 Pāḷi
 dukkhaṃ, 201, 210, 212 Patna
 dukkhaṃ, 69, 191, 201, 210, 390 Pāḷi
 dukkham, 1, 144, 338, 342, 371 Pāḷi
 dukkham, 338, 371 Patna
 dukkhasamuppādaṃ, 191 Pāḷi
 dukkhassa, 191, 331, 402 Pāḷi
 dukkhassa, 275 Patna
 dukkhassantaṃ, 275, 376 Pāḷi
 dukkhā, 133, 153, 202, 221, 278 Pāḷi
 dukkhā, 133, 221, 277, 279, 291 Patna
 dukkhānupatitaddhaḡū, 302 Pāḷi
 dukkhānupatito, 302 Pāḷi
 dukkhāya, 248 Pāḷi
 dukkhūpasamaḡāminam, 191 Pāḷi
 dukkhe, 277, 278, 279 Pāḷi
 dukkho, 117, 207 Patna
 dukkho, 117, 207 Pāḷi
 dukkhosamānaśaṃvāso, 302 Pāḷi
 dukha, 277, 278, 279 Gāndhārī

dukham, 203 Patna
 dukhaṇuvadida, 302 Gāndhārī
 dukham, 1 Patna
 dukham, 371 Gāndhārī
 dukhasa, 402 Gāndhārī
 dukhā, 186 Patna
 dukhā, 186, 203, 302 Pāḷi
 dukhu, 117, 201, 207, 221, 302 Gāndhārī
 dukhena, 83 Patna
 dukhena, 83 Pāḷi
 duggaṃ, 414 Pāḷi
 duggatiṃ, 17, 240, 316, 317, 318 Pāḷi
 duggahito, 311 Pāḷi
 duggā, 327 Patna
 duggā, 327 Pāḷi
 duggṛhīto, 311 Patna
 duccharitaṃ, 169, 242 Patna
 duccharitaṃ, 169, 242 Pāḷi
 ducchannaṃ, 13 Patna
 ducchannaṃ, 13 Pāḷi
 ducchannaṃ, 13 Udānavarga
 dujjīvaṃ, 245 Patna
 dujjīvaṃ, 245 Pāḷi
 duddamo, 159 Patna
 duddamo, 159 Pāḷi
 duddaśaṃ, 252 Patna
 duddasaṃ, 252 Pāḷi
 duddiṭṭhiṃ, 339 Pāḷi
 dudriṣṭiṃ, 339 Patna
 dunniggaḥassa, 35 Pāḷi
 dunniggrahaḥassa, 35 Patna
 dunnivārayaṃ, 33 Patna
 dunnivārayaṃ, 33 Pāḷi
 dunnivārayo, 324 Pāḷi
 dupadānaṃ, 273 Patna
 duppañño, 111, 140 Pāḷi
 duppabbajjaṃ, 302 Pāḷi
 duppamuñcaṃ, 346 Pāḷi
 duppārāmaṭṭhaṃ, 311 Pāḷi
 duppārāmaṭṭhaṃ, 311 Patna
 duprañño, 111 Patna
 dupramuñcaṃ, 346 Patna
 dubbalaṃ, 7 Patna
 dubbalaṃ, 7 Pāḷi
 dummedha, 394 Pāḷi
 dummedhaṃ, 161 Patna
 dummedhaṃ, 161, 355 Pāḷi
 dummedhā, 66 Patna
 dummedhā, 66 Pāḷi

dummedhino, 26 Patna
 dummedhino, 26 Pāḷi
 dummedho, 136, 164, 355 Pāḷi
 dummedho, 164 Patna
 durakkhaṃ, 33 Patna
 durakṣyaṃ, 33 Udānavarga
 duragama, 37 Gāndhārī
 duraccayaṃ, 336 Pāḷi
 duraccayā, 335 Patna
 duraccayāṃ, 336 Patna
 duratikramam, 398 Udānavarga
 duradhyāvasitā, 302 Udānavarga
 durannayaṃ, 92, 93 Patna
 durannayaṃ, 93 Pāḷi
 durannayā, 92 Pāḷi
 duranvayam, 93 Udānavarga
 duranvayā, 92 Udānavarga
 durabhiramaṃ, 302 Pāḷi
 durabhiramaṃ, 302 Udānavarga
 durāvāsā, 302 Pāḷi
 durgatito, 39 Udānavarga
 durgatim, 240, 316 Udānavarga
 durgāṃ, 414 Udānavarga
 durgād, 327 Udānavarga
 durgṛhīto, 311 Udānavarga
 durjayaḥ, 103 Udānavarga
 durjivam, 245 Udānavarga
 durdṛśam, 252 Udānavarga
 durnigrahasya, 35 Udānavarga
 durnivāraṇam, 33 Udānavarga
 durbuddhe, 394 Udānavarga
 durmanā, 249 Udānavarga
 durmedhasam, 355 Udānavarga
 durmedhaso, 26 Udānavarga
 durmedhā, 136, 164, 355 Udānavarga
 durlabhaḥ, 193 Udānavarga
 dullabham, 160 Patna
 dullabham, 160 Pāḷi
 dullabho, 193 Mahāvastu & Other Texts
 dullabho, 193 Patna
 dullabho, 193 Pāḷi
 duścaritaṃ, 169 Mahāvastu & Other Texts
 duścaritaṃ, 169, 232 Udānavarga
 duśśilo, 110, 308, 320 Patna
 duṣkṛtam, 314, 391 Udānavarga
 duṣparāmrṣṭam, 311 Udānavarga
 duṣprajñā, 66 Udānavarga
 duṣprajño, 111 Udānavarga
 duṣpramokṣam, 346 Udānavarga

duṣpravrajyaṃ, 302 Udānavarga
 duṣyate, 125, 137 Udānavarga
 dussati, 125, 137 Pāḷi
 dussilo, 110, 308, 320 Pāḷi
 duha, 203, 291 Gāndhārī
 duhayatra, 15, 16 Gāndhārī
 duhu, 1 Gāndhārī
 duheṇa, 83 Gāndhārī
 dūraṃgamaṃ, 37 Patna
 dūraṃgamam, 37 Udānavarga
 dūrakkhaṃ, 33 Pāḷi
 dūrataḥ, 219 Udānavarga
 dūrato, 219 Pāḷi
 dūramam, 87 Patna
 dūramam, 87 Pāḷi
 dūrāt, 304 Udānavarga
 dūre, 304 Pāḷi
 ṛḍḍam, 112 Patna
 ṛḍḍhaṃ, 112 Mahāvastu & Other Texts
 ṛḍḍhaṃ, 345, 346 Patna
 ṛḍḍhaṃ, 61, 345, 346 Udānavarga
 ṛḍḍhaparākramā, 23 Patna
 ṛḍḍhaparākramāḥ, 23 Udānavarga
 ṛḍḍham, 112, 313 Udānavarga
 ṛḍḍhām, 61 Mahāvastu & Other Texts
 ṛḍḍhe, 338 Patna
 ṛḥṣṭā, 15, 16 Patna
 ṛḥṣṭim, 164 Patna
 ṛḥṣṭim, 164 Udānavarga
 ṛḥṣṭo, 154 Udānavarga
 ṛḥṣṭvā, 15, 16 Udānavarga
 ṛḥṣṭveha, 149 Mahāvastu & Other Texts
 ṛḥṣṭveha, 149 Udānavarga
 de, 371 Gāndhārī
 deya, 224 Patna
 deva, 230, 366, 420 Gāndhārī
 devagandharvamānuṣāḥ, 420 Udānavarga
 devaṇa, 30, 224 Gāndhārī
 devalokaṃ, 177 Patna
 devalokaṃ, 177 Pāḷi
 devalokaṃ, 177 Udānavarga
 devā, 105, 200 Udānavarga
 devā, 94, 105, 181, 230, 366 Patna
 devā, 94, 181, 200, 230, 366, 420 Pāḷi
 devāna, 224 Patna
 devāna', 224 Pāḷi
 devānam, 30 Pāḷi
 devānām, 30 Udānavarga
 devānām, 224 Udānavarga

devāpi, 94, 181 Udānavarga
 deveṣv, 56 Udānavarga
 devesu, 56 Patna
 devesu, 56 Pāḷi
 devo, 105 Pāḷi
 deśaṁ, 303 Patna
 deśanā, 182, 194 Patna
 deśanā, 194 Udānavarga
 deśayati, 363 Udānavarga
 deśā, 98 Udānavarga
 deśitaṁ, 285 Patna
 deśitam, 285 Udānavarga
 deśida, 285 Gāndhārī
 deśeti, 363 Patna
 deśedi, 363 Gāndhārī
 desitaṁ, 285 Pāḷi
 do, 294 Patna
 do, 388 Gāndhārī
 doggatiṁ, 240, 316, 317, 318 Patna
 doṣa, 369, 377 Gāndhārī
 doṣaṁ, 20, 369 Patna
 doṣaṁ, 20, 369, 377 Udānavarga
 doṣaṁ, 369 Mahāvastu & Other Texts
 doṣaṅ, 377 Patna
 doṣadoṣā, 357 Patna
 doṣaś, 407 Udānavarga
 doṣasamo, 251 Udānavarga
 doṣo, 150, 407 Gāndhārī
 dosaṅ, 20, 369, 377 Pāḷi
 dosadosā, 357 Pāḷi
 dosasamo, 202, 251 Pāḷi
 doso, 407 Pāḷi
 dravvī, 64 Patna
 drīgha, 409 Gāndhārī
 drīgham, 207 Gāndhārī
 driḍha, 112, 345, 346 Gāndhārī
 drīghaṁ, 60 Patna
 drīgham, 207 Patna
 drīghā, 60 Patna
 drīgho, 60 Patna
 druabhīramu, 302 Gāndhārī
 druajavasāṇa, 302 Gāndhārī
 drukida, 314, 391 Gāndhārī
 drugadi, 316, 317 Gāndhārī
 drugahido, 311 Gāndhārī
 drugha, 327 Gāndhārī
 drucarida, 169 Gāndhārī
 druchana, 13 Gāndhārī
 drujivu, 245 Gāndhārī

drudaśa, 252 Gāndhārī
 drunivaraṇa, 33 Gāndhārī
 drupaṇu, 140 Gāndhārī
 drupamokṣu, 346 Gāndhārī
 druprava, 302 Gāndhārī
 drubala, 7 Gāndhārī
 drumedha, 394 Gāndhārī
 drumedhiṇo, 26 Gāndhārī
 drumedho, 164 Gāndhārī
 drurakṣa, 33 Gāndhārī
 drulavhu, 193 Gāndhārī
 druśilo, 320 Gāndhārī
 droparamuṭho, 311 Gāndhārī
 dvaesu, 384 Gāndhārī
 dvayu, 294 Gāndhārī
 dvayesu, 384 Pāḷi
 dvijaḥ, 392 Udānavarga
 dvīpadeṣu, 273 Udānavarga
 dviṣa, 162 Udānavarga
 dviṣatām, 103 Udānavarga
 dvīpaṃ, 25 Udānavarga
 dvīpam, 238 Udānavarga
 dve, 294, 295 Pāḷi
 dvedhāpatham, 282 Pāḷi
 dveṣadoṣā, 357 Udānavarga
 dveṣaś, 150 Udānavarga
 dvaidhāpatham, 282 Udānavarga
 dvau, 294, 295 Udānavarga
 dhammam, 169, 364 Patna
 dhammarato, 364 Patna
 dhammāṇi, 82 Patna
 dhammānuvattino, 86 Patna
 dhammārāmo, 364 Patna
 dhammo, 5 Patna
 dhamsinā, 244 Pāḷi
 dhakṣiṇa, 244 Gāndhārī
 dhaṇa, 26, 204 Gāndhārī
 dhatāḥ, 250 Udānavarga
 dhanam, 26, 62 Udānavarga
 dhanam, 26, 62, 84, 155, 156, 204 Pāḷi
 dhanam, 26, 84, 155, 156, 204 Patna
 dhanapālako, 324 Pāḷi
 dhanam, 62 Pāḷi
 dhanam, 62, 155, 156, 204 Udānavarga
 dhandham, 116 Udānavarga
 dhansinā, 244 Patna
 dhama, 1, 2, 279 Gāndhārī
 dhamakada, 297 Gāndhārī
 dhamacari, 168 Gāndhārī

dhamajivīṇo, 24, 164 Gāndhārī
 dhamāṇa, 273 Gāndhārī
 dhamāṇisadhada, 395 Gāndhārī
 dhamadhāro, 259 Gāndhārī
 dhamānisanthataṃ, 395 Pāḷi
 dhamapada, 44, 45 Gāndhārī
 dhamapadaṃ, 102 Patna
 dhamapridi, 79 Gāndhārī
 dhamayari, 169 Gāndhārī
 dhamaradu, 364 Gāndhārī
 dhamaramu, 364 Gāndhārī
 dhamasa, 20 Gāndhārī
 dhamaṭṭho, 217 Gāndhārī
 dhāmīo, 84 Gāndhārī
 dhamu, 64, 65, 82, 115, 142, 168, 169, 259, 364 Gāndhārī
 dhame, 78 Patna
 dhammaṃ, 64, 65, 167, 168, 259, 364, 373, 392 Patna
 dhammaṃ, 64, 65, 87, 167, 168, 169, 176, 259, 266, 364, 373, 392 Pāḷi
 dhammagatā, 297 Pāḷi
 dhammacārī, 142, 168, 169 Patna
 dhammacārī, 168, 169 Pāḷi
 dhammajīvināṃ, 164 Pāḷi
 dhammajīvināṃ, 164 Patna
 dhammajīvīno, 24 Patna
 dhammajīvīno, 24 Pāḷi
 dhammañ, 190, 363 Patna
 dhammañ, 190, 363 Pāḷi
 dhammaṭṭham, 217 Patna
 dhammaṭṭham, 217 Pāḷi
 dhammaṭṭho, 256, 257 Pāḷi
 dhammadānaṃ, 354 Pāḷi
 dhammadharo, 259 Patna
 dhammadharo, 259 Pāḷi
 dhammapadaṃ, 44, 45, 102 Pāḷi
 dhammapade, 44, 45 Patna
 dhammapīti, 79 Pāḷi
 dhammapītīrasaṃ, 205 Pāḷi
 dhammaprītīrasaṃ, 79 Patna
 dhammam, 115 Patna
 dhammam, 115 Pāḷi
 dhammaratī, 354 Pāḷi
 dhammarato, 364 Pāḷi
 dhammaraso, 354 Pāḷi
 dhammavinicchayena, 144 Pāḷi
 dhammavipaśśanāya, 144 Patna
 dhammassa, 20, 182, 194 Patna
 dhammassa, 20, 257 Pāḷi
 dhammā, 1, 2, 109, 242, 279 Pāḷi
 dhammā, 1, 2, 364 Patna

dhammāṇāṃ, 273 Patna
 dhammāṇāṃ, 273 Pāḷi
 dhammāni, 82 Pāḷi
 dhammānuvattino, 86 Pāḷi
 dhammārāmo, 364 Pāḷi
 dhammiko, 84 Pāḷi
 dhamme, 79, 86 Pāḷi
 dhamme, 79, 86, 87, 259 Patna
 dhammena, 257 Pāḷi
 dhammesu, 353, 384 Pāḷi
 dhammesu, 384 Patna
 dhammo, 261 Patna
 dhammo, 5, 151, 261, 393 Pāḷi
 dhara, 222 Gāndhārī
 dharmā, 151, 167, 266, 363, 373 Gāndhārī
 dharmāṃ, 142, 169, 190, 364 Mahāvastu & Other Texts
 dharmāṃ, 64, 65, 142, 168, 169, 190, 259, 363, 364, 392, 393 Udānavarga
 dharmāḥ, 5 Mahāvastu & Other Texts
 dharmāḥ, 5 Udānavarga
 dharmagatā, 297 Udānavarga
 dharmacārī, 168, 169 Udānavarga
 dharmacārī, 169 Mahāvastu & Other Texts
 dharmajīvināṃ, 164 Udānavarga
 dharmajīvino, 24 Udānavarga
 dharmadāna, 354 Udānavarga
 dharmadharo, 259 Udānavarga
 dharmapadaṃ, 44, 45, 102 Udānavarga
 dharmaprītiḥ, 79 Udānavarga
 dharmaprītiraṣaṃ, 205 Udānavarga
 dharmam, 115, 364 Mahāvastu & Other Texts
 dharmam, 115, 364 Udānavarga
 dharmaratim, 354 Udānavarga
 dharmarato, 364 Mahāvastu & Other Texts
 dharmarato, 364 Udānavarga
 dharmaviniścayajñaḥ, 144 Udānavarga
 dharmasya, 20, 194 Udānavarga
 dharmā, 1, 2 Udānavarga
 dharmāṃ, 266 Mahāvastu & Other Texts
 dharmāṃ, 87, 167, 266, 373 Udānavarga
 dharmāṇāṃ, 273 Udānavarga
 dharmān, 364 Udānavarga
 dharmānudarśinaḥ, 86 Udānavarga
 dharmārāmo, 364 Mahāvastu & Other Texts
 dharmārāmo, 364 Udānavarga
 dharmi, 79 Gāndhārī
 dharme, 79, 86, 259 Udānavarga
 dharmeṣu, 353 Mahāvastu & Other Texts
 dharmeṣu, 353, 384 Udānavarga
 dharmaiḥ, 353 Udānavarga

dharmo, 151 Udānavarga
 dhāmmiko, 84 Patna
 dhāraye, 222 Pāḷi
 dhārayet, 124, 222 Udānavarga
 dhāreyā, 124 Patna
 dhāvati, 344 Patna
 dhāvati, 344 Pāḷi
 dhāvati, 344 Udānavarga
 dhi, 189, 192 Udānavarga
 dhi, 389 Gāndhārī
 dhik, 389 Udānavarga
 dhig, 389 Udānavarga
 dhibhūtassa, 288 Patna
 dhira, 83, 208, 345, 346, 422 Gāndhārī
 dhiru, 28, 122 Gāndhārī
 dhiro, 290 Gāndhārī
 dhī, 389 Patna
 dhī, 389 Pāḷi
 dhīraṃ, 208 Patna
 dhīraṃ, 76 Udānavarga
 dhīraḥ, 290 Udānavarga
 dhīrañ, 208 Pāḷi
 dhīrā, 23, 175, 181, 207, 234, 345, 346 Patna
 dhīrā, 23, 175, 181, 234 Udānavarga
 dhīrā, 23, 175, 181, 234, 345, 346, 347 Pāḷi
 dhīrāḥ, 122, 234 Udānavarga
 dhīrais, 207 Udānavarga
 dhīro, 28, 122, 177, 193, 207, 261, 290 Pāḷi
 dhīro, 28, 177, 290 Patna
 dhīro, 28, 418 Udānavarga
 dhuvam, 147 Pāḷi
 dhorayhasīlam, 208 Pāḷi
 dhorekaśīla, 208 Gāndhārī
 dhoreyaśīlavratamantam, 208 Patna
 dhyānaprasṛtā, 181 Udānavarga
 dhyāyato, 110 Mahāvastu & Other Texts
 dhyāyante, 155 Udānavarga
 dhyāyinaṃ, 386 Udānavarga
 dhyāyinaḥ, 111 Udānavarga
 dhyāyino, 276 Udānavarga
 dhyāyī, 27, 387, 414 Udānavarga
 dhruvasthitiḥ, 147 Udānavarga
 dhvāṅkṣiṇā, 244 Udānavarga
 na, 3, 4, 5, 6, 9, 14, 19, 21, 38, 43, 50, 54, 57, 64, 67, 69, 70, 71, 76, 78, 81, 83, 84, 90, 91, 95,
 99, 105, 106, 107, 108, 117, 119, 120, 121, 122, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 136, 141,
 146, 151, 152, 154, 158, 166, 167, 169, 170, 177, 179, 184, 186, 193, 196, 211, 224, 225,
 228, 235, 237, 238, 249, 256, 258, 259, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 271, 280, 281, 284,
 286, 288, 291, 293, 302, 304, 306, 309, 310, 312, 316, 323, 324, 330, 345, 348, 364, 367,
 385, 389, 390, 393, 396, 397, 401, 405, 410, 411, 420 Pāḷi

- na, 3, 5, 6, 8, 9, 14, 19, 21, 38, 50, 54, 57, 70, 71, 76, 78, 81, 83, 84, 90, 91, 99, 105, 106, 107, 108, 117, 119, 120, 121, 122, 129, 130, 131, 132, 134, 141, 146, 152, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 177, 179, 184, 186, 189, 193, 211, 224, 225, 227, 228, 235, 249, 259, 262, 264, 266, 271, 280, 281, 284, 286, 288, 291, 293, 306, 316, 330, 345, 348, 364, 385, 389, 393, 401 Patna
- na, 3, 5, 8, 14, 19, 21, 27, 38, 43, 50, 54, 57, 64, 67, 69, 70, 71, 76, 77, 78, 81, 83, 90, 91, 99, 105, 106, 107, 108, 117, 119, 120, 124, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 136, 141, 146, 151, 154, 158, 166, 167, 168, 170, 172, 177, 179, 184, 186, 193, 211, 224, 225, 228, 238, 259, 260, 262, 264, 266, 271, 280, 281, 284, 286, 288, 291, 293, 304, 308, 312, 329, 330, 345, 348, 353, 355, 364, 385, 389, 390, 391, 393, 397, 401, 405, 409, 410, 420, 421
- Udānavarga
- na, 3, 6, 70, 106, 107, 108, 127, 141, 146, 179, 186, 189, 193, 266, 271, 329, 330, 364
- Mahāvastu & Other Texts
- na, 8, 9, 14, 19, 21, 50, 54, 57, 70, 76, 81, 83, 84, 106, 107, 108, 117, 121, 122, 141, 146, 151, 158, 166, 167, 168, 172, 179, 193, 224, 227, 228, 259, 260, 266, 271, 280, 288, 291, 306, 316, 345, 348, 364, 367, 389, 390, 393, 396, 401, 405, 409, 420 Gāndhārī
- naṃ, 1, 2, 117, 157, 158, 162, 169, 230, 392 Patna
- naṃ, 1, 2, 42, 43, 157, 162, 169, 230 Pāḷi
- nakara, 150 Gāndhārī
- nako, 320 Gāndhārī
- nakkhattapathaṃ, 208 Pāḷi
- nakkhattapathe, 208 Patna
- nakṣatrapatha, 208 Gāndhārī
- nagaraṃ, 150 Udānavarga
- nagaraṃ, 150, 315 Pāḷi
- nagaraṃ, 315 Patna
- nagarūpamaṃ, 40 Pāḷi
- nagaropamaṃ, 40 Patna
- nagaropamaṃ, 40 Udānavarga
- nagāraḥ, 415 Udānavarga
- naggacariyā, 141 Patna
- naggacariyā, 141 Pāḷi
- nagnacaryā, 141 Mahāvastu & Other Texts
- nagnacaryā, 141 Udānavarga
- nañeṣa, 365 Gāndhārī
- naṇutapadi, 314 Gāndhārī
- naṇuvadadi, 221 Gāndhārī
- natthañño, 274 Pāḷi
- natthi, 39, 61, 62, 92, 124, 147, 171, 176, 180, 200, 202, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 227, 237, 251, 254, 255, 288, 330, 367, 372, 391, 421 Pāḷi
- natvahedu, 84 Gāndhārī
- nadimañadi, 366 Gāndhārī
- nadimañea, 365 Gāndhārī
- nadī, 251 Pāḷi
- nadī, 251 Udānavarga
- naddhiṃ, 398 Pāḷi
- naddhrīṃ, 398 Udānavarga
- nadhi, 398 Gāndhārī
- nadhikachadi, 11, 365 Gāndhārī

nanadi, 16 Gāndhārī
 nanibhavaparikṣiṇa, 413 Gāndhārī
 nandati, 16 Patna
 nandati, 16 Udānavarga
 nandati, 18 Pāḷi
 nandībhavaparikkhīṇaṃ, 413 Pāḷi
 nandībhavaparikṣiṇaṃ, 413 Udānavarga
 nappamajjati, 172, 259 Pāḷi
 nappamajjeyya, 168 Pāḷi
 nappasaṃsanti, 177 Pāḷi
 nappasahati, 8 Pāḷi
 nappasahetha, 128 Pāḷi
 nabhimardadi, 25 Gāndhārī
 nama, 369 Gāndhārī
 namayanti, 80, 145 Pāḷi
 namayanti, 80, 145 Udānavarga
 namaruvasa, 221, 367 Gāndhārī
 namasyeta, 392 Udānavarga
 namasseyā, 392 Patna
 namasseyya, 392 Pāḷi
 namu, 396 Gāndhārī
 nayatī, 257 Pāḷi
 nayanti, 240 Udānavarga
 nayanti, 240, 321 Patna
 nayanti, 80, 145, 240, 321 Pāḷi
 naye, 256 Pāḷi
 nara, 47 Gāndhārī
 naraṃ, 47, 48, 287 Patna
 naraṃ, 47, 48, 287 Pāḷi
 naraḥ, 19, 97, 309 Udānavarga
 naraka, 306 Gāndhārī
 narakaṃ, 309 Udānavarga
 narakān, 306, 311 Udānavarga
 narakeṣu, 315 Udānavarga
 naram, 47, 48, 287 Udānavarga
 narasya, 125, 284 Udānavarga
 narassa, 125, 284 Pāḷi
 narassa, 284 Patna
 narā, 341 Pāḷi
 narāḥ, 341 Udānavarga
 naru, 19, 262 Gāndhārī
 naru, 19, 97, 125, 262, 309 Patna
 naru, 19, 97, 247, 262, 309, 310 Pāḷi
 naru, 262 Udānavarga
 naru, 309 Gāndhārī
 naḷaṃ, 337 Pāḷi
 navarāi, 77 Gāndhārī
 naviṣa, 408 Gāndhārī
 nasa, 389 Gāndhārī

nasti, 200, 227, 288, 367, 372, 391 Gāndhārī
 nā, 124, 179, 365 Patna
 nā, 61 Pāli
 nāmñe, 99 Patna
 nāmño, 165 Patna
 nākāryaṃ, 176 Udānavarga
 nāga, 320 Udānavarga
 nāgaṃ, 326, 422 Udānavarga
 nāgaḥ, 330 Udānavarga
 nāgavat, 330 Udānavarga
 nāgavanassa, 324 Pāli
 nāgo, 320, 329, 330 Patna
 nāgo, 320, 329, 330 Pāli
 nāññesaṃ, 365 Pāli
 nāñño, 165 Pāli
 nātimaññati, 366 Patna
 nātimaññeyā, 365 Patna
 nātimaññati, 366 Pāli
 nātimaññeyya, 365 Pāli
 nātha, 179 Mahāvastu & Other Texts
 nāthaṃ, 160 Patna
 nāthaṃ, 160 Pāli
 nāthaṃ, 160 Udānavarga
 nāthaḥ, 160, 380 Udānavarga
 nātho, 160, 380 Patna
 nātho, 160, 380 Pāli
 nādigaccheta, 61 Mahāvastu & Other Texts
 nādiyati, 409 Pāli
 nādhigacchati, 187, 365 Patna
 nādhigacchati, 187, 365 Pāli
 nādhigacchati, 187, 365 Udānavarga
 nādhigacchanti, 11 Patna
 nādhigacchanti, 11 Pāli
 nādhigacchanti, 11 Udānavarga
 nādhigaccheta, 61 Udānavarga
 nādhigaccheyya, 61 Pāli
 nādhipūrati, 25 Patna
 nānāśanaṃ, 141 Mahāvastu & Other Texts
 nānāśanaṃ, 141 Patna
 nānāsakā, 141 Pāli
 nānāśanaṃ, 141 Mahāvastu & Other Texts
 nānutappati, 68, 314 Patna
 nānutappati, 68, 314 Pāli
 nānutapyate, 68, 314 Udānavarga
 nānupatanti, 221 Patna
 nānupatanti, 221 Pāli
 nānupatanti, 221 Udānavarga
 nānuyujyeta, 27 Udānavarga
 nānyeṣāṃ, 365 Udānavarga

nānyo, 165 Udānavarga
nāpi, 105, 288 Udānavarga
nāppaṃ, 121, 122 Patna
nābbaṇaṃ, 124 Pāḷi
nābhikīrati, 25 Pāḷi
nābhinandeta, 75 Udānavarga
nābhinandeyā, 75 Patna
nābhinandeyya, 75 Pāḷi
nābhimardati, 25 Udānavarga
nābhiṣajet, 408 Udānavarga
nābhiṣape, 408 Patna
nābhisaje, 408 Pāḷi
nābhūd, 228 Udānavarga
nāma, 324, 396 Pāḷi
nāma, 396 Udānavarga
nāmarūpamātreṇa, 262 Udānavarga
nāmarūpamhi, 221 Patna
nāmarūpasmiṃ, 221, 367 Pāḷi
nāmne, 221 Udānavarga
nārisu, 284 Pāḷi
nālpaṃ, 121, 122 Udānavarga
nāvaṃ, 369 Pāḷi
nāvaṃ, 369 Udānavarga
nāvajīyati, 179 Pāḷi
nāvamanyeta, 365 Udānavarga
nāvāṃ, 369 Mahāvastu & Other Texts
nāvāṃ, 369 Patna
nāvāṃ, 369 Udānavarga
nāvraṇe, 124 Patna
nāvraṇe, 124 Udānavarga
nāśanaṃ, 141 Udānavarga
nāśritāḥ, 93 Udānavarga
nāsau, 9, 193, 249 Udānavarga
nāstaṃ, 274 Patna
nāsti, 212 Mahāvastu & Other Texts
nāsti, 39, 61, 62, 92, 124, 147, 171, 180, 200, 211, 212, 214, 215, 227, 251, 254, 255, 367, 411
Udānavarga
nāsti, 39, 92, 124, 176, 180, 200, 211, 212, 227, 288, 330, 372, 391 Patna
nāsyā, 180 Mahāvastu & Other Texts
nāsyā, 180 Patna
nāsyā, 180 Udānavarga
nāssa, 124, 389 Pāḷi
nāssa, 389 Patna
nāhaṃ, 396 Udānavarga
nīmṃmalā, 243 Patna
niḥśritya, 164 Udānavarga
nikāmaseyyaṃ, 309 Pāḷi
nikete, 91 Patna
nikete, 91 Pāḷi

nikete, 91 Udānavarga
 nikkhaṃ, 230 Patna
 nikṣiptadaṇḍaṃ, 405 Udānavarga
 nikhu, 230 Gāndhārī
 nigacchati, 69, 137 Pāḷi
 nigacchati, 69, 137 Udānavarga
 nigīśavadi, 76 Gāndhārī
 niḡrhyavādiṃ, 76 Patna
 niḡrhyavādinam, 76 Udānavarga
 niggayhavādiṃ, 76 Pāḷi
 niggahessāmi, 326 Pāḷi
 nica, 109, 245, 293, 296, 297, 298, 299 Gāndhārī
 nicam, 206 Gāndhārī
 niccaṃ, 23, 104, 109, 146, 225, 245, 253, 293, 296, 297, 298, 299 Pāḷi
 niccaṃ, 23, 146, 225, 245, 253, 293, 299 Patna
 niccam, 206 Patna
 niccam, 206 Pāḷi
 niccheyya, 256 Pāḷi
 nijanti, 80, 145 Udānavarga
 niṭṭhaṃ, 351 Pāḷi
 nityaṃ, 23, 104, 125, 225, 245, 293, 296, 297, 298, 299, 408 Udānavarga
 nityam, 7, 8, 22, 94, 159, 206, 387 Udānavarga
 nityāvadyānasamjñinaḥ, 253 Udānavarga
 niddaro, 205 Pāḷi
 niddāyitā, 325 Pāḷi
 niddhantamalo, 236, 238 Pāḷi
 niddhame, 239 Patna
 niddhame, 239 Pāḷi
 niddhāntamalo, 236 Patna
 nidhāya, 142 Mahāvastu & Other Texts
 nidhāya, 142 Patna
 nidhāya, 142 Udānavarga
 nidhāya, 142, 405 Pāḷi
 nidhino, 76 Patna
 nidhīnam, 76 Pāḷi
 nina, 309 Gāndhārī
 ninadi, 227 Gāndhārī
 ninaprasājaṣu, 81 Gāndhārī
 ninidu, 230 Gāndhārī
 ninido, 228 Gāndhārī
 nindaṃ, 143, 309 Pāḷi
 nindaṃ, 309 Patna
 nindanti, 227 Patna
 nindanti, 227 Pāḷi
 nindanti, 227 Udānavarga
 nindāṃ, 309 Udānavarga
 nindāpasamsāsu, 81 Pāḷi
 nindāprasāmsābhir, 81 Udānavarga
 nindāprasāmsāsu, 81 Patna

ninditum, 230 Patna
ninditum, 230 Pāḷi
ninditum, 230 Udānavarga
nindito, 228 Pāḷi
ninne, 98 Patna
ninne, 98 Pāḷi
nipakaṃ, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
nipakaṃ, 328, 329 Patna
nipakaṃ, 328, 329 Pāḷi
nipakaṃ, 328, 329 Udānavarga
nipātaye, 72 Patna
nippapañcā, 254 Pāḷi
nippāpo, 205 Pāḷi
nibbattatī, 338 Pāḷi
nibbanatho, 344 Pāḷi
nibbanā, 283 Pāḷi
nibbanena, 283 Patna
nibbāṇaṃ, 23, 134, 184, 285 Patna
nibbāṇagāminī, 75 Patna
nibbāṇaparamaṃ, 203, 204 Patna
nibbāṇam, 369 Patna
nibbāṇasantike, 372 Patna
nibbāṇasseva, 32 Patna
nibbāṇe, 226 Patna
nibbānaṃ, 23, 134, 184, 203, 204, 226, 285 Pāḷi
nibbānagamaṃ, 289 Pāḷi
nibbānagāminī, 75 Pāḷi
nibbānam, 369 Pāḷi
nibbānasantike, 372 Pāḷi
nibbānasseva, 32 Pāḷi
nibbindatī, 277, 278, 279 Pāḷi
nibbutaṃ, 406 Pāḷi
nibbute, 196 Pāḷi
nibbuto, 414 Pāḷi
nimne, 98 Udānavarga
nimmalā, 243 Pāḷi
niyato, 142 Mahāvastu & Other Texts
niyato, 142 Patna
niyato, 142 Pāḷi
niyato, 142 Udānavarga
niyyāṃti, 175 Patna
niraeṣu, 140, 315 Gāndhārī
niratthaṃ, 41 Pāḷi
niratha, 41 Gāndhārī
niraya, 309, 311 Gāndhārī
nirayaṃ, 126, 140, 306, 307, 309 Pāḷi
nirayaṃ, 126, 306, 307, 309 Patna
nirayamhi, 315 Patna
nirayamhi, 315 Pāḷi

nirayāya, 311 Patna
nirayāyupakaḍḍhati, 311 Pāli
nirastaṃ, 41 Udānavarga
nirātthaṃ, 41 Patna
nirāśaḥ, 280 Udānavarga
nirāśiṣaṃ, 410 Udānavarga
nirāsayaṃ, 410 Pāli
nirāsravāya, 94 Udānavarga
niruktau, 306 Udānavarga
nirucyate, 63, 218, 263, 267, 367, 378 Udānavarga
niruttipadakovidō, 352 Pāli
niruttipadakovidō, 352 Patna
nirūpadhiṃ, 418 Pāli
nirodhaṃ, 191 Mahāvastu & Other Texts
nirodhaḥ, 331 Mahāvastu & Other Texts
niraupadhiḥ, 418 Udānavarga
nirjvaro, 205 Udānavarga
nirdhamen, 239 Udānavarga
nirdhāntamalā, 238 Udānavarga
niryānti, 175 Udānavarga
nirvaṇasa, 372 Gāndhārī
nirvaṇā, 283 Udānavarga
nirvanagair, 344 Udānavarga
nirvāṇaṃ, 23, 134, 184, 285 Udānavarga
nirvāṇagamaṇaṃ, 289 Udānavarga
nirvāṇagāminī, 75 Udānavarga
nirvāṇaparamaṃ, 204 Udānavarga
nirvāṇaparamo, 203 Udānavarga
nirvāṇam, 369 Mahāvastu & Other Texts
nirvāṇam, 369 Udānavarga
nirvāṇasyaiva, 32 Udānavarga
nirvidyate, 277, 278, 279 Udānavarga
nirvr̥taś, 414 Udānavarga
nivaṇa, 203, 204, 283, 285, 369 Gāndhārī
nivaṇaseva, 32 Gāndhārī
nivattati, 390 Pāli
nivartate, 338, 390 Udānavarga
nivartadi, 390 Gāndhārī
nivartante, 336 Udānavarga
nivardhante, 335 Udānavarga
nivāpapuṭṭho, 325 Pāli
nivāpapuṣṭaḥ, 325 Udānavarga
nivāraye, 77, 116 Patna
nivāraye, 77, 116 Pāli
nivārayet, 77, 116 Udānavarga
nivārya, 142 Mahāvastu & Other Texts
nivinadi, 277, 278, 279 Gāndhārī
nivudu, 406 Gāndhārī
nivedayanti, 151 Udānavarga

niveśai, 158 Gāndhārī
niveśayet, 158 Udānavarga
nivesaye, 158 Pāli
niveseyya, 282 Pāli
nivvaṇḍate, 277, 279 Patna
nivvattate, 338 Patna
nivvanadho, 344 Patna
niśamacariṇo, 24 Gāndhārī
niśāmmakāriṇo, 24 Patna
niśśaya, 164 Patna
niṣai, 164 Gāndhārī
niṣeddhāraṃ, 76 Udānavarga
niṣedhaḥ, 390 Udānavarga
niṣkaṃ, 230 Udānavarga
niṣkathaṃkathaḥ, 411, 414 Udānavarga
niṣpāpo, 205 Udānavarga
niṣprapañcās, 254 Udānavarga
niṣphalāsāv, 51 Udānavarga
nisammakārino, 24 Pāli
nisedara, 76 Gāndhārī
nisedhe, 390 Gāndhārī
nisedho, 390 Pāli
nissāya, 164 Pāli
nihaī, 142, 405 Gāndhārī
nihiṇakama, 306 Gāndhārī
nihīnakamaṃ, 306 Patna
nihīnakamma, 306 Pāli
nihīnadharmau, 306 Udānavarga
nihīnavīryo, 280 Udānavarga
nīyanti, 175 Pāli
nu, 146 Mahāvastu & Other Texts
nu, 146 Patna
nu, 146 Pāli
nu, 146, 160 Udānavarga
nu, 146, 229, 314 Gāndhārī
nutthunaṃ, 156 Patna
nudati, 28 Patna
nudati, 28 Pāli
nudati, 28 Udānavarga
nudadi, 28 Gāndhārī
nṛṇāṃ, 135 Udānavarga
nekkhaṃ, 230 Pāli
nekkhaṃmasukhaṃ, 272 Patna
nekkhaṃmo, 181 Patna
nekkhammasukhaṃ, 272 Pāli
nekkhammūpasame, 181 Pāli
nekhamasukhu, 272 Gāndhārī
necche, 84 Patna
nejakā, 80, 145 Udānavarga

netam, 189, 227 Pāli
 netaye, 180 Patna
 netave, 180 Pāli
 nettikā, 80, 145 Pāli
 netrikā, 180 Mahāvastu & Other Texts
 neresi, 134 Pāli
 neva, 105 Pāli
 neva, 64 Gāndhārī
 neva, 64, 105, 129, 130 Patna
 nevāttaheto, 84 Patna
 neṣyatha, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 neṣyasi, 179, 180 Udānavarga
 nessatha, 179, 180 Pāli
 nehisi, 179, 180 Patna
 naitam, 121, 122 Udānavarga
 naitac, 189 Mahāvastu & Other Texts
 naitac, 189 Udānavarga
 naitad, 189 Udānavarga
 nainam, 117, 169 Udānavarga
 nainam, 169 Mahāvastu & Other Texts
 naiva, 129, 130, 367 Udānavarga
 naivādhigacchati, 187 Mahāvastu & Other Texts
 naivāntarīkṣe, 127, 128 Udānavarga
 naivāntarīkṣe, 127, Mahāvastu & Other Texts
 naiṣkramyasukham, 272 Mahāvastu & Other Texts
 naiṣkramyopaśame, 181 Udānavarga
 no, 141, 200, 228 Udānavarga
 no, 200, 288, 329 Patna
 no, 329 Mahāvastu & Other Texts
 no, 95, 179, 200, 329, 355 Pāli
 noccāvacaṃ, 83 Patna
 noccāvacaṃ, 83 Pāli
 noccāvacaḥ, 83 Udānavarga
 notkuṭukaprahāṇam, 141 Udānavarga
 notkuṭukaprahāṇam, 141 Mahāvastu & Other Texts
 nopaghātī, 185 Udānavarga
 nopajīyate, 179 Udānavarga
 nopanahyanti, 4 Mahāvastu & Other Texts
 nopanahyanti, 4 Patna
 nopanahyanti, 4 Udānavarga
 nopavādī, 185 Udānavarga
 nopahatā, 134 Udānavarga
 ntike, 32 Udānavarga
 nyam, 158 Udānavarga
 nyāttā, 22 Patna
 nhātakam, 422 Pāli
 pa, 291 Patna
 pa, 46 Gāndhārī
 paṃko, 141 Mahāvastu & Other Texts

paṃko, 141 Patna
 paṃñam, 103 Patna
 paṃsukūladharam, 395 Pāḷi
 pakāśenti, 304 Pāḷi
 pakubbato, 52 Pāḷi
 pake, 327 Patna
 pakkhandinā, 244 Pāḷi
 pakṣiti, 146 Gāndhārī
 pagabbhena, 244 Pāḷi
 pagasana, 327 Gāndhārī
 paggayha, 268 Pāḷi
 paṅkasannaiva, 327 Udānavarga
 paṅkā, 141 Pāḷi
 paṅkā, 141 Udānavarga
 paṅke, 327 Pāḷi
 paṅko, 141 Mahāvastu & Other Texts
 pacinantam, 47, 48 Pāḷi
 paccati, 119, 120 Patna
 paccati, 69, 119, 120 Pāḷi
 paccate, 119, 120 Patna
 paccattam, 165 Pāḷi
 paccantam, 315 Pāḷi
 pacceti, 125 Pāḷi
 pacchato, 348 Patna
 pacchato, 348 Pāḷi
 pacchā, 172, 314 Patna
 pacchā, 172, 314, 421 Pāḷi
 pacyate, 69, 119, 120 Udānavarga
 pacha, 172, 314, 421 Gāndhārī
 pachadu, 348 Gāndhārī
 paja, 370 Gāndhārī
 pajam, 28 Pāḷi
 pajaṣaḡadhio, 370 Gāndhārī
 pajā, 85, 104, 254, 342, 343, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 pajānāti, 402 Pāḷi
 paje, 370 Gāndhārī
 pajjalite, 146 Pāḷi
 pajvalide, 146 Gāndhārī
 pañca, 370 Pāḷi
 pañcamam, 295 Udānavarga
 paññañ, 208 Pāḷi
 paññavantassa, 111 Pāḷi
 paññavā, 84 Pāḷi
 paññassa, 375 Pāḷi
 paññā, 38, 152, 229, 372 Pāḷi
 paññāpāsādam, 28 Pāḷi
 paññāya, 59, 277, 278, 279, 280, 333, 340 Pāḷi
 paññāvudhena, 40 Pāḷi
 paññāsilasamāhitam, 229 Pāḷi

paṭikkosati, 164 Pāli
 paṭikrośati, 164 Patna
 paṭigaṅhanti, 220 Pāli
 paṭijaggeyya, 157 Pāli
 paṭijāggreya, 157, 158 Patna
 paṭidaṇḍā, 133 Patna
 paṭidaṇḍā, 133 Pāli
 paṭipajjatha, 274 Pāli
 paṭipajjahvo, 274 Patna
 paṭipannā, 275, 276 Patna
 paṭipannā, 275, 276 Pāli
 paṭibaddhamano, 284 Patna
 paṭibaddhamano, 284 Pāli
 paṭimāsettam, 379 Pāli
 paṭilābho, 333 Pāli
 paṭivadeyu, 133 Patna
 paṭivadeyyu, 133 Pāli
 paṭivātaṃ, 125 Patna
 paṭivātaṃ, 125 Pāli
 paṭivātam, 54 Patna
 paṭivātam, 54 Pāli
 paṭivātameti, 54 Pāli
 paṭivijjhi, 368 Patna
 paṭisanthāravuttassa, 376 Pāli
 paṭisandharavaṭṭi, 376 Patna
 paṭisevati, 67, 68 Patna
 paṭisevati, 67, 68 Pāli
 paṭhamam, 158 Pāli
 paṭhamam, 294 Patna
 paṭhaviṃ, 41, 44, 45 Patna
 paṭhaviṃ, 41, 44, 45 Pāli
 paṭhavisamo, 95 Pāli
 paḍikośadi, 164 Gāndhārī
 paḍiruva, 376 Gāndhārī
 paḍiviju, 368 Gāndhārī
 paḍisadharagutisa, 376 Gāndhārī
 paṇada, 65, 76 Gāndhārī
 paṇida, 64, 81, 82, 83 Gāndhārī
 paṇidaṇa, 77 Gāndhārī
 paṇidu, 28, 79, 84, 158 Gāndhārī
 paṇido, 22 Gāndhārī
 paṇeti, 310 Pāli
 paṇḍitaṃ, 64, 65, 76 Pāli
 paṇḍitaḥ, 186 Mahāvastu & Other Texts
 paṇḍitaḥ, 22, 28, 63, 79, 157, 158, 160, 186, 289 Udānavarga
 paṇḍitamānī, 63 Mahāvastu & Other Texts
 paṇḍitamānī, 63 Patna
 paṇḍitamānī, 63 Pāli
 paṇḍitamānī, 63 Udānavarga

paṇḍitas, 63 Mahāvastu & Other Texts
 paṇḍitā, 22, 80, 81, 82, 83 Pāli
 paṇḍitā, 22, 81, 82, 87 Patna
 paṇḍitām, 64, 65 Udānavarga
 paṇḍitāḥ, 80, 81, 82, 145 Udānavarga
 paṇḍite, 64, 65 Patna
 paṇḍito, 28, 63, 79, 157, 158, 186 Patna
 paṇḍito, 28, 63, 79, 87, 88, 157, 158, 186, 236, 238, 256, 258, 268, 289 Pāli
 paṇḍupalāso, 235 Pāli
 paḍhaī, 41 Gāndhārī
 patiṭṭhitā, 333 Pāli
 patitaṃ, 320 Pāli
 patirūpe, 158 Pāli
 patissatā, 144 Pāli
 patīto, 68 Pāli
 patto, 423 Pāli
 pattosi, 134 Pāli
 patsukuladhara, 395 Gāndhārī
 pathavyā, 178 Pāli
 pathi, 1 Gāndhārī
 pathyaṃ, 163 Udānavarga
 pada, 21, 54, 273, 368 Gāndhārī
 padaṃ, 1, 21, 92, 93, 114, 368 Patna
 padaṃ, 1, 21, 93, 114, 254, 255, 368, 381 Pāli
 padaṃ, 114, 368 Gāndhārī
 padaṃ, 114, 368 Mahāvastu & Other Texts
 padaṃ, 93, 114, 254, 255, 368 Udānavarga
 padam, 1, 21, 114, 115 Udānavarga
 padasañadu, 362 Gāndhārī
 padā, 273 Patna
 padā, 273 Pāli
 padīpaṃ, 146 Pāli
 paduṭṭhena, 1 Pāli
 padumaṃ, 58 Patna
 padumaṃ, 58 Pāli
 padumu, 58 Gāndhārī
 padena, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 padena, 179, 180 Patna
 padena, 179, 180 Pāli
 padena, 179, 180 Udānavarga
 padesaṃ, 303 Pāli
 padmaṃ, 58, 285 Udānavarga
 pana, 42, 252, 271, 292 Pāli
 panuda, 383 Pāli
 pantañ, 185 Pāli
 pannabhāraṃ, 402 Pāli
 papañcasamatikkante, 195 Pāli
 papañcābhiratā, 254 Pāli
 papatanti, 336 Pāli

papupphakāni, 46 Pāḷi
 pappoti, 27 Pāḷi
 pabujjhanti, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Pāḷi
 pabbajaṇ, 345 Pāḷi
 pabbajitā, 74 Pāḷi
 pabbajito, 184, 388 Pāḷi
 pabbataṃ, 8 Pāḷi
 pabbataṭṭho, 28 Pāḷi
 pabbatānaṃ, 127, 128 Pāḷi
 pabbatāni, 188 Pāḷi
 pabbato, 304 Pāḷi
 pabbājayam, 388 Pāḷi
 pabhaṅguraṃ, 139, 148 Pāḷi
 pabhāseti, 172, 173, 382 Pāḷi
 pabhinnaṃ, 326 Pāḷi
 pamajjitvā, 172 Pāḷi
 pamattacārino, 334 Pāḷi
 pamattā, 21 Pāḷi
 pamattānaṃ, 292 Pāḷi
 pamattesu, 29 Pāḷi
 pamatto, 19, 309, 371 Pāḷi
 pamādaṃ, 28 Pāḷi
 pamādam, 26, 27 Pāḷi
 pamāde, 31, 32 Pāḷi
 pamādena, 167 Pāḷi
 pamādo, 21, 30, 241 Pāḷi
 pamuccati, 189, 192, 361 Pāḷi
 pamuñcati, 377 Pāḷi
 pamokkhanti, 276 Pāḷi
 pamodati, 16 Pāḷi
 pamodanti, 22 Pāḷi
 pamohanaṃ, 274 Pāḷi
 payiṇadu, 47 Gāndhārī
 payirupāsati, 64, 65 Patna
 payirupāsati, 64, 65 Pāḷi
 payiṣidi, 45 Gāndhārī
 payuvasadi, 64, 65 Gāndhārī
 payeṣidi, 44 Gāndhārī
 para, 253 Pāḷi
 para, 266 Gāndhārī
 paraṃ, 166 Patna
 paraṃ, 184, 220 Pāḷi
 paraṃ, 184, 220 Udānavarga
 paraḥ, 252 Udānavarga
 parakamu, 383 Gāndhārī
 parakuleṣu, 73 Udānavarga
 parakulesu, 73 Patna
 parakulesu, 73 Pāḷi
 parako, 348, 384 Gāndhārī

parakkame, 313 Pāli
 parakkamma, 383 Pāli
 parattha, 177, 306 Pāli
 paratthena, 166 Pāli
 paratra, 168, 169, 177, 306 Udānavarga
 paratra, 169 Mahāvastu & Other Texts
 paratra, 306 Patna
 paratri, 306 Gāndhārī
 paratheṇa, 166 Gāndhārī
 paradarovasevi, 309 Gāndhārī
 paradāraṃ, 310 Pāli
 paradāraṅ, 246 Pāli
 paradārasevī, 309 Udānavarga
 paradārūpasevī, 309 Pāli
 paradāropasevī, 309 Patna
 paraduḥkhopadhānena, 291 Udānavarga
 paradukkhūpadānena, 291 Pāli
 paradukkhopadhānena, 291 Patna
 parama, 203 Patna
 parama, 203 Udānavarga
 parama, 203, 204 Gāndhārī
 paramaṃ, 166, 184 Udānavarga
 paramaṃ, 184 Patna
 paramaṃ, 184, 203, 204, 243 Pāli
 paramadukkaraṃ, 163 Patna
 paramadukkaraṃ, 163 Pāli
 paramaduṣkaram, 163 Udānavarga
 paramadrukara, 163 Gāndhārī
 paramu, 27, 166 Gāndhārī
 paramo, 203, 204 Gāndhārī
 paramhi, 168, 169, 242 Patna
 paramhi, 168, 169, 242, 410 Pāli
 parayidu, 201 Gāndhārī
 paravajjānupaśśināṃ, 253 Patna
 paravajjānupassissa, 253 Pāli
 paravadyaṃ, 252 Udānavarga
 paravadyānudarśino, 253 Udānavarga
 parasa, 84, 168, 169 Gāndhārī
 parasya, 252 Udānavarga
 parassa, 84 Patna
 parassa, 84 Pāli
 parāṃ, 266 Mahāvastu & Other Texts
 parākramet, 313 Udānavarga
 parākramya, 383 Udānavarga
 parākrāmma, 383 Patna
 parājitaḥ, 201 Mahāvastu & Other Texts
 parājitaḥ, 201 Udānavarga
 parājito, 201 Patna
 parājito, 201 Pāli

parātthena, 166 Patna
 parān, 266, 355 Udānavarga
 parārthena, 166 Udānavarga
 pari, 385 Gāndhārī
 parikkhayam, 139 Pāḷi
 parikkhīṇā, 93 Patna
 parikkhīṇā, 93 Pāḷi
 parikṣayam, 139 Udānavarga
 parikṣīno, 93 Udānavarga
 parikhām, 414 Udānavarga
 paricare, 107 Patna
 paricare, 107 Pāḷi
 paricared, 107 Udānavarga
 pariḷiṇṇam, 148 Gāndhārī
 pariḷiṇṇam, 148 Pāḷi
 pariḷinnam, 148 Patna
 pariḷirṇam, 148 Udānavarga
 pariḷṇātabhojanāḥ, 92 Udānavarga
 pariḷṇātabhojanā, 92 Patna
 pariḷṇātabhojanā, 92 Pāḷi
 paritasyate, 397 Udānavarga
 paritassati, 397 Pāḷi
 paridahessati, 9 Pāḷi
 paridāgho, 90 Udānavarga
 paridāhā, 90 Patna
 paridi, 49 Gāndhārī
 paridhāvanti, 342, 343 Udānavarga
 paridhāsyati, 9 Udānavarga
 paridhehiti, 9 Patna
 parinibbanti, 126 Pāḷi
 parinibbutā, 89 Pāḷi
 parinirvṛtāḥ, 89 Udānavarga
 parinivvānti, 126 Patna
 parinivvṛtā, 89 Patna
 paripakko, 260 Pāḷi
 paripakvaṃ, 260 Udānavarga
 paripūrati, 38 Patna
 paripūrati, 38 Pāḷi
 paripūryate, 38 Udānavarga
 pariplavapasādassa, 38 Pāḷi
 pariphandatidaṃ, 34 Pāḷi
 pariphandatimaṃ, 34 Patna
 paribudhya, 46 Udānavarga
 paribbajanti, 346 Pāḷi
 paribbaje, 415, 416 Pāḷi
 paribbājo, 313 Pāḷi
 parimajasi, 394 Gāndhārī
 parimajjasi, 394 Pāḷi
 parimaśāttānam, 379 Patna

parimārjasi, 394 Udānavarga
 parimucadi, 291 Gāndhārī
 parimuccati, 291 Patna
 parimuccati, 291 Pāḷi
 parimucyate, 291 Udānavarga
 pariyara, 107 Gāndhārī
 pariyodapeyya, 88 Pāḷi
 pariyodametha, 88 Patna
 pariḷāho, 90 Pāḷi
 parivako, 260 Gāndhārī
 parivajjaye, 123 Patna
 parivajjaye, 123 Pāḷi
 parivajjeti, 269 Pāḷi
 parivaya, 415 Gāndhārī
 parivarjayet, 123 Udānavarga
 parivrajanti, 346 Udānavarga
 parivrajat, 415 Udānavarga
 parivrayadi, 346, 347 Gāndhārī
 parisappanti, 342, 343 Patna
 parisappanti, 342, 343 Pāḷi
 parispandati, 34 Udānavarga
 parisravāṇi, 328 Mahāvastu & Other Texts
 parisravāṇi, 328 Udānavarga
 parissayāni, 328 Pāḷi
 parihaṇā, 32 Gāndhārī
 parihayadi, 364 Gāndhārī
 parihasidi, 9 Gāndhārī
 parihāṇāya, 32 Patna
 parihāṇāya, 32 Udānavarga
 parihānāya, 32 Pāḷi
 parihāyati, 364 Mahāvastu & Other Texts
 parihāyati, 364 Patna
 parihāyati, 364 Pāḷi
 parihīyate, 364 Udānavarga
 paruṣaṃ, 133 Patna
 paruṣaṃ, 133, 138 Udānavarga
 parūpaghātī, 184 Pāḷi
 pare, 410 Udānavarga
 pare, 6 Mahāvastu & Other Texts
 pare, 6, 184 Patna
 pare, 6, 257, 266 Pāḷi
 pareṣa, 19, 50, 252 Gāndhārī
 pareṣāṃ, 19, 50, 249 Udānavarga
 paresaṃ, 19, 50, 249 Patna
 paresaṃ, 19, 50, 249, 252 Pāḷi
 paresāṃ, 252 Patna
 paraiti, 49 Udānavarga
 paro, 160 Patna
 paro, 160 Pāḷi

paro, 160 Udānavarga
 paropaghātī, 184 Patna
 paropatāpī, 184 Udānavarga
 paryupāsate, 64, 65 Udānavarga
 parvataḥ, 304 Udānavarga
 parvatasthaiva, 28 Udānavarga
 parvatāmś, 188 Mahāvastu & Other Texts
 parvatāmś, 188 Udānavarga
 parvatānām, 127, 128 Udānavarga
 parvatānām, 127, Mahāvastu & Other Texts
 parvada, 8 Gāndhārī
 parvahia, 388 Gāndhārī
 parvvataṃ, 8 Patna
 parvvataṭṭho, 28 Patna
 parvvate, 188 Patna
 palavatī, 334 Pāḷi
 palitaṃ, 260 Pāḷi
 palitaṃ, 260 Udānavarga
 palipathaṃ, 414 Pāḷi
 pallaraṃ, 91 Patna
 pallare, 155 Patna
 pallalaṃ, 91 Pāḷi
 pallale, 155 Pāḷi
 palvalaṃ, 91 Udānavarga
 palvale, 155 Udānavarga
 paḷeti, 49 Pāḷi
 pava, 117 Gāndhārī
 pavakamu, 15 Gāndhārī
 pavaḍḍhati, 282, 349 Pāḷi
 pavaḍḍhanti, 335 Pāḷi
 pavaṇa, 265 Gāndhārī
 pavaṇi, 84, 265, 388 Gāndhārī
 pavattāraṃ, 76 Pāḷi
 pavaraṃ, 422 Pāḷi
 pavasa, 117, 121 Gāndhārī
 pavāyati, 54 Pāḷi
 pavia, 164 Gāndhārī
 paviu, 76 Gāndhārī
 pavitṭhassa, 373 Pāḷi
 pavivekarasaṃ, 205 Pāḷi
 pavissa, 127, 128 Pāḷi
 pavuccati, 257, 258, 261, 265, 269, 270 Pāḷi
 pave, 412 Gāndhārī
 paveṇa, 121 Gāndhārī
 pavedayanti, 151 Pāḷi
 paśadi, 277, 279, 423 Gāndhārī
 paśadu, 115 Gāndhārī
 paśado, 113 Gāndhārī
 paśadha, 344 Gāndhārī

paśame, 181 Patna
 paśi, 76, 290 Gāndhārī
 paścato, 348 Udānavarga
 paścāt, 314, 421 Udānavarga
 paścād, 172 Udānavarga
 paśya, 147 Udānavarga
 paśyataḥ, 384 Udānavarga
 paśyatā, 245 Udānavarga
 paśyati, 119, 120, 170, 286, 423 Udānavarga
 paśyati, 190 Mahāvastu & Other Texts
 paśyate, 119, 120, 190, 277, 278, 279 Udānavarga
 paśyato, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 paśyato, 113, 114, 115 Udānavarga
 paśyatha, 344 Udānavarga
 paśyed, 170, 290 Udānavarga
 paśyen, 170 Udānavarga
 paśśam, 75 Patna
 paśśatā, 245 Patna
 paśśati, 119, 120, 170, 190, 277, 279 Patna
 paśśate, 119, 120 Patna
 paśśato, 113, 114, 115 Patna
 paśśatha, 344 Patna
 paśśe, 76, 170, 290 Patna
 pasaṃsanti, 30, 229, 230, 366 Pāḷi
 pasaṃsito, 228, 230 Pāḷi
 pasannena, 2 Pāḷi
 pasanno, 368, 381 Pāḷi
 pasavati, 201 Pāḷi
 pasahati, 7 Pāḷi
 passa, 147 Pāḷi
 passatā, 245 Pāḷi
 passati, 119, 120, 170, 190, 259, 277, 278, 279, 423 Pāḷi
 passato, 113, 114, 115 Pāḷi
 passatha, 344 Pāḷi
 passathimaṃ, 171 Pāḷi
 passe, 76, 170, 290 Pāḷi
 pahatvāna, 243, 415, 416 Pāḷi
 pahareyya, 389 Pāḷi
 pahassatha, 144 Pāḷi
 pahāṇaṃ, 331 Pāḷi
 pahātave, 34 Pāḷi
 pahāya, 20, 329, 346, 347 Pāḷi
 pahīnamānassa, 94 Pāḷi
 pāceti, 135 Pāḷi
 pācenti, 135 Pāḷi
 pāṇam, 246 Pāḷi
 pāṇāni, 270 Pāḷi
 pāṇinaṃ, 135 Pāḷi
 pāṇinā, 124 Udānavarga

pāṇinā, 124, 285 Patna
 pāṇinā, 124, 285 Pāli
 pāṇimhi, 124 Patna
 pāṇimhi, 124 Pāli
 pāṇau, 124 Udānavarga
 pāṇḍupalāśo, 235 Patna
 pātayet, 72 Udānavarga
 pātito, 407 Pāli
 pātimokkhe, 185, 375 Pāli
 pāttā, 79 Patna
 pātheyaṃ, 235 Patna
 pātheyyam, 235, 237 Pāli
 pādasaṃyato, 362 Pāli
 pādasaṃyato, 362 Udānavarga
 pādasaṃyyato, 362 Patna
 pānabhojane, 249 Patna
 pānabhojane, 249 Pāli
 pānabhojane, 249 Udānavarga
 pāpaṃ, 117, 119, 120, 124, 125, 161, 165, 176, 267 Patna
 pāpaṃ, 17, 69, 71, 119, 120, 124, 125, 161, 165, 173, 176, 267 Pāli
 pāpaṃ, 267 Mahāvastu & Other Texts
 pāpaṃ, 69, 117, 119, 120, 125, 161, 267, 412 Udānavarga
 pāpakam, 66 Pāli
 pāpakam, 66, 71 Patna
 pāpakam, 66, 78 Udānavarga
 pāpakammuṇo, 126 Patna
 pāpakaḥ, 211 Udānavarga
 pāpakam, 76 Udānavarga
 pāpakammā, 127 Pāli
 pāpakammino, 126 Pāli
 pāpakammo, 15 Patna
 pāpakarmā, 15 Udānavarga
 pāpakā, 242 Pāli
 pāpakārī, 15, 17 Pāli
 pāpakṛtaṃ, 71, 173 Udānavarga
 pāpake, 78 Patna
 pāpake, 78 Pāli
 pāpako, 211 Pāli
 pāpako, 71, 211 Patna
 pāpañ, 117, 267, 412 Pāli
 pāpadhammā, 307 Patna
 pāpadhammā, 248, 307 Pāli
 pāpadharmā, 307 Udānavarga
 pāpam, 69, 119, 124, 176 Udānavarga
 pāpamhi, 116 Patna
 pāpasmim, 116 Pāli
 pāpasya, 117, 121 Udānavarga
 pāpasyākaraṇaṃ, 333 Udānavarga
 pāpassa, 117, 121 Pāli

pāpassa, 117, 121, 333 Patna
 pāpassa, 331 Mahāvastu & Other Texts
 pāpā, 116, 307 Patna
 pāpā, 116, 307 Pāḷi
 pāpā, 307 Udānavarga
 pāpāc, 116 Udānavarga
 pāpānaṃ, 265, 333 Pāḷi
 pāpānāṃ, 265 Patna
 pāpāni, 119, 123, 136, 265, 269, 330 Pāḷi
 pāpāni, 119, 123, 136, 329, 330 Udānavarga
 pāpāni, 119, 123, 242, 265, 330 Patna
 pāpāni, 329 Mahāvastu & Other Texts
 pāpāny, 265 Udānavarga
 pāpikāṃ, 164 Pāḷi
 pāpikā, 310 Pāḷi
 pāpikā, 310 Udānavarga
 pāpikāṃ, 164 Patna
 pāpikāṃ, 164 Udānavarga
 pāpiko, 310 Patna
 pāpiyo, 42, 76 Pāḷi
 pāpiyo, 76 Patna
 pāpuṇe, 138 Pāḷi
 pāpe, 165 Udānavarga
 pāpeṣu, 116 Udānavarga
 pāpehi, 307 Patna
 pāpehi, 307 Pāḷi
 pāpaiḥ, 388 Udānavarga
 pāpair, 121, 307 Udānavarga
 pāpo, 119 Patna
 pāpo, 119 Pāḷi
 pāpo, 119 Udānavarga
 pāmado, 371 Pāḷi
 pāmojjabahulo, 376, 381 Pāḷi
 pāraṃ, 385 Pāḷi
 pāraṃ, 86 Patna
 pāragah, 348 Udānavarga
 pāragato, 414 Pāḷi
 pāragato, 414 Udānavarga
 pāragavesino, 355 Pāḷi
 pāragāmiṇaḥ, 85 Udānavarga
 pāragāmino, 85 Patna
 pāragāmino, 85 Pāḷi
 pāragū, 348, 384 Patna
 pāragū, 348, 384 Pāḷi
 pārago, 384 Udānavarga
 pāram, 385 Patna
 pāram, 86 Pāḷi
 pāram, 86, 385 Udānavarga
 pārāpāraṃ, 385 Patna

pārāpāram, 385 Pāli
 pārāpāram, 385 Udānavarga
 pāriplavaprasādasya, 38 Udānavarga
 pāriplavaprasādassa, 38 Patna
 pārśukā, 154 Udānavarga
 pāvako, 71, 140 Pāli
 pi, 108, 180 Mahāvastu & Other Texts
 pi, 19, 20, 43, 49, 51, 52, 53, 55, 63, 64, 82, 94, 108, 119, 120, 121, 122, 138, 142, 151, 166,
 180, 181, 220, 224, 227, 230, 235, 237, 259, 284, 288, 306, 338, 346, 347, 366 Pāli
 pi, 19, 20, 49, 51, 52, 53, 64, 94, 108, 119, 120, 121, 122, 166, 180, 181, 206, 224, 227, 230,
 235, 259, 284, 288, 306, 310, 338, 342, 361, 366 Patna
 pi, 64, 108, 119, 120, 121, 122, 180, 206, 338, 382, 410 Udānavarga
 pitaram, 294, 295 Pāli
 pitaram, 294, 295 Udānavarga
 pitā, 288 Patna
 pitā, 43, 288 Pāli
 pitā, 43, 288 Udānavarga
 piṭṭvā, 332 Udānavarga
 pitvā, 205 Pāli
 pithīyati, 173 Pāli
 pithīyate, 173 Udānavarga
 pidara, 294 Gāndhārī
 piban, 205 Udānavarga
 piyaṃ, 130, 157, 211, 217, 220 Pāli
 piyaggāhī, 209 Pāli
 piyato, 212 Pāli
 piyānaṃ, 210 Pāli
 piyāpāyo, 211 Pāli
 piyāppiyaṃ, 211 Pāli
 piyehi, 210, 390 Pāli
 piyo, 77 Pāli
 pivam, 205 Pāli
 pihayaṃ, 365 Pāli
 pihayanti, 94, 181 Pāli
 pihetattānuyoginaṃ, 209 Pāli
 pītipāmojjaṃ, 374 Pāli
 pītibhakkhā, 200 Pāli
 puṃṇaṃ, 116, 118 Patna
 puṃṇaṃ, 331 Mahāvastu & Other Texts
 puṃṇapekhī, 108 Patna
 puṃṇassa, 118, 122 Patna
 pukkharapatte, 401 Patna
 pukkhare, 336 Patna
 puggalam, 344 Patna
 puggalam, 344 Pāli
 puṇa, 118 Gāndhārī
 puṇakamo, 16 Gāndhārī
 puṇavekṣa, 108 Gāndhārī
 puṇasa, 118, 122 Gāndhārī

puñe, 412 Gāndhārī
 puñeṇa, 122 Gāndhārī
 puññaṃ, 18, 116, 196, 331 Pāḷi
 puññañ, 118, 267, 412 Pāḷi
 puññapāpapahīnassa, 39 Pāḷi
 puññapekkho, 108 Pāḷi
 puññassa, 118, 122 Pāḷi
 puññāni, 220 Pāḷi
 puṭṭho, 144 Patna
 puṇapuṇu, 117, 118 Gāndhārī
 puṇu, 348 Gāndhārī
 puṇyaṃ, 116, 118, 267, 412 Udānavarga
 puṇyaṃ, 331 Mahāvastu & Other Texts
 puṇyapāpaprahīṇasya, 39 Udānavarga
 puṇyaprekṣī, 108 Mahāvastu & Other Texts
 puṇyaprekṣī, 108 Udānavarga
 puṇyasya, 118, 122 Udānavarga
 puṇyāny, 220 Udānavarga
 puṇyair, 122 Udānavarga
 puttapaśusaṃmattaṃ, 287 Patna
 puttapasusammattaṃ, 287 Pāḷi
 puttam, 84 Pāḷi
 puttā, 288 Patna
 puttā, 62, 288 Pāḷi
 puttesu, 345 Pāḷi
 putra, 288 Gāndhārī
 putraḥ, 62 Udānavarga
 putrapaśusaṃmattaṃ, 287 Udānavarga
 putrapaśusamadha, 287 Gāndhārī
 putrās, 288 Udānavarga
 putreṣu, 345 Gāndhārī
 putreṣu, 345 Udānavarga
 putresu, 345 Patna
 putro, 62 Udānavarga
 puthujjane, 59 Pāḷi
 pudgalaṃ, 344 Udānavarga
 puna, 154 Pāḷi
 puna, 252, 271, 292 Patna
 punaṃ, 238, 348 Pāḷi
 punaḥ, 117, 118, 153, 271, 292, 325, 338, 342 Udānavarga
 punaḥ, 271 Mahāvastu & Other Texts
 punappunaṃ, 117, 118, 153, 325, 337, 338, 342 Pāḷi
 punappuno, 117, 118, 338, 342 Patna
 punar, 154, 238, 325, 338, 348 Udānavarga
 punar, 338 Patna
 punar, 338 Pāḷi
 punaś, 342 Udānavarga
 punah, 153 Udānavarga
 puno, 313 Udānavarga

puno, 348 Patna
 pupphaṃ, 49, 51, 52 Pāḷi
 pupphagandho, 54 Pāḷi
 puppham, 44, 45 Pāḷi
 puppharāsimhā, 53 Pāḷi
 pupphāni, 47, 48, 377 Pāḷi
 pubbaparāni, 352 Pāḷi
 pubbe, 172, 423 Pāḷi
 pubbenivāsaṃ, 423 Pāḷi
 puyaī, 106, 107 Gāndhārī
 puyaṇa, 106, 107 Gāndhārī
 puyadi, 121, 122 Gāndhārī
 puyidu, 303 Gāndhārī
 pura, 348 Gāndhārī
 purakkhatā, 342, 343 Pāḷi
 purato, 348 Udānavarga
 purā, 326 Udānavarga
 purāṇāni, 156 Pāḷi
 purisa, 248 Pāḷi
 purisaṃ, 219 Pāḷi
 purisājāṇṇo, 193 Pāḷi
 purisādhame, 78 Pāḷi
 purisuttame, 78 Pāḷi
 puriso, 117, 118, 143, 152 Pāḷi
 puruṣaṃ, 76 Patna
 puruṣaḥ, 117, 118, 143, 228 Udānavarga
 puruṣayaṇu, 193 Gāndhārī
 puruṣasya, 104 Udānavarga
 puruṣā, 78 Patna
 puruṣājāṇṇo, 193 Patna
 puruṣājanyo, 193 Mahāvastu & Other Texts
 puruṣādhama, 78 Udānavarga
 puruṣu, 117, 118 Gāndhārī
 puruṣo, 117, 118, 152 Patna
 puruṣo, 193 Udānavarga
 puruṣottame, 78 Patna
 pure, 326, 348, 421 Pāḷi
 pure, 348 Patna
 pure, 421 Gāndhārī
 pure, 421 Udānavarga
 purekkhatā, 342, 343 Patna
 purekkhāraṇ, 73 Patna
 purekkhāraṇ, 73 Pāḷi
 purvenivasa, 423 Gāndhārī
 puvi, 172 Gāndhārī
 puṣa, 44, 45 Gāndhārī
 puṣaṇa, 377 Gāndhārī
 puṣaṇi, 47 Gāndhārī
 puṣu, 51, 52 Gāndhārī

puṣkarapatre, 401 Gāndhārī
 puṣkarāt, 336 Udānavarga
 puṣpa, 49 Gāndhārī
 puṣpaṁ, 51, 52 Patna
 puṣpaṁ, 51, 52, 377 Udānavarga
 puṣpakāṇi, 46 Udānavarga
 puṣpagandhaḥ, 54 Udānavarga
 puṣpagandho, 54 Patna
 puṣpam, 44, 45 Patna
 puṣpam, 44, 45 Udānavarga
 puṣparaśisa, 53 Gāndhārī
 puṣparaśibhyaḥ, 53 Udānavarga
 puṣparaśimhā, 53 Patna
 puṣpā, 49 Patna
 puṣpāṇi, 47, 48, 377 Patna
 puṣpāṇy, 47, 48 Udānavarga
 puṣpād, 49 Udānavarga
 pūjanā, 106, 107 Patna
 pūjanā, 106, 107 Pāli
 pūjanā, 107 Udānavarga
 pūjayato, 195, 196 Pāli
 pūjaye, 106, 107 Patna
 pūjaye, 106, 107 Pāli
 pūjayet, 107 Mahāvastu & Other Texts
 pūjayet, 107 Udānavarga
 pūjā, 73 Pāli
 pūjām, 73 Patna
 pūjām, 73 Udānavarga
 pūjārahe, 195 Pāli
 pūjito, 303 Pāli
 pūjiyo, 303 Patna
 pūjyate, 303 Udānavarga
 pūtisaṁdeho, 148 Patna
 pūtisaṁdeho, 148 Pāli
 pūty, 148 Udānavarga
 pūrati, 121, 122 Patna
 pūrati, 121, 122 Pāli
 pūrate, 121, 122 Patna
 pūrṇam, 107 Udānavarga
 pūryate, 121, 122 Udānavarga
 pūryanti, 121, 122 Udānavarga
 pūrvaṁ, 172 Udānavarga
 pūrvenivāsaṁ, 423 Udānavarga
 pūrvvāparāṇi, 352 Patna
 pūrvve, 172 Patna
 pṛthagjane, 59 Udānavarga
 pṛthivīm, 44, 45 Udānavarga
 pṛthivīpradeśo, 127, 128 Udānavarga
 pṛthivīpradeśo, 127, Mahāvastu & Other Texts

pṛthivīm, 41 Udānavarga
 pṛthivyām, 178 Patna
 pṛthujjane, 59 Patna
 pṛhayantatthānuyoginām, 209 Patna
 pecca, 15, 16, 17, 18, 131, 132, 306 Pāḷi
 petteatā, 332 Patna
 petteyyatā, 332 Pāḷi
 pemato, 213 Pāḷi
 pokkharapatte, 401 Pāḷi
 pokkharā, 336 Pāḷi
 poraṇaṇi, 156 Mahāvastu & Other Texts
 poraṇam, 227 Gāndhārī
 porāṇam, 227 Patna
 porāṇam, 227 Pāḷi
 porāṇāni, 156 Patna
 poṣassa, 104, 125 Patna
 poṣo, 228 Patna
 posassa, 104, 125 Pāḷi
 poso, 228 Pāḷi
 paurāṇāny, 156 Udānavarga
 ppajiyati, 179 Patna
 py, 177 Udānavarga
 praūjadi, 296 Gāndhārī
 praūjadi, 297, 298, 299, 300, 301 Gāndhārī
 praṁṇavantassa, 111 Patna
 praṁṇavā, 84 Patna
 praṁṇassa, 375 Patna
 praṁṇā, 38, 152, 372 Patna
 praṁṇāprāsādam, 28 Patna
 praṁṇāya, 59, 277, 279, 280 Patna
 praṁṇāyudhena, 40 Patna
 praṁṇāsīlasamāhitam, 229 Patna
 praṁṇe, 78 Patna
 praṁṇo, 65, 122 Patna
 prakabhiṇa, 244 Gāndhārī
 prakampyate, 81 Udānavarga
 prakāśyante, 304 Udānavarga
 prakkhaṇḍinā, 244 Patna
 prakkhittā, 146 Patna
 prakṣiptā, 146 Mahāvastu & Other Texts
 prakhaṇiṇo, 244 Gāndhārī
 pragabbheṇa, 244 Patna
 pragalbheṇa, 244 Udānavarga
 pracinantaṁ, 47, 48 Patna
 pracinvantaṁ, 47, 48 Udānavarga
 praceṣyate, 44, 45 Udānavarga
 praccam̐timaṁ, 315 Patna
 praccattaṁ, 165 Patna
 pracceti, 125 Patna

prajā, 356, 357, 358 Udānavarga
 prajā, 85, 104, 342, 343, 356, 357, 358 Patna
 prajāṃ, 28 Patna
 prajāḥ, 104, 342, 343 Udānavarga
 prajānatām, 171 Udānavarga
 prajānāti, 402 Udānavarga
 prajāṃ, 28 Udānavarga
 prajāś, 85 Udānavarga
 prajehiti, 44, 45 Patna
 prajjalite, 146 Patna
 prajvalide, 146 Gāndhārī
 prajvalite, 146 Mahāvastu & Other Texts
 prajvalite, 146 Udānavarga
 prajñayā, 190 Mahāvastu & Other Texts
 prajñayā, 59, 190, 277, 278, 279 Udānavarga
 prajñā, 38 Udānavarga
 prajñāprāsādam, 28 Udānavarga
 prajñāyudhena, 40 Udānavarga
 praṇa, 59, 208, 278, 280, 372 Gāndhārī
 praṇai, 59, 278, 280 Gāndhārī
 praṇaprasada, 28 Gāndhārī
 praṇaya, 277 Gāndhārī
 praṇaśīlasamahida, 229 Gāndhārī
 praṇasa, 375 Gāndhārī
 praṇeti, 49 Patna
 praṇabhudāṇa, 273 Gāndhārī
 praṇiṇa, 285 Gāndhārī
 praṇido, 208 Gāndhārī
 praṇuda, 383 Patna
 praṇuda, 383 Udānavarga
 praṇuyu, 383 Gāndhārī
 praṇeti, 310 Patna
 pratikrośati, 164 Udānavarga
 pratijāgreta, 157 Udānavarga
 pratidaṇḍam, 133 Udānavarga
 pratiniḥsrjya, 89 Udānavarga
 pratipannakāḥ, 276 Udānavarga
 pratibaddhamanāḥ, 284 Udānavarga
 pratiyāti, 125 Udānavarga
 pratirūpe, 158 Udānavarga
 prativadanti, 133 Udānavarga
 prativātaṃ, 125 Udānavarga
 prativātam, 54 Udānavarga
 pratiṣevate, 67, 68 Udānavarga
 pratiṣṭhitā, 333 Patna
 pratiṣṭhitā, 333 Udānavarga
 pratisaṃstāravṛttiḥ, 376 Udānavarga
 pratismṛtaḥ, 328 Mahāvastu & Other Texts
 pratismṛtas, 144 Udānavarga

pratītaḥ, 68 Udānavarga
 pratīto, 68 Patna
 prato, 423 Gāndhārī
 pratyantanagaraṃ, 315 Udānavarga
 pratyātmaṃ, 165 Udānavarga
 prathamam, 158 Udānavarga
 pradimukhe, 375 Gāndhārī
 pradiruvi, 158 Gāndhārī
 pradivada, 54 Gāndhārī
 pradīpaṃ, 146 Mahāvastu & Other Texts
 pradīpaṃ, 146 Patna
 pradīpaṃ, 146 Udānavarga
 praduṭheṇa, 1 Gāndhārī
 praduşṭas, 399 Udānavarga
 praduşṭena, 1 Patna
 praduşṭena, 1 Udānavarga
 praduşṭeṣu, 137 Udānavarga
 praduşyati, 125 Patna
 pradoṣam, 232 Udānavarga
 pradha, 45 Gāndhārī
 pradhamu, 158 Gāndhārī
 pranodi, 27 Gāndhārī
 prapañcābhiratā, 254 Udānavarga
 prapuṣpakāni, 46 Patna
 prabujjhanti, 299, 300, 301 Patna
 prabudhyante, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 prabhaṃguraṃ, 148 Patna
 prabhaṅguram, 148 Udānavarga
 prabhavati, 282 Udānavarga
 prabhāṣate, 408 Udānavarga
 prabhāseti, 172 Patna
 prabhinnaṃ, 326 Udānavarga
 pramajadi, 172, 259 Gāndhārī
 pramajea, 168 Gāndhārī
 pramajeti, 172 Gāndhārī
 pramajjati, 172, 259 Patna
 pramajjittā, 172 Patna
 pramajjeyā, 168 Patna
 pramata, 21, 371 Gāndhārī
 pramataṇa, 292 Gāndhārī
 pramati, 371 Gāndhārī
 pramatu, 19, 309 Gāndhārī
 pramateṣu, 29 Gāndhārī
 pramatta, 309 Udānavarga
 pramattaḥ, 19, 371 Udānavarga
 pramattacāriṇas, 334 Udānavarga
 pramattacāriṇo, 334 Patna
 pramattā, 21 Patna
 pramattāḥ, 21 Udānavarga

pramattānām, 292 Patna
 pramattānām, 292 Udānavarga
 pramatteṣu, 29 Udānavarga
 pramattesu, 29 Patna
 pramatto, 19, 309, 371 Patna
 pramada, 26 Gāndhārī
 pramadi, 31, 32 Gāndhārī
 pramadu, 21, 28, 30 Gāndhārī
 pramadeṇa, 167 Gāndhārī
 pramādaṁ, 27 Udānavarga
 pramādam, 26, 28 Patna
 pramādam, 26, 28 Udānavarga
 pramāde, 31, 32 Patna
 pramāde, 31, 32 Udānavarga
 pramādena, 167 Udānavarga
 pramādena, 25, 167 Patna
 pramādo, 21, 241 Patna
 pramādo, 21, 30 Udānavarga
 pramādyate, 172, 259 Udānavarga
 pramādyeta, 168 Udānavarga
 pramādyeha, 172 Udānavarga
 pramuccati, 189, 192, 361 Patna
 pramucyate, 189, 192, 361 Mahāvastu & Other Texts
 pramucyate, 189, 192, 361 Udānavarga
 pramujadi, 377 Gāndhārī
 pramuñcati, 377 Patna
 pramuñcati, 389 Udānavarga
 pramudyeta, 22 Udānavarga
 pramuhyante, 171 Udānavarga
 pramokkhanti, 276 Patna
 pramodate, 16 Udānavarga
 pramodadi, 16 Gāndhārī
 pramodanti, 22 Patna
 pramodia, 22 Gāndhārī
 pramohanī, 274 Patna
 prayujyante, 91 Udānavarga
 pramaṁ, 184 Patna
 pravaktāraṁ, 76 Udānavarga
 pravatara, 76 Gāndhārī
 pravattāraṁ, 76 Patna
 pravadaḥho, 28 Gāndhārī
 pravadido, 407 Gāndhārī
 pravaddhaṁti, 335 Patna
 pravaddhati, 282 Patna
 pravaraṁ, 422 Udānavarga
 pravardhate, 349 Udānavarga
 pravāti, 54 Patna
 pravāti, 54 Udānavarga
 praviṭhasa, 373 Gāndhārī

pravivekarasam, 205 Udānavarga
 praviśya, 127, 128 Udānavarga
 praviśya, 127, Mahāvastu & Other Texts
 praviṣṭasya, 373 Udānavarga
 praviṣṭassa, 373 Patna
 praviṣṭāḥ, 146 Udānavarga
 pravucadi, 265 Gāndhārī
 pravuccati, 265 Patna
 praverayadi, 151 Gāndhārī
 pravrajate, 382 Udānavarga
 pravrajitaḥ, 184 Udānavarga
 pravrajitas, 74, 388 Udānavarga
 pravrajitā, 74 Patna
 pravrajito, 184 Patna
 pravrajyā, 313 Udānavarga
 pravrājayitvā, 388 Udānavarga
 pravhaguṇo, 148 Gāndhārī
 praśamsanti, 177, 229, 366 Patna
 praśamsanti, 30, 177, 229 Udānavarga
 praśamsitaḥ, 228 Udānavarga
 praśamsito, 228, 230 Patna
 praśajadi, 230 Gāndhārī
 praśajidu, 230 Gāndhārī
 praśansanti, 230 Patna
 praśajadi, 30, 229, 366 Gāndhārī
 praśajidu, 228 Gāndhārī
 praśāmyati, 4 Mahāvastu & Other Texts
 praśāmyati, 4 Udānavarga
 praśocati, 15, 207 Udānavarga
 prasanu, 368 Gāndhārī
 prasaneṇa, 2 Gāndhārī
 prasannena, 2 Patna
 prasannena, 2 Udānavarga
 prasanno, 368 Mahāvastu & Other Texts
 prasanno, 368 Patna
 prasanno, 368 Udānavarga
 prasavati, 201 Mahāvastu & Other Texts
 prasavate, 201 Udānavarga
 prasahate, 7, 8 Patna
 prasahate, 7, 8 Udānavarga
 prasahadi, 7, 8, 201 Gāndhārī
 prasaheta, 127, 128 Udānavarga
 prasaheta, 127, Mahāvastu & Other Texts
 prasādasya, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 prasādasya, 70 Udānavarga
 praskandinā, 244 Udānavarga
 praha, 346, 347 Gāndhārī
 prahattāna, 243 Patna
 prahatvaṇa, 415 Gāndhārī

prahare, 389 Patna
 praharea, 389 Gāndhārī
 praharen, 389 Udānavarga
 prahāṇaṁ, 331 Mahāvastu & Other Texts
 prahātaye, 34 Patna
 prahātavai, 34 Udānavarga
 prahāya, 20, 267, 329, 346 Udānavarga
 prahāya, 20, 329, 346 Patna
 prahāya, 329 Mahāvastu & Other Texts
 prahāsyanti, 276 Udānavarga
 prahitātmasya, 373 Udānavarga
 prahīṇadoṣāya, 94 Udānavarga
 prahīṇamānassa, 94 Patna
 prājeti, 135 Patna
 prājñāṁ, 229 Udānavarga
 prājñasya, 111, 375 Udānavarga
 prāṇesu, 142 Patna
 prātimokkhe, 375 Patna
 prātimokṣe, 185, 375 Udānavarga
 prātto, 134 Patna
 prāntaṁ, 185 Udānavarga
 prāntaśayyāsanena, 271 Mahāvastu & Other Texts
 prāpayati, 135 Udānavarga
 prāpayate, 135 Udānavarga
 prāpto, 134, 411, 423 Udānavarga
 prāpnute, 27 Udānavarga
 prāplavate, 334 Patna
 prāmojjaṁ, 374 Patna
 prāmojjabahulo, 376 Patna
 prāmodyaṁ, 374 Udānavarga
 prāmodyabahulaḥ, 376 Udānavarga
 priagaha, 209 Gāndhārī
 priaṇi, 390 Gāndhārī
 priu, 217 Gāndhārī
 prio, 77 Gāndhārī
 pridīpramoju, 374 Gāndhārī
 priyaṁ, 157, 211, 220 Udānavarga
 priyaṁ, 77, 130, 157, 158, 211, 217 Patna
 priyaḥ, 77 Udānavarga
 priyagrāhī, 209 Patna
 priyagrāhī, 209 Udānavarga
 priyabhāvo, 211 Udānavarga
 priyam, 130, 217 Udānavarga
 priyassa, 210 Patna
 priyāṇāṁ, 210 Udānavarga
 priyāto, 212 Patna
 priyāpriyaṁ, 211 Patna
 priyāpriyam, 211 Udānavarga
 priyāvādo, 211 Patna

priyebhyo, 212 Mahāvastu & Other Texts
 priyehi, 210 Patna
 priyaiḥ, 210 Udānavarga
 priyo, 77 Udānavarga
 prihayam, 365 Patna
 prihayanti, 94, 181 Patna
 prītibhaksā, 200 Udānavarga
 prudhijaṇe, 59 Gāndhārī
 preṇadi, 402 Gāndhārī
 preca, 15, 16, 306 Gāndhārī
 precca, 15, 16, 131, 132, 306 Patna
 pretya, 15, 16, 132, 306 Udānavarga
 proktāḥ, 133 Udānavarga
 prodhu, 228 Gāndhārī
 phanaṇa, 33 Gāndhārī
 phandanam, 33 Patna
 phandanam, 33 Pāli
 pharusam, 133, 138 Pāli
 phalam, 66, 164 Udānavarga
 phalaṇi, 164 Gāndhārī
 phalaty, 164 Udānavarga
 phaladi, 164 Gāndhārī
 phalam, 334 Gāndhārī
 phalam, 334 Pāli
 phalam, 334 Udānavarga
 phalameṣī, 334 Patna
 phalāni, 164 Patna
 phalāni, 164 Pāli
 phallati, 164 Patna
 phallati, 164 Pāli
 phaṣa, 259 Gāndhārī
 phassaye, 259 Patna
 phāsukā, 154 Pāli
 phuṭo, 218 Pāli
 phuṭṭhā, 83 Patna
 phuṭṭhā, 83 Pāli
 phuṭha, 83 Gāndhārī
 phuṣamu, 272 Gāndhārī
 phusanti, 23 Patna
 phusanti, 23 Pāli
 phusāma, 272 Patna
 phusāmi, 272 Pāli
 phuseyu, 133 Patna
 phuseyyu, 133 Pāli
 pheṇūpamaṁ, 46 Pāli
 pheṇovamu, 46 Gāndhārī
 phenopamaṁ, 46 Patna
 phenopamaṁ, 46 Udānavarga
 ba, 7, 41, 149, 285, 320, 344, 345, 346 Gāndhārī

bata, 41, 159, 197, 198, 199, 200 Udānavarga
 baddho, 324 Pāli
 banava, 288 Gāndhārī
 bandhanaṃ, 349 Pāli
 bandhanam, 344, 345, 346 Patna
 bandhanam, 344, 345, 346 Pāli
 bandhanam, 344, 345, 346, 349 Udānavarga
 bandhavā, 288 Pāli
 bandhuṣu, 284 Udānavarga
 babaka, 345 Gāndhārī
 babbajam, 345 Patna
 bala, 26, 28, 109 Gāndhārī
 balaṃ, 109 Pāli
 balaṇa, 77, 206 Gāndhārī
 balaṇeka, 399 Gāndhārī
 balasaghadacariu, 207 Gāndhārī
 balānīkaṃ, 399 Pāli
 bali, 280 Gāndhārī
 balivaddo, 152 Patna
 balivaddo, 152 Pāli
 balī, 280 Patna
 balī, 280 Pāli
 balī, 280 Udānavarga
 balu, 64, 121 Gāndhārī
 balehi, 207 Gāndhārī
 balbajam, 345 Udānavarga
 bahavaḥ, 188 Mahāvastu & Other Texts
 bahavaḥ, 188, 307 Udānavarga
 bahavo, 307 Patna
 bahavo, 307 Pāli
 bahire, 394 Gāndhārī
 bahu, 258, 259 Pāli
 bahu, 259 Patna
 bahu, 53, 259 Udānavarga
 bahum, 19, 53 Patna
 bahum, 53, 188 Pāli
 bahujano, 320 Patna
 bahujāgaraḥ, 29 Udānavarga
 bahujāgaro, 29 Patna
 bahujāgaro, 29 Pāli
 bahujjano, 320 Pāli
 bahuduḥkhān, 186 Mahāvastu & Other Texts
 bahunā, 166 Patna
 bahunā, 166 Pāli
 bahunāpi, 166 Udānavarga
 bahubhāṇikaṃ, 227 Patna
 bahubhāṇinaṃ, 227 Pāli
 bahubhāṣiṇam, 227 Udānavarga
 bahum, 19 Pāli

bahuśrutam, 400 Udānavarga
 bahuśrutyena, 271 Udānavarga
 bahuśsutañ, 208 Patna
 bahusañkappam, 147 Pāḷi
 bahussutañ, 208 Pāḷi
 bahū, 53 Pāḷi
 bahū, 53, 188 Patna
 bahūn, 53 Udānavarga
 baho, 19, 53, 259 Gāndhārī
 bahojagaru, 29 Gāndhārī
 bahojaṇo, 320 Gāndhārī
 bahobhaṇiṇo, 227 Gāndhārī
 bādhito, 342, 343 Patna
 bādhito, 342, 343 Pāḷi
 bādhyate, 150 Udānavarga
 bāndhavāḥ, 288 Udānavarga
 bāla, 63 Mahāvastu & Other Texts
 bāla, 63 Udānavarga
 bālaṃ, 125 Patna
 bālaṃ, 125 Pāḷi
 bālaṃ, 125 Udānavarga
 bālaḥ, 63 Mahāvastu & Other Texts
 bālaḥ, 63, 64, 330 Udānavarga
 bālabhāvena, 63 Mahāvastu & Other Texts
 bālam, 71 Patna
 bālam, 71 Pāḷi
 bālam, 71 Udānavarga
 bālamānī, 63 Patna
 bālasaṃsargacārī, 207 Udānavarga
 bālasaṅgatacārī, 207 Pāḷi
 bālasahāyatā, 330 Udānavarga
 bālasya, 60, 72, 74 Udānavarga
 bālassa, 72, 74 Patna
 bālassa, 72, 74 Pāḷi
 bālā, 26, 66, 171, 177 Pāḷi
 bālā, 26, 66, 177 Patna
 bālā, 26, 66, 177, 254 Udānavarga
 bālāḥ, 121, 171 Udānavarga
 bālān, 28 Udānavarga
 bālānaṃ, 60, 206 Pāḷi
 bālānā, 60 Patna
 bālānām, 206 Patna
 bālānām, 206 Udānavarga
 bālāsaṅgatacārī, 207 Patna
 bālīsaḥ, 72 Udānavarga
 bāle, 28, 330 Patna
 bāle, 28, 61, 330 Pāḷi
 bāle, 61 Udānavarga
 bāle, 61, 330 Mahāvastu & Other Texts

bālehi, 207 Patna
 bālehi, 207 Pāli
 bālair, 207 Udānavarga
 bālo, 62, 63, 64, 69, 70, 121, 136, 286 Pāli
 bālo, 62, 69, 70, 136, 286 Udānavarga
 bālo, 63, 64, 70, 121, 286 Patna
 bālo, 63, 70 Mahāvastu & Other Texts
 bālo, 70 Gāndhārī
 bālyam, 63 Pāli
 bāhitapāpo, 388 Pāli
 bāhiram, 394 Pāli
 bāhire, 254, 255 Pāli
 bāhuśoccena, 271 Patna
 bāhuśrutyaena, 271 Mahāvastu & Other Texts
 bāhusaccena, 271 Pāli
 bāhetvā, 267 Pāli
 bāhyakam, 394 Udānavarga
 bāhyakaḥ, 254, 255 Udānavarga
 bi, 19, 20, 64, 65, 100, 101, 108, 121, 122, 151, 259, 346, 347 Gāndhārī
 bitiyam, 236 Patna
 bitīyatā, 330 Patna
 bibhyanti, 129, 130 Udānavarga
 bimbam, 147 Pāli
 bimbam, 147 Udānavarga
 biṣam, 162 Patna
 bīraṇam, 335, 337 Pāli
 bīraṇā, 335 Udānavarga
 bīraṇām, 337 Udānavarga
 bujjhati, 136, 286 Pāli
 bujjhati, 286 Patna
 buddham, 190 Mahāvastu & Other Texts
 buddham, 190, 398, 422 Udānavarga
 buddham, 398, 419, 422 Pāli
 buddhagatā, 296 Pāli
 buddhagatā, 296 Udānavarga
 buddhañ, 190 Patna
 buddhañ, 190 Pāli
 buddham, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 buddham, 179, 180 Patna
 buddham, 179, 180 Pāli
 buddham, 179, 180 Udānavarga
 buddhaśāsane, 368 Mahāvastu & Other Texts
 buddhaśāsane, 368 Patna
 buddhaśāsane, 368, 382 Udānavarga
 buddhas, 387 Udānavarga
 buddhasāsane, 368, 381, 382 Pāli
 buddhasya, 183, 185, 194 Udānavarga
 buddhassa, 75 Patna
 buddhassa, 75 Pāli

buddhā, 184 Patna
 buddhā, 184 Pāli
 buddhāḥ, 184 Udānavarga
 buddhāna, 182, 183, 194 Patna
 buddhāna, 183, 185 Pāli
 buddhānam, 182, 194, 255 Pāli
 buddhānām, 75, 181, 187 Udānavarga
 buddhānuśāsanām, 183 Mahāvastu & Other Texts
 buddhe, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 buddhe, 70 Udānavarga
 buddhe, Pāli
 buddho, 387 Patna
 buddho, 387 Pāli
 buddho, 419 Udānavarga
 budbudikām, 170 Udānavarga
 budhakada, 296 Gāndhārī
 budhaṇa, 182 Gāndhārī
 budhaśāṣaṇe, 368 Gāndhārī
 budhu, 45, 387, 412, 422 Gāndhārī
 budhyate, 136 Udānavarga
 bubbudakām, 170 Patna
 bubbulakām, 170 Pāli
 busaṁ, 252 Patna
 busaṁ, 252 Udānavarga
 busu, 252 Gāndhārī
 bṛmḥayen, 285 Udānavarga
 beruṇā, 335 Patna
 beruṇim, 337 Patna
 byāsattamanasaṁ, 47, 48, 287 Pāli
 byūhaya, 285 Patna
 bramaṇa, 383, 386, 395, 403, 405, 409, 412, 413, 415, 419, 420, 422 Gāndhārī
 bramaṇasa, 389 Gāndhārī
 bramaṇasediṇa, 390 Gāndhārī
 bramaṇi, 389 Gāndhārī
 bramaṇo, 142, 387, 393 Gāndhārī
 bramoṇa, 230 Gāndhārī
 bramāṇa, 383, 385, 386, 391, 396, 398, 399, 401, 402, 403, 404, 406, 408, 420, 421
 Gāndhārī
 bramāṇasa, 389 Gāndhārī
 brammaṇo, 294, 384, 388, 407 Gāndhārī
 brammayari, 142 Gāndhārī
 brammayiyava, 267 Gāndhārī
 bravīmi, 385, 386, 391, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410,
 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Udānavarga
 brahetva, 265, 388 Gāndhārī
 brahmacariyaṁ, 155, 156, 312 Pāli
 brahmacariyavā, 267 Pāli
 brahmacaryaṁ, 312 Udānavarga
 brahmacaryam, 155, 156 Udānavarga

brahmacaryavām, 267 Mahāvastu & Other Texts
 brahmacaryavān, 267 Udānavarga
 brahmacārī, 142 Mahāvastu & Other Texts
 brahmacārī, 142 Mahāvastu & Other Texts
 brahmacārī, 142 Pāḷi
 brahmacārī, 142 Udānavarga
 brahmaceram̐, 155, 156 Patna
 brahmaññatā, 332 Pāḷi
 brahmaṇaḥ, 142 Udānavarga
 brahmuṇā, 105, 230 Patna
 brahmunā, 105, 230 Pāḷi
 brāhmaṇa, 383 Patna
 brāhmaṇa, 383 Pāḷi
 brāhmaṇa, 383 Udānavarga
 brāhmaṇam̐, 385, 386, 391, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Pāḷi
 brāhmaṇam̐, 385, 386, 391, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Udānavarga
 brāhmaṇam̐, 385, 386, 391, 401, 403, 404, 408 Patna
 brāhmaṇaḥ, 142 Mahāvastu & Other Texts
 brāhmaṇaḥ, 294, 295, 384, 387, 389, 393 Udānavarga
 brāhmaṇasya, 389 Udānavarga
 brāhmaṇasyedṛśam, 390 Udānavarga
 brāhmaṇassa, 389 Patna
 brāhmaṇassa, 389 Pāḷi
 brāhmaṇassetad, 390 Pāḷi
 brāhmaṇā, 105 Udānavarga
 brāhmaṇo, 142 Mahāvastu & Other Texts
 brāhmaṇo, 142, 294, 295, 384, 387, 388, 389, 392, 393 Pāḷi
 brāhmaṇo, 142, 294, 384, 387, 389, 392, 393 Patna
 brāhmaṇo, 388 Udānavarga
 brāhmaṇyatā, 332 Udānavarga
 brāhmannatā, 332 Patna
 brūthaḥ, 133 Udānavarga
 brūmi, 222, 385, 386, 391, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Pāḷi
 brūmi, 243, 385, 386, 391, 401, 403, 404, 408 Patna
 brūhaya, 285 Pāḷi
 bromi, 222, 386, 391, 396, 399, 401, 402, 403, 405, 406, 407, 408, 412, 413, 415, 419, 420, 422 Gāndhārī
 brommaṇa, 396 Gāndhārī
 brommi, 385, 395, 398, 403, 404, 409, 420, 421 Gāndhārī
 broha, 285 Gāndhārī
 bhakava, 19, 20 Gāndhārī
 bhakteṣu, 185 Udānavarga
 bhaggā, 154 Pāḷi
 bhagnā, 154 Udānavarga
 bhajati, 303 Pāḷi
 bhajate, 303 Patna

bhajamānasya, 76 Udānavarga
 bhajamānassa, 76 Patna
 bhajamānassa, 76 Pāḷi
 bhajassu, 376 Pāḷi
 bhaje, 76 Patna
 bhaje, 76, 78 Pāḷi
 bhajet, 76, 78 Udānavarga
 bhajeta, 78 Udānavarga
 bhajetha, 78, 208 Pāḷi
 bhajetha, 78, 376 Patna
 bhajed, 78 Udānavarga
 bhañji, 337 Pāḷi
 bhaṇaṃ, 264 Patna
 bhaṇaṃ, 264 Pāḷi
 bhaṇi, 224, 264 Gāndhārī
 bhaṇe, 224 Patna
 bhaṇe, 224 Pāḷi
 bhattasmiṃ, 185 Pāḷi
 bhada, 222 Gāndhārī
 bhaddaṃ, 337 Pāḷi
 bhadraṃ, 119, 120, 337 Udānavarga
 bhadraṃ, 119, 120, 337, 380 Patna
 bhadraṃ, 119, 120, 380 Pāḷi
 bhadraṇu, 337 Gāndhārī
 bhadram, 120 Udānavarga
 bhadraśu, 29 Gāndhārī
 bhadrāṇi, 120 Patna
 bhadrāṇi, 120 Udānavarga
 bhadrāṇi, 120 Pāḷi
 bhadrāśvaṃ, 29 Udānavarga
 bhadrāśvam, 380 Udānavarga
 bhadrāśvo, 143 Udānavarga
 bhadro, 120, 143, 144 Pāḷi
 bhadro, 120, 144 Patna
 bhadro, 120, 144 Udānavarga
 bhantaṃ, 222 Pāḷi
 bhamāṇa, 301 Gāndhārī
 bhamaru, 49 Gāndhārī
 bhamaro, 49 Pāḷi
 bhamassu, 371 Pāḷi
 bhametsu, 371 Gāndhārī
 bhayaṃ, 39, 123, 212, 213, 214, 215, 216, 283 Pāḷi
 bhayaṃ, 39, 123, 212, 283 Patna
 bhayatajjitā, 188 Patna
 bhayatajjitā, 188 Pāḷi
 bhayatarjitāḥ, 188 Udānavarga
 bhayadaṃśāvī, 317 Patna
 bhayadaṃśino, 31, 32 Patna
 bhayadarśakaḥ, 31, 32 Udānavarga

bhayadarśavi, 317 Gāndhārī
 bhayadaśima, 31, 32 Gāndhārī
 bhayadassino, 317 Pāḷi
 bhayadassivā, 31, 32 Pāḷi
 bhayam, 212 Mahāvastu & Other Texts
 bhayam, 39, 212, 214, 215, 283 Udānavarga
 bhayamaṇaṇa, 76 Gāndhārī
 bhayavarjitāḥ, 188 Mahāvastu & Other Texts
 bhayi, 76, 317 Gāndhārī
 bhaye, 317 Patna
 bhaye, 317 Pāḷi
 bhayea, 208, 376 Gāndhārī
 bhava, 236, 238 Pāḷi
 bhava, 302 Gāndhārī
 bhavaṃ, 383 Patna
 bhavaḥ, 93, 282 Udānavarga
 bhavata, 283, 327 Udānavarga
 bhavati, 187, 266 Mahāvastu & Other Texts
 bhavati, 19, 20, 52, 66, 72, 76, 77, 96, 177, 184, 187, 205, 249, 259, 260, 262, 266, 312, 325,
 356, 357, 358, 359, 373, 375, 396 Udānavarga
 bhavati, 249, 266, 375 Pāḷi
 bhavati, 266 Gāndhārī
 bhavati, 266, 375 Patna
 bhavadi, 306, 375 Gāndhārī
 bhavanti, 83, 288, 341 Udānavarga
 bhavanti, 83, 306, 341 Patna
 bhavanti, 95, 306, 341 Pāḷi
 bhavasa, 348 Gāndhārī
 bhavasamkṣayaḥ, 282 Udānavarga
 bhavasallāni, 351 Pāḷi
 bhavasya, 348 Udānavarga
 bhavassa, 348 Patna
 bhavassa, 348 Pāḷi
 bhavāḥ, 302 Udānavarga
 bhavātha, 144 Pāḷi
 bhavāya, 282 Patna
 bhavāya, 282 Pāḷi
 bhavāya, 282 Udānavarga
 bhavidatvaṇa, 106, 107 Gāndhārī
 bhaviṣadi, 264 Gāndhārī
 bhaviṣyati, 228, 264 Patna
 bhaviṣyati, 228, 264, 369 Udānavarga
 bhaviṣyasi, 383 Udānavarga
 bhaviṣyāmo, 200 Udānavarga
 bhavissati, 228, 264 Pāḷi
 bhavissāma, 200 Pāḷi
 bhavet, 160, 166, 203, 206, 218, 232, 233, 365, 376, 384 Udānavarga
 bhavel, 167 Udānavarga
 bhaṣadi, 1, 2, 259 Gāndhārī

bhaṣamaṇa, 19, 20 Gāndhārī
 bhaṣi, 102 Gāndhārī
 bhaṣida, 363 Gāndhārī
 bhasmacchanno, 71 Pāḷi
 bhasmācchanna, 71 Udānavarga
 bhassachanno, 71 Patna
 bhāgavā, 19, 20 Patna
 bhāgavā, 19, 20 Pāḷi
 bhāgavām, 19 Udānavarga
 bhāgī, 20 Udānavarga
 bhātaro, 288 Patna
 bhāyanti, 129 Pāḷi
 bhāvanam, 73 Patna
 bhāvanam, 73 Pāḷi
 bhāvanāya, 301 Patna
 bhāvanāya, 301 Pāḷi
 bhāvanāyām, 301 Udānavarga
 bhāvayata, 87 Udānavarga
 bhāvayatī, 350 Pāḷi
 bhāvayate, 350 Udānavarga
 bhāvi, 106 Patna
 bhāvitattānaṃ, 106, 107 Pāḷi
 bhāvitāttānaṃ, 107 Patna
 bhāvitātmānaṃ, 107 Mahāvastu & Other Texts
 bhāvitātmānaṃ, 107 Udānavarga
 bhāvetha, 87 Patna
 bhāvetha, 87 Pāḷi
 bhāṣati, 259 Patna
 bhāṣate, 1, 2 Patna
 bhāṣate, 1, 2, 259 Udānavarga
 bhāṣamāṇo, 19, 20 Udānavarga
 bhāṣamāno, 19, 20 Patna
 bhāṣitaṃ, 363 Patna
 bhāṣitaṃ, 363 Udānavarga
 bhāṣe, 102 Patna
 bhāṣed, 102 Udānavarga
 bhāṣati, 1, 2, 246, 258, 259 Pāḷi
 bhāṣate, 172, 173, 382 Udānavarga
 bhāsamāno, 19, 20 Pāḷi
 bhāsitāṃ, 363 Pāḷi
 bhāse, 102 Pāḷi
 bhikkhate, 266 Pāḷi
 bhikkhavo, 243, 283, 377 Pāḷi
 bhikkhavo, 243, 377 Patna
 bhikkhu, 31, 32, 75, 142, 266, 272, 343, 361, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 370, 371, 378,
 379, 381, 382 Pāḷi
 bhikkhu, 369 Patna
 bhikkhum, 362 Patna
 bhikkhum, 362 Pāḷi

bhikkhuṇo, 373, 375 Patna
 bhikkhuṇo, 373, 375 Pāḷi
 bhikkhusu, 73 Patna
 bhikkhusu, 73 Pāḷi
 bhikkhū, 267, 367 Pāḷi
 bhikkhū, 31, 32, 142, 272, 361, 363, 364, 365, 366, 368, 378, 379 Patna
 bhikṣate, 266 Mahāvastu & Other Texts
 bhikṣate, 266 Udānavarga
 bhikṣadi, 266 Gāndhārī
 bhikṣavaḥ, 87, 283, 377 Udānavarga
 bhikṣavi, 283, 377 Gāndhārī
 bhikṣu, 266, 272, 364, 369 Mahāvastu & Other Texts
 bhikṣu, 266, 272, 364, 369 Udānavarga
 bhikṣum, 362 Mahāvastu & Other Texts
 bhikṣuḥ, 142, 361, 368 Mahāvastu & Other Texts
 bhikṣuḥ, 31, 32, 142, 361, 362, 365, 368 Udānavarga
 bhikṣuṇaḥ, 96, 373, 375 Udānavarga
 bhikṣur, 266, 267, 272, 363, 364, 367, 378 Udānavarga
 bhikṣuṣu, 73 Udānavarga
 bhikṣū, 267 Mahāvastu & Other Texts
 bhikṣor, 369 Udānavarga
 bhikhu, 31, 32, 142, 234, 266, 267, 272, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371
 Gāndhārī
 bhikhuṇo, 373, 375 Gāndhārī
 bhijjati, 148 Pāḷi
 bhijjīhiti, 148 Patna
 bhiiyo, 17, 18, 313, 349 Pāḷi
 bhivardhate, 24 Udānavarga
 bhītasya, 310 Udānavarga
 bhītassa, 310 Patna
 bhītassa, 310 Pāḷi
 bhītābhir, 310 Udānavarga
 bhītāya, 310 Patna
 bhītāya, 310 Pāḷi
 bhūmjeya, 70 Mahāvastu & Other Texts
 bhuktās, 308 Udānavarga
 bhujea, 308 Gāndhārī
 bhuñjati, 324 Pāḷi
 bhuñjīta, 70, 308 Udānavarga
 bhuñjetha, 70 Pāḷi
 bhuñjeya, 70, 308 Patna
 bhuñjeyya, 308 Pāḷi
 bhuta, 308 Gāndhārī
 bhuttā, 308 Patna
 bhutto, 308 Pāḷi
 bhudeṣu, 142, 405 Gāndhārī
 bhumaṭṭha, 28 Gāndhārī
 bhummaṭṭhe, 28 Pāḷi
 bhusam, 252 Pāḷi

bhusā, 339 Pāli
 bhūtāni, 131, 132 Patna
 bhūtāni, 131, 132 Pāli
 bhūtāni, 131, 132, 405 Udānavarga
 bhūteṣu, 142 Mahāvastu & Other Texts
 bhūteṣu, 142, 405 Udānavarga
 bhūtesu, 142, 405 Pāli
 bhūtehi, 142 Mahāvastu & Other Texts
 bhūmiṃ, 98 Pāli
 bhūmīsthāṃ, 28 Udānavarga
 bhūyas, 349 Udānavarga
 bhūri, 282 Pāli
 bhūrisaṃkhayo, 282 Patna
 bhūrisaṃkhayo, 282 Pāli
 bhūrī, 282 Patna
 bhe, 104, 177 Patna
 bhetsidi, 148 Gāndhārī
 bhetsyate, 148 Udānavarga
 bhedanāṃ, 138 Pāli
 bhedanam, 138 Udānavarga
 bhedā, 140 Pāli
 bhedāt, 140 Udānavarga
 bheṣida, 228 Gāndhārī
 bheṣidi, 369 Gāndhārī
 bheṣyati, 369 Mahāvastu & Other Texts
 bho, 248 Pāli
 bhoa, 288 Gāndhārī
 bhogataṇhāya, 355 Pāli
 bhogatrṣṇābhir, 355 Udānavarga
 bhogā, 355 Pāli
 bhogānaṃ, 139 Pāli
 bhogānāṃ, 139 Udānavarga
 bhogo, 355 Udānavarga
 bhojanaṃ, 70 Mahāvastu & Other Texts
 bhojanaṃ, 70 Patna
 bhojanaṃ, 70 Pāli
 bhojanam, 70 Udānavarga
 bhojanamhi, 7, 8 Patna
 bhojanamhi, 7, 8 Pāli
 bhojane, 7, 8 Udānavarga
 bhoti, 266 Mahāvastu & Other Texts
 bhodi, 19, 20, 52, 76, 77, 259, 260, 262, 266, 373, 384, 390, 393, 396 Gāndhārī
 bhodha, 283, 327 Gāndhārī
 bhoma, 28 Patna
 bhomaṃ, 98 Patna
 bhoyaṇasa, 7, 8 Gāndhārī
 bhova, 396 Gāndhārī
 bhovādī, 396 Pāli
 bhovādī, 396 Udānavarga

bhramaraḥ, 49 Udānavarga
 bhramaro, 49 Patna
 bhrameṃsu, 371 Patna
 bhrāntam, 222 Udānavarga
 bhriśā, 339 Patna
 m, 167 Patna
 m, 185, 247, 390 Pāḷi
 m, 21 Gāndhārī
 ma, 27, 315, 371 Gāndhārī
 maṃ, 3, 4 Patna
 maṃ, 3, 4, 121, 122 Pāḷi
 maṃñeyā, 121 Patna
 maṃsalohitalepanaṃ, 150 Pāḷi
 maṃsāni, 152 Pāḷi
 makaḍao, 347 Gāndhārī
 makavha, 30 Gāndhārī
 makkatako, 347 Pāḷi
 makkho, 150, 407 Pāḷi
 makṣu, 407 Gāndhārī
 makṣo, 150 Gāndhārī
 maga, 280 Gāndhārī
 magaṇa, 273 Gāndhārī
 magu, 277, 278 Gāndhārī
 mago, 279 Gāndhārī
 maggaṃ, 57, 123, 191, 280, 281, 289 Pāḷi
 maggānaṭṭhaṅgiko, 273 Pāḷi
 maggāmaggassa, 403 Pāḷi
 maggo, 274, 275, 277, 278, 279 Pāḷi
 maghavā, 30 Pāḷi
 maghavāṃ, 30 Udānavarga
 maṅku, 249 Pāḷi
 macaṇa, 182 Gāndhārī
 maceṇa, 53 Gāndhārī
 maccam, 141 Pāḷi
 maccāna, 182 Patna
 maccu, 47, 128, 135, 150, 287 Pāḷi
 maccu, 47, 287 Patna
 maccudheyaṃ, 86 Patna
 maccudheyyaṃ, 86 Pāḷi
 maccuno, 21 Patna
 maccuno, 21, 129 Pāḷi
 maccurājassa, 46 Patna
 maccurājassa, 46 Pāḷi
 maccurājā, 170 Patna
 maccurājā, 170 Pāḷi
 maccū, 135 Patna
 maccena, 53 Pāḷi
 maccharī, 262 Patna
 maccharī, 262 Pāḷi

macchāna, 182 Pāli
 maccheraṃ, 242 Patna
 maccheraṃ, 242 Pāli
 majjhe, 348 Patna
 majjhe, 348, 421 Pāli
 mañea, 121, 122 Gāndhārī
 mañcakāni, 377 Patna
 maññati, 63, 69 Pāli
 maññantu, 74 Pāli
 maṇa, 221, 252 Gāndhārī
 maṇabhaṇi, 363 Gāndhārī
 maṇaśeṣu, 199 Gāndhārī
 maṇasa, 1, 2, 390, 391 Gāndhārī
 maṇim, 161 Patna
 maṇim, 161 Pāli
 maṇikuṇaleṣu, 345 Gāndhārī
 maṇikuṇdalesu, 345 Patna
 maṇikuṇdalesu, 345 Pāli
 maṇu, 407 Gāndhārī
 maṇuya, 306 Gāndhārī
 maṇuśapradilabhu, 182 Gāndhārī
 maṇuśeṣu, 197 Gāndhārī
 maṇuṣa, 103 Gāndhārī
 maṇeṇa, 234, 361 Gāndhārī
 maṇo, 150, 300, 301, 390 Gāndhārī
 maṇojava, 1, 2 Gāndhārī
 maṇopuvagama, 1, 2 Gāndhārī
 maṇoramū, 58 Gāndhārī
 maṇośeṭha, 1, 2 Gāndhārī
 matā, 21 Patna
 matā, 21 Pāli
 mattaññum, 8 Pāli
 mattaññutā, 185 Pāli
 mattāsukhaṃ, 290 Pāli
 mattāsukhapariccāgā, 290 Pāli
 mattisambhavaṃ, 396 Pāli
 matteyyatā, 332 Pāli
 matthi, 62 Pāli
 matraño, 8 Gāndhārī
 matrasuha, 290 Gāndhārī
 matsari, 262 Gāndhārī
 matsarī, 262 Udānavarga
 matsalohidalevaṇa, 150 Gāndhārī
 matheta, 371 Udānavarga
 madara, 284, 294 Gāndhārī
 maddavāni, 377 Pāli
 madhuraṃ, 363 Patna
 madhuraṃ, 363 Pāli
 madhuraṃ, 363 Udānavarga

madhuvad, 69 Udānavarga
 madhvā, 69 Pāḷi
 madhye, 348, 421 Udānavarga
 manañ, 96 Pāḷi
 manaḥ, 116, 300, 301 Udānavarga
 manaḥpūrvaṅgamā, 1, 2 Udānavarga
 manaḥpradoṣaṃ, 233 Udānavarga
 manaḥśreṣṭhā, 1, 2 Udānavarga
 manaḥsucaritaṃ, 233 Udānavarga
 manapradoṣaṃ, 233 Patna
 manabhaṇi, 227 Gāndhārī
 manasā, 1, 2, 218, 233, 234, 281, 361, 391 Pāḷi
 manasā, 1, 2, 233, 234, 281, 361, 391 Udānavarga
 manasā, 1, 2, 233, 281, 361, 391 Patna
 manasā, 361 Mahāvastu & Other Texts
 manasānāvilo, 218 Udānavarga
 manaso, 390 Pāḷi
 manaso, 390 Udānavarga
 manāpassavanā, 339 Pāḷi
 manuḥjasya, 334 Udānavarga
 manuḥjassa, 334 Patna
 manuḥjassa, 334 Pāḷi
 manuḥjā, 103 Mahāvastu & Other Texts
 manuḥjau, 306 Udānavarga
 manuṣyā, 188 Mahāvastu & Other Texts
 manuṣyā, 188 Patna
 manuṣyā, 188, 321 Udānavarga
 manuṣyāṇāṃ, 321 Udānavarga
 manuṣyeṣu, 85, 197, 198, 199 Udānavarga
 manuṣyesu, 85, 197, 199, 321 Patna
 manussapaṭilābho, 182 Pāḷi
 manussā, 188 Pāḷi
 manussesu, 85, 197, 198, 199, 321 Pāḷi
 mano, 116, 300, 301 Pāḷi
 mano, 96, 116, 300, 301 Patna
 mano, 96, 390 Udānavarga
 manojavā, 1, 2 Patna
 manojavāḥ, 1, 2 Udānavarga
 manoduccaritaṃ, 233 Patna
 manoduccaritaṃ, 233 Pāḷi
 manoduṣcaritaṃ, 233 Udānavarga
 manopakopaṃ, 233 Pāḷi
 manopubbaṅgamā, 1, 2 Pāḷi
 manopūrvvaṅgamā, 1, 2 Patna
 manomayā, 1, 2 Pāḷi
 manoramaṃ, 58 Patna
 manoramaṃ, 58 Pāḷi
 manoramam, 58 Udānavarga
 manośreṣṭhā, 1, 2 Patna

manoseṭṭhā, 1, 2 Pāli
 mantabhāṇī, 363 Pāli
 mantā, 241 Pāli
 mantābhāṣī, 363 Patna
 mandabhāṣī, 363 Udānavarga
 mandam, 325 Udānavarga
 mando, 325 Pāli
 manyate, 69 Udānavarga
 manyeta, 121, 122 Udānavarga
 manyeyā, 122 Patna
 mamāyitaṃ, 367 Pāli
 mamāyitaṃ, 367 Udānavarga
 mameva, 74 Patna
 mameva, 74 Pāli
 mayam, 6 Pāli
 mayā, 275 Patna
 mayā, 275 Pāli
 mayā, 275 Udānavarga
 maraṇaṃ, 243 Patna
 maraṇantaṃ, 148 Pāli
 maraṇāntaṃ, 148 Patna
 maraṇāntaṃ, 148 Udānavarga
 marasa, 46 Gāndhārī
 mariyi, 46 Gāndhārī
 marīcikaṃ, 170 Patna
 marīcikaṃ, 170 Pāli
 marīcikaṃ, 170 Udānavarga
 marīcidhammaṃ, 46 Patna
 marīcidhammaṃ, 46 Pāli
 marīcidharmaṃ, 46 Udānavarga
 maro, 57 Gāndhārī
 margamargasa, 403 Gāndhārī
 martyaṃ, 141 Udānavarga
 martyam, 220 Udānavarga
 martyena, 53 Udānavarga
 mala, 388 Gāndhārī
 malaṃ, 240, 241, 242, 243, 388 Pāli
 malaṃ, 243 Patna
 malaḥ, 240 Udānavarga
 malaguṇa, 53 Gāndhārī
 malataraṃ, 243 Patna
 malataraṃ, 243 Pāli
 malam, 239 Patna
 malam, 239 Pāli
 malam, 239 Udānavarga
 malā, 242, 243 Pāli
 malān, 388 Udānavarga
 malia, 54 Gāndhārī
 malitthiyā, 242 Pāli

malua, 162 Gāndhārī
 malutā, 162 Patna
 male, 243 Patna
 malo, 240, 241, 242 Patna
 mavadi, 272 Gāndhārī
 masamasi, 106 Gāndhārī
 masuru, 363 Gāndhārī
 mahagghaso, 325 Pāḷi
 mahaddhano, 123 Patna
 mahaddhano, 123 Pāḷi
 mahapathe, 58 Gāndhārī
 mahapphalam, 312, 356, 357, 358, 359 Pāḷi
 mahapphalam, 356, 357, 358, 359 Patna
 maharṣim, 422 Udānavarga
 mahākumbho, 121, 122 Udānavarga
 mahāgrasaś, 325 Udānavarga
 mahājanaḥ, 320 Udānavarga
 mahādhano, 123 Udānavarga
 mahānāgam, 322 Udānavarga
 mahānāgā, 322 Patna
 mahānāgā, 322 Pāḷi
 mahāpañño, 352 Pāḷi
 mahāpathe, 58 Patna
 mahāpathe, 58 Pāḷi
 mahāpathe, 58 Udānavarga
 mahāpuriso, 352 Pāḷi
 mahāprañño, 352 Patna
 mahāphalam, 312, 356, 357, 358, 359 Udānavarga
 mahāvarāhaiva, 325 Udānavarga
 mahāvarāho, 325 Pāḷi
 mahesim, 422 Pāḷi
 mahogho, 47, 287 Patna
 mahogho, 47, 287 Pāḷi
 mahoho, 47 Gāndhārī
 mahaughaiva, 47, 287 Udānavarga
 mājadu, 348 Gāndhārī
 mā, 133, 210, 283, 315, 371 Udānavarga
 mā, 133, 210, 283, 315, 371, 389 Patna
 mā, 27, 210, 248, 283, 315, 337, 371 Pāḷi
 māmsaṣṇitalepanam, 150 Udānavarga
 māmsāni, 152 Patna
 māggam, 57, 123, 274, 280 Patna
 māggassa, 403 Patna
 māggā, 403 Patna
 māggānaṣṭamgiko, 273 Patna
 māggo, 274, 275, 277, 279 Patna
 māccam, 141 Patna
 māccena, 53 Patna
 mātamgāranne, 329, 330 Patna

mātaṅgaraññe, 329, 330 Pāḷi
 mātaṅgāraṇyaṇāgavat, 330 Mahāvastu & Other Texts
 mātaṅgāraṇye, 330 Udānavarga
 mātaraṃ, 294 Patna
 mātaraṃ, 294, 295 Pāḷi
 mātaraṃ, 294, 295 Udānavarga
 mātaram, 284 Udānavarga
 mātari, 284 Patna
 mātari, 284 Pāḷi
 mātā, 43 Pāḷi
 mātā, 43 Udānavarga
 mātr̥vyatā, 332 Udānavarga
 māṭṣaṃbhavam, 396 Udānavarga
 mātṭāsukhaṃ, 290 Patna
 mātṭāsukhapariccāgā, 290 Patna
 mātraññam, 8 Udānavarga
 mātraññatā, 185 Udānavarga
 mātrāsukhaṃ, 290 Udānavarga
 mātrāsukhaparityāgād, 290 Udānavarga
 mātreatā, 332 Patna
 mātsaryaṃ, 73 Udānavarga
 mānaṃ, 221 Patna
 mānaṃ, 221 Pāḷi
 mānaṃ, 221 Udānavarga
 mānāphassamayā, 339 Patna
 mānuṣe, 103 Patna
 mānuṣyakāṃ, 417 Udānavarga
 mānusakaṃ, 417 Pāḷi
 mānuse, 103 Pāḷi
 māno, 150, 407 Udānavarga
 māno, 74, 150, 407 Pāḷi
 māpādi, 272 Pāḷi
 māppamaññetha, 121, 122 Pāḷi
 mām, 3, 4 Mahāvastu & Other Texts
 mām, 3, 4, 121, 122 Udānavarga
 māyāvī, 262 Udānavarga
 māraṃ, 40 Patna
 māraṃ, 40 Udānavarga
 māraṃ, 40, 175 Pāḷi
 māradheyaṃ, 34 Patna
 māradheyaṃ, 34 Udānavarga
 māradheyyaṃ, 34 Pāḷi
 mārabandhanā, 37, 276 Patna
 mārabandhanam, 350 Pāḷi
 mārabandhanam, 276 Udānavarga
 mārabandhanā, 37, 276 Pāḷi
 mārasya, 46 Udānavarga
 mārasa, 46 Patna
 mārasa, 46 Pāḷi

mārasse, 274 Patna
 mārassetam, 274 Pāli
 māro, 57, 105 Udānavarga
 māro, 7, 8, 57, 105 Patna
 māro, 7, 8, 57, 105, 337 Pāli
 mārgam, 191 Mahāvastu & Other Texts
 mārgam, 57, 191, 280, 289 Udānavarga
 mārgam, 123, 281 Udānavarga
 mārgas, 275 Udānavarga
 mārgāmārgesu, 403 Udānavarga
 mārgesv, 273 Udānavarga
 mārgo, 277, 278, 279 Udānavarga
 mālāguṇām, 53 Udānavarga
 mālāguṇe, 53 Patna
 mālāguṇe, 53 Pāli
 mālūtā, 162 Udānavarga
 mālūtā, 334 Patna
 māluteva, 334 Udānavarga
 māluvā, 162, 334 Pāli
 māvoa, 133 Pāli
 māse, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 māse, 70, 106 Patna
 māse, 70, 106 Pāli
 māse, 70, 106 Udānavarga
 mi, 230 Gāndhārī
 micchadr̥ṣṭim, 167 Patna
 micchadr̥ṣṭisamādānā, 316, 317, 318 Patna
 micchasaṃkappagocarā, 11 Patna
 micchādiṭṭhim, 167 Pāli
 micchādiṭṭhisamādānā, 316, 317, 318 Pāli
 micchāpaṇihitam, 42 Pāli
 micchāsaṃkappagocarā, 11 Pāli
 michadiṭṭhi, 167 Gāndhārī
 michadiṭṭhisamadāṇa, 316, 317 Gāndhārī
 michasaggapagoyara, 11 Gāndhārī
 mitabhāṇikam, 227 Patna
 mitabhāṇinam, 227 Pāli
 mitte, 376 Patna
 mitte, 78, 376 Pāli
 mitra, 204, 376 Gāndhārī
 mitram, 78, 204 Udānavarga
 mitrās, 219 Udānavarga
 mitre, 78 Patna
 mithyādr̥ṣṭim, 167 Udānavarga
 mithyādr̥ṣṭisamādānāt, 316 Udānavarga
 mithyāpraṇihitam, 42 Udānavarga
 mithyāsaṃkalpagocarāḥ, 11 Udānavarga
 middhī, 325 Pāli
 middhī, 325 Udānavarga

miyadi, 21 Gāndhārī
 mīyanti, 21 Pāḷi
 mu, 200 Gāndhārī
 mukto, 344 Udānavarga
 mukhasaṃyato, 363 Pāḷi
 mukhe, 363 Patna
 mukhena, 363 Udānavarga
 mucuṇo, 21 Gāndhārī
 muccati, 389 Patna
 muccati, 71 Pāḷi
 mucceya, 389 Patna
 mucceyya, 127 Pāḷi
 mucchati, 71 Patna
 mujadi, 389 Gāndhārī
 muju, 348 Gāndhārī
 mujea, 389 Gāndhārī
 muñca, 348 Patna
 muñca, 348 Pāḷi
 muñca, 348 Udānavarga
 muñcati, 389 Pāḷi
 muñceta, 389 Udānavarga
 muñcetha, 389 Pāḷi
 muṇi, 49, 423 Gāndhārī
 muṇḍakena, 264 Pāḷi
 muṇḍabhāvā, 264 Patna
 muṇḍabhāvāc, 264 Udānavarga
 muṇḍabhāvo, 141 Mahāvastu & Other Texts
 muto, 172, 344 Gāndhārī
 mutto, 172, 173, 344, 382 Pāḷi
 mutto, 344 Patna
 mudu, 21 Gāndhārī
 muddham, 72 Patna
 muddham, 72 Pāḷi
 munayo, 225 Patna
 munayo, 225 Pāḷi
 munayo, 225 Udānavarga
 munāti, 269 Pāḷi
 muni, 269, 423 Pāḷi
 muniḥ, 423 Udānavarga
 muniś, 49 Udānavarga
 munī, 49 Patna
 munī, 49, 268, 269 Pāḷi
 muṣāvādissa, 176 Patna
 musāvādañ, 246 Pāḷi
 musāvādissa, 176 Pāḷi
 muhuta, 65, 106, 107 Gāndhārī
 muhutu, 112, 113 Gāndhārī
 muhuttam, 65, 106, 107 Patna
 muhuttam, 65, 106, 107 Pāḷi

muhūrtam, 107 Mahāvastu & Other Texts
 muhūrtam, 65, 107 Udānavarga
 muheṇa, 363 Gāndhārī
 mūrchatī, 71 Udānavarga
 mūrdhānaṃ, 72 Udānavarga
 mūlaṃ, 247, 337, 340 Pāli
 mūlaghaccaṃ, 250, 263 Pāli
 mūle, 338 Patna
 mūle, 338 Pāli
 mūlair, 338 Udānavarga
 mūlo, 250 Patna
 mūḷharūpo, 268 Pāli
 mṛtāḥ, 21 Udānavarga
 mṛtyuḥ, 128 Udānavarga
 mṛtyudheyasya, 86 Udānavarga
 mṛtyunaḥ, 21 Udānavarga
 mṛtyur, 47, 287 Udānavarga
 mṛtyurājaṃ, 170 Udānavarga
 mṛtyurājasya, 46 Udānavarga
 mṛṣāvādasya, 176 Udānavarga
 me, 121, 122 Gāndhārī
 me, 3, 4, 121, 122 Patna
 me, 3, 4, 17, 18 Pāli
 me, 62, 159 Udānavarga
 mettāvihārī, 368 Patna
 mettāvihārī, 368 Pāli
 metravihara, 368 Gāndhārī
 medhakā, 6 Patna
 medhakāḥ, 6 Mahāvastu & Other Texts
 medhagā, 6 Pāli
 medhavi, 25, 26, 76, 229, 403 Gāndhārī
 medhāḍḍhyaṃ, 403 Udānavarga
 medhāvīm, 229, 403 Patna
 medhāvīm, 76, 229, 403 Pāli
 medhāvināṃ, 229 Udānavarga
 medhāvī, 25, 26, 33, 239, 263 Udānavarga
 medhāvī, 25, 26, 33, 36, 239, 257, 263 Pāli
 medhāvī, 25, 26, 33, 36, 78, 239, 261, 263 Patna
 medhāvīm, 76 Patna
 mairāye, 369 Mahāvastu & Other Texts
 mairāvihārī, 368 Mahāvastu & Other Texts
 mairāvihārī, 368 Udānavarga
 mokkhamte, 37 Patna
 mokkhanti, 37 Pāli
 moghajiṇṇo, 260 Pāli
 modati, 16 Pāli
 modate, 174 Udānavarga
 modadi, 193 Gāndhārī
 monena, 268 Pāli

moṣasaṃkalpaṃ, 147 Udānavarga
 mohaṃ, 20 Patna
 mohaṃ, 20 Pāḷi
 mohaṃ, 20 Udānavarga
 mohajiṇo, 260 Gāndhārī
 mohajīrṇaḥ, 260 Udānavarga
 mohadoṣā, 358 Patna
 mohadoṣā, 358 Udānavarga
 mohadosā, 358 Pāḷi
 moham, 141 Mahāvastu & Other Texts
 moham, 414 Pāḷi
 mohasamaṃ, 251 Pāḷi
 mohasamaṃ, 251 Udānavarga
 mohotu, 115 Gāndhārī
 mrakṣaś, 150, 407 Udānavarga
 mriyante, 21 Udānavarga
 mrīyanti, 21 Patna
 ya, 291, 335, 414 Udānavarga
 ya, 389 Patna
 ya, 8, 25, 55, 64, 65, 83, 100, 101, 102, 106, 107, 108, 112, 113, 115, 142, 150, 163, 292, 296,
 297, 298, 299, 300, 301, 305, 306, 314, 345, 372, 398, 408, 421, 423 Gāndhārī
 yaasa, 260 Gāndhārī
 yaea, 106 Gāndhārī
 yaṃ, 25, 66, 67, 68, 76, 100, 101, 102, 108, 163, 292, 303, 312, 314, 335 Pāḷi
 yaṃ, 41, 56, 229 Udānavarga
 yaṃ, 66, 67, 68, 76, 100, 102, 108, 163, 229, 303, 308, 314, 335 Patna
 yaḥ, 103, 164, 290, 309, 362, 402, 411 Udānavarga
 yac, 100, 102, 104, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Udānavarga
 yac, 106, 107 Patna
 yaca, 393 Gāndhārī
 yacchāyam, 104 Patna
 yaj, 76 Udānavarga
 yajati, 108 Mahāvastu & Other Texts
 yajati, 108 Udānavarga
 yajate, 108 Patna
 yajeta, 106 Mahāvastu & Other Texts
 yajetha, 106, 108 Pāḷi
 yajeya, 106 Patna
 yañ, 106, 107, 229, 308 Pāḷi
 yaṭha, 108 Gāndhārī
 yaṇimaṇi, 149 Gāndhārī
 yat, 108 Mahāvastu & Other Texts
 yat, 67, 68, 108, 176, 292, 312, 314 Udānavarga
 yataḥ, 374 Udānavarga
 yato, 277, 279 Patna
 yato, 374 Udānavarga
 yato, 374, 390 Pāḷi
 yattha, 87, 98, 193, 225 Patna
 yattha, 87, 99, 150, 171, 193, 225 Pāḷi

yatthakāmaṃ, 326 Pāli
 yatthakāmanipātinaṃ, 36 Patna
 yatthakāmanipātinaṃ, 36 Pāli
 yatthakāmanipātino, 35 Patna
 yatthakāmanipātino, 35 Pāli
 yatthaṭṭhitaṃ, 128 Pāli
 yatthaṭṭhito, 127 Pāli
 yattharahanto, 98 Pāli
 yatra, 127, 128, 150, 171, 193, 225 Udānavarga
 yatra, 150, 193 Gāndhārī
 yatra, 127, 193 Mahāvastu & Other Texts
 yatrakāmanipātinaḥ, 35 Udānavarga
 yatrāranto, 98 Udānavarga
 yatrāsau, 193 Udānavarga
 yatha, 49, 51, 52, 82, 252, 377 Gāndhārī
 yathaññam, 159 Pāli
 yathattanā, 323 Pāli
 yathā, 13, 14, 21, 49, 51, 52, 53, 58, 64, 65, 81, 82, 94, 134, 135, 144, 162, 170, 200, 252,
 282, 304, 311, 315, 338 Pāli
 yathā, 13, 14, 21, 49, 51, 52, 53, 58, 81, 82, 94, 135, 162, 170, 252, 282, 311, 323, 338, 374
 Patna
 yathā, 13, 14, 58, 82, 94, 134, 135, 159, 161, 162, 170, 200, 249, 252, 304, 311, 315, 335,
 377, 390 Udānavarga
 yathāmñam, 159 Patna
 yathāṅkuśena, 326 Udānavarga
 yathāpasādanaṃ, 249 Pāli
 yathāpi, 49, 51, 52, 53, 338 Udānavarga
 yathāpy, 81 Udānavarga
 yathāprasādanaṃ, 249 Patna
 yathābhūtaṃ, 203 Pāli
 yathābhūtaṃ, 75, 203 Patna
 yathābhūtaṃ, 75, 203 Udānavarga
 yathābhūtāni, 190 Patna
 yathāvibhavato, 249 Udānavarga
 yathāśraddhaṃ, 249 Patna
 yathāśvaḥ, 144 Udānavarga
 yathāsaddhaṃ, 249 Pāli
 yathāsukhaṃ, 326 Pāli
 yatheṣṭam, 326 Udānavarga
 yathainaṃ, 162 Udānavarga
 yathaiva, 125 Udānavarga
 yathodakāt, 285 Udānavarga
 yad, 292, 345 Patna
 yad, 345 Pāli
 yad, 374, 390 Gāndhārī
 yad, 66, 163, 345 Udānavarga
 yada, 53, 277, 278, 279, 384 Gāndhārī
 yadā, 28, 119, 120, 384 Patna
 yadā, 28, 69, 119, 120, 190, 277, 278, 279, 384 Udānavarga

yadā, 28, 69, 119, 120, 277, 278, 279, 325, 384, 390 Pāli
 yadi, 29, 294 Gāndhārī
 yadi, 98 Patna
 yadi, 98 Udānavarga
 yadi, 98, 195 Pāli
 yado, 374, 390 Gāndhārī
 yadvat, 252 Udānavarga
 yadvad, 219 Udānavarga
 yadha, 13, 14, 21, 28, 58, 81, 162, 311 Gāndhārī
 yadhabhudu, 203 Gāndhārī
 yantaṁ, 42 Pāli
 yanti, 126, 175, 188, 225 Pāli
 yam, 222 Udānavarga
 yam, 25 Patna
 yamapurisā, 235 Pāli
 yamapuruṣā, 235 Patna
 yamaloka, 44, 45 Gāndhārī
 yamalokaṁ, 44, 45 Patna
 yamalokaṁ, 44, 45 Udānavarga
 yamalokañ, 44, 45 Pāli
 yamassa, 237 Pāli
 yamāse, 6 Pāli
 yamhā, 392 Pāli
 yamhi, 261, 372, 392 Patna
 yamhi, 261, 372, 393 Pāli
 yamhiṁ, 99 Patna
 yayadi, 108 Gāndhārī
 yayā, 408 Udānavarga
 yayida, 224 Gāndhārī
 yavajiva, 64 Gāndhārī
 yavada, 259, 266 Gāndhārī
 yavaditha, 337 Gāndhārī
 yaś, 103, 389 Udānavarga
 yaśabhoasamapidu, 303 Gāndhārī
 yaśabhogasamāhito, 303 Patna
 yaśidha, 24 Gāndhārī
 yaśo, 24 Patna
 yaśo, 24 Udānavarga
 yaṣṭaṁ, 108 Patna
 yas, 10, 56, 172, 190, 222, 259, 265, 267, 336, 409, 412 Udānavarga
 yas, 190 Mahāvastu & Other Texts
 yasa, 162, 367, 372, 385, 390, 420, 421 Gāndhārī
 yasobhivaḍḍhati, 24 Pāli
 yasobhogasamappito, 303 Pāli
 yasya, 179, 180 Mahāvastu & Other Texts
 yasya, 391, 407 Gāndhārī
 yasya, 67, 68, 147, 173, 179, 180, 250, 367, 385, 391, 392, 393, 407, 410, 420, 421
 Udānavarga
 yasyālayo, 411 Udānavarga

yasyendriyāṇi, 94 Udānavarga
 yassa, 67, 68, 89, 162, 179, 180, 250, 339, 385, 391 Patna
 yassa, 67, 68, 93, 147, 162, 173, 179, 180, 250, 263, 339, 367, 385, 389, 391, 407, 410, 420,
 421 Pāḷi
 yassālayā, 411 Pāḷi
 yassāsavā, 93 Pāḷi
 yassindriyāṇi, 94 Pāḷi
 yassendriyāṇi, 94 Patna
 yā, 104, 331, 345 Pāḷi
 yā, 331 Mahāvastu & Other Texts
 yā, 345 Patna
 yā, 345 Udānavarga
 yām, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 yācito, 224 Patna
 yācito, 224 Pāḷi
 yāti, 29 Patna
 yāti, 29, 179, 294, 295 Pāḷi
 yāti, 29, 294, 295, 321 Udānavarga
 yānimāṇi, 149 Pāḷi
 yānīmāṇy, 149 Udānavarga
 yānīmāṇyapavidhāṇi, 149 Mahāvastu & Other Texts
 yānehi, 323 Pāḷi
 yānti, 126, 175, 188, 225 Patna
 yānti, 175, 188, 225, 342 Udānavarga
 yānti, 188 Mahāvastu & Other Texts
 yāmaṃ, 157 Pāḷi
 yāmaṃ, 157 Udānavarga
 yāmānaṃ, 157, 158 Patna
 yāya, 408 Pāḷi
 yāyam, 56 Pāḷi
 yāva, 119, 120 Patna
 yāva, 69, 119, 120, 284, 333 Pāḷi
 yāvaṃt, 337 Patna
 yāvaj, 333 Udānavarga
 yāvaj, 64, 333 Patna
 yāvajjīvam, 64 Pāḷi
 yāvajjīvaṃ, 64 Udānavarga
 yāvat, 69, 119 Udānavarga
 yāvatā, 258, 259, 266 Pāḷi
 yāvatā, 259, 260, 266, 284 Udānavarga
 yāvatā, 259, 266, 284 Patna
 yāvatā, 266 Mahāvastu & Other Texts
 yāvad, 72 Patna
 yāvad, 72 Pāḷi
 yāvad, 72, 120 Udānavarga
 yāvantaḥ, 337 Udānavarga
 yāvantettha, 337 Pāḷi
 yi, 163, 168, 169, 228, 371 Gāndhārī
 yiṭṭham, 108 Pāḷi

- yu, 315, 337 Gāndhārī
 yuktaṃ, 8 Udānavarga
 yukto, 224 Udānavarga
 yuji, 209 Gāndhārī
 yujya, 209 Udānavarga
 yujyate, 382 Udānavarga
 yuñjati, 382 Pāḷi
 yuñjam, 209 Pāḷi
 yuñjiyāttānaṃ, 209 Patna
 yudhyeta, 40 Udānavarga
 yuvā, 280 Patna
 yuvā, 280 Pāḷi
 yuṣmābhir, 276 Udānavarga
 yuha, 404 Gāndhārī
 ye, 21, 164, 347 Gāndhārī
 ye, 3, 4, 21, 85, 86, 92, 181, 341 Udānavarga
 ye, 3, 4, 6 Mahāvastu & Other Texts
 ye, 3, 4, 6, 21, 37, 50, 74, 85, 86, 89, 92, 159, 165, 181, 225, 341 Patna
 ye, 3, 4, 6, 21, 37, 85, 86, 89, 92, 181, 225, 347 Pāḷi
 yeti, 280 Patna
 yena, 270 Pāḷi
 yena, 326 Udānavarga
 yenaṭṭhaṃ, 256 Pāḷi
 yenassa, 260 Pāḷi
 yenicchakaṃ, 326 Pāḷi
 yeneccakaṃ, 326 Udānavarga
 yeva, 47 Gāndhārī
 yeva, 48, 106, 107 Pāḷi
 yeṣa, 200, 293, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Gāndhārī
 yeṣāṃ, 92, 93, 200, 211, 293, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 yeṣāṃs, 89 Udānavarga
 yesa, 92 Pāḷi
 yesa, 92, 93 Patna
 yesaṃ, 200, 211, 293 Patna
 yesaṃ, 89, 92, 200, 211, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Pāḷi
 yesañ, 293 Pāḷi
 yesā, 93 Patna
 yesāṃ, 92, 299, 300, 301 Patna
 yo, 63, 103, 106, 107, 110, 112, 113, 114, 115, 267, 368 Mahāvastu & Other Texts
 yo, 9, 10, 31, 32, 76, 84, 102, 103, 106, 107, 110, 112, 113, 114, 115, 118, 172, 222, 229, 259,
 265, 267, 290, 291, 306, 363, 366, 368, 389, 390, 399, 401, 402, 405, 409, 412, 415, 419,
 423 Gāndhārī
 yo, 9, 10, 56, 63, 97, 102, 103, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 125, 131, 132, 137,
 143, 164, 172, 190, 222, 246, 247, 249, 256, 259, 265, 267, 268, 269, 306, 336, 344, 350,
 363, 368, 382, 397, 399, 401, 402, 405, 414, 419, 423 Pāḷi
 yo, 9, 10, 56, 63, 97, 102, 103, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 125, 131, 132, 164,
 172, 190, 249, 259, 265, 267, 281, 291, 306, 321, 336, 344, 363, 368, 401 Patna
 yo, 9, 56, 63, 70, 97, 103, 106, 107, 110, 112, 113, 114, 115, 125, 131, 132, 137, 162, 249,
 259, 267, 321, 322, 325, 344, 350, 368, 397, 399, 401, 405, 408, 411, 415, 419, 423

Udānavarga

yoaseva, 209 Gāndhārī
 yoi, 280 Gāndhārī
 yogam̃, 417 Pāḷi
 yogakkhemam̃, 23 Pāḷi
 yogakṣemam, 23 Udānavarga
 yogacchemam̃, 23 Patna
 yogamhi, 209 Patna
 yogasmiñ, 209 Pāḷi
 yogā, 282 Patna
 yogā, 282 Pāḷi
 yogād, 282 Udānavarga
 yoge, 209 Udānavarga
 yojanam̃, 60 Patna
 yojanam̃, 60 Pāḷi
 yojanam, 60 Udānavarga
 yonekamatrasabhamu, 396 Gāndhārī
 yotivākyam̃, 321 Pāḷi
 yodha, 267, 409, 412, 415, 416 Pāḷi
 yodhetha, 40 Pāḷi
 yodheya, 40 Patna
 yonijam̃, 396 Pāḷi
 yonijam̃, 396 Udānavarga
 yoniśas, 326 Udānavarga
 yoniso, 326 Pāḷi
 yobbane, 155, 156 Pāḷi
 yoyam̃, 56 Patna
 yovvane, 155, 156 Patna
 yauvane, 155, 156 Udānavarga
 raṃsanti, 99 Patna
 raṃsyante, 99 Udānavarga
 raka, 369, 377 Gāndhārī
 rakarata, 347 Gāndhārī
 raku, 7, 8, 13, 14 Gāndhārī
 rako, 150, 407 Gāndhārī
 rakkhatām, 241 Patna
 rakkhati, 26 Patna
 rakkhati, 26 Pāḷi
 rakkhato, 241 Pāḷi
 rakkhatha, 315 Patna
 rakkhe, 40 Patna
 rakkhe, 40 Pāḷi
 rakkhetha, 36 Pāḷi
 rakkheya, 36 Patna
 rakkheyā, 157, 158, 231, 232, 233 Patna
 rakkheyya, 157, 231, 232, 233 Pāḷi
 rakṣati, 26 Udānavarga
 rakṣadi, 26 Gāndhārī
 rakṣeta, 231, 232, 233 Udānavarga

rakṣed, 40, 157 Udānavarga
 rakḥṣa, 7 Gāndhārī
 rajam, 313 Pāli
 rajaḥ, 125, 313 Udānavarga
 rajatasyaiva, 239 Udānavarga
 rajatasseva, 239 Patna
 rajatasseva, 239 Pāli
 rajo, 125 Patna
 rajo, 125 Pāli
 rajocelaṃ, 141 Patna
 rajojalaṃ, 141 Mahāvastu & Other Texts
 rajomalaṃ, 141 Udānavarga
 raṭṭham, 84, 294, 329 Pāli
 raṭṭhapiṇḍam, 308 Pāli
 raṭṭha, 294 Gāndhārī
 rathapiṇa, 308 Gāndhārī
 raṇṇam, 99 Patna
 raṇyagataiva, 330 Udānavarga
 rataṃ, 300, 301 Udānavarga
 ratā, 22, 89, 181 Patna
 ratā, 22, 89, 181 Pāli
 ratāḥ, 181 Udānavarga
 rati, 149 Pāli
 ratim, 187 Mahāvastu & Other Texts
 ratim, 187 Patna
 ratim, 187, 354 Pāli
 ratim, 187, 354, 418 Udānavarga
 ratiḥ, 149 Mahāvastu & Other Texts
 ratiḥ, 149, 310 Udānavarga
 ratiñ, 418 Pāli
 ratibhyo, 214 Udānavarga
 ratiyā, 214 Pāli
 ratir, 373 Udānavarga
 ratī, 310, 373 Patna
 ratī, 310, 373 Pāli
 rato, 187 Mahāvastu & Other Texts
 rato, 300, 301 Patna
 rato, 300, 301, 350 Pāli
 rato, 350 Udānavarga
 ratti, 60 Pāli
 rattim, 249, 250, 304, 387 Pāli
 ratto, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Pāli
 ratrim, 387 Patna
 ratham, 222 Pāli
 ratham, 222 Udānavarga
 rada, 82 Gāndhārī
 radi, 149, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 387 Gāndhārī
 rado, 22, 300, 301 Gāndhārī
 radha, 222 Gāndhārī

randhayum, 248 Pāli
 ramaṁti, 91 Patna
 ramaṇīyaṁ, 99 Patna
 ramaṇīyakāḥ, 98 Udānavarga
 ramaṇīyāni, 99 Pāli
 ramaṇīyāny, 99 Udānavarga
 ramati, 79 Patna
 ramati, 79 Pāli
 ramatī, 99, 116 Pāli
 ramate, 79, 99, 116 Udānavarga
 ramate, 99, 116 Patna
 ramadi, 79 Gāndhārī
 ramanti, 91 Pāli
 ramanti, 91 Udānavarga
 ramayam, 305 Patna
 ramayec, 305 Udānavarga
 ramahi, 305 Gāndhārī
 ramitā, 305 Patna
 ramito, 305 Pāli
 ramissanti, 99 Pāli
 rayaṇa, 294 Gāndhārī
 rayaradha, 151 Gāndhārī
 raśmigrāho, 222 Udānavarga
 rasa, 409 Gāndhārī
 rasam, 205 Udānavarga
 rasam, 205, 354 Pāli
 rasam, 49 Gāndhārī
 rasam, 49 Patna
 rasam, 49 Pāli
 rasam, 49 Udānavarga
 rasmiggāho, 222 Pāli
 rasviggaha, 222 Gāndhārī
 rassam, 409 Pāli
 rahado, 82, 95 Pāli
 rāgam, 20 Patna
 rāgam, 20, 369, 377 Udānavarga
 rāgam, 369 Mahāvastu & Other Texts
 rāgaḥ, 13 Udānavarga
 rāgañ, 20, 369, 377 Pāli
 rāgañ, 369, 377 Patna
 rāgadoṣā, 356 Patna
 rāgadoṣā, 356 Udānavarga
 rāgadosā, 356 Pāli
 rāganissitā, 339 Pāli
 rāgarattānupatanti, 347 Pāli
 rāgaś, 150, 407 Udānavarga
 rāgasamo, 202, 251 Pāli
 rāgo, 13, 14 Patna
 rāgo, 13, 14, 407 Pāli

rāgo, 7, 8, 14 Udānavarga
 rājato, 139 Pāli
 rājato, 139 Udānavarga
 rājarathā, 151 Pāli
 rājarathāḥ, 151 Udānavarga
 rājarathūpamaṃ, 171 Pāli
 rājarathopamam, 171 Udānavarga
 rājā, 310 Udānavarga
 rājā, 310, 329 Patna
 rājā, 310, 329 Pāli
 rājādhirohati, 321 Udānavarga
 rājānaṃ, 294 Patna
 rājānaṃ, 294, 295 Udānavarga
 rājāno, 294, 295 Pāli
 rājābhirūhati, 321 Patna
 rājābhirūhati, 321 Pāli
 rājeva, 329 Mahāvastu & Other Texts
 rājeva, 329 Udānavarga
 rājo, 141 Pāli
 rāto, 249, 250, 299, 300, 301 Patna
 rātrāv, 387 Udānavarga
 rātriṃ, 325 Udānavarga
 rātriṣiptāḥ, 304 Udānavarga
 rātrir, 60 Udānavarga
 rātrī, 60 Patna
 rātrau, 249, 250, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 rāmaṇīyakam, 98 Patna
 rāmaṇeyyakam, 98 Pāli
 rāṣṭam, 84, 294, 329 Patna
 rāṣṭapiṇḍam, 308 Patna
 rāṣṭram, 294, 329 Udānavarga
 rāṣṭram, 329 Mahāvastu & Other Texts
 rāṣṭrapīṇḍam, 308 Udānavarga
 rukkham, 7, 283 Pāli
 rukkhacittāṇi, 188 Patna
 rukkham, 7 Patna
 rukkhe, 283 Patna
 rukkho, 338 Patna
 rukkho, 338 Pāli
 ruciram, 51, 52 Patna
 ruciram, 51, 52 Pāli
 ruciram, 51, 52 Udānavarga
 rudann, 67 Udānavarga
 ruyida, 51, 52 Gāndhārī
 ruvu, 148 Gāndhārī
 rūpaṃ, 148 Patna
 rūpaṃ, 148 Pāli
 rūpaṃ, 148 Udānavarga
 rūpe, 221 Udānavarga

rūhati, 338 Pāḷi
 roaneḍa, 148 Gāndhārī
 roka, 203 Gāndhārī
 roganidḍham, 148 Pāḷi
 roganīḍam, 148 Patna
 roganīḍam, 148 Udānavarga
 rogā, 203 Pāḷi
 rogāṇām, 203 Patna
 rogāṇām, 203 Udānavarga
 rogair, 135 Udānavarga
 roceta, 167 Udānavarga
 rodam, 67 Patna
 rodam, 67 Pāḷi
 royea, 167 Gāndhārī
 rtham, 166 Udānavarga
 laghu, 369 Mahāvastu & Other Texts
 laghu, 369 Patna
 laghuno, 35 Patna
 laghuno, 35 Udānavarga
 laghvī, 369 Udānavarga
 lajadi, 316 Gāndhārī
 lajidavi, 316 Gāndhārī
 lajjatha, 316 Patna
 lajjanti, 316 Patna
 lajjanti, 316 Pāḷi
 lajjante, 316 Udānavarga
 lajzare, 316 Pāḷi
 lajjitavye, 316 Udānavarga
 lajjitavve, 316 Patna
 lajjitāye, 316 Pāḷi
 lataṃ, 340 Pāḷi
 latā, 340 Pāḷi
 lapayanti, 83 Patna
 lapayanti, 83 Pāḷi
 lapayanti, 83 Udānavarga
 labha, 204 Gāndhārī
 labhati, 160 Patna
 labhati, 160 Pāḷi
 labhati, 160 Udānavarga
 labhatī, 374 Pāḷi
 labhate, 131, 132 Pāḷi
 labhate, 131, 132, 374 Patna
 labhate, 131, 132, 374 Udānavarga
 labheta, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
 labhetha, 328, 329 Pāḷi
 labhed, 328, 329 Udānavarga
 labheyā, 328, 329 Patna
 lavayadi, 83 Gāndhārī
 lahadi, 374 Gāndhārī

lahu, 369 Gāndhārī
 lahuno, 35 Pāli
 lahum, 369 Pāli
 lābhaṃ, 365, 366 Patna
 lābham, 73 Udānavarga
 lābhā, 204 Patna
 lābhā, 204 Pāli
 lābhā, 204 Udānavarga
 lābhūpanisā, 75 Pāli
 lābhopanisā, 75 Patna
 lābhopaniṣad, 75 Udānavarga
 lipadi, 401 Gāndhārī
 liptaḥ, 353 Udānavarga
 lippati, 401 Patna
 lippati, 401 Pāli
 lipyate, 401 Udānavarga
 lokam, 170, 171, 172, 173, 382 Pāli
 lokam, 170, 172 Patna
 lokanāyinī, 180 Udānavarga
 lokam, 170, 172, 173, 382 Udānavarga
 lokam, 46 Patna
 lokamhā, 175 Pāli
 lokamhi, 175 Patna
 lokavaḍḍhano, 167 Pāli
 lokavaḍḍhaṇo, 167 Gāndhārī
 lokavaddhano, 167 Patna
 lokavardhanaḥ, 167 Udānavarga
 lokas, 174 Udānavarga
 lokasmi, 143 Pāli
 lokasmiṃ, 247 Pāli
 lokā, 220 Pāli
 lokāt, 220 Udānavarga
 lokān, 175 Udānavarga
 loki, 168, 169, 227, 409 Gāndhārī
 loku, 172, 267 Gāndhārī
 loke, 108 Gāndhārī
 loke, 108 Mahāvastu & Other Texts
 loke, 89, 108, 168, 169, 179, 227, 242, 246, 267, 269, 332, 335, 336, 409, 410 Pāli
 loke, 89, 108, 168, 169, 179, 332, 335, 336, 409, 410 Udānavarga
 loke, 89, 108, 168, 169, 227, 242, 332, 335, 336 Patna
 lokeṣv, 227 Udānavarga
 loko, 174 Pāli
 lobho, 248 Pāli
 lohaguḍa, 371 Gāndhārī
 lohaguḍām, 371 Udānavarga
 lohaguḍe, 371 Patna
 lohaguḷam, 371 Pāli
 lpamatsya, 155 Udānavarga
 va, 1, 2, 7, 8, 19, 26, 28, 29, 33, 34, 41, 47, 50, 71, 76, 91, 92, 93, 95, 123, 125, 136, 138, 139,

152, 155, 156, 160, 161, 165, 172, 173, 174, 195, 207, 208, 222, 235, 240, 252, 254, 255,
 268, 274, 284, 285, 287, 304, 320, 325, 327, 329, 330, 334, 335, 336, 337, 342, 343, 347,
 355, 380, 382, 392, 393, 401, 409, 413 Pāḷi
 va, 1, 2, 8, 19, 20, 26, 28, 29, 31, 34, 47, 54, 108, 121, 122, 162, 172, 207, 208, 222, 252, 262,
 265, 271, 284, 320, 327, 334, 345, 401 Gāndhārī
 va, 342, 343 Udānavarga
 va, 7, 8, 19, 26, 28, 29, 33, 34, 44, 45, 71, 76, 91, 92, 93, 108, 123, 125, 144, 152, 155, 172,
 175, 208, 252, 284, 285, 320, 322, 327, 329, 330, 334, 336, 337, 342, 343, 380, 392 Patna
 vaguro, 377 Udānavarga
 vacasā, 232 Udānavarga
 vacīduccaritaṃ, 232 Pāḷi
 vacīpakopaṃ, 232 Pāḷi
 vaccho, 284 Patna
 vaccho, 284 Pāḷi
 vaja, 252 Gāndhārī
 vajaṇa, 252 Gāndhārī
 vajanti, 83, 177, 347 Pāḷi
 vajidaśaṇa, 76 Gāndhārī
 vajiraṃ, 161 Pāḷi
 vajjamaṃ, 252 Patna
 vajjaṇṇa, 319 Pāḷi
 vajjato, 319 Pāḷi
 vajjadaṃśinaṃ, 76 Patna
 vajjadassinaṃ, 76 Pāḷi
 vajjam, 252 Pāḷi
 vajjamatino, 318 Patna
 vajjamatino, 318 Pāḷi
 vajjāni, 252 Patna
 vajjāni, 252 Pāḷi
 vajje, 318 Patna
 vajje, 318 Pāḷi
 vajram, 161 Udānavarga
 vaṭṭhī, 13, 14 Patna
 vaḍḍhati, 74, 152, 334 Pāḷi
 vaḍḍhanti, 109, 152, 253, 292 Pāḷi
 vaṇagana, 49 Gāndhārī
 vaṇamada, 51, 52 Gāndhārī
 vaṇaru, 334 Gāndhārī
 vaṇasma, 334 Gāndhārī
 vaṇi, 107, 162 Gāndhārī
 vaṇig, 123 Udānavarga
 vaṇo, 124 Pāḷi
 vaṇṇagandhaṃ, 49 Pāḷi
 vaṇṇapokkharatāya, 262 Pāḷi
 vaṇṇavantaṃ, 51, 52 Pāḷi
 vaṇṇassa, 241 Patna
 vaṇṇassa, 241 Pāḷi
 vaṇṇo, 109 Pāḷi
 vaḍḍhadi, 24, 253 Gāndhārī

vata, 159, 197, 198, 199, 200 Pāḷi
 vata, 41, 159, 197, 199, 200 Patna
 vataṃ, 312 Pāḷi
 vatayaṃ, 41 Pāḷi
 vatavantaṃ, 400 Pāḷi
 vatavantam, 208 Pāḷi
 vatā, 99 Patna
 vatthaṃ, 9 Pāḷi
 vatsaḥ, 284 Udānavarga
 vada, 41, 197, 199, 200 Gāndhārī
 vadaī, 41 Gāndhārī
 vadakaṣayu, 10 Gāndhārī
 vadan, 264 Udānavarga
 vadanti, 184 Patna
 vadanti, 184 Pāḷi
 vadanti, 184 Udānavarga
 vadamada, 208 Gāndhārī
 vadami, 337 Gāndhārī
 vadava, 267 Gāndhārī
 vadāmi, 222, 337 Udānavarga
 vadāmi, 337 Pāḷi
 vadu, 7, 8 Gāndhārī
 vade, 133 Patna
 vadeṇa, 81 Gāndhārī
 vaden, 224 Udānavarga
 vademi, 337 Patna
 vaddhamṃti, 292 Patna
 vaddhati, 24, 74, 152, 334 Patna
 vaddhanti, 152, 253 Patna
 vaddhāpacāyino, 109 Pāḷi
 vadyadarśinam, 76 Udānavarga
 vadyāni, 252 Udānavarga
 vadhaba-, 399 Gāndhārī
 vadhabandhañ, 399 Pāḷi
 vadhabandhāṃs, 399 Udānavarga
 vanam, 283 Patna
 vanam, 283 Pāḷi
 vanam, 283, 284 Udānavarga
 vanañ, 283 Patna
 vanañ, 283 Pāḷi
 vanato, 283 Pāḷi
 vanathañ, 283 Pāḷi
 vanatho, 284 Pāḷi
 vanadhañ, 283 Patna
 vanadho, 284 Patna
 vanante, 305 Pāḷi
 vanam, 344 Patna
 vanam, 344 Pāḷi
 vanam, 344 Udānavarga

vanamutto, 344 Patna
 vanamutto, 344 Pāḷi
 vanamhi, 334 Patna
 vanasmi, 334 Pāḷi
 vanasmim̐, 395 Pāḷi
 vanā, 344 Patna
 vanāto, 283 Patna
 vanād, 283 Udānavarga
 vanādhimutto, 344 Pāḷi
 vanāni, 188 Mahāvastu & Other Texts
 vanāni, 188 Patna
 vanāni, 188 Pāḷi
 vanāni, 188 Udānavarga
 vanānte, 305 Patna
 vane, 107 Patna
 vane, 107 Pāḷi
 vane, 107, 334 Udānavarga
 vantakasāvassa, 10 Pāḷi
 vantadoso, 263 Pāḷi
 vantamalo, 261 Pāḷi
 vantakāmiso, 378 Pāḷi
 vantāso, 97 Pāḷi
 vannagandham, 49 Patna
 vannapukkhalatāya, 262 Patna
 vannavantaṃ, 51, 52 Patna
 vaya, 51, 52, 234, 361, 391 Gāndhārī
 vayaṇa, 100 Gāndhārī
 vayadi, 54 Gāndhārī
 vayapada, 100 Gāndhārī
 vayam, 6 Mahāvastu & Other Texts
 vayam, 6 Patna
 vayas, 260 Udānavarga
 vayasaṇadu, 362 Gāndhārī
 vayiram̐, 161 Patna
 vayu, 260 Gāndhārī
 vayo, 260 Pāḷi
 vara, 322 Gāndhārī
 varaṃ, 104, 178, 322 Patna
 varaṃ, 178, 322 Pāḷi
 varaḥ, 103 Mahāvastu & Other Texts
 varattaṇ, 398 Pāḷi
 varatrāṃ, 398 Udānavarga
 varam, 268, 322 Pāḷi
 varam, 322 Patna
 varam, 322 Udānavarga
 vari, 41, 401 Gāndhārī
 vario, 34 Gāndhārī
 varṇagandhāv, 49 Udānavarga
 varṇapuṣkalayā, 262 Udānavarga

varṇapuṣkalarṇa, 262 Gāndhārī
 varṇavat, 51, 52 Udānavarga
 vardhati, 334 Udānavarga
 vardhadi, 109 Gāndhārī
 vardhanti, 292 Udānavarga
 varṣam, 286 Udānavarga
 varṣaśataṁ, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Udānavarga
 varṣaśataṁ, 107, 110, 112, 113, 114, 115 Mahāvastu & Other Texts
 varṣāsu, 377 Udānavarga
 valatra, 398 Gāndhārī
 vavajadi, 140 Gāndhārī
 vavati, 419 Gāndhārī
 vaśam, 48 Udānavarga
 vaśe, 48 Patna
 vaśśaśataṁ, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 115 Patna
 vaśśasataṁ, 114 Patna
 vaśśā, 286 Patna
 vaṣa, 286 Gāndhārī
 vaṣaśada, 106, 107, 112, 115 Gāndhārī
 vaṣaśado, 113 Gāndhārī
 vaṣia, 377 Gāndhārī
 vasaṁ, 48 Pāli
 vasitamaṇasa, 47 Gāndhārī
 vasissāmi, 286 Pāli
 vastaṁ, 9 Patna
 vastūni, 188 Patna
 vastra, 9 Gāndhārī
 vastraṁ, 9 Udānavarga
 vasmamayaṁ, 161 Pāli
 vassaṁ, 286 Pāli
 vassasataṁ, 106, 107, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Pāli
 vassikā, 377 Pāli
 vassikī, 55 Pāli
 vahaṇe, 1 Gāndhārī
 vahataḥ, 1 Udānavarga
 vahato, 1 Patna
 vahato, 1 Pāli
 vahanti, 339 Patna
 vahanti, 339 Pāli
 vā, 1, 2, 20, 41, 47, 54, 98, 141, 156, 161, 207, 228, 262, 271, 287, 315, 345, 385, 389, 401
 Patna
 vā, 1, 2, 20, 42, 43, 54, 55, 63, 83, 98, 138, 139, 141, 178, 228, 249, 250, 262, 271, 385, 409
 Pāli
 vā, 1, 2, 34, 41, 42, 54, 98, 123, 138, 139, 141, 156, 164, 228, 232, 271, 322, 345, 413
 Udānavarga
 vā, 141, 271 Mahāvastu & Other Texts
 vāk, 96 Udānavarga
 vākkaraṇamattena, 262 Pāli
 vākkaraṇamātteṇa, 262 Patna

vāgurām, 342, 343 Udānavarga
 vācaḥ, 232 Udānavarga
 vācā, 51, 52, 232, 234, 280, 361, 391 Udānavarga
 vācā, 51, 52, 96, 100 Patna
 vācā, 51, 52, 96, 100 Pāḷi
 vācāduccaritaṃ, 232 Patna
 vācānām, 100 Mahāvastu & Other Texts
 vācānurakkhī, 281 Patna
 vācānurakkhī, 281 Pāḷi
 vācānurakṣī, 281 Udānavarga
 vācāpradoṣaṃ, 232 Patna
 vācāya, 232, 234, 361, 362, 391 Pāḷi
 vācāya, 232, 234, 361, 391 Patna
 vācāsamyataḥ, 362 Udānavarga
 vācāsamyyato, 362 Patna
 vāco, 232 Udānavarga
 vāṇijo, 123, 380 Patna
 vāṇijo, 123, 380 Pāḷi
 vātaḥ, 8 Udānavarga
 vāti, 56 Patna
 vāti, 56 Pāḷi
 vāti, 56 Udānavarga
 vātena, 81 Patna
 vātena, 81 Pāḷi
 vāto, 7 Udānavarga
 vāto, 7, 8 Patna
 vāto, 7, 8 Pāḷi
 vānaro, 334 Pāḷi
 vānaro, 334 Udānavarga
 vāntakaṣāyaḥ, 10 Udānavarga
 vāntakaṣāyassa, 10 Patna
 vāntadoṣās, 89 Udānavarga
 vāntadoṣo, 261, 263 Patna
 vāntadoṣo, 263 Udānavarga
 vāntalokāmiṣo, 378 Patna
 vāntalokāmiṣo, 378 Udānavarga
 vāntāśaḥ, 97 Udānavarga
 vāntāśo, 97 Patna
 vānnaro, 334 Patna
 vāpi, 142 Mahāvastu & Other Texts
 vāpi, 306 Pāḷi
 vāpi, 43, 138, 312 Udānavarga
 vāpy, 139 Udānavarga
 vāyama, 236, 238 Pāḷi
 vāyunā, 81 Udānavarga
 vāraññe, 98 Pāḷi
 vāraṇye, 98 Udānavarga
 vāri, 401 Pāḷi
 vāri, 401 Udānavarga

vārijo, 34 Patna
 vārijo, 34 Pāli
 vārijo, 34 Udānavarga
 vārī, 401 Patna
 vāśśikiṃ, 55 Patna
 vāśśikī, 377 Patna
 vāso, 237 Pāli
 vāsyāpy, 140 Udānavarga
 vāssa, 140 Pāli
 vāhayate, 265 Udānavarga
 vāhā, 339 Patna
 vāhā, 339 Pāli
 vāhitaiḥ, 388 Udānavarga
 vāhniḥ, 54 Udānavarga
 vāhlikam, 54 Patna
 vi, 125 Udānavarga
 vi, 408 Patna
 vi, 49, 51, 52, 53, 55, 82, 142, 206, 227, 230, 288, 306, 389, 419 Gāndhārī
 viaṇadi, 64, 65 Gāndhārī
 viaṇadu, 374 Gāndhārī
 viṃñāya, 186 Patna
 vikadadvara, 385 Gāndhārī
 viḡatadveṣebhyo, 357 Udānavarga
 viḡatamohebhyo, 358, 359 Udānavarga
 viḡatarāgebhyo, 356 Udānavarga
 viḡatāṅgaṇasya, 125 Udānavarga
 viḡaticchesu, 359 Pāli
 vicim̐teti, 286 Patna
 vicintayaty, 286 Udānavarga
 vicinteti, 286 Pāli
 vicesati, 44, 45 Pāli
 vijadi, 228 Gāndhārī
 vijānam̐ti, 6 Patna
 vijānataṃ, 171, 374 Pāli
 vijānato, 374 Patna
 vijānanti, 6 Mahāvastu & Other Texts
 vijānanti, 6 Pāli
 vijānāti, 64, 65 Patna
 vijānāti, 64, 65 Pāli
 vijānāti, 64, 65 Udānavarga
 vijānīyāt, 392 Udānavarga
 vijāneyā, 392 Patna
 vijāneyya, 392 Pāli
 vijitam̐, 329 Patna
 vijitam̐, 329 Pāli
 vijitāvinam̐, 422 Pāli
 vijitāvinam, 422 Udānavarga
 vijeṣyate, 44, 45 Udānavarga
 vijehiti, 44, 45 Patna

vijjati, 90, 134, 143, 186, 228, 235, 237, 385 Pāli
 vijjati, 90, 134, 186, 228, 235, 385 Patna
 vijjatī, 127, 128 Pāli
 vijjanti, 211 Patna
 vijjanti, 211, 410, 411 Pāli
 vijñapanīm, 408 Udānavarga
 vijñāḥ, 229 Udānavarga
 vijñāya, 186 Mahāvastu & Other Texts
 vijñāya, 186 Udānavarga
 viña, 229 Gāndhārī
 viñamaṇi, 408 Gāndhārī
 viñu, 65 Gāndhārī
 viñū, 229 Patna
 viññapanim, 408 Pāli
 viññāya, 186 Pāli
 viññū, 65, 229 Pāli
 viṇḍati, 57 Patna
 vitakkapamathitassa, 349 Pāli
 vitakkupasame, 350 Pāli
 vitarkapramathitasya, 349 Udānavarga
 vitarkavyupaśame, 350 Udānavarga
 vitiṇṇaparalokassa, 176 Pāli
 vitinnaparalokassa, 176 Patna
 vitīrṇaparalokasya, 176 Udānavarga
 vidittā, 40, 46 Patna
 viditva, 46 Gāndhārī
 viditvā, 40, 46 Pāli
 viditvā, 40, 46 Udānavarga
 vidyate, 127, 186 Mahāvastu & Other Texts
 vidyate, 90, 127, 128, 134, 186, 228, 385, 410, 421 Udānavarga
 vidyante, 211 Udānavarga
 vidyād, 157 Udānavarga
 vidhūnacāriyam, 240 Patna
 vinadi, 57, 280 Gāndhārī
 vinābhāvam, 139 Udānavarga
 vinodaye, 343 Pāli
 vindati, 57 Udānavarga
 vindati, 57, 280 Pāli
 vinnapaṇim, 408 Patna
 vipaśyakaḥ, 174 Udānavarga
 vipaśyataḥ, 373 Udānavarga
 vipaśśato, 373 Patna
 vipassati, 174 Pāli
 vipassato, 373 Pāli
 vipākaṃ, 67, 68 Patna
 vipākaṃ, 67, 68 Pāli
 vipākaṃ, 67, 68 Udānavarga
 vipātayam, 72 Pāli
 vipulam, 27, 290 Pāli

vipulaṃ, 290 Patna
 vipulaṃ, 290, 329 Udānavarga
 vipulaṃ, 329 Mahāvastu & Other Texts
 vippajaheyya, 221 Pāḷi
 vippamuñcetha, 377 Pāḷi
 vippamuttassa, 90, 212, 213, 214, 215, 216 Pāḷi
 vippasannam, 413 Pāḷi
 vippasannena, 79 Pāḷi
 vippasanno, 82 Pāḷi
 vippasīdanti, 82 Pāḷi
 vippahāya, 87 Pāḷi
 viprajahec, 221 Udānavarga
 viprajaheya, 221 Patna
 vipramuktasya, 90 Udānavarga
 vipramuktānāṃ, 212 Mahāvastu & Other Texts
 vipramuktānāṃ, 212, 214, 215 Udānavarga
 vipramujadha, 377 Gāndhārī
 vipramuñcata, 377 Udānavarga
 vipramuñcati, 377 Udānavarga
 vipramuñcatha, 377 Patna
 vipramutu, 402 Gāndhārī
 vipramuttassa, 90, 212 Patna
 viprayahea, 221 Gāndhārī
 viprasaneṇa, 79 Gāndhārī
 viprasano, 82 Gāndhārī
 viprasannena, 79 Patna
 viprasannena, 79 Udānavarga
 viprasanno, 82 Patna
 viprasanno, 82, 413 Udānavarga
 viprasidadi, 82 Gāndhārī
 viprasīdamti, 82 Patna
 viprasīdanti, 82 Udānavarga
 viprahāya, 87 Patna
 viprahāya, 87, 415 Udānavarga
 vibhavāya, 282 Patna
 vibhavāya, 282 Pāḷi
 vibhavāya, 282 Udānavarga
 vimalaṃ, 413 Pāḷi
 vimalaḥ, 413 Udānavarga
 vimuktaḥ, 353 Udānavarga
 vimuktamānaso, 348 Udānavarga
 vimukto, 353 Mahāvastu & Other Texts
 vimutamōṇaso, 348 Gāndhārī
 vimuttacitto, 20 Patna
 vimuttamānaso, 348 Patna
 vimuttamānaso, 348 Pāḷi
 vimutto, 353 Pāḷi
 vimokkho, 92, 93 Pāḷi
 vimokṣitaḥ, 344 Udānavarga

vimogho, 92, 93 Patna
 viya, 326, 334, 377 Pāḷi
 viyidaviṇo, 422 Gāndhārī
 viyogād, 282 Udānavarga
 vira, 398 Gāndhārī
 viraku, 273 Gāndhārī
 virajaṃ, 412 Pāḷi
 virajaṃ, 412 Udānavarga
 virajam, 386 Patna
 virajam, 386 Pāḷi
 viratī, 261 Patna
 viraya, 412 Gāndhārī
 virāgam, 343 Pāḷi
 virāgo, 273 Patna
 virāgo, 273 Pāḷi
 virāgo, 273 Udānavarga
 viriyam, 112 Pāḷi
 viru, 193 Gāndhārī
 virujjhati, 95 Pāḷi
 viruddhesu, 406 Pāḷi
 virudheṣu, 406 Gāndhārī
 virya, 112 Gāndhārī
 vilada, 162 Gāndhārī
 vilomaṇi, 50 Gāndhārī
 vilomāni, 50 Patna
 vilomāni, 50 Pāḷi
 vilomāni, 50 Udānavarga
 viva, 44, 45, 106, 107 Gāndhārī
 vivaṭṭanti, 336 Patna
 vivaraṃ, 127, 128 Pāḷi
 vivaraṃ, 127, 128 Udānavarga
 vivaraṃ, 127, Mahāvastu & Other Texts
 vivaśadu, 373 Gāndhārī
 viviktaśayanena, 271 Udānavarga
 vivittaśayanena, 271 Patna
 vivittasayanena, 271 Pāḷi
 vivula, 290 Gāndhārī
 vivulu, 290 Gāndhārī
 vivekaṃ, 75 Udānavarga
 vivekam, 75 Patna
 vivekam, 75 Pāḷi
 vivekam, 87 Udānavarga
 vivekaś, 92, 93 Udānavarga
 viveke, 87 Pāḷi
 viveko, 87 Patna
 vivedi, 83 Gāndhārī
 viśujjhati, 165 Patna
 viśuddham, 16 Udānavarga
 viśuddhaye, 277, 278, 279 Udānavarga

viśuddhaśīlānām, 57 Udānavarga
 viśuddhiye, 274, 277, 279 Patna
 viśudhu, 16 Gāndhārī
 viśudhyate, 165 Udānavarga
 viśeṣataṃ, 22 Patna
 viśeṣatām, 22 Udānavarga
 viśeṣadha, 22 Gāndhārī
 viśokasya, 90 Udānavarga
 viśokassa, 90 Patna
 viśodhayann, 281 Udānavarga
 viśodhaye, 165 Patna
 viśodhayet, 165, 289 Udānavarga
 viśodhayen, 141 Mahāvastu & Other Texts
 viśodhia, 277, 278, 279 Gāndhārī
 viśodhiya, 281 Patna
 viśpaśa, 204, 272 Gāndhārī
 viśvāsaparamaṃ, 204 Udānavarga
 viśvāsam, 272 Udānavarga
 viśvāsamāpadye, 272 Mahāvastu & Other Texts
 viśśāsaparamā, 204 Patna
 viśśāsamāpādi, 272 Patna
 viṣaṃ, 123, 124 Patna
 viṣaṃ, 123, 124 Udānavarga
 viṣaktikā, 180 Udānavarga
 viṣam, 124 Patna
 viṣam, 124 Udānavarga
 viṣamām, 266 Mahāvastu & Other Texts
 viṣamu, 162 Gāndhārī
 viṣaṃ, 123, 124 Pāḷi
 viṣaṃyuktaṃ, 402, 410 Udānavarga
 viṣaṃyuttaṃ, 385 Patna
 viṣaṃyuttaṃ, 385, 397, 402, 410 Pāḷi
 viṣaṃskāragate, 154 Udānavarga
 viṣaṃskṛtam, 154 Udānavarga
 viṣaṃkhāragataṃ, 154 Pāḷi
 viṣaṃkhitaṃ, 154 Pāḷi
 viṣaṅnutu, 402 Gāndhārī
 viṣaṅnota, 385 Gāndhārī
 viṣattikā, 180 Patna
 viṣattikā, 180, 335 Pāḷi
 viṣam, 124 Pāḷi
 viśīdanti, 171 Pāḷi
 viśujjhati, 165 Pāḷi
 viśuddhiyā, 274, 277, 278, 279 Pāḷi
 viśesato, 22 Pāḷi
 viśokassa, 90 Pāḷi
 viśodhaye, 165, 281, 289 Pāḷi
 viśsaṃ, 266 Pāḷi
 viśśāsa, 272 Pāḷi

vissāsaparamā, 204 Pāḷi
 vihaṃnyati, 15 Patna
 vihañādi, 15 Gāndhārī
 vihaññati, 15, 62 Pāḷi
 vihanyate, 62 Udānavarga
 viharanti, 98 Patna
 viharadu, 7, 8 Gāndhārī
 viharantaṃ, 7, 8 Patna
 viharantaṃ, 7, 8 Pāḷi
 viharanti, 98 Pāḷi
 viharanti, 98 Udānavarga
 viharamu, 197, 199 Gāndhārī
 viharāma, 197, 198, 199 Pāḷi
 viharāma, 197, 199 Patna
 viharāmo, 197, 198, 199 Udānavarga
 vihāhisi, 379 Patna
 vihāhisi, 379 Pāḷi
 vihimsati, 131 Pāḷi
 vihimsati, 131 Udānavarga
 vihimsati, 131, 132 Patna
 viheṭṭhayam, 184 Udānavarga
 viheṭṭhayanto, 184 Pāḷi
 vihesayāno, 184 Patna
 vītajjaraṃ, 385 Patna
 vītataṇho, 351, 352 Pāḷi
 vītatahno, 352 Patna
 vītadoṣesu, 357 Patna
 vītadoṣesu, 357 Pāḷi
 vītaddaraṃ, 385 Pāḷi
 vītamoḥesu, 358 Pāḷi
 vītamoḥesu, 358, 359 Patna
 vītarajasam, 386 Udānavarga
 vītarāgam, 402 Udānavarga
 vītarāgā, 99 Pāḷi
 vītarāgāttha, 99 Patna
 vītarāgātra, 99 Udānavarga
 vītarāgesu, 356 Patna
 vītarāgesu, 356 Pāḷi
 vīraṃ, 418, 422 Pāḷi
 vīraḥ, 193 Mahāvastu & Other Texts
 vīras, 193 Udānavarga
 vīriyeṇa, 144 Patna
 vīriyena, 144 Pāḷi
 vīro, 193 Patna
 vīryam, 112 Mahāvastu & Other Texts
 vīryam, 112 Udānavarga
 vīryyam, 112 Patna
 vucadi, 260, 263, 267, 367, 370, 388 Gāndhārī
 vuccati, 267 Mahāvastu & Other Texts

vuccati, 63, 218, 260, 263, 267, 352, 367, 370, 378, 388 Pāli
 vuccati, 63, 263, 352, 378 Patna
 vuṭṭhī, 13, 14 Pāli
 vuṭhi, 13, 14 Gāndhārī
 vuttā, 133 Patna
 vuttā, 133 Pāli
 vuṣeṇa, 46 Gāndhārī
 vṛkṣam, 283 Udānavarga
 vṛkṣaḥ, 338 Udānavarga
 vṛkṣacaityāmś, 188 Udānavarga
 vṛkṣam, 7 Udānavarga
 vṛttayuktaṃ, 229 Udānavarga
 vṛṣṭiḥ, 13 Udānavarga
 vṛṣṭir, 14 Udānavarga
 ve, 7, 8, 10, 63, 83, 97, 103, 151, 163, 177, 188, 222, 234, 242, 249, 250, 259, 261, 275, 282,
 341, 352, 355, 366, 367, 372, 397 Pāli
 ve, 7, 8, 10, 63, 83, 97, 103, 163, 177, 188, 192, 234, 249, 250, 259, 341, 352, 366, 372 Patna
 vetti, 280, 419, 423 Udānavarga
 vedanaṃ, 138 Pāli
 vedanāṃ, 138 Udānavarga
 vedā, 241 Patna
 vedi, 108 Gāndhārī
 vedi, 419 Pāli
 vedī, 423 Pāli
 veyyagghapañcamam, 295 Pāli
 vera, 201 Gāndhārī
 veram, 3, 4, 201 Patna
 veram, 3, 4, 201 Pāli
 veraṇeṣu, 197 Gāndhārī
 verasaṃsaggasaṃsaṭṭho, 291 Patna
 verasaṃsaggasaṃsaṭṭho, 291 Pāli
 verā, 291 Pāli
 verāṇi, 5 Patna
 verāni, 5 Pāli
 veriṇesu, 197 Patna
 verinaṃ, 42 Pāli
 verinesu, 197 Pāli
 verī, 42 Pāli
 vereṇa, 5 Patna
 verena, 5 Pāli
 vevitaśayaṇeṇa, 271 Gāndhārī
 veśma, 266 Gāndhārī
 veśmām, 266 Udānavarga
 vehāyasam, 175 Patna
 vai, 63, 103, 267 Mahāvastu & Other Texts
 vai, 7, 10, 34, 65, 97, 103, 131, 151, 163, 170, 172, 177, 184, 205, 225, 250, 259, 267, 283,
 284, 321, 328, 329, 337, 341, 367, 397 Udānavarga
 vairam, 3, 4, 201 Mahāvastu & Other Texts
 vairam, 3, 4, 201 Udānavarga

vairasaṃsargasasaṃsakto, 291 Udānavarga
 vairāṇi, 5 Mahāvastu & Other Texts
 vairāṇi, 5 Udānavarga
 vairikeṣu, 197 Udānavarga
 vairiṇo, 42 Udānavarga
 vairī, 42 Udānavarga
 vaireṇa, 5 Udānavarga
 vo, 275, 315, 337 Udānavarga
 vo, 275, 315, 337, 371 Patna
 vo, 315, 337 Pāḷi
 votkuṭukaprahāṇaṃ, 141 Mahāvastu & Other Texts
 votkuṭukaprahāṇaṃ, 141 Udānavarga
 vyatibhindati, 14 Udānavarga
 vyatirocante, 59 Udānavarga
 vyantikāhiti, 350 Pāḷi
 vyapetavijñāno, 41 Udānavarga
 vyāghraṃ, 295 Udānavarga
 vyāsaktamanasaṃ, 47, 48, 287 Udānavarga
 vyāsattamanasaṃ, 47, 48, 287 Patna
 vyujjhite, 58 Udānavarga
 vrajanti, 177 Udānavarga
 vrajanti, 177, 346 Patna
 vrajet, 224 Udānavarga
 vraṇo, 124 Patna
 vraṇo, 124 Udānavarga
 vratavantaṃ, 400 Udānavarga
 vridhavayariṇo, 109 Gāndhārī
 śaiṣadi, 41 Gāndhārī
 śakuntānāṃ, 92, 93 Patna
 śakuntānāṃ, 92, 93 Udānavarga
 śakunto, 174 Udānavarga
 śaṭhaḥ, 252, 262 Udānavarga
 śaṭho, 252, 262 Patna
 śaḍha, 252 Gāndhārī
 śaḍhu, 262 Gāndhārī
 śataṃ, 106 Mahāvastu & Other Texts
 śataṃ, 106 Patna
 śatāni, 103 Mahāvastu & Other Texts
 śada, 368 Gāndhārī
 śadacitasa, 373 Gāndhārī
 śadimagam, 285 Gāndhārī
 śadu, 142 Gāndhārī
 śadeṇa, 106 Gāndhārī
 śamaṇā, 265 Patna
 śamaṇo, 142, 184, 264, 265 Patna
 śamadhare, 265 Gāndhārī
 śamitāśubhaḥ, 388 Udānavarga
 śameti, 265 Patna
 śayadi, 79, 201 Gāndhārī

śayanāsanam, 185 Udānavarga
 śara, 320 Gāndhārī
 śaraṇam, 188, 189, 190, 192 Patna
 śaraṇam, 188, 189, 190, 192 Udānavarga
 śaraṇam, 188, 190 Mahāvastu & Other Texts
 śarada, 149 Gāndhārī
 śaradaka, 285 Gāndhārī
 śarā, 304 Udānavarga
 śarān, 320 Udānavarga
 śarira, 151 Gāndhārī
 śarīram, 151 Udānavarga
 śarīrasya, 138 Udānavarga
 śaru, 311 Gāndhārī
 śaro, 311 Udānavarga
 śalyakṛntanaḥ, 275 Udānavarga
 śallasamśano, 275 Patna
 śasaṇa, 164 Gāndhārī
 śasā, 342, 343 Udānavarga
 śaso, 342, 343 Patna
 śāmmanṭi, 6 Patna
 śātitaḥ, 407 Udānavarga
 śāntam, 368 Mahāvastu & Other Texts
 śāntam, 368 Patna
 śāntam, 368, 412 Udānavarga
 śāntaḥ, 142 Mahāvastu & Other Texts
 śāntakāyaḥ, 378 Udānavarga
 śāntakāyo, 378 Patna
 śāntacittassa, 373 Patna
 śāntacitto, 378 Patna
 śāntam, 96 Udānavarga
 śāntavā, 378 Patna
 śāntavāk, 378 Udānavarga
 śāntassa, 60 Patna
 śāntā, 96 Patna
 śāntā, 96 Udānavarga
 śāntimāggam, 285 Patna
 śāntimārgam, 285 Udānavarga
 śānto, 142 Mahāvastu & Other Texts
 śānto, 96, 142 Patna
 śāmanṭi, 5 Patna
 śāmaṇṇassa, 19 Patna
 śāmantīha, 5 Patna
 śāmannam, 311 Patna
 śāmannatā, 332 Patna
 śāmannassa, 20 Patna
 śāmyati, 3 Mahāvastu & Other Texts
 śāmyati, 3 Patna
 śāmyati, 3 Udānavarga
 śāmyanti, 5 Udānavarga

śāmyanti, 5, 6 Mahāvastu & Other Texts
 śāmyantīha, 5 Mahāvastu & Other Texts
 śāmyantīha, 5 Udānavarga
 śāradakam, 285 Udānavarga
 śāradikam, 285 Patna
 śāsanam, 164 Udānavarga
 śāsanam, 164, 183 Patna
 śāsanam, 183, 185 Udānavarga
 śīthilā, 313 Udānavarga
 śīraḥ, 260 Udānavarga
 śīlagano, 55 Gāndhārī
 śīlava, 84 Gāndhārī
 śīlavadamatreṇa, 271 Gāndhārī
 śīleṇa, 303 Gāndhārī
 śīleṣu, 10 Gāndhārī
 śīśīla, 346 Gāndhārī
 śīghrāśśo, 29 Patna
 śītībhūto, 418 Udānavarga
 śīlam, 333 Patna
 śīlam, 333 Udānavarga
 śīlagandhas, 55 Udānavarga
 śīlagandho, 55 Patna
 śīlaguṇair, 144 Udānavarga
 śīlavataḥ, 110 Udānavarga
 śīlavatām, 56 Patna
 śīlavatām, 56 Udānavarga
 śīlavantam, 400 Udānavarga
 śīlavantasya, 110 Mahāvastu & Other Texts
 śīlavantassa, 110 Patna
 śīlavā, 84 Patna
 śīlavratamātreṇa, 271 Mahāvastu & Other Texts
 śīlavratamātreṇa, 271 Udānavarga
 śīlavrateneva, 271 Patna
 śīlena, 303 Udānavarga
 śīleṣu, 229, 289 Udānavarga
 śīlehi, 10 Patna
 śumñatā, 92, 93 Patna
 śukrāṅgam, 72 Patna
 śukre, 87 Patna
 śuklām, 87 Udānavarga
 śuklāmśam, 72 Udānavarga
 śucikamma, 24 Patna
 śucigandham, 58 Patna
 śucigandhi, 58 Udānavarga
 śucigaveṣiṇā, 245 Patna
 śucigaveṣiṇā, 245 Udānavarga
 śucir, 393 Udānavarga
 śuceḥ, 110 Udānavarga
 śūṅakare, 373 Gāndhārī

śuddhasya, 125 Udānavarga
 śuddhassa, 125 Patna
 śuddhājīviṃ, 366 Patna
 śuddhājīvī, 376 Patna
 śuddhājīvena, 245 Patna
 śuddhājīvena, 245 Udānavarga
 śuddhājīvo, 376 Udānavarga
 śuddho, 413 Udānavarga
 śudhayiva, 376 Gāndhārī
 śudhayivu, 366 Gāndhārī
 śudhayiveṇa, 245 Gāndhārī
 śunyatā, 92, 93 Udānavarga
 śunyāgāraṃ, 373 Udānavarga
 śunyo, 41 Udānavarga
 śubhām, 281 Udānavarga
 śubhānudarśinaṃ, 7 Udānavarga
 śubhānudarśinaḥ, 349 Udānavarga
 śubhānupaśśim, 7 Patna
 śubhāsubham, 229, 409 Udānavarga
 śuyigameṣiṇo, 245 Gāndhārī
 śuhaṇupaśī, 7 Gāndhārī
 śuhaśuhu, 229, 409 Gāndhārī
 śeadi, 168 Gāndhārī
 śekho, 45 Patna
 śeṭhi, 26 Gāndhārī
 śeṭho, 273 Gāndhārī
 śeti, 168, 169, 201 Patna
 śete, 169, 201 Mahāvastu & Other Texts
 śete, 79, 168, 169, 201 Udānavarga
 śedi, 169 Gāndhārī
 śenti, 156 Patna
 śenti, 156 Udānavarga
 śela, 8 Gāndhārī
 śelaṃ, 8 Patna
 śelu, 81 Gāndhārī
 śelo, 81 Patna
 śaikṣaḥ, 45 Udānavarga
 śailam, 8 Udānavarga
 śailo, 81 Udānavarga
 śoiṇo, 28 Gāndhārī
 śokaḥ, 212 Mahāvastu & Other Texts
 śokaḥ, 212, 214, 215 Udānavarga
 śokā, 212, 335, 336 Patna
 śokās, 335, 336 Udānavarga
 śokiniṃ, 28 Patna
 śokinīm, 28 Udānavarga
 śoko, 214 Udānavarga
 śocaṃti, 315 Patna
 śocati, 15, 207, 225 Patna

śocati, 15, 225 Udānavarga
 śocate, 367 Udānavarga
 śocante, 315 Udānavarga
 śottā, 100, 102 Patna
 śottāna, 82 Patna
 śotria, 294 Gāndhārī
 śoddhī, 165 Patna
 śodheta, 141 Udānavarga
 śodhenti, 141 Patna
 śoyadi, 15, 315, 367 Gāndhārī
 śoyiṣu, 207 Gāndhārī
 śraddhapaṭilābho, 333 Patna
 śraddhā, 249, 333 Udānavarga
 śraddhā, 333 Patna
 śraddhāya, 144 Patna
 śraddho, 303 Patna
 śramaṇaḥ, 142 Mahāvastu & Other Texts
 śramaṇaḥ, 142, 264, 388 Udānavarga
 śramaṇo, 142 Mahāvastu & Other Texts
 śramaṇo, 142 Patna
 śramaṇo, 142 Pāḷi
 śramaṇo, 142, 184, 254, 255 Udānavarga
 śramaṇo, 142, 265, 388 Gāndhārī
 śrāddhas, 144, 177 Udānavarga
 śrāddhāḥ, 303 Udānavarga
 śrāntasya, 60 Udānavarga
 śrāmaṇyam, 311 Udānavarga
 śrāmaṇyatā, 332 Udānavarga
 śrāmaṇyārthasya, 20 Udānavarga
 śrāvakaḥ, 75, 187 Udānavarga
 śrīmatām, 181 Udānavarga
 śrutvā, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 śrutvā, 82, 259 Udānavarga
 śreyaṃ, 108, 110, 114 Mahāvastu & Other Texts
 śreyaḥ, 108, 110, 111, 113, 114, 115 Udānavarga
 śreyaḥ, 61 Mahāvastu & Other Texts
 śreyā, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 śreyām, 104 Udānavarga
 śreyo, 107, 112, 113, 115, 330 Mahāvastu & Other Texts
 śreyo, 76, 100, 102, 106, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 308, 314, 330 Patna
 śreyo, 76, 100, 102, 107, 308, 314, 330 Udānavarga
 śreṣṭham, 189, 192 Mahāvastu & Other Texts
 śreṣṭham, 26 Patna
 śreṣṭhatām, 30 Udānavarga
 śreṣṭhaś, 273 Udānavarga
 śreṣṭhā, 107 Udānavarga
 śreṣṭhīva, 26 Udānavarga
 śreṣṭho, 273, 321 Patna
 śreṣṭho, 273, 321 Udānavarga

śrotiyau, 295 Udānavarga
 śrotriyau, 294 Udānavarga
 śrotreṇa, 360 Mahāvastu & Other Texts
 ṣa, 151 Gāndhārī
 ṣadhu, 8, 303 Gāndhārī
 samaña, 311 Gāndhārī
 samañathasa, 19, 20 Gāndhārī
 samaṇo, 142, 264 Gāndhārī
 ṣaḡa, 412 Gāndhārī
 ṣiho, 108 Gāndhārī
 ṣuṇitvaṇa, 82 Gāndhārī
 ṣutva, 100, 101, 102 Gāndhārī
 ṣutvaṇa, 259 Gāndhārī
 ṣebha, 102 Gāndhārī
 ṣevha, 100, 106, 107, 112, 113 Gāndhārī
 ṣehu, 115, 314 Gāndhārī
 ṣeho, 76, 101, 314 Gāndhārī
 ṣoḍaśīm, 70 Patna
 ṣoḍaśīm, 70, 106 Mahāvastu & Other Texts
 ṣoḍaśīm, 70 Udānavarga
 ṣreyo, 330 Udānavarga
 sa, 10, 15, 16, 45, 52, 63, 64, 65, 97, 103, 131, 132, 136, 142, 159, 172, 173, 187, 240, 250,
 259, 260, 263, 267, 284, 328, 329, 362, 367, 382, 393, 396 Udānavarga
 sa, 10, 20, 52, 63, 84, 97, 103, 142, 250, 259, 261, 263, 267, 269, 352, 367, 372 Pāḷi
 sa, 10, 20, 52, 63, 97, 103, 142, 250, 259, 261, 263, 267, 303, 352, 372 Patna
 sa, 52, 103, 142, 193, 234, 267, 347 Gāndhārī
 sa, 63, 103, 127, 142, 267, 328 Mahāvastu & Other Texts
 sam, 327, 365, 366 Patna
 samkappā, 339 Patna
 samkappo, 74 Patna
 samkalpahataḥ, 280 Udānavarga
 samkalpā, 74 Udānavarga
 samkarakūṭamhi, 58 Patna
 samkārabhūte, 59 Udānavarga
 samkārabhūtesu, 59 Patna
 samkārūkūṭe, 58 Udānavarga
 samkiliśṣati, 165 Patna
 samkliṣṭam, 244, 312 Udānavarga
 samkhāraparamam, 203 Patna
 samkhārāṇām, 383 Patna
 samkhāropaśamam, 368 Patna
 samgaṇayam, 19 Udānavarga
 samgamaḥ, 207 Udānavarga
 samgamo, 210 Udānavarga
 samgrāmamuttamo, 103 Patna
 samgrāme, 103, 320 Patna
 samgrāmajit, 103 Mahāvastu & Other Texts
 samgrāme, 103 Mahāvastu & Other Texts
 samgrāme, 103, 320 Udānavarga

saṃgrāmo, 103 Udānavarga
 saṃghaṃ, 190 Mahāvastu & Other Texts
 saṃghaṃ, 190 Udānavarga
 saṃghagatā, 298 Udānavarga
 saṃghasya, 194 Udānavarga
 saṃghassa, 194 Patna
 saṃcayaḥ, 117, 118 Udānavarga
 saṃcayo, 117, 118 Patna
 saṃjotanasaṅgasāṅgasattā, 342 Patna
 saṃtānaṃ, 398 Udānavarga
 saṃtuṣīto, 362 Mahāvastu & Other Texts
 saṃtuṣīto, 362 Patna
 saṃtuṣīto, 362 Udānavarga
 saṃtuṣīparamaṃ, 204 Udānavarga
 saṃtuṣītir, 375 Udānavarga
 saṃdhāvitvā, 153 Udānavarga
 saṃdhicchettā, 97 Udānavarga
 saṃdhicchedo, 97 Patna
 saṃnaddhaḥ, 387 Udānavarga
 saṃnigṛhṇāmi, 326 Udānavarga
 saṃnicayo, 92 Udānavarga
 saṃpannavidyācaraṇaḥ, 144 Udānavarga
 saṃpannas, 303 Udānavarga
 saṃpanno, 303 Patna
 saṃparivartaśāyī, 325 Udānavarga
 saṃpaśyaṃ, 290 Udānavarga
 saṃpaśsaṃ, 290 Patna
 saṃpṛśati, 374 Udānavarga
 saṃprajānānām, 293 Udānavarga
 saṃbuddhānām, 181 Patna
 saṃbodhiaṃgehi, 89 Patna
 saṃbodhisukham, 272 Udānavarga
 saṃbodhyaṅgeṣu, 89 Udānavarga
 saṃbhavati, 282 Patna
 saṃmadamñāvimuttassa, 96 Patna
 saṃmadākkhāte, 86 Patna
 saṃmasaṃkappagocārā, 12 Patna
 saṃmasaṃbuddhasāvako, 187 Patna
 saṃmāsabuddhasāvakā, 59 Patna
 saṃyatasya, 24 Udānavarga
 saṃyatuttamo, 362 Pāḷi
 saṃyato, 142 Mahāvastu & Other Texts
 saṃyato, 362 Pāḷi
 saṃyato, 363 Udānavarga
 saṃyamayattānaṃ, 380 Pāḷi
 saṃyamayātmānaṃ, 380 Udānavarga
 saṃyamena, 25 Pāḷi
 saṃyamena, 25 Udānavarga
 saṃyamo, 261 Pāḷi

saṁyogā, 384 Patna
 saṁyogā, 384 Pāḷi
 saṁyojanam, 221 Patna
 saṁyojanam, 221 Udānavarga
 saṁyojanam, 31, 221 Pāḷi
 saṁyojanam, 31 Patna
 saṁyojanam, 31 Udānavarga
 saṁyojanasaṅgasattakā, 342 Pāḷi
 saṁyojanaiḥ, 342 Udānavarga
 saṁyyatacāriṇo, 104 Patna
 saṁyyatassa, 24 Patna
 saṁyyato, 363 Patna
 saṁyyamayā, 380 Patna
 saṁyyamena, 25 Patna
 saṁyyamehinti, 37 Patna
 saṁyyamo, 261 Patna
 saṁrambhakathāḥ, 133 Udānavarga
 saṁrambhas, 134 Udānavarga
 saṁvaccharam, 108 Pāḷi
 saṁvatsaram, 108 Mahāvastu & Other Texts
 saṁvatsaram, 108 Patna
 saṁvatsaram, 108 Udānavarga
 saṁvanamukto, 344 Udānavarga
 saṁvaraḥ, 185, 361, 375 Udānavarga
 saṁvaraḥ, 360, 361 Mahāvastu & Other Texts
 saṁvaro, 185, 360, 361, 375 Pāḷi
 saṁvaro, 360, 361 Gāndhārī
 saṁvaro, 360, 361 Mahāvastu & Other Texts
 saṁvaro, 360, 361 Udānavarga
 saṁvaro, 360, 361, 375 Patna
 saṁvase, 167 Pāḷi
 saṁvaset, 167 Udānavarga
 saṁvāso, 206, 207 Patna
 saṁvāso, 206, 207 Udānavarga
 saṁvāso, 207 Pāḷi
 saṁvijitāś, 144 Udānavarga
 saṁvutaṁ, 391 Pāḷi
 saṁvutā, 225, 234 Pāḷi
 saṁvuto, 231, 232, 233, 361 Pāḷi
 saṁvṛtaṁ, 391 Patna
 saṁvṛtacāriṇaḥ, 104 Udānavarga
 saṁvṛtam, 229, 390 Udānavarga
 saṁvṛtā, 225, 234 Patna
 saṁvṛtā, 234 Udānavarga
 saṁvṛtāḥ, 225, 234 Udānavarga
 saṁvṛtendriyo, 362 Patna
 saṁvṛto, 231, 232, 233, 361 Patna
 saṁvṛto, 232, 233, 361 Udānavarga
 saṁvṛto, 361 Mahāvastu & Other Texts

saṃvegiṇo, 144 Pāḷi
 saṃsannasaṅkappamaṇo, 280 Patna
 saṃsannasaṅkappamaṇo, 280 Pāḷi
 saṃsāraṃ, 414 Pāḷi
 saṃsāraḥ, 60 Udānavarga
 saṃsārā, 95 Pāḷi
 saṃsāro, 60 Patna
 saṃsāro, 60 Pāḷi
 saṃsāraugham, 414 Udānavarga
 saṃskārā, 203 Udānavarga
 saṃskārāṇāṃ, 383 Udānavarga
 saṃskāropaśamaṃ, 368 Udānavarga
 saḥ, 56, 164 Udānavarga
 saḥ, 63 Mahāvastu & Other Texts
 sakakammāni, 240 Pāḷi
 sakāni, 240 Patna
 sakiyaṇo, 396 Gāndhārī
 sakiñcanaḥ, 396 Udānavarga
 sakiñcano, 396 Pāḷi
 sakuntānaṃ, 92, 93 Pāḷi
 sakunto, 174 Pāḷi
 sakkacca, 392 Patna
 sakkaccaṃ, 392 Pāḷi
 sakkā, 196 Pāḷi
 sakkāraṃ, 75 Patna
 sakkāraṃ, 75 Pāḷi
 sakhāyā, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sagaṃdhakaṃ, 52 Patna
 saganaa, 52 Gāndhārī
 sagandhakaṃ, 52 Pāḷi
 sagami, 320 Gāndhārī
 sagamu, 103 Gāndhārī
 sagaraūḍasa, 58 Gāndhārī
 sagiliṭheṇa, 244 Gāndhārī
 saggam, 126 Patna
 saggam, 126 Pāḷi
 saggam, 84 Patna
 saggassa, 178 Pāḷi
 saggānāṃ, 178 Patna
 saggāpāyaṇ, 423 Pāḷi
 saggāya, 174 Pāḷi
 sagha, 267 Gāndhārī
 saghaṃ, 190 Patna
 saghara, 203, 277, 278 Gāndhārī
 sagharaṇa, 383 Gāndhārī
 sagharavośamu, 368 Gāndhārī
 saghasadhamāu, 59 Gāndhārī
 saṅkappā, 339 Pāḷi
 saṅkappo, 74 Pāḷi

saṅkassaraṃ, 312 Pāḷi
 saṅkāradhānasmiṃ, 58 Pāḷi
 saṅkārabhūtesu, 59 Pāḷi
 saṅkiliṭṭhañ, 312 Pāḷi
 saṅkiliṭṭhena, 244 Pāḷi
 saṅkilissati, 165 Pāḷi
 saṅkhātadhammānaṃ, 70 Pāḷi
 saṅkhātum, 196 Pāḷi
 saṅkhāya, 267 Pāḷi
 saṅkhāraparamā, 203 Pāḷi
 saṅkhārā, 255, 277, 278 Pāḷi
 saṅkhārānaṃ, 383 Pāḷi
 saṅkhārūpasamaṃ, 368, 381 Pāḷi
 saṅhagatā, 298 Pāḷi
 saṅghañ, 190 Pāḷi
 saṅghassa, 194 Pāḷi
 saṅgaṃ, 412 Pāḷi
 saṅgasaktā, 342 Udānavarga
 saṅgāḥ, 221 Udānavarga
 saṅgātigaṃ, 397 Pāḷi
 saṅgātigo, 370 Pāḷi
 saṅgāmajuttamo, 103 Pāḷi
 saṅgāme, 103, 320 Pāḷi
 saṅgāv, 412 Udānavarga
 saṅgo, 171 Pāḷi
 saṅgo, 171 Udānavarga
 saca, 224, 408 Gāndhārī
 sacaṇa, 273 Gāndhārī
 sacittapariyodapanam, 183 Pāḷi
 sacittapariyodamanam, 183 Patna
 sacittam, 327 Pāḷi
 sace, 134, 328 Patna
 sace, 134, 328, 396 Pāḷi
 saceṇa, 223 Gāndhārī
 saccam, 224, 261 Patna
 saccam, 224, 408 Pāḷi
 saccañ, 261, 393 Pāḷi
 saccam, 408 Patna
 saccavādinam, 217 Patna
 saccavādinam, 217 Pāḷi
 saccānam, 273 Pāḷi
 saccānām, 273 Patna
 saccena, 223 Pāḷi
 sajjam, 71 Patna
 sajju, 71 Pāḷi
 saṅadasa, 24 Gāndhārī
 saṅadu, 142 Gāndhārī
 saṅado, 361, 363 Gāndhārī
 saṅamu, 361 Gāndhārī

sañameṇa, 25 Gāndhārī
 sañoka, 384 Gāndhārī
 sañoyaṇa, 31, 221 Gāndhārī
 saññatacārino, 104 Pāli
 saññatassa, 24 Pāli
 saññam, 37 Pāli
 saṭhilo, 313 Pāli
 saṭho, 252, 262 Pāli
 saṇuyara, 294 Gāndhārī
 sataṃ, 77, 106 Pāli
 satañ, 54, 151 Pāli
 satataṃ, 76, 280, 353 Udānavarga
 satām, 54, 77, 151 Udānavarga
 satām, 77, 206 Patna
 satān, 54 Patna
 satānaṃ, 293 Pāli
 satānām, 293 Patna
 sati, 146 Patna
 sati, 146 Udānavarga
 sati, 146, 293, 296, 297, 298, 299 Pāli
 satimā, 379 Patna
 satimā, 379 Pāli
 satī, 293, 299 Patna
 satīmataṃ, 181 Pāli
 satīmatām, 181 Patna
 satīmato, 24 Patna
 satīmato, 24 Pāli
 satīmanto, 91 Patna
 satīmanto, 91 Pāli
 satīmā, 328 Patna
 satīmā, 328 Pāli
 sato, 350 Pāli
 satkāraṃ, 73, 75 Udānavarga
 satkṛtyainaṃ, 392 Udānavarga
 sattā, 316, 317, 318 Patna
 sattā, 316, 317, 318, 319 Pāli
 sattānaṃ, 419 Pāli
 satpuruṣaḥ, 54 Udānavarga
 satpuruṣā, 83 Udānavarga
 satyaṃ, 224, 393 Udānavarga
 satyataḥ, 273 Udānavarga
 satyavādinam, 217 Udānavarga
 satyena, 223 Udānavarga
 satva, 316, 317 Gāndhārī
 satvaṇa, 419 Gāndhārī
 satvā, 316 Udānavarga
 satvānām, 419 Udānavarga
 satsanasagapamaṇo, 280 Gāndhārī
 satsu, 151 Udānavarga

sada, 30, 79, 151, 206 Gāndhārī
sadaṇa, 54, 293, 398 Gāndhārī
sadaṇeṣu, 406 Gāndhārī
sadatthapasuto, 166 Pāḷi
sadaruvu, 262, 263 Gāndhārī
sadā, 146, 190 Mahāvastu & Other Texts
sadā, 21, 27, 30, 75, 110, 111, 165, 181, 187, 206, 289, 338, 350, 376, 411 Udānavarga
sadā, 30, 79, 206, 226, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 350 Pāḷi
sadā, 79, 104, 299, 300, 301 Patna
sadātthaparamo, 166 Patna
sadi, 288 Gāndhārī
sadii, 32, 224, 372 Gāndhārī
sadisam, 61 Pāḷi
sadu, 383 Gāndhārī
saduṭhi, 204, 375 Gāndhārī
sadr̥sam, 61 Mahāvastu & Other Texts
sadevaka, 44, 45 Gāndhārī
sadevakam̐, 44, 45 Patna
sadevakam̐, 44, 45 Pāḷi
sadevakam, 44, 45 Udānavarga
sadaiva, 280 Udānavarga
sado, 146, 151 Gāndhārī
saddham̐, 8 Pāḷi
saddham̐mam, 38, 60 Patna
saddhammaṃ, 38, 60 Pāḷi
saddhammadesanā, 194 Pāḷi
saddhammasavanaṃ, 182 Pāḷi
saddhammā, 364 Pāḷi
saddharmaṃ, 82 Udānavarga
saddharmam, 38, 60 Udānavarga
saddharmān, 364 Mahāvastu & Other Texts
saddhā, 333 Pāḷi
saddhāya, 144 Pāḷi
saddhim̐caram̐, 328, 329 Pāḷi
saddho, 303 Pāḷi
sadyaḥ, 71 Udānavarga
sadhamaśramaṇa, 182 Gāndhārī
sadharmā, 364 Gāndhārī
sadhu, 163, 361 Gāndhārī
sadhujiṇaṇo, 217 Gāndhārī
sadhuṇa, 223 Gāndhārī
sanadhu, 387 Gāndhārī
sanantano, 5 Pāḷi
sanātanaḥ, 5 Mahāvastu & Other Texts
sanātanaḥ, 5 Udānavarga
sanātano, 5 Patna
santam̐, 96, 368, 381 Pāḷi
santaḥ, 83, 304 Udānavarga
santakāyo, 378 Pāḷi

santacittassa, 373 Pāli
 santarabāhiraṃ, 315 Pāli
 santavā, 378 Pāli
 santavāco, 378 Pāli
 santassa, 60 Pāli
 santā, 96 Pāli
 santi, 288 Patna
 santi, 288 Pāli
 santi, 288 Udānavarga
 santike, 32, 224 Patna
 santike, 32, 224, 237 Pāli
 santiparaṃ, 202 Pāli
 santimaggaṃ, 285 Pāli
 santuṭṭhiparamaṃ, 204 Pāli
 santuṭṭhī, 375 Pāli
 santusito, 362 Pāli
 santo, 151 Udānavarga
 santo, 83, 142, 151, 304 Pāli
 santo, 83, 346 Patna
 sandāmaṃ, 398 Pāli
 sandhāvissaṃ, 153 Pāli
 sandhicchedo, 97 Pāli
 sannaddho, 387 Patna
 sannaddho, 387 Pāli
 sannicayo, 92 Patna
 sannicayo, 92 Pāli
 sannipātaṃ, 352 Pāli
 sannipātena, 352 Patna
 sannivāso, 206 Pāli
 sanno, 327 Patna
 sanno, 327 Pāli
 sapuruṣa, 83, 208 Gāndhārī
 sapuruṣo, 54 Gāndhārī
 sappurisaṃ, 208 Pāli
 sappurisa, 83 Pāli
 sappuriso, 54 Pāli
 sappuruṣaṃ, 208 Patna
 sappuruṣā, 83 Patna
 sappuruṣo, 54 Patna
 sapraṃñāṃ, 328, 329 Patna
 saprajñāḥ, 65 Udānavarga
 saphala, 52 Gāndhārī
 saphalā, 52 Patna
 saphalā, 52 Pāli
 saphalā, 52 Udānavarga
 sabaṇo, 303 Gāndhārī
 sabaśu, 290 Gāndhārī
 sabbaṃ, 108 Patna
 sabbaṃ, 354 Pāli

sabbaganthappahīnassa, 90 Pāli
 sabbaggrantaprahīṇassa, 90 Patna
 sabbāñjaho, 353 Pāli
 sabbattha, 83, 193, 234, 348, 361 Patna
 sabbattha, 83, 193, 348, 361 Pāli
 sabbadā, 207 Patna
 sabbadā, 207 Pāli
 sabbadānaṃ, 354 Pāli
 sabbadukkhā, 347, 354 Pāli
 sabbadukkhā, 189, 192, 361 Patna
 sabbadukkhā, 189, 192, 361 Pāli
 sabbadukham, 346 Patna
 sabbadhammā, 279 Patna
 sabbadhi, 90 Pāli
 sabbadhī, 340 Pāli
 sabbapāṇānaṃ, 270 Pāli
 sabbapāpassa, 183 Patna
 sabbapāpassa, 183 Pāli
 sabbam, 108, 221, 387 Pāli
 sabbam, 221 Patna
 sabbayogavisāmyuttaṃ, 417 Pāli
 sabbalokādhīpaccena, 178 Pāli
 sabbalokābhibhūṃ, 418 Pāli
 sabbavidūham, 353 Pāli
 sabbavositavosānaṃ, 423 Pāli
 sabbaśo, 88, 265 Patna
 sabbasaṃkhārā, 277 Patna
 sabbasaṃyojanaṃ, 397 Pāli
 sabbaso, 265, 367, 419 Pāli
 sabbassa, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sabbassa, 331 Pāli
 sabbahiṃ, 90 Patna
 sabbā, 54 Patna
 sabbā, 54, 154 Pāli
 sabbāṇi, 328 Patna
 sabbāni, 328 Pāli
 sabbābhibhū, 353 Pāli
 sabbe, 129, 130, 277, 278, 279, 384 Pāli
 sabbe, 129, 130, 384, 387 Patna
 sabbesaṃ, 130 Patna
 sabbesaṃ, 130 Pāli
 sabbesu, 142 Patna
 sabbesu, 142, 353 Pāli
 sabbhi, 151 Pāli
 sabrayaṇaṇa, 293 Gāndhārī
 sabhayaṃ, 123 Udānavarga
 sabhi, 151 Gāndhārī
 sabhijadi, 81 Gāndhārī
 sam, 315 Pāli

sam, 315, 373 Patna
 sama, 306, 362, 388 Gāndhārī
 samam, 106, 142 Pāli
 samam, 89, 142 Patna
 samakada, 337 Gāndhārī
 samakamo, 207 Gāndhārī
 samaggānaṃ, 194 Pāli
 samagrāṇāṃ, 194 Patna
 samagrāṇāṃ, 194 Udānavarga
 samacariyā, 388 Pāli
 samaṇasavaso, 302 Gāndhārī
 samaṇo, 142, 184, 254, 255, 264, 265, 388 Pāli
 samatām, 94 Udānavarga
 samatikramam, 191 Mahāvastu & Other Texts
 samatikramam, 191 Udānavarga
 samatibhindati, 13 Udānavarga
 samativijjhati, 13, 14 Pāli
 samathaṃ, 94 Patna
 samathaṃ, 94 Pāli
 samadañavimutaṇa, 57 Gāndhārī
 samadikrammi, 398 Gāndhārī
 samadibhinadi, 13, 14 Gāndhārī
 samadhi, 365 Gāndhārī
 samadhilabheṇa, 271 Gāndhārī
 samanuseramaṃ, 364 Mahāvastu & Other Texts
 samantataḥ, 346 Udānavarga
 samapida, 315 Gāndhārī
 samappitā, 315 Patna
 samappitā, 315 Pāli
 समयarea, 84 Gāndhārī
 samarpitāḥ, 315 Udānavarga
 samahido, 362 Gāndhārī
 samā, 106, 306 Patna
 samā, 306 Pāli
 samāgaṃma, 210 Patna
 samāgañchī, 210 Pāli
 samāgatā, 337 Patna
 samāgatā, 337 Pāli
 samāgatāḥ, 337 Udānavarga
 samāgamo, 207 Patna
 samāgamo, 207 Pāli
 samādaī, 266 Gāndhārī
 samādāya, 266 Mahāvastu & Other Texts
 samādāya, 266 Pāli
 samādāya, 266 Udānavarga
 samādhiṃ, 249, 250, 365 Pāli
 samādhiṃ, 365 Udānavarga
 samādhin, 365 Patna
 samādhinā, 144 Patna

samādhinā, 144 Pāḷi
 samādhim, 249, 250 Patna
 samādhim, 249, 250 Udānavarga
 samādhilābhena, 271 Mahāvastu & Other Texts
 samādhilābhena, 271 Patna
 samādhilābhena, 271 Pāḷi
 samādhilābhena, 271 Udānavarga
 samāyoga, 185 Udānavarga
 samāhito, 144, 362 Udānavarga
 samāhito, 362 Mahāvastu & Other Texts
 samāhito, 362 Patna
 samāhito, 362 Pāḷi
 samikṣea, 50 Gāndhārī
 samīñjanti, 81 Pāḷi
 samitattā, 265 Pāḷi
 samitiṃ, 321 Patna
 samitiṃ, 321 Pāḷi
 samitiṃ, 321 Udānavarga
 samitivijjhati, 13, 14 Patna
 samiddhim, 84 Pāḷi
 samidhi, 30, 84 Gāndhārī
 samīkṣeta, 50 Udānavarga
 samīrati, 81 Patna
 samīrati, 81 Pāḷi
 samīranti, 81 Patna
 samucchinnaṃ, 250 Patna
 samucchinnaṃ, 250, 263 Pāḷi
 samucchinnaṃ, 250 Udānavarga
 samuṭṭhitaṃ, 240 Pāḷi
 samuṭṭhito, 240 Patna
 samuttitaḥ, 240 Udānavarga
 samuddamajjhe, 127, 128 Pāḷi
 samuddhṛtaḥ, 34 Udānavarga
 samudramadhye, 127, 128 Udānavarga
 samudramadhye, 127, Mahāvastu & Other Texts
 samussayo, 351 Pāḷi
 samussitaṃ, 147 Pāḷi
 samūlaṃ, 283 Udānavarga
 samūlāṃ, 337 Patna
 samūlāṃ, 337 Udānavarga
 samūhataṃ, 250 Patna
 samūhataṃ, 250, 263 Pāḷi
 samūhatā, 180 Mahāvastu & Other Texts
 samṛddhim, 84 Patna
 same, 373 Gāndhārī
 sameti, 265 Pāḷi
 samena, 257 Pāḷi
 sameva, 106, 107 Gāndhārī
 samesagapagoyara, 12 Gāndhārī

samesabudhaṣavaka, 59 Gāndhārī
 samokadu, 150 Gāndhārī
 samau, 306 Udānavarga
 sampajānānaṃ, 293 Pāḷi
 sampannavijjācaraṇā, 144 Pāḷi
 sampannaśīlānaṃ, 57 Patna
 sampannasīlānaṃ, 57 Pāḷi
 sampanno, 303 Pāḷi
 sampayātosī, 237 Pāḷi
 samparivattasāyī, 325 Pāḷi
 sampassaṃ, 290 Pāḷi
 samprajānānaṃ, 293 Patna
 sambuddhānaṃ, 181 Pāḷi
 sambodhi, 89 Pāḷi
 sammaṃ, 373 Patna
 sammati, 3, 390 Pāḷi
 sammad, 57, 86, 96 Pāḷi
 sammadaṃñāvīmuttānaṃ, 57 Patna
 sammanti, 5, 6 Pāḷi
 sammantīdha, 5 Pāḷi
 sammappajāno, 20 Pāḷi
 sammappaññāya, 190 Pāḷi
 sammaṣadi, 374 Gāndhārī
 sammasati, 374 Patna
 sammasati, 374 Pāḷi
 sammā, 89, 373 Pāḷi
 sammādiṭṭhisamādānā, 319 Pāḷi
 sammāpaṇihitaṃ, 43 Pāḷi
 sammāsaṅkappagocarā, 12 Pāḷi
 sammāsambuddhadesitaṃ, 392 Pāḷi
 sammāsambuddhasāvako, 59, 187 Pāḷi
 sammijadi, 81 Gāndhārī
 samyak, 89 Udānavarga
 samyakpraṇihitaṃ, 43 Udānavarga
 samyaksamkalpagocarāḥ, 12 Udānavarga
 samyaksambuddhadesitaṃ, 392 Udānavarga
 samyaksambuddhaśrāvakaḥ, 187 Mahāvastu & Other Texts
 samyaksambuddhaśrāvakaḥ, 59 Udānavarga
 samyag, 86, 373 Udānavarga
 samyagājñāvīmuttasya, 96 Udānavarga
 samyagājñāvīmuttānaṃ, 57 Udānavarga
 samvase, 167 Patna
 sayam, 353 Pāḷi
 sayamkataṃ, 347 Pāḷi
 sayanāsaṇaṃ, 185 Pāḷi
 sayī, 396 Gāndhārī
 sara, 11, 12 Gāndhārī
 saraṃ, 320 Pāḷi
 saraṇaṃ, 188, 189, 190, 192 Pāḷi

saraṇam, 189, 192 Pāḷi
 saratacita, 345 Gāndhārī
 saradi, 222 Gāndhārī
 saradu, 12 Gāndhārī
 saravadiṇo, 11 Gāndhārī
 sarā, 304 Pāḷi
 sari, 11 Gāndhārī
 saritāni, 341 Patna
 saritāni, 341 Pāḷi
 saritāni, 341 Udānavarga
 sarīram, 151 Pāḷi
 sarīrassa, 138 Pāḷi
 sare, 320 Patna
 sarva, 54, 387 Gāndhārī
 sarva, 86, 207, 265, 419 Udānavarga
 sarvaṁ, 108, 353 Mahāvastu & Other Texts
 sarvaṁ, 108, 354 Udānavarga
 sarvaṁjahāḥ, 353 Udānavarga
 sarvakāmāṁ, 415 Udānavarga
 sarvagrānthaprahīṇasya, 90 Udānavarga
 sarvatra, 193, 234, 348, 361 Udānavarga
 sarvatra, 193, 361 Mahāvastu & Other Texts
 sarvatra, 83, 193, 348, 361 Gāndhārī
 sarvathā, 140 Udānavarga
 sarvadā, 209 Udānavarga
 sarvaduḥkhā, 361 Mahāvastu & Other Texts
 sarvaduḥkhāt, 189, 192 Mahāvastu & Other Texts
 sarvaduḥkhāt, 189, 192, 361 Udānavarga
 sarvadharmā, 279 Udānavarga
 sarvapāpasyākaraṇaṁ, 183 Mahāvastu & Other Texts
 sarvapāpasyākaraṇaṁ, 183 Udānavarga
 sarvabhayād, 353 Udānavarga
 sarvam, 221 Udānavarga
 sarvalokavisamyuktaṁ, 417 Udānavarga
 sarvalokābhibhūr, 418 Udānavarga
 sarvavid, 353 Udānavarga
 sarvavidū, 353 Mahāvastu & Other Texts
 sarvaśaḥ, 86, 207, 265, 419 Udānavarga
 sarvaśo, 265, 419 Gāndhārī
 sarvasamyataḥ, 362 Udānavarga
 sarvasamyogā, 384 Udānavarga
 sarvasamyojanātīto, 397 Udānavarga
 sarvasaṁskārāṁ, 277, 278 Udānavarga
 sarvasukhaṁ, 354 Udānavarga
 sarvasya, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sarvā, 54 Udānavarga
 sarvāṁ, 354 Udānavarga
 sarvāṇi, 328 Mahāvastu & Other Texts
 sarvāṇi, 328 Udānavarga

sarvābhibhū, 353 Gāndhārī
 sarvābhibhū, 353 Mahāvastu & Other Texts
 sarvābhibhū, 353 Patna
 sarvābhibhū, 353 Pāḷi
 sarvābhibhū, 353 Udānavarga
 sarvābhibhūḥ, 353 Udānavarga
 sarvi, 279, 384 Gāndhārī
 sarve, 129, 130, 154 Udānavarga
 sarveṣām, 130 Udānavarga
 sarveṣu, 142, 353 Mahāvastu & Other Texts
 sarveṣu, 142 Udānavarga
 sarvehi, 142 Mahāvastu & Other Texts
 sarvaiś, 353 Udānavarga
 sarṣapaḥ, 401 Udānavarga
 sarṣava, 401 Gāndhārī
 salavhu, 365, 366 Gāndhārī
 salābham, 365, 366 Pāḷi
 sallasanthanam, 275 Pāḷi
 sava, 108 Gāndhārī
 savatra, 193, 361 Gāndhārī
 savatsara, 108 Gāndhārī
 savanti, 340 Pāḷi
 savaśu, 367 Gāndhārī
 savasi, 167 Gāndhārī
 savasu, 207 Gāndhārī
 savaso, 206 Gāndhārī
 savā, 93 Patna
 savāhanam, 175 Pāḷi
 savi, 221, 277, 278 Gāndhārī
 saviṅgaṇo, 144 Patna
 savudidrio, 362 Gāndhārī
 savudu, 305 Gāndhārī
 saveṣu, 142 Gāndhārī
 savrasi, 207 Gāndhārī
 savrudu, 391 Gāndhārī
 savrudo, 234 Gāndhārī
 saso, 342, 343 Pāḷi
 sassatā, 255 Pāḷi
 saha, 105 Patna
 saha, 105 Pāḷi
 saha, 105 Udānavarga
 sahatī, 335, 336 Pāḷi
 sahate, 335 Udānavarga
 sahate, 335, 336 Patna
 sahanukkamaṁ, 398 Pāḷi
 sahasa, 100, 103 Gāndhārī
 sahasaṇi, 103 Gāndhārī
 sahasā, 256 Pāḷi
 sahasiṇa, 106 Gāndhārī

sahasram, 103 Patna
 sahasram, 103 Udānavarga
 sahasram, 100, 101 Mahāvastu & Other Texts
 sahasram, 100 Patna
 sahasrāṇām, 103, 106 Mahāvastu & Other Texts
 sahasrāṇām, 103, 106 Patna
 sahasrāṇām, 103, 106 Udānavarga
 sahasreṇa, 106 Patna
 sahasam, 103 Pāḷi
 sahasam, 100, 101 Pāḷi
 sahasena, 103, 106 Pāḷi
 sahāyam, 328, 329 Pāḷi
 sahāyam, 328, 329 Udānavarga
 sahāyakaḥ, 330 Udānavarga
 sahāyatā, 61 Udānavarga
 sahāyatā, 61, 330 Mahāvastu & Other Texts
 sahāyatā, 61, 330 Pāḷi
 sahāyā, 331 Pāḷi
 sahāyāḥ, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sahāyikaṃ, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
 sahitaṃ, 19, 20 Patna
 sahitaṃ, 19, 20 Pāḷi
 sahitaṃ, 19, 20 Udānavarga
 sahida, 19, 20 Gāndhārī
 saḡakada, 298 Gāndhārī
 saḡami, 103 Gāndhārī
 sā, 106, 107 Pāḷi
 sā, 107 Mahāvastu & Other Texts
 sā, 12, 106, 107, 274, 334 Patna
 sā, 12, 107 Udānavarga
 sāmtoṣṭīparamaṃ, 204 Patna
 sātaccakāriṇo, 293 Patna
 sātaccakāriṇo, 293 Pāḷi
 sātatikā, 23 Patna
 sātatikā, 23 Pāḷi
 sātatikā, 23 Udānavarga
 sātatyakāriṇaḥ, 293 Udānavarga
 sātasitā, 341 Patna
 sātasitā, 341 Pāḷi
 sātasitāḥ, 341 Udānavarga
 sādānesu, 406 Pāḷi
 sādhiṃcaram, 328, 329 Patna
 sādhu, 35, 67, 68, 360, 361 Pāḷi
 sādhu, 35, 67, 68, 360, 361 Udānavarga
 sādhu, 35, 68, 314, 360, 361 Patna
 sādhu, 360, 361 Mahāvastu & Other Texts
 sādhuñ, 163 Patna
 sādhuñ, 163 Pāḷi
 sādhunā, 223 Pāḷi

sādhunā, 223 Udānavarga
 sādhurūpī, 262, 263 Patna
 sādhurūpo, 262, 263 Pāḷi
 sādhurūpo, 262, 263 Udānavarga
 sādhuvihārādhīraṃ, 328, 329 Patna
 sādhuvihārīdhīraṃ, 328, 329 Pāḷi
 sādhuvihārīdhīraṃ, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
 sānucaraṃ, 294 Patna
 sānucaraṃ, 294 Pāḷi
 sānucaraṃ, 294 Udānavarga
 sāntarabāhīraṃ, 315 Patna
 sāntoṣṭī, 375 Patna
 sāpatrapāḥ, 83 Udānavarga
 sāmaggī, 194 Pāḷi
 sāmaggī, 194 Patna
 sāmagrī, 194 Udānavarga
 sāmaññaṃ, 311 Pāḷi
 sāmaññatā, 332 Pāḷi
 sāmaññassa, 19, 20 Pāḷi
 sāraṃ, 11, 12 Pāḷi
 sāraṃ, 11, 12 Udānavarga
 sāraṇ, 12 Patna
 sāraṇ, 12 Pāḷi
 sārato, 12 Patna
 sārato, 12 Pāḷi
 sārato, 12 Udānavarga
 sārattarattā, 345 Patna
 sārattarattā, 345 Pāḷi
 sārathim, 222 Pāḷi
 sārathim, 222 Udānavarga
 sārathiḥ, 380 Udānavarga
 sārathinā, 94 Patna
 sārathinā, 94 Pāḷi
 sārathinā, 94 Udānavarga
 sārādikaṃ, 285 Pāḷi
 sārāde, 149 Pāḷi
 sāran, 11 Patna
 sāram, 12 Patna
 sāram, 12 Udānavarga
 sāramatayaḥ, 11 Udānavarga
 sāramatino, 11 Patna
 sāramatino, 11 Pāḷi
 sārambhakathā, 133 Patna
 sārambhakathā, 133 Pāḷi
 sārambhā, 134 Patna
 sārambho, 134 Pāḷi
 sārasamñino, 11 Patna
 sāre, 11 Patna
 sāre, 11 Pāḷi

sāre, 11 Udānavarga
 sārđhamcaram, 328, 329 Mahāvastu & Other Texts
 sālam, 162 Patna
 sālamivotatam, 162 Pāli
 sālavam, 162 Udānavarga
 sāvake, 195 Pāli
 sāvako, 75 Patna
 sāvako, 75 Pāli
 sāsanaṃ, 164, 183, 185 Pāli
 sāsapo, 401, 407 Pāli
 sāsavo, 401 Patna
 sāhu, 206 Pāli
 si, 134, 154 Udānavarga
 si, 134, 235, 383 Patna
 si, 383 Gāndhārī
 sia, 84, 166, 167, 206, 365 Gāndhārī
 siṃca, 369 Mahāvastu & Other Texts
 siktā, 369 Mahāvastu & Other Texts
 siktā, 369 Udānavarga
 sija, 369 Gāndhārī
 siṅca, 369 Patna
 siṅca, 369 Pāli
 siṅca, 369 Udānavarga
 siṅeha, 285 Gāndhārī
 sita, 369 Gāndhārī
 sittā, 369 Patna
 sittā, 369 Pāli
 sithilaṃ, 312, 346 Pāli
 sineham, 285 Patna
 sineham, 285 Pāli
 sinehitāni, 341 Patna
 sinehitāni, 341 Pāli
 sindhavā, 322 Pāli
 siyā, 40, 84, 160, 166, 167, 206, 218, 231, 232, 233, 302, 305, 376 Pāli
 siyā, 40, 84, 160, 166, 167, 206, 231, 232, 233, 305, 376 Patna
 siro, 260 Pāli
 sisavudu, 8 Gāndhārī
 siḡhasso, 29 Pāli
 sītībhūtam, 418 Pāli
 sīlam, 333 Pāli
 sīlagandho, 55 Pāli
 sīladassanasampannaṃ, 217 Pāli
 sīlabbatamattena, 271 Pāli
 sīlavataṃ, 56 Pāli
 sīlavantaṃ, 400 Pāli
 sīlavantassa, 110 Pāli
 sīlavā, 84 Pāli
 sīlasaṃvuto, 289 Pāli
 sīlena, 144, 303 Patna

sīlena, 144, 303 Pāḷi
 sīlesu, 10 Pāḷi
 su, 14, 151, 346 Udānavarga
 su, 14, 89, 125 Pāḷi
 su, 14, 89, 389 Patna
 su, 151, 172 Gāndhārī
 sumñā, 373 Patna
 sukataṃ, 314 Patna
 sukataṃ, 314 Pāḷi
 sukadeṇa, 285 Gāndhārī
 sukaraṇi, 163 Gāndhārī
 sukarāṇi, 163 Patna
 sukarāṇi, 163 Udānavarga
 sukarāṇi, 163 Pāḷi
 sukida, 314 Gāndhārī
 sukṛtaṃ, 231, 314 Udānavarga
 sukkaṃ, 87 Pāḷi
 sukkaṃsaṃ, 72 Pāḷi
 sukhaṃ, 131, 132, 169, 201, 203, 204, 206, 290, 333, 368, 379 Patna
 sukhaṃ, 169, 201, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sukhaṃ, 27, 79, 109, 131, 132, 168, 169, 201, 202, 203, 204, 290, 331, 333, 368, 379, 381
 Pāḷi
 sukhaṃ, 79, 118, 168, 169, 194, 201, 206, 332, 333 Udānavarga
 sukhakāmāni, 131, 132 Patna
 sukhakāmāni, 131, 132 Pāḷi
 sukhakāmāni, 131, 132 Udānavarga
 sukham, 193 Mahāvastu & Other Texts
 sukham, 2, 131, 132, 193, 290, 291 Patna
 sukham, 2, 131, 132, 193, 291 Pāḷi
 sukham, 2, 27, 131, 132, 193, 194, 204, 206, 290, 291, 333, 368 Udānavarga
 sukhasaṃvāsā, 207 Patna
 sukhasaṃvāso, 207 Pāḷi
 sukhasaṃvāso, 207 Udānavarga
 sukhā, 194, 331, 332, 333 Pāḷi
 sukhā, 194, 332, 333 Patna
 sukhā, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sukhāvahaṃ, 35, 36 Patna
 sukhāvahaṃ, 35, 36 Pāḷi
 sukhāvahaṃ, 35 Udānavarga
 sukhī, 177, 206 Pāḷi
 sukhī, 177, 206 Udānavarga
 sukhī, 206 Patna
 sukhu, 27, 118 Gāndhārī
 sukhumāṃ, 346 Patna
 sukhumo, 125 Patna
 sukhumo, 125 Pāḷi
 sukkena, 83 Patna
 sukkena, 83 Pāḷi
 sukkena, 83 Udānavarga

sukheṣiṇo, 341 Patna
 sukhesino, 341 Pāḷi
 sukhaiṣiṇas, 341 Udānavarga
 sukho, 118, 194, 206, 333 Patna
 sukho, 118, 194, 206, 333 Pāḷi
 sukho, 331 Mahāvastu & Other Texts
 sugataṃ, 419 Pāḷi
 sugatino, 126 Patna
 sugatino, 126 Pāḷi
 sugatena, 285 Patna
 sugatena, 285 Pāḷi
 sugatena, 285 Udānavarga
 sugato, 419 Udānavarga
 sugandhavat, 52 Udānavarga
 sugambhīro, 82 Udānavarga
 suggatim, 18, 319 Pāḷi
 sucaritaṃ, 168, 169, 231, 232, 233 Patna
 sucaritaṃ, 168, 169, 231, 232, 233 Pāḷi
 sucaritaṃ, 168, 169, 232 Udānavarga
 sucaritaṃ, 169 Mahāvastu & Other Texts
 sucarida, 168, 169 Gāndhārī
 sucikamma, 24 Pāḷi
 suciḡandhaṃ, 58 Pāḷi
 suciḡavesinā, 245 Pāḷi
 sucittā, 151 Pāḷi
 sucitra, 151 Gāndhārī
 sucitrā, 151 Udānavarga
 sucinnena, 160 Patna
 suci, 393 Pāḷi
 succhannaṃ, 14 Patna
 succhannaṃ, 14 Pāḷi
 succhannaṃ, 14 Udānavarga
 suchana, 14 Gāndhārī
 sujīvu, 244 Gāndhārī
 sujīvaṃ, 244 Patna
 sujīvaṃ, 244 Pāḷi
 sujīvaṃ, 244 Udānavarga
 suññato, 92, 93 Pāḷi
 suññāgāraṃ, 373 Pāḷi
 sutu, 47, 287 Gāndhārī
 suteṣu, 29 Gāndhārī
 suttaṃ, 47, 287 Patna
 suttaṃ, 47, 287 Pāḷi
 suttesu, 29 Patna
 suttesu, 29 Pāḷi
 sutvā, 100, 101, 102 Pāḷi
 sutvāna, 82, 259 Pāḷi
 sudantā, 94 Pāḷi
 sudantena, 160, 323 Pāḷi

sudanto, 159 Pāli
 sudassaṃ, 252 Pāli
 sudāntaḥ, 94 Udānavarga
 sudāntā, 94 Patna
 sudāntena, 160 Udānavarga
 sudāntena, 323 Patna
 sudānto, 159 Udānavarga
 suduttaraṃ, 86 Patna
 suduttaraṃ, 86 Pāli
 sududdaśaṃ, 36 Patna
 sududdasaṃ, 36 Pāli
 sudurdamaḥ, 159 Udānavarga
 sudustyajām, 335, 336 Udānavarga
 sudeśitaṃ, 44, 45 Udānavarga
 sudeśite, 44, 45 Patna
 sudeśida, 44, 45 Gāndhārī
 sudesitaṃ, 44, 45 Pāli
 suddhaṃ, 412, 413 Pāli
 suddhassa, 125 Pāli
 suddhājīviṃ, 366 Pāli
 suddhājīve, 376 Pāli
 suddhājīvena, 245 Pāli
 suddhī, 165 Pāli
 sunipuṇaṃ, 36 Patna
 sunipuṇaṃ, 36 Pāli
 supariśaṃvutā, 234 Pāli
 supariśaṃvṛtā, 234 Patna
 supaśī, 252 Gāndhārī
 supaśyaṃ, 252 Udānavarga
 supaśśaṃ, 252 Patna
 suptaṃ, 47, 287 Udānavarga
 supteṣu, 29 Udānavarga
 suppabuddhaṃ, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Pāli
 supraūdhū, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Gāndhārī
 suprabuddhaṃ, 296, 297, 298, 299, 300, 301 Udānavarga
 suprabuddhaṃ, 299, 300, 301 Patna
 subahv, 19 Udānavarga
 subbatā, 145 Pāli
 subbato, 95 Pāli
 subhaśida, 51, 52 Gāndhārī
 subhānupassiṃ, 7 Pāli
 subhānupassino, 349 Pāli
 subhāvitaṃ, 14 Udānavarga
 subhāvitaṃ, 14, 89 Patna
 subhāvitaṃ, 14, 89 Pāli
 subhāvitaṃ, 89 Udānavarga
 subhāṣitā, 51, 52 Patna
 subhāṣitā, 51, 52 Udānavarga
 subhāṣitā, 51, 52 Pāli

subhāsubhaṃ, 409 Pāli
 sumanā, 68 Udānavarga
 sumano, 68 Patna
 sumano, 68 Pāli
 sumarati, 324 Pāli
 sumedha, 208 Gāndhārī
 sumedhaṃ, 208 Patna
 sumedhaṃ, 208 Pāli
 sumedhasam, 29 Udānavarga
 sumedhasu, 29 Gāndhārī
 sumedhaso, 29 Patna
 sumedhaso, 29 Pāli
 suyikamasa, 24 Gāndhārī
 suyiga-, 58 Gāndhārī
 surakkhitaṃ, 157 Pāli
 surakkhitaṃ, 157, 158 Patna
 surakṣitam, 157 Udānavarga
 surakṣida, 14 Gāndhārī
 surāmerayapānaṃ, 247 Pāli
 suriu, 172 Gāndhārī
 sulīnenāpragalbhena, 245 Udānavarga
 suvimuttacitto, 20 Pāli
 suve, 229 Patna
 suve, 229 Pāli
 susaṃvutaṃ, 8 Pāli
 susaṃvuto, 281 Pāli
 susaṃvṛtaṃ, 391 Udānavarga
 susaṃvṛtaṃ, 8 Patna
 susaṃvṛtaḥ, 231, 281 Udānavarga
 susaṃvṛtam, 8 Udānavarga
 susaṃvṛtāḥ, 234 Udānavarga
 susaṃvṛto, 281 Patna
 susamaradha, 293 Gāndhārī
 susamahidu, 10 Gāndhārī
 susamāradhā, 293 Patna
 susamāradhā, 293 Pāli
 susamārabdhā, 293 Udānavarga
 susamāhitaḥ, 10, 378 Udānavarga
 susamāhito, 10, 378 Patna
 susamāhito, 10, 378 Pāli
 susukhaṃ, 197, 198, 199, 200 Pāli
 susukhaṃ, 197, 198, 199, 200 Udānavarga
 susukhaṃ, 197, 199, 200 Patna
 susthiraṃ, 346 Udānavarga
 suha, 109, 169, 197, 200, 203, 204, 206, 290, 368 Gāndhārī
 suhajjā, 219 Pāli
 suhasavasa, 207 Gāndhārī
 suhi, 206 Gāndhārī
 suhu, 2, 79, 168, 193 Gāndhārī

suhrdo, 219 Udānavarga
 suheṇa, 83 Gāndhārī
 suho, 206 Gāndhārī
 sūtram, 383 Patna
 sūparasam, 64, 65 Pāḷi
 sūparasān, 64, 65 Patna
 sūparasān, 64, 65 Udānavarga
 sekho, 45 Pāḷi
 seṭṭham, 26 Pāḷi
 seṭṭhatam, 30 Pāḷi
 seṭṭho, 273, 321 Pāḷi
 seti, 79, 168, 169, 201 Pāḷi
 senti, 156 Pāḷi
 sendhavā, 322 Patna
 seyyam, 61 Pāḷi
 seyyaso, 43 Pāḷi
 seyyo, 76, 100, 101, 102, 104, 106, 107, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 308, 314, 330, 390
 Pāḷi
 selam, 8 Pāḷi
 selo, 81 Pāḷi
 sevati, 281 Patna
 sevaṃti, 293 Patna
 sevanti, 293 Pāḷi
 seve, 167 Gāndhārī
 seve, 310 Pāḷi
 seveta, 167 Udānavarga
 sevetha, 208 Patna
 seveyā, 167 Patna
 seveyya, 167 Pāḷi
 sehi, 136 Pāḷi
 saindhavam, 322 Udānavarga
 so, 32, 70, 106, 142, 193 Udānavarga
 so, 70, 106, 142, 193 Mahāvastu & Other Texts
 so, 9, 10, 15, 16, 20, 65, 70, 84, 103, 106, 142, 162, 172, 193, 259, 267, 291, 367, 372, 396
 Gāndhārī
 so, 9, 15, 16, 45, 63, 70, 84, 106, 131, 132, 142, 162, 172, 187, 193, 249, 284, 303, 379 Patna
 so, 9, 15, 16, 63, 64, 70, 77, 106, 127, 128, 131, 132, 140, 142, 162, 172, 177, 187, 193, 236,
 238, 249, 252, 253, 269, 284, 291, 334, 379, 393, 396 Pāḷi
 sokā, 335, 336 Pāḷi
 sokinim, 28 Pāḷi
 soko, 212, 213, 214, 215, 216 Pāḷi
 socati, 15, 207, 367 Pāḷi
 socanti, 315 Pāḷi
 socare, 225 Pāḷi
 sotam, 347, 383 Pāḷi
 sotā, 339 Patna
 sotā, 339, 340 Pāḷi
 sotāpattiphalaṃ, 178 Patna
 sotāpattiphalaṃ, 178 Pāḷi

sotena, 360 Pāli
 soto, 337 Pāli
 sottāna, 259 Patna
 sotthim, 219 Pāli
 sotthiye, 295 Pāli
 sodu, 347 Gāndhārī
 sodhenti, 141 Pāli
 somam, 172, 173, 382 Pāli
 somanassāni, 341 Patna
 somanassāni, 341 Pāli
 soḷasim, 70 Pāli
 sohu, 201 Gāndhārī
 sau, 127, 128 Udānavarga
 saumanasyāni, 341 Udānavarga
 skandhānām, 374 Udānavarga
 sti, 62 Udānavarga
 stīty, 62 Udānavarga
 stukastoka, 121 Gāndhārī
 stokam, 239 Udānavarga
 stokastuka, 122 Gāndhārī
 stokastokam, 121, 122 Udānavarga
 stha, 146, 337 Udānavarga
 sthaṇḍilaśāyikā, 141 Mahāvastu & Other Texts
 sthaṇḍilaśāyikā, 141 Udānavarga
 sthale, 34, 98 Udānavarga
 sthaviro, 260 Udānavarga
 sthānam, 137, 225 Udānavarga
 sthānāni, 309 Udānavarga
 sthānair, 224, 391 Udānavarga
 sthāvareṣu, 405 Udānavarga
 sthitam, 127, 128 Udānavarga
 sthitam, 127, Mahāvastu & Other Texts
 sthiram, 8 Udānavarga
 snātakam, 422 Udānavarga
 sneham, 285 Udānavarga
 snehitāni, 341 Udānavarga
 spandanam, 33 Udānavarga
 spr̥ṣanti, 23, 133 Udānavarga
 spr̥ṣet, 259, 272 Udānavarga
 spr̥ṣṭā, 83 Udānavarga
 spr̥hako, 365 Udānavarga
 spr̥hayaty, 209 Udānavarga
 spr̥hayanti, 94 Udānavarga
 spr̥hayanty, 181 Udānavarga
 spr̥hayaṃ, 272 Mahāvastu & Other Texts
 smṛtaḥ, 79, 350, 393 Udānavarga
 smṛtātmanaḥ, 24 Udānavarga
 smṛtātmā, 328 Udānavarga
 smṛtānām, 293 Udānavarga

smṛtiḥ, 293, 296, 297, 298, 299 Udānavarga
 smṛtimantaḥ, 91 Udānavarga
 syāc, 10 Udānavarga
 syāt, 40, 231, 244 Udānavarga
 syād, 51, 52, 124, 252, 376 Udānavarga
 srotaḥ, 383 Udānavarga
 svakathaparamu, 166 Gāndhārī
 svakārthaparamo, 166 Udānavarga
 svaga, 423 Gāndhārī
 svagocaram, 22 Udānavarga
 svacittaparyavadanam, 183 Udānavarga
 svacittaparyādāpanam, 183 Mahāvastu & Other Texts
 svacittam, 327 Udānavarga
 svadi, 293, 296, 297, 298, 299 Gāndhārī
 svadima, 280 Gāndhārī
 svadimado, 24 Gāndhārī
 svayaṁ, 353 Udānavarga
 svayam, 159, 224 Udānavarga
 svargāpāyāṁś, 423 Udānavarga
 svargeṣu, 174 Udānavarga
 svalābhaṁ, 365 Udānavarga
 svastināgatam, 219 Udānavarga
 svātmano, 163 Udānavarga
 svāni, 240 Udānavarga
 svihao, 365 Gāndhārī
 sveṣu, 384 Udānavarga
 svais, 136 Udānavarga
 haṁyyā, 129, 130 Patna
 haṁsavat, 91 Udānavarga
 haṁsā, 91 Pāḷi
 haṁsā, 91, 175 Patna
 haṁsādiccapathe, 175 Pāḷi
 haṁsādityapathe, 175 Udānavarga
 hatāvakāśo, 97 Patna
 hatāvakāśo, 97 Udānavarga
 hatāvakāso, 97 Pāḷi
 hattham, 311 Pāḷi
 hatthasaṁyato, 362 Pāḷi
 hatthim, 326 Pāḷi
 hatvā, 294, 295 Udānavarga
 hadara, 389 Gāndhārī
 hadi, 405 Gāndhārī
 hananti, 355 Pāḷi
 haneyya, 129, 130 Pāḷi
 hantā, 294 Patna
 hantāram, 389 Patna
 hantāram, 389 Pāḷi
 hantāram, 389 Udānavarga
 hanti, 72 Patna

- hanti, 72, 355, 405 Pāli
 hanti, 72, 355, 405 Udānavarga
 hanty, 355 Udānavarga
 hantvā, 294, 295 Pāli
 hanyān, 129, 130 Udānavarga
 ’ham, 353 Patna
 hareyya, 124 Pāli
 harṣ, 146 Gāndhārī
 harṣ, 146 Patna
 harṣ, 146 Pāli
 harṣ, 146 Udānavarga
 harṣaḥ, 146 Udānavarga
 harṣo, 146 Gāndhārī
 harṣo, 146 Mahāvastu & Other Texts
 havaï, 166 Gāndhārī
 have, 104, 151, 177, 382 Pāli
 hasa, 101 Gāndhārī
 hasta, 311 Gāndhārī
 hastam, 311 Patna
 hastam, 311 Udānavarga
 hastasaṃyataḥ, 362 Udānavarga
 hastasaṃyyato, 362 Patna
 hastasañadu, 362 Gāndhārī
 hātmānaṃ, 134 Udānavarga
 hādityo, 387 Udānavarga
 hāpaye, 166 Patna
 hāpaye, 166 Pāli
 hāpayet, 166 Udānavarga
 hāso, 146 Patna
 hāso, 146 Pāli
 hi, 1, 2, 24, 27, 77, 151, 208, 315, 320 Gāndhārī
 hi, 1, 2, 5, 15, 16, 24, 45, 58, 70, 71, 75, 81, 82, 83, 116, 121, 122, 133, 137, 143, 148, 151, 158, 159, 160, 165, 177, 180, 184, 186, 207, 211, 240, 278, 285, 288, 306, 307, 315, 320, 326, 334, 338, 362, 377, 384, 385, 386, 391, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423 Udānavarga
 hi, 5, 27, 62, 71, 75, 77, 80, 116, 133, 145, 148, 159, 160, 184, 207, 208, 211, 252, 265, 274, 275, 284, 292, 313, 315, 320, 323, 356, 357, 358, 359, 380 Pāli
 hi, 5, 36, 71, 75, 104, 116, 133, 148, 159, 160, 161, 165, 177, 184, 207, 208, 211, 271, 282, 284, 292, 315, 320, 356, 357, 358, 359, 380 Patna
 hiṃsati, 132 Udānavarga
 hiṃsati, 132, 270 Pāli
 hiṃsamano, 390 Pāli
 hiṇa, 167 Gāndhārī
 hiṇaviyava, 112 Gāndhārī
 hiṇaviryava, 7 Gāndhārī
 hitaṃ, 163 Patna
 hitaṃ, 163 Udānavarga
 hitañ, 163 Pāli

hitam, 42 Udānavarga
 hitva, 29, 201, 209 Gāndhārī
 hitvā, 201 Mahāvastu & Other Texts
 hitvā, 29, 88, 91, 201, 209, 231, 232, 233, 369, 417, 418 Udānavarga
 hitvā, 29, 88, 91, 201, 209, 231, 232, 233, 417, 418 Pāḷi
 hida, 163 Gāndhārī
 hidu, 30 Gāndhārī
 himavanto, 304 Pāḷi
 himavān, 304 Udānavarga
 hirimada, 245 Gāndhārī
 hirīnisedho, 143 Pāḷi
 hirīmatā, 245 Patna
 hirīmatā, 245 Pāḷi
 hīnaṃ, 167 Patna
 hīnaṃ, 167 Pāḷi
 hīnaṃ, 7 Udānavarga
 hīnayavān, 112 Gāndhārī
 hīnayavān, 112 Patna
 hīnayavān, 112 Pāḷi
 hīnayavān, 112 Udānavarga
 hīnavīriyaṃ, 7 Patna
 hīnavīriyaṃ, 7 Pāḷi
 hīnavīriyo, 112 Patna
 hīnavīriyo, 112 Pāḷi
 hīnavīryavān, 112 Mahāvastu & Other Texts
 hīnavīryavān, 112 Udānavarga
 hīnāṃ, 167 Udānavarga
 hu, 367, 372 Gāndhārī
 hutam, 106, 107, 108 Patna
 hutam, 106, 107, 108 Pāḷi
 hutam, 107, 108 Mahāvastu & Other Texts
 hutam, 107 Udānavarga
 huram, 20 Pāḷi
 hurāhuram, 334 Patna
 hurāhuram, 334 Pāḷi
 hure, 20 Patna
 hetam, 77, 374 Patna
 hetu, 84 Pāḷi
 heto, 84 Patna
 hettā, 29, 88, 91, 201, 209, 231, 232, 233, 369 Patna
 hedu, 84 Gāndhārī
 hemaṃna, 286 Patna
 hemadagi, 286 Gāndhārī
 hemantam, 286 Udānavarga
 hemantagimhisu, 286 Pāḷi
 heva, 47, 48 Patna
 heva, 47, 48 Pāḷi
 hehiti, 369 Patna
 ho, 103, 229, 259 Gāndhārī

- hoti, 19, 20, 51, 52, 66, 76, 77, 96, 177, 184, 187, 205, 256, 258, 259, 260, 262, 266, 268, 270, 312, 325, 356, 357, 358, 359, 373, 384, 393, 396 Pāḷi
- hoti, 19, 20, 51, 52, 66, 76, 77, 96, 184, 187, 249, 259, 262, 356, 357, 358, 359, 373, 384, 393 Patna
- hotha, 243, 283, 327 Pāḷi
- hotha, 327 Patna
- hoda, 108 Gāndhārī
- hodu, 106, 107 Gāndhārī
- horo, 20 Gāndhārī
- hy, 2, 3, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 24, 27, 56, 62, 66, 67, 72, 80, 82, 91, 93, 96, 100, 102, 104, 110, 111, 113, 114, 115, 125, 136, 139, 140, 141, 144, 145, 150, 151, 163, 164, 165, 168, 169, 174, 177, 179, 180, 197, 198, 199, 200, 207, 218, 225, 229, 238, 240, 264, 272, 284, 307, 308, 309, 313, 315, 322, 335, 346, 349, 350, 353, 362, 363, 380, 383, 390, 392, 410, 413, 414, 423 Udānavarga
- hyetaccharaṇaṃ, 189 Mahāvastu & Other Texts
- hradaḥ, 82 Udānavarga
- hrado, 82 Patna
- hrasvam, 409 Udānavarga
- hrīniṣevī, 143 Udānavarga
- hrīmatā, 245 Udānavarga
- hrīmantam, 217 Udānavarga